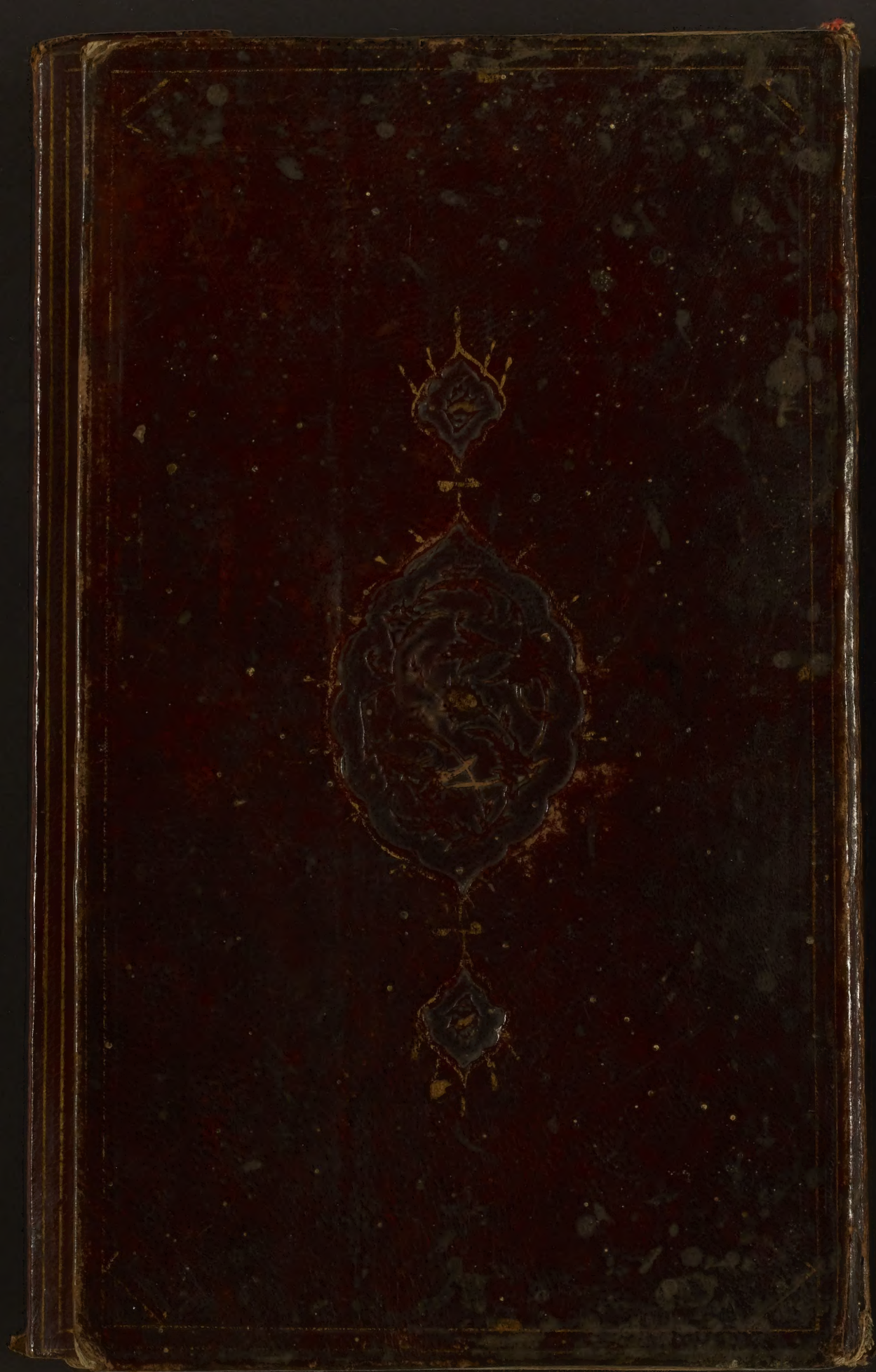

Ms
TURC
113

کتابخانه
مخطوطات
موزه
تبریز

اورده
۱۰۵۰
۱۰۵۰

شیخ الاسلام عطاء الله افندی
ترجمه افندی ایل
۷۰

113

و کفر خطه معنیه زو لک
و کفر و بدین به خیر عمره نکریت

نه غزوه قمره کفره
و ز عشق کفر فرقه

نهیست
و نه غزوه قمره کفره
و نه عشق کفر فرقه

حی الله حی الله

انما هذا كتاب
 تبارك
 اور
 ۱۰۵۰

شیخ الاسلام عطاء الله افند
 ترجمہ افند ابلی
 ۷۰

113

مکر خطہ معنی تائید و توفیق
 مکر جوین پر صبر و حزم و تکرار
 نہ غمزدہ قرار دے کہ تو را حد ملاحت کم
 و ز غش و کفر و کفر

انما هذا كتاب
 تبارك
 اور
 ۱۰۵۰

حسین الله حیدر

3009bis

113

کتابهایون نامه در ملک السید محمد
اسکداری غفر ذنبه و شرعیه الباری

۲۲۲ د ۱۰۵۸

حضرت عليم خلاق . وحكيم على الاطلاق . جلت حكمته وظايف لطايف حمد وثناءه
 بحكم وان من شئ الا ينسج محن . بجمع موجودات علوی و سفلی نك زبانه بشارت
 ورا بورد . و فراد مواد آلاءه في انقايي بمقتضا واعطى كل شئ خلقه ثم هدي
 تمام مستدعات سماوي وارضی نك اجرا سنده ساري و دایر در **بيت** روز آموز
 عقل نك میوند . شناسایی ده جان خردمند . جواهر بخش حكمت های اربك . برو
 آردن شبهای تاریك . كلام قدیر و كرم و كتاب لانع السقدیر و التكریمید
 حضرت رسالت پناه **مضارع** سلطان سیري مع الله . نكته دان و علمت مالم كن
 تعلم و سن بیان . انا افصح العرب و الهم . طریقی نوای . و ما یصل عن الله . میخترای
 از هو لا یجی یوحی . بنی مجتبی رسول ربی محمد مصطفی **بيت** محمد كاینا نك
 سروریدر . سبهر آفرینش احقری در . صلوات الله و سلام علیه . و علی اله و صبه
 المقربین لديه . و علی من تابعه و اتقی الیه . هدایت طالبان مقصد ارادت و عنایت
 قاصدان مطالب استغلات اهون . برونه خطاب مستطاب قیادی . و اول الامر
 آموز . علمه سدید القوی به طریق تعلیم مستفیدان مكتب اربی . و قانون تفهیم مستفیدان
 مدرسه جهد و طلی . بوشال و منوال اوزده بیان بویوردی كه . اربع الی سبیل
 ربك بالكملة و الموعظة الحسنه . بوجاه سعادت و جاهك مضمون میمون انجا
 بودر كه . ای عالمیانه مواد عوائد صلاح و سداد و صلا و بری . و ای آدمیانه
 مناهج مصالح معاش و معاده نول كوستری . بنواری مضیق سعادت ن طریق
 استقامه دلائل حكمتله دعوت . و یكا اعتقاد بأك ایدن عبادت هه اویه هه اوك
 روضه رضایه موعظه حسنه الیه هدایت یقل . كه نفر نكرش تا زیانه حكمتله
 عنیه له رام اولمز . و بطایع خود بسند بندند . و قید یضحت ن غیر له صلاح بولمز

369-371

مستدعات

Les deux derniers vers qui
 sont dans l'ouvrage manuscrit
 n'ont pas 369 et 371.

371

369-371

369-371

369-371

371

369. 271 لا تقضوا 7

369. 271 كذا 7

369. 271 7

وكونت قفا عليظا القبل لا انقضوا من حولك. وطباع خورشيد پسند بسند وديد
 نصيحتن عزيزيه صلاح بولن **بيت** هر آن را بصر که سازد تو سیرام. کند آهسته کی
 باکره خام. نیت که تو ستان تو عنان بی حکام ملایمت. وی یکم ملاطفت رام قلوب
 منقشر در. نفوس آدمیانی که در هم بیاکلوا و یمنعوا امری سنده چون و چرا را ایدر لر.
 و زمام بفرمودن منکر. و خرام امر معروفندن ابا ایدر لر. بی اعمال مهم از حکمت و استغفار
 تا زیاده موعظت ایله مقدار ایلک معقد در **بيت** اولو و کتمه حاصل کام هر دل
 اولو و کتمه حل هر امر مشکل. و من بوی الحکمه فدا و فی خیر اکبریا. موعظه حسنه که
 ما مودیه ویر کلام جامع در که سامع اولش را قابلیت و استعداد لر می بخشد اندن قلوب
 مند اولش. موعظه قافی و تضایح فر قافی کی. جامع اطوار صوری و معنی و حاوی
 اسرار دینی و دنیوی در. سامع و قاری استعداد لر می مقداری نظم در دینا در
 معانی که هر شار دارند حصه دار لودن. و الیه مال من قال **بيت** بهار لغته
 خشنودن و جان نرنده میدارد. بر نک ایجاب صورت را بسوی ارباب معنی را.
 بومقوله کلام ساز اینیای عظامدن علی بنینا و علیهم السلام هیچ بدین فایض و
 منزل اولما مشدر. که که خاصه حضرت ختمیت در. که اشارتیه صلوات الله وسلامه
 علیه. او تبت جماعی الکلم. و چون صدق متابعت مورت کمال خصوصیت و شمر تمام
 مناسبت در. لاجرم امت بزرگوارند که کتمه خیراته اخیرت للناس سبیله موسوم
 لودن. بعضی خواص طبعی مطمح اشعه انوار جامعیت و اقیح و لسلر در.
 اول علامت در خی اول حضرت شکو نبوت کبر سندن اقتباس را و نمشدن بوسبب ایل
 کلام جامع اکابر که دیده ارباب ظاهر مشاهده جمال ظاهر معاینه سبیله منور.
 و مشام اهل باطن روح حقایق. و فوایح دقایق ایله که ما و را که ظاهر در لایح لودن
 معطر اولو. تا هر احد حوصله بی مقداری خوان احسان بیکر اندن بهره مند اولو.
ع هیچ جویند ازان در درود بی مقصود. پس معلوم اولدی که چهره هر کلام زیور
 حکمتیه بقدر آراسته. و عذار هر موعظه حکمتیه جامعیت ایله که کل بر آراسته
 اولو درسه. در اغاشقان کامل مشاهده جلوانه زلیک مایل اولو **بيت** هر که زیبا
 ترست از خوبان. سوی ارمیل پیشتر باشد. جمله نصایقند نواعد تالیفی حکمت
 علمیه او در مبعثی اولو. و مجمع رسالت که سبانی تصنیفی مسائل موعظه
 حسنه مشتمل و معجزی اولو. که اسبکلیله و رسند در که حکما دهند فی طو خاص.

اولشد

اوزنه تأليف ايدوب: بر اهمه حكمت شعرا و اوضاع جامعيتن غلط مخصوص اوزده
تصنيف بوي مشهور د. لطايف حكمت و فضله خرافه هو و هنر ايامند كال الحدا
وارين بر طرفه امتوايح و بر طرفه ايتلاف و بوي و بوي كاهي كرو طبع اكاسيل اسون
ديو امثال و افسانه اوزده وضع المشهور د. و زبان و حوش و لسان بهنام و طيور
اصناف حكايات و روايات لغز ايدوب انك ضمنده انواع فوايد حكمت و بياض
مندرج قلسلور د. تا عاقل تضييع انجون مطالعه سنه بهانه. و غافل بنده انجون
داستان و افسانه قيله. و درس معله. و حفظ معمله اسان اولم. و في الحقيقة اول
كتاب حكمت نصاب بر جدقيه در كه اشعار بر امار اسراي. و لکم فيها ما استهقا لافس
وتلذذ الاعين از هاديله منور د. و اطرا و كلزار ايدو مالا عين رات و لا اذن سمعت
سيام عجز ثايله مطيب و معطر **بيت** هر نكته سيد ركن معاني. هر حرفي شكوفه اما
لفظي خطا و ت جواني. معني سيد راب زندگاني. اول كان جواهر فضائل و آسمان در را
فواصل افاضه بي بر مبهمة تام و كامل. و عام شامل در كه ابتدائي ظهور زندگي اينها
آلان زمان مستعدان مجلس ارادته و مستفيدان محفل سعادتده تاسير انواري و بركت
آثاري حاصل و متواصل در. صحاح صفي جلد زنگار آفات بشده خطوط اشعه ايله
سيزاه او رگدن انك عديلي بر كتاب كور و لمه مشاهير. و بوي تقدير اجرا دفتر
شهور و اعوامه. و اوراق مجموعه ليالي و ايامه سلك ارتباط ده انشظام و يرا دت
انك نظيري بر جريده مشاهير اولما مشهور **بيت** لطافه عديلي يوقد الحق.
نظير چشم احوال كور مشايخي. و اول كتاب شريف حكيم روشن راي بيد باي
برهن راي دابسلیم هنديك نامه كه بعضي حالك هندك ما كيدي زبان هندله
تصنيفا مشهور. اكو مبادي شروعنده سبب تأليفند بر شته رقم زده كلك
بيان اولسنه مناسبندن دور و تفریدن بعيد و مجبور اوليه حكيم مذکور بنا
كتاب مذكوري بر قاعده اوزنه مبتني قلسلور د. مسائل تصنيفا لکه سلوك
ايدن احكام و ملوك احكام احكام سياسته و بسط بساط رعایت رعيتيه و ستور
العل اولم. و تربيت تقويت اوليا و د و لته و رفع دفع اعداي ملكده قانون
و كارنامه مكل اولم. دابسلیم اول كتاب فضيلت انسابي قبله مقاصد و عمليه
مطالب ايدوب مفتاح فقل مطالع ايله متصل فتح ابواب سخر لاسه و كشف بعضيه
مجد و مشغل ايدوي. اول جوهري قيمت انك زمانه و لسنه. و يده علوم ناسد

مزابوري
سور

بل که حایه خواصدن خلوتخانه صد فقه کوه شاه و اربکی خفی و ستور و صحر کاند
 لعل بدخشان کی فراخن جگر بله یوز کوسرب هرنا کسک کویز و استماعند و در آید
 اندیشه اولاد و احفاد ندن کسور سلطنه جلوس ایدر لیدی انک اخفاسند و هفت
 اول قاعده فی رعایت ایدوب اول طریق کیدر لیدی بوجه ایلینه اول عدوس
 مسکن نقابک فراخ نقایذ و رایح کستان کی اطراف و جهای خواستندی و شام تالی
 طبعه عطار کی مشام مستنشقان نسایم اخار آثاری معطر استندی **قطعه** هر جو
 مشک بود مشک اگر بفان داری در فیض لیله او شام را از دست غیش و کل
 اندوه چهره خورشید زمان زمان اثر نور و زیک ترست اکاسره عظامند
 نوز و ان عادل زمانده خواص و عوام میانده بجز اشتها و انستار بولیشیدی
 کم خزان ملوک هندد بکتاب دارد که زبان بهایم و طوب و لسان حشرات
 مایه و درن جمع استلورند و با بر حرم و نیاسته اول شرایط که سلاطین
 تلمیذ اراده موافق و مناسب اولم و رعایت رعیت و حمایت مملکتده سؤل و روابط
 کبها انداران نایب اراده لازم و واجب اولم اولم و بیج و جواهر کسک مطاوی
 اورا فقه درج المیشلور و آفرینیه موعظ و نصایح و وسیله منافع و مصالح
 حد ایدوب نقد جدت و جدلی اول قواعد تحقیق و تلیفقه خرج المیشلور
 طبع شاهانه نوز و ان کایما جویبار معدلت انک باران جود و احسانه طراد
 بولستیدی و ازهار کلر از نظام مملکت اقطار و امطار سراف و عاطفیه سیر
 سبز اولستیدی **بیت** جهان کشته از عدلش آراسته و زان هم بیدار برجا
 اول کتابک مطالعه سنه میل تمام و شغف ماکلام ظاهر ایدوب و زویه طبیعت
 زیور فضل و حسبله آراسته و جمال و کمال ایدیله پیراسته مقدای طبای
 فارس ایدی و زمان سیر و ان ایله دار الملک هند و ستانه موجه اولدی
 و مدت متاری انده اولم و انواع جمل و ند بیرانه تمسک ایدوب الف ججهله اول
 کتابی الیه کوردی و الفاظ هندی لغت بهلوی ایلکه اول زمانده سلاطین
 ایران اول زبان ایلکه کلم ایدر لودی ترجمه ایدوب خدمت نوز و انه یوردی
 و موقع قبول و سرفراستخانه بول بول حضرت شاهده رتبه سی اقصای کماله
 امروزی مستحضر ثور بلاد و تسکین قلوب عبدا و اظهار عدل و احسان
 و صلاح امور جهانیا نده بنای کار نوز و ان اول کتابک مقتضا و فخر سی اوزر

ایدی

نو شود و زنده که اکاسه عجم دخی اولک اخلاصی جسته و عظیمی بایند شرایط سالفه
 تقدیم اید لودی. تا اول زمان که خلفا عباسیه دین خلیفه تائی ابو جعفر منصور
 بن محمد بن علی بن عبدالله بن عباس دم اول کتابک اوصاف و مناقب استدی گمانست
 مطالعه سنه ز غبت تمام کورس و ب تحصیل جد و اهتمام ایدی و لطف حیل ایل
 اول نسخه معلومی که کوردی و امام ابوالحسن عبدالله بن مقله که سر دفتر بلغای
 عصر و سرآمد فصیحی دهر ایدی و بوروب زبان پهلوی دین لسان تازی به ترجمه
 اندردی. مردم خلیفه مزبور کتاب مذکور کمال جرمستند سلاطین مطالعه و نظم
 ایدوب اساس احکام خلافتی و بنای شرایط عدل و انصاف اول ضایح و وصایا
 اوزده وضع ایدردی. بعد ملوک سامانیه دین ابوالحسن امیر بزرگ احمد سامانی
 افاضل زمانه دین برین امر ایدوب اول نسخه زبان تازی دین لسان فارسیه
 نقل اندردی. و در وکی شاعر که صناعت صیغه متعده ماهر ایدی و او جوهر
 زوهر و مثال سلطان مجتبی رسته خطه انظام و یریدی. و در فقه دخی
 سلطان محمد خاوری غزنوی اولاد دین ابوالمظفر بهرام شاه بزرگ سلطان مسعود
 که ممدوح حکیم سنایی غزنوی دین بوردی تا بلغ الفصحی و افضح البلیغ ابوالعالی
 نصرالله بن محمد بن عبد الحمید فی طرز جدید اوزده نسخه ابن مقله دین ترجمه ایدی
 سول نسخه که کالی کلیه و دمه دیکله مشهور دین ترجمه افاضل اوزده مزبور
 الحق عباراتی جان شیرین کی لذیذ. و اسقاراقی در تمیز و یاقوت رنگین کی عزیز
 مجتهدان احکام بلاغت تعریف فضاحت. و بقیه تصانیف کلماته مجتهدان
 و مستند نشینان بارگاه انشا توصیف جزالت ترکیب و اعجاز عبارته مستفصل
 اما ایراد لغات غریبه. و الفاظ وحیده دین بحاشی ایتوب طرز کلامی محاسن عربی
 اوزده طرز ایدوب الفاظ و عبارات معتدیه بی سرحد اطنا به و اسقاراقی
 لبتهات متفرقه بی کثارت و سهابه بنشدرد و کی اجل دین خاطر استمع غرض کتابی
 و خلاصه مافی البیاد کاینقی ادرالک ایدیه میوب استماعدن ایا قلو دین و طبع
 قاری دخی مبارکی قصه ای مقاطعینه و بطون قاصر و ایل کلامی آمزیه ضبط
 عاجز قلو دین که جرم بومعنی سبب سامت خاطر سامع و قاری و لوب و استماع
 امتناع جمیع قلوب و طباعه ساری و لوب و قریب و استدی که کتاب مذکور بوردی
 زانویه نسیانده کسب الخطیب متروک و مجهول قالدی و اهل عالم آنک فراید

فواید ندم محرم بن ضعیف و لیدی اکابا و ای ولایت هر اسلطان حسین بقدر
 افراسینک سرخی امیر سبلی اما سبیل خطیب مبرز و صاحب واعظ کرسی بارفت
 و صاف انشا حقایق کشف و موزد قاتی الملتی الی رحمة ربه الحافظ مولانا حسین
 بن علی آل اعظم المعروف بالکاشفی عالم الله بلفظه الحقی کتاب مزیوره طرز
 خاص و لباس جدید کید ریدی و زیار و بیان معانی سنه که تنی الفاظ مغلطه
 و حجب لغات غریبه الیه محجوب و مسطور در ذره مناظر عیارات ظاهره و غیفات
 اسعفات ظاهره ده جلوه و پروری سؤل کتاب که حالیه بنی الانام انوار سبلی
 نامیه استقامت و بولستدر مولانا مشار المملک که سخنان او میداند که شمسوار چلا
 کوه راد را که لطیف پاکست حکاکه اول کتاب فضیلت نشان بر سبیل که بمنین
 بعد از آن در نشان و بر سبیل که قله کوه بلعند در نشان بدر الفاظ
 و لغزین شکر بلر که شمه سی کی نور انکین معانی تراکیب غریبی ترکیب غنیه طریقه
 کی دلاویز **نظم** حروفش چون زلف بتایین چکل هم جای جانست و مایه ای دل
 معانیش در حرف سیاه درخشنده چون مهر و سحر و مایه سواد کی کحل
 المعانی اندن عیارات در بیاض دیده خورده و پرورده و در مایه کفره صبح
 سامانی اندن کما یدر سواد چشم جهان بن آورده و وضع اول نشه سزادر **ربیت**
 سزدر که کاتب دیوان سرای خلد کشد سواد **نظم** او بر بیاض خلد برین بوابیات
 رانی اول کتاب فایق که مطلع انوار حق القدر قامت و کلاسه خلقت اولغه
 لا یقدر **ربیت** صورتی محمود سعادت جامه سینه در طراز معنی اقبال دولت
 خاتمه در نکین عارض رنگین استغاری تو غنچ و فرب طرح مشکین الفاظی
 سر سواب و چین نوز حکمت طلودر هر کلام کاملی نیه کم انوار علمیه
 دل اهل یقین چون اول مخدره هایون تنی کوند زوجه مشرور آورده
 الوان بوقلوان و انوار کونا کون ایله یوز کوسر و کاه جامه هندیه غنچ و
 دلال الی ریدی و کاه لباس فارسی و قیای بهلوی ایله جلوه قلوب کاه چله نازی
 و شقه مجازی ایله عرض جلال المردی اما بلای و لایسی هنر زیبای
 زیبای ترکیب آرایش بولما مشاییدی اگر چه کمال باکالی حلیه انوار السنه الیه
 حلی ایدی اما بویه خط و حال الفاظ ترکیدن خلی ایدی اول سبیدن
 مدت مدید و عهد بعید ایدی خاطر بر خاطر و سودای دل بوسور از ششدر

کی

دریا

نظم

که اگر سپهر بی مهر در فضا و ایام بی آرامدن بخت میسر اولورده و گردون دون
 تلیق اسباب بقولیده مسامحه قیلورسه کتابی غریبی فیض مرزبوره نک بر سندن
 خامه عزت علامه ایله در جامه کید و دردم تا اکثر ناس لباس استیناسندن عاری
 اولیه و عروانی معانی سنه تنق آل و بحر کبیرک مثال ترکیده جلوه و یرم تا عوام و
 خواص فواید فزایدی قیاسندن بی بهر قالمیه **بیت** لطافتده اوله مقبول عالم
 خلایق لایحه منظور و مکرّم. هجند که دهقان خیال بوستان آمالده بو امل نهادن
 و کردی. اما شجره فوار منبر ثمره مراد و لمقدّر تدبیر فصاحت و بارزد و کردی
 و نواب زمانه بر آن امان و یرمزدی که خاطر بو عجزی مضایه متوجه اولیدی و
 تیر باران احزان بر لحظه کون اجد رمزدی که خبر بو ذی قضایه بخت و یرمزدی
 ناچار بظان وقت اعتناق فریستدن قاصر اولوب جهه مقصود و جمال مطلوب
 نقاب تعوی و محاب قلیق ایله مستور و محجوب قایدی **ع** کی شعر ترا نیکر خاطر که
 سرین یاسد. تا اول زمانه کم بونده نک ریاض حالی بر شمع عنایت یرد ای ایله
 ربان حیاض آملی باران عاطف صمدی ایله ملاک اولوب. بلید محبت ادرنه ده
 که خال جهر مالک و سواد نسخه سبع ارایک دد حضرت سلطان عظیم نشان
 و خاقان حضرت نشان افتخار آل عثمان. الملیحی الی رحمة ربه الرحان ذوالکبر
 الشدید و اقبال الحدید. السلطان السعید. السلطان مراد بن السلطان محمد بن السلطان
 بایزید طیب الله بلسایه الروح و رحمت و والی من عنایه الرحمة فوتم خیرات
 مبروره و حسنات مشکوره سندن جامع جدید جوارنده اولان مدرسه عتیقه که
 لخط رجال فضل و افضال و مبدط و نور و عز و اقبال در. بو احقر عبیده تقوی
 و تنقید بیورلای. مشام جان و درماع جنان اول شهر فردوس نشانک هوای غیر
 افشانیله که غیرت نسیم نسیم جان در بحر و معطر اولدی **نظم** اسدی جان
 باغینه باد عطشای ادرنه. فیض روح ایدی فضای جان فزای ادرنه. وضع ایدوب
 دلدن عنون کمینه علسه کی. تاز جان و یردی دم معجز نمای ادرنه. غنچه کی
 تنک دل لکدن دوی و لیس کوکل. کل کی آبدی نسیم د لکسای ادرنه.
 اول بقعه مبارکه ده محل اقتباس فضایل و مقام اقتصاص فواضل و ایام مقادیر
 معبوره مدارس فروع و اصول و مذکوره معقول و منقول و صرف و صرف و اول
 قیلوب زمان تقطیلده عقلک ساعات راحتی و طبعک اوقات فترتی و

ولیدی

زمانه شوخ چشمتی شکر خواب بولوب و حجره ضهری آمد شد خیالات متوالی دن حال کی کو حجاب
 سوبدای دلن ممکن اولان سودای بر سودی و بوتنه قلبیه خلاص بولان نفوذ
 معهودی حال دن قاله و قوت دن بقله کوزمه کو اضر هست حرکت کلوب ذهن سقیم
 و طبع عقیم ایل و منفعل عظیم شروع قلیدی و شسته مولا نای مشار الیه نسخ منقذ
 کتار دیان قدیه کبی نسخ ایدوب تراجم سابقه ناک بانار رو اچو عهود بروع
 فاسد کبی نسخ اندو کی اجلدن باعث اختیار اولوب لکمه بیانیه تکلمه سی مطلع انوار
 سهیلی دن اسکار اولدی **بیت** چون نمایند در بسند حکمت اول فخر جهان
 طک دکلدرا ولسه انوار سهیلی دن عیان چون لان شان لطافت نشانایانی
 زمان بر مره ده لطیف و بر مشایه در خط بقدر که عرایس غزالی معانی منصفه الفاظه
 هنوز جلوه کرا اولدن حصول تمام مراده وصول قصد ایدر لک کیف که بعضی لغایته
 تصحیح تصحیف کتاب وادراک معانی سنده فی الجمله تا ممل تانی به ارتکاب ایدر
 لایزم تألیف کتابه عنان بیان شایع انشای مترسلان و منهلج تکلف منشیانک
 معصوف و کتب انشای حکایاتده احسن کلمات عربیه دن بعضی آیات ضروره الذکر
 و احادیث مأثوره و آثار و امثال مشهوره اوزره امصار اولندی و حکم خیر
 الکلام مالو تکر عامیا شرقیا و لا حسنیاً غربیا اثبات آیات عربیه و ایراد لغات
 عربیه و الفاظ وحشیه دن تحاشی قلیدی نادیده هریدنی نظریق و یقین
 نظر و ضای غزالی معانی سندن بهر مند اولق میسر اولد و دل هر دانی تکلف
 تخیل و تخیل تکلف اول ناز و ورد کان حجره خیال دن رجور دارا اولق مقصور
مدح پادشاه اسلام مالک رقاب نام سلطان سلیمان تخت و آصف
خلام مد الله ظلال خلافة علی مفارق الانام و سنده اطنا بیجام رسته
 چون بوسلک جواهر کان کوندن دکان عیانه کلیدی و بودردن و اهرجه خیر دن
 سلک بیان چکلدی عقل پیری خیال دبیرنه ایدی ای ناظم هر کلم بحاجی و ای ثبات
 در حکم لغای مقرر در هر دفتر که خلیفه زمانک نام واجب الانصرامیه معنوت
 اولیه ابتر در و سیم و ذکر که پادشاه جهانک مهر سکه مهر دن جبیننه اوز لیه فلس
 احمد علی الخصوص که مالک بحر و مستحق تیغ ظفر پیکرید و تمام هفت کشور و عسکر
 عسکر حضرت بهریدر **بیت** بکوفت مملکت بحسام سداب زنت از دم تابهند و
 ز بلغار تا فرنگ بخط یوقدر که پادشاه جهان پناه نام شریفیه خطبه و غنیه

با توکل اللهم

و بر سکه بود که شاهنشاه آسمان داغ جودتی حبیبند و نمیه **بیت** بشرق در گوشت
 کشند و زمینی. بعرب هم قیاس نمید بر دینار. پس بوز ربانی که پخته قلبد هرا
 رنج و قبله تاب و یوزک. بخون محک اعتبار افاصله او زمین تا بیله سکه قابل
 سکه قبول بد شاه عالی مقدار میدرد. و بگوهر نایابی که کان خنوده خونه جگر بر تا
 آب و یوزک. بخون یازار انظار ارباب فضایل و عرض المیزن. تا معلوم قله سکه
 لایق شایر خاکی شاهنشاه گردون افتد ارمید **بیت** زر که اولیه شاه عادل
 ایامینه شاد. دورد در باشند ناک تاج قدر و اعتبار. چون قوت خیالی فرزان
 فرمای عقلدن بوامر و اجبا لامشای استماع اندی حکمت با عیاض عین. بلکه
 عین فرض بلونی آید **نظم** عقل نیکو مدکر است ترا. هر چه گوید بگوشت دل بنیشت
 اگر تخریبی همی باید. بنده عقل با من و حلقه بگوشت بناد علی هذا الخطاب
 اول کتاب حکمت نصاب به سبیل امتحان افاضل عالی شان میاند. اوراق کل کی
 بریشان تلقب هر فاضل که اول کتاب گلستان نشاندن بر قیاس ورق داستان
 خاطر نشان آید. و شهد مدحیله رطب اللسان اولوب زبان سخنان ابله آید.
 حقا که بود رجه د. درج مسطور اولان حکم معارفند مری و ما تو حری بان یکت
 بسواد المسک علی بایض الکافور. و بود رجه مندج اولان در رطایف منظم
 و ما تو حری بان یعلق بخوط النور علی جور الحور **قطعه** هر یک ک بود رطل
 مشکلا امور. چنان که نغمه داود در ادای زبور. جواهری که بیفتد ز بهجت
 بر بندست بدستش برای کردن جور. بوموال او زده پنجه زمان میدان امتحانده
 داتو بلاعت بیانی و وراعت معانی بدیع السانی سخن و دان دوران میاند.
 مثل کی سار اولوب آراء صرافان جواهری. و لجام نقار از سر طایف
 بونک او ز رینه میخ. و مقدر اولدی که بوبرج درج جواهر حکمت و بوبرجده که
 برج در ادای فضیلت و نمیناوت سحر کار ی سوسا سو معانی دقیق و حکایات
 لطافت شعاری صنایع مجازده بدایع حقایق در. چون جهاندار لقا طوارند.
 و شهر یار لقا احوالند. و رعیت پرور لک آمو رنده. و معدلت کسور لک رشتند.
 مصنف اولان سار کتب و رسایلدن و جوه ابله فایقدر. بود در شاه و آد.
 شایر حکایاتی گردون افتد ارمید **نظم** سخن درست و تعلق
 بگوشت نه دارد. چون افاضل فضا دن بو خطاب مستطاب کوش اندم کلام در ربار

۲۷۱ منشور

دقا
ع

آویزه کوسن هوش اید و خطبه کبابی بر پادشاه عالم پناه نام فرخنده سیدله موشخ
 قلنوب بودر بایبر شاهنشاه فلک دسکاه سکه رخنند و سیدله مشرق قلم که اقدام
 نظو و مقال ایلد معارج مناقب حضرت و جلالت ارتفاع مستعد و وز دیان قوت
 خیال ایلد مد ارج مراتب صفات کالنه اعتدال **قطعه** یاننده بحر سوکنک قطره
 جبینده مهر عزتک ذره در بحال . دویین تر آتشی غضب کورس آب اولور
 حسیله خور اولور دلسکین سام و ذال . پادشاه غازی شاهنشاه صاحب مغازی
 محراب مالک انکروتن مسخر جزیره دوس . قلع قلع یلغراد . قلع مدینه بغداد
 قاهره میان بغداد . قلع طغای افرنج و آلمان **بیت** در که عالم بناهی کعبه
 امن و امان . سده دیوان برای قبله خلق جهان . پناه اهل ایمان شاه شاهان
 دودان سلطان صاحبقران **بیت** لطف و قهری خانه پیمانه ذوق و اجل .
 عفو خشمی مایه سرمایه سود و زیان . السلطان بن سلطان ابن السلطان خیر آل عثمان
 سلطان سلیمان شاه خان بن سلطان سلیم شاه خان بن سلطان بایزید خان زاد الله
 عمر و ابدا الله ملکه **قطعه** سرو اقبال و نهالی و ملی تر سبز اوله . کلش غیر یکینه
 ابریمه باد خزان . دولتیله اوله دایم کامین و کامینا نصرتیله اوله همد کامکار
 کامران . رشا همنشاه دین پرورد کرد دامن نفس مقدسی دس کجا بردن بل کصاف
 مطهر در . مشرب عقیدت باکی خاشاک آدای باطله در مغادر . مشرب ذهن
 تابناکی شواپ ظنون و اهیه در میوه زکار عقاید فاسده آینه صبر میز یول
 بولمه مستدر . وزلال خاطر خطیری آراه فروضاله ایلد مکدر اوله مستدر .
 اعظم شاهان جهان اید و کنه بوبرهان معظدر که سالک شاه راه مذهب امام
 اعظم در که رعایت شریعت ظاهره بر حده در که شاخ چنار سیم و ذرا زهاره در
 داز لوق اذوکی سبیدن مقطع اید در . و باد بهار ابرار کلزاره عشق بزانق
 اندوکی جلدن زندان جابده مجوس و مقید در **بیت** بنفسه تمام اولد و غنچون
 جهر دیر قفا سندن زبان . لاله زمام اولد و غنچون قره قانه بویا دیر دهان .
 کل غنچه به طابعه اورد و غنچون باشنه یومرق اولد . و مدام سرمست می پرست
 اولد و غنچون یاغنه یومرق اولد . آینه ماه دوله یوز یوز . اورد و غنچون
 بردار اولد . مشک غنچون بولرله سینه بر سینه اولد و غنچون شهر بازار اولد
 عصر با غنچون نظر اندو کچون کوزینه میل یکدر . سوسن زبان دراز اولد و غنچون

بحار

قلوب
زر

جنبه

یوزیه نیکو بیل. معدلت باهری بر مرتبه ده در که جنک بلیک را من پوست آهوک
 ال المشد. دندان کرک کاوی کوسفند ایله قان یکششد. یوز یاس بستمیه ایل
 آهوجشم غزال عشقندن در ویش پوست بویش و لمشد. بدلیاس بلنکینه ایل
 سماع وعظ شغال و یضحت حر کوش اخون سر تا سر کوش و لمشد. کبوتر عقابله هم
 آشناد. میش بر ایله هم خانه و هم کاشانه د. دوزان شان کوسفند صحرا د
 شباند. لیل و نهار باز و پتهویه هواد. و شیر آهویه پاساند. و با جله ایام
 معدلتده زهرا قاعی ظلم اعسافدن تر یاک و دراعی عدل و انصافله. بنیاد
 جور و بیاد قواعد نصف و دایله منهدم. نفقات شمال عدل شامل ایله در مانع
 اطراف عالم معطر در لمعات آفتاب بذل کامل ایله دیده اصناف بی آدم منور.
 معار عدلیله مقصوره ربع مسکون معورده. بشیر نهر یله جور دن چار سوی
 هفت کشور و در **بیت** کسه آیامنده اتمز نایدن غیری فغان. کسه دورانده
 کوچ حکمرانک آه کان. بر باد شاه چاره ساز و یتیم توان در که **بیت** یوق زماننده
 یتیم انک مکروه عدن. یوقد آیامنده خوین دل مکرمشک ختنه. آیام هایت
 سرودن غیری یاغی باش قالدر مدی. اول رخ ز بخیر ایله مقید د. روزگار
 میونده شمع دن غیری یاغی ایاغ اوزده کلدی ای اولدخی عذاب ناز و ناله
 مخلد. شجاعده اکارستم دیمک ستمدر که رستم انک کمر بسته کمر بنده سیدر. و
 طهما سب و سام و بهرام و القاض کمر بند سنک افکنده سیدر عظمه جم ملک
 غلطدر که سنک تهری پنجه جملرک جام وجودن شکسته نمشد. سخاوتده خاتم
 دیمک خطا در که دست بدلیله پنجه خاتمک دفنر جلی اید و بصیت و صدای
 جودن پست نمشد. بسیط ملککی بر وجهه در که ملک سلیمان مسخر موجیه
 کوه تیغ پیکرد. و دایره قلعه آسمان. مرکز ما بجه علم نصرت رهبری ملک
 قیروان و خاوران مجموعه مالک محروسه سندن یکی و قدرت. و معدلت فرید
 و نون شیر و ان دیباجه مائر مورد و نه سندن سبق. کره زمین کوی چوکان پای
 سندن کور و ز کردید. و سبزه زار آسمان میدان جولان خنک هامون نوردید.
 سطوت سلطنتی بر غایتده در که بشره کاه. ربانضیه صولت باد شاهانه سندنیرقا
 و آیتیه آفتاب یاس و سطوت حضروانه سندن خفقان در. درگاه عالم بناهی
 معجز جیه جبار بر جهاندر. سده ملک استیاهی بخنده شفا اکا سره در و زاند

تغییر

حضرت قباب برای موی جنب سپهر آینه همدرد سوزده کنکر خیم های بی ایوان
 کوه و نه برادر بلکه آذن برتر در دیده گردون کردان سغشعه جبر آسمان
 ساندن جن و جیر اندر و جرم آفتاب و خشان هشتک سایبان فلک و ساسندن
 سایه و شخاکه یکسان در ماه مستیز قبه مسدیر خراکاه فلک بدو بر مهر تو بر نیک
 اقتباس نور ایدر و وحینه کردون سایه جبرهای بیکه لاف ارتقاغ اودسه و عولای
 ذور ایدر در مقام عیار تا نام مبارک و جبیننه یازمدهی تب تاب پویه گذاردن
 خلوص بولدی و در هم و دینار تا لقب شریف سکه قوله قازمدهی شکجه بنجه کاره
 بخت بولدی قدیل زر کار مهر و ماه کاسه شعل خراعی در که لیل و نهار ایدر
 یان کفای غارک نور کی یاعیدر رایت نصرت آیتی بر نهال سرود در میان بوستان
 غزاده حزن اعدایله برورش بولسندر سبغی ظفر سیر قی هر شاخ کلد که گلزار کا
 زارده نسیم فحله کسکه اولسندر سنان نتره جان ستاندن روان اولان قان
 بانه نور عروس غزادر و عباد سنج جان کرد عالم نور در کل الجوهر حور عین
 سرادر بیم تیغ شراب آب نکند ز افنج بر بخنده در که شربت حفظ مراد ششید
 آب تصویر و آتش تا نیرد نیرله دوامیست کلد و و هم کوز البرز بیکند
 سرخ سو برد در دره در که شراب زهر آب تیغ نیلوفردن عیرله شفا مقصود
 دکلدر باد میشر آبداری دیار جان دشمن خاکساده آتش اورمشدر و
 آتش نشان تاب داری خرم حیات اعدایه بد کرداری یاده ویرمشدر الف و
 یای کانی اقبال و دولت روزافرو و بخون ای قالد و یای کوبال و دال کند شین
 خاکسار ک بد حال لغنه قوی دالدر کارهای اکثر سکار سکاری یکسر اعدای خاکسار
 سفان سکان خواجگاری کاسه کله کهاردر آسیب تیغ و خشان برق نشانندن
 جان کردن کشان ایران و خراسان حیران و هراساندر آسوی بطوب کرد و
 کوب صاعقه فشانندن دیار دنیا باد و قلع حصار افنج خاکسار ویران و خاک
 یکسانند **بیت** تیغی پلای ناله براندرا ایمان ایل لری و محی و جندن خراب
 ایران و تودان ایل لری جوان بخت آسمان غن سفا ده لری که سعادت بر جنگ
 مهر و خشای در در و سلطنت بر جنگ در و خشای در در و هر بزرگ بنم سعادت
 شایسته خاتم سلیماندر و فرق و قدسای سزا و اتلج سلطانی و افتر جهان
 بایند و چون جمله سی مضطفا خلق محمد خلقت سلیم نفس یازید همتد و بر خلعت

عاقبت هر بری جهان کبر و کشورستان اولمغه دلیل و علامت دریل کبرهان و
 محمد و **شعر** الهی جسم بدردن دو دایله . قونک عمر غ معور ایله آصف آرا
 و ذرا سی که کو اکبر آسمان ایوان دیوان کیوانه هفتد . آرا عالم آرا اری شمع شستاز
 ملک و فکر کشور کسا اری حلال بهما سلطنتد صف آرا اری که روین هیت
 و همت نهاید . هر بری بدیه و غاده بر شیر برصوت و بونک غضنفر صلبد .
 خدام بار کاهی صاحب احتشامد . و مقریان در کاهی واجب الاحترام . خلد الله
 ملکه و سلطانه . و افاض علی العالمین بره و احسانه . و لازال دایات اقباله . بریلج
 الظفر منسوره . و آیات جلالت کاستیع المشایخ مانوره و مشهوره . و اطنا بنجام
 خلقه مشد و دة با و تار الدوام و جلالت علمه و رافعة مدوده الی يوم الیقام .
 یونامه فرخنده آغاز . و نجسته انعام بنون الملک اهلایم **شعر** بد شاهک چون
 هاین نامنه اولدی تمام . آکه و بری هانق عینی هایون نامه نام . و الصلوة
 و السلام علی خیر الانام . محمد و آله و کرامه . و آله النظام . ما تسابع الیالی و الا یام
 و نوار السهور و الاعوام **مقدمه** اولایک کو کرد که مقصد کتاب حکمت کلید
 و دمنه قواعد حکمت علمیه از دة مبتدی در حکمت علی نفس انسانیه نک مصالح
 حرکتی ارادی . و افعال طبیعی سنه علمد عبادتد . بر حقیقت که انظام احوال
 معاشیه مضی و مسوچه اولد و غی کمال حصولی مقصی اولد . بتقسیم اولایله
 بلکه اکی قسمه منقسمد . بری اولد که هر فردة علی الانفراد راجع اولد . اکثرا
 تهذیب اخلاق دیرل . اکی اولد که افراد بوسیله مشارکت متعلق اولد . بتقسیم
 و خجی اکی به منقسمد . بری اولد که مشارکت منفرد و خانه دة اولد . اکابر
 منزل دیرل . اکی اولد که مشارکت مشهور و لایده و یا اقلیم و مکتدہ اولد .
 اکابر سیاست دیرل . کتاب مزبور اقسام ثلاثه مذکوره دن نوعین اخرینک
 بعضی فایده شتملدر . انده تهذیب اخلاق متعلق احوال مذکور کلد . از اعلی
 سبیل الاستطراد اگر چه که بوا و رافده . مکارم اخلاق دن بعضی اراده متبذری
 اما کتاب مزبورک اوضاع و اوصافه تقریر کیکلک دیو ابواب کتابی بزک اتمک
 مناسب کو رولوبوت همان اول سوال و زره که حکم هند دن روایت اولمشد
 ایوان اولندی . و کتاب مذکور دن اکی باب ایرادنده فایده کلی و ایلوب
 اصل کتابد مدخلی بو عیندی . اسقاط اتمه دة مولانای مزبوره اتمد اولونی ابواب

اولایله
 اولد
 369
 371

کتاب باقی و لا بد از دست بایا و در نه انصاف اولمندی و یا حکایات اصل و فرو
 مذکور اولان دستور او در نه لای و بر همدن سوال و جواب بطریق کتبه قید
 کتور لیدی و ایراد ابوابدن سابق اول حکایت که اصل ابواب و منشأ ما فی الکتاب
 ایدی انصاف اولمندی لای کور لیدی و محل اثبات ابواب هر مقام که حکایت ایراد
 ایدوب بر مثل انشا آنکه مناسب کور لیدی اقدام جبارتله سلوک سبیله نظر مقام
 اولمندی هر چند که بویاید بوفیر جبر الشان بل که مطلقا تألیف کتبه ارد کتاب
 اید فضلای زمان قلت بصاعت و قصور استطاعتکونه اعتراف و اعتدال
 ایدرن عاقبت هدم سهام و سرچشمه ملاحت غرامت اولوب البتة حق و یلقی
 هر جاهل و حق اولمندی و محقق در اما اندر که زیور کمال و هر لایه آراسته و کوه
 طبع فضل پرو لایه بر ایست اولوب قلب زهاد لایه نفوذ فضایلک و قادی کیدیده انصاف
 جواهر مارتک صریح اولمندی و نور فضل و هنر لیدن دور و مزید لطف و کرم لیدن
 بعید و مجبور و کلد که منصف فقد استمداد مدتی مقابله سنده من انصف فقد
 نکته من تمید ایدوب مواضع زلایه عین رضای مسوح و دیده بعضای سفیع طوبی
 و مواقع عدلده قلم اصلاح و محل المؤمن علی الصالح در بیغ اتمیه **در مشق** دیده انصاف
 چوبینا بود در ستر کوجه که مینا بود من بجم از عمل خام خویش تو بملت کم سینه
 در در و سرجله آزادگان نیست در اطاعت بر افتادگان چشم هم بین بود از عیب پاک
 نی من از عیب گذر وجه پاک **عرب** نوعین الرضا عن کل عیب کلیل و لکن عین النقص
 سیدی المساویا و فقنا الله لما یحب و یرضی و ضم اماننا و آجالنا بالخير و الحسنى
 و منه المستعان و علی الکملان و الیه الرجی **باب اول** سامی و تمام ملک
 کلام اتفاق لجامن استماعن اجتناب و امتناع و لجایاید و کن بیان ایدر **باب ششم**
 بد کردار لول که در ایدر لری متفضا یخه سراج المون بولوب شامت عاقبت و وظائف
 خامت لون بیان ایدر **باب سیم** احباب و اصحابک فراید موافقین و منافع معاف
 بیان ایدر **باب چهارم** عدالتک حوالی ملاحظه ایدوب کمین مکرند و کیدند این
 اولمندی کل اید و کن بیان ایدر **باب پنجم** چهره مطلوب اهل و غفلت
 سبیله و رابده تعویقه مستور و محبوب قالد و غن بیان ایدر **باب ششم** آفت
 تجمل و مضرت شبانی ایدر **باب هفتم** حرم و تدبیر و جهیل و تزویز لایه
 بلای اعدان خلاص اولمندی بیان ایدر **باب هشتم** ارباب جدد و حسد و اجتناب

چو قلان ۷۶۱-۷۶۹
 ۷۶۹ فرموده و حکایات ۷۶۹
 ۷۶۱ و حکایات ۷۶۱
 قید کتابته ۷۶۱-۷۶۹
 ص اولفق ۷۶۱-۷۶۹
 ۷۶۹ حکایت ۷۶۱-۷۶۹
 ۷۶۱ سبیل ۷۶۱-۷۶۹
 انصاف ۷۶۱-۷۶۹
 و اقرار و زلات و غفوات و هفوات
 و سقطا تریسته
 هدفه ۷۶۱-۷۶۹
 ۷۶۹ سهام سلامت ۷۶۱-۷۶۹
 ایل ۷۶۱-۷۶۹
 ۷۶۱-۷۶۹
 الصلحی ۷۶۹-۷۶۱
 ۷۶۱-۷۶۹
 بدکار ۷۶۱-۷۶۹
 و عیله ۷۶۱-۷۶۹

ایدوب

انکه قوله اعتقاد و تلقنه اعتماد جایز دکل اید و کن بیان اید **باب دوم**
 طریق منع و عنق سلوک افضل و صاف ملوک اید و کن بیان **باب دوم**
 طریق مکافاته خیرای اعمال و برای افعالی بیان اید **باب سوم** برکنه زین
 طلب تمکله کند و محکمتن و منزل اولند ذکر و قالد و عن بیان اید **باب چهارم**
 صفت علم و وقار و تمکین ملوک و سلاطینه زیبا خلعت اید و کن بیان **باب پنجم**
 ملوک عالیجنابه قول اهل عدد و خیانتی استماعدن امتناع و اجتناب و اجابت اید و کن
 بیان اید **باب چهارم** نقلوبات زمانیه عدم التفات و جمیع رتب العبد
 رضا و انقیاد لازم اید و کن بیان اید **باب پنجم** در فهرست کتاب اول حکایه که
 منشا کلمات و اصل الباید شروع قلندی و التوفیق من بیده از مه التحقیق
حکایت نقشبندان کارخانه معانی و بحر یگان کارنامه منشدانی
 و جوهریان باز از عجایب حکایات و صیرفان دار العیار عزایب و آیات خرائد
 جراید اخباره مجله خیالده بود و زیاده آرایش و عرایس نفا و اسماره منصفه
 نوزیب و قرایله نمایش و پرورد که سوابق فروز و سواف مسینه اقصای محالک
 چین و ملجینه برشته یار کامکار و برجهاندار مالدار و آردیدی که اسرار و اسرار
 اسرار بیجهه سنده ظاهر و انوار سواطع یزدانی مطالع جسمه سنده باهر لیدی
 دیده کوین سطرین طاس آسمانه صدای هم و یاس و طنطنه شکن و شوکی مسامع
 جهانیه طنین رعب و هراس و پر مشدی و سلاطین نامدار آستانه آستان مدارند
 غلام حلقه بکوش و خرافین رفیع المقدار عتبه کرد و ن اقدارند خدام غاشیه
 بردن او لمشدی **نظم** فرید و ن حشمت و جمشید هیبت سکندر شوکت دارا
 مهتاب حاشیه بساط دولت و زافر و زنی و زرای صاحب لای و امرای لشکر آرایله
 آراسته و پای تحت آسمان پایه های او فی همواره فضلی فضیلت پر و و حکای هنر و
 و نصیحت کسرتیله پیراسته خزانه سیمای انواع جواهر و لجناس نفوذ ایله سخن و ی
 لشکر جزا نامداری حد و حساب و قد لک شماردن بیرون ایدی بهای باغ شجاعت
 حشیه تنوع خیالیه سیراب و چون ریاض سخاوت ریشه کف سخاوت دارایله شایسته
 اولمشدی **منشوی** شجاعت نریمان زمانیدی سخاوت برله دستا نهانیدی
 بجوری برله عالم خرم ایدی سخا وجود سیکه خوش دینیک اول هر و چون جاد و جلال
 و کلین کلین بعد و اقبال هانوزن فال بریدی که عدل کاملیه فال عرایاها یادت

باب اول
 باب دوم
 باب پنجم

لک
 لک

احواله تضاعف از ۶۶۱-۶۶۹

نوع

فرایند ۶۶۹

فر ۶۶۹-۶۷۰

نامدار ۶۷۰

دیده ۶۷۰

همیشه ۶۷۰

۶۷۰ و ۶۷۱

عدلی ۶۷۰ و ۶۷۱

و بدل شامل ایل حال فقر اعزیزت برودت قارون و امشیدی درگاه معدن پناهید
 بوملک نهاد آصف تراد رعیت پرودم جنت کسرت و زیجا نیکری و شیر صاحب تدبیری
 و اریدی که رای عالم آرای شیخ شهبان ملک و فکر کشور کشای حاکم اسکلات امور
 سلطنت ایدی **مشقوی** جو رای خرد دان کار بسی بیک تدبیر صد لشکر شکستی
 چو کار ملک را نظم دادی بیک مکتوب اقلی کشاری لنگر هنک کوان سکی کشی
 در بای آسوی کرد ابله نظر ابد ساکن قالمشیدی و تدبیر صحر سیاسی بیخ بنیاد نظم
 بیادای برید امشیدی و تدبیر امور و ضبط نفوذ و اتمام مصلح ظهورده صحایف
 آرای آصف بن برخیا خط خطا حکمشیدی **بیت** آصف را ملک دارا افغان
 کردی که او کم کار کردی سلیمان مدتی آنکشتی چونانک رای نجسته سیله نظام کار
 ممالک در وقت تمام و باز از مهمم خلاقی و اوج ماکلام نویلشیدی بر حسب الاسانزل
 من استعجابی رای کا نام اولیشیدی هایون فاله امر ذی بال که کلی و جزوی
 جمیع احوال رای عالم آرای نجسته رای مراجعت بیورب نه اندن اجازت شریل دیو
 بنم و نه آنکه مشور شریل زمین میدان رخ ایلردی جوز و رای صاحب مالک آرای
 موجبات فتح الباب مواهباتی و اما لات دوام دولت شاهنشاهی و دلایل احکام
 اساسی نهادی و ملایم اثبات حشمت کامکارید و لاجرم سلاطین جهان که فی الحقیقه
 اساطین بیان زمین و زمانده و ابجد که حل معاد و مهمات ملک و فتح مقابل سلطنت
 و حکام امور و قیام مهمام ظهورده و زرای ثابت خیر لک تدبیر اصابت بدو لوبینه مرا
 بیورب بحکم و مشاورم فی الامر قدم مباشرت عاده مشاورتد که منفرد قلیه تاک
 بر موجب مشاوره و قدم لاهدی بهم الله لار شاد امورم نتایج افکار اصابت شعان و
 نتایج آرای ملک آرای لری مقدر صلاح اهل عالم و مستضی نظام احوال بخیر آدم
شعر علیه بالسورة فی المعصاة نفعلا خیر من الواحد و لولا التعاون لم
 یستقم امور المعیشه للفارده مگر که برکن شهبان آشیانه طارم چارم مرغانات
 شب طیران انجم مرغزار آسمانده تارما دیووز و وزیر خجیلدن غزال استکین بالی
 شب خجای وجوددن وادی عدمه قرار امشیدی هایون فال علی اسعد الحال و انما المعای
 نجسته رای و سایر امرای کشور کشایله کالیدر خف بواضعات لاجرم عزیمت
 سکار و قصد صید مرغزار اید و بفضای سکارا که مقدم هایون بارشایدن
 عزیمت سپهر برین و محل الجواهر عبدالسبانی که مواکب شاهنشاهی در شکر دیده خور

انجام و قیام و قیام ۷۶۹ قیام ۷۷۱

۷۶۹-۷۷۱-۷۷۲ در ضبط د ۷۶۹/۲

در احباب رای ۷۶۹-۷۷۱

در ادب و ادب ۷۶۹

در سلایم ۷۶۹

در تنهات ۷۶۹

در نظام ۷۶۹

در مکر و مکر ۷۶۹

در انجی ۷۶۹

در اقبال ۷۶۹

در حق ۷۶۹ از الایله ۷۶۹ از الایله ۷۶۹

در تنه و تنه ۷۶۹

در سدابلیق ۷۶۹

اولد

نفسه ۷۷۶۷۱

و کوش و حوش صدای داد و کیش و اوای نای و تیه و لقمه کان و زخمه سناست ملط لری
 هر طرفدن جوارح جان سکار کسته مهار کاه جاشنی کیر خون و کور کفتار و کاه
 ناف سکا و آهوی تیر زقار اولوب و ز بلکنینه و سش مشاهد حال شاهد و حوش و
 سلع تراه شغال و حش کیش ایچون سر تا سر دیده و کوشا و لیسندی و سش شیر مجلب
 شراب یاب ارب و غدای علم تعلیایله دفع مرض جوع اکلی ایدوب باز بلند پرواز
 و شاهین کردن فرار کاه تیر بر تات و دعای مسیحات کی عروج ایدوب سطرطایر
 آسمانه و کاه قضا ربانی و شهاب آسمانی کی نزول ایدوب نیشتر چک خون فشانه
 رک سربان مرغاندن قصدا لیری **مشق** برون جیستند مرغان سبک خیز و خون
 صید کرده چک رایتین در آمد چکل شاهین تاراج نه طوطی اندر بالاده تراج
 کیمین بکشدن یوزان بهر سوره فرو بسته ره جستن بهر آهو و سیر تازان تیر آهنک
 فضای دشت بر بخیزد تنک چون سیوان فتاک و هنر بران هتاک صحرای چرخه
 و هوای پرند ز ناله اندیل هایون فال بساط انبساط سکاری و دفتر بقدرج
 صحرای مرغاری طای ایدوب جیل و خدم و حوائش و حشیه اجازت اضطر و یوب شاه علم
 و وزیر محترم زنجی آهسته جاب جرم با حرم دار السلطنه حرام ایدیلر اتفاق اولد
 زمانه طوفان حرارت هوا و هباز نایره کر یا بر مشاده ایدی کتب و تابا فایده
 حل و جدی تیر آسمانه بریان و غایت الهایدن حوت و سرطاناته اضطر اید
 یسجانی یسجانی ایدی حرارت ایتام بلحور دن حوش و طوطی و محمود و عرو و نکاح
 سموم و حور و دن روز روشن شب بخور و لیسندی **مشق** آتش زده کسته کوه کانه
 تقیده زمین و آسمان هم مرغان چمن خریه در شاخ در رفقه جزد کان بسوخی
 هایون فال چخسته رایه ایدی که جو هوا کرده کرده خاک کوره آهنک و روی
 زمین معدن آتش کی آشیانه سمندر او لیسند و نقل و حرکت خلاف برای مقصدا
 عقل و کمند و وظایح خیاام هایونه البحار خنی دافع حرکت دکل ای و ز ثواب
 نه چاره و تدبیر ایدرس که بر زمان آسوده حل اولوب حضور اید و نه و عنقای
 مشرق آشیانه مغربه نزول اید چک بزنجی جانب مستقر جلال و تخیم عز و اقبال
 رجوع اید و زنجیسته رای شاد چمن آهوب و بطوق دهانده دعبو اغن خاک پای
 شاهه صاحب ایدی **بیت** ای آفتاب کسور و ای سایه خدای اوستکده سایه
 کسور او سایه های بند لکه که سایه لوای های آسای سلطانیه الخا امشدر

خون ۷۷۶

چنگ ۷۷۶ قصه ۷۷۶

شیرکان ۷۷۶

زهر ۷۷۶

حشمه ۷۷۶

خوام ۷۷۶

تف ۷۷۶ هوا ۷۷۶

خزیده ۷۷۶ تقصیده ۷۷۶

گرمده ۷۷۶

حرارت ۷۷۶ لال ۷۷۶

جواهر ۷۷۶

سپهر ۷۷۶

سُئِلَ مُسْئَلَةً أَفَأَيُّهَا تَابِدَنَ بِكُلِّ يَوْمٍ وَارِدٍ **بیت** از تاج حوادث چه غم خورم
 چون ساینان لطف تو باشد بنده ما . اما ذات سایی صفت بادشاه که حکم السلطان ظل الله
 خلق عالم سایه عدالت بناهد . خوش خلق و خرم در حرارت هوا که که نور انواع
 ریخ و صدا عدد . ایستاد عین صواب در که . سلامت هم آفاق در سلامت هست . بنیند بو
 مقامه و ترب بر که غریب بلورم که جوایز در همی کی بلند . و هنر مند در بیتی کی عالی
 و اجمند در سر تا با حله حضرت ایلیم غنیرت حسن طوطی کو یاد در . و رواج کل و رواج
 سنبلی ایلیم در سگ طوطی خود در . ریلین کلزاری ایخچن کی تیا بند . و جلال و جشمه
 ساری انها کی روان در . مرغان استخاری طوطیان منیرین کلام در . و تدوان مرغ را
 طوا سکان ناز که خرام در **بیت** طوطیلر اولوراند سکر خند و کویا . قمر لور اولور
 اند قمر چمن و زیبا صوابا و لدر که عیان غایت اول صوبه منقط اوله تاب خطه
 لب خرمی و کنار چمنه خرم و اسوده اوله و **بیت** بر لب جوی نشین و کدر عمره بین
 این اشارت زیجهان کدران مارا بس . مایون قال قول بخشه ایلیم اول طرفه توجه
 اولوب طرفه العینده عبارسم سمند حسن شکو ایلیم دامن کوه استین اهل اقبال کی
 بوسه بجای سقا دامن قلدری . بر که بلند کور دی که قلعه همی دروه آسمان کور
 و سرخ سبز فای سمن در کنار آفتاب یوروش در **بیت** یو چلش دروه سی عقیقه اثر
 و ارج چشمه و خورد سیده کرمش . کویا بر سنج برو قار و بر اهد تقوی شعادر که
 بر موجب و الحیا او تا د پای شای دامن نمکینه جلوت چشمه چشمه کرانند نسیل
 سر شکی دامن دیاره روان آتش . شاه کامکار مرکب براق ققاری برق و اربالای
 کوهسار یور دی . و ابر بهار کی کوه طواف ایدوب هر جان کور دی ناگهان بر قضا
 پیدا اولدی که مسعود میدان امل کی بی پایان . و بر عرصه بدیدار اولدی که فصحت
 زمان از کی بی حد و بیکوان . لطافت آب و هواده مشابه مرغ ارجان . و زهت
 اشجار و بهجت از هارده نمودار در وصفه جان و دایه عادیه نبات نباته شیر ایل
 آب و برمش و مساطه نامیه زلف ابراز هارده شانه احمد ایلیم تات و برمش
 مرغان و اودی پیغمبر انصاف اشجارند . کمان کوهه آفات حد ثلثه طالع . کله
 تا تادی مراغ سمن زارنده کشاد حد ثلثه حوادث روز کار در امن الحالد و صحن
 کلزارنده سلطان کل دیوان قورمش . و سر و سر چار و صوفی القی شود و
 و سطور مش دیده بر کی چشم و لدا کی بر خواب طره سنبلی زلف کا کی بر تاب

از تاج آفتاب حوادث ۷۰۳۶۹-۳۶۱۰۰۰۰

الجم فلک ۱۶۰۷
چنان ۷۰۱۶۰

سینه ۷۰۱۶۰
کبی سایه پیچیده آسپه تاج خورشید در اوده
و بر زمان سمن کی

اهل ۷۰۱۶۰
قته ۷۰۱۶۰

اطراف ۷۰۱۶۰
سودی ۷۰۱۶۰

اطلافت ۷۰۱۶۰
غادیه ۷۰۱۶۰
رضوان ۷۰۱۶۰

عذار ۷۰۱۶۰
داود الحانی ۷۰۱۶۰
البال ۷۰۳۶۹-۳۶۱۰۰۰۰

قوشون ۷۰۳۶۹-۳۶۱۰۰۰۰
خمیه ۷۰۱۶۰
پیشو ۷۰۱۶۰

امیر غل زبان حالید انلردن عهد و قرابا لورده ز بهار نو رایت و لطافت لری
 ظلمت و کثافت مبدل قلمیوب ز لیل طهارت و نظافت لردن بجااست برله
 آلوده امیه لردن اول عهد و بنا شلخ کل و سبیل و از هاد تاز و ریاحین
 پاکیزه دن عتری به تومیه لردن اول از هار نظیف دن عدا ی لطیف بنا اول ایدو
 درونه معده لردن هیولای بنای دن خلعت صوره مستعاره منجم و لورده
 دار الشفا حکمتده ظرف سربزی سربوشند دغا لال لباس فیه شفا لالنا
 حمو فی باز لشدن چون خانه لویه معا ورت و کاشانه لویه مر جعت فیکه لردن
 در بانلر تللی ایدوب قرت شامه ایله جیب و داملرین بحسن و تفحص ایدو
 اکو عتده عهد معهوده مستلک اولوب دامن طهارت لردن لایس بجااستدن پاک
 طومر اوله لجا ز ندر که حجره مستلک و خانه موسس لویه کیده لردن واکو
 عیان ایلله تو بنیک مضمون لردن که بیت دشت وفادر کمر عهد کن تانوی
 عهد کن عهد کن بجا و از اتمش اوله لردن موجب نفرت و مورت کراحت
 اولور دلجه احساس ایدو فی الحال بنیش زهر لورده تاد و بود وجود لردن
 با بود ایدو لردن واکو دیار لورده قافل ایدوب بر آلوده دامانه لورده در مشام
 بلش شاهه رایحه کریمه استنظام ایدوب کدوسی اذات بو حال نفی ایدو
 واول زینور بخت بر کشته سیاست کاهه کتوروب اوله قتل ز زبان بعدسیا
 زینور نه ایدو فرمان ایدو تا نوع دن بر فردخی بوجینس حرکت امیه
 اجارده کلشد که جمشید جهاندار آیین دربان و پاسیان و یقین حجاب
 بواب و تربیت تحت و مستندی انلردن لشدن و مرور زمان و کرو و ملوک
 ایله مرتبه کاله ایدو شدن همانون قال چون خمسه رایت بوکلامن استدی
 طبع لطیفی انلرک اساسی مشاهده سه رعت بیروب اولدرخت جانده توجه
 ایدوب کندی بر زمان انلرک درگاه و سوکت و حشمت و قانون ملازمت
 و اوضاع و اطوار و حرکات لردن غاسا اندی بر جمع عرب کوردی که امر الهی به فرمان
 بردار و سیلمان و ارسمند هوا به سوار بیت جمله سی بر چراغه بر وانه هر ی
 خدمتده مر دانه منازل منیع و مواضع رفیع ده قرار لشدن و اعدیه
 لذیذ و اسریه پاکیزه اختیارات لشدن هیچ برسی ابتداء جلسته ایذا و آزاده
 قصد امن و هر ی کندی و مرکزنده قرار ایدوب هر کار واداره سندن نظر
 کمن

ذیل ۷۰۶

کتابت ۷۰۶

مصفا خلعت ۷۰۶ *

اولور و نه ۷۰۶ و صورت ۷۰۶
عسل مصقول خلعت کیوب بر لعاب
تازه و شراب خوش مزه میجیع

متنسلک ۷۰۶

۷۰۶ بی نه ۷۰۶ و پادشاه ۷۰۶
بعده ۷۰۶ بی نه ۷۰۶ و بد ۷۰۶

بیت خوشاسر از آن کوتاه دست . بزرگان خرد و بلند انیست . نجسته رایه
 ایستی عجب در که بوهامک نهادند سبقت مکنونا یک بر برینه خردا و کورن از با وجود
 قسملری وار . نرسدن عتیری نشسته و بر مزل . با وجود هیبت که بونلک هیاستند .
 بقیه و نمشد و نطف و ملا عتدن عتیری نشسته کوسر مزل . اما آدمی زاده بو
 او صاف خلا فی مشاهد در . که اکثر یا بعضی بعضه صد تا از او افرارده
 بل که جمیع ایامدن بری برینه مقام ایزا و اسفامده **دُر بیت** دهنونک کمر سرنا
 مری . بر خرداند آدمی از آدمی . و زیوانیدی ای پلک شاه خرده بین . وای
 شاهنشاه روی زمین بوجا نور که نظر عبرتله منظور در طبیعت واحد اورد
 مقطع **دُر** . و نوع انسان طبايع مختلفه اوزن مخلوق و مطبوعه و بونلک
 ترکیبده روح جسم لطیف و کیف نور خلقت آمیخته . و نقد ملک و ملکیت
 و حاصل علوی و سفلی قابل قیاسند . ریخته **دُر** . اول اجلند که هر بچون
 بر مشرب و علی حد بر مذهب و برلشد که . قد علم کل اناس مشربیم . بونلک عقول
 ملائکه دن بهر و برلش . و هم نفوس شیاطین دن حصه روزی قلمشده تاهر
 کس که دست همتله جل متین عقلمه متبیت اوله . و نقد کمر مانی آدمه و کجاست
 ترقی قیله اول شخص که فرمان نفس بدق مایه مطیع اوله غایت زدا بلند رک
 بل که اصله محسوس قله **بیت** بهره از ملک هست نصیبی از دیو . ترک دیوی
 کن و بکند فضیلت ز ملک . و اکثر اناس متابعت نفس خنایسه ایله شقی و
 جنیت اولوب حرص و حسد و جفده و غضب و ظلم و ستم و غیبت و نیمه و سایر
 اوصاف جنیت و اخلاق ذمیه به مظهر اولشدر **مشق** بی خبری چند ز خود
 بی خبر . عیب پستیده بزعم هنر . دور شوند از دماغ نرسند . بار شوند
 هاینون قال بو مقال حکمت ماکد ز متبیت اولوب ایستی چون نظرات انسان
 و احوال نفس پستان بیان اند و کل منوال اوزره **دُر** . بنی آدمه صالح اولور که
 تدکیه نفس و تهذیب اخلاقه مستعمل اوله لر . باشد که اول واسطه ایله و طو
 خو غوا رضالند که منشأ اخلاق پستیده در خلاص بولال **مصلح** زین
 میان کمر توان که کداری گیرند . سابقا کمر شهوشه یستیشیدی که حضور وحدت
 و فراغت عزالند **دُر** . حالیا عین الیقین بلدم که اکثر اشخاص انسانیه ایله محصا
 و مجاورت مارا قوی دن تریان کار . و انکر که مخالطت و معاشرت مخاطره حالت

بجای نرسند

پای عزلی دامن فواغته چکوب علایق خلایق و متبیت و متصل

خورد

که

ده

دوره

مقطوعه

ق

آدم

و اوله

و

بیت

و

نرگه

تا

و در کار کرد که بر شخصی بر آن افطار ایلیه پس بر مقدمه ما تدن بر معلوم اولدی که
تدین بقا افراد انسانی معاونه متوقفند و معاونه بی اجتماع محال و مظاهر
بی مخالفت مستعدند بر عزت زمره انسانی منافی حیات و زندگی اند بل که مقوله
محالات و قبیل مستعدند که کویا لیسر اجماع و جمعه بر معینه اشارت دهد که بریرلسند
بیت بیکر دامن جیتی و کار بساز که هیچ کار نیست نشد به تها بی هیان و فال
ایده یای و زری صافی هنر بیان اند و ملک معانی اگر چه خلاصه علم حکمت و نقاد و
دانش و معرفت در لیکن خطره و خطر اید که بوطایف مختلف اختلاف و اجتماع اوج
البتة اخلاق و مشارب متضنی نزاع و بتاین مذاهب مقتضی انقطاع اولسه کرک
زیر که بعضی بعضی زور و قوت تسبیله یا مال و کنت حسیله غالبند و هایت
غالب مغلوبه ریفه اطاعت حکم که طالب و اکثری حاصلات غیر ی حوزه تصرف
گنور مکده رعیتند و تقابل عورت نزاع و غلبه در نزاع آخری انقطاع و عتلا
عاقبتی فسلند **بیت** نزاع ابحاث آتشی بر فوزد که از تاب تبه هیچ باشد بود
و زیاریدی ای شمشاد حکمت بنه اندفاع اشکال نزاع و جدال میسر و اکنون بر تدبیر
قانون معین و مقرر در هر فردی کند و حق و قانع قلبه و تصرف اعدا دن
دست بقدری سته مانع اولم اول بدین سستادری و انک مداری رعایت قانون
عدالت در که محافظه حاق و سطلن عیارند و بعضی هرگز ایره اختلاف و شتا
و حکم خیر الامور و سطها اطراف مشتمل انواع رزایدند و نکیم دیشلرد **بیت**
میان طریق اوصاف چندانی و تناو است که از آفتاب تابشها بر اختیار وسط
راست در جمیع بدان دلیل که خیر الامور و سطها بلا شاه ایدی اول قانون سست
که آبی ضبط و رعایتله افراد بی آمدن ظلم و تعدی نایل و لحوال مصالح رعیتله
مایله اولدیکدن مفهوم و نه حمله معلوم اولور و زیاریدی اول قانونک معنی
و اول تدبیرک مبتنی بر فرد کامل و مکمل و نوید در که فرستک حضرت عزتند
حکما کرین کانا موس آکیر و علماء دین رسول و پیغمبر دیرل قانون او امر و نه ای
فی الحقیقه صا بوندش معانی و ساهید و مضیع احوال عالم و معدل هوا بی آمدند
چون اول پیغمبرک واضع قوانین شرع مظهر در دارالملک آخرت غریب است اجساد
قواعد دین و اصلاح مصالح مسلمین چون بر سالیضا بطد زایدند زیرا که اکثر
خلایق کند و خانه لایق امور دن فافل و متابعت هوا و مطاوع نفس غای

کاری ساز ۷۰۰

مقتضی ۷۰۰ مقتضی ۷۰۰

تاپ آف ۷۰۰ تاپ و تاپ ۷۰۰

بیلد ۷۰۰ حق ۷۰۰

۷۰۰ امور ۷۰۰

۷۰۰ ۷۰۰

۷۰۰ ۷۰۰

مالیدر

دارد در حق هم در زند عالی دردی. پایشان کند عالی دردی. اما بلا شاه چون
 بسیار دل و هو میبندد. و آگاه خیر و خردمند اولوب غور متاعه مشیاف فکر لیه و صل
 و کلیات و جزئیات قوت ذهن و فو در رکله احاطه و شمول قصد ایلمه و فروع
 داسی طلوع دروعدن امتیاز و یوب استماع کذب صریح و اصفا افک مراحل
 احراز قیله هم دینک بنای سلطنتی رخنه خلل از امین. و هم عقیدت فایز دولت
 بخات و درجات علین اوله **مشق** هر که درین شی بداد کرد. خانه فردای خود
 آلا کرد. داد کوی شرط بجا نداشت. دولت باقی ز کم از ارسیت. هر یک شاه و
 آگاه که اساس سلطنت قواعد حکمت و قانون عدالت او در طرح اندیشی مواعظ
 علما. و نضایح حکما بنیاد امودن پیش نهاده قیله هم مملکتی مغرور و ابا دان و هم
 رعیتی خوش دل و شادان اولوب خلق انک ثنانه رطب اللسانه. و آخرتد جزای
 رضای رحمان اوله. بنیه کم رای اعظم دایستیم هندی که بنای سلطنت بید بای
 برهنک قواعد یضحتی او زده مبتنی قیوت اندن سلاطینه لایق آیین و اطوار
 تحقیق انستدی. لاجرم مدت مدیده کامکار و کامران بقده. روزگار کوزی
 چون فضای غرور دزدن سوا میسوره. انتقال اندی نام نیک و ذکری جلیل باید کار قلن
 کدی **بیت** جهان غوغا لری برآید بچونند. سکا اولد قوا لری بچونند.
بیت هر چند فکر میکنم از هر چه در جهان. نام نیکوست حاصل انام آدی هایلون
 فال چون رای دایستیم و بید بای حکیم خیرین انستدی. غنچه تاز بکی که هشام سرید.
 ششم تسیم صبلان بستم آید. چمن فرح و بساط نشاطه سگفته و خند اولوب
 آیددی ای غنچه رای مدت مدید و عهد بعید در که سودای تقصیه برهن رای
 سودای دلده مملکت. و انلرک خیالات مقالاتی و ملاقاتی خلوتخانه ضمیمه
 جای گیر اولمشد **مصراع** عمریت که سودای سر زلف تو داره. چند آنکه رسم
 نفیخته سعی بلوغ و هر چند که کیفیت احوال انرا استفسار دجهه یی دیغ اندم
 اول قصه دت بر حصه بولیمدم. و اول جبر دت بر اثر بلیمدم **بیت** بایه کیمک نشانی
 زان دلستان ندیدم. یا من جبرندارم یا اوشان ندارد. و اول زان دلستان
 هذا الان منتظر و جبران ایدم که انلرک نام و نشانی کیمک دهاندن کوش هوشم اوت
 و پیوسته دیده برصدی شاه راه انظار دزد. قویب نکران ایدم که روحا لک جالی
 نه جانیدن یوز کی صوره **شعر** کوش برآواندارم مرده زان سبب بکاست

بوزند ۷۰۶۰

بشار ۷۰۶۰ مشیاف ۷۰۶۰

راسته ۷۰۶۰ ۷۰۶۰

خانه ۷۰۶۰ خانه ۷۰۶۰

کلاه دل ۷۰۶۰

۷۰۶۰ ۷۰۶۰

موقی ۷۰۶۰

اولور ۷۰۶۰ سنک ۷۰۶۰

۷۰۶۰ ۷۰۶۰

چون ستان ۷۰۶۰ داستان ۷۰۶۰

دیده بر راهست یارب پر تویدار کو. حال احمد الله تعالی معلوم اولدی که وزیر بزرگوار
 بر احوال دین جزدار و پور موزون واقفا سر را پیش **مصلح** محمد نام خدا تمحمد **بیت**
 آخر دلم بآرزوی خویش تو رسید. آنچه از خدای میطلبیدم بمن رسید. امیدوارم
 که این وقت بی معاللات رای برهندن بهر مندایه من. و منت دارم که اول
 فلاید نصیحت و فرایند بندی کردن جانم بنده و کوش از غامه پیوندایده سن تا سوا
 بو واسطه ایله آراء حقوق نفعت حاصل اولم. و اول مواعظ و نصایح استماع عیله
 بزور دینی رعیتیه انواع فواید و منافع حاصل اولام. بر کلام که آنک بحمد تکلیف سبب
 اداء شکر نفعت. و استماع خاص و عامه فایده تمام و منفعت بی نهایت اولام.
 ظاهر در که مبتنی و مبتکر اولسه کرک **قطعه** زبان خرمند دروشن روان کلید
 در کج حکمت بود در کج بکشا و نقدی بار. که او را عیال نصیحت بود. نصیحت
 بدان وجه گویم ملوک. که در وی مصالح رعیت بود **اغاز داستان دایشلیم**
 وزیر و روشن ضمیر راست تدبیر زبان نصیحت و در هان بلا غفلت احوال رای بر من
 تقریر شروع اید و ب ایستی **شعر** ای شهریار دهر و شمشاه روزگار و او سنگد
 سایه کسرت اوله لطف کرد کار. اجرام رای بخت بکام و فلت غلام. دولت مطیع
 حکم اولم روزگار دیار. طوطیان سگرستان حکایات و دوستان مرز بستان
 رو آیدن کوش هوشم بستی که معظم بلاد سوارده **هند** که خال چهره ممالک در بر
 بیدار بخت و فیروز روز. و رای جهان رای رعیت نواز و مظالم سوز و آریک
 که گردن عروس سلطنت حلیه بدل و معد لای ایه آراسته و چهره خنده مملکت
 کلکونه حکم و سیاستله پراسته ایدی. صنی جهان مصقله عدل و اریله زنگار
 ظلم و بیدار دین زدوده. قلستدی. و کافه جهانیان ظل طلیل رحمت و معد لسته
 آسوده. اولیستدی **شعر** بنور عدل اطراف جهان را کرد نورانی. علی از عدل و
 کرد تا این جهانیان. اول بکشاهه رای دایشلیم در لریدی. انورک لغزند **شاه**
 عظیم دیکد. بر بزرگوار ایدی که قلعه سپهر زنگار بوسه درجه و رفعت
 مدار ایه قلعه کوه شکوه و عظمت و وقار و تمیزی. و غایت علو مرتبت و نهایت
 خلوصها امتد از معالی امور و عظام مقامات غیره التفات امر دین هزار
 قلعه پیل و مانی و ارایدی که قیل برها نلرک سطوت و وصوله سببشیر بشیر
 نا توان ایدی و عدد مردان کارزار و دلیران کار کار از حد و سیکران ایدی.

و آنچه

واصل

استماعی

نظم

رای علقه

نصاحت ۷۰۱۶
۷۰۱۶ و ۷۰۱۷

۷۰۱۶ و ۷۰۱۷

مجلس ۷۰۱۶ و ۷۰۱۷

معدنی

کرده ۷۰۱۶ و ۷۰۱۷

میل ۷۰۱۶ و ۷۰۱۷

پشته ۷۰۱۶ و ۷۰۱۷

رحمت موفوری و مملکت معموری و رعیت سروری و اربدی **ع** اجمده شاهان هم دارند
 نوسن داری بواسطه عطا ایله رعایا بینند کند و بنفسه فصلی نصرت ایلری
 و غور کار احوال داری با اذات مطلع اولی دیردی **بیت** دست رعیت رعیت
 مدانه کار رعیت بر رعیت سپاره چون چهره ملک حلیه عدل و سیاسته حلیه وساعه
 ایالتی اعدای دولت و مدعیان ولایت ن خالی بیلدی فراغت خاطر ایله مردم بر عمر و
 عشرت خرم اولی بکامکار و کامیاب روز کار کجور دیردی و هوار مجلس معارف
 یاد و عوارف ندارند ندای حکمت شعار و حکما فضیلت استقامت حاضر اولور دیردی
 و محفل لطایف مینه کلمات و ذریه مناقب مکارم مصیبت زینت و پروردی بر کون
 مسند عزت و اولور و جشن بل شاهانه آراسته قیلدی و اغای و عوایدین میل اما
 و نصا بشارت داری حاصل قلوب و توفیق جاریات و جوار ساقی ن کام دل مدای
 وقت آلدی **مشق** مهیا اولدی برم خسروانه چالندی هر طرف چنگ و چغانه
 کوشش ناعز و زین قدح و سماط برم روزی که کسانه شاه کرد و فراد
 چون زخمه ساز و نغمه مطربان خوش آواز و استیقای آنداز آدی استماع رستان
 حکمت آنداز آدی و چون ناشای خسار و نیکبینه رویان زهر جبین فرغت
 قلدی مشاهد جلات کلام نصیحت انجانه رعیت بوردی **بیت** عذای روح
 حیوانی نلدی سماط برم روحانی چکلدی و حکای بزرگوار و ندای فضایل دار
 تفصیل محاسن اوصاف و احسن اخلاق استفسا و استطاق ایدوب کوشش
 جواهر ابدار و کلمات حکمت نثار ایلکه نمودار در شاهوار و مقرر و مشفق قلدی
ع سخن درست قلوب کوشش دارد بن اندر دهر بری صفات حمیده و ن هفت
 حضار استود و ن بر خصلت تعریف و توصیف قلدی تا بحکم الکلام بحر الکلام
 بحسب اقتضا حلق و مقام جوار کلام میدان جود و کرمه حرام ایدوب حرام سخن
 بویاید و بر خوان اولدی **سحر** بر شبنم عجمه آنداعیان کن و کنون حدیث ذلف
 تو میرفت الحدیث سخن آخر اقاویل حکما و نیجه آرای ندای حکمت استوار و ن
 او ذریه بحر اولدی که اشرف اخلاق و اجل اوصاف صفت جود در ذریه جود
 نه نهایی جمله موجوداته و اصل و کرم بی حد و غایتی مجموع مخلوقات شامل و حاصل در
 و صاحب بنوت کبری بویور مسد که جود بر نقالطری میا لدر که من حشده تمیز
 و جویا کورده سوزنا بولمسد استقامت بحر فی الجنة **شعر** در پیش و لکنه

دو بخون

دکنار

مطلع

۷۱۷۱۰ کدی

رعایت ۷۱۷۲۰ رعایت ۷۱۷۲۰

ملکت ۷۱۷۲۰

یادشاهانه ۷۱۷۲۰

اوزر ۷۱۷۲۰ و داد ۷۱۷۲۰

۷۱۷۲۰ کدی

۷۱۷۲۰ کدی

۷۱۷۲۰ کدی

۷۱۷۲۰ کدی

اولی اعلی اولدی مشفق
 جود و صفات و جود
 جود درم

کیم

۷۱۷۲۰ کدی

۷۱۷۲۰ کدی

۷۱۷۲۰ کدی

خیر البشر در سخاوت جنت ابرو بر بخردند. و حدیث بنویسد که الجنة دارالاستخفاف
 مایه توفیق کرد در کرم. کج نعتی ترک درم در درم. کج رواند نمود ریشک نشان
 کج روان بذل رواند در روان. نای چون بوسله به واقفا اولدی عرق جود جلی
 و ارق اصلی بی حرکت کلوب بود ری. تا در کج کر نایه فی آخرت خاصه عامه صلا
 انعام ابدیل و شهری و غریبی بصب تمام ایله غنی. و فقیر و محتاج عطا علم ایل
 ابنای حبشی مستغنی قلیدل **شعر** زار کفش شد روان قطره باران جود شست
 رخ احتیاج از ورق روزگار. اول کون تمام آفتاب تابان کی ذفاش التی و بخت
 تازه و دولت جوان کی کام التی ایدی. تا اول زمان که سیمغ زدن جنح خاوران
 عزم آشیانه قیروان اید و بخراب شب سیاه چهره بالخللی اطراف چکانه سایلیک
 ایدی **شعر** کونک بیانه سی جلدی شب اولدی. افورله شفق لب رلبا اولدی
 پادشاه سرفراغی بالین استراحت قودی و خیل خواب سیاه حواس و قوای
 دماغه بشنودن فیکدی **مشق** صنوب ساعرا لینه ساغر خواب ایدب ترکسلا
 اولک سیوان. کلستان شالی قیلدی سیران. ریاض خیاله قالدی حیوان
 نفسند خیال عالم شالده بوضو فی تصویر ایدی که بر پو لوزانی همت صلاح سیم
 پیدایا. و علامت کرامت ناصیه سنده هویدا ایدی کلدی و رایه ثناء ایدوب ایدی
 بو کون حسبه لله مبالغه مبلغ نفقه اندک. و طلبا المرصاة برخزیه کر نایه صد
 قیلدک. امدی علی الصبح که نسوار میدان آسمان تو سن خنک کردونه سوار
 اوله. سندخی قدم عزیمی رکاب سمد دوله قیوب جانب شرقی دار السلطنة
 توجه ایله که خزینه رایگان. و کجینه شایکانه اله کورسک کرک. و اول کجینه
 اقتدار ایله پای مباحاتی فرق قدانه. و سرمفاخری ذروه آسمانه بوسرک
 کرک. رای چون مرجان عالم غیبی دیویشاری شندی حجاب خواب و پرده
 غفلت بحر و بصیرتند و خیال کج و مرده بوسخی سیخ ایله شلا اولوب زیات
 حالیه بویستی انشلا ایدی **بیت** خیال کجی بیند چراغیم. نسیم دوی یابد نا
 و شرط طهارتی رعایت ایدوب قاعده سر بملری اودره مراسم عبادت و لوازم
 سکر و لغوی قامت ایدی. تا اول وقت که کجور قدرت مفتوح مشیت ایله
 قفل خزانه آجیدی و دست زافشان نخرن فلکد ز نفوذ انجی زیودامن شعاع
 صاحبی **شعر** بامدادان کج صبح سیم اندود. از در کج قفل زربکسود.

عنان ۷۰۲

عطای ۷۰۲

جنشک

خط ۷۰۲

ساقی ۷۰۲ دماغه

که شست ۷۰۲

و پرده ۷۰۲

دیکانه ۷۰۲ «دایره» کجینه ۷۰۲

چشم کندی ۷۰۲ ۳۷۱۲ ۳۷۱۲

انشاء

و ۷۰۲

آفتاب ۷۰۲

شاه امرای دی بر سنده واد ویدار قناری زین زد و حکام بر کمر یله احضار اندلین
 طالع میون و طایرها یون ایله سواد اولوب مشرق صوبه متوجه اولدی **فصل**
 دولت و اقبال انوکله رکاب اندر کباب نصرت و تائید انوکله عنان اند عنان
 چون جد و عمر اندن عرصه صحرایا بانه بیدی هر جانب نظر صالی بمقصود معبود
 جز طلبا بیدی بواشک ناکاه برکوه بر سکو کوزدی که کند نظر عقده کمر اند
 بجواز اتم و زردیان هوا کوشه بام رفعت تیزی **بیت** اولمشیدی سماء
 همتایه منظر اوجه ذروه سیایم دامن کوه بر غار تارلیک کوزدی
 بر پرورش همید رفا کرده او ترمش و یار غار کی صحت اعیان دزدن تو کلش
شعر باخبر وی خبر هر چه هست سوخته و سلخته با هر که هست چون نظر
 بلا شاه اول عارف اکاهه راست ککدی قلبی صاحبته رایت و خاطری
 مجاسته طالب اولدی بر صافی صبر چون شاه جهانگیری کوزدی صفی
 چهره صبرند نفس ملک الضیاء و قریب زبان بیان ایدی **شعر** ای ترا
 سلطنت عالم جان داده خدای منزلت دل و دیده فرودای و درای
 شاهان اگر چه کلبه احزان در دستان فقر ز کار مقابل سنده محرق و کج زاویه
 محنت ذرگان ایوان کردن مدار شهر یار کامکار نظر ام غنچه در و اما **مصرع**
 قدی بر سندر معهود عادت بلا شاه لوط فقرایه نظر رحمت ایدب کوشه
 نشیناری دم و دم ایله تراخت ایده کلسلوز و آتی تهمه اخلاق حمیده
 و اوصاف پسند دزد حد استلوز **بیت** نظر کردن بدرویشی منافق بزرگی
 سلیمان با چنان خمش نظرها کرد با موژی دابسلیم کلام درویشی سبع رضایله
 اصفا ایدو بر کیندن بیک اولدی درویش خیر اندیشک انفا بر میار کینله
 استینا سواد ایدب استدل همت قیلدی **بیت** شلک کرا خرا و لسه در تابخی
 دعا درینه وارد راحی حاجی استیفا مضاحت ز صکره عزیمت راجعت ایدک
 مجاور غار زبان عمد ارایله ایدی **بیت** از دست من کد ایناید مهمان چون
 نوبل شاهی اما محضر بر یاد کارم وارد که طریق ارشده بدرمدن اشغال
 امشد رخسار پای شاهه نثار ایلیم اول بر کج نامه در و مضمون بود که بو
 غارک کنارنده برد فیه کرامتیه وارد که نفوذ جواهری بیکر اندزد و
 کجینه ساینان وارد که عجایب و غرایبی بی پایان چون بر حسب **شعر** تمام

کوه ۷

عازتن ۷۰۴

کمرگاهن ۷۰۴

اوج ۷۰۴ منزل ۷۰۴

زجت ۷۰۴

از هر چه ۷۰۴

صغیر ۷۰۴

نظر نده ۷۰۴ زده کان ۷۰۴

پسندیده ۷۰۴

نیت

مورش ۷۰۴

مهمانی ۷۰۴

مضمونی ۷۰۴

۷۰۴

۷۰۴

و ابشليم محمداً اولدي که آيا بودند بعضي را ايدي صاحب کتبخانه اسميد و بعضي را دي
 ايدي که بوي کتبخانه طلسميد و چون مقالات را باب البابت بويانده سرحد اطنايه
 بيشدي شاه ايدي بوي خط او قوتی کرک که بچاپ در باب مرتفع اول و لباس
 التباس مخلص اول و حصا مجلسدن قاعد خط مزبوره واقف بر کسبه بوي نجف
 بالظريده بر خطک طلسميد که بر جوفک مضمونه و قوف که موقوف ايدي
 شتاب نديلو تا بر حکيم ماهر دن که قرات و کتاب خط ميردن خط و افري و ارايد
 خير اکلر و حکم عالی مرفي صد و بولوب بایه صد و را عیای حاضر قلدر و ابشليم
 نديم مرام نکریم و تقويم دن صکره ايدي اي حکيم تصديق دن همان عرض بود که
 بويکتوبک مضمون عبارت ظاهريله بيان و بوي مسطورک مکون کالسمي في وسط
 الفار عيان ايده **منع** باشد که ازین شعر حرف مرادي حکيم اول صحيفه و
 نظر استيفايه کنووب تا مل مستوفي دن صکره ايدي بوي بويکتوب که انواع فوايد
 ايله مستون و بر کج نامه در که اصناف مراد بوند و مخزن و در محصل مضموني
 اولدر که بن کوششک جهاندار دم بونقو دستار و جواهر بشيادي راي معظم
 و بلا شاه اعظم ابشليم هندي اخون و در بيت قشدر و الهام الهي ايله بوي ديه
 نصيبه خزينه سي و اخون بلمسوز تا که چون بوي کج نه رجه ظرف بولوب و بوي وصيت
 نامه به نظر قلمه مستنبه اوله که دن دو کهر و نصيبه اولو مخالف عقل صحتوز
 و دولت دنياه سنيغه اولو مقتضای جهل صرحد و زيراک بوي بر متاع مستعد
 که هر کون فرسوده دست آخر دن و بوي روزال غدار در که هر کج نه خوايه شوهر ديگر
مشق دولت دنيا که غنا کند با که وفا کرد که با ما کند مغر و فانيست دين
 استخوان بوي امان نيست درين خاکدان اما بوي وصيت نامه در که في الحقيقه کار
 نامه بني سلطنت و دستور العمل اساس نظام مملکت دن اگر اول پادشاه عاقل
 سواخ امور و مصالح جمهورده بوي صا يا ايله عامل اول و تا انقراض اعصابه و
 ادوار صداي ديده اقبال و زافروني باقي و پايدار قله **شعر** رضا ياي شوکی
 طوب ياد کار ديلرسک کار و دن دنک پايدار اسعد الملوك من بني العدل
 ز که واستداليه من باقي بعد و هر چه انداز که بوي صا ياي که اون دورت قاعده
 مستعد و منظور نظر اعتبار قلوب امور سلطنته اکمل عامل اوليه سنيغه
 ناي و لني عواصف کتب ايله منزل و لا محاله روي عروس فاني جانيادار

آيا بونه در ۷۲

نسخه که ... آيا ۷۲۰

سوربر اعلايه ۷۲

از ي خط ۷۲

مصول ۷۲

جهاندارم ۷۲

اما بوي بر ۷۲

بليت ۷۲

اولا ۷۲

محمول اولوب روز بروز مراتب جاه وجلالی متدنی و متیز اولم **اقاکی نصیبت**
 بود که ملازمان آستانه سعادتند هر کجی که افسر سعادتیه سرافرازان ایلله اند
 حقیقه غیر کلام نفاق انجمن استماعنا امتناع واحتراز ایلله. زیرا هر کجی که
 مقرب سلطان اولم. البته محسود اقران اولور. وجودی چون اساس عنایت کلام
 اولم حقیقه محکم کوره لاجرم لطایف الحیل ایلله نقص بنای حرمته و هدم بنیان
 و بنه قصد ایلله. و خلاص و اختصار صورتده کلمات یکیز و فریفته ایلله غایب
 حسد امن عند انفسهم جواهر حسنان ریشه سیاه نظم یدوت بادشاهانک
 حقیقه متغیر فیکله. و انک ضمننده انک مقاصد حاصل اولوب مراد فاسد لر
 و اصل اولم **لب بیت** مشغولی هر کس و بشوخی من. کار باب غرض راست بهر باب سخن
ایکجی نصیبت اولد که بحالست تمام و غمازدن تمام احتراز اولم. بونرفشته انکیز و
 و عاقبتی غایت و چیم در. چون بر شخصی بوصفت ایلله مصیبت کوره لاند که بی
 الحال آتش سعادتین آب شمشیر سیاستله سویدد. و خاشاک وجودی آتش اهلاک
 ایلله کویوند. نادر وجودیله عرصه جهان تیره. و دید و جهان بان خیره اولمیه
 آتشی را که سوخت خلق از آن. جز بکشتن علاج نوان کرد **ایچنجی نصیبت** اولد که
 ارکان دولت و اعیان مملکت ایلله شرط موافقتی مرغی طوطی که معظمت امور و اهمیت
 مهمانده در و ستان یکدل مغاوتیل حاصل اولور و مصالحانیک جهت مظاهر تیل
 مستی بولور **ع** اری با نفاق جهان نمیتوان گرفت. الفصحیحی کوفاق تمام **در نجی**
وصیبت نطف و تملی دشمنه مغرور اولمیه. و هر چند که عدد و در نعت و مسکن
 مشاهده ایلله شرط حرم و احتیاطی مرغی طوطی بانک دعوی و دزد و آرد عای
 اتحادنه که عنقاکی بی مکان. و کیمیاکی بی امکاندر. زلفها اعتماد و اعتقاد ائمه
 که دشمن هیچ و حیل دوست اولم. و عدد و در جهت صداقت کلز **مشوی** از دشمن
 خشک رو برهیز. چون هیزم خشک از آتش تیز. کارش بچول جود دنیا بد. خوش
 خوش و حیل بکساید **بشنجی نصیبت** اولد که چون نقد مرادی الف حیل کف کف
 کوره محافظه سنده نهان و نکاسل کوسرمیه و غفلت سببیلله ضایع قلوب بالبدن
 کیدر که صکره بدارک ایلله که کرم. و ندامت و ملامت فایده و برز **بیت** نباید
 یکف برورفته زشتست. اگر چه بدندان گریشت رست **البشنجی نصیبت** اولد که
 جمیع امودده خفت و شتایدن شمرز و اجتناب ایدوب جانب تأمل و تأتیه میل ایلله

مستقر ۷۰۰

تقریبیه ۷۲

انکیز ۷۷ و رنگین ۷۵ و ۷۶

احتراز اوزره ۷۲. اوزرین ۷

سبقتین ۷۵

کوتاه بان ۷۲

خلق ۷۳

مقامت مملکت ۷۵۷

امهات امهات ۷۵۱. ۷۵۹

دوستان ۷۵۱

دوست ۷۵۱

که تعجیلک ۷۰۰

مغر فی غایت جوق و صبر و تحمل منقته نهایت یوقدر **سفر** مکرر در می کرداری
شباب زاده تا فی عنان بر متاب که ناکوده را میتوان کرد زود چو شد کرد
آنکه ملاحت چه سود **بدیجی وصیت** اولدر که حالده عنان بدیجی الدن تومیه
اگر اعدا اتفاقا قله اکا قصد ایده لوانلردن بر لیمه دارا و اظهار اخلاص الیه اولوطه
خلاص مقصودیه فی الحال اکا اقدام ایده و بحکم لایب حدیثه انلرک بنای مکرر فی
بن تدبیر الیه زیروز بر الیه که عقال یسلورد **بیت** از دام مکرر خیم عیلت توان
کر غیت قد یصلح الحدید کما قیل یلیدید **سکرخی وصیت** اولدر که کین از باب کینیک
امین اولوب خشت آمد و تظفله نه باور قلیه که نهال کینه دانه من سینه ده نشو
نما اولش اولم بران اروضه دغیری شمس اولم **سفر** مکرر شدن صیق اولم
امین صید چون ناکسکا ایدر کین **شکی کینه** بهر سینه جو بهار دخت دل شود
از پی آزار سخت بیندیت و عرب زبانی کند بر کدره قصد نهانی کند **طوق بدیجی**
وصیت اولدر که عفو و صغیر کند و به شعار و دنا را دیوب ملز زمان غیبه دولتی
آذنی جرمه الیه هدف بر عیبات و عقاب الیه که هواره اکا بر آب عفو و رحمت الیه
جراید احوارضا غیری دس کباتر و صغیر در ناک ایدو چهره جرات نه اوبانه مرکله
داسن اعراض الیه سزاید کملشورد **بیت** ز ابتدای عهد آیم تابد و ریا دشاء از نور
عفو بودست از فرو و ستار کناه چون بعضی مقر بلردن بعضی عیانت و جنایت ظاهر
اولوب مظهر عواطف و عفو سلطانی اوله لولایق بودر که بر دفعه رخی المکرک مشرب
لطف و احسانله دیا نالیه تابیا بان خرمانده سر کشته و جوان قالمیه **لر سفر**
آنرا که بدست لطف برداشته بنواز و سنجار میفکن **خاک اونیجی** وصیت اولدر که
کسه به آزار و اضرار قصد الیه تا بحکم خراسته سینه مثلا خری کامرتا ولیمه
بیت جو بد کردی مسواین ترا قات که واجب شد طبیعت را مکافات بلکه لازم نسیم
انعام و احسان کلزار علیما نه مستم اولم تا ان احسنم احسنم لا نفسکم و مستنده
عقوبه مراد سکوفه مقصود مستم اولم **منشی نیک** از کین بجای تو نیکی کند باز و در بد
کین بجای تو از بد بتر کند امروز نیستی از بد و از نیک نه خبر دوری بود که از بد و
نیکت خبر کند **اونیجی وصیت** اولدر که طوره لایق و حاله موافق اولین امور
میل الیه که پنجه کسه کند و به مناسب کاری قویون هم نام الیه اقام اندوکی اجلد
حاقب انما نه یسدر میو نه کند و کاد ندن دخی مجرم قالمشدر **سفر** را غیروش

دن

شود تیر ۷۲
نکته و

۷۲ زود ۷۲

۷۲ تدبیر اکثر الیه ۷۲

۷۲ که زمین ۷۲

۷۲ برگرد و قصد ۷۲

۷۲ حو کلوئی ۷۲

۷۲ دور عهد ۷۲

۷۲ بعضی ۷۲

۷۲ انالی ۷۲

ک

نیک

۷۲ لازم کرد ۷۲

احوال ۷۲

۷۲ مقصود ۷۲ و شکوفه ۷۲

۷۲ با خبر ۷۲

کبر در می آموخت. از دست ندارد وفاء او رفت ز دست **اون** بکشی وصیت اولد که
 چهره جمالی حلیه حلم ایله آراسته قیلد که قلبی صبور و نکته کار حلیم انیکون بیتا
 حدیث صحیح **بیت** تیغ حلم از تیغ آهن تیز تره بل صد لشکر ظفر انکیز تر **اون** بکشی
وصیت اولد که ملازمان آستانه دولتی امین و معتمد کمسنه لر اولوب ارباب
 غدر و خیانتدن اجتناب اتمک کرک که چون مجاوران عبثه سلطنت صفت امانتله
 موصوف و منت زیانستله رسوم اولر هم اسرا بشور و ارشاددن مصون و هم جمهور و خلوت
 شر ضرر لرندن مأمور اولور و اگر عیال الله چهره حالری خالصانستله سیه اولر
 و بلا شانه حضورند کلامری شرف استماع اولر شاید که بر نه کاهی مغرض تکلف کورد
 و تیغ بد عاجل و آجلا اکامرتتا اولر **مشرفی** خادم پادشاه امین باید. تاد ران
 ملک دونق افزاید. و رکند جانب خیانت رو. ملک ویران شود ز شوخی او **اون**
درد بکشی وصیت اولد که محنت دو ز کار و تعب اید و از درد کر کرد که چهره حالی
 عیار انفعال ایله مغیر و مشرب همتی کر دیلا ایله مکدر اولمیه که مرد عاقل ایتما
 بسته بند بلا و شخص جاهل همیشه مستغرق ذوق و صفاد **نقطه** شیر با سلسله
 در کوردن ذوبه همه شب. فارغ البال در اطلال دمن میگرد. عاقل از کینه احران
 نه پای بیرون. غافل از روی طرب کر چمن میگرد. و یقینا بلیه مظاهر الطاف
 از ل و فیض لرین سهم سعادت هدیه مراده و اصل اولر **میت** ایبار قضا و قدر
 بهال فضل و هنر دن هیچ ثمر حاصل اولر **سفر** دولت نه یا کسب علم و هنرست
 و البته با حکام قضا و قدرست. بواون دورت و صیت که ذکر اولدی هر بیسپهر
 بردستان غریب و ارقسانه عجیب ایراد اولمنشد. اگر رای اعظم اول حکایات و
 روایاتک تفاصیله اطلاع و صد اید رسه جانب کون سر بند که محیط ابوالشیراز
 بوجه المسون که بو عتده انده مغل اولوبه کل مطلب اولد و رضه اما فی ده شکفته
 اوله کرک چون حکیم بو کلام جواهر انشایی کیش هوش را به کوشا و بویج کوهری که
 لای بیعالی ایله مالی در فرق همت بلا شاهانه تار ایدی. دایستیم فی نواختایب
 صحیفه شریفه تعظیم و تمجیل ایله قصیل ایدوب. نیتیه باز وی همت و تقوید کردن
 اقبال و دولت ایدندی و ایندی. آلا ن معلوم اولدی که اول کج شایگان که اند
 بک انسان ویردیلر. درم و دنیا و دکل بلکه حکم و اسرار عیش و کجینه رخا و دکل
 بلکه خزینه حکم و معارف امیش نیم محمد الله تکامیل دنیا دین معاد اقدارم و ارکم

لای

اشترادنی و ده اسرار ملک ۷۲
 مامون ۱۰۸

منیر ۷

۷۲ و ۲۰۰
 لطف ۷
 آیار ۷
 و بی ۷

نوع سزاندیه ۷۲
 کلی ۷۲
 پادشاهانه ۷۲
 صفای ۷

نصایح ۷
 مقدره ۷

زیاده افتقام یوق لازم اولدی که شکرانه پند نامه که کج نصیحتی اولدره بو
دینه دن حاصل اولای ارباب استحقاقه بروجه صدقه نفاق ایدم تاهدیه تولیه
روان هوشنگ جهاندازه واصل اولوب بکا دشو حکم الدال علی الخیر کفاحه تحفه
جزاسندن بهره حاصل اولای پس نواب حضرت فیما فی عالی ایل اول بقورکای راه
رضای کایز ایلده سحقیته ایصال ایلدیلر **بیت** خاصه دیهر کرم آمدیم بر
از قافه اینک کرم چون ببالدن فارغ الباک اولوب دار الملکه متوجه اولوب
مسند سلطنتی شکوه شاهی ایلده مزین قیلدی اول شام تا بام بواندیشه ده ایدی که بجا
سرد عزیمت سوره شاید که انده بمقصود تمام ونو مطلب سربکام بولم و تقاضیل
وصایایه و قوف تمام دستر اولوب آتی رکن بنای سلطنت وقاعده نظام مملکت قله
علی السیر که آفتاب نورانی چون یاقوت زمانی کوشه کوه سر ندید آسکار اولدی
و حرج الماس کوز لعل یکای اطراف جهان شاد قلدی **نظم** فلک تحفه چون سلطان
خو رشید جلوس ایدی نه مانند جمشید مقرر بان حضرت ابکی وزیر آصف نظری
که صدق مشا و رنده مشا رالیه و حسن تدبیر مواد رنده مدار علیه ایدیلر پایه سرب
اعلیه حاضر قیلدیلر عواطف خضروانه ایلده مخصوص قلده نضو حاله خیال شایانه
میان کتور و ب ایدی سوری سفر ندید بنیدید بجا یکور اولمشدر و اولدایه
عزیمت راجه عنان اختیاری قبضه اقدار در بیرون قلمشدر و بخصوصه سن
صلاح نه کور رسق و یو بایده فکر و تدبیر و قیلور سن مده مدیده در که عقد
مسکله ای انامل تدبیر که حل ایدم و احوال مهمات ملک و مالی رای و قضا نما کنه
حواله قیلورم حالا دشو و مریم که بولاید سول که مقتضای رای صایب و مصطفی
فکر تاقیر کردن عن حضور فایز المورمه عرض ایدم سن تابد اخ اطران جوابی
ملاحظه ایدم و هر تدبیر که اتفاق تدبیر اولم اصل الباب عمل قلم **سفر** بنای کار بر تدبیر
باید که تدبیر کاری بر بناید و وزیر لول ایدیلر ضمیمه خورشید نظیر شایه بجا یکور
عنفی دکلدر که بوساله جوابیده شتاب ناصولید که غرام مهمات سلاطین ده تامل
تمام و تانی ده اهتمام لازمه کلام نالندیشده بگو که در ناسمجده در **ع** سخن را
بیدر شرو اندک بگوی صواب بود که بگویند بویاید اندیشه اید و نه نقد
اخباری حاکم امتحان ادر و ب معیار اعتبارده تمام عیار ایلد و افعی اولای علی السیر
عصه غمزه بدستدره و ز و البشیریم بوا اتفاق رضا کوسریدی و زرای دیوان آرای

انعام ۷

میتقود و لای بی ۷

کدر

انجام ۷ و اتمام ۷

خونده لعل ۷۲

م حضرتدن ۷

و مواز رنده ۷۲

شایانه ۷۲

سن ۷۰۹۰

ایدرم ۷۲۲

اومارم ۷

و جوانیق ۷۲

وصیت مشک شاه و شاه کلان طبعه سندن در غایت
و کلام مستعزله و قوت نفسک سواد و در حد و بی
قطع طعنه در اینصفتی و رنده و فقر و رایام شیتیک و یاز
لک ز دیار غریبه و قند و وقت قلند و رفیق و یاز
مکام جلدن سلا

مشکلاتی ۷

فایض ۷

پذیر ۷۲

و تابد ۷

عوضه ۷

غنیمت که یار غمگسار عالمده کم دکلدرد. و بر همدنک فرقی چراخته محرم آخرک
 و صلیتله هم میرا دلجی غم دکلدرد. بومقیی خود ایستد زدن کم دیشلدرد
 شعر هیچ یار منه خاطر هیچ دیار. که بر تو بحر فراقست و آذی بسازد. بونک برک
 تلخ کام فراقده و جریه جام استیاقده بر نوع مزه. و بر مقوله مذاق دخی وارد
 که چاشنی شربت موصلت و لذت شراب مصاحبت کاستب. بی حلاوت و **مشوی**
 جوی کرچه تلخت طعم فراق. از شوگر نیست جانر مذاق. بخنر و لب اهل شیرین رسید
 ولی لذت عشق فرها ردید. ز معشوق خنر و می وصل حست. ولی که کن کوهر
 اصل نفقت همه روز خنر و می وصل تلخت. خنک جان انگس که باهر ساخت
 نوازنده اییدی یاهر یان **بیت** هدم بونو زیار و فادار اله کومر. بیک کرار است
 عالمی بریار اله کیزم. سن هنوز زهر هر فراق طایفه مشین. و دزد دزد استیا
 نون نامه مشین. اول جلدند که بر لذت و اول چاشنی ده بر حلاوت مملکه حظه
 ایدسن. هیفات هیفات **بیت** مذاق جان شیرین چاشنی بخر باید. چه داند
 تلخی عیشی که دارد کوهرکی به او. سوله بک ترک یار و دیار دسوار و سوار اید اسفاد
 بسیار. و خنر استفت راه بشمارد **ز ع** مکن مکن که بشمار سویی یاد رسود
 یازنده اییدی تو قیایدین کند و مصطک کوره سین. و من بعد دفتر شرح و
 محنت سفری دور سن. شول گسته که شعله محنت مسافرت ایل سوخته اولیه.
 بخته اولن. و هیچ خام طبع سایه پرور سمند اییدی میدان مراده سوزن **ع**
 بسیار سفر باید تا بخته شود خای. نوازنده اییدی یای یار عن بر حالیا که سن
 تیغ مفارقتله رشته مرافقت درینیه و قطع ایدوب محبت یاران قدیدن فراغت
 اتمک دیرسن. و مضمون کلام حکمند که **شعر** یاران کنن زای هیچ رومله از دست
 بهر یقین نو که نیک نباشد. بجای و زاید ب حکم. لکل جدید لذه. حریفان مجده
 و یاران تانه ایله بوند اتمک قصدا دیرسن. بنم بند که هم دل نرند که بخته اثر
 قیده و بضمیم قلب صلیکده نقد کار کواوله **شعر** از الیغ قول النصیح قول
 فان معارض الکلام و ضول. اما غافل اوله که بوغنیمت عافیتی نلامتد
 و ندامت موجب ثنات و مودت ملامتد **بیت** بسی بکام دل دشمنان بود انگس
 که نشود سخن دوستان نیک اندیش. کلامی بومقامده تمام ایدوب اول یکی
 غمگسار بری برین کار اندلر. و قطران حسرت و محاجات عبرت ایله جهر

بومغنیابی ۷۴۹
 بونک برک ۷۲

ایوهوان ۷۷۱ ایبار نامهر یان ۷۵۵
 کیمین بر ۷۷ یو یار ۷

که انده ۷۶
 میو ۷

و سود ندارد ۷۲ و شقت ۷۱

که ۷۵
 دور نامه دور ۷۲ سفر ۷۲

سواد صنفه ۷۴

از بهر ۷۱
 که ۷۲

زعفرانی برین ادغویان قلبی دایم گین و دیده تمکین ایله برین و راع اندیلر بیت
 من داد و بیع انقطع هر کس از شام اجل ترسد من از روز و راع بر یازند صحت و نیک
 قلبی نقری ایدوب پروازه کلدی چنانکه مرغ مقید برون روز قفس رغبت نام
 و شفقت تمام ایله هواده طیران و عالی سیران ایدوب بلند طاعل و فرزند و برمانند باغل
 نقیج ایدرکن ناکاه برکوهه ایدرکله علو مرتبه ده شرفه کنگره افلاک همسر و غایت
 عظمتدن کوه زمین زیرد امانند بر توده احقر دامن کوهه بر مرغ زار کوردی که
 سواد مینار کی روضه مینور دن دکشای و نسیم مثال غایله بنی ناه آهوی
 تایدون مشک سائی **مشتوی** عباد تو تیا ی چشم آهوی کیهی شتر نرنگ و سمن بو
 فضا سنده هزاران کل شکفته اولوب بیدار سبز آب خفته شکوفه هر طرفه
 رنگ در رنگ کدردی بوی کل فرسنگ فرسنگ بازنده یه اول ساحه لکس
 و عرصه فتح بخش غایت خوش کلدی و چون وقت عزوب قریب اولوب حمامه مشرق
 آشیانه مغرب نزول امشدی اسباب خط و تر حالی اول مقام جنت مثاله انزال
 ایدوب بر نهال طی میثال وزره قرار دی هنوز ریخ راه دن اسوده حال
 اولما مشدی و شداید مسافر دن راحت و آسایش بولما مشدی که ناکا فراس
 سبک سیر بار سایبان سحابی هوایه قالدردی و جهان آرمیده خوش رعد دل
 آسوب و نهیب برق سینه سوزیله نمودار غوغای قیامت قالدردی بر جان بدین
 آس ضاعقه جگر لاله راع داری بریان ایلردی بر طرند بیکان زاله دیدن
 بیداری نشان ایلردی **بیت** جاک اولوردی سینه کسار تیغ برقدن رعد
 و س افغان ایلردی خالک نیم غرق دن بازنده اول و قد خالص و لبق
 بر پناه و صد مت طوفان دایم اید جاک بر آرمگاه اولیلحق ناهار کاه
 ذی راعصانده کندوی بهمان و کاه برک درختانی تر باران سحاب بخوت
 قلقلان ایلردی اما اسیب تگرگ و باران و نیش صرطوفان متصل اسداد
 و از یاد بولوردی و عراده رعد و نیا طه برق همواره مترادف و مضاعف
 اولوردی طوفان روان و رعد خوشان و برق تیز و زدودار دیده انجم سر شک
 بحر محیط کف نده بر سر نیم غرق از بس که کست روی زمین جمله موج خیز
 القصه اول کیم هزار ریخ و غصه ایله صیاحه یتدی و ناکام اول بلادی نهنگ
 عمل ایدی متصل کوشه آشیانه و مصاحبت هم فرزانه یی ایلردی

کود ۷۲۰

۷۲۰

خط ۷۲۰

آله و بیعه ۷۲۰

تیر باراندن ۷۲۰

تیر باراندن و طوفان ۷۲۰

دین

فرات ۷۲۰

دایم و...

دین

بالی ۲

ضحو ۷

دقیق ۲

شاهین یو کینی ۷۲۰ صید ۷۲۰
کوبله کوب طباط و انظرابه دوش

و هرا حسرت و دردیده دل کردند آه سر زایدوب دیردی **شعر** کردا بستی کوفت
 اینچنین صعب باشد و دل سوز از نو دوری جنتی یکدم و ز تو غایب کشمی یک بود
 چون طلعه مهر منیر طالع و بتا شیر صبح مستقیم لامع اولدی هاندم روم ظلمت
 سحاب صغیر روزگار دن نحو و تاب افتاب لیل عرصه هوا صحو اولدی **شعر** آج دی بالین
 یه حمامه صبح پرتو طایه دودنی جامه صبح بازنده یه پرواز آغاز اندی اما
 مقرر دکه عنان غریبینه خانه صوبینه معطف قلوب آشیان چاینبه می کیده و یا
 بال همتی شهر غریب ایل اطراف جهانده طیران کلزار عالمی سیران کیده و نوا شده
 بر شاخین تر نال آهین چکا که هر صید شمع آفایدن سیر الزوال و اوج
 نوزدیر دن فنی الوصول ایدی **بیت** که حمله چون برق آتش فشان که سر چون باد آتش
 بازند فی صید قصد اندی کبوتر مسکن شاهین بد کنیک هیبتندن طباط و
 اضطرابه دوشدی غایت خوفند ز خفایا بیم جانندن بر قان اولدی و عالم
 روشن چشمه تاریک اولوب گلشن جهان کور کنه زندان و قوت اعضا و اجزای
 ساقط اولوب رنک بید کی لر زان اولدی **بیت** چو شاهین حمله قله بر سکاره
 نذر بیچاره لعدن غیری چاره بازنده چون کند و بیسته بند بار و خسته
 بر عنان کوردی یار و فادار ک بند و یضحتن یلایدوب کند و نک فکر نا تمام
 و خیال خامنه اعتراف تمام ایدی و عهد لر ایدوب نذر ایلدی که اگر بوی و ط
 ساخت سلامت و حصول بوله و بوملکه دن سهولتله خلاص اولم صحبت یاران
 هدم ایلکه که اکسیر اعظم کی وادی عدم دن نشان و یور مغنم اولوب برخی
 سفر اندیشه سن اتمه بلکه بقیه عمر سفر نامن پیرا من زیاننه کور میه
 کوباز د کور امن وصلت بکف آدم تازنده ام از چنک منت کس ز هاند بونت
 بر کسکه مزید جمعی مقتضی و مستحق ایدی اولور طه عذاب و غلاب عقاب
 فتح الباب میسر اولدی اذ اراد الله امر اهل اسبابه یعنی هر بنجه شاهین کبوتر
 میکنی شبانک هلاک چکه بوحمل ده بر عقاب جابج که شطایر و نواع آشیان نه نکند
 آسیب متعار و نکال چکا لند ن امین اولمزدی و جل و جدی بیم جان و محله یه
 اما نندن بهرام خود آشام شبان اولسه مرغزار آسانده چراقلر دی **نظم**
 حمل حشدن انوک اولسه کاه فلک صحران انمزدی چرا کاه بوی طعم ایله بران
 و فضای هواده پرواز لیدر کن صورت حال شاهین و کبوتری مشاهده اندی کند و

دن

کندوبه

کند و بر اییدی **بیت** زین نادره ترکجا بود هرگز حال من تنه و پیش من روان آب
 اگر چه که کورتواله مختصر و لقمه محقر در فالحمله آنک سببیله دفع خاندان جمع
 میسر و نفس ناسکیه بر مقدار سنگین و سستی مقصور در قصد اندکی که بر تو کی کورت
 شاهین و کندن فیه قوت سبعی که نهاد شاهین در منکر اییدی همچنان اییدی با وجود
 که گفته عقابده دکلدی آنی وزن و حساب المیوب مقام معارضه و مجادله یکدیگر
بیت مرغ الم مرغ اولدی جنگ جنگ • اندر بر بر بله محکم جنگ • چون اندر
 جنگ جنگ ساز جنگ جنگ که آهنگ اندیلر • بازنده فرصت بولوب فرصتی غنیمت سلوب
 کند و سن بریزسکه آیدی • و بر سوراخ تاریک و تنکه که ضمت ساحت آشیانه
 کجشک اکاسبت بر فسنک اییدی کیردی یا آیدی • و اول کون و اول کجه دل زار
 و ریده اسکا دایله اولی سوراخ تنک و بازده قراریدوب نایغه و ارسلان حال
 ایله بویدی کمر اندیدی **سفر** و شب کافی ساورتی ضیله • من الرقش فی انایها
 السهم نافع علی الحجر که کورت سفید بال صبح آشیانه بر ج آسمان در فضایی جهانه طیر
 آیدی • و زاع سیاه قام شب عنقا صفت کوه قاف عدمه کندی **بیت** بغال همایون
 چو طایر مهر • خرامان شدند بسیار سپهر • بازنده با وجود که غلبه وجودت
 بی مجال اییدی عریک پروبال ایوب پروانه آغاز آیدی • و ترسان و هراس آیدی
 احتیاط ایله چپ و راسته التفات ایوب کندی • ناکاه بر مرغ ارکاند بر کورت
 کوردی که او که بر قاج دانه دو کسملر • و اول رنک هزار تخم شعبده بازینک
 المشمل بازنده نک چون کشور اندامه لشکر جوع تمام مستولی و لشکر ای وجود
 هم جبرین دخی کوردی با مل قصد صید دانه و میل نیل صفت فرزانه ایوب هنوز برای
 دانه التفات اتمه میز آیدی • کورت نسته دام بار • و سینه من خسته سهام
 عنا کوردی **بیت** دام شیطانست دنیا دانه لذت های نفس مرغ دل زار صر دانه
 زود در دام افکند • پروانه و این و آواز خرینله اول کورت عتاب آغاز آید
 اییدی ای برادرین خود هم جنسک ایدم • و بحکم الجنس میل الی الجنس موافقت و
 مصاحبتک میل ایوب فی الحقیقه بو واقعه به سنک نجاستک سببیله مبتلا
 اولدم سن خور بنی بو حالن ناکاه اتمدک • و حوکاران وظایف و ممان داران
 سزایطن وینه کورت رمدک • تا بند اخی جزد رایدیم بودام بلایه مبتلا اولوبت
 مقصد معبودمه کیدیم • کورت اییدی ای ممان کرای قدر دن حذر میسر

وینقضای سیر بدین ایله رد منقوی در کوشش که می شد می کرد میسر در **ریت**
 قضای آسمان چون تو و کرد سر همه زیوگان کور کشند و کرد **دیکر** چون قدریت
 آه تو بر قضا سزاوار اما مگر که رضا سزایه بیل که چون دیوان خانه از لده در این
 نقضای یان بولش ایل و در قدر و ده رقم جفت القلم مثبت و مقرا و لیس اول
 سن دگر همان ملخصا ملکوت آشیانه عصمت نزل اید و ب بسته دام ^{اول} بول
 اول و آدم که روح پاک و قلب صافی ایله عالم شهادتده نفوس الواح غیبی حکایت
 اید زدی و بحکم و علم آدم الاسما کلها و فرد عله ملا اعلی دن دعوی تقاضا ایل
 با وجود که دانه کنده کورش و دام البیس تبیس لبش ایدی و لا تقر با هذه البشوة
 فتكونا من الظالمین نصیح و فی صحن استماع فلشد می ایستد می که عاقبت نه
 نسبت بای انخداع و غرور و گرفتار دام فریب مکر و غرور اودی از لجا القضا
 عی البصر و اذا نزل القدر بطل الحذر چون بحال از لاده مقدر میس
 دواسی صبر جمیل ایل مجلد و چون بوقضیه دفر قضایه می شد و مقدر می شود با
 چاروی بار بایه تحمل **مصلح** مرغ زیو که چون بدم افتد تحمل بایدش بازنده اید
 حرب زیانلق زمانی دکلدر و بطول کلام متای دکلدر همان بونی دیدی که قادر
 بکاو مصنی بلان طر و خلاصه دلیل اوله سن و طوق مننک قیامت دکن کرده
 بنیاد و ب طریق مکافایت جزا و سزا سن بول سن کیو ترایدی ای سلیم دل کو بر
 حیل ایل قادر و ولیدم و طریق خلاصه فی اجماله بحال بولیدم بوبند بلاده بابسته
 قایسیدم و بوجهله که کور سن ده زن کاروان مرغان او لمیسیدم **عج** مشابه
 سنک حاله اول شریجه کیم مشا و سیر و سفر و طاقی طاق اولوب کره و اوله
 مادرنه اید بخای نامهربان بر زمان توقیف ایله بخیه دکنیدر سن شفقت ماد
 قنی بوضعیف و ناتوانی بخیه دکنیدر سن ماد رایدی ای بی بصیر کور من که
 کار دست اختیار و مهار قبضه اقتدارده دکل **مصلح** در یغا کردد من نیست
 اکویم فی اجماله امدام اولیدی کنده تحمل بار دن و قرة العینم خار خار فزا زدن
 خلاص اتم بخایدم **مشو** شریجه با مادر خویش گفت پس از رفیق آخر زانی
 بگفت اربست منسی مهار ندیدی کسم بار کس در قطار بازنده چون توید
 خلص دن نومید اولدی کحرکه المذنبوخ دست و پای و پروبان عریک اید
 اضطرابه آغا قلدی و جهد تمام و سعی و اتمام ایله قصد پرواز قیلدی چون

سین

و الله اعلم
 مثل شیخی سعیدی

ایک

چون دشته امیدند ابرام واسمکام واریدی رسن دام که مرد و ایام الیه فرموده است
 انفضام بولدی بازنده حلقه دام زن خالی کوروب فراغ بالیده بر وانه ککو
 وطن جابینه متوجه اولدی و بوس و رایل که مرغ جانی قفس بندگ اند از آزاد اولدی
 عم جوع و دغدغه استهای فراموش و یلیدی طیران ناسته اتفاق بر دیده بند
 بر مقدار آسایش بخویش گشت زاده متصل بر دیوار کنارنده قرار اندی کورک
 دهقان که اول گشت زارک نکینا فی ایدی اطر او گشتی گشتاید رکن چشم پرکنی بازنده
 مسکینه راست کلوب سوز و سوزای کباب کبوتر کا نوز در ماعنی برود اندی
 و فی الحال المده اونی مهر کمان کریمه قویوب اول جابه روان اندی بازنده اما
 بو یادین غافل جانب گشت زار و طرف مغراره مایل ناکاه شعله و فلک حقه
 باز زار از ضرب مهر اول شکسته بالک بالنه بندی و غایت هولدن سرنگون اولوب
 دیوار کنارنده بر چاهه دو شندی اول بر چاهه سیاه و مغاک دور پیا ان حجم استیا
 ایدیکم جرح فلک آسیای آنک دولابی کیمی کورنوردی و رسن سیاه و سفید شیب و
 روز برین موصول و لسته فقر نایه و صول امیر کل ایدی **مشق** چشم کیمی
 تارک ایدی اول جابه نیجه چه کم عدم آفلمنه راه دهان از درن کیمی چشم
 یدیقت بر دنا کئی اونه کچس دی شب کیمی خالی مهر حقد نیرک فقرینه کچس فقر حقد
 دهقان بچه چون کوردی که صید حلال مجاور چاه دُر و رسن بد بوی تک چاهدن
 کوتاه یاس اندی اولیم کشته زندان عقوبته قوریدی کندی القصه بازنده برگو
 بر کجه دخیل حنسه و بال اسکسته اول جابه مظلمه میقم اولدی و زبان خالیله
 صفت عجز و آواره لکن و صورت ضعف و بیچاره لکن خیال نوازنده به عرض ایدی
 و اما درون وصال و همکام اتصالی ذکر ایدوب لسان ناسته و تحسیرله دردی
مشق نه خوش و قیدی اول وقت کاه و بیکاه کخادم بوزن الیردم نظمو کاه
 اولوب با که مساعده بخت یارم سعلتله کجری روز کارم چون کبوتر زری بال
 یوسف و از چاه زندان خانه ظلمدن آسکار اولدی بازنده هزار زار و زولو
 کند و بی کنا بر چاهه آندی و نالان و غریوان طیران ایدوب چاشتگاه حوالی
 آشیانه بنه اندی نوازنده چون بصیفق جناح رفیق ایستدی استقبال بکوت
 آشیانه و ز طسره جیقوباییدی **سفر** منم که دید بدیدار دوست کردم باز چه
 کویتا یکار سازنده نواز بازنده چون در کنار اندی بغایت ضعیفه ایدوب

نشدی

مهر و شمع

اید یایار عمکساره وای مونس و زکار **بیت** بند بوضع بال و عجز حالک . نذر
 چهره کرد انفعالک . بخون سبیلک اولس پشیمان . بخون ترکسک اولس افشان
شعر شب بخار سر بر کار که بوده . دها فکار مونس و یار که بوده . سبیل ز تاب
 رفته و ترکس خواب ناز . شب تا بوز بوده کسار که بوده . ما را ز رسل صد حکیم یار .
 کنار . تو پاره چکر بکار که بوده . بازنده ایدی **قطعه** دوستم بالله جان تا تو این صور
 بحر الدن ناله و آه فغانم صور هیچ . کل رخکدن ایونه چکدم یوباغ دهرده . شمری
 شرح اولمزی غنچه دها فر صورم هیچ **قطعه** عاشق واصل نولا فریک واقفان الیه
 شیخ معشوق فغان عاشقی نالان ایدر . یار واصل در کچه خوف و هجر و فکر فخر .
 کوزلین کران الی القبر بران ایدر . اول غمت و یکه و مشقت و غنا به که یو با مال
 حوادث مبتلا اولمشدر **بیت** سبیلد اکو که اکا محصل . که فقر بر الیم سا که مفصل .
 خلاصه قصه بود که ایشتمشدم که اهل سفر چون تجارت ظفر بود . بکایاری بوجریه
 میسر اولدی که ما را دم قد حیاتده اوله مسافرت نیت ایتیم . تا ضرورت قضا ایتیه
 گوشه آشیانه دز طبره کیمیم . اختیاردم الیه غمت مجاهد هجرانی دولت شاهد
 یارانه بدل ایتیم **شعر** الیم رنج سفر اختیار . مشکل ایش حسرت دیدار یار .
 کئی مغرور اولور عله ایمن . قدر نعمت بمنزله ایمن . دو شین غریبه دیارندن .
 چکیم فرقی نکاردن . نه بیلور قیتم حضورک اول . یار ایشکیم کی حضورک اول
 بوستلی اول جلوت ایراد اقدم که حضرت بلا ساه عالمه غرضی دل سفر بدل قلبه
 و فراق یاری . و جلا دیاری که ثمیسه ناله و زار و دیده اشجار در اختیار قلبه
 قبول یورلیه **شعر** هوای یار و دیارم چوبکذر بخیال . ستودنم از آب دیده
 ملا مال . و دایلم ایدی ای دیو بر کوا که چه شد اید سفر بسیار دد فوایدی
 دخی بی شمار دد **ع** عیب جملة بکفی هنریش نیکوی . هر کس که کربت و غریبه
 و رطوبت محنت مبتلا اولسه متادب و متهدب اولور . و بیخه مجریه لو حاصل قیلور که
 مدته العمل اکا انواع منافع متفرع و مترتب اولور غیبه شبهه ریاضت سفر له نفس ترفی
 کلیه دست بر بولور . خواه راه صورتند . خواه راه معیندن کورن سز که پیاده
 شش منزل سفر الیه فرزانه لکدن فرزین ملک مهتبه سته ارسو **شعر** لم ترفی
 رفقه بدقا . اذاجی سیر فرزان . و ما سبک رود ورت کچه سیر الیه منزل
 هلاکیدن درجه کاله ارسو **بیت** بی سفر شاه اولوری عالمه میو می سفر شاه

شعر
 در وصف
 سفر

شعر
 در وصف
 سفر

هذه

اولوردي بدرميز. وهرکسه که کوشه مسکن و راحت آباد و وطنند قدم بيرون قليمه مسيا
 عجيب بلاد. و ملازمت اکابر عبادند و در اولوب. و عجوبات اسرار قطار و عجایب
 احوال و در کاردن محروم و مجبور قالوره. بازا اول سبدن ساعد سلاطين ده مقام
 قلدي که کاشانه آشيانه سنده قرار نمز. وجود اول لطفند و راي ديوار مزلند.
 قالدي که کوشه ويانه سندن طشتر کتمز. اخبار ده گمشد رکه مسيلنج کيار دن بري.
 بر سبيل تفرق مريدون بور باغي ايله سفره محريض ايدردی **رباعي** هر کس که سفر کند نيسند
 شود. و زين کلام نذر دهريده شود. باکين تراز آب نباشد هرگز. چي که مقام
 کرد کندیده شود. اگر اول يار سگاري زغن بجه لولنسو و نما بولشدي آشيانه
 زاعده قالد هوای سفره پروانه گليدي. هر آينه دست بوس سلطان ايله مشرف
 اولون ميسر اولييدي. و زير کيو تارک مبارک شهر ياره دعا جواهرن ثار اندک
 صکره تفصيل و تمثيل و صوره واقعه ي استغنا اندي **حکایت** راي بالي سليم
 ايدی روايت ايدلر ايجي باقير و اوز بربيله دستان اولسلر دي و بر قله کوه
 که عقاب سهرم بود رفت طيرا ايله کمر بنداره مزي و نسيرو طار بولند و راز کله
 ذروه سنان ذره سني کوه مزي آشيانه قلسلر ايدی **شعر** آن نه کوهي بود کانه
 بر زمين بودي نسان. آسماني بود کويار فراز آسمان. اول ايجي مرغ فرزانه بال ايله
 اول آشيانه ده چکور لودي. و لغت هجتي غنيت بيلوب سرور و حضور ايله دوز کار
 چکور لودي **بيت** غنيت بيل حضور د و ستاي. و فاسر دور و فاسر ايجي بيلدند
 صکره عنايت زباني انله بر بجه ارزاني بويدي. بحکم کوه نا اکباد ناکال شغفه
 شفقند نهر کون ايسني زنجي خدا طلبنه کيدر لودي. و چکور کوشه لير چو کوه کونه
 طعم کوروب سيد و در لودي. تا صغفي کندي و از مده قوتي چوق ترقی اندي.
 بر کونيه آني سهاق بوبه بري بر جانيه کمتسدي. و کله لوي و قند زنجي ناز
 کمتسدي بازي بجه به جازيه استهاجر که گلوب جنبشه آغا نايدي و هجانيه
 ميل ايدوب اضطراب ايدر کن کرانه آشيانه يدي. ناکاه آندن ده سوب سطح
 زمينه ايريجک بر بجلدن مکر بوزغن بجه لرينه طعمه طلبنه کوشه آشيانه دلت
 کمر کوهن صيد مرصدا کين و جستن اطراف ايدر کن اتفاق نظري اول بازي بجه
 داست کلدي خيال ايدی که بر موسر در که زغن چکالندن خاخر اولمشد **رع**
 در کوزه هين خيال رویت بينم. بي تا مل جوهر ايدوب تيريدن روی هواد کوبو

نبت

آشپانه کوردي و حوت بصره نظر ايدوب کوردیکه علامت چنگال و مسکال و سینه تاديله
بلدي مرغان شکاری جسته ندره بحکم عرق جنسیت میل و محنت قایض اولوب قبله کاکا
مهر و محبت ظاهر اولدي و فکر ایدوب کند و کند ویر ایدي بوجال خشنده عنایت
الهی و حکمت نامناهی که که آنک سبب حیاتی قبلدي اگر اول زمانده بن حاضر بولسم
بویجانه نک اوج هواد زیره دوستوب اعضا و اجزای متفرق اولوردي و استقامت
آسپانک عنایله خرد اولوب عباد و اربلا قایه واروردي چون قضا رآیانی اقتضا
اندي که بن آنک سبب بقایایی اولور انب بودر که بوزند لوله تبتید آنی سربلک
بلکه فرزند که بقول ایدوب سایر اولام سلکند منسلک قلم بسکال شفقت و غنیمت
آنک تربیتنه مشغول اولدي و کند و فرزند لری امرنه سلوک اندوکی طریقی آنک
حتند مسلوک طیدی تابدرجه واردي که باز بجه اولوب قد و قامت چکدي
و فروبال و بال و منقار و چکالی کماله یدي و روز بروز مقتضای ذاتی و کوشش
اصلی بیروزه آغازاندي و حتی علی بن الصقران شبیه الصقره که کوه کند و سن
اولاد غنم تصور ایدري اما هیبت و حقن و صورت و سیرت انهم مخالف
کودوب اکثر اوقات متفکر و مختیر اولوب کند و کند ویه ایدري اگر بن یکانه اولور
بنچون بواشپانه ده مسکن قلم و اگر بوخاندان اسم بدنا نلک حکم و شرف و خلایق
سیرت کرده اولور بیت فی داخل این دایره را اولور خود را فی خارج این جمع ستار خود را
آن به که ازین نیستی و هستی خویش خویش بگذرم و باز گذارم خود را بر کون غن
باز بجه ایدي ای فرزند مقبل دایر سنی ملول و منفعل کوردم سبب حالک
بکافنی دُر و موجباً انفا لک بکافنی دُر اگر فرایح جسته ندر بنسینه احیاء
واریسه سویله ندر سیله علامته مباشر اولور و باطرا که برآرز و مرادک
واریسه اعلام ایله کوره لومقد و اولدو بی مقداره اهتمام منده اهتمام قیله
باز جواب ویر و با ایدي که بنده بیفتد ملاوت مشاهده اید دین اما سبب
تمام بلزین اگر سلیم دخی تمام اعلام و اعلام قیله مزین شعور این طرفه کلی که نک
ما را بشکفت فی ترک توان نمود و بی بوی تنفت حالیا اصاف عالم و رفیع ملال
و انفعالم اجون بونی صفت کوردم که شرف اجازت ارزانی بویه سن تاب زمان هوا
طیوان و اطراف جگانی سیران ایدم شاید که برکت حرکت ایله عبارتم صحیفه دلمود
زدوده اولور و امیدد که تماسای عجایب اطوار و تفویح غرایب اصا دُر

سبیلہ صورت فرخ آیینہ صبر مند جلوه قند **بیت** دل بچند اجمار دی عدت
 بحر که انچه کسیر کلشن زغن جوان آواز و فاشیدی دل کر مند آه سر دای
 وایدی **بیت** از فراق تلخ میکوی سخن هر چه خواهی کن ولیک این را ممکن ای فرزند
 دل بند بون خیال بریک و مستبعد در که ایلسن وای جگر کوشه بون کلام خام نا تمام
 اندیشه در که ایدرسن سوز سواد سن اتمه کسفر بردیای مردم ربای و بر نهنگ آبی
 خاید **سفر** سفر اهل این جهان سفرست زان سبب صورت سفر سفرست **ادب** کاب
 سندان مسافرت یا اکسبا یا سباب معیشت یا وطنه بقدر ممکن اقامت و سن بوند
 برایکی سندن دخی برین مجد الله که کوشه و نوست جهنتد نین نیاز سن و جمیع فرزند
 دخی سر از سن جمله سی کر بسته فرما تکر در و مر بو طریقه از عا نگرد **بیت** جمله
 باین سر افکنده کی کوثر ادب حلقه کش بند کی در حضور و سر ویدله و نعمت مو فزیده
 سفر احتیاد اتمک و مذاق حضرتن مشاق سفری ترجیح اید و ترک یار و جلای
 دیار اتمک طریق فکر صحیح دزد و در و طور عقل مرید ن بغایت مجود **رباعی** آن کو
 بسک مست و نای دارد و ز بهر نشستن آشیانی دارد فی حاد کم کس و دونه
 محرم کسی کوشاد بری که خوش بجا فی دارد باز اید ی سنگ اید و کلک نصیحت مقتضا
 علاقه ابوت و لاف نه شفت صفاد نکر و اما هر چند که اندیشه ایدین بو کوشه
 حامله لایق و بر نوسته مزاجه موافق بولیمین و خاطر خواطر خطر ایدر که اطفا
 معقول کویرین زغن بلدی که نکته کلشی بر جمیع الی اصله آنک صحت ظهور ایدی
 زبان بقیا اید کند و کند ویه ایدی **مشق** اگر بیضه زغن طلت سرشت و غی طایر
 یاع نهشت بهنگام آن بیضه پرور دشت زانچر جنب دھی از نرسن دهی آبشار
 چشمه سلسیل بران بیضه کوبند جبرئیل سژ دعایت بیضه زغن زغن برد
 رخ نبیود طایوس باغ چون کودی که بونج اوزنه تقریری اولک ضیو ند تاثیر
 امدی طور زکامی تغیر اید و بوجمله تغیر ایدی که بنزد و کو مقام قناعت
 و مرتبه فراغند نای دزد سن دید و کلک صفت حرص و طمعند متمسک **مطالع**
 شتان بدیها شتان شتاز ای نوزند و دلوار صفت حرص و از هزار شهابها
 پروازی اوج استغفار زاید و در و ب بسته بند بنان اتمشد و حرص پیشه
 همیشه محروم در و صحیفه ناصیه سنده المریض محرم معنی مرق مدد قناعت اهل المین
 دینک راحت و لغز قناعت قدین بلین عالمده غایت بولمر **شعر** عارفه نوسته

لرمی

في

دیر

2

داد

سوالی شریعتی
مقام عالی مرجع فاضل حضرت امام
میرزا محمد باقر
رحمہ اللہ

کج قاعته زایو. عاقله گوشه می و این کج قراعتند زایو چون سن لغت قناعن سبک
 علم سن. و دولت قراعت قد در بل سن قورقم که سکا اول بلا میسه که اول کرب
 حریصه یستدی باز ایدی نه کیفیت ایل اولمشد راؤل **حکایت** زغن ایدی
 زمان ماضی ده برپوزال ضعیف الحال و ارایدی که غایت صغف و هزالدن خلال
 یکی یاریک ایدی. و او من من بیت العنکوت برکله سی و ارایدی که بحیل لر کفند ن شک
 و جاهل لر قیندن تاریک ایدی. اول کله ده برکبه سی و ارایدی که هر کوز مرآت خیالده
 و عالم مثاله شکل نان کورمشدی. و سیکانه و آستانه زان دن نام و نشات
 الیثمه مشدی. مبلغ رفقه حضوری بوکه مقصود ایدی که کاه کاه بر سوراخن دوی
 موثر استام امکه مشام هو بی معطر و تحنه خاکده نفس پان کورکله **مضامع**
 مانند کدای که بیاید در می چند جسم جهان بینی منور و لوردی. و اکولیا نایجت
 موافقت و سعادت مساعدت ایدوب بر موس بیچاره فی سر بنجه سگاه کورسته
ع چون کدای که کج زدیابد نشاط. و آدنه دوی دی ریزی موفور و انبساط نا محصور
 ایل بنجه ایام و شهور سار و سرور و اولوب ساحه سیننه سندن آدوه دیرینه صدر حله
 دود و لوردی. و بنجه مدت قوت لایموت ایل قناعت ایدردی و او نواله که
 عالم غیبند خواله اولمشدی غنیمت عظمی بلوبت دیر ایدی **شعر** ایر که می بمن به بیدا
 یارب یا بخواب. خراشتن زاده چنین حالت بسوز چندین عذاب. اول سبیدن
 کله پیوزال اول کله نك خط سالی ایدی. دایوز از و زاردن و غایت هزالدن
 شکلی خیال و اندامی هلال کی کور نور دی. بر کون ضعف نام و نهایت خافت
 اندامدن زحمت تمام ایل بالای بامه حیقوب اطرافه نگاه ایدرکن نگاه کور دی
 که بالای دیوار حواره بر کوبه شیر صورت و بلك صولت که جسم شعله نشانی عین الهوه
 کی در نشان. و بشم حریر نظری موی سمور کی بریق و رخشان عز و نان و تجر
 و اهتران ایله سیران ایدوب شیر زیان کی عز و وفان ایدر. کثرت لحم و قوت
 سجدن سرعت حرکت نه بحال خرامان کیدر. کوبه پیوزال چون کند و بنسند
 بوزیب و فی ایل اول کوبه فیه و جرب پرویی کور دی. متحیر اولوب فریادی
 و اتیدی **ع** یاری خرامان میر می آخر نکوی کز کجا مسن بولطافت ایل قد نشن بکر که
 ابوهرره رضى الله تعالی عنه پرورده لرندن سن. باضیا فتنا من خطا کلور سن
 بولطرافت و بولطافت قونکه علت نه **بیت** و شیر ایله خانا

است

سن که عالم جانی من صورت و غم عیب الیه با الله کیمت جانانی سن که به هسایه حجاب
 و پردی بن ریزه خواخوان سلطان هر صلح در بارگاه پادشاه ده در با صفت
 نکریم چون ایوان دیوان سلطان غم و آوازه نودار مایه اهل جانان اول جرات
 ایدوب اول موز تلودن و سید المکر در بی قیج لقمه سگار ایدرم و اول کون
 اول کجه اکلده تقیم ایدوب بوموال او زده روز کارم کچور ورم کربه پیره زن
 ایدوب سموز استید و کلک ندن عیارند و سید امک ندن کتاید و بدین
 العرش را به شور بای پیره زن و کوشت موشدن عیتری سنه کوردم و شیدم
 کوبه هسایه چون لندن تو کلامی استیدی تعجب ایدی و طعن و طنز ایلانیدی
 انکون سوله ریاض و اول سن قداک جنگه و اندامک تا صوره دوشمن و
 تنک قدیمش عنکوبت تنک سوره دوشمن سن هم مسکین عجب غرت اول سن
 القصة سنک بوهیا نلکدن انبای جنس عار تمام و بسکول و صورتکدن بی نوعه بر
 دوام وارد و **بیت** لدر کبره هین کوش و دمی هست ترا باقی هم عنکوبت رای ماند
 و اگر سن بارگاه سلطان حاضر اولدک و در واج اطعم و فواج اعذب ایلده دماغ جا
 معطر قلدک یکن کسر کجی العظام و هی ریم برده عیندن عرصه سهوده کلوت
 حیات تازه بولیدک **بیت** بوی محبوب چو برخاک عجبان گذارد چه باشد اگر
 رنده کذ عظم ریم کوبه پیره زن چون بوقیت ترغیب آمیزی استیدی در دونه
 دلدن شریان حرص و از حرکت آغاز ایدوب تصرع و نیاز ایل ایدی ای برادر مالیز
 حق جوار و رابطه جلست وارد و وجب الهی من الایمان حدی صبر که اشکاد
 نه وارد که شرط مروت و حق اخوتی بر نه کتور و بونیت که اول جانیه واره سن
 بیجا خدمت مرا فتنه قبول بیره سن شاید که سنک دوتکه بونیت از دوده به
 سدر مق و برکت صحبتکله بوقالب فشرده به فی الحمله رونق حاصل اول **شعر** هزار
 کس مرا غامت بر آسود و مره سند مرا سپاسکی پیش است اگر من هم شود شاید
 کوبه هسایه آنک کوبه و زار لینه رحم ایدوب تعقد ایدی بونیت بها طغیت
 انشور نیمه و کوبه پیره زن بولید فتح فرا و بوا مید روح افق ایل حیاتان
 بولوب بالایی بامدن ایدی و صورت قصیه بی نفرو و قلی پیره زن تقریر ایدی
 چون پیره زن آنک یار قدیمی ایدی حق شناسلی مقتضای او زده نصیحت آغاز
 ایدوب ایدی ای رفیق مهربان اغوی اهل دنیا به فریق اوله و کوشه فراعند

نکته

توشه قناعی عالمه و برمه که ظرف حمی و از خال کوردن غیری لم بر اولمز و
 دیو طول اصل سوزن فزارشته اجدان غیریله دیکلر **منوی** مهابت یوقورد
 چون حرص و آزه. قناعت ایلک در چاره آزه. قناعت قلیز اولمز توانکر.
 و قورمالیله قاروئسه که. اما دماغ کره بی نواسودای نواله خون سلطانیله
 سؤیله املا بولس ایدی که داری ضعیفه روا و شربت بو عطف ایله شفا ممکن
 اولیدی **شعر** بضعت همه عالمه جو باد در قفص است. بکوش مردم عاشق حجاب
 در غریبال. القهقهه وقف معیون و ساعت موعوده کره هسایه ایله افتان و خیزان
 جانب سلطانه روانه اولدی. مکر اول بچاره هنوز بارگاه پادشاهه وارمیدن
 لطیفه تضرع الخیر صحرای عرصه ظهوره کلس ایدی و حق مستطالع آشی
 سودا سنی آب حرمیانه مسطقی قلس ایدی. سیمی دخی بو که اندن ساق مکر که هجوم
 ایدوب سوار و شفی حد زنجور مشا ایدی. و فزیک و نقایله بلشاهی بیخود
 امتسار ایدی. فرمان سلطان بوموال اوزده جریان بولس ایدی که بتواند از لوت
 برجاعت تروکان ایل برکوشه ده کین ایدوب مترصد اولدر. تا هر کبه که وقت
 سپوزون زنجور میدان چرانه کلون اول طمسی بلکه آخر لغه سی پکان جکوردون
 کره پیوه زال رجالمون غافل و شراب حرص طعنه مست ولا یفعل اولوب شام جا
 چون بوی طعنه استسما ایدی. و کوش هوشی چون طاس و طاسی سینی چینی طین
 ایشندی بی اختیار شاهین و سکارگاه خوان سلطانه کند و سن بران ایدی.
 و چاشنی کرفضا ایدی **ع** ای سوخته ایندیک مناخله مست. هنوز کف میران
 اشغال لغه کران سکه املا بولما مشدی که بتودل سکان میل راز و کجی کافذ اینه
منوی آفتاب قانی درون استخواندن. دریدی هم قمری هول جانندن. عسل خطی
 چون خم نیشه دگر. عسلدن یک کلوز بیک کره بکمز. کراولر نیم بو زخم تیره زنده
 یکیم موس و نان پیوه زنده. بو مثل انور کون کورددم که سنده کوشه آشیان غنی
 بیلوب قدر طعم و نفی که نه زحمت و مشقت حاصل و ایلد. فهم ایدوب سن.
 واللهم فقنا بمارز قنا حیرتدن قطیر ایدوب فروزون و بیک طلب اینه سن.
منوی بجای که وقت خوش است ای پسر. نمی بایدت کردان انجاسفر. مکر دوست
 عافیت رازها. میدان خود را بخود در بیا. مکر دست هوسداران. بجزیری
 بخشید اندت بساز. اگر مورد از کمر تری. چرا با مال همه دریدی. باز ایدی

منوی
 منوی
 منوی

بود و ذلک که چرخ سخن نصیحت و قسط شفق و رحمت و امتحان است امور
 انصاف است بلند ناملا میدرد و مجرد اکل و شرب و قناعت مقتضای بهایمیدرد
 هر کس که سر بر سعادتمند سرور او ملوث دلیسه طلب معلایمیدرد که ملک و هر
 کس که کشور سیلابه تابع و ذلوت قصد ایلیم که اجهارای کمر جانی پندام
 کرک است عت علی اعمال خضیسه به راضی و لزم و طالب معالی منازل ادنی و اراذل ایل
 قناعت فکر **شعر** هر کس به که ربت بالا کرک . آکا قدم همت و الا کرک . زغن
 ایدی بو خیال با هواری مجرد بندار یله وجود بولمز . و بوردیک سودا ممتنای بجا میل
 ایلد خوشه کلز . هیچ بر عمل بقا ادا و استر منیر دکلر . و هیچ بر نتیجه مرتب مقدما
 مستور دکلر **حافظ** تکیه بر جای زرگان نتوان زد بکراف . مکر اسباب بزرگی
 همه آماده کنی . باز ایدی حصول مناصب و لته قوت چکاله کنی و سیله منیر
 و وصول مراتب رفعة سطوت مقام کی مقدمه می سیرد سن مکر اول منیر زن
 حکایت استماع اتمه مشن که ساعد بخنی علو همتی واسطه سیله سوار سعادته
 زینت بولشد . زغن ایدی که نه سوال اوزره اولشد **اول حکایت**
 باز ایدی روایت ایدر که قدیم الزمانده بر درویش کاسته ایدی که بحر حال
 و موت عیال دزمانده . و قلت کثرت و کثرت قلند عاجز و فروغانده
 دخل هر روزه سی خراج روزمره و فاما ندری . و فایده صنایع ترتیب نان و نمکه
 یقین ندری عنایت یزانی عن شانه اکابر فرزندان یزادی یوردری که دلا بولست
 جبهه سنده پیدا . و علیم دولت ناصیه سنده هویدا ایدی **بیت** مبارک
 طلعت و فرخنده طالع . جبینند بخت ابوریامع . میامر وجود یله حال پد
 میمون . برکت قدوم یله کسی خجند روز و روز فروزان ولدی بد و اول پسر
 فتح اثرک قدوم مبارک طوبی مقدم و روق اولد و غی مقدار تربیه مشغول
 اولدی . اول فرزندان چند هموز قریز مهیا کن کان و تیر یله و نیاردی . و دخی
 شیر خواره ایکن سپهر و شمشیر ایلکه کوانور سوزدی . هر صلح که مکینه ایلد و روز
 میدان کیدزدی . و هرگاه که تعلیم خط السه لوالی خط قیوب اربع خطیه میل
 ایدردی همواره لوح شیرد زجها نگیر لک حرفی او قورزدی . و هر دم نقش سوادت
 سر و لک درس از بر قیلورزدی **شعر** چوها و میمی بازیدی دبیری . سهر خود
 کیدزدی صبری . الف با ی ایدردی سوله تقریر . که باز دستکل ماسکل الف تیر

چون کن تصاویر سن بلاغته سیدی بر کون بدی ای سیدی ای فرزندان بدینم دانستم
 خاطر من سنک حال که ناظر و عنوان شباب و آواز طفولیت کی دکلر خصوصاً که
 آثار طبع و خفت نهنگ و جرات صفات لحوالکده ظاهر و زلفش بداندیش سنی
 کرداب اندیشه آمدن و لغوای شیاطین و هوا مهلکه سهویده القامدین بدیلم که
 من بعد من بزنج فقد احسن نصف دینه حصن حصین سکا مقرب و التکاح سستی
 فلیس منی منصفه منصرفه سنی جلوه کر قلم و شاعر مناسب دست بمان ترتیب
 ایدوب اکفا و اقلام زدن بر قبیلہ اصیلہ و بر جرمه قدیم زدن بر کرمه بی عهد و
 عقد سلك از دواجکه حکم سن بویاید نه صواب کور و رسن و اوامره نه تدبیر
 سور رسن بر ایندی ای بدراول دختر بخون کن بن عقد ایسم کرک سینه نشسته تکلیف
 اتمرن و سوزن معاوت توقیع قلمرن بدرایدی ای نوردیده سنک کیفیت
 حالک و کمیت مالک بکالوسیده دکلر و سنک نقد استظهار که او که که شاکه
 ملازم دست بیانه اقدارک اوله نقد اید جک دست بمان ندر و عقد ایدرم
 دیو کلک عروس نه نشسته در سر الحال یزدن طوری و اهر و کیوب بر مشیر
 بران کوردی که صد بار غمره خواندن خوشخوار و هزار درجه عقیق لیر اندن
 کوه دار ایدی ای بدراولک بن عروس ملکی خطبه اسم کرک و مخدره
 سلطنتی عقد عقد کنورسم اکایغ برانندن کران دست بمان و خنجر خون فشانند
 غیری نشان میسر مید **سفر** بانج نیک هیچ کسی راستین نیست ماهر عروس
 به از تیغ بر نیست چون اول جوانک همی حصول سلطنته مقصور ایدی از زانده
 عروس عرصه ملک منصفه قبضه تصرفه جلوه قیلوب ضرب تیغ عالم کثرت و زخم
 خنجر آب شکل آتش تاثیر بیه آفاقی سخن ایدی بوعیند بوبر مشل **بیت** عرب
 ملک سازد مکر بدماری که آواز که تیغ دارد کاسینش بو مثل کنوردم که تابیله سن که
 جمیع اسباب دولت بکا املک و ابواب توفیق حضرت عزت روی حال اکسایک در
 بند خج امید وارم که کند و مظلومیه و اصل اوله و دست امید ایلد میان شاهد
 در احوال قلم حال افسوز و فسانه ایلد بوحالی ترک اید فرین و مجرد قیل و قال ایلد
 بو خیال دکن کجی فرین **ع** ما از سو کویت بلامت نرویم زغن عین الیقین بلدیک
 اول مرغ ها یون فال دوام لسیال المصید اولق احوال ممیغ و خیال محالدر
 بالضروره سفر اجازت و یردی و دود آتش هراتی توده آسمان و دیده کیو

ندیده

پاسبان ایرکوردی. پس باز ز غن و بجه لرین و برام قیلدی و خصیضی آشیاندن پرواز
 ایردوب و وجه متوجه اولدی. بجه زمان فضای هواده طیران اندکد بصره بر
 قلده کوه ره آرام ایردوب دیدیم تا شایله اطرافه نگاه الیرکن ناکاه کوردیم بریک
 دری عین جلوه و حسن شیو ایلخرازمه کلشن و غلغله و تهنه بی اطراف کوه و توره
 و روش باز کند و طبیعتاه سکار بیکه رعیت کوردیم بجه ایلخرازمه سن کوش
 سینیه کیک ایلخرازمه براندی. برلم طری کوردی که لذت و لطافده آب حیات و شربت
 بناندن افزون. و طراوت حلاوت و نمونه طعم نعمت. و برلم طری حلاوت و نمونه
 مده العرا و قولده لذت و ناله مشاهده ایلخرازمه مستدای ایدی **شعر** سرایای تو
 همه مطبوع طبع ماست. کوی برای خاطر ما افریده اند. پس کندوبه خطاب ایدوب
 ایدی و اید سفر همین یوتیر می که اول ناملیم اغدیه دن خلاص اولوب بحاله الوقت
 نفایس اطمینان طری بولاک و آشیانه تنک و بوظلمت و مصالحان دون و دنی
 همدن منازله فیقه و مواضع میقه و اصل اولدک **شعر** این هنوز اولاد
 جهاز افزو زیست. کیم بیلور من بعد دخی قناع امتناع و عز دن بجه شاهد دوست
 و عروس و عادت یوز کوسن. و صحن عدمدن صحرای وجوده و زوایه غیبدن عرصه
 ستوده لطیفه لکله **ع** تا قدر از بوده چه آرد پرواز. پس باز بتر پرواز بجه زمان
 فراغت خاطر ایلخرازمه و صحن عالی سیران ایردوب نشاط بال ایلک کیک و تیر و سکارانه
 اشتغال ایدی. اتفاق بر کون بر کوه کمینده ایردوب خیال سکار و تماشای
 مرغزار ایلرکن کوردی دامن کوه بر کوه پرشکوه صف سکاریم راسته قلمشور و مرغزار
 سکاری صید طیران چون اهواز کلمشور **مثنوی** دران دشت از صدای طبلک یاز
 همه مرغزار صید افکن به پرواز. زیک سوخته باز از سبک خیز بخون صید کرده جلد
 ز بود نقد جان از کیک و درج. و زان جانب دیگر شاهین بتاریج. مگر اول جماعت
 سپاه اول و لایک بلا شاهی ایدی که ملازمان آستانه دولتی ایلخرازمه قصد سکار.
 و صید مرغزاره چشمسیدی. بوانشاده ساعد شاهده اولان باز پرواز ایدوب
 بر صید قصد ایدی. بواز بلند همت دخی شهر عزیمت ایلخرازمه سکارانه قصد
 ایدوب بر قحاط طیف کچی اسیر او کذوت قابدی. شاه چونانک بوسعت و جرات
 و بوسعت همت کوردی. اول مرغ همایونه کوکلی مفتون اولوب مثال علی شرف صید
 بولدی که صیادان چایک دست جهل اندیده تا شست حیل ایلخرازمه اول باز بلند پروازی

حج

دایره

ایده

شعر در دی حله ایلك الى وسورك. بر مرغی خوشی. دامه دوسوزك. صیدار
 في الحال مثال شاهه استال ایدوب بر بازی اولجایه پرواز اندر دل. باز جویی
 چون کند و جبین کوزدی. غامی ایتوب. بالاقبال ایل استقیال ایدوب. و لوازم
 سلام و اکرامه قیام اندکد بضمکوه. بلفظ تمام ایل متخصر احوال اولدی. باندا شاه.
 اندر بوملائی کوزدی. اشاء مصاحبت. ملازمه آستانه سلطان خیر ایدی.
 چون اولیاز بلند همت. دلالت رهبرد. ولت ایل شرف خدمت حضرت شاهه بری.
 نظر عاطف سلطان ایلک قابلیت شافی. واستعداد هیولانی ستم معین اولوب.
 آرمده مساعده نخت و سعادت یار ایل ساعد شهر یاری جای قرار ایدی.
 و همت وسیله سیله خصیض دلالت و دانه ندر دروه. دلالت پناهنه بیدی. **قطعه**
 ناقابلست که بدولت نمیرسد. و دنه زمانه در طلیح در قابلیت. **بیت** بلند
 همت و عالی نظر کرک آدم. که همینه کوره کشتی ده اولور مقدار. اولیاز بلند همت
 اگر هان اولیاز بلند اقامت ایدوب. مصاحبت زاع و زعتقدن فراغت اتمسه. و سفر
 واسطه سیله در یای هواده. سیاحت و کوه و صحرا. سیاحت اتمسه. و سیاحت اطراف
 و اکثاف سیاحت اتمسه. اکا بومدارج دولک خصوصی حله محالاندن. و انک بولمرت
 رفعت و صولی مقوله متنعاندن اولیدی سفر سبیل آدم اسفل سافلین ذل و خول
 اعلا یعلین عز بقوله و صول بولور مش. و ارتکاب شداید **قطعه** سبیل و کسب
 مراتب دولت و سعادت مفضی اولور مش. **قطعه** بهادر سفر باشد که از روی
 خلاق اکل مقصود بشکفت. سفر کن تا مراد خویش یابی. که فاستوائی مناکبها
 خدا گفت. چون دایلم کار هنر بومقامده تمام ایدی. وزیر آخر دخی البر و کلو.
 ایدی. مراسم خدمت و زارته قیام ایدوب ایدی. جواهر زواهر کلمات حکمت
 بینات که حضرت شاهنشاه ظل الهی کلک زبانیه سلك بیانیه حکمیدن.
 اندر منور در که شایه شبهه برامینه. و در عیب رب دامنینه بکسه. فاما
 بنور لطف خاطر قاتر لینه خلمان ایدن بود که ذات ملکی ملکات سلطانی که صلاح
 جهاند. و راحت جهانیان انک صحت مزاج شریف. و سلامت عنصر لطیفه. و
 مذاق سفر در سباق سفری تجسس اتمک در و صه جانفرازی عشره قریب بلکیر
 هادی و هوای الم و محنه کتمک در و حکمت در و و مقضای سلامت و فطنت و
 و نظر در مجرور در. دایلم ایدی ارتکاب محبت و در دکار مردان مرد. و پیشه

بسته در

شیرینیه بود و در بی بیته نام از من عرفت سلاطین گرفتار از خوار و توب اولیه صفای
 رعیتا چون کستان فرغند. کل قاضیت آملین. و تابای همت ملوک عدل بادیه
 پیمای بلیت اولیه. در وین در لیشلرک سر برستویشلری بالین راحت و آسایشه
 یقین **بیت** نیاساید اندر دیار تو کس. که آسایش خویش خرابی و بس. ضمیر منیر و
 وزیر هویاد که عیاد آکی قسم. بری ملوک در اندک ایالت مالک و فرمان فرما لک
 مقر را و لمشد. بری دخی رعیت در که. اندک خلعت امن و فراغت و کسوت حضور و
 استراحت مقر را و لمشد. بواکی حال مجمل اجتماع بذر او لمو محال در. یا راحت
 اختیار اید و ب لذت فراغند زال یوم که در **شعر** آنکه و یا بر سر ناز و تغم میزند
 با وجود نازکی از خار بسبق میکند. حکام میسلر در که لجسد و سید لجسد. جاده
 جد و جهد طالی هرمنز لجنه یوزور. و بیابان جفای قدم و قایله قطع اتمک حال
 شاهد مقصودی نظر مشاهده به کورد. حصول آمانی و مالی هر کوب اهو المظور
 و نبل مطالب و مقاصد محال متاع و شداید مربوط **بیت** که سلطنت نشاید است
 هر که رغبت تو آسایش. هر کس که میدان همتد که جیدی دیار و فب سمند
 جهدی زیر رانه اله و در کتاب محند آسانی و راحت زان چگون خواب نویسن
 و شراب شیرین و حضور فراغند از جناب قله. قلع عزت و امتناع دن شاهد
 مرادی عفریب یوز کوسر. و منصفه عرصه جهانده عروس مقصودن از زمانده.
 جلع کو کوره نیه که اول بلنک بچنک میامن جد جهدی و مقاسات شداید صبر و
 تحمل بر کایتله از زمانده نقاب تعویج چهره مراندن مرتفع اولوب پیشه فرج افزایه
 که ملک نور و ای دی ظفر بولدی. و زور و خواست ایدی که که کیفیت ایله و لمشد اول.
حکایت دای دالسلیم ایدی حوالی بصره. بر جزیر و واریدی بقایت خوش هوا
 اول جزیره. بر پیشه وادی بر لطافت و صفا. لطیف جسمه لری هر طرفه روان
 و نسیم جان بخشی هر چندن و زان. الوان از هارایله هر جانی ملون و انواع اشجار
 هر کداری مزین **مثنوی** اولوب در لوشکوفله مزین. ریحین اتمس اطرافین ملون.
 درخت سایه کستر لایر شمس. بدا قلز برینه ال و بر شمس. طور لال اله سر و بیکه
 سکریب قاهر و استندن بچوب یاد. لطافت هوا و نزهت فضا سندن اکا پیشه
 فرح افزا دیار و دی کابر لک نهنگ آهنگ مستولی و لمشد که هوالخیم و هیبتند
 شیر سزده اول خانه کام قی زدی و زخم سوکی سوکندن سباع و وحوش اولت

پیشه اندیشه سزاید زدی اما بر من خاطره کتور فریدی **مشوی** چو بخار از دریا ختم
 و نیال فکدی شیر خج از سهم جنگال بران ای که او یکدم نیستی کذا خلق تا
 یکسالی به بستی پنجه زمان ای که اول پیشه ده کامکار در و کار کجور زدی
 نامدار تو صورت هر که آید به دور اند کور مشدی و بر تقدیر طومار روز کاری
 خلاف رضایی و نقیض مقتضایی وزره دور مشدی بر بجه سی واری که عالم
 روشنی آنک آینه جالنده معاینه ایلر دی و نوردیده لی اول قرة العینک
 تماشای بال و بالنده اکلر دی خبر ند بو معنی جا کیکر اولمشدی که چون پنجه فسو
 غما بوله و چکال و دندانی آلوده خون بران اوله اول پیشه نک ایلن بیت
 صفت تقویض قله و کندی بقیه العمر کوشه قناعت حضور و فراغت ایله معافد
 اول **سعر** من فکر می کنم قضا میگوید بیرون زکفایت تو کاری دیگر است اتفاق
 قضای غری امضایه فرصت و بر میوز نغال آرزو ده شکوفه امل هنوز شکفته و
 بار خزان اجل برك و بار حیات تاراج ایدی **ع** فکم فی حجاب الراض من حرات
 چون بلند نخچیر و در جنگ شیر اجله گرفتار اولدی سیاه قدیم الا یامدن اول
 پیشه تغلب اندیشه ایلر زدی هر طرف دل هجوم اید و با استخوانه و صد ایلن
 بلند پنجه کوزی کطاف مقاصت میسر کل ناچار جلا وطن اختیار ایدی
 و سیاه بیننده عظیم نزاع واقع اولوب عاقبت بر شیر خون ترشور انگور حمله
 غالب اولوب اول منزل فرج نوا و ترج زرا و بخت تغلب ایله قبضه تصرفه ایدی
 بلند پنجه زمان کوه و بیابانده سرگردان اولوب آخر الامر بر پشتیه کجی تپنده
 و اول بقاصت سیاه عه ماجرای کلجری عرض اید و ب اندر دن بو رخته سد و بو
 حللک تدار کته مدد طلب ایدی زمره سیاه اول شیر مهیب و اوله بر بنامه ییک
 استیلا سنی استماع اید بک امداد و اعانتدن امتناع اید و علی الا اتفاق ایدیلر
 ای فقیر منک منزله بر سینه چکنه دوشمن ک غایت غوثدن شیر آسمانی کر بو کته
 اصغر و شکوه سوگندنی پر دمان بر امن بیابانه قدم بجه بیم افتر اسندن
 هوام و سوام اول انجام و اکام دن کجمن و صصر انفا سندن سمرغ کوه قاف
 اول اطراف و اکثافه بال و پر اجهز بیت کجمن و بی طور اول بوم و پر دن کسین
 پر دن امیدن بلکه سرن بیزه اول چکنه قوت و قدر و دندانی چکنه ط
 و مقاومت میسر دکلر **بیت** قابل مید و مقابل اول شیر بله غزال

ای بسا آرزو کم خاله
 شوا

ممکنید زینجه اوزه کو کیده شغال. ^{مستور} سحر توخی انو کله مقام مقابله و مجادله معقول و
 دکل **بیت** هر آن کهتر که با مهندسیست. چنان افند که هر کس برنجیزد. انا بوباید.
 رانمزد. تبویضاب بود که انو در کاهنه پناکاید و بزبان عجم و انکسار و بلسط
 اعتماد و دهان صدق و اخلاص و عیله عرض اخلاص اید **بیت** سن واریت عدد
 ایلک تدبیر اید **بیت** مدار اید رتبی تعمیر اید **بیت** پلنک بجه به بود که مقول.
 بغایت معتول کلویب مقدر قیلدی. ملازمت آستانه شیر و اربوب جانی اعلیه و
 المقدور ادا و وظایف خدمتینه بل بغلیه پس دقایق استظهاری و روابط فاصغ
 الصغیر لللیل ایلد بر م و مستحکم قیلویب شمشیر و کفن بردوش. متوجه قهرمان و جوش
 اولدی لسان جالی بوبایا تله کویا **بیت** اسات و الم حسن و جینک هاربا. و این
 لعبد عن حوالیک مهرب. و مل غفرانا فان خاب ظنه. فاحد عنه علی الارض اخب
 چون شرق خدمت شیر یستدی منظور عواطف شاهانه. و محفوظ عوار و خسر و انه
 اولویب حاله لایق و شانیه موافق منصبینه نامزد اولدی. پلنک بجه دخی زبان شا
 و مدحی بر کار. و کمر خلاص و عبودیتی حاضر خانه استوار اید و بخدمتکار و وظایف
 و هوادار و مترایطنده بود دقیقه مهمل و نامرعی قیوسوب بردجه آثار کفایت اظهار
 قلدی که ساعت بساعت اخلاصی شده از و تقریب از دیل یولدی. و رتبت قدرت
 و شرقی کراسته بر مرتبه وادری که اکامه و دار کار دولت و مضبوط اخلاص حضرت
 اولدی بوجه ایلد هر دم ملازمتده جد و جهد از آرتویدی. و هر خطه اتمام مصالح
 ملکه اهتمین زبانی قیلوریدی **بیت** جد و جهد کی که پیش است. کارن از جمله
 خلق پیشیت. اتفاق بروقتده بپیشیه زود دست هم ضروری و افعی اولدی.
 بوزمانده که تا شحرارت آفایدن تود فلک ایشیر لطف و تابایدی و کوم و غیره
 دشت کوره آهنک و آشیانه سمند یکی بر التهاب غایت حرارت هواد از مغر جوش
 استحقاق التزم جوشه کلمسیدی. و سرطان میان آید ماهی کی تابه دیر یان اولمشدی
بیت بحباب اولسه ناکاه اگر قطره یار. حرارت از اولوریدی قطع سراز. هواده که
 اوجسه بوز رکنش. یازدی بروالی پروانه و شمشیر فکر ایدی که بوزمانده صد
 قهر ریاده مرغ کی بریان. و سمند رماب آفایدن میان آسیده بفازد. بزم
 اعوانمزدن کیم اولم که ارتکاب بخشد از اجتناب و سوز و کداز و قطع نشیب فراز
 احتراز از ایوب بوم ضرورت و رینک اتمام اتمام ایلد. بوقلمون انا سنده پلنک

یفتد.

دند

خدمت ملازمه کلوت ملکی اندیش مال کوریدی و فردایتی و کمال کفایتی موجب
 سرپرستی و قریب کلوت بونا ملک موجب صورری و صورت واقعه و واقف اولدی
 اندن صکره کفایت مہمتی ذمت ہمتہ الوب شرف اجازت بولدی و انواع سباع
 بر جمع معد و دلیہ موضع معبودہ منوجہ اولدی و نصف ہمارہ دیک اول مقامہ
 یسوب امام مہمت قیام الدی چون مرام احسن و جودہ اوزرہ سرانجام بولدی علی القول
 عنان بر جمع جاب آستانہ شیر منعطف قلدی خواص و اصحاب کہ رکاب دیوت
 انسابندہ منظر لاری متفق الکلمہ عرضہ انفا الدیکر کہ بوجہ حرارت ہوادہ
 و بونکایت کر مادہ ایدام ایلہ بوقدر مسافہ قطع اولدی و الحمد للہ کفایت مہمت
 دخی مبستر اولوب هیچ دغدغہ قالمدی و حضرت شہدہ دخی رقت قرب و رفقت
 مرتب امری نہ متاہدہ در معلوم اولدی ضیہ صغیر و کبیرہ و اکبر ہدایت برسانہ
 در خندہ آرام و اسراحت یورولہ و شربت آب سردیہ آسودہ یاسار مشقت قوت
 حکمتن ظالی و مصلحتن زہد و رد کلدر **بیت** آسودہ یاسار مشقت قوت
 ممکن بکشان کہ ریخ جہانرا کمارہ نیست بلنک چون بو کلام لنک و بند سبکی
 اشندی لب تشنیع ایلہ بقسم ایدوب ایدی حضور حضرت شہدہ بنم تقدیم
 و اختصاص بر لوار کہ ہزار ریخ و بلایہ بودرجہ اعتدال بولسندہ معقول میدد
 کہ کاسل طالت ایلہ سر نکون قلم و بریناد کہ ہزار مشقت و عنایہ بومرہ
 مہمد و مشیدہ اولسندہ لایقید کہ تن آسانی و اسراحت ایلہ خاک دیکشا الیم
 بے تحمل ریخ توصل مبستر میدد و نیہ خارا آزار نماشای کلزار مقصودی **بیت**
 بلا سربال اولور بی مار سربال بیلہ در کج و ریخ اربار و اقبال **قطع**
 کسی بگردن مقصود دست حلقہ کند کہ پیش بلہ ما سربو اند بود بار و ہو
 بریناید این معنی باب دیدہ چون جگر تواند بود مہنیاں اخبار بوقصہ
 فقیر و فقیر حضرت شہدہ نقر و بوضوئی من اولہ الی آخر صحیفہ ضیہ نہ تحریر و
 تصویر اندلیر شیر چون بلنک بحجہ نک کفایتن و آثار خلوص نیت و صفای
 عقیدتی حکایہ سن اشندی بر زمان تا ممل عمرہ طالوب و سرحدی ہا لوب
 زبان آفرین ایلہ ایدی سرور درار کہ اول کستہ لایق و سزاوارد کہ کربان
 محنت و مشقتن باش چہرہ و عیت بر سر افراز عہد و معد لشدہ آسودہ
 و راحت اولور کہ بالین اسراحتہ باش قومیہ **بیت** ازل شاہ آسایش آمد

کز آسایش خود تو اندر برد پس بکنج عورت اتوی و و فرزند تو و اگر امیل محفوظ
 و عیون اصطناع و انعامیله محفوظ قلند قد نصکرو اول پیشه نیک ایالتی کاتقوی
 و تعلیم اید و بملک نمودن کار ازانی کورری و کند و نیک نیابتی و خطه فی
 مضرب دخی کامضای قیوت مرتبه من مضاعف قلدی بوشی کوروم بایله سن
 کزیکه کابوئی سعی بلع هیچ بر فردک آفتاب مرادی شرق امید در طالع و الما مشد
 و بجهت جوئی در بیغ مقد مات رجاء در مقصود نتیجه واقع اولما مشد **شعر**
 نابره ریح کج میسر نیستوز مرزا و گرفت جان برادر که کار کرد چون یوسف در
 کسب معرفت از عزم جزم ایله نشسته تو دردی کسدم و قدم جدی رکاب غزیم بیدم
 زها بایا بد بخرد احتمال ریح و عذابیل عقد یتیم فنیج حکم غزیم نسخ اولمز و
 شهور متعالی عنان غزمن صوب اکساب معالی دن منعطف قلز آن ذلک لن
 عزم الامور **شعر** که بعزم دست بای بقد در رکاب نیست عجیب رخ را کرد و
 از کف عنان چون وز را جزم اندیک که زواجر بضم مانع غزیمت اولی مستعد
 فرمان عالی امتثال ایدوب تنی اسبابا بحاله اشتغال اندیل و شرایط مبارک
 بلکه سفری هریه کوریدیلر و بوبیتک علقه سن کسند و آره تویدیلر **بیت** ایله
 عزم سفر لطف خدا یارک اوله همت اهل نظر قافله سلازلک اوله پس بای دانیم
 زمام امور و لایق ارکان دو لیدن بر امین معتمد کف کفایت تسلیم ایدوب رعای
 رعیت و حمایت مملکت بایند بریج وصیت که لباس سلطنت و اساس قواعد مملکت
 ایدی کوثر هوشتن الفا و صحیفه خیمه املا ایلدی **مشق** ملک شد آینه اسکند
 تاروی خویش بود و رو بنگری روی تو بنماید مکر دنک نقدی بریاز وی بدر
 ملک فروزی سحر پیشه کن و زلفش صمیم اندیشه کن آن کند کاه یکی پیر زن
 ناولک مرد افکن و صد تیوزن چون کار مملکتی سپارش قلدی و بار سلطنت
 آسایش بولدی بعضی خواص و محرم و حواشی چشم ایله راه سر ندیده توجه اندی و ماه
 یکی منزل بمنزل ارحال و آفتاب مثال شهر دن شهر انتقال ایدوب کدی هر حال
 نیجه تجزیه مالک اولور دی هر قافله دن نیجه فایده حاصل قیلور دی بو
 منوال اوزره مدت مدید شاید سفر چکوب منازل بحر و بر قطع اندک لشکر
 اطراف سرنوید کورنوب ظاهر اولدی و اول دیارک رواج و درو بجهت مشام
 خاطر بک شاه عاظر اولدی **مشق** هوای او دیارک روح پرورده صو ماء

اولک دندرد بولغور اول
 اولک دندرد بولغور اول
 اولک دندرد بولغور اول

ورد و حاکم سنگ غش. بوی خوش تو هرگز نبله صیقل شیند. از یاد آشنا غش آشنا
 شیند. بیخه تانم شهر سر ندیده آرام ایدوب ریخ داه و آلام سفرد تا سوده او لبحق
 احوال و اثنا لك اكثر انده قولوب و حشم و خدمه كنند و نیه محرم اولان بر قاخ
 آدم ایلد جابت كوهه توجه ایدی. جو نغراز كوهی سیر ایدی بر سر غار كوردی كرم
 سایه سمر آسمانه سایبان. و زیانه ییغی خنجر من یغله همران بیت بی سون ایلد آسا
 استواری تو امان. آسانله علو ارتقاعی هم عنان. هر طرفی بر سر غار كه الوان ازها
 نمود اجنات بحری من تحتها الانهار. و هر جایی بر كستان كه انواع كل و ریخانله
 عنبرت نرخت آباد جشنان ذواتا افنان **شعر** سبزه زارنده ثمرهای زیر جبهه كنار
 كوهسارنده كمرهای زمره در میان. جویباری عریضه شاخ طوی منتهی بوستانی
 نغمه سندن باغ خنجر بوستان. دابسلیم اطراف كوهی طواف مقامات متبركه زیبا
 قیلیدی و آتای كشت و كزاده نظری بر غار مصارف اولدی و در درختی نباض
 دیوه دن روشن و سمر النور فی السواد صفی سوادنده مشاهد و معاین. اولم
 مقامات مجاور لرند تا استدعایم و استفسار تمام ایلد ایدی كه اول غار و حكیم نر كوا
 مسكینی در كه اكاید باید بر لر معنای طبیع میران دیمك اولور اولور عار ایدی كه
 دل نه غلی انوار انواع معارفه قبله محتمل ایدی. و نفس فاضلی ذیور انواع فضایل ایلد
 محتمل. خاشاك نابالذ لطافی آتش ریاضتله حرقا اتمش. و كارد و یاز وجودی موتوا
 قبلان تو توادر ریاسته غرقا اتمش. دیوه بیداری لیل و نهاره. خواب دیدارت
 كورممش. و كوشن هوشی والله یدعوا الی دال السلام ند استدن عنری اشتیه مش
مشق دم كجینه تحقیق پیران جینی آفتاب صبح خیزان. ولی اسرار حلك بر جانی
 كلیدی غمخیزنه لار نهانی. دابسلیم حكیم نر كوارك ملاقاتی آرز و سبیله حاج
 غارده بر مقدار طور دی. و زبان حالله اول صاحب كمالك باطنند تا استعارت
 یووردی. پیر و نرشن ضمیر الهام غیبی و اعلام لاری ایلد ضمیر شاه عالم كثره مطلع
 اولوب نر غار دن داخلوها اسلام آسمان صداسینی كوشن شهر یاره یووردی **بیت**
 شه دران غار حكمت آیین شد. غار از و نفوس خانه جین شد خدمت پیر امانت
 بریست. كمر بندگی بجان بریست. انچه و كیوردی بر برهن كوردی قدم میر ایلد
 عالم نقریده ایرمش. و رایت كشف و كرامتی ذروه ملكوت و عرصه جبروته ابرمش
 بشر استراسته ملكه ملكی ظاهر. و مخاف تجسبی لطاف و رحمة برهان باهر.

و ظاهری
م

رای فرستاده بلدی که مقصود مهوری اندن میسر اولیسر و سلمتی آنک می نفسی
ایله وجود بولیسر صفای خاطر و اعتقاد باطن ایله ایکا متوجه اولدی چون برهنه
یعنی واردی شرایط تحتی بیرون کوردوب لوانم خدمته قیام کوستری برهنه رد
جواب سلام و تمام مراسم اکو آمدن صکره او توره عه شارت بوردی و برنج داه
وزعت سفردن خاطران صوردی و سبب قبول کلفت سفری باعث تولد راحت
حضری استقامت قیلدی و ابشلم قصه خواب و کچی و موجب تقبل عذاب و رنجی
علی التفصیل برهنه روستن خیمه نفر براندی برهنه لب عین ایله بستم بدوب استدی
هزار آفرین اولد شاه بلند همت و پاک نیت که طلب معرفت حکمتد بود کلو کلفت
وزحمته تحمل اندی و آسایش ستم دیدگان رعیت و آراش تحت تحمل ایلدی **مشوی**
ای خورشید آیین جهان داشت ملک بدین گونه توان داشت بیخ نهای که توانش
دیی سوغ شایخ نو خرمی هاندیم حکیم بزد کو اسد رج اسراری اجدی و بر
واج کون کند و هماسدن فراغت قیلدی و نفعت خوان حکمتد ضیافت مهمانه
مستول اولدی و ابشلم ثنائی مقالانده وصیت نامه هوشنگی رحمة الله علیه یاد
ایدوب و صایای بر بر حکمتد عرض ایلدی برهنه رنجی دای اعظمه اول باب
مناسب تضایح و مواظبه بویوردی و ابشلم آئی قلم خیال و ابوبه حکمتد
لوح قوت حافظه یه ثبت قیلور دی کتاب حکمتد و دمنه سوال و جواب
رای برهنه مبتدی در و ترتیب ساقی آورده که فهرست کتاب آئی ناظر در و اوت
دورت باب آورده منظوی و المعونه من الله المسدقان و هرحسینا و علیه السلام
باب اول سابعی و تمام کلام نفاق انجا من استماع و استماع و
اید و ن بیان اید رای اعظم و ابشلم بدیای حکمتد استدی و صفت
اول بود که هر کسه که تقرب سلطانیه اختصاص بولد هر آنکه محسوب خاص و
عام اولد و حود لول نقص قاعده حرمت و عرصه سعی ایدوب کلمات مکر آمیز بله
عین سلطانی ایله مشغول و متغیر قیلد و پادشاهه و جدید که کلام صاحب غرضه
تا مثل تمام بیره چون بیلد آمیزش و آلاشدن خالی دکلد و سرحد بقوله بیلشد ریمه
مشوی مدد راه صاحب غرض پیش خویش که آیت بر یکدیگر نون و نیش بصورت
دهد نون و یار یکدیگر یعنی نون نیش و خوار یکدیگر حکیم بزد که قادر برهن
حکمت شعار دن التماس ایدرن که بویا به مناسب بر داستان بویورده و سوال

و التفصیل
و التفصیل

کسه نك قصه سن که بر پادشاه حضور نده مزید تقریباً به اختصاص بولمس اوله
 و ارباب غرض قولیه بنای مرتبه سی خلل پذیرا و لب صدق عداوت و موافقت ^{لغته} مخا
 مبدل اولمس اوله علی وجه التفصیل بیان بویوره. برهن ایدی بی مدار اساس ^{سلطنت}
 بو وصیت اوزده دیکه اگر پادشاه حضور نده کلام نفاق انجام حیات محل استماع
 و موقع اعتماد بولم. اکثر ارکان دولت انک انک افسار دله سپهر سهام نکست و مظهر عت
 تحت اوله. و اندون هم ملکه خلل مطرق اولوب هم ملکه ضرر عظمی سرات فیکه چون بر مفسد
 محال یکی صدیق صدیق میانه دخل و نفاقه محال بوله. هر آینه آینه انفلرت
 عبار حشیده مغیر و بنای مورت لرتن تیر مکر و مفسدیت ایله زیر و زبوقه دیکه که بنای
 مصادق کا و شیر اول شغال شر تریز ویر یله خلل پذیرا و لمشدرد. رای ایدی نه
 کیفیت ایله اولمشدرد اول **حکایت** برهن ایدی اخباره کلمشدرد که قدیر الزفاده
 بریان رکان و ایدی جهان دیده و تلخ شیریند و زکار چشید **بیت** خردمند و
 امین و کار دانی. در وی تجربه بسیار دانی. قدم غریبه سالک سالک سالک
 اولمش. و بضاعت تجارتیله انواع تجارت به مالک اولمش. تو سن برع مسکون زیر
 سیاحتیله زلول ایدی. و اقالیم سبعه اقدام همت جهان کرده نسبت بهفته لك
 یول ایدی. رکوب احوال و تحمل بار لخطار اسفار بسبیل مال و منالی بسیار ایدی.
 و بهایم و سوام بهیاری و ایدی کانه امتلا وادیه منطاعیه الصیاح و رعیه
 الرواح چون مقدمه سپاه مرکه قوت ضعف و ضعف قوت دژ عبادتدژ.
 مملکت بخاریته ال اوزاندی. و طرایه لشکر اجل که سفید دژ کمانید و حصار
 خطیه وجود احاطه ایدی **مشقوی** نوبت بیری چون دژ کوسدرد. دل مؤد
 از خوش دلی و عیش فر. موی سفید از اجل آرد پیام. پشت خم از مرکه رسالت سابع
 خواجه مقر دلی که عنقریب کوس رحیل او رسته کوك. و سرهای حیات بر ماعد
 خانه بدیده مورت عدد آرزمانده استردار اولمشه کوك. فوز دژ لرن که شمره شاخ
 امانی و شجر باغ زندگانی دژ جمع ایدی. اندر اوج جوان ایدی غیرت اقوان
 و انوار نار هشد و ناصیه حال رنده تابان. اما غرور و زور و کبر و سبب
 سرور نشو شرابیه حد اعتدال دن تجاوز اید و بی مال پدیده رست اسرفی دراز
 امستلر ایدی. و کسب و حرفند از اعراض ایدوب نقد اوقات عزیز بی طالت و کس
 صرفا لمستلر ایدی. پدیده بریان فرط شفقت و وفور محنت که لازمه علاقه.

ابرو تدو مالک فرزند برینه بند و بختیخته آغاز اندی ای جوانمرد اگر چه که کسب و زنده
 مجاهد چکد و کوکوسبند و وخت مشاهده اند و کوکوسبند و قدرن بلسه کوز
 بذهب عقده معذور و اسکوز اولور که منم یز قلم یعرف اما ملک کرک که مال
 سرمایه سعادت دنیا و ذریعه ذخیره نجات عقیق در و اهل عالم که طالب حصول
 مراتب و وصول مآرب در غالب بود که یواچ مرتبه نیک برینه طالب در مرتبه
 اول نجات ساحت معیشت و تیسر تکرر اسباب راحت در بوی طایفه نیک منظور
 که هتدی نوشش و پوشش استفا لذت نفسه کوشش مقصود اولمرتبه مرتبه ثانیه
 رفعت درجه و علوتغزله در اول مرتبه که بمرتبه یه طالب در ارباب جاهه
 و اصحاب مناصب در بوی یکی مرتبه نیکه حصول مال محال در مرتبه ثالثه حصول ثواب
 آخرت و وصول منزلت تقریب حضرت عزت در اول مرتبه که بمرتبه رغبت استدر
 اهل نجات و صاحب در جاهد بمرتبه دخی مال احلال به تحصیل اولمرتبه در
 نعم الصالح الدجال الصالح حدیثی صحیح در نه که بر معنوی صاحب معنوی میو میو
شعب مال اگر بمرحوم باسی غول نعم مال صلی کفمن رسول معلوم و اول
 که مال و منال سبب حصول اکثر آمال در و تحصیل مال به ارباب تقبل طلب و التماس
 محال در اگر کسه نیکه وسیله کسب و طلب حیل و کسب و کسب مال الله
 تحصیل در نعت چکد و کی اجل در قدر و قیمت بلینوب عنقریب بلی هوایه و یو
 از بلی هوایه آمد و بر بلی هوایه پس واجب و لدی که جانب بطالت و کساندن
 اجتناب اید و بجنب تحصیل و کسبه رجوع قبله من و بوجرت تجارت که مدت
 متا دیر که بدن مشاهده اید بر مشغول اولمرتبه بر صحرای ایدی ایدی
 سوزینه کسب و طلب تکلیف اید من بوقاهد تو کله منافی و اعتقاد بقدر
 از لیه به مخالف در و بومقر در که کار خایه و قضا و قدرده هر ذوق مقدر
 البته صاحب و اصل اولسه کورک پس حبست و جوینده و تکا بوبیدن تعذیب
 حیوان بلا فایده در عنری نه حاصل اولسه کورک **قطعه** کلورنه که اولدی
 مقدر فریختی و تنیکی کورک که کلکی یک طوت کورک در دلیله طار کشتی به
 چونکه مقدر در تضییع ازل نه اکساور و نثار تراید رسه سببی هزار بعض
 اکابر در اندک که استی هر بار که تضییع من قاجدم آخر یکا بیدی و تضییع
 اولیا فی جهنم که طلب اید بدن یا ایدی پس اگر بر کسب و کار اید و در

یدر

جهنم
۶

ویا معطل و بیگار روزگار کجور و در نقد بر آزل آزل بی تغییر ای مرز **ع** نصیبه
 از آن خود نمیتوان انداخت. بنیه که اول پادشاه زاده لک حسب حالی بومعنی به
 شاهد در که برینک نیوچ و عذاب کج بحساب الهه کردی. و بری امید کجیلد خزان
 ملک بی بی کجیلد قنایه و بری. پدر استغفار اندی کنه و جمیله واقع اولم شد و اول
حکایت پسر اییدی سرحد ولایت عزت دار الملک حلیله. بر پادشاه کامکار فرزند
 قنایه عالی مقدار و اراییدی که پنجه انقلاب روزگار کور مشدی. جو قی قیرات لیل و
 نهاده امشدی. یکی فرزند و اراییدی نو جوان لرجه و جلایله شادمانی کجیلد بری
 مغرور و تاج و کمر به سرور و غرقاب غرور شباه و جباب کی روز و شب
 شرابه و دوشملر اییدی. و مشاطکان هوا صور لهو و لعبه و عروس نشاء و طرایه
 انزل منصفه قلبند. جلوه و بر مستلر اییدی. کاه زخمه جنگ و چغانه دن بونغم
 استماع ایدر لر اییدی **مشقی** یور و بت پیمانک ای سروی هیوتنر جهاندر چونکه
 تنزکشت کرک تیز. کچر چون کوز یوموب آچینه دوزان. کوزا جدر من سیزه
 بادیلد بران. و کاه ترانه بلبلدن بصورت ایله عمل المیر لر اییدی **مشقی** کتوز
 اول بلبل کلفای ساقی. چوقالمز بر جهاندر کمنه باقی. کولالم بر نقش کل کی بر دم
 اولوب شاد. قیلوب بلبل کی لمان و فری. پادشاه خرمند و شیراز و صاحب تجر
 و آموزگار اییدی. و جواهر و افری و نفوذ نامحدود درینا بریشاری و اراییدی
 فرزند لرینک حلق بوموال اوزره مشاهده ایدیک خوف اندی که بوج کجیلد
 حساب که هزار ریخ و عذایل تحصیل اولمشدر. آمالچ بر آلا ف و تاراج بل
 اسراف اولم حوالی سفره. برزاهد متوکل و اراییدی که علاقی خلافت دن سبتل و اسباب
 تقریب حضرت خالقه متوسل اییدی **مشقی** سوخته نایب حمار اییدی. شیفه حضرت
 مولا اییدی پادشاهک اکا و فزاعمانی. و کرامت کمال اعتفادی و اراییدی
 تمام خزان جمع ایدوب بر وجهه که اکا بر فرد مطلع اولیه آنک صومعه دف اند
 و زاهد و صیت اندی که چون دولت نی و فاء. و جاهد و بی باقم فرزند در من
 یوز و دنده و سر چشیده ادباریلد مالامال اولم. و فرزند لر نی مایه و کم بضا
 قاله لر و فقیر و محتاج و آمالچ بر احتیاج اولم. اندوبو کیندن جزو بریاید که
 مشاهده نکب و مجاهده تحت سبیلله خواب غفلت دن مستی اولوب حاجت
 حسبینه مصلحت لر صرف ایدم. و طریق اسراف و انلافتن اعراق ایدم لر انصاف

اعتدالی مرغی جلوتی ل. زاهد وصیت شاهی سمع قول ایلده اصفا الدی شاه اخفاء
مال و دفع احتمال ایچون دروئی قهریده بر خیزد و دوزیدی و سؤیله کوستریدی که
جمع اموان اند و قزاندی و فرزند لرن دخی بو خصوصد خیر دارا اید با ایدی
چون آینه روزگار بیقرارده صورت اربار و افعار مشاهده اید سن غافل و اینه
سز که زخیر کلی که موت معیشت کز کفایت اید بونده مدفون و بوجالد صکر
آز زمانه شاه و زاهد ایکسی دخی و اکتا بعد واحد اجابت دعوت خاید و ب
کل من علیها فان باده سیله سرخوش و کل نفس ذائقة الموت جرعه سیله پیوست
اولد **ربیت** اگر شاه و کدا کر مرد و زنده قوت آخیری کور و کفند **قطعه**
هر آنکه زار ز مادر بایش نوسید ز جام دهری کل من علیها فان اول کجی که
صومعه زاهد و خرونی ایدی سؤیله مسور و مدفون قالدی برادر و وفات
پدر دین صکره مقاسمت ملک و مال ایچون جنک و جدال اندیل برادر و مهر و نور
زود و قوت و مزید بطش و سطوی سبیله غالب مطلق اولوب تمام ممالک و جمیع
ماله مالک اولدی و برادر دین خایب و خاسر و مغبون و منکسر قلدی بهار مضب
سلطنت دین ضیاب و مال و موردن نی بهر قالیجی کند و کند و به ایدی
چون آفتاب قال درجه زواله ایدی و سپهر غدار و روزگار سمسکار شیخ
عذر و انشام از اسکار ایدی بر دغه دخی طالب دولت اولق و مجر دین
تکرار بحیرت قلم ندامت دین غیری لسنه منیع و سلامت و ملامت دین غیری
فایده و برمن مزجربیا مجرب حلق به الندامة **مثنوی** جمله دینار کهن تابو
چون گذرانست نیر و دینجو مملکتی بهر اذین ساز کن خوشتر ازین مجر و دری
باز کن صواب بود که چون کربان دولت دست اختیار و قدرت ز چندی
دامن تو کله و قناعت تشب قلم و درویشک مرته سن که سلطنت دین زوالد
الک و دم **ربیت** درویش که کج قناعت مسلم است درویش نام دارد و سلط
علم است پس بونیت ایل چیقوب کدی کیدر کن خاطره بو خطوراندی که فاند
زاهد بدرمله صدق و داد و دعوی اعتاد دینم اور دین صواب بود که انک
صومعه سن بنا و قلم و امید در که دم و قد سیله طریق عبادت سالک و سلطنت
قناعت مالک اوم و چون صومعه زاهده واردی خیر آلدی که طوطی روخ
سدره آسیانی نفس تند ز جانب ریاض جنانه طیران قلمش و اول صومعه

پرورش و شیرین خالی قالمش بر زمان لشکر هوم و غم کسور طبعه هوم اندی
 و زمان تلطف و تاسف ایله اندی **بیت** دیدی چه کرج ستمکار و اخترش
 نامش میوه جرج چه اختر چه چنبرش عاقبت دستار دله زاهد صاحب
 کرامتک دامن روحانیت ته نسبت قلدی و اول صومعه جهت اقامه قبول اندی
 اول بقعه ده مجاور اولدی مکر اول صومعه **نکته** ایچنده بر کارین وار اندی کاخ
 امش لاری و متصل اول کارینک صوبی اول چاهه کلوزدی و اهل صومعه فی
 استعمال ایدوب انکه توفی و اغتسال ایدر لیدی شاه زاده بر کون دیوی چاهه
 صابی و بر دی صوصداسی کلدی نه کی ریوا احتیاط اندی کوردی که قمر چاهه
 مادن اثر قالمش میجر اولدی که اگر بچاه و کارینه خلل مستوجه اولور سه
 اساس صومعه بالکلیه انداس بولوب بویقه ده من بعد توطن مقد را و لود
 بوحالی تدقیقه مشاهده قلدی ناکاه نظری بر حقو به راست کلوب اکاصو
 یول بولش اندی و صوبیک چاهه کله سه اول مانع اولمش اندی یا بوجرم
 نه طره کیدر اوله و بوسورخ نه جانه خر وچ ایدر اوله پس اول سورخی فراخ اندی
 اول کججه قدم بعد و غی کی هاندیم سر کججه بنسیدی شاه زاده حوز اول بقدر بکر
 و جهرینه پایانی کوردی جبین خراش زمین مذله سوزیدی و اول پروردگار
 نه نقصان و کردگار قدیر الامتسانه سیمده لشکر لاری و نصیحت یوزندن کند
 اندی اگرچه مال موفور و جواهرنا محصور دد اما بک غور دله سکران و
 قهر سوریه استوان اولق دایره فکر صحیح دزدورد و نهج توکل و جاده فنا
 اغراف اتمه ملک کرک و طریق اعتدالی قویوب جانیا تلافی کتمه ملک کولش **نکته**
 تا به بنیم که از عیب جه آید بظهور اول جانبدن برادر مهنت کجه مسند
 و زمان روا اندی اما احوال لشکر دنی بر و ایدی و امید کج موهوبه قصر
 پورنده محقق ملاحظه ایدر دی مغز و اولوب مقدورن ایلک فایدر دی
 و غایت کبر و نخودن و خیل و عظمت دزد برادرن بقدر اولوب بقدر حالند
 اغراض و مشاهدیه جالندن عار و اعراض ایدر دی بوا شاد ناکاه اکابر دشمن
 پیدا اولوب لشکر جارتیغ کر ایلله و لایته قصد اندی شاه زاده خزان
 سیم و زهیدن خالی کوریک و لشکر ساز و سلبدن عاری کوریک اول
 موضع معبوده کجینه موعوده کلدی تا اول مال موفور دله کات لشکر و

تحقیق چون فرجه
 اندی و راه آبی و جوی
 چاهی نظرم

بیرون

که صومعه
 بچاهه
 ایدی اول
 کاریندن

عند

تقصیر

کسور

کشور در معوز ایلیمه لاملک الابر رجال ولا رجال الابر مال چندا که طلبند
 بلوغ اندی کچج موهمدن رنج محققدن غیري نشان بولدی. و هر چند که جست و
 جویند جهده درین ایلدی حصول مقصود. فایز اولدی **بیت** بسنوا این نکته
 که خود را بنغم آرا ده کنی. خون خوری کو طبل روزی نهاده کنی. چون نوید کنی
 نا امید قالدی قادر اولدوغی قدر لشکر جمع ایدوب دفع خصم بخون خارج بشهر
 چقدی چون صف جدال آراسته اولدی. و آتش فعال اشتعال بولدی. آتش
 مقابل و مقابله ده لشکر دشمنه نملک زاده زخم بریده هلاک اولدی بجانب
 دخی بادشاه بیکانه ضرب شمشیر آوده خاک و خون ولدی. اکی لشکر دخی ترینه
 سرکبی مهمل و ابر قلوبت قریب اولدی که شعله فتنه و آشوب اوج آسمانه چیمه
 و آتش هرج و مرج اکی مملکت دخی اهالی سزیمه. آخر الامر اکی طایفه نملک
 سردار لوی جمع اولدو اتفاق آیدیلر که برخاندان بادشاهی و در زمان شاهنشاهی
 بر ملک مملکت خصلت کریم خلقت تجسّس قیلولر که شغل سلطنتی و مهم مملکتی
 انک زنده نهسته حواله قیلولر جمله سینک زای بوکه میجر اولدی که بر شهر یار
 کامکار فرق دولتی سزوار. تاج سلطانی و عنصر سعادت سیاسته خاتم جهان
 اوله. همان اول شهر آید که صومعه ده وارد در. پس کار در آن ممالک صومعه ده
 وارد در. ملک زاده بی اجل و اکرام و تعظیم و احترامیله زاید خولایت
 بارگاه بقوله کور دیلر. و کچج عزیمت ز صدر مسند لشکور دیلر میان تو کلی
 اله هم کچج پدر میسر اولدی. و هم ایالت کشور کامقرا اولدی بوشلی انو
 کوردم که وصول بضیال البته سعی و کسبه و ایسته دکلدر. تو کله استیلا
 التجار ز اولد **بیت** حقه هر کسه کم توکل ایدر. حق انوک ز ذقه تکفل ایدر
مثنوی نیست کسی از تو کل حق بر. چیست از تو فیض حق محجوب تر. عین تو کل
 کن ملر زان پا و دست. رزق تو بر تو ز تو عاشق ترست. چون پسر حکایتی
 نهایت یتسدر دی. بد را یدی اگر چه دید و کلک محض صدق و عین صواب ده
 اما بوعا که عالم و سابط و سیاه بده عادت باری عن اسبه بونک او ز رینه
 جابر در که نومر ذمه حوادث زار و بوجن و قایع بارده. بی یاری اسباب ظاهری
 هیچ بر اثره بنجره ظهوره کلیه **سفر** دهقان سال خورده چه خوش گفت با پسر
 کای تو چشم من بنجره آکسته ندر وی. و تو کل مقبول بودر که با وجود مشاهد

هید

کون

اسباب مقام تو کلدۀ ثابت اوله سن. تا فیض الکاسی جیب الله دز بهر بوله سن. بعضی کا بر بویر میشد که کسب و کار قیل تا کاهل اولیه سن بضیک خدا دز بیل تا کاهل اولیه سن **مشق** از تو کل دز طلب کاهل مشق. رمز الکاسی جیب الله سن کسب کن بس تکیه بر جیب کن. کو تو کل میکنی دز کار کن. سن مکر اول دز ویش قصه سن استماع اتمدک اوله. که احوال باز کلا غی مشاهد اید بک سبب جانین بر طرف قیلدی. اول سبب دز مظهر عتاب مسبب لاسیایا ولدی. بس سوال ایدی که نه سوال اوزره اولمشد بر اول **حکایت** پدر ایدی روایت ایدر که بر در ویش بر پیشه ده کیدر دی. و آثار رحمت و انوار قدرت اندیشه سن ایدیدی تا کاهل کوردی که بر شاهباز نیز پرواز بر مقدار ات بار سن مقدار ده طوق بر درخت اطرافد پرواز ایدر و اهتر از تمام ایله بر آشیانه طواف ایدوب شفقت آمین و ایدر در ویش بر صورتن متعجب اولوب بر زمان نظاره قیلدی طوردی کوردی که بر کلاغ نی بال و بر اول آشیانه ده زیروز بر یوز و اول باز مقدار ده اولان ای حوصله کلاغ مقدار باره لبوب نهانه استغراق قیلور در ویش ایدی سبحان الله عنایت الهی و رحمت نامتناهی کورد که کلاغ نی بر وبال که نه قوت منقاری واره شوکت چنگالی گوشه آشیانه سنده نی روزی قوت و باز سنی چنگال و نیز منقار خلاف جنسی کن اکا هوادار ایدوب پدر مشفق و مادر مهربانی اولسه ده بود دا و لمر **مشق** ایدم سفر زمین عام اوست. بدن خوان یغلیجه دشمن چه دوست. جان بهن خور کوم کسرتد. که سیمغ در قاف و ذی خورد. بس که دز طلب مزدقه در یک حوضه غرق اولوب هزار مشقه جان ایله بر باره نانا که کورم. لایحرم سبب ضعف اعتقاد و نقصان اعتماد اولسه کورک **مشق** ضامن دوزی شد و ذی رسان چند بهر سوی روم چون حساز. از دل خرسند بر آدم نفس کایچه رسد بهر ها اولی بود که من بعد سر فراغی زانوی عزلت اوزره قوت و صحیفه دل دز خرط کسب و خرق حرقی آب بپاشد لایوید. که الترق علی الله. هاندم دامن کسب و طلبدن الچوب بر گوشه ده اووردی. دل بی غل غنایت مسبب لاسیایه بنیادوب طوردی **ع** دل سبب میند و مسبب زها مکن. اوج کون اوج کجی به کار زاویه عزلتد. قرار ایدوب هیچ محمدن فتح میسر اولدی. رغذغه جوعدن خاطر ی متفرق و قوت تحلیل دز بر نه ضعف کلی مسطور اولدی. کیدر که قوت ضعف

وضعف قوت بر میده و اردی که مرد زاهد قوی ضعیف و لوبادای و ظایف
 طاعت و عبادت و فالدی حق جل و علا زمانک پیغامبری کا ارسال اندی و عتاب
 تمامیده ایدی ای قوم بن بیان کارخانه جهانی اساس اسباب و اکساب از دست
 قلمشدر اگرچه کاف قدره نه سبب سنک مهمک اتمامه کافی دره اما مقتضای حکم
 بود که مهمات خلوص اسبابه موقوف و متعلق اوله تا بوسبب ایله قاعده افاده
 و استفاده مهندس و محقق اوله اتریدان بطل حکمی بنو کلک علی بوشلدر معلوم
 اولدی که دفع حجاب اسباب غیر مسترد و اکسابه ارتکاب لازم و مقرر در فرضا
 کبرجرتوکلک توکل ایل بر مطلبه توکل مستر اوله فایده کسب و منفعت توکلدن
 نریک در زیراکه منافعی توکل همان سرکله حاصلدر و فواید کسب کسب ساروره
 واصلدر و ایصال نفع الی غیر دلیل اخیر در که خیر الناس من ینفع ^{الناس} برکسه که غیره
 ایصال خیر قادر اوله حیث در که بکمال اید و ب غیردن خیر طلب قیل که الید
 العلیا خیر من الید السفلی پس اگر سن غیره افاده اتمک مستر ایسه اندن یکدر که
 غیردن استفاده ایده سن **بیت** چوبان باش که صیدی کنی و لقمه ری طفل خوا
 سئو چون کلاغ نه پروبال پس چون بونضای سع قبول ایله استماع اندی پس اخیر
 دخی اغاز کلام اید و ب ایدی عاید مقرر در که بینه توکل افاده مستر یکدر
 و کسب و کار انجا ناچاردر اما چون کسبه استغال ایده و ز و خدای نه زوال
 کار کمندن بینه مال و منال از زانی بوره آتی نجه اتمک کرک و انوک حفظ و
 ضبط و قبض و بسطی باینده بجه شرعی مرعی طوق کرک بدر ایدی ای جسم جمع
 مال سهل کاردر اما انک حفظی و آنکله تمتع دستاردر هرکسه که تحصیل مال
 طالبدر بواکی شرط رعایت اتمک کا واجبدر اول بودر که محافظه سند بر حمله
 احتیاط قیل که تلف و تاراجدن امین اوله و دست سارق و عیاد و زدن و
 طاراندن کسبه که مالک دوستی بسیار دره و مالدارک دشمنی بسیار در **بیت**
 خرج نه برید در مان میزند قافله محسنان میزند ایکنی توکه انک مرا بخدمت
 ارتفاع اید و ب اصل مالی تلفدن استماع ایلکه که اگر سایه دن خرج ایدی سوری
 ایله قناعت قلبیه آرزمانده دست خناری کنفنده بلهوار دن غیری شنه قالمینه
بیت هان نه که نیاید بوی بانک زمانی سؤرخشک لی که از که کیری و
 نهی بجای سرانجام که اندر آید زبانی کیم که دخلی اولمینه دایم کیسه دنت

خرج اید ویاخورد خلی اوله اما خوجی بخلند نه زلی اوله عاقبه الامر ورطه احتیاج
 دو سوب یکن که کاری هلاکه نهایت بوله نه کیم اول موش متلف بی باله که کند سن
 عهدن هلاک اندی **بسر استفسار اندی** که نه وجهله اولسندراول **حکایت**
 بد رایدی امثالده کلشد که هر دهقان انبارنده بر مقدار غله سفان ایدوب ست
 نقره اندرد. **وابواب** تمتعی سید امشدی تا اول وقت که احتیاجی غایه
 وضورت نهایت نیست. آنوقت لا یموت ایدیدی مکر بر موش که غایت شر و دن
 دیردی که خرم ممدن دانه چکیددی و مزرعه آسمانده حیات بروین و تخم
 سنبله زمین حوصله سنده اکیدی اول منزل کنارنده خانه طومشدی و اول
 انبار جوارنده آشیانه امشدی متصل زیر زمین. متین دندان آهین ایله نقب
 اورددی و تاب نقاب خار اسکا فله نقب ایدردی ناکا هجره نقان میات
 انبار غله دن عیان اولوب سقف آشیانه دن حیات کدم جو آساندن شهاب
 ثاقب کی ریزان اولدی موش کوردی که وعده فی السماء رد کم انجامه بیتی
 و نکه التمسوا الرزق من جایا الارض روشن و متین اولدی واجب که نفی
 تقدیم ایدوب **الحول الله الذي انزل علينا مائدة من السماء** ایدو اوج آسمانه
 یوردی و اول جواهر قیمتی نک حصولدن ثروت تمام حاصل یلوب نخوت قارونی
 و دعوت فرعونیه آغاز اندی آنمندن موشان محله ده حالدن جز دار اولون
 ملازمت باب مروت مآینه شتاب اندلر **بیت** ایند خل دوستان که می بینی
 مکساند کدریشی. دوستان فواله و حریفان بیاله هموار مجلسده جمع اولور ایدو
 و نیه که انلرک عادیتر **بیج کلای** آنک مزاجند موافق و هوا سنه مناسب حلز
 اوزره طرح ایدوب ریش خندا ایدردی اولدخی دیوانه وار زبان لای و ست
 اسرافیه دران ایدوب بونصو رایله که غلبه انبار هکر غلا و نقصا یستویب ایلر
 الزمان دانه کدم ریک روان کی اول سور اخدن ریزان اولسه کرک هرکون
 اندن صاحب لونه مقدار کیتومری ایدردی و عاقبت ملاحظه سن ایتوب بکون
 یارنه فالسوز دیمزدی و خیال امروز ایله مغرور اولوب فکر و توان ایدن فرادک
 بروا ایزدی **ع** سابقا امروز می یوشم و فردا که دید اول وقت که انلر اول
 کوشه خلوتده عیش و عشره مشغول لرایدی دست برد تنک مالی خلق عالمی بدال
 و پایمال امشدی و سینه جگر سوخته لردن زبان آتش جوع فلک ایتو بستمشدی

سبقت

موش آمد و بیلوردی
 و اولد مع و نسا و شکو و دعا
 اوطاط و اطرا ایدردی

حقا

هر جا بنده ناند یوجان طهر تر روی کسه و زنه المزدی و بر پاره نانه خانمانی صابر
 کسه خردار او لمزدی **مشو** عیضا المزدی اول دیاری خراب آتش او لمز هوایی
 آتشی سراب مذکن نو لمزدی جبه سنی خواجه لرنانه صاندی جبه سنی موسی
 مغرود تصور بغت موفوریل مسرور نه غلغلله دن جنداره و نه فرط شقه اطلاق
 دار چون حال بر قاج کون بوسوال اوزده کج دی دهقانک کار جانه و کارد
 استخوانه یوب ناجاد در انباری کج دی کوردی که غلله یه نقصا فاحش طاری
 اولش دکر مند آه سرد اندی و فواته ناسف و تلف ایدوب کند و کند و کند و
 ایندی جرع و فرع شولی امودده که تدارکی دایره امکان دن دور اوله مذهب عقاید
 مهی و بجهرد و حالا اولی بود که بقیه علم جمع اولوب بر موضعه دخی نقل اوله
 پس دهقان اولایا فی قلات جری غله نک اخراجنه مشغول اولدی مکر اول غله
 اول موسی که کند و سن اول منزلده صاحب خانه و مهتر کاشانه خیال المردی شراب
 خواجه سرخوش ایدی و سایر موسل دخی جوش و خروشند صدای پابوش و آواز
 آمد و شد و یقانی کوشا آمدلر انزل میا ننده و موسی تو هوس کیمیت خانه
 واقف اولدی و تحقیق قضیه ایچون بالایا با جمعیوب کوشه دوزنه دن
 باقوب انباری خالی کوردی فی الحال آمدن اینوب مضمون قضیه بیاریانه اعلام
 اندی ایمانم کند و یاول سور اخذ طشر آندی المردی چون بوجای مشاهده
 اندلر هر یسی بر طرفه پراکنده اولوب ولی نعمتلر تنها قویوب کده **مشو**
 همه یار توان بهر تو باشند همه خلوتجهان یار تو باشند چو مالت کاها از بهر
 بکاهاه زبانت بهر بود خویش خواهد ز تو جویند درد و لذت معونت کزندان
 تواند در و زحمت ازین مستی رفیقان رای بریدن بهترست از آشنایه
 موسی بهوش چون بالین آسایشدن باس قالدور و ب خواب غفلت دن بیدار اولدی
 کوردی که نه یاران وارنه اغیارع لیس فی الدار عنده دیار چند آنکه حب و
 داسه نظر هالیدی یار اندن نام و نشان بولیدی احباب دن زهشت و وحشت
 و کینه رفت غلبه ندی آواز جان کد اذیله فغانه آغار اید و یکاندی **شعر**
 یار آنکه بودند نام که کجا شدند آیاه حال بود از ماجدا شدند پس تحقیق
 حال ایچون کوشه کاشانه دن طشر جتدی کوردی که عالمه بر وجهه قحط و غلا
 طاری اولمش که ذکر نان آواه و السنه آتکی جاری اولمش اضطراب تمام

بیچن

و هجده که درمختص مبالغه وادی
 خرابی

وشتاب تام ايله خانه سنه رجوع اندي تصور ايله كه زخيره نك ضبطند اهتمام
 ايله چون خانه يه كلدي غله دن دانه كورمدي واول سور اخذ ناپندار كيرد
 اطرافي جوجو آراي حبه كندم بولمدي طاق طاق اولوب دست اضطر ايله
 كيرسان سبكسي حال اندي و سر پر سودا سن سنك و خاك اولقدراوددي كه مغر
 پریشان اولوب تلف كارون شاميله كند و سن ورطه هلاك اندي بومثل
 فايده سي اولدركه كاسيك خرجي دخله مناسب اولمك و داس الماله دكتموب
 سودند انشفاع قلى كرك **بيت** دمام دخل خرجي كه نظريل چو دخل المايه
 خرجك بست تر قیل چون پدركان داستان مز بودي بوجه مشر و ب اندي
 بسر كهر و خي جهر كلامه زيور ثناء و عاي پد ايله آرايش و يروب اندي
 اي پدركشي تحافظت مالند اهتمام ايدوب معامله سنده سود تمام اندك
 صكره اول سودي نه پنج اوزون خراج اتمك كرك بذر ايدوي طريق اعتدال خر صند
 مدد وجود و خصوصه باب معاشه پس خداوند مال از مدرك حصول فايده
 صكره بواكي قاعده يي حسب حال ايدنه بري بودركه اسراف و اخراجات ناموجه
 اجتناب قيله بذر تيد رير طعن ملامتن غيري نشه و يوز و متلف مال نها
 حاله نرندامتد غيري نشه كوز حقيقت حال بودركه اتلاف مال ثمره ضعف
 عقل و دين و مقتضاي اغوي شياطين دك ان المبددين كانوا الخوان الشياطين
مشو هست بر دم عالي كهر بخل اسراف پسندين تو كچه عطا در ره جاد كن
 است هر چه بي هنجار بودان خوش است ايكني كركدركه عار بخل و اسكادت
 احتراز قيله كمر بخل دين و دنيا ده بد نامدن و مالدار حيك جميع از مانده
 مذموم و دشمن كام و مال بخل عاقبت آماج يتاراج و هدف ناوك تلف
 اولمق مقدرده اول غدير كي كه جمع ميايه عز تراولسه و مدخلدن مدخل صغير و
 خارجدن وادري كيتراولسه لادر طرفدن تراوده و ترشح ايدوب ديوارنده هر
 رشمه دن رشمه بديدار اولسه كرك و عاقبت اول حوض تياه اولوب اينده
 اولن ميايه تمامه انقص بولسه كرك بشر المال البخل بجا دواوت **قطعه**
 مال كزوي بخل بهر نيافت دست تاراج داد بر باوش يا وارث رسيد كم كاي
 جز بفرين نميكند يارش چون فرزند ان مقبلان بذر لوبنك كلمات مقبول
 ايسندل و منافع نصا يحن فهميد و بجان مدلان قبول اندل هر بري بر جرف

اختیار ایدوب کسب و کاره اشتغال اندیلر. انلرک بهتری فهم و فطنت و عزم اند
 انلرک بهتری ایدی طریق تجارت سلوک ایدوب سفر و درسته شروع المدی زیوار
 ایکی بارکن کاوی و ایدی که تو رکوردن انلرک زود و قوته مقاومت طاق کورد
 و شیر جویخ انلرک صولت و صلابت لری خوفند نهیشه آسمانی فلک و بر مری **مشق**
 بدنه هر پری بریده بگور. زمین سیمای زماند و پیکله بگور. زمین ازلده و نسبت
 کا و کردون. اولورن و راسته لری کوی هامون. برین بولیدی دهقان زمانه.
 ایدی ایدی چفت کا و آسمانه. برینه شتر به دیر لری برینه متره خواجه تاجر دایم
 انلرک تربیتنه و ترتیب اسباب تقویتنه کند و بنفشه مبارک اولوری. ایلگون
 مدت بسیار سیر و سفر ایدوب لیل و نهار کتدیلر. ونشیب و فراز و مسافه دور
 دراز قطع اندیلر چهره حال برینه کر و ضعف و هزار اطاری اولوب صفی سیمایند
 سمت نور و قصور و در وقت ظهور ایدی. قضاء الهی اشیاء را ده برخلاف
 عظیم راست کلدی. شتر به کمال فوردن مجال عبور میسر اولوب انده قالدی.
 خواجه بغایت بخصور اولدی. و بیوردی تا هزار و دویله طشره جعفر دیل چون
 حرکت بیطاق ایدی. بر کسته فرزداده بوعهدی که چون حرکت فی الجمله قادر اولد
 آتی کالافانه ییتشد و ده. و مرزد و ریخته زمان میان بیابانده حیران و هراسان اولوب
 عاقبت شهابی بلا سندن شتر به بیابانده قویوب خواجه به فی جزب ییتشد و ب
 بوغزلده رخ می می شد اند کورد و ندن زبون و باد فراق شتر به دن جالی
 دکر کون اولوب. وجودی بختی عدم رباطنه اندردی. اما شتر به نک قوت
 کوند کونه اشتداد و از دیک بولدی. اول دیا نلرک صحرایند. خلیج العذار.
 کشت و کز اید دکر بهر مرغاره راست کلدی که انواع ریاحین ایلک آراسته. و
 بهشت برین کی انهار شیرینله پر استه. رضوان اورد و صندند حیرتله انکشت
 کزان و آسمان دیده انجله آنک تماشا سندن حیران **بیت** در خستان و سیرستان و
 لیستان. چنان باغی کا نسیت بیابان **سفر** از کل برین خلیسته آب روان. چشم
 بد و در کوی که بهشته. دگر شتر به اول منزل و فرخ بخش بغایت حق کلدی
 درخت قامتی انده انزال ایدوب اول مرغزار کنارند نه اول قیاری چون پنجه
 زمان بند تکلیف و قید سگفتند معرا اول مرعی به بجز و جوار می و جوار کلدی
 اول فضای ککش و صحن جانفزاده کمال ذوق و صفایله روزگار بچوردی.

نقد حاله نازده
 اندی

روزیه

نکران ایدی

و لوله

بغایت قی جثه اولوب غایت لذت آسایش و نهایت راحت و آرامشند بمرکون
 نشاط تام و انبساط تمام ایله بر بانک بلند با هیبت اید و بصر او کوه ساره و لوله
 بر آدی مکر اول مرغزار حوای سنده بر شیر باصوت و هیز بر با سوکت و آرایدی که جو
 بسیار کمر خدمت میان جان بند و سیاه و بشمار طوطی جودیتن کر کن از خانه پیوند
 امثال دی شیر غرو جوی و غنچه و حکومت کامرانی و کثرت خدم و وقوت
 حشمت عالمه کند و دن محشم بر فرد تصور اتمزی و بر مہیب بیک و پیل غریب
 هیکی کوزنه کوسر مزی اما بوجرا که کورون و مرائع سپهر سبز کونده هر کزنه کا و
 کور مش آیدی و نه آواز ان شمس آیدی چون بدیده بانک شتر به کوش هوشنه آیدی
 بغایت هر اسان اولدی و سیاه انک هواسنی احساس اید لود و و هندن حرکت
 انیوت ایوان سپر و شکاری میسد و د قیلدی انک حشمت اکی شغال و آرایدی
 که آید خدمت ملازمتینه استغفال اید لودی برینه کلید و برینه دمنه دی لودی
 اکیسی خنجر حق و زکا و طبع و دهانله مشهور و معروف آیدی اما دمنه بزرگ
 منش و طلب جاه و ناموسه زیاده حریص و مشغوف آیدی دمنه فراستد بلدی که
 شیر خوف کلی استولی اولوب کوکلی بومردن مکدرده کلید اید ای برادر
 ملک حقیقتد نه درس که بروج کوند که بساط نشاط انبساطی دور مشدر
 و برکت و حرکتد بی پایت و صاست او تمشدر **بیت** یوزنده زنک آثار است
 اید در نکر درونینه دلالت کلید اید ای دمنه رحیم الله امر اعراف و قدره
 و لم یعد طور **سنک** حد کدر بومقوله سوز سولیه سن و احوال ملک و ملک
 سوال ایله سن **ع** توان کجا و سخن هر ملک ز کجا **مشق** اکا حمت که مقدار
 نه منزلده یسه طورینی بیلدیرلیه دخی قدر دند ارق بقدی ائمه طورند
 ارق بز ملک در کاه دولند خدمتکار و بساط نفعتد طبع حوار د
 همان بونفسمتی غنیمت ملک کرک و تفیش احوار ملوک و تحقیق اطوار سندن
 فراغت ائمه کرک بز اول طبقه ده دکلر که ملازمت سلطان ایله مشرف اولور
 یا بلا شاه حضورند شرف بقرب و اعتبار و محرمیت اسرار ایله اختصاص اولور
 پس بومقوله احوال اسرار ملوکد استفسار همان مصداق قصه بوزینه و
 بخار د **دمنه** سوال آیدی که نه سوال اوزره اولمشدر اول **حکایت**
 کلید ایدی بز بخار جویا و سسته او تورب دسره ایله کردی ایکی منجی و آیدی

بیلد

نشانه
و حرکت
م

بر پس منشاره راه آمدند دشوار ولسون دیو سگان و چوپان قاردری حد معینند
 تجاوز این حد یعنی آخری قارب اولکی سین جیم ردی بواسلوب اوزره عمل ایدردی
 مکر بوزینه حال منشاره نظر ایدردی ناکاه بخارا شاه کادوه بر حلقه قالدی
 بوزینه چون محل بخاری خالی کوردی فی الحال کلدی اول چوبک اوسته چیقوب
 او نوردری بوجهله اول کسلسطرفندن خایه سی سگان و چوبک ردی و اول سگان فند
 اولان یعنی بر پس قاتدن جلدی میخ جلدی ایکی شقی اتصال بولدی و بخاوه نك
 خایه بی میان چوبه خورد اولدی قالدی بوزینه در دست در دیله فریاد اندی
 وایدی **بیت** ان که هر کسی بجهان کار خود کند و انکس که کار خود نکند نیک و بد
 بزم کایم من چشمت ایدی ازه کشتک نه ایشمه براردی و بکا پیشه قاشای
 پیشه ایکن نف تجاره ویتسه ده نه ایتم و ایددی **ع** آنرا که جنان کند چنین آید
 پیش بوزینه کدوی ملامتد ایکن بخار کلدی آبی بجانده کوردی صنعتی
 استاددن کور میه نك حالی بودردی و تار یب لیغی دریغ ایتوب حال
 بوزینه بوفضول بقدر هلا که مورتی اولدی بومشکی کوردوم تا بیله من که هر کسی
 کدو به مناسب کاره مشغول اولم کرک و پرکار وار کند و دایره سندن قدم برین
 قلمه مکرک لله در من قال کل علی **شعر** مثلی یاد دارم از یاری کار
 هر مرد و مرد هر کاری بر ای دمنه بر منصفدن که سکا مناسب اولیه فراغت قل
 و نصیب اولان طعمه و لقمه بی غنیمت بیل دمنه ایددی تقریب ملوک طعمه و قوت لایقوت
 ایچون اولم کرک که سن نصیبکدن خجسک نصیبک سنی بولور و شکم بهر حال
 خالی قالمز بر طعمه ایله بر اولور نصیبک نصیبک بلکه فائده مایه مزه ملوک
 مناصب عالییه و صولدد تا اول حالده احتیایه لطفا ایله نواز شه مجال و اعدایه
 قهرله کوشمال اقتدار میسر و محصل اول **شعر** لما نطلب الدنيا اذا لورده سرور
 محبت او اساده مجرم بیک مرغ غنمی و مسوح امالی طعمه و قوتد زمره بهایند محسوب
 و معدود در کورنچی سین کلک جابع بر باره نان و بر استخوان ایله قانع و کوبه
 خدیس نژاد بلقه ایله شلا اولور اما شیر هلی همت بر هر کوش سکار اتمس ایکن
 اتفاق بر کور کورسه اندن فراغت ایلوب صید کوره قصد قیلور **شعر** همت بلند
 دارم پیش خدا و خلق باسد بقدر همت تو اعتبار تو هر کسه که بلند ترقی
 قلمه هر چند که موسم کل کی مدت بقای قلیل اولم ذکر جیل سبیل عقال قند

کند

مرتبه

اصحاب عرطیلین معدود و محسوبند و اول کسی که در وقت و در طبیعت و اگر چه
 خارجی باقی و باید از اوله . فضلا اعتبار او ندهد و فقر او ندهد و موقوف و مکتوبند
 سعد یا فردی بگویم من در هرگز مرده آنست که نامش بنکوفی نبند . کلیله ای که طلب
 مراتب و مناصب و طایفه به مناسبه که شرف اصل و نسب ایل استحقاق بولس اوله .
 و یا سبب فضل و حسب ایل استحقاق و کس اوله . بر او یکی شرفک بریندن بری بود
 بری مناصبه ایل به استحقاق و استعداده و عجمه میسر د و تحصیل مراتب استغفار
 ایستادند و جمله مقصود **در بیت** خیال حاصله بحر می برم هیئات چه هاست
 بر سر قطره از بحال اندیش . دمنه ای که دست مایه ریاست نسب و حسب و کلام
 بل که عقل و یکا استند . یکم که عقل کامل و تمیز شامل اوله . بایه استغفار و قلمرد چه
 عالی به و اصل اوله یکم که عقل ضعیفی و رای خفیفی اوله مرتبه سرفیدن منزل
 دنیای و تزلزل قیو **در شعر** به پیشه کاری عقل شریف و رای درست . توان
 کند تصوف را آسان افکند . و گرنه دیده دل بر کشاید از همت نظر بسوی معانی
 نمیتوان افکند . اگر بپور مشلرد که در جات ترفیه ترقی زحمت کثیر ایل او بر
 و مرتبه عزتدن تنزل کلفت سیر ایل میسر اوله . سنگ کران کی که روی
 زمیندن مشقت فراوان لازم د . اما اندفاعه آری اشارت کفایت د . بوی
 اجلند که همتی عالی اولین کسب معالیه زحمت امتز **در شعر** نازنین را عشق
 و دریدن تریب جان من . شیر مردان یل و کس پاد رین میدان نهند . گم که لحوال
 راحة آسایش طلب فیکه . آب رویندن الی بیت رایم الوقت میقم زایه زلت
 و حقارت اولو مقرر د . اول کسی که الشهرة آفر خادستاندن خرقا نمیه
 آزموده کل مراده و اصل اولوب چمن غزنه مسند نشین عشرت اولو تحقیق د .
در شعر تا غم نخورد و درد نیفرود قدر مرد . چون اولو نکره حکم قی می نیافت
 مکر سن اول کی رفیق استان استماع اندک که بری ریخ و محنه تحمل ایلک ایل د
 سلطنته ترقی قلدی . و بری تن آسانی و کسالت سببیله حصیضه ناهات . و
 سفالنده فالدی . کلیله ای که کیفیت ایل اولمشد را اول **حکایت**
 دمنه ای که روایت ایدر که یکی رفیق که بر سینه سار بر او ایدی و برینه غاف
 بر طریقه کیدر او ایدی . و موافقت و مرافقت ایل مراحل منازل قطع ایدر
 ناگاه آناه راهده بر کوهه ایدر که قلعه خشک آسمانه عنان د عنان ایدی .

ارتفاعه

نقد
 در نامه سعادت خود مرد را
 بدو ای محنتی زخم دویلی نیافت
 در اندیشه

و کبریا بنحالیله رکاباند در کاتبان و کوفه دانسته جو چشمه کوزد بیکر کصفاده شک
 رخسار تازد و بیان آیدی و جلا و تده عزت شکر بیان شیرین گفتار آیدی چشمه اوکنده
 بر جوض عظیم و در لیش و کردار کونده سرو و صنوبر بخار و عود بر لیش طرا و الو
 از هزار بده ملون و کافیا انواع اشجار بده مزین **منوی** حوالی سر اسر کستانند
 کستان جابجا آب رواند و او تو مشلور یا حیز دست بردست کلاهین اگر بی
 کیمش لاله دست سوز و لیش ترکش چشم سیاهی ایدر فزینیه مستانه نکاهی
 القصة اول کی رفیق بادیه هوندا کن اول منزل با که تیشدیلر چون جای خوش
 هوای دکنس آیدی اول مقامده آسایش و آرام آیدیلر چون بر زمان یا تدیلر طوب
 اطراف جوض چشمه سیر باید و ب هر جای نه نظر آیدیلر ناکاه کاهه جوضه جانب
 نهر آیده بر مر مر سفید کور دیلر و خطاسین بکه صحیفه حکمت اوزره قلم قدر تده
 غیری آنک من حکم اند یاز لیش که ای سؤل مسافر که بومیزی شرف نزولی
 ایله مشرف قیلدک لیش اوکده نزول مهمان غری علی درجه ده مهیا قلندر
 ولی بشیر آنکه سوزن کجوب جو چشمه آبه قدم بصد سن و هول کرداب خطره غرقاید
 و هم ایقوب کدو کی هنر طریقی ایله که قلا را اولمن کاهه تیشد ورسن و اول
 طاشدن تران و لیش سیری که کوفه دبنده وضع او نمش نر برد و س آید سن
 و بی عقل و تامل بر حمله ده بالای کوهه بیشه سن و هیبت سیاه جان سکار ایله
 که مقابله که کله و سؤکت خار دل آزار ایله داس کیر اولد کار کدن قالمیه سن چون و
 هم تمام اولد مهلت سر انجام بوله **رباعی** تاره نرود کسی بنزل نرسد تاجان نکند
 بعالم دل نرسد کرجله جهان بکیر انوار قبول یک شغشغه جز بر د قابل نرسد
 مضمون خطه واقف و الحق غانم سلمه آیدی ای برادر کل قدم مجامده ایله محاصره
 قطعه تصداید لور و بر طلسک حقیقتنه اطلاع ده ممکن اولد و غی قدر سعی
 و جهادیده **لمر شعر** یا بر مراد بر سر کرد و نیم بای یا مرد وارد در سهرت کیم سر
 سالم آیدی یای غریز مجرب بر خطیله که آنک را فی معلوم حقیقتی مجرم اولمیه
 خطر عظیم ارتکاب خلاف مقتضای عقلد و وفایده و هی و منفعت خیالی
 تصور ایله نفس نفیسه هله که عظیمه القادریل کل جهل و هم عاقل تر یا
 مظلون ایله اکل نهر مستقیمه اقدام اتمر هم فرزند دلحت نسبه آخون تحت
 نفعه ارتکاب قلندر **نکته** نیست بر او بر نرود مردم دانا یک دمه عمر با نرود سالمه

و اقدام

مفهوم

تسفر

غانم ایندی ای دقیق شفق هوس استراحت مقدمه خست و دنا ندرد واریک باطن
 نشانه دولت و سعادت **قطعه** هر که آسودگی و راحت جست در خود را ز رخت
 شاد نکرد و آنکه ترسید از جای خار و دج باره مراد خورد مرد بلند همت نوشت
 و گوشه ایله قناعت قلند و پایانه بلند ابر میخه مسند فراغنده راحت و لذت
 کل طرب بی خار لقب میسر دکلند و فتح دل کج بی کلید رخ مقصود دکلند
شعر زیان سفر قده وارد دینده سود جهانده وارمید رطلوای نی دود
 مقضای همت عالی بود که بومنز لدن کتمه و از تا قدم جهاد ایله سر کوهه میته و از
 و تحمل بار عنا و توغل کرداب بلادن اندیشه اتمه و ز **بیت** کرد رطلین مازا
 ربخی برسد شاید چون عشق حرم باشد سبست بیا با نفا سالم ایندی مسک که هر دم
 بوی بهار دولت نی باد خزان نکبت میسر و لزم ایمن اما بویا بانه سیاحت اتمک
 کرک که پایانی اولیه و بر تانده سیاحت ایملک کرک که کنار و کرانی بولیمه طریق
 خردن دورد بلکه مذهب شرعه دخی محظور دود هر کسه که برادر سوز و غلبه
 کرد که مدخلی بلد و کی میخیزد دخی بله و مهمک آخازندن اجماع نظر
 ادوب مقدار ضرر نفقن معیار فکر اعتباریله تیز قله تاکه ریج نبوده
 حکمه من اولم و تخم عمر عزیز یها فک اکمه من اولم **مشق** تا نکنی جای قدم
 استوار پای منه در طلب هیچ کار دژهمه کاری که در ای غمت رخه بیرون
 شدن کن در همت شاید بوخط خط و خط اولمن اولم و بواب بر کرداب
 اوله که ساحله سیاحله وصول میسر اولیه و فضا که میسر اولم ممکن که شیر سنگین
 بر مشایه اوله که تخلی ممکن اولیه تسلیم ایده که ممکن اوله شاید که بر حمله ایله
 ایکی قلعه کوهه جفتی متغ اولم و بو اثر ابطک جمله یی حاصل اولد و بی نقد
 دخی معلوم دکلند که نتیجه واقعه اولم بن باری بوم معامله ده سکه همراه
 دکلیم و سنی راجی بوسوای خامه اقدام دن منع ایدیم غافرا ایندی تو خيال
 محال دن فارغ اول که بن کسه قلیله عزیمت دن و از پنجره عقد اند و کی
 عهدی و سوسه شیاطین انس و جن ایله نقصن اتمز و بن بیدم که سن بویا بیده
 بکا همراه اولیم سن و مرا ففنده موافقت قلیمسن باری تا شیاطین کل نظر
 ایله و دعا و همت کی رهبر ایله **شعر** دافره که تراقت می خوردن نیست
 باری بشا شاکری مستان آبی سالمه جزیر اندی که غانم عزمنده جازمند

و یا سخن استهرا طریقه
 کتبت بولین و

ایدی بدم که بند پندله مقید اولمزن. و بوکاری هیجاره اوکایدن اجتناب
 قلمزن بنم بوجاله شاهده به طاقم توقد. و خلاق مقضای طبعی نمانشایه
 رعنتم یوق پس همان **بیت** صواب اولدر کو تو رم کاروباری. چیم بوورطه دن
 طفره کرای. لاجرم احمال و انقالی راحله سینه اولدی. و رفیقن و ذاع ایدوب
 یولن کرای. جان شیریندن غافل الیوب کنارآبه کلدی و ایدی **شعر** در بحر محیط
 غوطه خواهم خوردن. بلغزه شدن یا کهری آوردن. بر دامن عن کوهسته استوار
 ایدوب چشمه کلدی. اول چشمه دکلدی بلکه بر دریا ایدی کدو و عیوض چشمه ده
 کوستر مسدی. غافل جانم اولدی که اول چشمه کوراب درد ویدار و ورطه رخ و
 عنادر. اما قلبن قوی طوقب آشنای یقین الیه ساحل نجاته واصل اولدی کنار
 آبه کلوی. بریم تنفس ایدوب و شیرینی سنگینی قوت تمکین الیه بشتن چاکوب و غزار
 کونه زحمته نخل ایدوب بجمله الیه قلعه کوهه سیدی. و رای کوهده برشمر برشکوه و دی
 که بیاض دیده دن روشن. و اطراف کلبستان و بوستان و گلشن هوا سیخوش فضای
 بغایت دلکش ایدی **شعر** سوادید دیده کیستی بدیع نور. سوادیده کیستی
 غاتم باه ای کوه دن جانب شهر نگاه ایدی. ناکاه شیر سنگین دن بصدای همکین
 جقدی که غایت صدمت و صلابتند کوهه زلزله. و رسته ولولود و شادی.
 چون اول صدا شهر بیتیدی. بر کوه ایتوه جانب شهر دن اطراف کوهه متوجع اولدر
 غاتم دیده حیوونله نگران. و هیچی خلاصه نقدن حیران ایدی که ناکاه اول شهر عظیم
 الشانک ارکان و اعیانی کلوی برسم دعا. و شرط شایسته کور دیلر. و التماس
 تمایله آفی بلب راه واری بله نقاره سوار ایدوب و تعظیل و احرام الیه جانب شهر.
 ایلدیلر سروتین کلابله پاک. و عبیر و عبیر الیه عطر ناک ایدوب بادشاها
 خلعت کور دیلر. و اکرام و اعزاز الیه اول و کایتک تمام سلطنت کف کفایت
 تقویض قلدیلر **شعر** ندکلوارسه تعظیل و اجلال. ایدوب قلدیلر برقلیه
 اهاک غاتم کیفیت حال دن سوال ایدی بک بو سوال و در جواب ووردیلر که.
 فلاسفه سالفه اول چشمه ده که کوردک برطلمم و زسلور. و اول شیر سنگین
 انواع فکر و تدبیر و ملاحظه الیه تاثیر کو اکتولوج درجات و نظرات ثواب و
 سیدار آله اول موضعده وضع استاردر. پنجه مدت بر صاحب قوت کالات
 رهبر عبت و دولت الیه بو منزه نازل اولور و بر چشمه قدم سبیل کجوب

و شیر سکنی قوت تمکین ایلد بشتنه چکوب بالای کوهه واصل اولود. اما ابو جابر بن
 وجوده کلور که بوشه لک شهر یاری واری عدیه کش اولد. چون حکم الهی بولایت
 پادشاهنک افنا بچای برج بدندن غروب ایدر. اول صاحب دولتک سار و حبشی
 بوکوم ذروه سندن طلوع ایدر. و صغیر شیر شهر تیشوب خلایق استقبال ایدر.
 و آغی سندن سلطنته کچور و ب سایه معدلته آسایش ایلد روز کار کچور دره اول
 زمانکه آنک دخی نویی آخر اولور. دور صاحب قران آخر ظاهرا و لور **بیت** چنین است
 دسم سپنجی سرای. یکی چون رود دیگر آید بجای. پنجه روز کار در که عادت باری
 عز اسمعه دستور مزبور اوزره جاری در. سن حالیا بوقاعده مویجه بک شایه شهر
 و فرمان فرمای دهر سن **ع** ملک آنست فرمان فرمای هر چه خواهی. غافر بلدی که
 بویجه بلا و سخت. و عنا و مشقت مقتضای تقاضای دولت ایش **شعر** دولت چو
 پیشکار آید. هر کار جهان کند که باید. بو مثلی کوردم تایل سن که نوش نعمت
 نیش تخت منیر کله **شعر** بود بود ویرا پنجه دسم دیرین. که جیسر بولمزد
 عیش شیرین. بر سر که سرفراز لک سودا سیله مال مال اولد. پایمال اسافل و اراذل
 اولو محالدر. و مرتبه دنی و پایه دونه قانع اولو مستغ. بن تادار حید شیرین
 حاصل قلم. و تادار و خواص حضرتند داخل اولیم بالین فرانه سر و میسم
 و پسر استراحته قدم بقیمم **مراع** دست از طلب نداره ناکام من بر آید. کلیله
 ایتدی. بوبایی پنجه کلید اندیشه ایلد فتح املک دیرین. و بوشه کلک خلدنه نه چله
 فکر ایلرین. دمنه ایتدی دیرلم که بو فرصته شیر حیرت کلی مسئولید. کلد
 اکا عرض ایدم. میکن که حسن نیر و لطف بقیر من از حیرنده تا تیر ایدوب نوش
 داروی تدبیرم مزبل ترج. و مفید فرج واقع اولد. و بوشه سیله ایل حضرتند زتب
 قربتم از دیاد. و درجه آفتاب رفتم از نفع بولم. کلیله ایتدی ای خام
 تدبیر تقریر حضرت شیر سکا پنجه پسر اولور. آرا و لور سه ده چون خرابی حده
 ملوک سلوک ائمه مشرین. و رسوم آداب مصاحبت سلاطین ایلرین. از فرزند
 لقب فراوان ایل تحصیل اند و کلک پایه بی الدن جعفر بن بعد اولو تدارکنه
 قادر اولمزن. دمنه ایتدی چون کشتی را نا توانا اولم مباشرت ابو عظام
 اکا آسان اولور. هر کسه که عقل و خردده کامل و فضل و هنر ده ناهرا و لور
 هر کاره که عرض اید سن احسن وجه اوزره وجود بولور. بنیه که اخبار کلید

اهل صفند بن برنگ آفتاب دولتی ارتقا بولیت درجه سلطنته ایردی. و
 آنادول اخباری عالمده انستاد بولیدی. واستهار قدی پاشا لودن برسی کا نامه
 ارسال ایدوب سوال اندی که سن بخارا بیلک ای دی و لک لک بیلور دك تغییر مملکت
 و تربیت امور سلطنتی کمدن او کو ندرک. اولد خجی جوان ویردیکه عنایت
 ربانی که بکارول عقل ارزانی بویوردی جهانداری تعلیمند. هم بر دقیقه مهمل
 قنوی **شهر** خرد چون دفتر بلیقن کشاید. زمین آن در وجود آمد که باید.
 کلیله ای دی ملوک ارباب فضل کرمانا الی الخصوص قلم لر. بلکه اکثر خواص ارثله
 یا اکساب ایل درجه بقریه بلسویب انتفات بادشاهانه ایل اختصاص بولور.
 چون سنو کله شیر میاند نه سابقه مورد و نه وسیله مکنتی واردا اکثر احوال
 بود که عواطف و عوارفتن محروم اوله سن. و بومعنی موجب شامت اعدا. و شامت
 حیا اولوب دشمن کاملر دفتر نده مرقوم اوله سن. دمنه ای دی هر کس که عتیه ملوک
 درجه رفیع ایردی تدبیر بولیدی. و اکا اول مرتبه مشقة فراوان و تربیت
 سلطان ایل ال ویردی. بند خجی هان اول پایه جست ایدرم. و اول سبدن روز ب
 قدم طلبه ایل وادی عقبه نك و پوی ایدرم. و غذا بسیار چکد و کمه و شراب بد کوار
 اجد و کمه اول چاشنی باعث اولشد که اول ایلک لذتیه جام کام آرد و طوطی شد. بدم
 که هر کس که درگاه ملوک ملازمد و بقاعده اکا عایت لازمدر. اول بود که شعله
 آتش خشمی حلیله تسکین اید. ایکنی اغوی شیطان و هواد ز جدر ایلله. اوچی حرص
 قریبند. و طبع فسه انکیزی عقل همنایه مستولی قلیله. دور بخی سولج اولد و مصالح
 جمهوره عنان صدق و استقامتی الدن قومیوت ثابت اوله. بسبب خجی حادث و
 وقایع که واقع اولور رفی و مدارا ایلله تلقی قلیله. هر ذات که بوصفات ایلله متصف اوله
 هر آینه عروس آمان آینه دورانده احسن احوال اوزده معاینه قلیله. کلیله ای دی
 فضا که مقرر حضرت اوله سن نه وسیله ایلله منظور عاطف اولور سن. و بنجه خرد
 معرفت که درجه رفعت. و شرف کرامت بولور سن. دمنه ای دی سؤیله که تقریب
 حضرت و حرمت آستانه دولت میسر اوله. بولش خصلتی کند و مه لازم قیلورم.
 اوله اخلاص تمام ایل خدمت ملان اولورم. ایکنی جل قمتی اکامت ایلله مقصود
 قیلورم. اوچی افغان و لغزان صورت استحضار کوسه ورم. دور بخی چو
 برامه حوض اید که حقه قریب اوله. و صلاح حال ملک و ملکیانده ملاحظه قیلیم.

نظر عالم

دو کلمه

آنکه دیده داند مزین و فراید و منافق آنکه نظر ندهد و شوق قیوم. ناسداد رای
صواب ارشاد ایله سلا اوله. **بستی** برای شروع است که عاقبتی و خیم اولسه و اندر ملکه
و یا ملکه ضرر عظیم لازم لازم کلمه کلام شیرین و آرد که رنگین و در قیام ایله مقرر اعلام
ایدوب و خامت خانه سندن خبر دایدیم. و هرگاه که بد شاه بنم هنر لرم دنا کا
اوله نه شبهه بی منظور عنایت و مخصوص رعایت قلنسره. و پوسته صحنه راغب و بصیرت
طالبان و لیس که هیچ هنر و آه پوده خفاده قلمزدی. و برهنه و تربیت و تقویت
محرم قلمز **شعر** هنر چو مشک بود و مشک کی نهان باشد جهان ز نکت و بوز
شود دنا کا. و رو کب هنر کوش کف ضایل تو بسط خاک بر آفت و کوشور دنا کا
کلیله ایدی شویله فهم و لنور که رایک بوم اوزده تفر بولمشدر. و غنیمت بو
امضاسته صمیم اولمشدر. باری تمام حذر اوزده اولکه ملازمت سلاطین امر بر
و کار دشوار در حکما بود مشلدر که اوج امر و انکاب اتمز. **ایم** لایطیله که
کودن فطری ز نور فطنتدن عاقل اوله. اول اثر تربیت سلطانه قصد اتمک. **ایک**
کمال تریاک ایله سم ایچک. **ایچ** سخن عورتلر و سنی کشف اتمک. **ایم** شاه لری
کوه بلند تسمیه اتمشدر که اگر معدن انواع جواهر و فلزات در. اما سکن نیک
مار و سیاه بود یاندز. و در میشلدر که مصاحبت سلطان مشایخ بیکر اندز.
و باز دنا که سفر دیا اختیار قیولر. یا سورد بسیار که کتور در یاغ قاب و بار
کوفتار و لور **بیت** بد ریاد و منافع بی شمار است. اگر خواهی سلامت بکار است
دمنه ایدی اگر چه بویورد و غلک محض نصیحت. و عین حقیقتدر. و افعال صحت
سلطان آتش سوزاندز. و فی الحقیقه تقریب ملوک خطر جانند نکات **بیت**
از صحبت پادشاه پرهیز. چون هیزم خشک و آتش تیز. فاما هر کس که مجاهده
ارکاب اتمز. مخاطره دن خوف ایدر. عیورد ولی کارنده مشاهده ایلر کیدز.
نظم از سفر خیزد بزرگی زانکه سود یک جهل. هر چند کربت سدا از سفر
باز ارکان. در میشلدر را اوج امر شروع اتمک مستغندر. **الاعلو** همته عمل سلطان
و سفر دیا مطالب اعدا. چون کند ویدی و نهمت اکلمر. **نحو** خدمت
سلطان مجرات **ایلمر** **موسی** چون باز وی هم چنین است. هر چه عظیم داستین است
خواهی شرف و بزرگوار. میگویند بقی که داری. فی الجمله بهر چه دست یابی. همت
چو قوی بود بر کس. کلیله ایدی اگر چه که بن بود بدین مخالف و بوفکره منکر.

اشترک من و چندین نفر از اهک
ملازمند بودی و از اندوختن

اما چون غمک بومر جانم . البته بویایه امضا قنکد لازم مرد . الدن کلور
مبارک اولسون زاهک . دمنه کلیدیه و دواع ایدوب و دخوا حضرت مین جریب
ایدی چون سیرا اقدن کوردی که وظایف دعاوشای صدای بلندایله ادا ایدوب
مقابلہ سندہ حوزدی سیر بویکمدرد یوارکاند ولتندن صوزدی . ایدیلرینیر
فلاندیر زمان ملازم درگاه فلک اشتباه ایدی . سیرکیم ایدوبکن تشخیص ایدوب
حضور در عورت قیلوب ایدی . قنن کلورسن و ترم عملدن سن . دمنه ایدی بیت
غلام خلقه بگویم در کد بن بنده . بکن بجه قولوک واربری سیم بند . کترین
بند کان شام . پدرم آینی اوزده ملازم درگاه عالم بنام . وانی قبله حاجات
و کعبه مرادات ایدوب منظورم که اکبر برهم ظاهر اولم . و حکم هائون سرف
صدور اولم فکر صواب ایله کفایت کوستم . و زاید و شمله اکلخون ایدم . نیتیم
ارکان دولتمقر با حضرت کفایت بعضی تمامده احتیاج واقع اولود شاید که
درگاه ایدوب برتم حادث اولم که زید دستلر اهما میله اتمام اولم . اذرنین لاه
چو طایر بکارست مکس . بر فعل که سوز عیقدن ظاهر اولوزن جوئن کداز .
انک عیقدن قاهر در . و بر امر که قلم تراضعفد ز صادر اولم ششیر اوز .
انک اقامتند مقصد ز نقطه . بنور ریشه سوزن ایشینی هیچ . نه دکولان
اکو و سیک اولوز بیج . کرک فاند و حکم ششیر خونریز . کهر دلمک لکه لک
سرتین . هیچ بر خدمتکار هر چند کین قدر دوی اعتبار اولم جلب منفعت و
دفع مضرتدن خالی دکلدر . و چوب باره خوار که طرف رهگذار و نایمال خاکسار
عتملدر که بر کون بر مصلحه . یارب منفعت یاره به هیچ اولم رسته احتمالدر که اندن
خلال ایدوب . تا انکه مقصود صیاحی و ساختن ایدوب ل بیت کربوی کلی نیاید از ما
هم هیزم دیک را بسا هم . سیر چون دمنه نک تقریرین نظیر و بعیر دیندیر زاشد
فضاحت و بلاغت زیک بجه ایدی . و ارکاند ولتندن توجایدوب ایدی
مردهن مند اگر چه بمقدار اولم . عقل و دانشی فی اختیار فضایل اظهار
انته سه اولم . علو آشن کی هر نقد رست اولسه ملو میلن قهر بیت
خون دیش بونی مرد حکمت دان . هزار اولم نیت که مشک نهاد بیت آراکه
نشان عشق یارست . بر ناصیه وی اسکا رست . دمنه بوسوزن سیک اولدی
و بلدی که سحر و افسونی سیرد تاثیر قیلدی . وینرک فیری بغایت موثر کلدی

وفا بعد از قتل دانا و نعم دارا که یکی
متعلق به تاج الملک و دیگری به ملک
عباس و قتل دانا و نعم دارا

دخان فصاحتی آید و نصیحت آغاز آید و پادشاه کافه حرم و رعایا شنیده
لازم دارد که واقع و کافی عرضه عرضه بپسند و در شرایط مناسبه ده مسکنه و کوه و میوه را
دای و تدبیری و صفای قلب و خلوص صمیمانه واقفا و لوی بهم الملوك خدمتند منافع
و هم لیاقت و استحقاق و در حقیقت رعایت قیله بنه که دانه مارام که خاکدانه آنها اوله
کسلا نولک تربیتیه اهتمام اتمه چون نقاب خاکدن یوز کوسره و خلعت زرین ایلیم
کویان زمیندن باش چیره اولغال میوه دار و درخت نفع رساناید و کی معلوم اولور
لاجرم آید پورس قیلور و اولوک ثمره سندن منافع اولور و قوتیاریاب فضل یابند
اصل تربیت ملوکند پادشاهلر اهل فضل هر که نظر عاطف بویورور و تربیت یاری قدر
ایند فایده و منفعت کورور **سبع** من میو خار و خاک و تو آفتاب و بار و کلهاف
لا اله ادر تربیت کنی شیر آید هر مندوره نه کیفیت تربیت اولغنی کرک و اولند
نه وسیله ایلیم منفعت اولغنی کرک دمنه آید بوی فضل اصل بود که پادشاه بشی
قویو حسیه نظر ایلیم و چهره حال لری خال فضل و کالان خالی اولنلر هر چند که
عظام بالیه و آبا و اجداد ماضیه ترسل و تمسک ایلیم منظور عین اعتبار قیله
که آدی هر منسوب اولغنی کرک بدره منسوب اولغنی فضلند و کلهاف و آریاب
فضل قنده کالیدر مطلوب دکل **شوی** از هر خورشید کشا سینه را مایه ممکن
نسبت دینه را زنده برده مساوی با تمام زنده کوکن مرده خور دانیام از پدر
مرده سلاق ای جوان کونسکی چون خوری از استخوان موش با وجود که انسان ایلیم
هم خانه در ازیت و مضرت سبیل قتل واجب کورور و باز غریب و بیگانه در
چو زاندن منافع احتمال بویورور اعزاز و اکرام ایلیم او زنده کورور و پس
ملک کورور که بواسطه از بیگانه در دیمیه بلکه اهل فضل فرزان طلب ایلیم
و تدبیر امور در غافل و زور هر در غافل اولدی خرمند فاضل و هر مند
کاملدن ترجیح ایلیم که خرمند مضرت خرمند و بر ملک همان حلیه
سری پایه بند و پیرایه سر بویند امک کورور **ع** التاج للرأس و الخلال
للقدم بیت بنکوی بایدان کور چنانست که بد کردن بجای بیک مردان
هر دیارده که اصحاب فضل با اقبال و آریاب جهل صد رشتن صفا اقبال اولند
هم ملک و بال عظیمه کوروت من قلد انسانا فی رعیتیه من هوا و یمنه فقد خان الله
و رسوله و جماعة المسلمين حدیثی و حقیقه مستحق عتاب و عقاب باری اولور

و هم بیک خطا دارد
تجسس خطا دارد
تلاک نام و شایسته

محسوس

وعم مملکت خلل کی طاری اولوب اولجا لک شامنی شاه و رعیت ساری اولور شعر
 های که ممکن سابع شرف هرگز یلاندیا رطوطی کم از غن باشد چون دمنه بفتح
 فارغ اولدی سر آینه ایقنات شاهانه ایله مخصوص قیلور جمله خواص حضرتند
 قیلدی و صحبت و نصیحت ایله انوار الفت ایدوب امهات مهمات و عظام مصالحت
 آنک مواظ و نصیحت مبتنی قیلدی دمنه دخی و شن عقل و کاست و دانش و
 نظم و نرست فخرست و سابع خدمت و ملازم نمایند و بایز وقت محرم شرای
 سلطنت اولدی و اصالح امور مملکت و مدار علیه و مشار الیه اولوب ریت
 وزارت اولدی هر کون و قی مساعد و زمانه موافق اولوب خلوت طلب اندی
 و ایدی مدت مدید در کبر کوشه ده منز وید و برکت حرکت و نشاط اسکاران
 بویدر بند نک خاطر فارت خطور ایدر که موجب ندیلم و برانکشت ندیلم
 اول عقد نک حلقه مشغول اولور سیر قصد اندی که حال آس و خوشی دمنه
 مخفی دونه برانده اتفاقیه شتریه برانک بلند اندی که صیت صدمت و صدکا
 آفاق طریقی شیر چون بوصلای میسی استدی قلبه بر مرتبه خوف و خشیت علیه
 اندی که عنان ملک و قارای اذن کدی ناچار رازنی دمنه به اظهار ایدوب
 بهم سبب هشتم و آواز مهیب در که ایشدین و موجب حیرت بوصلای صعب بائیت که
 مشاهده ایدرسن که چه بلرزم که تو کیمک آوازی در اما ظنم بودر که صاحبک
 قوت ترکیبی آوازه مناسب اولور اول نقد ریجه بزم بومقامه خرام حرام اولور
 دمنه اییدی سبب حیرت و تیر می که موجب وحشت و دهشت اولمعه کفایت امریه
 دمنه اییدی بو قدر سنه ایله مقام مورد و بی جلا قلی و وطن ما لوفدن جلا
 اولوق نامعقولدر آوازه اعتبار و نغمه نک نه مقداری و ار که موجب ترک و
 دیاره سبب اولور احتیاج دولت عومما و ارباب سلطنت خصوصاً کو شایخ
 کمی ثابت و راسخ اولوق کرک تا ارکان سلطنت و ارباب مکرمت خاطر لاری هر
 بادیه متزلزل اولمیه بیت کشتی سکن کرک مانند کشتا کرک نرسل کی اولوق
 سبکبار و دیگر تاهربادی بخشی بدامن کس جو که هر که تمکین پیش یارد پیش
 دارد سکون اکابر و یور مشلور که مهابة صوت و ضحاک جسته اعتماد اتمک
 کرک که صورت که معصیه دلالت قیلر و هر ظاهری که نمودار بطریق و لمر
 فی هر چند که توید و لم چوپ لاغز شکسته اولور و کلنک هر نقد که عظیم حوسن اولور

اقتدار
اختیار

اندر حرام
خاطر عاقل مملکت بوندل غیری
باعث تفرقه و اربیدر
شیر اندی

سی بله رفت می او بکند

چنگال را نه ضعیف و نه قویله دلخته و لور. هر گاه حساست حقیقه اعتبار قبول
اول بند کرتا را اوله که اولد و بایه اولسند. سیر ایدی نه چهل اولسند اول
حکایت دمنه ایدی بر د و بالا بر پشته نه کید روی. و رغدغه جوعدن
اطراف کشت اید و ب طعم اندیشه اید روی. اتفاق بردخت قرینه کلدی. اکا
بر طبل ایشل روی. وضعت باد سخت ایله اولد و خند نه شاخ حرکت ایدی
اول طبله طوقوری. و انداز اواز همکن ظاهر اولوری. و بایه کوردی خرد
باشند تاج کا ووس کنند لباس ووسی بر چمن زارده کرد. و هر اعراف
نازیه تجتر و اهتر اید. بر کوشده کین اولوب بونی صید متر صدا اولد
بو اشته ناکاه آواز طبل کوشنه ایدی. نگاه ایدی کوردی که بجسته غریب
اندی بر آواز صید کلور. طامعه رو بایه همچنان اید و ب خیالنه بوچخان اندی
که هر آینه بونک کوشی و بوسی صورتنه مناسب کرک. فی الحال کین مرغدن
چیقوب جانب درخته توجع ایدی. خروس واقعه دن جنود را اولوب کنار
نخامه ایشدی. رو بایه هزار خسته بکای دیخته حقیقی. و دندان طمع ایله
طبی پاره لیوب اچند بله او سندن حروب و خشک و پوست نه نواز غیری
لشنه بولیدی. آتش خست خرم جانی بقیدی و فواره دیده سندن آب
ندامت فراوان آیدی کند و بیه زبان ملامتی دراز اید و بایدی. در بفرغ و
صورتیه مقینه الدانم. وحیف بو خیال حال ایله صید حلاله الدن چقرم
شعر رهل در فغانست دایه ولی چه حاصل جو اندر میان هیچ نیست. کربت
دانشی هست معطل. بصورت مشو غره کان هیچ نیست. بومشلی انکو کوردم که
ملک آواز مهیب و همکل غریب ایله مضطر اولمیه. و زوق و سکار لذت
حرکتد و از کلمیه. اگر فرمان عالمی شرف صدور بولورسه بصدانک صاحبی
واروب کورم. و واقع حالی بلورم. حضور موقر البور خیر صبح کورم. طبع
شیر تدبیر دمنه موافق کلوب بر صوب زمان اول جانبه روان اولدی. اما چشم
شیردن نابدید اولیو شیر تامل بحر طالیدی. و دمنه ارسال امدن ندامت
اندی. و کند و نفسنی ملامت اید و بایدی عظیم خطا ایدم. و عجب ناسر حرکت
ایلدیم. حکما و یو ریشلرد که ملوک و اجدد که طوق ز طایفه نه محرم اسرار ایمیله
و مهمات خسته سندن گمانی لایم اولان اموری اندره اظهار ایمیله. اول

عزیزم

هر کس نه درگاه پادشاهه نه جرم و جنایت جرمه ملائت نوسن امتس اوله و استحقاق
 عتاب جاشنی عقاب چشمش اوله. **ایکینچی** اولکه مال جرمی ملازمت پادشاهه
 امتس اوله معیشت و زندگانی سنک اولوب نه بولک قونو قالمس اوله. **آپنجی**
 اول کس نه که منصبند عزل اولوب نظر عاطفت شاهانه دن بعید و نوید عملدن
 بالکلیه ناامید اوله. **دور دینچی** سر برافتنه خوئی و مفسد عیب کوی بسنجی سول
 جرم کیم یارانی ایله شراب عشقو چشمش اوله. **التیجی** اول کناهاکار که انبای حبشی کوشمال
 بولم واکا انلریزیکه واقع اوله. **یدیجی** اول خدمتکار که کل اسقامت ایله خدمت
 قیله و عواطف خسروانه دن محروم قیله. و غیریلری سابقه خدمت شرف تربیت بولر.
سکرنجی سول سول که پادشاهه مضرتده کند ویه منفعت تصور ایلر طوقوزنجی
 اول کسه که درگاه شاهه شرف قبول بولیبوب عدوی و لئی قاتنده کند و یه مقبول
 بیلر. **ملوک** که کرد که طایفه مزبوره یه افسای از امتدن احتراز ایلر. واصل بودر
 برکت سنک دین و دیانت و صدق و صیانت کر آنکه از مائش ائمه و محرم اسرار ایدر.
بهیت از آنکسای بهر کس که درین مرکز خالک. سیر کرد و یسبی محرم اسرار بودر. بس نو
 مقدمات موجبه دمنه فی امتحان ائمه دن اظهار اسرارده تعجیل فکر غیر سپید ایدر
 و جاب خضه ارسالده استیجیل خود روشن جرم و احتیاطد زلفایت بعید ایدر
 و بودمنه زیرک شخصه بکزد باوجود روزگار ایدر که درگاهدن مجبور ایدر
 اگر هیزد ایا نه قلبی خوار از ایل خراس اوله. یوفی صد خجانت اید و بخت ایدر
 که برشته قهره. و یخورد خضک قوت و شوکت سنک غالب کوردوب آنوک خنده
 داعب اوله. واقف اولدوغی اسرار دن انگاه ایدوب بالجمله بوقلک مفاسد
 غایت جو قدر و تدارکنه قابلیت یوقدر. بخون لایزم سول الظن مضبوطیه عمل ایدر
 و خوای بیت حکمدن **بیت** بد نفس میاش و بد کان میاش و زلفنه و مکرور ائمه
 بخا و ایلدم اگر کجا بوسانده بر آف مترت اوله. لایق بلکه بیک او قدره مستحق
شعر بخورد بکرده ام بد کرده ام. از که نام که چون خود کرده ام. نیجه مدتی
 کند و یه بوقلم فکره او دردی و اضطرار بند بقرار اولوب که طوردی کاه او
 و ساه واه انتظارده چشمی بامر صد اخبار ایدر. که ناکاه بیک کلدی دمنه نک
 قدومی جنون و برفت سیر بر مقدار مستی اولوب قیاب. بتضطر ای زبال اولور
 برمدن صکره دمنه کلدی و لو انم خدمت و مراسم شام و صبحی ادا ایدر صکره

اول غار صفت حکیم اوله

امدن

شب

ایند

نحت

افکار

ایلك

وحد شك وسوكين
نه د لجه ده

ع

۹۶

ایله غریو و تصویر
م

فلک دایم بیلن بوکسون طپکدن . سعادتلر کوئی طوغسون قوکلن . سکایا و زلفان و بیلان
بلالوباسی اولسون بوینه بولک . ای شهریار هفت کسور اولجا نوز که آواز صدمت
رعصلا بی سمع هایونه کیدر . و مزاج مبارکه در دس و بر مستد که برکا و المین
بویشنه حوای سنده حرایه مشغول المین . انها بقرة صفراء فاقع لونها تسر الناظرین
اگرچه یال و بال و قد و قامتی بی نظیر و دورنک . و فروز و ب و زینتی و صورتی
دلپذیر . اما خلقت همتی قامت خلقشند . قیصر در خورد و خواب و علف و اکدن
غیره مایل اولمز . و تمام همتی دایره خلق و شکند . اوتیه کچمه سیرایدی قدرت و
قوت بیخه فهم اندک . و حدت و سوتک و درجه سنجیه مشاهده قیلدک دمنه
اسیدی اذه شکوه و غوث کوردم . تا مرتبه قوت و قدرته استدلال قلدیم و بن
ضمیر مده اند خوف و هسیت بولدم . تازیانه احترام لازم بلیدم . سیرایدی
آی ضغفنه حمل انه ملک کرک . و اؤلکه فریضه اولموق کرکدک بلایت ع
ضعیفه ضرباتم . اما قوی در خلیزی یوز برالم . مبارزان میدان غرور و شجاعت
خصلتون کافکه کفایتده تمام عیار بولسه . و ذنه المیده . و انلن قوت و سوتک
اظهار المیزل . ع باز ازی صعوبه کی نماید آهنگ . ع بروبال آجیه می سیرغ سکاز کسکه
دمنه اییدی ملک آنک امر نه اولقدار التفات بویوسین . و اؤلک با بی چندان
حسابه السوز که فراسله برآی مرتبه کماله بلشد . و حقیقت حاله بالکلیه
مطلع اولمشد . اگر ای عالم آرای اقضا قبولیسه و فرمان قضا امضا
نفاذ بولسه بنیده و اروب تقریر دلید بر ایله مزاجه کیوم . و زنجیر سحر ایله کشا
برکشان پاییه تحت جهان کیوه کوردم . تا سرار ایدی خط اطاعه قویه . و آینه
دیلد ز شکار محالقی یونه . و کمر از عانی میان جانده جکه . و تحم اخلاص زمین
اختصاصه که شعور دعوت ایله مستزیدم آئی . آستانلک حاکم ایدم آینه .
سیر بوسوزدن شاد اولدی . و دعوت کاوه اشادیتکه بویور دی . دمنه
برقنه شتریه قشقه کلدی جری الحزان . و وضع البیان بی تردد تا مل مصاحبه
آغاز قیلدی . و بعد السلام فتح اید قوت . ع دریا اولنیر دندرد قو ملک
نه باعث اولدی ترک و بزم . و بمقامه ککه نه سبب حلاش اولدی طوح
رخت اقامت ایتمکجه علت نالمت اولدی . شتریه قلب صافی ایله احسان و بر
صورتحالی بر برات خیالنه تقریر ایلدی . دمنه احوال شتریه واقفا و لحن

نیمه

هیت و

90

بواقطار و اصفا علی ملک بر شیر و لبر در که شیر آسمان انوک هیتند ز بر که ناوانند
 و بیل دمان سگوه و سوگندن بشه کی لرداند و بنی خدمت که ارسال اید و
 بویور دی سنی انوک خدمت دعویت ایدم و بویورال او زره بویور دی که اگر
 متابعت مساعت اید سین تا بوعنایت دك باب ملازمت و واقع اولان
 تعصیر انکی جام جهان نا نظیر دن آب صغ و عفو الیه خوالیه و اگر نمر دیا نرد
 ایدم بن علی الفورد و نو کیدم و ماجرای علی ماجری رای عالم آرا و فکر کشور
 کشاسه اعلام و انما ایدم شتر چاره بولیا نوب ایدی اگر بی سیاستدن
 امین قبول رسک و دفع شورش و ضربیه ضامن اولور سک فر مانکه مضیع
 و وسیله مراقبت کله شرف خدمت و کرامت و ملازمت بویورم دمنه ایمان غلاط و
 شداد ایدوب کاوه اعتماد و اعتقاد و بیوب معیت الیه جانب شیر مرتبه
 اولدیل در کا شیر قیب و ایخت دمنه ایلرو و اردی و ایدی و کا وک وک و
 خبر و یدی بر زماندن صکره کا وکلدی شرایط خدمتی برینه کوردی شیر جان
 خاطر بر صورت بونایحه بن کلدک و کلکه باعث اولدی دردی کا و سر کد
 بالتمام حکایت ایدی شیر ایدی ای همان کرمی خوش آمدی و علیک السلام
 و الا کرام همان بومقامه آرام الیه تا شفقت و اگر امر د ز نصیب تمام بولور
 بنیم انواب فوج و عنایت مخرجم حایت مرفوعه و ما یله پرفایده ملازمت
 آستانه سعادت مریب و ولد مشغولی درین ملک کوردی بی زما د رکایت
 نیای کی در اول کاری که نیت کنم نظر در صلاح رعیت کنم کا و مرا هم دعا و
 تحت و لوازم شاولیجی برینه کوردی و کمر خدمت و عبودیت طریح و غبت
 الیه میان جانانه بند ایدی شیر دخی کار تبه یحیی ارزانی بویور و روز
 بروز مرتبه سن نریک قیلدی و اعزاز و اکرام و اجلال احرا سنده قصور قوم
 دایم احوال و تفحص و اخلاق نظر بر ایدوب معیار عقل و مقدار تیز و تجربه سن
 محسن ایدردی کوردی که کمال عقل و کیا سله معروف و تمام فهم و فرا سله
 موصوف هر چند تیز اخلاق و تشخیص دارا کند مبالغه قیلدی و فورد دك و
 و شمول فهم و در اندیشه اعتمادی نریک اولدی مشغولی نیکو سرتیپ دوردن
 قیاس سخن و مقدار مردم شناسن جهان دیده و دانش آموخته سفر
 کرده و محبت فرخنده شیر هزار تامل و مشا وده و بسیار نظر استمار لک

چون نام شیر استای ایددی
غایت و همدن اطاعت
غیر ب

شن

بهر مند اوله سن
در محبت و انعامزدن

رعایت

در لایه سن و

صکره

و فکر

اندوخته

کاوکه رتبه نقر بنزله ایدوب محم اسرار. و مظهر احکام و آثار ایدندی کاو
 دخی نغیندا احکام حکومت و تشید مصالح مملکت. و ضبط نفوذ و تدبیر امور
 بر درجه آثار کفایت اظهار ایدندی که خدمت شیرد. ساعت بساعت ربیت و قرنی
 نریک اولوب. بر مرتبه یردیردی که زمره ارکان دولت. و جمله اعیان حضرتند.
 عاوان ایددی که منته کوردی که سیر درجه رفت کاوی کردونه یوردی و اول
 اگر امن دایره اعتدال دین کوردی. و مباشرت اموده. اکامقار دیویر اولدی
 و مشاوره اراد اکا اعتبار قلما اولدی. دست حسد بصیرتیه سرمه نقرت
 چکدی و بر قشتم خرم دماغنه شغله عنیت بر اوقدی **بیت** طوبی زناک
 حسد آینه سنی. کل ایدی عنیت اودی سینه سنی **شعر** حسد هر جا که آتش
 بر فروزد. هم از اول حسودان را بسوزد. خواب و قراری کیدی و راحت
 سکون ساحت سینه سندن دخی کوتوردی. کله و شکایت انجون و اضطرابی
 حکایت انجون کلیده خدمته کلیدی. و ایدی یای برادر ضعف دای و سوند بری
 کورد میسین که تمام قهر خدمت شیرد مقصود اندم. و لطف حیل ایله کاوی خدمته
 کوردم. اول حضرتده قرب مکانت بولدی. و جمیع ارکان دولت دین متاز و
 اولدی. بن منزل و محمندن. و مرتبه اولمندن منزل اولدم. کلیده جواب و یرد
ع جان من خود کرده خود کرده را تدبیر چیست. بوتیشه بالایی پایو که نه کند
 او رولک. و بوعبار رفتنه یینه سن قالدر رولک. سکا اول منصوبه اولمشد که
 اول زاهده اولمشد. رمنه ایدی نه و جمله اولمشد **اول حکایت**
 کلیده ایدی روایت ایدر لکه پادشاه لردن برسی بر زاهده بر کسوت زیاده و
 خلعت دیبا عطا قلدی. و بر دطر اعیان را انحصار کیوانه نقب اوردی
 و دیده زهره زهره یی قییدی بوجاله مطلع اولوب عرف طبعی حرکت کلیدی
 و خیال خلعت ایل زاهده و ادوب دست یار دیکله دامن خدمته تسبیح قیلدی
 و تعلم آداب طریقت و اطوار حقیقتده تمام کوسوردی تا اول حیل ایله عمر
 خلوتی اولوب. بر کجه فرصت بولوق خلعتی کونوردی چون صلح اولدی زاهد
 خلوتی تحالی و مرید جلدی غایب و نابدید بولدی. بلدی که اول کو ناه
 آستینک دراز دستکی **د** دراز دستی این کوته آستینا بن چیست و
 جوا انجون شهر متوجه اولوب کیدر کن یولده کوردی که ایکی تخیر بر بیل جلت

که قادر اید

راه بیابان طوبی
خلعتند

ایدر

و سر لوی ایله بریخی اوردوب مجروح ایدلن و هر برینک اعضا سندن قان بر لول
 اولدی. بد و بیه حرص کلوب اول قان قانی یار دی. ناکاه و نولوط شورکن
 و بر بیلد باسرا و روسوزکن رو بیه میانه راست کلدی. و طرفیندن حکم زخم
 بیستوب دام هلاک کرفاز اولدی. زاهد بوضو یقچا ایدی. و اندن عبرت
 الوب و بخره حاصل قلوب یوله کیدر دی. و شب هنگام شهر بیستدی اولوب
 شهری بسته کوردی بخیر والدی. زاهد بیچاره کون آوار بکی اصراف شهری
 طواف ایدوب اقامت اخون بر مقام تجسس ایدکن. مکرر کوچه ده بورن روز
 خانه سندن نظر ایدکن نظری زاهد راست کلدی سرگردان غندن مرد
 عزیز اید و کن بلدی. و منزله دعوت قلدی. زاهد ده دعا ایدوب دعوت
 اجابت ایدی. اول کاشانه کوشه سندن سر کوسر دلو اوتودوب اوردوان کا
 مشغول اولدی. مکر اول عورت ناباک و بد کردار ایدی. و فسق و فجور اخون
 مهیا کنیز کلری و ایدی. هر برینه دروزینتار و پروب کوردی هر بجه
 صحبت ایتدی اول جوارینک برسی که شمه جمال یا کالی خوران جنازه جلوه تعلیم
 ایدیدی. و آفتاب عالم تاب تاب عذارنده غیرت ایله یانوب کیدر دی.
 چشم عاشق کتشی سینه عشاقی خدنگ غمزه نشان قلمسیدی و بجان نجیبی
 طمع کام لوه تنک شکر کی جلوت و بر مستدی **قطعه** قمر هم شهری دی غنیمتینک
 شکر همشیر می سکولینک. اصلش بر قلینه بیک دل و جان. کلینه سنبل
 قلمش برایشان. لند اهلک اولمسیدی ری سنک. دهانندن شکر قالمسیدی
 دلتک. بر جوان زیباروی سرو یا لاه سیما شیرین زبان باریک میان ایله
 ترکان خطای چین زلفندن سنبل کی بیچ و تابده. و نوزن عمر قدی
 سوق شکر سورا نکیزند دل عشاق کی اضطرابده ایدی **مشوی** روی چکونه
 روی رت و جوفانی. زلفی چکونه زلفی هر حلقه بیچ و تاب **بیت** حجاب
 اولماسه زلفنی بجای. یقار دی آفتاب حسنی بای. نطق تعلقی جان بند
 و طوق نقشی کردن عروس دله سونداتش ایدی. و پیوسته مهر و مایه کی
 برمنزله قران. و زهر و مشه کی کی. بر برج احصاء و اقتران ایدر کور
 جوان غیرت عشق دق مری که غیر یلدریخی اول جاریه نک جرعه و صا ایدی
 بهر مند اوله لودی و تشنگان بیابان طلب مر از قبله چشمه ز لاله یول بول

ضرب

ند

سیکیندی

و هو ای جانانده نقد
چون خفا شده
نموده شدی

شعر کورسم بر دم سنی غم در دناک ایلرینی غیر لیه کورسم سینی عزیزت هلاک
ایلرینی. اول عجوز بیکر دار کینزک بر معامله سندن عاجز قالمشیدی. و کثره
خرج و قلت زلادن بیطاف اولمشیدی. اما چون جاریه حجاب حیاتی میاند
کوتور میشیدی. متنع اولتو ممکن اولمیحی بالقزوره اول جوانک هلاکنه قصد
ایدی. و اول کجه که زاهدانوک خانه سندن همانایدی. صحبت ترتیبین ایدوب
فرضت کوزیدی. و جام مالا مال شرابله عاشق و معشوقی با عیال حجاب ایدی.
چون اهل خانه شراب خوابله مست و خرابا ولدیلر بر مقدار نهر هلاک ایدوب
بر ماسور کجه قوزی و ماسوره نیک بر طرفی دهانه. و بر طرفی جوانک اغردن قریب
دیلدی که نفع ایدوب اولن نهرک بعضی بی جوانک دماغنه کیده. ناکاه چو عطسه
ایدی. بیسی جواندن هوا خوج ایدوب بخار قوتیلن نهرک کلیسی کلوب عجوز کیده
و فی الحال تاثیر ایدوب هلاک اولدی. و بسیط خاک وجود زن ناباکدن پاکیز
اولدی. هم در سوران وی که در سرداری من حفر بر آلاخیه وقع فیه. زاهد بوکا
مشاهده ایدی. و اول شب بوالعجبی که روز قیامت زاکا دراز کلمشیدی. هزار
قبله پایانه یقوریدی. تا سؤل وقت که زاهد صبح نورانی زاویه نشیند نجوق
محراب و الصبح اذ استفتی سجاده سیله مزین قیلیدی. و مضرب آت عالی رایت خیریم
من الظلمات الی النور عالمیانه روز روشن کی معاین و مبتین اولدی. **بیت**
یاف صبا کند آینه رنگ. چون رخ آینه چینی ز رنگ. زاهد رخی اول
طایفه بدینها رک ظلمت فو و فسادند ز خلاص اولوب. بر منزل رخی طلب ایدی.
اتفاق بر کفشکر که کذوی زاهدک برید معتقد لری عبادند ز عدا یدری.
بر سبیل تبرک آتی و نه ایلیدی. و جماعت لو از م خدمت و مراسم ضیافتی کا
ینبغی وصیت ایدوب کند و بعضی احبابنک دعوتنه اجابت ایدی. مکرانوک
خانو ننگ بر جوان خوش طبعی. زیباروی آهسته خوی سلسله موی **بیت**
بدل کوی و عشق ساز و شوخ چشم و غمزه زن بویله یوجان اولور بلای
جلان زن دوستی و ارایدی. میانلرنده بنای میل و تعلق و قواعد مهر و
تعلق مشید و استوار ایدی. انلرک میاندن. بر حجام و ارایدی که در له نماله
مکرو حیله او کوردری. فن سخن و نیرنجاده ایدی. افسونله آب و آتسه آتیزلج
و سهیل ترتیبه ایزد ولج او کوردری. و دم کرم و کلمات نر سله بولاریوم.

خبر خراب

بات

۱

و صحرای صماید و بصواید **ردی مشوی** زنی نگاره ایدی اهل تبلیس مکرده آگاه
 شاگرد ایدی البلیس. اندک سیخه و یاشنده میزد. ولیکن غول یکی ره بر سر
 لی ورد و در کوی خرنیک. طشی ساره ولیکن ای برزندک. هوسا تایی کورمش
 بگورمش. هوا بولنده چوق بلیش یو بورمش. زنگش کور چون داری اعیان در خالی
 بولدی. فضای دماغی هوای وصال یار ایله طولدی. فی الحال زنجارمه کیفیت
 حالی عالم ایدوب ایدی دلبره خبر ایله بویجه شکر بی غوغای مکسد و صحبت
 بی آسایش تنه و عسسی **سهر** بلای تنه آسوب عسسی یوق. سنکله بندت
 ایتوق هیچ کس یوق. اشارت دلا له ایله جوان دلدار شیا نگاه حلقه دار. در
 دلدار حاضر اولوب منظور فتح الباب ایدی. ناکاه کفش کربلای ناگهان کبی کلوب
 اول بیکانی و آوا کند. کوردی. مکر بوندن سابق بو همت خبری سمعنه ایشیدنی
 و بیکم من بیع بخل قلبنده. فی الجمله براندی. بوزمانده کراول جوانی قاپوسنده کوردی
 یعنی غالب اولوب مضنون مظنوننه حازم عرقا ولدی. و عرق غیری مضطرب
 و نایره جمعی مله ب اولوب اونه کلدی. زن بد بختی محکم لت ایدوب تاریب بلیغ
 اندک بصره برسونه بند ایدوب کندی. و کند و واروب بالین آسایشه باس قویو
 بایدی. مرد زاهد بوفکرده که بونی شفقت بچرم و جنایت بو عورتی بو قدرات
 اتمک روشم و قدن دور. کرا ایدی کین شفقت ایدوب بوشنا عدل منع ایدم
 دیرکن ناکاه زن حجام کلکجا آواز ایدوب ایدی ای یا جفاکار بوجوانه بخون بورد
 انتظار و روسن کناه دکلید. الله دن قورق بیز یوری وار. وضعی قوت ایله
 یوز طومسکی روزگار بیت یاردا کرسر رسیدن بیمار غم است. کور ایخ شهنواز
 نفسی آید. زن کفش کرا و از خنیله آتی فاشند دعوت ایلدی و ایدی **سهر** آسوده
 دلا حال دل زار چه دانی. خانخاری عشاق بکر خوار چه دانی. ای فاحشه پروان
 کنان بر سر روی. در در لرغان کرفار چه دانی. ای یار مهربان ناله زاری نیست
 و بنم حالی معلوم ایله اندن سر نشایت. بوسوم نی رخ کراول شوخ چشمتی قورده کوروب
 ناکاه دیو دیوانه کی اچر و کیروب بنیلت نهانیه بیطاق اندک ز صکره بوسونه
 محکم بند ایدوب کندی **بیت** آه کم پروان و زور درله اولدی اسوتی در دیک.
 اکومض و شکسته میسای شفقتک و اول عروج دکنسته مرهم و چمنک واریسه لطف
 ایدوب بی بوندن خلاص ایله و نقد رحمت ایسه دستور ویرک بوندن بدل سیسه

سینه بند

سینه بندایم. د فی واروب دلدارمه اعتذاراید و بیکم. و سینه بندن خلصاید و
 وضع سابق او زده اولم. اگر بنی طاقه بومرافتی روا کورسک هم بنی هین لغت
 و هم جیمی منون مت قیلورین. زن حجام و نور محبت و مر حمتن مقتضاسنه رضا
 و یوری. و اندن بول کند و بی بند بلایه بونداید و ب آبی طشره کوندردی. زاهد کلانی
 استماع الحکمه سرشته جنگ زن و شوهر چکنه دوستدی. بوشاده کفشگر بیدار اولو
 عودنه آواز اندی. زن حجام ناکاه آوازندن بیه و کیفیت حالندن مطلع اوله دیو
 خوفندن جواب بر میدی. کفشگر همارکه فریاددی. زن حجام جوابه اقدام اندی.
 کفشگر بوجالندن غایت منفعل و آبش خشم. و نایره غضبی تمام مستقل اولوبی لعل
 زن حجامک بورن کسوتبالنه و یوری. معشوقه کوندردی که خوش تحفه درردی. زن
 تر شوهر اسندن فریاد میوتبصر اندی و کند و کند ویه اییدی عجب حالندر **مضاع**
 عشرت دیکری کرده و محبت در کری دید **شعر** عنری جینی وانا المعاقم فیکم. فکانی
 سیاه المستدم. چون زن کفشگر کلدی زن حجامی بوبار بلایه کوفتار کوزدی.
 بغایت ملول و دلشک اولوب زار زار اعلدی. و بسیار اعتد اردن صکوه بدین
 کید رفت وضع سابق او زده کندنینه ستونه بغلدی. زن حجام بنه استون فرو
 بورن الله آلدی. و افتان و خیزان و ترسان و لوزان وینه کلادی **شعر** که اقل
 حیرتند که کوردی. زاهد بوالهوالک جمله سر. که مشاهد قیلدی. و بواورد
 بوالعبدن و رآه بوده عینندن عرصه ظهوره کلانی حیرت او زده حیرتی مزید
 اولدی. اما زن کفشگر چون بر ساعت کجدی دست مکرور غایبکله دعا یه
 آجدی و اییدی **مشوی** الهامادشاهها کرد کار. خدایا قادر پرورد کار.
 سکا مخفی در کلده هیچ بر راز. دروغ و راستد رقانکد ممانه بوجلام کافرا
 ایدوب بر فعل حرام ایله تمنا اندی. و بر معصیت سبیلکه کندن صادر اولدی.
 خزا و عقوبت روا کوردی. الهافضل و عنایکدن میدرقیل. و بر عضو مقطوعی که
 زینت جمال چهره در بکاینه در ایله **مشوی** نیم صدقم یوزین بر نودایله. دروغ
 رشک نقابن دورایله. کدر یوزدن طمانینی کانک. یوزین آج کون کی راز نهانک
 ظاهر ایت دامنم بهمت اندن. یاقم قوتاری و بر محنت اندن عورت تصرعده
 ایکن کفشگر بیدار اولوب چون ناله زرق آمیزی. و دعای شوهرانگریز استی
 فریاد اندی که ای با بکار. بته روزگار بونه حاجتد که دیرین. و بونجه مناجاتد که

ستونه بند

فشارک در بین
آلدی کلک

تعبیه

کپی غیرت ایله صا
یور دی

هی

ایدین بلزینسن که فاجر ملک دعای اولد رکاء ده دعا اولمز و فاسق ملک
 نیاز اول استانه ده اعتبار بولمز **سفر** کرت هوست که کادی زنجیت کسا
 زبان بالک و دل پاک مردی باید . ناکاه زن نفر ایدی که ای سکا ز دل از
 کل قدرتا کفو و فضل نامتایه کور که چونیم دامن عصمت بومست لایستدن
 بالک ایدی ایند سحانه و تقالی بوسکسته ناک بودنینه عطا قیلدی در ستر ایدی
 و بن بچارینه خلاق میانده قضاحت و فیضتدن مقصدی . مرد ساده خاطر زن
 فاجر زن بولکمایه ایشدی میتر و معجب اولدی . و چراغ کور و بکلدی زین
 سلامت کوزدی . و بوزن برقرار بولدی . و زخمیدن هیچ علامت حسن ایلدی .
 فی الحال کماشته اقرار وافر استه اعتراض ایدوب اعتداله مشغول اولدی و تلفظ
 تام و عطف تمام ایله دست و پایندن بیدن کید زدی و توبه نصیح ایدی که
 من بعدین بینه باهره و تحت ظاهر سز بونک امثالی افعال اقام امیه . و هر
 غما ز فتنه ساز سوزله زن پارسا و عیال پاک از آرزو فلیه . و بقیه العمر بوزن
 مستقره سبجای الدعوه و ما نند طشر بخا و زامیه . بوجابندن زن حجام ستم
 دیده و بیلی بریده خانه سته کلدی میتر که نه تدارک ایده . و بواقعه شهرینه
 نه صورتده کوسره . و خویش و یگانه ناک سوالنه نه طریق ایل جواب ویره .
 و دوستلرینه و همسایه لرینه بویاید نه یوز بیله اعتذار ایله بواشاده حجام جامه
 خوابندن عورتیه صبح فریدر آلات و اسبابی آلی و برکه فاون خواجه خدمته یکدم
 دیدی زن تو فقله جواب ویدی . و اسبابی و یرمه ده پنجه زمان مکت ایدکن
 صکره کیسه بزن استره یی چقر و ب تنها صوفی ویدی . مرد حجام خشم تمام ایله شبت
 بیره استره یی زن جانینه ایدی . و دشنام شنیع کلامه آغان ایدی . ناکاه زن
 فریاد ایلدی . و مدد بودنم دیو کندوسن یوز بیره آوردی . حجام میتر اولدی اقرار باو
 همسایه لری حجامک اوینه جمیع اولدر . زنی خون آلوده و بیلی بریده کوردلر حجامه
 زبانه ملهستی دراز ایدوب انواع اطاله و سرافنده آغان ایدلر . اولی بچاره حیران
 قالدی . نه انکان مجالی واره اقرار اید جل جلی وار . چون چهره دو زبانه افرو
 و در پرده ظلمت نمایان اولوب . و آینه کیتی نمای خورشید جام جمشید کی
 درختان اولدی **بیت** جو صبح اولدی و یوز کوستریدی خود سید . فلک الک
 الینه جام جمشید . اویای زن جمع اولوب حجامی قاضیه الدلر . اتفاق اهد تحج

دوست و این

و جمله

ورای ساق ایدوب

شیر
زیاده

خانه کفش کردن چاقو برید عیار احوالی است سارا چون محکمه باز مشدی
 چون ضما حجام قضیه قاضیه مراغه اندله قاضی بویوردی که ای استاد کذا ظاهر
 و سبب شرعی ثابت اولمدین بخون بوعوزیه میله قیلدک حجام مختیار اولوب بقدر
 حجتده عاجز اولدی قاضی دخی الحرج قضاص بقض قاطعی مرجعیه قصا امر ایلی
 زاهد چون بوجالی کوردی قاضی حضور نه کلوت ایلی ایها القاضی بویامرد
 فکر وانی ویدیه فراستله نظر کافی بویورمق کرک زیا که بنم جامی و زالمدی
 وروباهی بخیر لره لک اندی زن فاجره نک زهره سن زهری حاله اندی
 زن حجامک یوزن کفشکر قطع ایلیدی بلکه بویولره باعث ینه کند و فراموشد
بیت نه اولدیه ینه باعث زاولدق جزای فعلی بود که بولدق هواغولیه
 اویوق یولدن آزدوق و فاسر نامه سینی اکر یی ازدق قاضی حجامدن ایلکوب
 زاهد جاننه توجه اندی وایتدی بو معانی بی بیان و بوجلی تر جان تفصیل
 ایله عیالده لک کرک زاهد دخی هر گذشتن من اوله الی آخره قاضی دجکات
 ایدوب ایلیدی اکر بنم برید جمع اتمک هوا سی اولسه ترهات دزده فریفته
 اولموب اول اعتبار مکار فرصت بولوب بنم جامی المزدی وروباهلک اکر حصر و
 شرمی اولسه و خوشنوار نقدن فراغت قلعه بخیر لک آسینب زنده لک اولدی
 اکر زید کار جوان غافل زهر هلاهل ایله هلاک قصد امسه جان شیرینی پر
 قلردی اکر زید حجام اول فعل حرامه مدد کار اولسه کفشکر آنی شله تمزدی
 هر که که اسات ایلیه احسان توقع اتمیه وکم که فی شکر دلیه غم خنظر اچک کرک
بیت چنین گفت زانای آموز کار مکن بد که بدینی اذ و زکار بومیلی انوچون
 کوردیم که نابلاسن بو کرباب بلا و غرقاب محنت سن سنی اندک و بویاب ریخ و شسته
 سکان و فتح اندک **شعر** سن اندک کند و کلزارک یز خار بریدر کا و له سن
 بلبل کی زار **ع** آخر که نایم هم از ماست کبرهاست دمنه ایلی بی راست موبلر
 بونی بکانه بن ادم ولی سن یو یابده نه تدبیر ایدرسن و بوعقد نه حلقه نه
 حیل ایدرسن کلیله ایلی اولدن سکا و عمل موافقت اتمم و بویطریق سلوک
 سکا رفقت کوسن مدم حاله دخی یو یابده بن کند و می جلف بیلورم و خوب
 دخل امدن تمام احتراز قلورم مگوسنک حقکه ینه سن فکرایده سن که میشلور
ع هر کسی مصطفی خوش نکو میداند دمنه ایلی بنم فکر بود که مکن اولد و بی مقدار

بذل مقدور و صرف محمود ایدوب کاوی پایم سندن آیندورم و حضور مملکت
 مره و دایدوب بل که مملکت سندن سورورم که مذهب حشیده اهل و تقصیر خست
 بولزم و اکو طریق تغافل و کاسی سلوک ایدم ظم بود که ارباب جز و مرورت شد
 معذور اولم ایدم اندر نکو مضب جدید دخی تو قی قلمرو و کند وحدت مدن زیلی منزل
 طلب اتمرو فضل حکما بوی مشلرد که عقلا اگر بی خصوصه بذل مقدور اید
 معذور لردز اول طلب اتمک سول مضی که سابقه اکامصرف اولس اوله
 آلیجی برهین ایلک سول ضررت که آفر بر کره بحرم قلمس اوله لر آلیجی مالک
 اولد قلمر منفعی محافظه اتمک دوردی و طه آفدن خلاص اولده
 مبالغه ایدم بستیغی زمان مستقبله جلب نفع و دفع ضرر ملاحظه اتمک
 بنده همان کاسی ایدم که بنه اولکی مضیم بستر اوله و چکل حاله اولد و تو
 لطافتی نوله بسط طریق بود که کاوه بر منصوبه حکم که زوی زمیندن وجودی
 دوزخ و بیا خود بوسر منزلدن رخ آقامی بروا دیه دخی آیندورم بن اولد خجند
 ضعیفدن کتور کلم که باشد دن انقائمن آدی کلیله ایدی بنجه اولمشد اوله
حکایت رمنه ایدی اکی کجشک بر درخت کوشه سنده آشیانه طر مشلدی
 و متاع دنیاد آب و دانه ایله قناعت اتمشلدی بر قله کوهده که اولد رخ آتک
 دامتده واقع اولمشدی و بر باشد دخی مقام اتمشدی تنها بر کوشه ده بوق
 خاطفی کجی جفردی و ضاعفه و اریطور مرغزارک خرمنه اوردی و دیشک کجی
 پنجه بر مرغان کسوردی اگر پنجاه بوردی درر بوردی هرگاه که کجشک لر پنجه
 کتوره لردی و صد خسته پروانه یوره لردی ناکاه اول باشد کین کاه دن ظاهر
 اولوردی و پنجه لردی بر سکا را بدی کین پنجه لرینه سکا را بدی و پنجه
 کجشک لر کجی کجی الوطن من لایمان اولد و لذن جلا اتمک معذور دز و بیداد
 باشد جفا پیشه دن دخی انده اقامت معسر اولمشدی ع فی روی سفر کردی
 وی رای اقامت اتفاقینه بر نوبت پنجه لر قوت بولوب فر و بال ایلم جنبه کسلد
 و بدرومادر دیدار فزندن لرله خوش اولوب المروک پرواز و اهتر از لرند
 شاد و خرم اولمشلدی ناکاه اندیشه باشد خاطر لرینه کلوب بالکلیه بطنش طی
 د و ویت اضطراب تمام ایله کوه و اولد لر و پنجه لردن بر بی علامت رشد و اصبع
 حسنه هویدا ایدی المروک کیفیت حالی و فرحان رتبه باعث انتقالی استفسار

آغاز اندل
 کره و زاری
 صیات
 ایدی

ایدیکه ای پسر وای پاره **شعر** از ما پسر کانت دل تاجه غایتست از آب دله
 برتن که او تر جان ماست پس سبب تسویش و اندیشه و قصه بر غصه باشد بیداد
 پیشه بی علی التفضیل اعلام ایدیکه پسر ایدیکه ای پدر وای مادر حکم قضا و قدر
 عدم رضا اگر چه طریق بندکان خدا گذرد اما مسبب الاسباب هر درده در مان مقرر
 و هر درجه بر شفا میسر است **دیت** اولدن غیره هب چاره وارده او کولن
 دینده نه یاره وارده یکن که اگر بوغایله نولک دفعه سه بیغایله سنه و
 عقده نولک حلقه جهد تمام ایله سنه بقاف بزدن مندیغ و بوقسات نزدن مندیغ
 اولم کجشک بونوبه سر غایت دلدن برکوب بری پنجه لولک نقره حالی چون قالد
 برسی بودرده و او طلیحون پروانه کلدی چون بر زمان طیلان فلکد خاطر
 بوخلمان ایدی که آیانه جانه کیدم و در درون حال دگر کور کیم نقره ایدم
دیت بدرد دل گرفتارم دوا ی دل نمیدافه دوا ی در در کازیت پس مشکل
 نمیدافه قضای آهی مگر سمندر معدن استند چقوب فضای محرابی کشت
 ایدردی کجشک نظری کار است کلدی چون اول مشکل عجیب و هیکل غریبی
 کوردی کند و به ایدی واره بن باری در درون بوجوان تحفه شرح ایدیت
 شاید که **ع** که از کار فر و بسته ما بکشاید پس بظهور تمام ایله سمندر قند
 و لوازم نشاء و مراسم سلام و اعزاز و اگر امن برینه کتوردی سمندر دخی غریب پرورد
 و مسافر نواز لک شراطن بقدر ایدکد نصکره یوردی که بشکرده آثار ملاک
 و ضحیکدن عبار ایفعال وارده اگر بچ راه و شد اید سوزن ایسه بر زمان سایه
 حمایت زده آرام ایله راحت و له سن و اگر حال شک دخی و اریسا اعلام ایله باشد
 که بنیم کفایت ایله در در که چاره بوله سن کجشک بچاره حال دارینی بر دایله
 که اگر سنک خار بر زده سن ایستسته تا یثردن پاره پاره اولیدی سمندر شرح
 ایدی **شعر** باهر کسی که شرح دهم داستان خویش صد داغ تازه بود آن نا توان
 سمندر چون بوکلمات شرد از یی استید کاردرونی شعله رقت ایله بر آید و
 ایدی غم نیمه که بن بوخام غموی اوست و کوزدن کوزنه بن و بویکد نلک خانه و
 آشیانه لونه آتش فنا آورده بن من جان بمنز لکدن نشان ویر و بونده طور
 سن آشیانه که واره که بن سنی و ایسک بولورن سنی که مهم اورورن کجشک
 سمندر آشیانه سمندر نشان ویر و ب علامت و اما رایتی بیان قلادی و دل

وادمان شراب میل و هو و استماع اغای دره و در بختی خلافت و دکار یعی بی اول
 وقایع که واقع اولور مثلاً و با و تحط و خرق و خسف و زلزله و حرق و غرق و بختی
 تن خورق یعی بی خشم و غضب ده افراط و فرمان سیاست و تقویر و عدم احتیاط
 البتعی بجهل یعی بی مقام صلحه جنك و مقام جنك ده صلح و وقت ملاطفند
 مخالفت و زمان عنفده لطف **بیت** جنك و صلح یعی محل ناید بکار جای کل کل
 یاق و بجای خار خار کلیله ایتدی جنم ایلدم که کمر بکری میان جانہ چکش سن و
 تخم اغای حال هلاک شوب ده اکش سن و ریل سن که سنک ممر کدن اکابر
 صرا بریشنه و نایره شر کدن اکابر شر دیشنه فاما غافل اولمه که مقدمات آزار و
 اضرار بونیتیه و یوز و بحاسدک قصد فاسدی بنه کند و یعی عاید اولور **شعر** هر که
 بدی کرد بخیزد ندید آفت آن زود بوی در رسید هر کسه که بصیر بصیرت
 و عین عبرتیه ملاحظه قبله و لو عالم عالم مکافات اندوکنه عالم اوله شک کلاه
 جانب جنر و فرجه مایل اولسه و دست و زبان آزار و ایدای خلفد ز محافظه
 قلعه کر کد ز بنیه که اول بک شاه علل قلسند دمنه ایتدی بنجه مسموع
 اولمشد راول **حکایت** کلیله ایتدی روایت ایدر که زمان قدیده بر
 ظالم و ایددی که دست نقدی و تسلطی کریان رعیتی حالک اتمشدی و قدم
 طفیلانی جائیه عدل و احساندن طشره کمتشدی **بیت** شیر ستمه کویا اولمشد
 پروریده و جور و حیا و شر دن اولمشد یافزیده و ظلم و ستمی بر غایت ابرمشدی
 که هر آن و هر ساعت عامه رعیت دست رعای رفی ایدوب اکا نفرین و لعنت
 ایدر لودی و بیدار یله سؤیله آید چمتشدی که سلاطین زمان میانده اکا
 ظالم در لودی اتفاق بوبل شاه بر کون سکاره کندی چون کار سکار دن فارغ
 اولوب مسند سلطنته جلوس اندی منکلیره ندا اندر دی که ای عامه رعایا
 وای کافه برایا سوابق زماندن ای هذا الان حجاب بصیرتیم رویت روی
 صوابدن منع اتمشدی و دست عصیانم محرومانم دیده و مظلومانم محبت
 رسیده یه چنیم چمتشدی حالیا بشارت و سون که رعیت پرور لک صفایه
 ضا فی دم و معدلت کسترتک مرکابنده یابیت قدم امیدد که من بعد بر افزیده
 حرمن حالنه آلس نقدی دن شرایر میه و برستم دیده نک کف با فی ایازار
 ضرایر منیه **بیت** زمینی ایلیم عدلیله معور جانی ایلیم جوریمه مسدور

قدم ثابت و استقامت و عزم و جزم سابقان و کافران و ظالمین
 تابع و ناخدا و فکر اسلام اولد که من بعد بر افزیده نک خرمین
 شرایر دن بر شرایر میه

بیت

رحایا بونیدام حیات تازه و راحت بنه اندازد بولدی. و فقرایه بوزده ایله رخصه
امیدده غنجه مراد سکفته اولدی **بیت** ازین بونید مبارک که ناکه آن آمد. بشنای
بدل و فرود بجان آمد. القصه ایام دولته احکام معنی معدلی بر مرتبه یه ایزی
که آهونه بستان شیردن شیر اچردی. و خرکوش تازی ایله یازی ایدروردی. تازو
بازیله بر خانه ده ایناز. و شاهن قازلم هر واده و مساز ایدی **قطعه** مذعول
شده باز سفید جفت کلنک. زامن او شده شیر سیاه یار شغال. نه از هر ایدر
فاز هر ایدر چنک. نه ایند راز کند در زمین بدین چنک. **آخرا** ای احکام **بیت** ^{عبدال}
بر مقامه و ایزی که نام نوز و ان زاویه نسپانده قالدی. تا بوسبب ایله بقی شاه ^{عبدال}
اولدی. بکون خواص جم سلطنتدن فرصت بولوب کیفیت حالدن سوال اندی.
و مرارت جور و جفا خلافت و قایه مبدل اولدی. شاه ایدی بن اول کون که
عزم سکارت اشد. و قصد صید لیمون بر مرغزار چمتشدم. فضائی سگار کا هده
تک دیوی ایدر کن و هر جایه نظاره ایدر کن. ^{بیت} ناکه کوردم که بر و باه سکر بکید.
و ترسک عقیقه دوسوب. و ندانله سکر برین چکوب **دود**. بچاره رویه پای لنگ
ایله برسو. اخه کرویوب نور تولدی. سگ دو بوب کیدکن بر پیاده بر سگ آقوب
اتفاق سنک سکارت پانه راست کله ی سکسته اولدی بر ساعت کچد بکله ناک
ایاغن برات. دیری سکرت انشقامن الدی. بر مقدار کمدن ناک دخی یا غی
بر سوراخ کچوب خورد اولدی. چون انلری بویکی قیته اوزده مشاهده ایدم.
دیدم کند و موه کور کیم عمل ایدر نجر اولدی. و خراسیته سینه مثلها **بیت**
کیک موری خورد باز آمد قضا صرا ز کیک خواست. بعد از آن آمد عقاب و انر عمل
بایاز کرد. قتل قتل و سیقتل قاتلو. معلوم اولدی که هر عمل مکافات اولورمش.
و احسان و اسات هر کس ایدر کن بولورمش **شعر** نیک ریاب بدکن زینهار.
که بدو نیک باز خواهی دید. بوستلی اول الجدر کوردم که مکافات آزار و انتقام
اضرار دن کچه سن. میا ایا نیک شامتی نه سکا عاید اولم من جفر بن لایحه.
وقع فیه غی اسی سنک حصکه ظمور کله. دمنه ایدی بن بو واقعه ده ظالم
دکلم بلکه مظلوم. و ستمگر دکلم بلکه ستم کسم. مظلوم اکو ظالم دن انتقام صد
اولسه طریق مکافات نه لازم کلورمش. و آزارنده نه قصد ایسه عدل نه.
مجم و کناه کاری اولورمش. کلکله ایدی فرضا که بو عدلن سکا سیه حل کلن.

نامه مبدل

نظاره ایدوب
کدرن

کند و نسیم ایدم

چو دروخت
منه لا اولم
سکرتین
و باغین
صودیک

امیش اما کاوله هلاکته بنجه قادر اولوسن که آنوک قوتنک عشر عشری قدر
 قوتنک بود و آنک اتباع و اشیا ی منک احباب و اصحابکدن چوقدر دمنه
 ایندی بنای امور و فود قوت و زور و اساس کار کثرت اعوان انصار مبتنی کلده
 بلکه زای راست و تدبیر دست بجهل دن مقدمه **ر** الی قبل بشاعة الشیطان
 زیرا که اول نسخه که دای و نویت ایله میسر اولور غالب بود که زور و قوت ندن عاجز
 قایل **سفر** کارها راست کد عاقل و دانا بسنی که بعد لشکر جبار میسر نشود کوشه
 یقیندی که اول زاع حیل کاد اول مار ستمکاری حیل ایله بنجه هلاک اندی کلیمه ایندی
 بنجه اولمشد اول **حکایت** دمنه ایندی امثالده کلسد که بزاع نرگون
 کمرده خانه و بر سنک سکا فذ کاشانه طومشدی اول سوراج جوارنده برما راژد
 کرد که آب دهانی زهر هلاک و حیات و لعاب دندانی مبطل مزاج بقا و حیا ایدی
 وطن امتشدی مار زاعک بنجه لوبن هرگاه سکار ایدردی و جگر زاعی آنس فراق
 اولد بیه بر داغ زاع ایدردی چون مار ستمکارک انرا و آزاری حد دن کجک
 فذاع بچاره نک کار جانه و کار دستوانه یتدی ضروری مارک هلاک تدارک
 ایدی و دوست لوندن بر شغاله جان حکایت و سمن بدسکال دن سکا یت ایدوب
 ایندی بر فکر الیدم که بومار بجه خوارک بلا سندن قور تولور و بوطال لجان سکارک
 جفا سندن خلاص بولر شغال ایندی بوبلاک رفعتده و بوعایله نک دفعنده
 چاره فکر الیدک زاع ایندی فکر بود که چون دیده مای خواب آلوده کوم
 منقا خوان خوار مله چشم جهان بین چقرم تا بر دخی قره العینم چشم زخمی کنیه
 ویا و نظر اتمیه و فز ندلم انوک شور شردن با مون و ضرر زهر دند
 مصون اوله شغال ایندی بو تدبیر غایده سخیف و صوب صوابدن سخر قدر عقلا
 قصدا عدا و دفع بلاده بژند انک ایدر لک انده خطر جان اولیه زنهار بولور
 فارغ اولکه اول ماهی خوار کیم اولیه سین که هلاک خرچکه قصد اندی رسو
 تدبیر ندن جنک خرچکه هلاک اولدی زاع ایندی نیجه اولمشد مار اول
حکایت شغال ایندی بر ماهی خود بر جویا رخا رنده و طر طومشدی و کال
 همت صید ماهی به حرف امتشدی هر کون حاجتی مقداری ماهی سکار ایدردی
 و حضور و فاهیتله روز کار کچور ردی چون بولک موسی کلدی ضعیف
 قوت دن بغایت سخیف و قوای بدنی روز بروز ضعیف اولدی سکار ماهی دن

شکه

نمایند

و محفوظ

ورطه هلاک کد
 سرشته خلاص
 البذل کنی

وشت غم دام الله كفتا اولوب كند وكندي لوم ايدوب ايتدي **شعر** دريغ قافله
 عمر انجا رفتند كه كودشان بهوايد يارمان رسيد حيف كه ياد عمري با نچه ايله بلكه وير
 قدر بلدم و بولك و قني ايجون قوت لايتوت زخير سن قلددم حالي ايا هم طاق
 اولوب قوت ما لايطا قدر بولك ندم اولدي كه بناي عمري قواعد حيله و هكر اورد
 بنيا دايديم و دام فريب و ذوق تر تيب ايدوب خانه تدبير تر ويرا ادايديم **مطلع**
 شايد كه دين نهانه روزي كذرد هر كند و يي غلگين و اندوه كني كوستوب ناله
 حزين و كوي اين ايله كماره آبه كلوب و نوردي اتفاق بر خنك آي ايراد
 كوروب يانه كلدي و بساط انبساطي بسط ايدوب ايتدي اي عزيز سني بغايت بلول
 كوروم موجي ندر و چهره خاكده غبار بر ملال و انفعال مشاهده قلدوم
 سيمي نه سنده دره بوي جواب و يردى كه نچه غمناك اوليم و يا دست اندوه ايله
 نچه كريان چاك اوليم كه سن بلوسن نيم ماده معيشتم و سه ماهه عيش و عشرت
 بو كه بغير ايتدي كه هر كون بر قاچ ماهي سكار ايدردم بكا اند سدرق و قوت لايحت
 حاصل اولوردي و ماهي لر جندان تفاوت و نقصا كلزدي بنم سخا و قافه يور
 قنا عله آلاسته و چهره احوال جمعيت فراغتله پراسته اولوردي بكوني كي ميتاد
 بوجو يار كماندن كجوب سويلشور لردى كه بواي كورده ماهي ني حده و غير متناهي
 الملوك تدركن انك كرك بر ايتدي فلان ايكورده ماهي بوندن زيرك دره اوكل
 الملوك امرن بر طرف قيله لو بعد بونلرك حقدن كلكه له حال بوموال اولور
 اولور سه جان ستريندن ال بومو كرك و زهر مرك و هلاكه راضي اولمو كرك
 خنك چونكه بوجري ايتشدي على الفور كلوب كاهي حال ماهي نره اعلام ايتدي
 ماهيلر بوجير و حقدن جوت و خروشه بشلديلر و ترشان و هراسان اولوب برك
 بيدكي لوزان اولديلر عاقبت اتفاق ايدوب خنك ماهي بوجير و حقدن كلكلر
 ايتديلر بوجير بون سندن بر نقل ايتدي كه قيسا و سندن عنان تدبير دست نصرتمز
 كدي **شعر** چندانكه سرا تا باي هم مي نكرم بركا رصفت نر عجز سو كشته تر فوم
 حالي اكلرك كه سكله مشا و رده ايد و ز كه المستشار موتقن خردمند كچه دشمن
 رخي اولور سه جون اكله مشا و رت و حسن تدبيره مراجعت ايد له كركد كه شرط
 نصيحتي دريغ بوريه مخصوصا سوال مرده كه بعضي فوايده ايتدي كا عايد اولم سن
 خود بو كه مفر و معرف سن كه سنك ثبات ذاتك بيزم دام عمر مزه مريوط

شعر

شعر
و تابه دو
كوي تاب و
اضطرار

دند

نفعي

اول جلد

اعتسالى ايدوزاغ في الحال ايتوب حكاية الكدي واول دستور او زره كه شغال
 نصحت امستدي مارا و زره آتدي. اول كسته كه ناغ عفتي كلسلاري سلك ماري
 سنك دمار ايله تارما ايدوب ناغ كمار خلاصه حقد **ع** ختم از ميان برفت و شل
 از كجايتم. دمنه ايتدي بومثلي كوردم كه تا سيله سن اول كسته كه راي دوت ايله ميسر
 زور و قوتله مقصور دكلدر. كليله ايتدي اي دمنه شتره قوت و سوكوت و راي
 فكر ندي بدك و فهم و فراست و عقل و كياسه دني مثل و مثالدر بومقوله كسته
 مكريله طفر بنجه ميسر دكه هر جاني كه مكريله حفر ايد سن اول فكر ايله سدا ايد و هر
 كه هي سرانكست تزوير ايله حل ايد سن اول دست تدبير ايله عقدا ايلر. مكره استا
 خر كوش كوش بهوشكه بيشندي مي كه روباهه قصد اند و كي بنده كند و كوفاز
 اولدي. دمنه ايتدي بنجه اولسندراول **حكايت** كليله ايتدي روايت ايدرد
 بوك كسته بر محارده كيد ردي و بوي طعه ايله تك و بوي ايد ردي. ناكاه كوردي كه
 برخ كوش بر خاشاك سايه سنده يا متس و خيل خواب جميع جوا بن احاطه متس
 كرك اول نعمتي غنيمت بلدي و آهسته آهسته يا نه كلاري خر كوش اولك غنيمت
 دمندن و آسيب قدمدن خروشايدوب ديلدي كه طريق قرار ايه اختيار ايد
 كرك في استقبال ايد و ايتدي **بدي** بيا بيا كه مرايست طاقت دوردي.
 مرمو و كه بجان ايدم زمجوري. خر كوش كرك هيبتدن مدهوش اولوب جزوي
 تفرع زاري اعاز ايتدي. وروي نيازي خاكماينه سور و بايتدي. بلورم كلس
 جوع امير سباع ملهتدرد. و نفس اماره سي غاييله اشتها سيله مضطرب. بدلت
 بوجنه ضعيف و بدن خفيف ايله كه بر لقمه بر اكانه مرهيه غذا اولسه كرك و عليكان
 ديك جوعني و ضران عرق متوغي نه دكلو فو ر بولسه كرك اما بوجايله بر دوياه
 وارد كه غايت سمندن كست اضلها اطلال و دمن ايد من. و وفرت لحم و كسرت
 سمندن حر كتايد ميوب آدمن ادمن. كان بودر كه اولك لحمي لطافده مقابل آب
 حياتدرد و شحي لامته مماثل شربت بنا دد. اكر امير و دم رجه بورد و نه قدر
 زحمت ايله اولك كوشه كاسانه سي جابن مقدم مباركه مشرق ايد و آني
 دام حيله ايله سيد و قيد قريب ايله بندايد و بت خدمت اميره كورد. اول نعمه
 قناعت بويورسه فيها و نعم. و اهن و وود و بريد اجله منظر **ع** ديكر انا
 در كند اورد كه ما خور بند ايم. كرك اولك خواب و خر كوشه الداندي واهسانه و

خود

افسونه فریفته اولوب راه خانه دو باده دوان اولدی مکر اول طرفه بر دیو باده
 برانتهیه واریدی که مکر و حیل ده برانتهیه و بلیس ده ابلهسه درسی و روی و نرنک
 نخل و تر و یروسته میل ده و هم و خیال سن و یور و دی **مشو** رو به کی جیت و رغابتیه بود
 یانه کی تعاجیل و ان بشته بود. لغت و یازی کره و او ده. از دو کا برده باز یه فرغ. هم در
 حرا بنگان بود از و هم سگ ده لغت و زنان بود از و در که جستن شده از دیدن کم **صحنه**
 دفته بخا رو بدم خرکوشک آنگه قدیمی ماجرایی و اریدی چون بو وقت فرصت بودی
 فرصتی غنیمت بلوی انتقام داعیه سن قتلدی. در خانه دو باده کلجک کر کی طشره فوری
 کند و سوراخه کیردی. وظایف سلام و تحیتی پهنه کور دی. دو باده دخی تعظیم و اگر میله
 رد سلام و تلقی تمام ایله بتصمیمه آغاز اندی و آیددی **بیت** خوش آمدی ز نجبا
 میر بیابنشین. بیابان میدم بر و دیده جای بنشین. خرکوش فسخ کلام آیدوب
 آیددی پنجه زمانه که آرزوی شرف ملاقات ایدرم اما موافق روز کار غدا از
 حوائق زمانه با دیار بسبیله بوسه دادن محروم ایدم **شعر** فرشته ایست ترین یام
 لاجوردی کخار. که پیش آرزوی عاشقان کشد یوار. بوانشک اتفاق بسطای نژاد.
 ادهمی نهاد بر عز که مصر کر امتد سلطان سرفرازه و عصبه و کایده بر بر میزد و از د
مشو دلی مفتاح در کج حکمدر. دخی مضیع کج عفت در. علم غیبی کاجلی شیخ
 دوران مرید بشلی در. فرات مبتکره زیارت ایدرک بود یار دخی مشرف قتلدی.
 بوجواب تقدیر سبک صفت و صدای و رع و تقوا سن. و اختیار عزت و انزوا سن
 استماع آیدوب بوسه بوسه بونده به توسل آیددی. نادیده حالی حال احوال
 آرای حضرت یکه منور. و مشام جانی قنایق انقاس ساسی بجانب عزت ایله مضرا و له.
 اگر ملاقات اجازت شریف از دانی بویور و کور بها بر مانع و ابله بر نوبته دخی
 قضا مافات آید **شعر** با از در دبا ذکر در چون بلای ناکه مان. یا فردا آید
 بدیخا چون دغای مستجاب. دو باده برانتهیه و مقالک ما ننده نفس و حیل مشا
 ایوب و کلکاتک مرا ننده صورت مکر معاینه آیددی و کیند و یه آیددی. اول بود که
 بواره یه انلرک طوره سلوک ایله و انلرک شربت زهر میزن یه انلرک تخرج آیددی
ع کلج انداز بارادش سنگت. بس و یه ریش خند و خوش آمده آغاز آیدوب
 آیددی یز آیددی و رونده یه کر خد می اول اجلدن بر میان آیددی. و در را و یه
 عز یوله اول سبیدن مفتوح طو مشرد که انلرک جمال و انقاس با کمالند.

 اندو
 حور

تفصیل
در بیان
تفصیل

بقدر الاستعداد استفاده و استعداد اید و در علی الخصوص یو عارف معارف ندارد
 سن تو صیف قیلورسن و بویغ قدیمی شعار دزد که سخن بفریغ یورسن بنم مان
 دار لغد بفریغ المیز و حد مسکار لغد بکاسل و تها و فی رو اورد و رو با وجود
 که یوریز الضیفانانزل نزل برزقه بعضی اکا بر یور مستد که **بیت** هر که اینی بیلم
 روزی خود بخورد که ز خوان است ناشن یا خون خویشن پس ترا منته زهم مات
 راست باید بهر آنک میخورد بر خوان احسان نوان خویشن و لی توقع ایدن که اول
 عزیز خبر اید سن تا بر مقدار توقف یور که کوشه کاشانه یو جاد و بید بنا المله
 سویم و شان همانه مناسب دوشک و شیو ب صیاف تربیتن کویم خرکوش
 نصقو راید و ب حسن داد و فری و تدیر هر که و تر ویری و با به تاش ایدوب فی
 الحال ملازم کرب ایل مشرف اولسه کرک جواب ویری که تو کلن مرشد الی در
 و دشمن صحت ملاهی در نکالیف تکلفدن میراد آرایش حاکم و جامه ز معر
 اما چون همت عالی افضا اید که تکلفدن خالی اولیه مانع دارد بکلن همان مصلحت
 او ذریه اولو که بسیار انظار مناسب بز کوارد کلد و دیوب بطش جقدی
 و باجری بفریغ و قضا بر خدمت کر که بفر ایدی و دیو با هک بو و جله ضریفه
 اولد و غندن بشارت ویری بحکم کلن جدید لده و دیو با هک لم و شیخ محمد
 ترفی ایدوب لطافت و طراوت تو صیفه آغان لیدی کرک دخی اجل غندن
 صفرای بولندی و کوش دیو با هی تدکر امکله آخری صولندی خرکوش دخی
 بو خدمت واسطه سیله خلاص او لم صاندی هیهات هیهات نهی تصور باطل
 نهی خیال محال اما دیو باه بودندن سابقه شرط حرم و احتیاطی رعایت ایدوب
 خانه سیمیا نده بر جاده عمیق حفر امسدی و تدیر بحکم خاکر جیقر باوستی
 خاشاکله اورمسدی و بر مخفی طریق دوزمسدی خرکوشی طشره صومسدی
 سر جاده کلون خار و خاشاک بر و جله تربت ایدی که آذنی اشارتله زایل
 اوله برو نه رگمدن درونه داخل اوله بر اول طریق وحشی مخفی باشنه
 واروب آواز ایدوب ایدی همان کراچی لطفا ایدوب بری خاکدزد کو ترک
 و کلبه اخر انزیه مقدم مبارک کوزلم تشریف کتور وک اندرک دخول مقام
 دیو باه اول سور اخذ جقدی جقدی خرکوش شعف تام و کرک جامع تعجیل
 تمام ایل اول کلبه تاریکه کیر دیو و سر خاشاکه قدم بصدد قاری کی قهر چاهند

محمد

بولندلر کرک سؤیله بصورتی کخر کوش کا بندای فی الحال اولدردمندک
بند بدن جدا ایدوب قودی کدی. بومثلی ایرادن غرض بود که مرد عاقل هر
غافل اولمز. وهر خردمند کخرم و احتیاط دن بهر مند اوله کسه کامرلی نظر بولمز
دمنه اییدی بویردو غلک و افقدار اما کوشراب غرور یلمست و لایعقلد و بستم
عداوتی بلمز. هر فکر عدو میگردن غافلدر. بکنا تکبیل خرمزد و لتی وقت
غفلتد و صاورسم کرکدر. زیر اهر پیر عدد که کان غفلت و کین صداقدن کسل
بوله زیلک جایگیر اولور. ایستمدکی اول خرد کوشک بتر میگردن و تری هلاک
سیرده بنجه تاثیر اتمشد. چون انوکا مگردن غافل ایدی. باوجود که اهل فراست
وکیاست ایدی بفکال هلاک دوشدی. روایت اولمشد راول **حکایت** دمنه
ایدی حکایه ده کلمشد که بغداد نوای سنده بر مرغزار واریدی کطاک عصر عمر
یکی معطر و نسیمی تسنیم کوشکی روح پرور. عکس انوار و ازهار ندن فلک کوزی
تماشاش. و عدعیون و انهار ی حد عددن آتش کازارینک هر شاخده هزار
ستاره تابان. و اول ستاره لک نظاره سنده نه فلک سرگردان **منشی** کمد
جوی فراوان و ان. لطافه سیم آبه بکرن جهان. بر اولمش شکوفه اطراف جوی
صبا عطر بیز و هوا مشکبوی. و خوش بسیار و سیاه بیشمار اول مرغزاده قرار
اتمسدری. و لطاف هوا. و طراوت فضا. و کثرت آب و نعمت بی حسنا سبیل
اولد یارده و طوطو تمسدری اول نوای ده بر سر خوشوار واریدی که زایم دیدار
نامبارکن اول بخاره لره آسکار ایدردی. و عشق و زندگانلرن مغض ایدو.
هر کون برین یکی سکا ایدردی. بر کونا اتفاق ایدوب جمله سی سیر قنیه کلدان
و عبودیت و انقیاد اطهار ایدوب اییدیلر. بزم ملک سیاه ک خدی و بر عتی بود
هر کون زحمت بسیار و سخت بی شمار ایدوب بزدن برین سکا راید یا ائمه.
برایم انوکا بزمیندن کساکم بلاده یوز. اولد بخبری حبست و جویله کجا بوی
زحمت و عناده در. حالیا بر فکر الیهک هم ملکه سبب حضور فراغت و هم بیزه
امن و راحت اوله سؤیله که هرگاه بیزه معترض اولوب هر دم بیزم و قمر بریشان
ائمه هر کون هکلم چاستده مطمح ملکه بر سکار و وظیفه کونده لور و بزم ملک
ایاستده تقصیر و تقاضا و کوسریه لم. سیر بوقضایه رضا و بری بری و عهده
مقرر و لور هر کون قرعه اتار لودی و جوشدن کیمک نامنه کسبه بر سبیل وظیفه

و تیشه غدر بری بخت زنی
و جور و حالت و غفلت
اولد کیم کدر

کلیله ایدی

آتی مطبخ شیر ارسال اید لودی. بحال اوزرینه پنجه مدت کجای آقا قیر کون قرعه
 خر کوشک نامنه راست کلدی. و زمانه آتی هدف تیرک کلدی **بیت** آسمان بار آما
 نواست کشیده. قرعه کار بنام من دیوانه زدند. خر کوش هر هوش سر بختری نر اوی
 تفکره قویوت بر مقدار تفکر اندکد ز صکره باس قالدور وپ و جوشه ایدی.
 اگر بخیر ارسال انده فی الحمله توقعه بحال ویره سز بر فکر ایدم غالب بود که انوک
 سببیله بوجبارک پنجه جور ندن و بوقفا ذک سنگینه فقر ندن جمله کون خلاص اولد
 و جوش مثل ایلدن. و دعا اید وپ همتلر لیلدر خر کوش سولقدن توقف ایدی که
 وقت چاشت کجای شریک دیک جوی علیان و وقت سیمی سیهان اید و جوشم
 و غرشدن زایر کجی جوش و بر کجی خروشه کلوت اضطرابدن کا مطروپ و کا
 او تور وپ غضبندند ندانن بر بریندا و ویدلای میب و غریبا میب کوش
 کا و زمین و سیم شیر کور و نه سیدی **بیت** اولوردی نهر سیهان اول غریبی
 ایشته کی قافک نره دیک خر کوش آهسته آهسته قریب واری سیری بغایت
 دلتک بولوب کوردی که آتس جوع خر من صبر نیک و پرش و فزع عشتی توار
 سینه سز دن کره ایتره ایرش **بیت** تورشکم زبدم تافق مصیب بود
 روز نایافتن غایت غضبندن دم انقاص من او دور و اساس مشاق و بنا
 اتفاق سقوب بوز معطوردی. نرم نرم ایلرو واری محض و خوشه علیه سلام
 ویردی شیر ایدی نه طوشدن کلور سن. و حال و جوش دن ز بلور سن خر کوش ایدی
 عهد سابق اوزرینه بنده ایلد مطبخ عامریه بر خر کوش ارسال ایتس لودی. آنکه
 بیل عزیمت ملازمت ایتسکن اتفاق فلان پیشه ده بر شیر شیر و سوکوب آتی
 المذن آلدی هر چند که فزلا ایدم که بر خر کوش غدا ی ملک و جوشد و طعام لنگلد
 و اصله التفات ایلدی. و خشم تمام ایلد شتم اید و بیا سیدی ای شوم و ای خشم
 میثوی. رایحه ادر اکن محرم. بلر میسین که بویسه نیم سکار کام و صدق
 طیفه در کا هدر **ع** نشنیده مکر تو که هر شیر و بیشه. ای ملک اول قدر کاف
 کز اف اید وپ وقت و شوکت عرض ایلدی. و بلکه طالع لسان اید وپ هرزه و هذ
 سولیدی که بن مدهوش اولدم. عاقبت قوی علی البیجیل کلام تا صور حال معروض
 رای عالی قلم. شیر خون خر کوش دن بوجری کوش ایدی. درون دلدن عسرق
 حیمی نابض و هس و ماغنده دیو سبیتی قیاض اولوب ایدی **مشق** من آم که

در شیوه طلق و ضرب. بستر از دانا و نرم آداب حرب. کد امین هر بر این دلیری کند.
 که سر بنجه بر فید من افکند. پس اید یای خروش جانز مید آتی بجا کوسره سن.
 تاسنک داد کی و بنم انتقامی بنجه حاصل قیلورم کوره سن خروش اید یای بنجه جانز
 اولمیه. مملک حقتند. انواع و هات سولیدی و بی ادبانه کلاما الیدی. بن قادر اولم
 انوک قان شراب ناب کی اجر دم. و کاسه سربنی ملک کتر سکنت سفالی الیدی. بن قادر
 شعر خدا دن او مرهم کونا کیمانی. مراد بکده کورم بچکده. آتی. شیر سکه دل انوک
 خراب خروشه الدانوب عبثینه روان اولدی خروش سیری بر جاده عین کدانه کور
 که آبی غایت صفادان آینه چین کبی صورتلری راست کوسنور دی و بی خط و
 صفت نظاری در هست ادا اید ری شعر صفه سولیه که مهری منور. کورین
 اکا سنب مکدر. اید یای ملک خصم نابکار استوبکارده در بن انوک مها بنبند
 وهم ایدرم. اکو ملک بنی یانه الوسه خصم اکا کوسنرم. شیخ کو بی ووشه الو
 چاهه نظر الیدی کند و نك و اولد و سده کی خروشک صورتی صوره کور و ب
 خیال اندی که اول شیر بد فعال و اول خروش در که کند و انجون ارسال او نمشد
 فی الحال خروشی قویوب کند و سنا و لجاه آبه اندی بر ایکی غوطه ایله نفس لسی قی
 جهنم قرار اندی. و جان لیمین زبانه زبانه حججه تسلیم اندی خروش سلا
 دونوب و خوشی کیفیت حال دن جنود را اندی. اندر دخی وظایف شکر لطایف
 الهی. قیام الیدوب رباح امن و سلامتده فارغ بال و رفیع حالیه بچون و چرا
 ایدوب بوبیتی اسان حالیه ادا الیدر بیت یکی سرت آب از بی بدسکال. به از
 هفتاد و هشتاد سال. عدودن اسقام الموت خنشد. جهاندن کیشی کام الموت
 نه خنشد. بومثلدن معلوم اولدی که خصم نفدر قوی و زور آوراد و سوره
 کینر غفلتدن کاظمه میسر در. و دشمنک معین و نصیری ند کلو کیر او کور عدد
 بر نیک اندن تا اثری مقصود و کلیلیم اید یای کوهلاک کاوه بر تدبیر ایله ظفر
 بولم سن که سیره اندن خرد مضطرب اولمیه. بی الحمله و جی و آذ. و نوعا اندن اعتذار
 ممکن در. اکونیه مضرت سیره بر تدبیرک اندن جا کیکر اولمیه زبهار بوفکر کین
 و از کل. و بومکردن احتراز قیل که هیچ بر عاقل راحت نفسی بچون ولی نعمتک
 زحمته راضی و کلدن کلام میانلر ند. بولکله ایله تمام اولدی. دمنه بمتد صکر
 ملان ایدوب بر کوشه ده عزالت اندی تا بکون فرصت بولوب شیر خنوردن و آری

و غنچه لریکی یوزین دوروب و ستم رسیده لریکی یونین کویت فرستاده طوریکه
 شیرایدی خلیفه بدد که کور و نمرسن چن میدد و منه ایدی ملک دولته اسید
 دد که حیرا و لم شیرایدی ارشتم چهر که وژنک اله واد بستر که حکمت ند و منه
 ایدی بیت اگرچه غصه ی حکمت کر کرد و لیکن قصه یه خلوت کر کرد و حکمه عرب
 تربد البیت حالیا بستر خلوت ایدی و منه قنیه دعوت ایدی و بایدی به جادیه
 عظمی و قوتک اکثوره علی النجیل عز حضور فایض السور و منه تفصیل الیه مهمات
 کلی نک تاخیرند بجه مخافات و کار مروزی فردایه حواله ده هزار آفات
 و ابلورسن مختلف در حکم اوقات دیسلر و در که فی التأخیر آفات شهر مکن
 تاخیر و ستر کار پیش آر که در تاخیر آفات بسیار و منه ایدی هر کلام که مستمع
 اتوک استماعند ز امتناع ایده مستکلم انک بکلمنه اقدام الیه ملک کرک و هر
 کلام که بونه قلبه آتس فکر و تانی الیه خلاص بولیه قاله کنو ملک کرک سامع
 دخی احوال متکلمی تمام قلوب ملک کرک که خیر اندیش و عاقبت بن میدد و یا
 ضرر انکیز و نفاق آتس میدد چون بیلکه که قائلک ادله سکر و لغت و حقوق
 تربیدن غیری غیری یوقد و کلامی سمع رضایله اصفائک کرک که خصوصاً سؤل
 موارد که فرایدی فی الحقیقه اکا عاید اول و شیرایدی سن بلورسن که بن سیار ملوک
 فضیلت رای و مزیت عقل الیه مستقی و ممتاز و هر متکلم کلامی استاعده تیر
 ملکانه پیش نهاد ضمیمه اکیله اقوام میانند سرافرازم همان به تکلف ضمیمه
 اولانی اظهار الیه و بی توقف خاطر که خطورایدن خاطری کم الیه بولیه
 و منه ایدی بندخی بومر به جراته اول جهندن رخصت بولدم که ملک عقل و دانسته
 و ثوق و اعتماد حد دن زیکه دد بودخی ظاهر دد که بن بند دن صادر اولان
 سوز محض ادایت و عین امانت دن ناشی دد و شک و شبهه دن و غرض علیک
 معرا و مبتدأ دد الیه میرا دکلدر که محک طبع ملکن عیان نقد اخلاصم کالشمس وسط
 ظاهر و هویدا دد بیت بحمد الله که ذهن شه محکمت که قلب و خالص الیه شناسد
 شیرایدی بی بسک و فوراً امانتک عز حضوریده ظاهر و آثارین و دیانتک
 جبین قیافه باهر در مطلقاً سنک کلامک شفقت و نصیحه محمولد و شایسته
 شبهه پیرامن قبولند و وصولد مغز و لد و منه ایدی مقرر دد که بقای کافه
 و جوش دوام عمر ملک و البسته دد پس غایا دهر بریند که پاکیزه نهاد و پاک

ملاحظه

اعتماد اوله . واجبد که اظهار حق و تفریر صدق و انکساره وظایف خدمتی و شرایط عبودیت
 عن تحضور موفور التور و پادشاهی ده ادا الیه . نیت که حکام یورسلر در هر کس که
 حق شن و طبیعت من مضمون کنم . و احباز در فقر انحصار الیه . کند و بی خیانت و نفسه
 جنایت افسان اولوزه . سیر ایدی بجز صدق و اخلاص و انشرف انحصار ملک بودند
 سابق سمع شریفه و اصلد و بالجملة امانت و دیانت که اطلاع کلی حاصلد و خلاصه یکه
 نه حادثه حادث اولشد و تا کیفیت حال و قوفدن صکره استقال اولنه . دمنه چون
 سیری بوافسونک شیفه و بواقسانه الیه فرقیته ایدی و هان بیانی اچوب زبان روانه
 ایدی **شعر** که شاه اوله . دولت همونک . ظفر یارک اولم دمنه زبونک . ستر به
 امرای لشکر الیه خلوت و ارکان و ولایت مشورتلر اندیلر . و ایدی سیری آرایش قلم
 و اندان زور و وقت . و رای و رویت بدم هر بینه خلل کلی . و قری ضعیف
 مشاهد الیوم **شعر** نه آن بود انکه ما را در کمان بود . خیالی داشتیم و بی خیالی بود
 بن بوجیده یک ملک اول کافر نعمت اگر آمده افراط ایدوب حد در بخوردی و حکمت
 و سلطنت کند و غیر شریک بلکه جمله الملک ایدوب عنان فرمانی و زمام احکامی انک
 دست بقرقه و یری و بویغت مقابله سنده اندن بویخاست وجود کلدی . و اول
 عافه ادا سنده نهاد بدتراد بود اعینه ظن و تقلیدی هر آینه حکم ان الانسان لیطغی
 ان راه استغنی بر کس که اجرای امر فرمانده کند و می مطلق انان کوره و زمام
 احکام خاص و قای قبضه اقدار بر ایگان کوره دیو طغیان زاویه دماغند
 آشیان قلعه کرک و عرق و غصه ادر بر غلغله ضربان استه کرک **مشوی** کسی را که کین
 زجه خول برآرد رساند مایع قبول . عجب نه که دعوی شاه کی کند سر اسوگستان
 در کند افکند . سیر ایدی ای دمنه نه عجب سوز سوز ایدک حقیقت حالی ندن بلدک
 حال بوموال و زره اولورنه بقر یکدن اکلنور انک تدبیری ندر . دمنه ایدی انک
 رفعت و درجه و علو مرتبه بی نه متناوبه ایدی و کی معلومدر . چون که شاه هر حدت
 برایش در جلال و مال و حشمت و سکوه و سوکده کند و لورن مساوی کوره کو .
 واجبد که آستانه دولت ندن بالکله مرد و دمر و دبلکه بود خاکن وجود
 ناپاکن بود ایده لور و لا سلطت الدن کیدر و محکمت غیری به استقال ایدر . بویکاک
 چهار سده اول جمله که غیر منیر بر شاه جهان افضا قیلهزم خاطر قاتر و هن
 قاصر نه قد و اصل اوله . اما بومرتبه به جازم در که تدارک حال ستر به بغیل

خیانت
م

کاربرد

زود

اولی
تنگ
ایکجا اولدرد چون بیل نازل اولد
جیت و فحش قلبیه بول بولیه
لاجر بر بوقا شخصه رای
صلا و وجه بدین
پوشه اولیه
اکا حرام
دین
م

لازم که اکا محاکات کاسل جایز اولد. ممکن که کاتب بر مبدیه بیسته که قدم تدبیر انک حس
مستحسده عاجز اولد **قطعه** مخالف نویکی بود و ماری شد. بر او از سران مو و مار
کشته دمار. مده نمانش ازین پیش و روزگار بر که ازدها شود از روزگار یابد
دیشلرد که بی آدم یکی قسمه منقشید. بری علین بری صاحب خانم در. عاجز اولد که
زبان حد و ش حد ثابده سراسیمه و پریشان و مترد رحال و سرگردان اولم صاحب
چرم اولد که عقل و کياسله هر مشکل عقبه سنده حاضر و دیده فراستله هر امر که عاقبت
ناظر اولم. بویخی ای قسمه در اول اولد که بخطر هنوز ظهور از آمدن سبیل رفکر لغو
ایره و غیر یلر کارلک خامه سنده بلد کلرین اولدیده عقل ایله فائحه سنده کوره.
و او اخر اموری اولینده تدبیر اید و بآل افکر اخر العمل مضمون پیش نهاد منیر ایدینه
بوقوله کشته چون بیل که بریاد نازل اولسه کرک. قبل التزول شرطه تدبیر ایله سلا
بحاجه و صول بولسه کرک. بکه ارحم دیرلن بواج طایفه نلک مناسب حال که بری حال
کامل و بری نیم عقل و بری جاهل غافلدر. بواج ماهی نلک حسب حال در که بر یکدر
مجمع اولمشلردی سیر ایدی به کیفیتله اولمشلرد اول **حکایت** دمنه ایدی
روایت پدر که بر یک کونیه نظیر و ایدی که شاردن دور. و دیده تفرق ابناء
السبلدن حنفی و مستور ایدی. آبی صوفی را اعتقادی کی صافی و تماشای صفای شنگ
آب حیات کافدر. بوعذر دریا مثالک بر آب روانه انصافی و ایدی. اول آب
درفده اوج نور ماهی شکوف که حوت آسمان اندرله شعله رشکدن تابه غیرتد بریت
ایدی. توطن و تمکن المستدی. اول ماهی لک بری ارحم. و بری حازم. و اول بری عاجز
ایدی. ناکاه ایتام بهاردر. که جهان آداس کلزاردن نمودار باغبان اولمشدی
و بساط بسط عیار با حین رعنا. و از اهرغ ایله حلیقه خضری سایه دونمشدی
قران صبا سحر زمینی رگاز نلک فرشته ترین صباغ صنع چمن جهان الوان ازهار ایله
دینکن المستدی **مشق** بهار ایله جهان کرم اولمشدی. برک سنکین دی نرم اولمشدی
برک لایله اولمشدی بوزی چون. کوزی با شینی جوی المستدی کلکون. قضای
الهی بر بجه نر صیاد ماهی اول نواحی و ضو حید. کوزکن اول آب کیره راست کلکون
اول اوج رانه ماهی کاهنده بولدرد. عرق طمع لری جرکه کلونب لری صیده. قصد
البدل. و بر بیله میثاق و معاد ایدوب آلات اصطیلای کتو که کدرد ماهی لر
لواقعه دن کاه اولوب عین آبد آتش اضطرابه دوسلدن چون غدر فلک

خود

انكوز ماهيان باجم جفیشه آغا زانديا اول ماهي كه كامل ايدي چون هزار بار روزگار
 غذا زك دست بردن كوز مسندي و سهر سمكارك خنث و درون مشاهد كيشيه
 بساط تجربه ثابت اولدن صباد لك قيد و بند ندن خلاص تدبير و دام فريند
 نجات فكرن قلدي **منقول** خردمند انا كسي دشتناش كه حكيم نهد كا خود را
 كسي را خرمش نباشد **سنت** بناي هميش بود سخت **سنت** بس طريق فراري اختيار
 ايدوب نه شورت ياران غدرك آب روانه متصل اولان جانيندن مروان اولك
 على السحر صبار ككدر انكرك اكي طرفي دختي بغلدير سول ماهي كپير ايجز ايلدا
 اما اخير تجربه دن بي بهر ايدي چون برحالي كوردي اهانلندن دانت ادي و
 كدوي ملامت ايدوب انيدي حيف كه غفلت ادم دريغ كه دكاسل ايلم غافلرك
 سرانجام كاري بيله اولور مسكاسلرك مال حالي بوكه وارور كرك ايدي اولر
 ماهي كي نزول بلادن اولكند و غم بيدم و آف هجوم ائدن خلاص تدار كن
 ايديم **بيت** علاج واقعه پيش از وقوع بايد كرد دريغ سودندارد جوزفت كا
 اردست وليكن چون فرصت كيز فوت اولدي زمان مكر و حيله و هكلم فكر و خد
 اوجه ديسلورد كه وقت نزول بلاده نهال راي و تدبير اولعدر و برين و زمان
 مضائقه بذهيله و نزويچندان كه ضرر ويزم اما بوجه ايله مردخرد ميندنافع
 دانشدن همج بروقت قطع اميد اتمك كوك و دفع مكيد دشمنده تاخير و **تقصير**
 جائز كورمك كوك پس في الحال صوبوزنه كلوب كدوي مرده صورتند كور
 صيادك بري آيا اول حاله كور و بمرده خيال ايدوب كور و بجهرايه آيدي
 اول دختي هزار روز ايله كند و سن چوباره نيتسد و روب ساحل بجات
 و كنار سلاصه نيدي **شعر** همراي دوست كرواخي رهاي كبري مردن نيكي
 آشناي اول هاجر كه نذارك نوايه فكر عواقب دن دور و ديده بصيرت بوده
 غفلتيله مسور ايدي حيران و سوكردان پاي كسان چپ و راستي كز ردي و فراز و
 نشيب و زير و بالا يوز ردي تا عاقبت كار دام صيگ كرفارا اولدي بوشلك
 مضموندن معلوم اولور كه ملك شتر به باند شتات ايدوب فرصت و قدرت وار كن
 تيغ آبدار ايله جان خاكسارينه آسورمازا و روب خرمن عمرن بلفنايه و بوشلك كوك
 و عرصه زميني و سلاصه خاطر نازينتي اولك خبث عميدت و خبث ميكد تندن
 پاك ايدوب مده العمر اول ناپاك و بي باكله هلا كني نويد صبح شاد ماني و برين

اسا

سردی

و سوابق احسان و لواحق کفرانله
مقابله دو اگور مشا و لا

فوج کامران بلک کرک **نظم** جو قدرت یافتی بر خصم غدار. بسنک ابله مغرور
 برون آد. ستر ایدی دیدو کلک معلوم اما کان ائمزه که شتر به مکر و حیانت فکر
 امتش اوله که تو غایه دك اوبکر تون غیری بنسه کور بنسدر. والی هذا الان
 انوک باینده دق و لطیف و احسان زدیغ اولما مشدر. دمنه ایدی بویلده دار
 ملکه اول اوبکر لری آتی بر ائمزه ایدی. وانعام و احسان آتی مقام عصیان کور بنسدر
شعر هر کجا راغ بایدت فرمود. چون قمر هم نهی داد دسود. لیم و جاهل اول
 زمان ناهج و یکدل اولد که امید و اولد و غی مرتبه و اصل اولیه. اما چون
 مقصودی حاصل اوله لاجرم دیک علیان ایدوب شانه لایق اولین مناصبک
 سودا سی سوبیدی دلمه هیجان اید. اولور بویور مشلرد که سفله و بد کوهرک
 بنای خدمتی قواعیم اید اوره در. چون ضرر خودن امین اوله سرچشمه آهک
 بولا ندسه کرک. و چون حصول امانی ایله مستغنی و لا آتش کفر آتی یا ککلدر
 کرک. ستر ایدی خدمت لیم خلقت و دنی همت حقنده ملوک نه طریق ملوک
 اتمک کرک که انرا اثر کفران و عصیان ظاهر اولیه. دمنه ایدی بو طایفه نه
 شفقت و عاطفند ز اولقدر محروم مجبور قلی کرک که بالکله نا امیا اولوب
 اعتداجا بنه مایل اولر. زیرا که امن و ثروت سبب کور و نخواستن در غوغیت دعواس
 قیلر. بلکه ولعیدر که دایره خوف و رجاده دایره اولوب سداد هم حال لری
 وعد و وعید و بیم اید اوزه اولر. زیرا که امن و ثروت سبب کور و نخواستن در
 شغوت باعث عصیان و کفران نمیدر. و یاس و خجست موجب جرئت و شجرت
 موجب نقص عرض سلطنت در **تجرب** نوسیدر لیر باشد و هم چیزه زیانی ای
 دوست جان مکر که نوسید شوم. ستر ایدی ای دمنه سوله اکلم که شتر به نلک
 آینه دلی بو یز نلک و نکدر مصفا. و چهره خالی بو خیال خواننده معرادر.
 زیرا که سندی دك ابواب عاطفم انوک باینده کسل. وانعام و احسانم سائر
 انکاندن کار نلک در. بعد ما که بندن دایما مهر و شفقت و رحمت و منفعت
 مشاهده قیل. آینه سبیدن انوک مکافاسده قصد خیانت و فکر مضرت اید
نظم چو دلد و ستیش خویش علم سازد. چرا بد شمنی من علم برافزاد. دمنه
 ایدی صبر منر ملکه مخفی اولیه که کج خراجدن هرگز استقامت کلز. و طینت
 و زشت رتبت تکلیف و تکلف ایله سوده خوئی پاکیزه خصلت اولر. کل انا

و بیلدر و نخواستن از نعمت و احسانه مستغنی
و معول اوله منکر غایت ثروت و غایت
کبر و نخواستن در غوغیت و در اس قله و یکله و
که دایره خوف و رجاده دایره اولوب سداد هم
و وعد و وعید و بیم اید اوزه اولر

و جوب

محالند

اول

سیت

برج

پیش بیا فیه از کوزه همان روز تراود که دست تو مکر قصه عقرب و کشف ملک
 سغ سرفینه و اصل اولیام شد ز سیر ایدی بنجه اولمشد اول **حکایت** دمنه
 ایدی بر کشف بر کرم ایله هر اولوب هر دم دعوی و داد و اخاذ دزدیم او در کرد
 و دایم کمال خلاص و اختصاص جزین و بر لودی روز تاش معاش و هدم شام
 تاصح مونس و محرم اتفاق روق بحسب ضرورت جلا و وطن اتمک لازم کلدی یافت
 و موافقت ایله بر ما من آخر متوجه اولدله قضای اکی اتمک راهی بر نفر عظیم
 راست کلدی چون عقرب اول نفر دزد عبور اتمک معتقد بریدی مخیره قالدی کشف
 ایدی ای یار عزیز نه باعث اولدی که زوقی فکریه نفر حریه صالدک نه حادث
 اولدی که اندون بنجه طالمک قالدک عقرب ایدی ای برادر بر نفر دزد کذر
 اتمک فکری بی کرداب اضطرابه بر ایدی نه آیدن عبور اتمک میسر دزد نه تاب
 آسن فرافه طاف متصور **بیت** سن کید رس سنک دیکه کوزم یایی کیدر
 مشکل اولد که کسی قالدو و یولدا سئ کید کشف ایدی غم حکمه که بن سنی نه تکلف
 و زحمت پشتم کشتی سیله بوا بدن کچور سم کک و سینی یو یار که نشانه قلوب بو کزد
 سوزم کک که دیمسلد زحیف در که دسوار غله بر یار الله کوره سن **بیت** ای دست
 برو بهر چه داری یاری جزو هیچ مفروض سنک پشتم عقرب نه پشتم آلدی
 و سفینه سینه سن آب صالوب روانه اولدی حباب و اریوز رکن ناکاه کوشینه بر
 آواز بتسیدی و حرکت عقرب بدن پشتمده و کاوکا و احساس ایدوب ایدی ای برادر
 بونه صوتد که بن استماع ایدرز و بونه عمل در که اشتغال اوزره سن عقرب جواب
 و یردی که ای برادر سنان نیستی سنک جوش وجود که آزمایش ایدرم کشف غضب
 اولوب ایدی ای بی مروت بن سیکون بو کرداب بلا فیه مرتکب اولدم و جان سیرینی
 و وجود ناز نیم غرقاب خطره ایدم حالیا بن زحمت حکرم سن حضور ایدرسن هم
 پشتم کشتی بی و هم سیم سفینه بی ایله بوا بدن عبور ایدرسن اگر الترام منت
 ایتوب حق عجب قدیمه اعتبار اتمسک باری یونیش اوزمغه سبب نه **بیت**
 چون نونش ایدی تو مزینش آخر چودسته مشو عدویم باری باوجود بحقد
 که بو حرکت ناکا آسیب مضرت پشتمه کک و یونیش خراشک نیم پشتم تا بر آینه
 از آینه کک **بیت** غالب است که دست بخور دیس کند هر که اذ روی جدل مش
 زنده دیوار عقرب ایدی معاذ الله که بموقع امعانی جمیع اوقات و زندگانی ده

و اسانغله الی
 و سوزم

ناساز

تو دینی آخ
 م

حیریه کلس و یا خاطر مه خطور ایس اوله . اما بوقدر واک حرکت بم مفتضای طبعه
 و نیش نزلک لوان جلیتم در بویاید . بکا خار و خانا و پشت دوست و سینه
 دشمن علی السواد در **قطعه** هر که عادت ذمیم بود . بی ارادت از سواد صادره
 نیش بدستک میزند عرق کمره بر وی نمیشود قادره . کشف بوجالی بقیه اید .
 و تفکر تجربه طالوب ایدی . حکما راست بویور مسالره در که نفس خنیش و شخص
 خبیثه مرقت اتمک همان دامانده خار . و کربیانده . مادر بیت اتمک در **بیت**
 بد اصل را چگونه توان کرد تربیت . کس درون خانه چرامار پرورد . خطا تربیت
 نه هد طعم نیشکر . کل بر بخند انکه همه خار پرورد . کلام اکا بر در کمال اصلند
 اولیه امید کرم اندن نصیب اولیه بظلمه خبیثه دنیا در کتمیه تا وی نعمتیه
 کفران و اسائنیه **بیت** زهد اصل چشم بهی داشت . بود خاک پر دیده اینا شن
 بومثلک مفهومند بومعلوم اولو که ملک شتر به نک عدم اصالتند و حش
 ذات و خیانت صفاتند اینا شایک اولو کرک . و زبردستان مشفق و ستان
 صار و نک تضایح کنش هوشیله استماع بویور کرک هر کیمکه ناصر ملک کلامنه
 اگر چه که بحکم الحق مرد رشت و نه عبا یا اولا انفات قلیه . اولو عاقبت حالی
 نذامت و ملائند حالی اولیه . اولیما ریکی که چون اولو و امر طبعیه دید
 استحقاقیله ناظر اوله و شربت و عداسن کند و استحقاق سحسبیل استحقاق قلیه باجم
 ضعیف و قرب و خوف بنیت کازیک استیلا بول **شعر** ناهج از روی دشتی
 سخنی گفت جاک . صبر تلخت و لیکن بر شیون دارد ضمیر میز که کمرات حقایق
 و مشکاکه دقا بقدر . بوسیده اولیه که عاجز ترین ملوک اولو که عواقب امور
 غافل . و مهمات ملکه دیده استحقاق رایله ناظر اوله . و جزم و احتیاجی و قله
 اولد و غمی سبید ز بر حادثه عظمی ظاهر اولی و خالص و ز رای سوه رای ضعیف
 تدبیر ایله منهم فیلو ب واقع اولان خطا لوی انلرک کورنه حواله **قوله رباعی**
 فکری که بکا خود ترا باید کرد . بر هر چه بدیکری ها باید کرد . و انکه که بدین
 کونه خطای کردی . در کردن دیگران چرا باید کرد . سیر ایدی نزلک در رشت
 کلمات اتمک و سرحد ابدن طشه کدک . اما چون معرض نصیحت من قول
 ناهج خوشنیتله رد اتمک اولن . شتر به بوقدر که عداوی مقرر قله ظاهر کرد
 اولنیه قادر در . اول بحسب لواقع بکا طعم در . زیرا که آنوک ماده حیاتی

خوشنیت سبیل
 ۴

اولو کرک
 ۴

اجزا و نباتات. بنم مدد و حرکات جم حیوانی. و لم لطیف آهوی بیابانید. اجزای
 نباتی همیشه مغلوب اعضای حیوانی در اندنه و قدرت و قدرت اوله که صفحه
 دلبده بنم مقابله صورت و تصویر قلبه با سوزی صفتند بنم مقابله سودا جلیکرا و
سفر مدعی گردد بدون منی لا و جلال. که توانیش با سبیل و مان پهلوزدن
 شتر به اگر نیم آفتاب و لکنه که افق عنایت پروردگاریدن تاباند و ماوکی دعوی
 مقابله ایده کاسد ناقص اولوز. و بنم ما بنم جبرها یون آسما نکه نورار سایبان
 آسمان در خورشید مانند تیغ چکیده عاقبت زوال یولوز **مشق** بقدرت کویا
 داری کند. چون نکست کور سوار ی کند. من از صید را کرده ام سر بلند. منش یان
 در کورن آدم کند. دمنه ای دی که لایق بود که اول کاطعمه در ریو مغرور
 اولیه. و کند و ناک قدرت و غلبه سنه اعتبار کوریه که اگر کند و بنفسه مقابله
 عاجز ایسه معاون ظاهر بیکه چوقا سنیه قادر در و مگر و دستان عذر خود
 ثانی نام و سامری ساجد. قدر بود که چون حوشی مخالفت ملکه تحریض ایده
 اکا موافقت ایده. بر فرد نقد روز و رمند و مرد بنزد اولور سه ظاهر بود که قامت
 و دی جمع کنی ایله مقادیر متدن قاصد در **قطعه** بشه چو پشند بن ندیل راه باهر
 تندی و صلابت که اوست. موجب کار چو بود اتفاق. شیر زیان ابد را ندوست
 شیر ای دی سنک صد و کلامه کافوار. و خلوص مناصحت ضمیرده آسکار در
 که روز کار در که اکا مزید تقرب ایله اختصاص و یردم. و رایت تربیت و تقو
 اوج آسمانه ابر کوردم. و مجالس و محافلده آبی مدح ایدوب علی ملا الناس خرد و
 دیانت و اخلاصه کوردم. حال ایدن وضع سابق مخالف فعل صادر اولوز
 تناقض قول و خفت عقل. و رکاکت دایه منشویا و لوب قول و قولیده مردود.
 عهدم خواجه نام قبول اولوز **سفر** هر سریر که خود بر افرازی. تا توانی ز با
 نیندازی. دمنه ای دی لای صایب و تدبیر دستک فایده می بود که چون
 بردوسدن عداوت و بر خد مسکار دن علامت خیانت کوره. ما هم اطراف
 کار و دن فراهم قلوب روی موافقت و مرا فقی اندن و دندره. و خصم انکه
 تار و مار یله خان و مانلرین کویوندر مدینه. انکه انکه آب بوار یله حیاتی
 اوجا عنو یوندد و ده. دندان با وجود که آدی نکه قدیمی مهدی و تحصیل
 منافع ده اکثر اعضا نکه مقدی در. چون معلوم اوله قلع دن غیر یله دوا

آیا این صفت کجا است
 که در آن

یق

قلم

و طعام که بدل نماید بخلل و مودر ماده حیات در چون معده ده فاسد اولم دفع بدن عیسی
 دو کور مزل **بیت** زانکس که دل غم زده ات شاد نکردد. کز خرد بمل جان تو باشد کم او
 عاقبت دمنه دمنه شیر تا شیراید و بایستی حاصل کلام صحبت شتر به زلفرت تمام اندم
 من بعد از کلام ملاقات مقوله محال اندر. اولی بود که همان اکابر گشته بودند تا کیفیت
 حالی اعلام ایده و اجازت دیرم ارضی الله واسعة دلیل و کی پره کیده. دمنه آید بی و هم
 آید بی که اگر بکلام سمع شتر بهینه و اصل اولم. در حلق بر آن ساحت ذمت خیر شتر و در
 قیل و ناول مکر و حلیه عیانی و غیر شتره روشن قیل. آید بی ای ملک رای مزبور طریقت
 جزمند دور و منبج احتیاط و نفعایت مجبور دور. بر کلام مادام که قلیده دور قالد
 کلیه دایره اختیار و داخل دور اما بعد از اظهار ناول تدار کی حوزة افتد اردن خان
بیت سخن تا نکشی تو انیش گفت. و کی گفته را باز توان نفقت. بر کلام که دهاند
 و بر تیر که کاندن حقیقه. نه اول دست کلاوز و نه بو شسته **مشق** ی خواغز در حقیقه
 سوز و غم از یروق. کیر و دو نیمی یایدن اتلن اوق. قفسدن مرغ خنجه آید پروا
 طو لک المیسک بیک سحله آخاز. امثال عجبند در هر چه بزبان آید بزبان آید کشل
 زبان ترجمان دل و دل و ای ولایت بدن و کلام مستکرم جواهر کجینه سینه در تاد
 درج دهان مسامحت ایل مسدود اولم. و سر حقه فقط هم سکوت اولم. زمین
 زندگانی دایم ریلین سلامت بود. و دوخت حیات میوه امن و راحت و پرور.
 امپور کلین بلاغت منقسم. و بلبل فصاحت مترق اولم معلوم کرد که دایحه کلراد
 سخن نسیب ریخ قلب و تقویت دماغی اولیسر تا علت ظهور ماده زکام و موجب انواع
 ریخ و صداعی اولیسر. زیرا که پنجه دهان بسته مخلتد بر تکه ایل هزار عده حل انس
 و بیج فضی زباز بر عبارت نیل محل ایل گردنه بند کران او رسد **شعر** و بی حفظ
 سره قادر و المان بر استر اولم شیخ. حقیقه سر بسته آخیز خازن شاه اولیسر **قطعه**
 اگر چشم خرد در سخن نگاه کنی. بضاعتیست که هم سود و هم زیان دارد. نشان که
 داد که ناکفته نکهت کس را. بدر در دل کند آواره یلجان آرد. و بیاس است که
 گویند لا کین لفظی. دهد بادهامد که در زیان آرد. ای ملک سؤیله شتر بهینه
 بحر و اصل اولم. صورت کلام فهم آید و بی فضی مانی معلوم قلعه کرک.
 یکن که مکار به کلوب جنگ و جداله آخاز قیل. یا بر فتنه و برب و بر حلقه
 غش اولم ارباب جرم و گناه ظاهر عقوبت پنهان جایز کور مشل در

و جرم پوشیده به عقاب اسکار بجویند و رولشد و صلاح اولد که آنک خیانت
 حقیقی سیاست مخفی ایلد تارک اولند. شیر ایدی کجا نجرم ایلد کئی مقر بلان بمخورد
 ایدوب و صبح بعین سوابت حقوقی هبنا مشوره قلمو کند و ایلد ایا غنه بیسه اوز مق
 و با لکله جاده مروت و مهتاج قوت بر طرف اولمقد **قطعه** دکلد رهند اید
 شرع و عقل که بی بیت شاه فرمان قیلد. مضافضا کچی کچی اولد. کیم جان دیرم کی
 نی جان قلد. دمنه ایدی ارباب فرمانه انلرک فراسلرندن راست برهان و بیته
 افلن. چون بر مکار غدار کله ملک کر کلد که کادیده. تعرضه نظر قیلد که جنبش
 عقیدتی طلفت نازیبا ستده دوشه و فساد بیتی صورت بدسیر تنده مشاهد
 و معاینه. علامت خیانت و انحراف باطنندن برسی بود که متلون و متغیر کلمه
 کر کلد. شیر ایدی ایدوب دیک واقعا بولایندن بری ظاهر اولسه لاجرم غبار سبته
 رهکذا حقیقتدن سندفع و حجاب کان چهره اطمینانندن مرتفع اولونه دمنه چون
 بلدی که کای دخی کور. اول طرفدن دخی فروغ دروغ ایلد شعله نایره منادی
 کوره اینه ایزم **نیت** میان دو کس جنب چون آتش است. سخن چین بن تحت هیزم کشت
 فکر ایدی که شریبه وارم کرک. تاسوه ظندن مبرا و تمت افترادن مقر اولد.
 دوت شیر ایدی ای ملک فرمان عالی شریف صدور بولودسه واروب شری به بی کورم
 مکنون خیر و محزون خاطرندن جز بلوب عرصه عرصه بتشد و در شیر معقول کور و
 اجازت بوردی. دمنه دخی غمناک صفت شتر قاته کلوب شتر سلام و بختی برینه
 کور دی شتر بر دخی اولد حاله لایق تعظیو ایدی. و وظایف لطف و غلغلی
 تقدیم ایدوب ایدی عاید منه **ع** یاد میداد که از مات نمی آید یار. مده مدیده
 در که دیده اجبای انوار طلع کله روشن. و کلمه یارانی از هار ملاطفت کله کلشن
 امدک **شعر** بمرها نفسی یاد دستان نکنی. که یلا تو تواند یک نفس نکند. منه
 ایدی اگر چه بودیم مجور ملاقات ظاهری و مصاحبه صورتدن دور دور و فاما
 معیند خانه خرابه دل خیال دیدار دلدارم معجزه **شعر** خرد را بلخیال
 او تماشا نیست روحانی. که انجاد رومی کج خیال نفس انسانی بر وزن بوده عقل
 است جان خرد بینانز بغیر سویی یک دیگر اشارت های پنهانی زایه عزالت
 و گوشه خلوتد با لغد و الاصال. و ظایف دعا و ثنایه که موجب مزید دولت
 و اقبال و سبب از دل جاه و جلالت استغفار حسب و حالدر. شریه ایدی

چپ و راست بدین یکی
 مجله به تمایز بقاوت
 آینه اوله کرک

درخشا و درخش
 شایه از انک

اختیار عزت و انزوا و خلوت سبب نه دُر. دمنه ایدی بر کسنه که غیر از اسیر و مایه
 او توب کند و به مالک اولیه و به بیم و خطر بر خطه نفس قلبیه. و بر آن کس که کند و تن
 جانته لرزان و هراسان اولیه. بخون کشته کاشانه اختیار امتیوب در خلوت آشنا و
 بیکایه بداعیه **سفر** بخون ترک ائمه و براند کجی. مقام ایدینه غمخانه کجی **مشق**
 از قسسه این زمانه سوزانکتر. بر خیز و بهر جا که تویی بگوین. کربای کر خجی نذاری پای
 دسی زن و در دام خلوت آویز. کا وادی ای دمنه بومعانی بیان. و بوحلی
 منصفه تفصیل عیان ایل. قاید کاهلک عام و منفعت بضیحت تمام اول. عالمه
 آتی شی وارد دُر که آتی شی سز میسر رکدر. مال دنیا بخون سز متابعت هوا و خنسن.
 بحالست نسا بلتسنر مصاحبت اشرارند امتسنر **خجانه** دینک بر فردک شاعر خالی
 بلا مال و مال ایل مالی و لمر که سر مست و بی باک اولوب کر بیان عصیا و طغیان
 با بن جعفر صید. و بی هوای نفسنه بر کسنه قدم بصیر که معرض هلاک در شیه. و زن طایفه
 بر مرد بحالست امتز که اکا انواع بلا یستیمه. و ارباب فساد ایل بر فرد اخلاط الیز که
 عاقبت الامر ندامت امتیوب کند و بی ملامت ائمه. و مردم دون و سفله دن. و
 کسنه نشه توقع امن که ذلیل و خوار و بی قدر و اعتبار اولیه و عام و خاصند
 بر شخص سلطانله اختصاص بولمر که سلامتله اول کر باب بحر عنا و کربای کریت و
 خلاص بولم **مشق** صحبت شاه را از روی قیاس. همچو دنیای بی کراهه شناس.
 بر چنین بحر بر خوف و خطو هر که نزدیکتر بریشان تر. شره ایدی کلامکدن
 منفهم اولو که شیورن سکا بر مکوی بستمش اولم. و انوک بخافشدن هولناک
 و هراسان اولمش اولم. دمنه ایدی بوسوزی بن کند و مه نسبت دیزن. و کند و
 نفسم چون غم نیرین. بل که بوباید. احباب طرندن کند و جانبدن ترجیح ایدرن
 بومل و انفعال دیکا استغوی اولمشد و ستر کجوند رس بلور سن که سوابق
 محبت و مقدمات سوزت مایه نرود. نه و حمله عهد و موکد دُر. و عهد و بیامانک
 میا نرود. واقع اولمشد. اکثر بوزمانه دک و فوا و اجاز بستمشدر. بن
 قادر دک که نفع و ضرر و عیب و مشر دن نه حکم ل و لور سه سمع ستر بکله بستمشدر
 شتر به بوشیدن که فخرست دیبکجه بیم و تهنید دُر لرزان اولوب ایدی ای بار غم خوار
 و ای دوست هوا دار دیلوم که بی توق بی کیفیت کاردن خبر دار اید سن و د قات
 مصادقت و مخالفت ده هیچ دقیقه دریغ بویور میه سن دمنه ایدی بر موعودن

و طبع لیثا ز مدلتسن
 و ملازمت مملکت
 خطر سز و افسنر

تسبیح

ایستدم که شیر زبان بر لایفه کتور منی که شتر به کوندن کونه سمریوت و وفرت علم و
 کثرت محمدن بکلف ایل حرکت ایدر بود رکاهد آنک عیدی وجودی علی السویه
 و بود و نابودی سواسیه در سلطنت امورنده آنک فایده می دارد و آبی اکل
 آمدن عینیه نه منفعتی دارد و کون کافه و حیاتی آنک سو کو شتر به و سبیل ایل ضیافت
 امک کرک و یارین جاشت و غذای شای و دانه خاص و شیلان های سایر اعضا و
 اندامند آن ایلک کرک چونین بوکلاهی ایستدم و آنک تنور و تجیزن فهم اندکلم
 تا سکا تنیه اید و بحسن و عهد و پیمان برهان قامت ایلیم و سول نشسته که سرع مراد
 و میزها خوردن ذمتهم واجب ایدی که مؤزی قلم **شتر** مرا با تو شرط بلاغت میگویم
 نوحوا از سخنم بندگی و خواه ملال حال اصلاح حالی بونده اکلم که بر بندیر ایدر
 و یقین تمام ایل بورجه شفا و بود دره برد و آله سن که شاید ایل بورطه
 خلاص و بر لایفه ایل بوملکه در نجات بولسن چون شتر به دمنه نک بوکلات
 استماع ایدی شترک عهده و ایشقی خاطریه کلوبایدی ای دمنه نمکیندر که شترکا
 قصد ایلیم با وجود که بدن شتر خیانت و در نه جایت ظاهرا و لمیدی و قدم
 شاتم جاده اصلاحند انحراف امتیوب اما سنو ک سوزک دخی صدقه ظم و
 حقیقتنه کانم و آوز و تزویر و بیله آلی خشم و غضبه کتور شد در آنک
 خدمتد سخن چین و نفاق آیین بر طایفه وارد که هر بری صنعت کذاب و غدر ده
 استاد و صفت مکر و حیل و متعاند کراسته اندری از مایش استدر و اندرک
 انواع خیانت و جایت امتس و کور شد و اول باید غیر لایحه حقیقه دخی سولیه
 اعتماد و اعتقاد ایدوب اندر قیاس ایل هر آینه شامت محبت اسرار ایل اخلاص حقیقه
 سوظن ظهور کلور و کمان خطایله راه صواب بوسیده اولور و اوبطک تجربه
 خطای بومعنا به دلیل کافدر بوموده اشارت و آبی در دمنه ایدی نیجه
 اولمشد را اول **حکایت** شتر به ایدی بر بط مکر بر شب مهتابه میان
 آید صورت ماهی کور و ب ماهی خال ایدی و شست قصد ایل صیده دور شدی
 نشسته بولماری چون نیجه نوبت بوموال اوزنه ایش ایدی کتوریدی که آنک بو
 صیار بعد حاصل همان حاصل نشسته در سر ابدن و مفلسان کچ ابدیشد و مایل
 خرابد زکلیا صید ماهی ترک ایدوب بالکلیه کند و مهمندن فراغت ایدی
 سایر لایحه زهر باری که ماهی کورده عکس صورت ماهی تصور ایدوب صیده قصد

بجمله

مکر

انقر

وَمُطْلَقًا اَكَا التَّقَاتِ الْمُرَادِ بِدِي عَزَّ وَجَلَّ الْمَجْرِبَةُ حَتَّى يَبْلُغَ الدَّمَائَةَ اَحْرَبُ بِحُجَّتِهِ كَيْ
 مُمْرِ اَوْلَادِي كَمَا دَائِمًا كَرَسَنَ كُجُورِي وَنِي بَرَكْ وَنَوَارُ وَكَارِ كُجُورِي وَاَكْرَسِي بِنْدِ
 فَعَلًا وَاَقْوَالًا بِرِسْنَةِ نَقْلِ اَيْدِي كَوَكْرَ حَكْمِ مَوْسِمِ حَيْلٍ اَكَا اَعْتِقَادُ وَاَعْتِمَادُ اَيْدِي
 قَلْبِنْدِهِ كَرَاهَتِ وَنَفَرْتِ ظَهْرِي بَاعَثَ اَوْلَمَ مَوْجِي هَمَّانِ غَيْرِ لِي حَقْنَدَه حَاصِلُ اَوْلَمَ
 بِحُجَّتِهِ اَوْلَسْ كَوَكْرَ حَالِ بَوَكْرَ بِنَمَلِ الْمُرْسِنَةِ نَسَبُ هَمَّانِ مَنَاسِبَةُ زَاغِ وَهَمَّادِ وَبَالِغِ
 نَمِ مِيَا مَدَه فَرْقِ بَيْنِ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ دُرُ بَنِي اَلْمَرْ قِيَاسِ اَمَلِكِ قِيَاسِ فَاوُ قَدَرِ كَوْهِي
 خَمْرِهِ دُرُ قِيَاسِ اَمَلِكِ خَمْرِ نَقَادِ سِيرِهِ نَامُو اَفْقَدِرُ وَغَيْرُهُ **سُفَرُ** كَارِ بَاكَارِ قِيَاسِ
 اَزْخُورِ مِكْرَ زَانَكِه مَانَدُ زَنْتَقِ سِرِّ سِرِّ هَرْدِ وَكَانَ زَنْتَقِ خُورْدَنَدَ زَنْجَلِ زَانِ كِي
 شَدِيدِ نُوَزْدِ كِرْ عَسَلِ هَرْدِ وَكَانَ اَهْوِي اَخُورْدَنَدَ وَآبِ زَانِ كِي سِنْدُ خُورْدَنَدِ كِرْ شَدِيدِ
 دَمْنَه اَيْدِي شَرِكِ سَبَبِ نَفَرْتِ بَوَكْرَ كَلَمَه بَلَكِه مَلُوكِ عَادِي دُرْ كِي اَعْتِقَادِ وَرَكْسَنَه
 سَمْدَدِ وَلَسَه بِنْدُ وَرُورْدِ وَبُرْسَتَقِي سَبَبِ ظَاهِرِ مَنَزَلِ نَكْبَتِه اَنْدَرْدَلِ **خُورْجِه حَافِظِ**
 شَاكِه هَرْمُوزِ نَدِيدِ وَيِ بَخْرُ صَدِّ لُطْفِ كَرْدِ شَاكِه بَرْدَمِ رِيدِ وَمَدَحِشِ لُغَمِ خَزِي نَدَادِ
 كَا رِشَاهَانِ اِيْخِيْنِ بَاشْدَايِ حَافِظِ مَخْجِ دَاوَرْدُوزِي رِسَانِ وَفَوْقِ نِظَرِ شَانِ
 شَرِّ اَيْدِي اَكْرَبُ كَرَاهَتِ كِي شَرِّ دُرْ حَكَايَتِ اَيْدِي رِسْنِي عِلْتِ اَوْلَمَ وَبُو غَضَبِ اَلْمَلِكِ
 رَوَايَتِ اَيْدِي رِسْنِي سَبَبِ وَجُودِ كُلِّ هَمِّ جَارِه اَيْلَه قَرَابَتِه اِسْتِقَامَتِ اَيْمَلِكِ هَمِّ
 بِحِيلِه اَيْلَه دِيدِه اَمِيدِ حُجَّتِ مَرَادِي كُو رَمَلِ بُو قَدَرِ زِي اَكْرَ غَضَبِ سَبَبِ دُرْ مَبْعَثِ
 اَوْلَمِ اِيْرَادِ مَعْدَرِ سَلَمَه اَنْكِدِ فَعِي مَسِيرِ اَكْرَعِيَا اَبَالَه غَضَبِ سَبَبِ اَوْلَا اِيْهَانِ
 تَرْوِيْلِه مَرَجِ سِيرِي عَرِيفِ وَغَيْرِ اَمَلِكِ اَوْلَمَ دَسْتِ تَدَارُكِ اَنْكِدِ قَاهِرِ دُرْ وَانْدَشِه
 تَلَاوُ اَنْكِدِ حَاجِرِ اَوْلَمِ مَقَرْدُورِ زِي اِيْهَانِ وَبِهَانِه يَه كَرَانِه اَوْلَمَ وَكُورِ فَرِيبِ
 مَرْتَبَه دِه نَهَايَتِ بُولَمَزْ كِي شُكْرِ بِنْدَه دُرْ نَفَرْتِه بَاعَثَ بِنْدَه بَرَكَاةِ اَكْمَالِ اَنْ مِكْرِ
 اَوْلَكِه بَعْضِ رَاوِي تَدْبِيرِ يَنِه اَوْلَمَ مَصْلِحِي نِي اَكَا اَخَالَفَتِ اَلْمَلِكِ اَوْلَمَ وَسَوَاحِ هَمَّانِ
 كَاهِ كَاهِ صَالِحِ وَقْتِ وَاصْلَاحِ حَمَلِكِتِ اِيْخُونِ خِلَافِ رَضَا سِي وَنَقِيضِ مَقْضَا سِي اَوْدَه
 سُوْزِ سُلْمِي اَوْلَمَ شَايَكِه اَوْلَمَ اِسْتِفْلَالِ وَجَوَاتِ وَقْصِدِ قَدَحِ حَرْمَتِ حَمَلِ اَيْدِي
 اَسَاتِ اَدَبِ وَبِاسْطِ بِي سَبَبِ دُرْ عَدَاوَتِ اَوْلَمَ اَمَا بِنْدَه دُرْ صَادِرِ اَوْلَمَ
 هَرِيزِي رَوَايَتِ كُلِّ دُرْ خَالِي دُرْ اَيْدِي بَا وَجُودِ اَنْكِدِ جَانِ مَكْرُومِ وَسُكْنِ وَجَابِ
 عَرَضِ وَقَاعِدِ حَرْمَتِ نَهَايَتِ اَيْدِي وَبِهَمِّ بَرِنَا بِنْدَه كَسَاخَانَه وَنِي اَدْبَانَه وَضَعِ
 صَادِرِ اَوْلَمَ شَدِيدِ وَشَرَطِ تَعْظِيمِ وَنَكْرَمِيْدَه وَفَرْطِ تَوْقِيرِ وَتَعْجِيْمِ دِه شَايَكِه تَقْصِيرِ

مع انفارو

تاب

خ

نهادن و منع بولماسید. کم احتمال و روزی که بخت موجب وحشت اولوت
 یک خیال ایدردی کم بخت سبب عداوت اولیدی **شعر** دار و سبب درد شد اینجا ^{است}
 زایل شدن عارضه و محبت بماره اگر بوده افلک سه شاید که بخت تحت سلطنت است
 حکومت موجب نفرت و عداوت افلس اولم زیرا که مقتضای جبروت و لا زمه عظمی است
 بالطبع منکر اولم قدر و خائیدن و خوش آمد کویین مایل اولوت محرمیت ایل
 مخصوص قلم قدر بولم قدر که علم ابو یوسف مشهور. قدر ریاده نفعش خوش آمد
 و بسیار بریده زن قطرات زهر نوسن ملک ملازمت سلطان در سلاست او بر د.
 و تقریب ملک در امن و فراغه سالک اولم و انسید. بن یلوردم که خدمت
 ارباب سلطنت ضرر بشمار و ارد و بعضی حکما بلا شاهلری آسته تسبیح لیسند
 اگر چه بر تو عنایتلری ایل حکله تاریک امید و ایلری روشن ایدرن اما شعله سیاستلری
 دخیل من سوابق حقوق خدمتکاری کلن ایل عقل صحیح قند و واضح در کله آسته
 قوی بر لای اولم اثر بر دزدن لای مشاهده قله. اما انکه اراقدن نورانیت
 تمام ایدت اراقدن خبر لرد و تقریب ملک لذت و ملازمت سلاطینند
 منفعت نل ایدرن ان بعض الظن اثم حقیقت بود که آنلر سیاستلری کاهی هول و
 هیبت بلا شاهیه واقفا اوله لودی علم الیقین بله لری عن الیقین کوره لودی که
 بالی بلانسه دکر و هنر رساله عنایت بر ساحت سیاسته متقابله اولم بوقضیه نک
 مصداق همان مناطق باز و جرس در دمنه ایدی بجه روایت ایده سن اول حکایتی
حکایت شتر بر ایدی بر بازین پرواز بر خوس بلند آواز ایل محاوره به
 آغاز ایدوب ایتمس که ای مرغ آشنای دوی بیگانه خوی صداقت تمامی وعداوت
 جری بخون قلم کوره صفا و عهد کورده و فایوق و ایما الیکوز نقص حقوق
 و جفا وجود در حال بود عنوان صحیفه اخلاق فکر مناسب وفادار و با وجود که وفایکم
 ان احسن العهد من الایمان دلیل و کامل ایمان و مذهب مروت و مشرب فزاید و حی
 جزا اسات مکافات احساند **دیت** سک کوفای بر یا نیستن بهتر از آن کوم
 وفا نیستن خوس ایدی بی زده نه بی وفای کور و کور و بیجه بد عهد لومشا
 قلکون باز ایدی بوند نزل لای و وفای اولور می که آدی بر سیرک حکم کورده
 اولقد تلطف کوسر لرد و سر زحمت و مشقت حکم ز آب و دانه کوزی مادی
 مدد حیا نکرد آمل و فلور و دایم عنایت لیلک احوال کنه ناظر اولوب حفظ و

خجانه

هنري که سومايه بازار و سر نايه منشور سعادت اولو کر کرد و وسیله لغزت و کراهت
 و ذریعه نکبت و شقاوت قیلور **ریت** چشم بد اندیش که بر کرده یاده عیب نماید هنر
 از خستند **اولو** اربابا لایب لوبایده بوی مشلور **مشوق** دیده انصاف چوبینا بود
 در ستره کچه که مینا بود و آنکه ندارد دل حمت پذیر **تمت** پشیمه نهاده چیر **رحم**
 بزکان بود انصاف کار **کاک** خیس نیست بخار خا **دمنه** ایدی یکن که بد کال
 بونی قصد استوار اولر **اما** بوقدیر چه سال بنجه اولور و عاقبت حالینه وارور شتر
 ایدی سؤیله که یتر بقدر الملک هدف تر و یتر راست کلیه حیر وجود هرگز اذن
 مضرت کلز **ریت** التمسه چون قضا دن یتر بقدر **سرا** ولز اکاهج رای و تدیر
 واکو قضا ربانی و بقدرین بزانی الملک مراده مساعدا اولور نه هیچ بر سهری **انوک**
 دنی **اولمز** بقدر یوسابق است تدیر چه سود **دمنه** ایدی مرد خرد مند **چند**
 که هر حاله فکر و اندیشه کند وید پیشه الهیه **وعقل** ووداندیشی امره رهبر و بشیر
 ایدنه که هیچ برفد اساس کارینی قواعد اکاره مبتنی قلیدی که مقصود تظفر بولیدی
 شتره ایدی فکر و تدیر اول وقت تایلر ایدر که قضا **انوک** عکسنا مضار و روشن
 اوله **وجله** و تر ویر اول وقت کار کر او کو که قدر **انوک** خلافة جاری اولور **امان**
 اما قزمان قضا مضار حکم قدر نفاذ بولقد بضمکه **چاره** نفع پذیر اولور **ونه**
 حیلہ دستگیر بند نقدیر **وقد** قضا ن مکرور غا فکر و دها یله رها میسر کلدیر
شعر هر آتش که دست قضا بفرخت **هر** فکر و تدیر هارا بسوخت **چون** آفرید کار جل
 و علامت حکمی بناده و بر قضای مضایه پیشه **دلیله** بنیال الملک چشم طاهرین
 و دانالرک دیده **باطنی** میل عقل ایله یتره قیلور **تار** اها اول حکم دین بوسید
 اولور **اذ** ابا القضا علی البصر **شعر** بوقت نفاذ قضا و قدر **هم** زبکان کوز
 کشند و کر مکرر قصه دهقان و بلبل ایسته مشن **واللک** مناظره ده محاور
 لر کو شانه مشن **دمنه** ایدی بنجه اولسدر **اول حکایت** شتره ایدی
 روایت ایدر لو که بر دهقانک بر تاعی واریدی بغایت زریا و خرم بپوستانی واریدی
 که غیوت کلستان ارم صیفای آب و هوای نسیم بهاره اعتدال دیور و ردی و شمامه
 و ریاحین روح افزایسه **دماغ** جانی معطر قیلور **دی مشوق** کلستان جی چو گلزار
 معانی کل سیراب آب زندگانی **نوا** می عنده لب عشرت انکیز **هوای** عطر ییزی
 راحت آموز **کوشه** چمنه بر کلن واریدی که نهال طویذ **نور** از شاخ سدره

کره ی سر نایان بوزند **بی** هنری و قصه نایان در زنده
 کار هنر مند نجار و زنده ناهنرین یاران و زنده هم
 نایان انصاف خسته و شکسته **مشوق**
 انصاف و اوصاف
 نه بر ایله
 آتسکون قضا دن یتر بقدر
 سرا ولز اکاهج رای و تدیر

کر و ندوکر

مندی
قد و روی

المنه في ذر افرازه هر سخن چنين اول گلبن او سنده بر گل رنگين عدا غنچه ليلان ترکان
 چين کي آچلو ردي. و عرف خساومه ديوان زهره جين کي قطرات شبنم دن او سنده
 دژر صلاح لو ردي. باغبان اول گل رعنايه عشق باز لعه آغانه و بلبل سيدا کي کوکلي
 شهبازي اولک مهر سودا سنده پرواز ايد ردي **شعر** کل ز يارب نميدانم چي کي کويده
 بلبلان يني نوار در فغان يني آورد. بر کون باغبان عادت محمودي آورده کل و
 گلبن سرينه کلر کي کوردي که بر بلبل بلبلان محينه خندانه بوزين اوروب منفاريله
 سيرانه جلد ز رنگارنگ و اسوگر و اجزاي او را فن پریشان ايد و بربک خزان کي روي
 زمينه دو کر **بيت** بلبل که بکل در کن دست سوزد. سر رشته اختيار ستران دست سوزد
 باغبان او را قکلي بويله پریشان و خاک که بکسا کور يک کريبان سيکي دست اضطراريله
 چاک چهره افلاکي و دوا هله نموده روي خاک اندي. اينچي کون دخی کلزاره
 و آرد ي. احوال کل بلبلي اول سوال او زده کوردي و آتش فراق کل و باغ
 دهقانه او ردي داغ برداغ. **آه** چي دفعه دخی کوردي که بلبل زارينه منقا
 او را قکلي تار مار قلبي **ع** دو گلشن بر لب و باري خاري قالمش. دهقانک عنان
 واري قبضه اختيار زدن کندي. و خار هجران بار و المسم اعيا ريله کار جاننه و
 کارداستخوانه بيد ي. آخر کار بلبلي دام فريب. و دانه حيله سکار ايد و ببحس
 قفسه کوفتا زاندي. بلبل زار دخی طوطي وارد دهقانه دهقان گفتاري آخر يدي
 اي دهقان به سبيله بني جبرائيل که جازي کور دک. و نه جرم ايلدم که بکا بوقبته
 رضا و بر دک بوفله باعث اگر استماع نفا تو ايسه آشيانم خود بوستانک
 و طرب خاطر اطرا و گلستانک ايد ي. اگر خاطر که بر معنا دخی ظاهرا و لاديسه
 تابندن مهر و خطايله بر کنه صادر او لاديسه لطفايله بني اندک آگاه ايله
 پردهقان ايد ي **شعر** تا کي انا که مرا يارب نماني اي رقيب. تا کي پوئي خوش
 يارب نماني اي نقاب آيا هم بيلوري سين که ساغر قهريله رو کارمه نه هر لب
 نوش اندر دک. و هجران نازيندم ايله دل نا توانه نه قائل بود دک طريق مکار
 اول کار سراسي و اول کردار دک جز اسي بود که سني يار و ديارد زنده و در و تماشا
 زوي کلزاردن بهجور قلوب کوشه محبس قفسه زاري ايد سن. بزنجي درد
 هجران جانانله زاويه کليه اخزانده نالمش المون **بيت** بلبل ايلک کويامنت سر دار
 که ماد و عاشق زاري و کار ما زار يست. بلبل ايد ي اي باغبان بوسوزد و فراق

يا ز

و خا و خا شکله

تله

اول

واندیشم که بن مقدار جویم ایله که بر کل پیشانی اندم بخور اولدم سن که کوکل پیشانی
 اورسن حالک بنجه ولور **شوق** کیند. دوار دوی قیاسن هست بدی و بدی حق
 شناسن هر که نیکو ی رسد آتش رسد. و بدی کرد بزبان رسد. بو حکم لطافت
 انجام دل دهقان تاثیر تمام ایدوب بللی آزاد ایدی. بلبل دخی دلساز باز ایله
 ایدی ای باغیان چون بولسا بیجا اوزانی بوردک البته بحکم هل جزاء الا حسان
 الا الحسنات آنک مکافات سیم ایملک بنزه واجد. ایدی بشارت ولسون بوسا
 فلان دخت دینده بر آفتابه مدفوندر که درویند زو صاف و نقره خامله ملو و
 مسخوندر دهقان بوشتر تله شادمانا ولوب تعین اذوکی عله حضرت ایدی سخن بللی
 راست بولوب ایدی ای بلبل عجب د قمر خاگده افنا به کور سن. زیر خاساگده دای
 کور سن. بلبل ایدی ای بللی لمزی سن که اذا. نزل القدر بطل الحذر. باقضا کار دار
 توان کرد. چون قضا د بانی نازل اولور نه دینده بصیرتده نوز قاورونه تدبیر خود
 نفع و ضرر ده فایده ویرورنه که ریسلورد **شوق** بوسر بنجه دست قضا را میسند
 که دست قضا را ندادیم. نیاید حذر با قدر بودمند. هر بخدا قضا اید انرا
 بوشلی اوزاجله اوزتری کوردم تا بیل سن بضعیف بخف بنجه قضا و قدر دکلیم و
 فرمان قدره تسلیم غیری جادم بوقدر **شعر** سر ادرت ما و آسان حضرت دوست
 که هر چه بر سر ما میور ادرت اوست. دینده ایدی ای شریبه بن حق الیقین بلیم
 و عین الیقین معاینه قلم شکر سکا بوقصد نه سبب نه نفاق دشمن و نه کثرة
 هنر و نه نخوت ملوکدر. بلکه کاباعث انوک کمال مکر و عذری و تمام عفو و
 قهر بدر. که عذاب در دگر امکار. و جبار در قهار و مکار. اگر چه که اوایل صحتی مویش
 حلاوت حیاتدر. اما او اخر خد متی مثر مرارت هادم اللذات در. سؤیله بر که اول
 مار نه هرنالک در که برونی نفوس بر کار نک ایله آراسته و درونی بر زهر هلاک در.
بیت قور یو ویرنک و مکر و فریب. نه لطف و مروت نه صبر و شکیب شریبه
 ایدی ای دمنه بنجه ایده لم الذن نه کلور بنجه ایا مدر که طعم نون کرم کوردم سمدک
 حکام زخم نین و سمد. و بنجه مد تد که مسند راحت صفا سوردم حالیا نیت
 هجوم نخت عذر **شعر** ای دل مزه وصل جیشدی یکنجد. اکنون اوز قای نه
 فی الحقیقه بنم اجل. کربا نه طوب کسان بر کسان بوبیشه به کوزدی. و الا لیم
 سیر ایله مصاحبه نه لیاقم واریدی و وزیر امیر سیاح اولونه ایملک خواجه برادر

سرری زبانش رسد
 فصیح بیان
 نکده
 سکا

می باید دیدم

دی

بر شخص که خوشی شیرین دارد نذر حاصل به . و بجه و بجه کاله طاق و مقار و متحال اول
 بند خانی اول که حوصله سینه موافق و کا طعم اول و لطفه لایق اول . که کردی که هزار کند به
 بنی اول که خدمت کوزه میگردی . و صد هزار حیل و بند به دام مصاحبت کزینار
 اید . میگردی **شعر** من کم تادولت وصلش هوس باشد مرا . از که از دورش هوس
 بنیم نه بس باشد مرا . اما نقد بر آید و سنک دمدمک ای دمنه بنی بود طبع آندی .
 حال داشت تدبیر دامن تدارک کن قاصد . و ترک خرم و دامن هواق بسبیل یاران
 نواب متواتر بن طمع خام و فکر ناتمام دزد کندم ایچون بر آتش افروخته فلک که هنوز
 دخی دوری نیستد ز تف اندوه و تاق ملائذ نیا دم . یا قلد **بیت** بر اندم
 کند و کلزارم برین خا . بریدر کم اول به بلبل کی زار . چون کم خود کرده ام خود کرده
 را تدبیر چیست . حکما سلفه اکا بر حلف جهم الله ارباب حرص و طمع اکفا سوال
 ماله تمیلات و اضحایله تنیما تمسک دزد . و نیکان قدر کفایت ایله اکفا
 ایتموب نزار به طلب قلبی سؤل شخصه سستیبه تمسک دزد که برکوه الماشه و هزاره بیکه
 قصدا اید اول فوقه دخی اعاشن کوره و کثرت قیمتی خیال ایله طمع ایدوب دخی
 ایلو واره . کید رک بر مرتبه به واصل اول که مطلوب حاصل اول . اما نره الماس
 ایله پای غرائس و ترانس اولدوغی سبیدن راه خلاص متغذ را اوله . و اول غافل شراب
 حوصله مست و لا یعقل اولوب کیفیت حالند ز خبر ارا اولیه لاجرم حسرت تمام ایله
 اول کوهن دام و مار و شباک هلاک کوفتار اوله . و حوصله طیور و بیطون مار بر
 موده قرار فیکه **بیت** ز نرک طلی کار تو آید بزبان . سودا کو خوی زاندا ز یاد
 مطلب دمنه آیدی بوکلای غایت معقول و موجه بویردک . و افعا هر کشی که بر کو
 بلایه دو شمشد **شعر** بگذر ز طمع که آفت جان و دل است . طامع هر جا و ره
 کس منفعل است . بر کرد ز که بند حرص و سره ایله مقید اوله . عاقبت قرابت نداشت
 اولسرد . و کاسه سر که درد سودای طمع ایله مالی اوله . سر انجام شراب سیر و صفا
 خالی قالسرد . و بجه کسته لر غایت حرص و سره سندن امید و لیتله و رطه
 نکته دو شمشد . و بوی منفعله مهلکه مضربه نیستد . نسته که اول صفا
 که طمع خام ایله صید رو با هه قصدا ندی . و عاقبت دام سنگنه بجه بلکه کوفتار
 اولدی شتر به آیدی نه کیفیتله اولسرد اول **حکایت** دمنه آیدی
 بکون بر صیاد بر صحره کزدن کو ردی که بر رو باه جست و چالاک بازی کفایت

از زیادت

اولک منشای الحقیقه
 اولک حرص و طبعی
 اولسرد

اولد سده كشتايد و تمام سيلوم و ناز و جلوه و اهتر از ايله اول صحراده كبر صياد اولك
 بوسيتي نك آشفته سيم اولوب قوت طامعه بوني اقضا ائدي كه روبا هك عقيمه سدي
 كئدي و سورلحه واقف اولوب ورنه و حمر حمر ائدي و حمر و خاشاك ايله سريدي
 اوستند بچينه بقيه قلدي و كند و كين كاهده اولور و بچيدرويا مرصد اولد
 قضا ائدي روبا به برانتيه كنار جفدي و رايحه جينه خواه و ناهوا آي حمر كنار
 جلكي حمر خاشاك اوزده جينه اول وضع اوزده مشاهد قلدي ائده آنا
 مكري معاييه ايدوب كند و به ائدي اكرچه كه بوجره هوا سحيات بخشنده اما صحر
 سلامت غايت حق شدم و دماغ آردن و اكرچه بومره رايحه سيله معطر د اتمام
 حرم نوي بلايله دخی مكدرد عقال برآمده ك رايحه خط اول متفرق و مشلرد
 و از باب حرم بر همه ك ائده احتمال ضرر اول حوض قلم مشلرد و بيت هر كجا خط مشكل
 باشد جهد كن نابرون خط باسي اكرچه جايز درك بوجاشاك اوستند برجا بوز
 اولسن اوله بونده ممكن درك ائند بر دام يا بوا دم بقيه ولس اول شعر هر پيشه كان
 مير ك حاليت شايك بلك خفيه باشد بهر بقدر احتياط واجبد و لصق از مناسب
 قطع بر اوجون و كاريش ايد كرندي كدام بايد كرد انكه در وي مظنه خطر است
 آنتر خود حرام بايد كرد و روبا بوانديشه ايله هواي جينه دز فراغت ائدي و راسلا
 طوبدي كئدي اتفاق بوانساده بلك كرسنه طعمه سودا سيله بالاي كوهدن و اول
 جينه رايحه سيله كندوسن اول حزينه بر ائدي صياد آواز رايحه استماع ايدوب
 حزينه جان در حركت احساس ايدوب روبا هي صانوب غايت شه دني نامل كندوسن
 حزينه ائدي بلك آي جينه دز مغ ايدو قياس ايدوب في كمال جهل ايدو نكمن يرد
 و سر بجه هلا كيله نادر بود وجود نادر باره ائدي صياد خريس شري شاميله دام
 فنايه كرفار اولدي روبا قانع قناعتي بر كيتله و رطه بلا در نجات بولدي بوشلدي
 معلوم اولور كه طلب بريك آزاره ي بند و بند يي سرا فكنده ايدوب بيت زيك از
 از يك كله بدست آري بخاك ناي عز بران كه دز سر باشد شتر به ائدي اول
 زمان غلط ادم كه ملازمت آستانه سيزه رغبت ادم و بيلم اول و در حق خدمت
 بلز مس و بكم لا و فاء للملوك بولورده و فاء حقيقت اولمزس دمسلدردك بر كنه
 ايله صحبت اتمك قدرن بلميه و بر شخص خدمت اتمك كه قيمت اكليه اول مشاهده كد
 اميد محصول ايله زمين سوره تخم اكس ياكوش ائمه اخبار فتح و غم تلقين ايدست

وانكه بوف و خطي
 بهمان مقام بايد كند

ونك مثالي اول كنه
 صور حاليدرك

و یا صفحه آب مروان آید از غزل مرین. یا سنگ خاره ز کج توقع ایوب قرین
بیت ز بلا شاه و فاضل بخان باشد. کیم باطلیدن ز شاخ سرو سی.
 نهال بید ترا می شاگرد داد. هزار بار کز انجوی خلدش آب دی. دمنده اند
 بعد خراب البصر تلف و تأسف فایده ویریز. همان بد بیکه اول تدارک آنکه
 وقت فرصت اله کیم. الفصحة ثم من السحاب شرب ایدی بنجه اید بن بلیه بن
 نه چاره فکرایه بن نه تدبیر ایه بن بن اخلاق سیری بلورم اعتقاد بود که
 اول بنم حقه لطف و خیر و غیری فکری بود و اما حسد لرهب بنم هلاک
 قاصد لور کسایه روز و شب بنم قلمه ساعیلرد و بولید و بخت ظاهر بود که
 اسباب درد و بلا آمد. و ابواب بخت و عناد روی حالمه کشید دُر. و میل
 شاهین میر از حیات بکه بقا ز کف و فنا و فواید ز کد دُر. زیرا که حوز ظالمان
 مکار و غداران سمکاهم پشت اولوب خدنک عذره بر کاند کساد ویره و
 کار کز اولو مقرر دُر. و اهل نفاق و در باب شقاق و مظلومک هلاک ساق
 سعی شمر. و نفاق انفاق بر میان اید و ف ال بر اسرار البتاکا ظفر میسر اولور.
 نیت که کونک و ناز و شغال انفاق کله اولی سر قصد اندیلر. و عاقبت اکا غالب او
 کند و مرادیه ایریلر. دمنه بیدی بنجه و لمشدن اول **حکایت** شریه
 ایدی روایت ایدر که بر ناز غمزه کار و بر کله خواخوار و بر شغال اکا بر شیر
 سکاری خدمت سیل بغلش لری. اتفاق کلون کیدن قافله دُر بر بجرک راه کله
 بیطاق اولون اول حواله قالدی بر مدند فکوه قوت بولوب طلب علف لحو
 هر طرفه نک و بوی ایدر کن اول پیشه راست کلدی که چون سیری اول هیات و هیبت
 اوزره کوردی خدمت و تواضع و غیری چاره بولیدی. سیر دخی اکا اسماء
 و بویب حال خاطر بر صورت که کیفیت حالته مطلع اولدی. نیت اقامت و حرکت
 سوال ایدی شتر ایدی **بیت** پیش ازین در کار خود کز اختیاری داشتم. چون
 ترادیم عنان اختیار از دست رفت. ملک هر نه فرمان ایدر سه هراته صلح و احوال
 بندکان مقنن اولسه کونک صلح ما توبه الی امان. سیر ایدی اگر کشف حایتم دُر.
 اقامت و غنیمت قلبه امید در که سایه دولتمرد اسب ریخ و محنت ندان سوده اولم بن
 شتر به شکار اولدی و خلیع العذار و کسسته مهار اول پیشه ده کشت و کمر اید و
 بر مرتبه واردی که بغایت فریاد اولدی. بر کون شیر سکار کید و فاق اتفاق برسته

پله دیوان

و بولر شاعر عام قری
 مقام قلمش کرد

کتاب اسبک اردی بیگانه
نورالدین شیرک

راست کلوب میاندری چند قوی و محاربه عظیمه واقع اولوب شیرک جوارجی مجروح
اولوب اوتان و حیزان اول همیشه به بیستی و لیزان و دیزان برکوشه ده و شدی
ناغ و کرک و شغال که شیرک هر سه و نسیه نک کرم اصلي و اری عجب جلیبی
و ملوک کا قه خدم و عاتمه حشمتیه محض عاطفت و عین رحمت و شفقتی مقتضای
اودره اندری بحالده کوریک زید متاش اولوبایدی ای پچاره لوریک مختکر
دیجی کابیم زخم قدر سوار اولدی کور بوجالی دره بر شکار کوره سز کاجزاید ک
و اری سیرک نفقه کوریدن کورین بولرسها و طاعة دیوب هر بری بر طرفه کد
و هر بار که اطراف طواف اندیل جسدی نور دن اتر کور مدیل با لضروره تدبیر مکر و حله
اغازا اندیل و بر بریله مشا و ده ایدوب ایدیلر شتر تو بلیشه ده اولدن بینه نه
فایده نه ملکه اندن مسفت میسر ده و نه انکه بزم میا نمرده الفت منصور پس
مناسب بود که شیری حرکت ایدوب آیفیل اندوره و تار بچ کون ملک طلب
طبع و لغز دن فراغت حاصل اوله و بینه دخی حالمه کوره فایده و مسفت و اصل
اوله و بینه دخی حالمه کوره شغال ایدی بو خیال دامنندن الیک و بو فکر خالی
بیامنده دوزان اتمک کرم ملک اکا امان و بریش و عهد و پیمان کند و حد متنه
کوتور مشدر کسمکه ملکی غدره تحریض ایدوب نقص عهد و حرکت ایلیم خیات امتین
اولور و خاین هر حالده مردود دره و خدا و خلق ابدن ناخشنود **شیرک** هر که درو
طرح خیانت کرسیت دین وی از عهد امانت بریست سکه مردی ز دیانت بود
قلبی مردم رحمانت کرسیت ناغ ایدی بوباید بر حیل میسر ده و بو عهدی
شیرک عهد سند اذالیه منصوره سز بونده توقفا ایدک بن و اری بومحسبی
بوره بن و عنقریب یارانه بشارت جنین کتوره بن پس ناغ اشارت یار ایلده
شیر خدمته و اری وصف جود بنده بل بغلیوب طوردی شیر ایدی هیچ جانور
کورد و کوزی و هیچ صید دن جگر کورد و کوزی ناغ ایدی ای ملک قلبه
جوعدن هیچ برینک دیده سنده نوز و فرو اعضا مرده قوتدن اثر قائلمه مشدر
اما خاطر فائز بر جانور خطور ایدی سؤیله که ملک اکا رضا بویه حالمه رفاهیت
تمام و بغت مسوق فی حاصل اوله شیر ایدی خلاصه فکر سؤیله کوز کوز
و ملک اعتبار تمام عیار اولور سه سکه اوده ناغ ایدی ضمیر منیر که مخفی
دکلد که پوشتر میا نمرده اجنبی ده و بینه انکه مصلحت بد فایده عاید دکل

درو اولور

بقوله

عجله الوقت برصیدد که کند و اینک کلسدند و متکضر بر سکا زد که کند و اختیار
 دانه دو شمشیر شیر چون تراغلت بوکلا من استدی. آتش خشمی مشتعل اولوب
 اییدی **شعر** عناء علی هذا الزمان فانه. زمان عسوق لار ما حقوق. فکل
 رفیق فیه غیر موافی. وکل صدیق فیه غیر صدوق. هر از لغت و نفرین بوز مات
 رفیق و همیشین لریته که. سئو و مکر و نفاق. و شیه عدد و شقای میا نارنده نظا
 استلوردن. و رسته رفیق و فتوتی قطع ایدوب دایره لطف و مروتدن طسره
 کمتلوردن **تیب** اهل زمانه را که وفانیت یارشان. مطلب و فاکه غیر جانیست
 کاشان ای سیه دو نفعن عهدی بجه مذهبه جایز کور شلوردن و قیل مستا
 قنقی ملذذ و خست و بر میشلوردن **تیب** هر سلخ نابا که از است بایداد. مسکن
 بدست خویش که آن هم شکست. زاع اییدی بویاید. ملک بویردی و غی مقد مات عین
 صدق و محض صوابد. اما حکما بویر شلوردن که بر عضوی بر نشه و بر نفسی اهل
 بنیه. براهل سیتی بر قیل به بر قیل به بر شهر. بر شهری ذات فرح پاشاه که متوقع خطر
 اولم. فدا ایلک و اجبد. سلامت سلطان بر اقلیه فایده رساندن. سلامت همه
 آفاق در سلامت تست. نقص عهده دخی بر مخرج میسر و بوجمله که محتاج
 عهدک ساحه ذمتی و صمت عدد ددن بری اوله ذات شریفی محنت فاقه و رحمت
 مجامعتدن خلاص بوله. شیر چون بوکلا می استدی. با سز اشعه ایدوب سکو
 اندی. زاع فی الحال یاران حضور و واروب اییدی. قصه سیره عرض اندم اگر چه
 اوله لاسر کشک اندی. اما آخر دام اولدی. حالیا تدبیر بود که جمله مشرق نشه
 واروب. و سیرکدر و مجاهق و ریخ و جراحق اکا و ز اعلیه و ز. و دیده و ز که
 مدت متمادید که بزوبار شاه کامکار دولت بنه سایه عدالتده فراغ بال
 و رفاه حالیه روزگار کچور و روز حالیا که بوجادته واقع اولدی مروت
 مقتضای بود کلد که جسم و جانمزی کا فدا ایدم و ز. والا کفران نعمتله موم
 و صمت مروت و صفت فوق تدن محروم صواب اولد که جمله من ملک حضورین
 واده و ز. آنک شکر انعام و لطف اکرامن ادا قیل و ز. و مقرر اید و ز که بزبوند
 عینیه قادر دکلز که جانلر و مز وجود شریف ملکه فدا قیل و ز. پس یاران تدبیر
 بریسی انیسون که لطف ایلسون ملک چاشنی بوکزن تبدن اسون و سائر غزالی
 بر وجهه دفع ایلسون. ممکن که قصیه سیره مقرر اوله. پس اتفاقا قیل شیر

سکه به زکریا خان غریبه که از محل
 خبر بر کنا دسره بناسد سکا رشا

دو کوزه

قاتنه کندیلر. و بوضو بی تمامها انقا ایدوب آتش بزوی ریخیم فشه انکیز تله تیزلد
 سیرساده دل ریخی املک خیل و تسولینه الدانرب مواضعه مذکور اوزرو انقا اوله
 حضور شریفه واریدیلر. چون نفر برشکر و ثنا. و تقییم ستایش و دعا دین فارغ
 اولدو. زاعجیله باز زبان فصاحت طری و ارتکله آغاز ایدوب **ایندی شعر**
 سها بنم طریبه شادمان اول. سر سلطنده کامران اول. بننده لک رختی ملک
 صحت ذات ملک صفاته وابسته در حال چون ضرورت واقع اولدی دفع مضرت
 اچون باشمی چای خاکی ای ملک فدا ایدرم. و جسم بخفی ملک حوصله شریفه عدل
 و سدره منق و لغی رجا ایدرم. یاران ایدر سنی اکل امتدن غدا ی صبح اولور قرغه
 ییجک. اولک یوق ملک غایله جوئی سکه بنجه نایل اولور. و ما العصفور و دمه
ع توکه تاکه درای بیتمار گاری. زاع چون بوی اشدی ساکت اوب باس اسفم
 اندی. بعده سغال ریخی آغاز کلام ایدوب **ایندی بیت** یا سقا که بهنگام کین
 اکل. زینجه تو بر دوز نامه آجال. مدت مدید درک سایه دولت دوز افر تو کده
 آسیب تاب حوادثن آسوده نه حالیا که اول حضرتک ماه جاهی خصوصه مبتلا در
 دیرم که ستره اقبال افق حالدن طلوع قیله. و ملک غی طعم ایدوب اندیشه چاشت
 و زحمت جماعتن فارغ اوله. سار لوی جواب ویردیلر که دیدک فرط هواداری
 و محض حق کز ایدر. اما سنک اتک بوی ناک و زیان کارد و مباد که اتک تا اولی ایل
 ریخ ملک متزایا اوله **بیت** در مطع شاه جزینکورا نکشند. لا عرضفتان زینت بوژا
 شغال چون بوی کوثر اندی خاموش اولدی. کرک ریخی دهان اچدی و ایندی
بیت سها اقبال دولت اوله یارک. عدوک هیمک کوئی اولسون سکارک.
 بندی نفسی ملک فدا ایدوب امید وارم ملک خندانیم جسمی آدیش دکان دندن
 وزینت قناره دهان ایلیم **بیت** قصابت واردم چشمم بنار کی. شرکان قناره
 کرده و دلها روزده. یاران ایدیلر بوسون محض اخلاص و عین علامت اختصاص
 اما سنک لعلک مورت مرض خنای در و صریده قایم مقام ضد تر یا قدر کرک گوی
 جکلدی بس شر کردن دراز کل طویل احق مهابت دراز ایدوب زبان نیاز ایل
 کلامه آغاز ایلدیا اندی. و انا و طایف دعا و شاد ز صکره **ایندی بیت**
 ایاسمی که کشاست چرخ فیروزه. بر آستان تو درهای فتح فیروزه. بن و آستان
 بند می و دولتخانه ووردی بی سوئی که مطیع ملک لایق و معده شریفه فی لکله موفور

یل

صالح عدل

نکشند

تزویری

بوی استماع اید.

اوله

اولم

اولوب
فایضه ناسیود

نه محل تمام و نه مقام بگفتد **بیت** بر غنیم زمر کوی تو تا جان دارم و در سدا کار
 بجان از سر جان بر خیزم . سایر از مشفق الکلمه استدلی که بوسه فرط موت و صدق
 عقیده تدن فایضه در . فی الواقع سنک لحک غایت لطیف و خوشگوار در و دمک
 مزاج ملکه تربیت نبات و چشمه حیادت سازگار در . رحمت سکا و احسن سنک
 هست که و لی نعمت گذشتن و جاکلی در بیغ املک و نه تعامله به عالمه در کجیل لک
 قودک کدک **بیت** هست جوان مرد در . صد هزاره لیک چو با جان فدا نجات
 پس جمله می شمره جمله اندر . اول سکین نرند . ساکن اولدی . تا اعضا و اجزا اسن بر بند
 جدا اندر . وزاغ و کورک و شغال و دوه سی و اوش عرب و ب پنجه زمان آبی غذا
 اندر . و مثلدن معلوم اولدی که ارباب نفاقک یتر میگردند و خد نک خطوصا که ک
 اتفاقن کساد بوله تا برانده ملک الفز . دمنه اییدی بو نقد ریجه نه تدبیر ایدرسن
 و ارباب عذرک دفع میگردند . نه فکر الیسن . شوق جواب و یروبا اییدی که حالیا
 بوباید . اندیشه صوابدن مخفدر . اما چون بهر حال ~~چنگ~~ هلاکدن خلاصی
 محالدر . چنگ و جدال و حرب و قتال آما ده اولمق لازمدر . زیرا که هر نفسی که حما
 حیات مال و محافظت نفس و عیال اخون قتل و لته زمره شهاده داسلدر . و نقص
 حدیث من قتل و دن ماله فهو شهید اکا شاملدر . اندر صکو اجل مقدره پنجه
 سیرده مقرر اوورسه باری ناموس و عاری رعایت ایدم و غیرت و حمیتی الذ قوی
 دنیا ده نام و نیک و در کجیل لک کار و یو کیدم **بیت** بنام نیکو که میرم روست
 مرا نام باید که من ترک راست . دمنه اییدی عقلا وقت جنگده مسابقت و همکام
 جریده مسارعیت و فاکور مرار . باری انخلدر . و بیاسرت اخطا ده عدم سبابت
 طریق اسلدر . بلکه ارباب حزم اتمام امر خصمه مدارا واکور و دل و دفع مناسقه ده
 رفت و ملاطفت یوردلر **منوی** فریب خوش اخشم ناخوش است . بر افشا اندازاب
 از آسوده است . مرادی که در لطف کرد مقام . چه باید سوی و قهر دادن حکام و ارباب
 خرد و شیر مردان پیشه یتر و عدوی ضعیف عدایم که قوت و زوره قادر و کلسه شایر
 که مکر و حیل ده قاهر و لمیه و ذوق و زیرایله بر آس قویه که شر و ضرری آب تدبیر
 سکون بولمیه سن خود تسلط سیری نه مرتبه ده در بلورسن . و انوک استیلا سه شرح و
 وصفدن مستغنی در واقف اولمدر رسن . پس انک ضرری عدا و تدن تمام حذر
 اوزره اول غایله خربند غافل اوله که هر کسه که عدوسن تحمیر اید و بیعت

کار

تزویری

محاربه در اندیشه قلبه پشیمان اولم بدنه که موج دریا اولدی طریطوی تحیر سبیل
 شتریه اییدی بنجا اولمشد اول **حکایت** دمنه اییدی روایت ایدر که سواحل
 دریای هند ده طووز دن برزع اولور که اکا طوی دیور. آنک چینی کار دیار
 مسکن طویشلر ولبا بدنه نشین امتشلر چون بیضه حوی کلدی ماد سینه نوز اییدی
 بیضه چون بر محل ندرک ایله که فراغ خاطر بله ساکن و خوف و خطور دن امن اولور.
 نرایدی بچون بیضه چون غایت خوشد که موضع دکنس و مقام فرح بخشید.
 بو محل تحت مثال دن حالیا عویل حال د. ماده اییدی بوسوز محل تاملد و که اکو موج
 دریا حرکت کله و بجه لومیزی زبرد امنه اله و نتیجه ریح اوقات و ایام نری ضایع قلبه
 اکانه تدبیر مقصود در و نه چاره میسر نرایدی بزکان اترم که موج دریا بجز
 ایله به و بین مله عداوتی مقدر قیلوب بین بوا هانت و اساء قیجا نر کوره سزیده
 اندن بی سبت بومقوله حرکت وجوده کله و واکوره که بینم بجه لومیزی و بر هلاک
 اولور. اندن انصافنی اله بلورین. و تیغ اسفاسیله انوک حقدن کله بلورین **بیت**
 مرغ هم ز من از غیر مرادم کرد. من نه آم که زبونی کسم از صبح فلک صاده اییدی
 کند و حد دن بعدی اهل خرد. لایق دکل و طووزدن نر که لاف کراف از باب
 انصافه موافق دکل. صورق عیسا اولم سوز سن کم سن قدرت و قوتیله موج دریا
 انصافه کله نورق و درسن. و نه شکوه و شوکتیله انکه مقابله و مجارله مقداتیله
 ایدرسن بوفکری قره ان بیضه چون بر محل ارضین و موضع حصین اختیار یله. و
 استماع نصیحت دن امتناع ایله که هر کسه که خیر خواهر لک سوزنه او میه و ناصح لک
 کلامی قولا عنه قومیه. اکا اول بلا نیسته که اول سنک بسته بیشتی نرایدی بنجه
 اولمشد اول **حکایت** ماده اییدی مکر بر آبگورده که آینه صفای ضمیر دن آینه
 یکی عکس بد نرایدی. و لطافت و حلاوت و عین حیات و سبیل نظیر اییدی. انکی بط
 دخی بر سنک بسته ساکن اولمشلری و مجاورت سبیل مصاحبت لری مصلافه
 بیتمش و هم سایه لک هم خانه لک. و بیگانه لک بیگانه لک بیتمش اییدی **بیت** خوش
 است عمر که بار وید و ستان کدر. خوش شادی که بیاراندستان گذرد. ناگاه دست
 روزگار پیشه ناخر نهر از ایله رخا و حال لیرین خراس و تحفیه با شلدی. و سبهر
 سینا قام صور مفارقتی مرآت و قاتلرند. ن اظهاره آغاز قیلدی. و ای نغمه لک دره
 الدهر **نظم** خوش تر است انجام وصل و لیرازی. ولی نیستش خار هر دو زنی برین خان

و بوجته که گرانهای ناقوانا ایله وادی بیابانده و بوازی بی پایان قطع اتمک متعصر
سکا دخی زمزمه دمساز اولوب قضای آسانده و واز اتمک متعصر بو تقدیرجه بین
سکله مرافقت و سکا بمنزله بوسفرده موافقت بنجه میسر اولور. کشف ایدی بوکار
چاره ینه سیرک رای صایبکزه موطدر. و بوسکال حلی ینه سیرک فکر ناقبکزه موطدر
بن تو خاطر فیه که خیال در دمجرائیه حسنه. و بوز هن قاصر یکه بار فرا و ایله دانله اسکسته
نه ندازک فیه یلم و نه بدیره قادر اولور. دل سکسته اولسه اولمز لای و تدبیری دست
بطلرایدیلر ای یادین بویاده بر حیل فکر اندک. اما سنده خفت علامتن کورور
وسنک مهنک و سبک سنک اولق احسانی و پروور. شاید که بنم فکر مرله عمل فیه
و قرار اندو کلک عهد اوزده اسوار اولسه سن. سنک پشت ایدی بومیسر میدر که سن
بنم صلاح حالو ایچون بر تدبیر اختیار ایدیه سن بن بوجله مرجیله کار فیه. و کند و منفعت
مصلحت ایچون عهد اندو که قرار اوزده قائم شهر عهد بستم سراز عهد بنیم هرگز
شرط کردم که ز شرط تو بجا و زنگم. بطلرایدیلر شرط بود. و حوضی قضای هوایه
کوتورده و اصلال و یا فلک در بین بنیاضطر ابایلیه سن. و مطلقا فهم کلام ایدو
بر مسکله برگه سولیه سن. زیرا که هر چی یک کوزی بزه راست کله البته بر حرف استه
کوک. و ایجاد رک چند آنکه عبارت و یا اشارت یکه برسوز ایلک سن یا خاوف معهود بر
وضع حرکت سوتلیه سن. راه جوی بنداید و بنحیه دهانه مهر سکوت اورد سن. و نیک
بدو تقرضند تمام احتیاط اوزده اوله سن بیت ایدو سن حقه کی اغز و کی بند
اوره سن مهر بولب کیسه ممانند سنک پشت ایدی فرمان بردارم شهر بخاک بای
عزیزیت قسم که در هم عمر خاوف رای منیر تو یک نفس نزم. عهد ای که اضطراب
امتیوب هم کوبیده جوابی مقصدی اولیه. و ساکت و صامت اولوب هیچ افزیده نه
نقیبا و اثباتا تقرض فیه قطعه به پیری رسیدم در اقصای یونان. بدو کفتم ای
آنکه یادی و هویت. ز مردم چه بهتر بهر حال کفنا. اگر راست کفنی خوشی خوش
بس بطلر بر چوب کتور دیلر. و میان سنک پشت دهانه ویر دیلر. و کند و لرایکی
جانبه یا بسوب کتور دیلر. چون وجه اوچه حقدیلر کیدرک بر دبه مقابله سنک کلد
اهل قریه دزن برنا ویر. وزن و فردند و صیغر و کینو بوجالدن حیل اولدیلر. و تماشا
یچون طسره حقیقت زبان تعجمله هر طر فردن فریاد اندیلر. کورک که بطلر کشفی نیم
کوتورده. چون بصورتک منالی اول قمرک مرآت خیالده ارستام بولما میسند ی

نقد و تحریف
نقد و تحریف
نقد و تحریف

عهد

شاهد
ایک

كيدك غوغا لوي زباني اولادي سنك پشت يوساعت سكون ادي عاقبت **بيت** تحمل
 ايتوب خلتك سوزينه . رفيك كور كينه كو كوزينه . هانم كه جواب بونا غزوت
 اچدي اوج هوادن اوچدي دوي زمينه دوشدي . بطلموازله سرزنسه آغاز ابدل
 اي خيفه داراك و خيفه مانع . و ما على الرسول الا البلاغ . دوستلردن نصيحت
 و نيك بختلردن استمك و موبيله ايترايمك **شعر** اكار عاقل اولنلر خرد
 كه كوشوشله اصفا ايدن . بوشلك نيجي سي اولدركيم كه اجاتك نصيحتن سمع
 قبوليله اصفا ائمه . كدر و هلاكه قصدا من اولور **بيت** انكسرخه غي غريزان
 نكدر كوش . بسيار بخايدسرا نكشت ندامت . نرايدي بومثلي انكسرخه استماع قلدر .
 و مضمونه مطلع اولدم . اما خوف اتم برك بلكه و هام عالمده الامدن عتري نيشه
 كورمه . و بددل و ترسند هر كمر او نه ايرمه . سوز همان بود كه موج دريا بزم
 جابنري حايث قيلور . و بزدن طرقي رعيتن كند و لوان مدن بلور بالضر و ماده
 اكا اتباع ايدوب مهم بيضه خا اول مقامده اعنامه يستدوده . بزمه اند فسكر .
 چون بچه پيرامن بيضه چاك ادي و كريان چا ندن باش چير ديلور . دريا بومثلي
 انلري زير اتر هلاكه چكدي . ماد چون بواقعده مشاهده ادي . غرقاب اضطراب
 دوشوب ايددي . اي خاكسار تبه روزكارين بلورم كه آبه اعتماد . و هرايه استناد
 جايز دكلدر . استدكي كنه ديشلور **شعر** بوعمر و زور و بازويه اينانه .
 بله الدانه و صوبه طمانه . بخون جانمزي آتش بجرانكه ياندر دك و خا نامنري
 سيلاب عذابله خرابايدوب چراغ عمرمزي بلكه هلاكه سويند دك . باري
 برانديشه ايله كه انك سبيله دل ريشه برهم ايريشه . نرايدي سوزك سيلوب
 سويلم بزم همان اول عهدم اوزده مقرر . و قولك عهد . سندن كلوب موج دريا
 انصاف ايلور . بونيديدي ساير خنودنه و اري هر نو طك ريس و پيشواين .
 جمع ايدوب قصه قصه سنانكه شرح ايلدي . و انلردن معاونت و معاضدت اتماس
 قيلدي و زبان بيانيله بوترنه آغاز ايدوب ايددي **بيت** احوال دردمندي
 ماني فهايست . هكاهم دستكيري وقت ضايعست . اگر عزيز بوب واقعده هم
 ويك جهت اوليه له و اتفاق ايدوب بيم باري موج دريلان لميه له . انوك
 جز . في ترايك اولوبن بعد ساير لوك بچه سنده قصداسته كرك . چون بوزيم
 اوزده مصر . و بوقاعده اوزده مستر اوله . لايد نوالد و ناسلردن قطع اميد

چهره و قلعت و قبا
 نقاب فضي كوتور
 نس اولور

في الحال

ايدلر

اتمك كرك. ويا باشم آلب هر يمين بر جانم كرك **بيت** يا بصد خوارى بايد
 ساخت يلخار غش. يا قدم در محنت آبار عدم بايد نهاده طيور مختلفه القطيع
 اولي اجنه مني و ثلث و رباع. بواقعه فجيعه في استماع ايد بك شكسته بك. و
 پرستان خل اولديلر. و عاقبت پروان كذار. سرتو ما عرضت حضرت سيمر
 عزم ايديلر. و صورت حارته عرضه بيشند و بايديلر. اكر عا يا غمندن پروا يرسك
 و سيمر ديدن لوك سكمار لردن حق الي و بر يرسك. زمان قواي مرغان. و قهر ما في خود
 سلیمان اولغه اردان من. و اكر مظلوم ملجاندن فارغ البال اولوب رفع ظالم.
 و دفع مظالمه اهل اهل ايدو كور رسك. محقو بكه رفسلطان سلیمان في برونغ قهر ما في
 عينك نمت همته حواله اوليسر **سمرغ** غم زيرستان بخور زيفار. بتران زير
 دسني روزگار. سيمرغ اهل استمالت و يروب خدم و حشميله دار السلطنه
 اول غاييله نك دفعته توجه ايدوب و مرغان ايلك معاونت و مظا هر تله جرمي
 الخاتم اولوب ساحل دريای هند و انا اولدولر. چون سيمرغ بوسپا هيله كه حد و عده
 هيج بر مستوفي نك حوصله حسابي و فائزدي. و اعدا صفو في ميزان كان كانه صغري
سمرغ همه مبارز تند و دلي و خون آسم. همه دلا و دردم از ماي و كينه كذار.
 فكنده در بخود درع و جوشن از پروبال كشيده نيزه و خنجر نبيجه و منقار.
 حالي دريايه بيشديلر. و چون كند حوصله سيمرغ و لشكر طيور ايله طاق. و
 معاومت كوزه مدي. ضروري طيطور قتيجه لري بيه و يريدي. بوفسانده بظلم و
 لوترانه تر نمندن عرض بود كه دشمن اگر چه كيم بغايت حيرد خي اولور شه خوار عدا ايلك
 اولمتر سوزن كوتاه قاست و ضيف بنيه در. اسلار اسلر كه نيزه دراز و قه و قوي
 خلف اندن عاجز در. حكما بويور مشلرد كه هزار مردك صداقتي. بر غر دك عدا و نه
 مقابل اتمك جايز در **بيت** دوستي راه را شخصي كست. دشمني را يكي بود بسيار.
 شتر به ايدى چونكه بن بلي او لوب خصومه نرباعث اولميرن. تا كفران لغت و عدم
 مروتك موسوم اوليم. اما چون ستر بكا قصد ايليه صيانت نفس و محافظت تده
 مقدار مقدور ديديغ قلزمي. تا ناصيه حالي رو خوف و خستيله مرقوم و سوز
 عزيز و عدم حشميله موسوم قايلم. دمه ايدى چون ستر يي كود سن كه يا نور
 و كا جورود و كا قاتلر و كا او تورد و بجه سيله روي خلكي خراسان ايدوب

و ثلث

اهمال

صفحه دو و نكند زيبودا و اول
 منشور سلطنت م

كان و مكان امكان
 اول
 سلسله خيلان مسجد
 خبر عياد رايه بنيد دي

مكتوبه

دنيا نازمينه اورده غير تجزي فلک ايتره چمن و شعله چمنی آتش چمنی کي **عکس**
 بيله سن که سکا قصد الماش و سنو که فلک بيل بيلستد شتره ايتدي معقول بولورک
 واقعا کونو علایمک بریسی واقع اولورسه هر اینه رخسار یقیندن حجاب نظر تخمین
 مرتفع اولوب سیرک قصد عذر دنده و شک و شبهه منفع اولسه کونک چون آتش فتنه
 بوجایندن دخی اشتغال بولدی دمنه خندان و شادمان کليلة جاننه روان اولک
شعر بخودی که شادیش از غم دیگران بود صدق و وفا جو کره بر کوان بود کليلة
 ایتدی کانه مرتبه به واری و هم درجه ایردی دمنه جواب ویدی که **مضارع**
 از بخت شکر دارم و از روزگار هم بجز آنکه که اسباب حضور کمال و فراغت تمام محضدر
 و بوجاهل سوار کال رفتی و سهولت ایله میسر اولدی دمنه بولیدی و روزگار
 زبان کافایتله بویی کونو هوشندان محفل بصیرت یقیندری **بیت** خوش گرفتند
 حریفان سوزنی ساقی کونک شان بکذار که کار یگیرند پس ایکی دخی خدمت
 سیره وادرلر اتفاقا و دخی اندو که عقیقه کلاری میز چون ایرادن شتره
 کوردی دمنه دمنه درکار اولوب عقیقه آحاد ایتدی و خشم بر خشم مشعل
 اولوب دم استیلا به یقین و اوردی و غایت غضبندن کمالی تر سوزی **مشوی**
 صاحب اوردی غمزدن آتش غضبندن اولدی آتش کیم سرکش یا توب فرزی **بحی**
 حاتم و دلوب کوزی خشمیله رنگین جامه دلوب شتره یقین و ایتدی یقین
 بلدی شیراک ایترو قصدی راست ایتدی و کید کند و به ایتدی و ملازم سلاطین
 بیم و دهشده منخانه ماره نومخانه سیره بکرر که اگر چه شیر خابده و مار خوانده
 اوله نه انوک سوروشدن هاما ستره نه بونک ضرر زهرندن خلاص مقصور
شعر مکرمل شربت بلکشا کران ترسم که همچو صحبت سنک و سبوسود ناکا نه نهار
 اسباب کار زاری درکار ایتدی چون جابیندن اول علایم که دمنه نشان ویرشدی
 معاینه اولدی میانلرند آتش جلال اشتغال بولوب حرب و قتال اشتغال ایتدیلر
 و غروش و اتفاقی عرصه زمیندن کوش آسمانه تشدد دیلر **بیت** اولوردی مزه
 چاک اولغری استسه کون قافک نه دیوی کليلة چون طای بومنوال اوزره
 مشاهد قیلدی دمنه به متوجه اولوب ایتدی **مضارع** صد جلیله بزرگ دیو بر ایکنجه
 و آنکه زمان کابکر ایکنجه بالان دصد ساله فرو نیشاند این کردیلر که تو ایکنجه
 ای لان و خامت عاقبتکی هیچ کوروری سین وایفتان شامت ظانمکه نظر

غزل تجزی

ایوب دندان
 برینه
 م

در که
 حکما است دلیل
 خد سگار لولک
 خون چریتن
 م

در

ایکلی

وقتی

قیلے سن. دمنه ایدی مخصوصه عاقبت وحیه ملا حظله قیلدک. ایدی بوی
 فته که سن اویندر دیک. و بو آسن یلا که سن یا کلند دیک بوکارده بیدی صر
 برایی بود که ضرورت و فی نعمتی زحمته آندک. و نفس ملکی بلای عظیمه مبتلا اند
 ایچنی بخدومکی بی و فالت و نقص عهدله موسوم قیلدک. بوید ناملی اگا و
 کوردک. ایچنی قیل کا و بی سبب سعی اندک و آذی و طمه هلا که آندک. دور
 اولد که اهلک خوفی کردنک لک. بستیجی جمیع سیاه سیاهی بلا شاه حفته بدکن
 اندک. یمکن که اولک خوفدن ترک دیار ایدوب بر منزل دخی اشغال قیلدک.
 و خان و ماندن آواره اولوب محنت غریب و بلا و جلاده فرومانده قله ک.
 البستیجی سپه سالار لستکر سیاهی عرضیه تلف اندک. لاجرم انلک عقد جمعی من بعد
 نامنظم اولسه کک. بدستیجی کد و عجز ضعفکی اظهار اندک و اول دعوی
 بدکاری که رفت و تلفت ایله تمام ایدم. دیردک پایانه تشدد مدک. غایت
 عباوت و نفاهت خوابتی کوردک. الفتنه نایمه لعنه الله من ایتضاه و عید و
 نهید ندن خدرا اندک. دمنه ایدی مکر سن اشتدک و لا که در میشلرد زبیت
 کاری که بعقل دیناید. دیوانگی درو باید سن بویاید. دستور خد اوزنه نه وضع
 اندک که وقع بولدی. و دستیار میعار فکر ایله نطر ایلدک که راست کلدی تا طریق
 رفت و لطیف بر طرف قیلے سن. و خشونت و عنفه محتاج اوله سن. بلر میدک که رای
 داست و اندیشه درست جرات و شجاعتن مقدمد **ع** الرای قبل شجاعة الشجعان
بیت کارها راست کند عاقل انا بسخ. که بصد لستکر جرات میسر نشود. بکا همیشه
 اعجابک و عز و زری ناصوابک بود نیای غدارک جاه و دولته که عشق سرب و نسق
 شراب کیمی باید در مغفول اولد و غلک معلوم ایزی آتا آتسکا اظهارده تا مثل
 ایدم شاید که کیدرک کند و ک متنبه اولیدک. و خواب و غرور و غفلت
 و خمار بندار بجهالندن افاق بولیدک. چون اول و اریه قدم یا صمدک و نایر
 بادیه خلالت و هاویه غرابنده حظایر و هایم سن دی که کمال خرق و جهالت
 و تمام حق و عباوت کدن بر شمه اظهار ایدم و بیای اقال و معایب افکار کدن بعض
 سن اگر چه مجردن قطره و ها موندن ذره در کالشمس وسط النهار سکا اسکاره
 ایدم **مشهور** ناکه بدانی چاک کرده. نفس نه غایب خطا کرده. از همه در هیچ شاری
 در هم هستند تو باری نه. دمنه ایدی ای برادر بدایت عمر بدن تابو غایبه دیک کار

کلیله ایدی سن
بویاید

حق و جهالت و تمام

ند

اول بود که کند و کی
غیب تصور اید
م

ولحساند

۷

تیل

اتمم بندن قول نام مقبول و بر فعل نام مقبول وجود کلش اولم شویله که بدن
فباحت کور سن برنا سود. صفت مشاهده قیده سن مقضای مرقت و اخوت
بود که لطف تنبیه ده تقصیر پوریمه سن. حسن یحیی. مسامحه و اکو زیمه سن
کلیله ایدی سنک معایب ذات و بیایح صفاتک اولدی جو فکده نطق حصرو ضبط
و کسر و بیسط ایله احاطه احتمالی یوقدر. بورخی بوکه کفارتکی کردارک اوزده رایج طوتر
پلاسته بوندن فردی واضح سنسه یوقدر که وزیونیک توی فعلی اوزده رایج دیشلور که
اهل عالم قول و فعلده دورت فکله منقسمد. اول اولطایفه دکه ایلیه سولیه.
بوسر تافان و صفت بخیا اوزده. ایکنجی اولدر که سولیه. دین ایلیه بوعادت جوان
مرزبان و حضرت ارباب مرقت. اوچینجی اولدر که سولیه اند ایلیه بوسر تاهل
معاش و ستم و ساط اشخاص نوع انساندر. دورنچی اولدر که نه ایلیه و نه سولیه
بحضل دوناد و صفت خستین هتاند. سزا اولطایفه دز سنکه کدنت
اقوال الدین زیور افعاله آرایش قلن. بزهر باری که سنک احوالکی تقصیر و اوضاعی
تفرس قیلیم. قولکی فعلک اوزده رایج. و جملکی فضلك اوزده غالب بولدم.
شیر سنک قولکله بوفعل خطیره ماسرا و لمشد. شویله عیاذ بالله اکابر آفت بلیشه
بود که نیده هرچ مرج ظهور اید و ب شورش و اضطر ایدن رعایانک حضور ی احسب
و تمام نفوس و اموال مخاطره تلف و ورطه ناراحتیه دوسوب کلتا بر افعالك و با
طوق لغت اولوب سنک کردنکه کجیستر **قطعه** هر که بدکار یا بداندیش است. دوی تنکی
دیگر کجا بیند. هر که شاخ مضرتی کارد. میوه منفعت کجا بیند. دمنه ایدی و وزیر
ناصح ایدم. ملکک بوستان حالده بهال نصیحتدن غیری دیکدم. و تخم اندیشی
منفعتدن حیرتی حبه اکدم. کلیله ایدی بر نهاکه اندن بونوع اثر ظهور کله کورده
بیخی بر کنده اولمق کرکدر. و بر نهانکه بومقول نصیحت قیله که نتیجه سن مشاهده
قیلور سن خاکله طومق یکدر. اول سنک قولکدن بجه منفعت حاصل اولور که حلیه
عملدن عاطلدر. و علم بی عمل فی المثل امور بی عسلدر. و گفتار بی کردار دخت
بی برک و بار کی لایق نادر **مثنوی** علم که اعمال نشاندیش نیست کالبدی دارد و جانی
نیست. خاصه زبهر نثر آمد بشو. علم درخت و عمل اوکثر شاخ که بی میوه بود ناخو
بطیخا نرآمد آتش است. اکابر فضایل ششم صفات. دفا ترده قلم کرم برله دقتم
یور شلور دکه بلیش سنسه دز فایده میسر کلد. قول بی عمل و مال بی خرد. و علم بی

صلاح و صدقه بی نیت و زندگانی بی صحت پادشاه اگر چه فی حد ذاته عادل و کرم
 از امر اول و زبرد نیت و نابالک طینت آنک منافع عدل و امانت را عاید آن منقطع
 قلور و اولی خوفند از مظلوم ملک قصه بر عرصه سی عرصه سلطانہ یستمر
 اولور بنه که بر چشمه پالک و آب تابناکه صورت نهنگ معایشه اولسه هیچ شتاورد
 نشسته خضاک آتش عطشی خاشاک وجودند بنه اکال او زامن و اقدام اقدامی آنکه
 پیرامنه درازان **بیت** رسیده ام من نشسته جگر بچشمه صافی و وجود که یارای
 آب خوردن نیست دمنه ایدی بنم بوطریقه سلوکدن مقصودم وصول لطف خلدن
 ایدی بحمد الله که ماسول احسن وجه او در حصول بولدی بعد بنه یارای
 احسن خدمت و صدق اسقامت و صیانت حق و لی نعم ایدی اولخی بقدر اطاق
 دریغ اولمیدی کلیم ایدی ارکان کارداران و وزراء کافی و کارکنان ایدی و زینت
 بارگاه ملوکدن اما سوزیلین غیر یلیر ملت مکدن دور و هم خورد اوله
 و سن مدار علیه سلطنت و سارالیه مملکت اولوب مقرب حضرت سکا مقصور
 بوحضرت غایت عبادت و فرط حماقتن ناسی در که سلاطین هیچ نشنه ایل و بر
 کشته ایله مقید اولوق ممکن دکلور مرتبه سلطنت مشابه رتبه حسن و جمال در
 نه که بر محبوبه بک و بک عاشق و افتاده بی نرک اولد بجه جلوات حسن زری اولور
 سلطان هر چند که عزل و اضار و خدمت کارکنان ایدی بسیار اوله که خدمت و وفور
 حشمه میلی متر اید اولور بوسو دای خام که عرصه دماغله مقام امشدر امارت
 مهابت بلرهند و علامت غایت و سفاهت بنه که حکما بویور مشلدر علامت
 حق پیش نشنه در غیرت مضر بند کند و به منفعت تصور قلنی و بید ریاضت
 عبادت نوا یا خربت رجا املک نمشونت و خصوصیت ایله معاشرت نسیه مبارت
 املک و راحت و حضور ایله رفای علومه و قوف و عبور قصد املک و نقض حقوق
 و بعض عقوق ایله رفای علومه و نه ناسدن صداقت توقع املک ایدی من بن
 بوسوز لوی سکا فرط شفقتدن و وفور محبتدن سولیم عین الیقین بودم که بش
 یتره شفا و تلک بنم ضیاء شمع موعظمله روشن اولوق ممکن دکلور و طلب جلد و
 کلا ورت و حقد و حسد کلینکله سرشته اولمشد و بنم بر توانا الضیمتله مرتفع
 اولوق مستعد **بیت** باب کوثر و زمزم سفید نوان کرد کلیم بخت کسی یار که
 یافتند سیاه بملک مثلك همان اول شخص مثالی و ایدی که رنج بیورده حکمه

اؤزون

مطلب

که اولد

خانی

چگونه و تخم یضحتک زمین شورده آگه و صدا و اسماعله اولینله کلماتک الله افلک
 قبول آمدی و هاقبت انک سزاسن بولدی و منه ایدی بخله و لمسه زاول **حکایت**
 کليلة ایدی روایت ایدلرکه پوزینه جسنده نبرکوه برکوه اولورلرکی فضا الهی
 برشت یترده که فی خرد لر بصر بصر تندر خیز ایدی لشکر سها اول امیونلرک آرا مبرو
 سکونلرن یغا و کسود درون بیرونه استیلا قیلدی و صدمت صرصر مهریز دت
 رکله نه قانلری و نلریده جانلری اضرده اولدی **شوی** الی دشمنده سها دت جنادک
 ایاغی طوکشییدی چشمه سازک اولوب بردشتان دت بنهادت بودورودن هوا
 کیمشدی بنجا آب بیچاره شدت هوا و سورت سها دت نلرکه از دده اولدیلر
 و آسیب برف و باران و تکرک و طوفان دت ناه طبل ایدو باطراف کوه طواف ایدیلر
 ناکاه به طرفه برمینا پاره سن بولدر و بریق و لمعانی ببسیله آشن کان قلدیلر
 و حاله لطلب و آر هیم جمع ایدوب انوک کره اکرده اوردر و اغز لرله دیم
 اوفردلر مکر اول طرفه بر درخت اوستند بر مرغ و لحوالی مشاهده ایدیلر
 فیلک ایدی که یاران یوهو اول کچوک که بواش دکلدر ورم سوزیده آئی کر ایدم سز
 انلر بونک کلان استماع ایدیلر و اول کار فایده دت امتناع کوسرمدیلر اتفاق
 بواشاده برآم چیغه کلدی انلری بحال اوزده بحال لرین بوموال اوزده مشا
 ایلدی و اول مرغ بند و یضحت و صدا ایدوب ایدی ای مسکین رحمت حکمه و تخم
 یضحتی بهودیره آگه و نفسکه عذابا نه که بونلر سنک یضحتی که مستحق اولملر
 سنک گفتار کله بوکار بیجه اوزد فراعنت قللر سن یخ بهوده جکر سن و
 نفسکه تعذیب بلا فایده ایدر سن **شعر** جو بزم بیدر سبب و کل ورد
 نه حاصل که دو که سز آهن سرد بومعولم کسنه لر وک تربیت و تقویت سعی الملیک
 و انلر دت شد و رشاد و صلاح ارشاد رجا انک اکا بکر که تخم خطلدن نی سکر
 اومه سن و نر هلا هلا د خاصیت تر یاق فار و و طلب فیکه سن **قصه** هو که د وصل
 بدیها د افتاد هیچ سکی از و مدار امید زانکه هر کز بنجد سنوا سنکست اخلای
 سباه باز سفید مرغ انوک کلماته التقات آمدی کلانی بعد مسافه دت
 اختیار ایده مر لوصا نوب غایت شفقش دت بالای درخت زاشا غل ایدی
 تامضون یضحتی انلر اعلام ده نلکه ایلنه و انلری اول یخ بهوده دت خلاص
 سقی تمام کوستره فی الحال بیونلر مر فک اطراف خطلدن و یاغش بویضد

وانوک میاه و گیاه
 روزگار کچور
 لر و ی

حوالید

صوقد مورد کور
 رنج و در در اول
 سنک یضحتی بزم
 اید و یمن

چوسندان نماندن
 یتر اولدرد

صلاح و فوز و فلاح
 2

اهتمام

باشند نهند زجا قلدیلن جمله سنگ حال همان اول سوال او زده دکه بن کندو
 او قالی ضایع المیم وینه فایده کلام سویلیم با وجود که سکا منفعی بوق با مقصد
 احتمالی وارد **قطعه** که مستمع قبول نصیحت نمیکند بهیوره بار بزل نازل جراحی
 کنی که بر براق سعادت سوار شو تا در هر ی منزل و از ریخ و دانی نشنید و بخت
 به خرایش می رود بگذر که تابا شده بماند از ابلهی دمنه ایدی عای برادر کار بر فضیلت
 کسرت و عطر و نصیحت بایند شرط امانی بر تکرر مشلرد و میل و مدها هتند
 احترام کو ستر مشلرد اهل فضیله اقامت در اسم مواعظ و نصایح لازمند
 خواه مستمع قبوله اصفا الیه و خواه ابا الیه **نظم** مدار بند خور از هیچ
 کس دروغ و بگو اگر چه از طرف مستمع بود و تقصیر محاب طعن باران زکوه و انکس
 اگر چه در دل خارا نمیکند تقصیر کلیده ایدی بن منافع نصیحتی سندن در ریخ امین
 امانه فایده کسن اساس کار کی مکر و حیل او زده بنا قلوب در رسن و افکار کده
 استقلال و استبداد ی پیش بها و ایدوبت در رسن بشیلاستعداد و الاستبداد
 بروقت زام اوله سن که ندامت فایده و بر میه و طاش و کوب ناخن ملاسته دو
 سکنی خراش اید سن سورمند اولیه هر کسه که تبعات مگردن اندیشه امتیوت
 حیل و غدر ی کند و به پیشه الیه غافیتی و خامنه و خاقتی شامنه بسته و آخر
 الامر گرداب ندامت و غرق فایده علامه دوشه نیت که اول شریک غافل و بستی
 و خیاله حلیه سی حلقه دام بلا اولوب شریک خاقل صدق و استقامی بر کینه مراد
 بپسندی دمنه ایدی بیخه اولمشدر اول **حکایت** کلیده ایدی روایت
 ایدر که یکی شریک و ایدی بری عاقل و بری غافل بری فرط ذکا و کمال فهم و
 زهاد بر مرتبه ده ایدی که سحر بدیز و مکر و زویریه آینه جرابان و مرغی
 طیرانن تو زدی و دبیر عقل الهی صفت امروز دن احوال فردایی بر او تو زدی
 اکابر هوش بر لودی بری و سخی کمال نقصان و غایت نلانا لغندن سور و
 زبان میاننده تیز دن عاجز ایدی اکاظم دل بر لودی بونوم سیاحت هوا
 و تجارت سودایی و سوب موافقت سفر توجه اندیل و مراحل و منازل قطع
 ایدوب کدیلر قضا الهمی کیدر کن یولده بریده دینار خالص تمام عیار بولدن
 و آبی غنیمت عظمی و لغت مستوفی بیلوب موقوف اولدیلر شریک دانا ایدی
 ایدی رفیق عکسار **مصرع** سود ناگوده در بجهان بسیار اولی بود که سودی

سفرین فراغت اید و بت بوبره ذرا ایله قناعت اید و ر و بر نعمتی غنیمت بیل ب صحت
 و سلامتله کوشید کاشانمزه حضور اید و **و مشغول** چند کردی کرد عالم بهر دره پیش کرد
 دوست و غم پیشتر کاسه چشم حریفانه بر نشد تا صدق قائم نشد بر در نشد کن کو و
 دوندیلن و شهر قریب بر منزلت اید و شریک عاقل ایدی ای برادر کل بو عیشمتی
 بر ابر وقت اید و و عدغه سر کندن خلاص اولوب حصه لریمز مصادره صرف
 اید و لم شریک عاقل دیک تسلیشی آلتی تر ویرله قید و قب جواب ویرد که جایا فکر
 قنعت است اسقامتد ن مخرند و بویاید رای صواب بود که خرج بچون محتاج
 اولد و غمزد را خرج اید و قب باقی سین احتیاط تمام ایلر بر چاده و دیلت قوی و ذ
 و بوقیچ کونده و کلوب بوموال اوزره بر مقدارن الوت بقیه سنا اید محفوظ اقله و
 تا آخذند بعید و سلامتد قریب اوله و ذ شریک عاقل بواضوئله فریفته اولوب افسانه
 حسن قبول ایلر تلقی قیلدی و وجه مذکور اوزره بقدر احتیاج بر مقدارن اخراج
 اید و قب باقی سز درخت دینده دخی قیلدر و شهر کلوب هر بری کد و مقام لریند
 کدیلر **بیت** بر سر که که صبح سغیده باز حیل صدوغن ایلدی سرباز اول شریک
 دعوی ذکاوت حسن تدبیر و لطف تر ویرله بیند اقامت ایدردی اول درخت طر
 واردی و اول د فینه بتمامها بقضیه تصرفه آلدی شریک اخراج ایلدن جز بار
 دکل الذه اولان نقد خزینه مشغول اولوب کید ز آخر خر جلفن تمام الدی
 ضروری شریک عاقل فتنه واروب حالت اعلام اید و بای ایدی بار دکل اولد فینه
 خرج بچون حصه اخراج اید لوم که ضرورت جائه میدی تیر هوش بجاهل اید و
 نه محل ضرورت و نه مقام مستند کل کیده لیدی ایکسی دخی بقیتله اول موضع
 معهوده واردیلر اولقدر تجسس و تفحص اید و ب ایدیلر کچدن ریندت
 عینری عین و ان کوره مدیلر تیر هوش خروش ایدی و کویان خر مردی محکم
 طرب ایدی بوزری سن آلدک سندن عینری بر فرد بوکا مطلع و کلدی
 بکاره هر چند که فیلک اید و ب ایمان غلط و شداد ایلدی الهقه قضیه مجادله
 محاکمه و سنا زعه دن مرافعه دیتندی شریک عاقل ظالی محکمه قاضیه سوری
 خرم بیل معاذ الله دیک قاضی تیر هوش کد صدق دعوی و صحت مدعا سیم
 بینه طلب ایدی تیر هوش ایدی ایها القاضی **شعر** بر خور و غم خویش که در مشند
 احکام عمر تو بد را میستعمل است بنم اولد رنختدن عزی که ز اولد دینده مدفون

کوردی مضون قضیه
 سم قاضی به
 م

دن
 حازیه
 مفید
 اولدی
 ایدی

شاهدم یوقدر. امید وادیم که اول قادر بر کمال اول درخته کما فظا المادنه
 اصم ماد و زار کی اکیم ولا لیکن شجره کلیم الله کی نطق و مجال مقال و یریه و یو خاین
 بیاضا فک که مجموع دینیه الوب بنی محرم الی حیاتیته اقامت شهادت فیکه .
 قاضی یوسوز دن سبغیا اولدی . و قیل و قال بسیار دن صکره بونک اوز رینه قرار
 قلد بیکه علی الصبح قاضی بالذات یلای درخته حاضر اولوب درختدن قامت
 شهادت ناظر اوله . و شهادت مدعی نیز هوشد موافق اولورسه موجب حکم ایدوب .
 قضیه فیصل بولم پس بیک غافل خانه سنه کلوب تمام قضیه بی بدر نه عرض ایدی
 و روی کار دن رفع حجاب ایدوب ایدی یای بدر بن سکا اعتماد ایدوب خیاک
 شهادت درخت ایدم . و موافقت امید بیکه بونفالی حلیه بی بوستان قضیه دیکم
 بوممک تمامی سنک حسن اهتمامکه وابسته ده . اگر موافقت بوره سن بوقدر
 دینار و بوندن عینری بر مقدار لک کتوره و زنه . و بقیه العری فراغت و وفا هیتله
 کتوره و زنه . بدر ایدی بولم ده بکا معقل خدمت نذر و بنم اهتمامه وابسته نه
 بسیار ایدی اولدرخت معقل خلال اجوف مثال بوقدر . و بخلفه درونی بر رینه
 در که میانند ای شخص نهان و لوق میسر ده . بویجه لازم در که واره سن اول
 درختک درونه کیره سن . یارین که قاضی کله درختدن شهادت طلبیکه رسم
 کما یبغی رینه کتوره سن . بدر ایدی یای بر حلیه و مکوردن و از کل فضا که خلق
 فریفته قلدک ظالمی بیلرسن . بر تقدیر که شجره و تروی بیک قاضی سهو تاثیر ایدم حکم
 محکمه دهر نه حلیه تدبیر ایدرسن بیت سرت همه داد او فک میداند . که موی
 موی و ریک بیک میداند . ای بیکس مکر و احتیال که کنه صاحبینه و بال اولمشد
 و جزایینه اکا عاید اولوب آفی سوای و پوره درید قلدشد بر خوف ایدرسن که
 سنک مکرک هان اول غولک مکر کی بکی اوله . بسیار ایدی بنجه و المشد اول **حکایت**
 بدر ایدی روایت ایدلر که بر غولک بر مار جوارنده و طوطی مستدی . و اول افقی
 خواستوار مسکنی قننده نشیننن مستدی هرگاه که غولک بنجه لرید اقلسه مار بجه لرین
 بر بوسکار ایدریدی و دل غویکی آسخر مانده بریان و شجره ایله افکار ایدریدی
 مکر بو غولک ایله بر خرچنک میانند سر رشته مصادق میرم و مستحکم اولمشد
 بر کون غولک خرچنک قانه کلوب ایدی یای رفیق موافق بکار بیک ایله حکم
 و دشمن عالم وارد نه انچه مقاومت ایدوب بر جانیه قتل و حلت میسر .

شجره که درختی است
 بسیار ایدی بولم ده
 بکا معقل خدمت نذر و بنم
 اهتمامه وابسته نه

بومقامله اقامت متعوضه
 فراغت ایدوب

زیرا که ساکن اولدوغم فضایی روح بخش. و ما و ای دلکش بر مرغز اردر که سواد و
 مینار کی دونه میو کی روح افزا در. و چشمه سار در که نسیم دلکشا بی طره
 حور ای عزیز بوی و عطر ساید **دشمنی** حوالی می سرا سگستان در. کستان جا
 بجای آب روان در. اولوبه شک ارم هر کستانه **مویینه** تشنه آب خندان کانی هیچ
 عاقل کند و دریلد بوخلین منزه است آیدنی قویوت کمتر. و ارادیتله قلندر نمونه
 و دروس بریدن بقزاق **زینب** جای من کوی مغانست چه زیبا جانیست.
 هیچ عاقل بجای ترک چنین جان کند. جز جنگ آیدنی غم به که توانا نی کند حیل
 ایله بندامک میسر در. و دشمن خالی نه فکر ایله دام مکر چیک نمکند.
شعر که هیچ دینک بر تیر ایسا اولمز. نوله کیم آدم آکچاره قیلر. غولک آیدنی
 سنک بویاید کتابچله نین نه مسئله یل داشتکده وار. و تو خصم بداندنیشک
 دفع غایله سنده نه جاره ایدرسن. جز جنگ آیدنی فلان محله ار درها کور
 بر سوسمار مار خوار واردر که کدر که بر قاج ماهی طه سن و سوراخ سوسمار دن
 منزل ماره دک بر آنه سن مقر در که سوسمار و اهی لری بر دیر افطار کسه
 چون سورخ ناره میه لاجرم اولدخی دندان سوسماره قرار استه کرکدر و سنی انک
 شر تر ندن و ضرر زهر ندن خطر ص استه کرکدر. غولک بوندن بر ایله که موافق
 نقد بر آیدنی ماری هلاک آیدنی. و چون قضیه اوزن ایکی اوج کون جکدی
 سوسماره نوداعیه دوشدی که طلب ماهی لچون حرکت کله. و اولدوغدی که عاوت
 قلسدی عاده قیلر. بسرها اولد طریقته که بوندن سابق قدم مرادیه اکا سیک
 اولسندی روانه اولدی. و چون مار و ماهی دن اثر بولمادی غولک جمیع بچه سیله
 افطار آیدنی **بیت** جواز جنگال کرکدر در بودی. جودیم عاقبت کرک تو بودی
 بوشلی کتوردم تابیل سن که سرانجام حیل کر قتارلک در. عاقبت مکر و غدر
 خاکسار لکدر **بیت** تو سنک مکر و حیل واریسته کام. بلادینه دوشرسن مرعاج
 بهر آیدنی ای بدر سوزک اوزانم. و دور دراز اندیشه امه که بوکه اندک
 مونت بسیار منفقد. عاقبت بر بجای بی حرص مال و حب عیال سر منزل
 دین و دیانتدن بلرید جور و حیا نه حکدی. و ستر انا اموالکم و اولادکم عهد و الک
 فتنه بی ظهوره بیستدی طریق مروی بی طرف قیلوب بساط فتوی بالکله دوی
 و بواهره سن عرقه مخطور من کوانیدی ارنگانی واکوردی. و اولدیش مظلوم

ختم

اول پیرطاهر بای درخت فاریدی و میان بخون بولوب جوفه کردی علی الصبیح که
 قاضی درویش را با آفتاب حکمه آساند بدیدار اولدی و خیانت صبح کا زیت
 دوز و روشن کی عالمیانه آشکار اولدی قاضی و سایر مشاهیر شهر بای درخت
 حاضر اولدند خلق اینور کرم کرم صف بعلیوب دیده بجهله ناظر اولدیلر
 قاضی جانب درخت خطاب اید و بصورت دعوی مدعی و اکار مدعا علیه
 شرح اندک درصکوه کیفیت حالی استفسار اندی درون درخت نبرآ و انکدی
 که مالی خرم اندی و اول ظاهر تیر هوشه ظلم صرح اندی قاضی متحیر اولوب بر زبان
 تا مل اندی و علم فرستله جرم اندی که میان درخت بر شخص بهمان اولمندر
 آنی اخراج بدیر صلحه محتاج در **نظم** سر هر نفس که انجمن مرد بهمان است
 جز از اینه تدبیر نکرد ظاهر پس فرمان اندی تا همه فراوان کوردیلر و
 اطرافه آسروشوزان اولدیلر بر حریص عنیت اندی چون کوردی که کا حابنه
 و کارداستی اندی امان طلبا اندی قاضی امان و یوبطشره حقیقی اسمالت
 و بری و حقیقت حالی صور دی پیرینم سوخته ضرورت واقعه فی کاهی عرض الیدی
 قاضی کیفیت قضیه و واقف اولوب خرم دلک برات ساحت ذمت و صدق
 امانت و تیر هوشک جور و خیانت و غدر و خیانت خلایفه اعلام و اعلا ناکند
 و اتفاق بو ائشاده پیر بر تریور در درجته تحمل ایده میوت درخت جانی جهان
 فایده ن کورتو بر سیرای جاو دانه رحلت اندی و حرارت نایره دنیا یله شرارت
 شراره عقبا یه انصال اولدی برسد کهر ادب بلوغ و زجر عقیف جلد کد نصکوه
 بدر مرده سن کردنه الوب کورتو دی و شهر کورتو دی خرم دل برکت صدق و
 امانت و میان حسن اسقامتله اولمالدن حصه سن الوب سر انجام مقامه قیام
 کوسرتو دی بوملی اولکون کورتوم تا بیل سن که عاقبت مکرنا پسندیده و خانت
 عذر ستوم و نیکو هدیه در **شعر** هر که باد ر مضیق مکر بهاد عاقبت سر بهادر خواهد
 حیل ما نیست که دوسر دارد هر کی کونه کون خطر دارد آن سر خشم را کند کون
 وین دساند ضرر یصاحب خویش دمنه ایدی مکر سن نیم و کومه نام و یوزک اوله
 امان بومتمی بدیر صائب الیه بود رحیه کورتوب درورین و بواسطه کارد سوار کی
 فکر ناقبله بویه بویه آسان قیلولت درورین کلمه ایدی سن عجز رای و ضعف
 تدبیرده اولمشابه ده سن که زبان اولک تقوی بریدن قاهر در و خست خیر و علی

حادث

ماجرای علی کجری

داد

و تدبیر حیل و تزویر
 لقب قتلک
 اولو

حرسه برمنزله ده سن که بیان انوک ارانسته مقصّر محذوم و ولی نعمته مکرور
 حیلہ دزن بود که کور دسن. کورده سن که انوک و بال و بقعه سی پنه ابرسه کرک.
 و مقدمات نفاق و شقاق که نتیجه و پسه کرک در دمنه ایدی و دوروی
 لکدن نه زیان که کل رعنا دوروی لک سببیلہ زریب و زینت استاند.
 و دوریا تلفدن نه پاک که کلک دبیر و زبانلق واسطه سیله مال و ملکه بایند
 شعر تیغ کم بکروید رخو اغوارہ لقع در صنعتی. شانه اکی بوز لور کیسوت
 دبیر در پری بیت خون میخورد جوتیغ درین دهر که او. یک دیوی یک زبان
 بود از پاک کوهی. انگش که خوشانه دور و لیست صد زبان. بر فرق خوش جای
 نهند شروید. کلید ایدی اید منه زبان آور کی فکر که سن اول کل دوروی.
 دکل سن که مشاهده جمال که کلشن دیده روشن اوله. بلکه اول خادر لار است.
 که اندن خلقه ایداء و اضار دزن عینری بنسنة واصل اولن. و اول قلم و زبان
 دکل سن که زخم زبان لکدن زهر زبان دزن عینری بنسنة حاصل اولن. دمنه ایدی
 یقینیر و تعذیر اندک. شاید که شیر و شیرینه میانده بنای مصادقت بنه
 بنیاد و خاتمه مصالحت بنه آید اوله. کلله ایدی دید و کل احتمال اید
 مکر سنک معلومک دکل در که اوچ بنسنة بر قرار در اوچ بنسنة واقع اولدن
 اما بعد الوقوع قرار ی قبیل مستغنا نددند. و ثباتی مقولہ سخیلا نددند.
 اول بجسته و کاریز اول زمانه شیرین و لذیذ اولور و بحر و اصل اولیه.
 چون در بایه اتصال بوله برد خیا اندن لذت عذوبت امید ی بحال اوله.
 ایکنی حال متعلقات و خبرین چند از صالح پذیرا اولور که شریک اندیش انوک
 میانده یقینیر و تسلیش و یرمیه. اما چون زبان شقاق انوک میانده.
 نفاق و خصت بوله من بعد انلور دنا مید و فاق و اتفاق منقطع اولوب.
 بر بردن مشقز اوله. اوچین مشرب مصادقت و مصالحت اول وقتہ ذک
 صافی اولور که مردم سخن چین و فتنه انگیز که کلام نفاق آمیز فی استماع دن
 چون مردم دوروی و دور زبان اکی صدیق صادق میانده افشاء بحال
 بوله بعد انلرک دعوی محبتنه اعتلاک و راهای صداقتنه اعتقلا جاز دکل
 من بعد کا و فرضا که سر پنجه شیورن خلاص اوله ممکنیدر که انوک تلق و
 تعلقتنه اعتبار الیه. و یا مصالحت و مصادقتنه رغبت کوستره بالعرض نما

اسرار ملک و ملکوت دن خبر
 و پره سن بلکه اوله
 دور زبان سن که
 م

اوله اوردن اید

ابواب محالطه مفتوح اوله هر بريك قلبنده گذر اول جراحت داره قاله كرك
 بيت چون رشته گسست ميتوان بست ليكن بيان كره بماند و منه ايتدي بن اوله
 شيرين فراغت ايد و ب گوشه كاشانه ده معتكف اولسم معقوليد و دست ادايتله
 دامن هيكه بنيت ايد و ب سر زني كريان خلوته چكسم حضور كد ميقوليد و كليله
 ايتدي حاشا كرن بود خي سكه مصاحبت انفسم رخصت وريم وياسنك مراقبتك
 من بعد رغيث كوستم بن هيشه سنك جا ورتكدن وسان وهر اسانم وپوسته
 سنك مصاحبتك قبله انكار ايدم علماء يور مشلور كه مصاحبت جاهل و فاسقان
 اجتناب واجد و خدمت عفا و صلحا التزام لان محالطه اهل فن و خور
 تربيت ماره بزر كه چندين كره مار كرايك نهاده نيكمت جكه آخر اهاب دهان و
 زخم ندانند و طبع طاسه كرك و ملازمت اهل علم و صلاح طلبه عطاره
 مستانه در كه متاعيله منع اولم رشته باري رواج فراخي مشام جاني معطر است كرك
 شعر هر كرك ريفي نايج اوله نه قدر طراح ايسه طراح اوله قطع باش چو عطار كه
 بهلوي و جامه معطر سوز از نوي و چند جواستكه اهنكران دود و سزاري
 دهی باز هر كران سندن نه طريقه اميد وفا و مخلص صفا مستود در كه بوياد شاه
 كه سني بر مره ده عزيز و مكرم و نافع و محترم بيله كه آنك سايه دولنده آفتاب
 و اولاف ارتقايع اورد سن و آستانه آسمان نشانه انسانيله پاي افشاري فوق
 فو دانه قويه سن بوسعاليه يهر و اكوردك و حقوق اكرام و عاطف حقوقي و كفا
 نعمه مبدل قللك شعر نه از حق نه از خود ترازم باد نه از مردست يتران دم باد
 بن كرسني اصل كسد ان فطاع قبول ايدم خردا چندين معذور طوسه كرك و اكوس
 ناكسدن بعدا المشرفين قرار ايدم عقل صواب بين استصواب استه كرك قطع قطع
 صحبت كردن از باران صوري خوشتر است و ز حضور ناماقي بحضوري خوشتر است
 همدني كه صحبتش حرم نكرد خاطر است زان جهان هدم بصدق سنك دور دي خوشتر است
 نيه كه مصاحبت اخيار و باراك منفعي بسيار درر بحالست اسرار و فحازك
 مضرتي بسيار بي تين اوله هيكه تا بيري جوغ اولور و فروري آرمند و وجود
 بولور پس اول كسه كه عاقل كامل اوله كركدر كه مصاحبت مردم دانا و ستوده
 معاش و راست و نيك كوي و ستوده خوي ايله اوله و هدم كذاب و خاني و ديوي
 و فاسق و فاجر از اجتناب بيله شوي چون توان در بوي خي مستيق بخلوخانه

تقديم

تيز اولور

سخاوتش. رفیق نیک باید کرد حاصل که صحبت راستاید هر سیه دل مرا هست
 این سخن از عاقلی است که زحمت بر روان پاک او باد که با فی دانشان هر کس که شد یاد
 زیارتشان بازشد گرفتار. هر کس که برنا اهل ایله مصاحب اختیار قیله و یاری
 نماند ایله مستظهر اول. آکا اول واقعه پیشه که اول باغبانه پیشیدی و منتهی
 بنجه و لشدر اول حکایت کلیله ایدی روایت ایدر که کرد و دیو الزماند
 بر باغبان و ایدی که سرمایه عمری عمارت باغ و بوستانه صرف امتسیدی و بضاعت
 قدرتی زراعت کل و گلستانه بذل امتس عمری حاصلی برستان فردوس مجانی
 و ایدی که نهشت باغی دیدی باغ ارمه خالک حسرت بر امتسیدی و لطافت
 از هادی سینه باغ حور رفته راع حسرت یا امتسیدی. الوان انوار ایشادند جلوه
 طاق و ظاهر و اوراق ازهار گلزارند فروغ تلخ کاوی باهر. عرصه زمین چهره
 شاهد حله پوش کی منور. نسیم هوای کلبه غیر فروش کی معطر. درخت جوات
 بجای نون کثرت انقال اثمار دزدن بیرون کی قامتی دال. و میوه شکر آمیزی
 رشکند جلوی بهشتی مسکن المان. انواع اثمار در سعی و خرینسی غایت لطافت
 و نهایت حلاوت و سبب بی اسبی رق سمیند لبر کی دلیلو صد امتس ورنک
 زیبا و بوی لذت افزا سیله عالمی قید امتس. درخت امروز که هر شاخه آب جیاتله
 ملوکوزه لزه و جلاب نیاتله ملومر لحوار امشلتو. و سمع کا هلازید مایه سپود
 صلا ی جلوی بی دود پیشد رمش. بی سیمینه پوش صوفیان شب خین کی حسا
 زردیله پنجه خانقاه ابداع باش چیر مش. و روی کرد آلودی اهل دزد
 چهره زرد زعفران اند و دندن نشان ویر مش. کوی دزدین نارنجی میان
 برك سبز دزدن کرم مهرا نو بکی سپهر خضر دزدانان. و بجر مجاری برنجی
 نکبت دلاری و رایحه روح افزا ایله صحن بوستانده درخشان دزدان اولو.
 و شفا لوسی دهن یاد کی ابدار. بر طرف نمونه کونه عاشق بر جانی نمودار
 رضاردلدار. بر کوشه سنده انجیر بی نظیر که چاشنی کیر قدرت نعمت و صف
 جان و آلتین طیفه قویش. و خشمناش و قد دزد جلوی زیبا مینا فلکیش.
 بر طرفه دخی انکور بر نو که در بر حرکت شرح لطف و کمان. و اینتنافیه جبا
 و عینا حاشیه سینه یاد مش و کف بوکله خضر. ابله تر صفی زمر دینده لعل و
 کوه و بافت احمر کی ظهور امتس چن زاری کنارند. کوی زرد کا خربزه سیر خط و طره

عذار ماه تمام کبی فقی سپهر مینا فامدن روز کوسر بجلوه قلندر دهقان هر دخت
 اولقد پیوندا بمسندی • قلیندن نه روی زن و غزند کمسندی • و اول بوستاندا
 غمزماییدی که لیل و نهار تک و تنه او ز کار کجور روی آخر الامر کتبت غریبیدن
 دلش تک اولدی و وحشت و وحیدن کوهلنه دهشت بول اولدی **شعر کل و بنفشه**
 هم هست و یار نیست حسود • القصة تنهائی غمندن دختسته • و خاطر سگسته جاب
 دشته کشته چمدی بگو • دامنده که عرصه امل کی مضایقی نهایت بدی و کلدی •
 تفرج اید کن قضای الکی بر خوسرشت سیرت بیج صورت که نایاب طینت ناخوش
 خلقت دخی تنهائی و وحشتندن فراز کوهن جاب دشته متوجها و لمشدی فی
 الحاله که مابینارنده ملاقات میسر اولدی • طرفیندن رابطه جنسیت واسطه سبله
 سلسله محبت حرکت کلدی • و دل و دستانی جان و دل ایله مصاحبت خرسه یایل اولد
بیت ذره ذره کا ندرین ارض و سماست • جنس خود را کا ندرین ارض و سماست •
 خرس چون دوستایدن بو تعلق و تعلق مشاهده اندی • بالکلیه آنک وابسته ی
 وادی اشارتله عقبته دوشوبا و اباع • نهشت آسایه کلدی • باغبان دخی بر چوب
 اکووا اصفافکم اول جریف ثریف و ضیف ظریفی غار لطیف ایله نکر بر تریف اید •
 اول واسطه ایله میانلرنده علاقه صحت موقت • و زمیندل و جانلرنده بیخ نهال
 مودت برومند اولدی **بیت** بکنج نایع نمی بود ندیک چند • یوصل یکدیگر پیوسته خرسند
 هر که که باغبانه فتور طاری و لوبت بردخت سایه سینده • بستر استراحت و حضور
 انسه خرس غایت شفقت و نهایت هوار لرغندن باشی و جنده دور یکسر رانلق
 ایدردی **ع** مکشی نخل اهرم که کند سایه بران لب • بو کوز باغبان عادت معهودی
 اوزنه حوا به و اردی • خرس دخی مکرر انقد • اشتغال ایدب هر چند که طرز زیان
 ایدردی • بواسطه ماخذ اشفاق و مویجیه که ذباب لفظی ذره • در حال یسه
 معاودت قیلور دی • و هر طرفدن که دفع و منع انسه بر جانندن دخی قدوم هجوم
 الیروردی • آخر الامر خرس اسفته اولوب بوسنک سینکن قتل مکشی قصدنه قالدور
 دهقان سکینک باشه اوردی • مکشله بلیب سنگدن ضرر ایرتمدی • اما مغرور
 باغباننه یشان اولوب خاک یکسان اولدی • بواجلن دمیسلورد • دشمن زانا بهنر
 حال دوست نالاندن اولدی **بیت** دشمن زانا که غم جان بود • بهتر از آن دوست که ناله
 امثال عرب کلمشدر • عدو عاقل خیر من مدیق جاهل • بومشکی کتور دم تابیله سن که

هنگامه و کبریت ۴

لطیفه

در شب بیدار با ساغبان
فرخنده شاد و دلگش

بود

نور چشمه خورشید
مکشی نخل اهرم
نور چشمه خورشید

سنك مضاجعت و مصارقك همان بوفی منج اولور كه سر عرصه تلف و سینه خذك
 با هیه هدف اولور **شعر** صحبت الیهان جو ديك تديست . كز دوزن خالی و زبون
 شديست رمنه ايدي بن سويله ايله دكلم كه دوستك لغفن و ضرر بن بليم . و جز دن
 شر بن بيمر فليم . كليله ايدي بلي بن حاققه اول مشابه ده دكلسن اينا عيار غرض دي
 بصيرتك بتره و خيره قيلم . بكن كه بر غرضه بناء دوستك جا بنندن وار كله سن
 بعده اعتذار چون تو جيتاناموجه تشبث فلكه سن ننه كه شير شتر به اينده .
 انواع فتنه لر بيدا قللك و هنوز بن و ديانت و صدق و صداقت دعوا سن قبول سن
 دوستك كله سنك شك اول باز ركان مثلي در كه ايدي موثر صدم آهن به عجب دي
 كه موثر كبر و كودك كوتره . مومنه ايدي بنجه اولمشد اول **حكايت** كليله
 ايدي روايت ايدركه باز ركان اندك نمايه بچار چون سفره نيت ايدي و دور
 اندلشك بوزند زهر و دستند صدم آهن و ديانت قودي كيدي . تا وقت ضرر و
 آني همراه روزگار قيله ورشته معايشي اكمله استحكام بولم . باز ركان چون مقصوده
 واروب و مراد نه اربوبينه و وب مقام معهوده كيدي بر نه ايدن مكره اول
 آهنه محتاج اولدي مكره امين متدين آهنی صامتن و نمون لوازمه صرف
 امشدني باز ركان كلون و ديعتن موردن طلبا ايچك مردمين ايدي غاي
 خواجه بن اول اما نتي صيانت اچون بخزنه قوميشدم . بوندن غافل ايدم كه اول
 كوشه ده بر موثر آشيانه فلكش امين بن واقف اولمجه موثر فرصتي غنيمت سيلوب
 تمام ديشدن چورن سن باز ركان حقيقت جاني معلوم ايدي . اما بجاهل ايدوب
 ايدي راست بوردور سن . موثر اكل آهندن في خط ايدره اول القمه تر و ستريني
 صابوني حلو البركي بودر **بيت** موثر القمه هاي آهن هست . همچو باووه راحت
 حلقوم . مرا مين آيسد بچك شلا اولدي . و كوكلندن ايدي باز ركان نادان
 كور كه گفتار وار بولفتار ايله فرضا اولدي . و آهندن بالقظه ياس ايدوب مطالبه
 فراغت قيلدي . بس اولي بودر كه آني حجه دعوت ايدوب رسم تكلفاني بيرون كنونم
 تا بوز اسطه ايله برات صحت ذمتم تموكيد و بناي دعوي صدق و امانتم مشيد اولم
 بر خواجه خانه سنه دعوت ايدي . و صلاي ضيا في سبع باز ركانه بيشد و رتب
 ايدي **شعر** كرمه باني و دم كليه مامي نني . لطف فرماي و چشم ماما مامي نني
 خواجه ايدي معذور بورد بكون بچار هم ضروري واقع اولدي . اما انشا الله على

آهنري

باز ركاندن بوسود

اوله سیرلرین
اوینکون
مع

اصلاح کردیم در میان ایدم. چون همان منیر این یازدن طشتی چقدی قابو بوی
 اکنده فی الحال زیروامنه الوب خانه سنه اندی. و علی السیر در خانه میربازده سلتد
 کی حاضر اولدی. و میربانی بریشان حال کوروب سبب تفرقه خاطرین صور کیمز با
 دخی کران و عزیزان جواب و یودی که دونکی کونینده زاده لوریکند نه برسی غایب
 اولدی. پنجه نوبت سهرک کچه لرن کوشه بکوشه اول کم شده بولیم ایدم. و پنجه
 کربت نشانه جست و جویله کوی و هرکاری یا بر طریقه کیمی طرادم حالندن خبر بلیام
شعر یعقوب صفت نامه کانی می افکنم افغان. کایا جز یوسف کم کشته کرد اند.
 باز رکان ایتدی و بکی کونین بونده بوصفت ایله که بیورسن برکوردک مشاهد
 ایدم. که بر موش کیر کوروب کیدری هوا. پرواز ایدری مرد این آواز حین
 ایله ایتدی که ایینه خبر بخون نامعقول سولرسن. و محال کلمات الیرسن. و بوکود
 صریحی کند که نسبت ایدرسن. مکرخی سخن به واستهز الیرسن. پنجه بر موش کیر
 برجه. صغیر یله که نصف و قیه لغو چکیم. بر جسم کیری که اوزندن نریک اوله.
 پنجه کور وید هوا. اوخر باز رکان بستم ایدوب ایتدی بونه عمل تعجده اول
 یوه که موش یوز یطن آهنینه. موش کیر اوز لکی من جسته بخون هوا. کور و رینه
 مرد این بلدی که حال نداسدی غم نیمه که موش آهنک نیمه مشد و خواجه جواب
 و بر دیکه. رشتک اوله موش کیر لیرک کور و رینه مشد. آهنی کور لیرک کور و
 بومش کور دم تابیله سن که بر مشد. که کند وی قدر اتمک جایز اوله ظاهر دکه.
 غیر یله نسبت نه خیر لوانده قیل. چون سن یونی ولی نعمت که روا کور دکه من بعد
 کسه نک سندن امید و فاسی و سکا خلوص صفاسی قالدی. و بکاروشن اولدی که
 سنک ظلمت صحتکدن برهیز لاندرد. و جنبش طبیعت و لوث عقیدتکدن اجتران
 واجب **شعر** یوندر ولت آمد از خون کوی بریدن. سرمایه سعادت روی تر لاند
 چون مقاله کلیله و رسته بومقانه بئسدی شیر کار شریه دن فارغ اولدی و آینه
 سیاسته قل ایدوب آلوده خال و خون قالدی. اما چون کار کاوی بر طرف قلدی.
 و قوت خشمی ساکت اولوب حدت غرضی تسکین بولدی. بر زمان باس اشغایا دیوت.
 تا مل پنجه توغل ایدی و کند و کند و به ایتدی دینغ شریه یو یا لوبال و بومش و کال
 ایله بلزم بوباید اصابتی ایدم. و باداه صراحتی قوی بطریق خطایه ی کدم و انوک
 حقتنه بکا اندک کیری کل اجتهت اما نندن می ناسیدر. و با طریق خیانته می میشتی

و باز به ویردم و وارد و نازار
شد و المله

ملکه

مظفر

بادی بن نقد وی کند و المله شرب هلاک با خود و رم **نظر** و با یار با خود آخر ایستد
 کا فرم که هیچ کافر این کند. **العصه** شیر بوندی می زانوی ملائکه قیوب و کند وینه
 زبان ملائکه دراز اندی و نفسنک تلون و نهوون و سخت شتاب زده لیکن
 تمام نکوهش قلدی و خیال شریه لسان حال المله استی. و بود با عی جان کدازی
 سامعه شیر بکشید ریدی **مراعی** اید و ست کسی بی بسی یار کشید. و انکه جوینی
 یار و فادار کشید. بود و ست مکرود شمن خود کیر مرا کس و شمن خود را چنین زار
 سیرک خنده دایمی بی بود و افقه قضا و نند زکریه مبدل اولدی و بت لایحه
 بونا تو حرارت نندن تر اید بولدی **بیت** دست هجرات مراد رسینه خاز غم نشاند
 تا ازین خال غم دیگر چه خواهد کل شکفت. **دسته** حوزا تا ملائکه چنین شیرد.
 ظاهر و امارت ملائکه سیمای حاله باهر بودی. کلیله المله کما فی قطع اندی
 و فی الحال حضور یثرو واروب استی **شعر** شها اقبال و نجت اولسون سکا یار
 همیشه دشمنک اولسون کونسا. **مرج** المیشه نه. و سبب تفکر و تامل نه
 سنه د. بودند خرم زمانه و بودند فرخنده او انا و لوری که ملک میدان
 فرصت و نظریه خرامان. و شیر بدستکال خاک هول و خود مذ لده غلطاند
بیت صبح امید تیغ ظفر بر کشید بیتی. روز و عید و شام هلاکت رسیده بیت
 شیر استی هرگاه که آداب خدمت و اطوار صحبت و آ ناز و انش و کفایت شرب به
 یارمه کلوز رقت طبعه غالب اولود. و لشکر اندوه و غیبت کسوف و شکیب صبری
 غارت قیلوز. **الحق** پشت و پناه و سپاهم ایدی. و ضابطه کسور و قاید لشکر و
 اتباع و اشباع اولک زود و باز و سبله استظهار اید لرودی **شعر** رفت آنکه
 داشت کار جهانی فرار ازو. رفت آنکه بود خانه دل استوار ازو. و منده استی
 بلکه اولک کافر نعمت چون رقت و رحمت مقامی دکلدر. بلکه بو ظفر مقابل سید
 که میسر اولدی و ظایف لشکر الهیه قیام قتل کرک. و بو ظفر سبیل که ال ویری
 ساجه دله ابواب مسرت کشک اولوق **بیت** صبح ظفر از مسرت قایتد برآمد
 اصحاب عزیز راست سودا بسو آمد. بو فتح های یون که دروز نامه دولت آنکه
 زیب و زینت بولود. و بو ظفر مبارک و میونی که کار نامه سعادت اولکه مظهر
 و مویخ اولوز. صفحات آینه دیباچه معالی و عنوان مفاخر ملک کرک **قطعه**
 امروز نجت نیک بشارت رساناست. اقبال و ابرود. امید صد نواست

ایضا آن
والتفیع و بسط مدد مبارک
اکابر طاری و الهامی
خبره باقی بخون قطع اید
دندانک زبید بود دهان

روز نیست این که بفراد آن دعا نوبت • عهد است این کردل بفراد آرزو شست
ای پادشاه عالم به راه برگشته به عفو و ایمنی که اندک خطو جان و اهل خطا در • و خیم
بداندیشی مجلس کرده بخوبی قلی کار عقلا در • انکشت که زینت دست و آرایش صورت
انبار در هرگاه که اکابر عارضه گاه راه بول • زحمت جراحین عین راحت یلوب قلعی
ایدلر **شعر** عدویم در که آینه قیل سن ی • هلا کینه بخون اولماید سن شاده اکبر
کسیر بولامیله نه الحمله آلام ایدی • اما کرد و ذکا و ک دادنی عاقبت رمنه
اکوب سرانجام کاری فیضیه میدی • و تخم کفتار در روغی بوبری و نهال کردار است
بوثری و بری که قصاص کا و ایله قتل اولمادی **شعر** فلک استدی کوستره کینه سن
مصطفی قیل کند و در سینه سن • بوم معلوم اولدی که عواقب حمله و عذر همیشه مذموم
امیش • و خیرایم خدعه و مکرنا مبارک و ستم اولی کسند **مشق** بداندیشم در
سرش شود • چون دم که در خانه بکتر شود • اگر بدی چشم بیکم مدار • که حفظ نمی آرد
انگور باد • میندازد که اید بخزان کشته جو • که کدم ستانی بوقت در و مثل انجین
گفت آموز کا • مکن بد که بد بدی از روز کار • کسی نیک بیند بهر دوسری • که نیک
رساند بخلی خدای **باب دوم** بد کردار لک کردادی مقضاضه سزا
و جز اولوب شانت عاقبت و وخامت خاتملر بیان اید • لای ایدی راستا
ساعی و غماه اطلاع تمام حاصل اولدی که عجله و مکر ایله جمال یعنی حجاب بیبه
ایله سزاید قتل و بی غمت نجاره مرویدن سخن و یوف • و بدعهد لوقصیتله متصف
قیددی • و کلام فریب آمیز و فتنه انگیزی موثر واقع اولوب بکر باعث اولدی که
کند و کردار من و بیج سوکی قلعه سعی ایدوب حال حکم بخندادن مو قعد
احسان ایدوب بیان بیره که عاقبت رمنه نه مرتبه و ایدی که سیرا اولماید نیک
وقوعند زکوره جور کند و عمنه رجوع ایت رمنه حقه بدکان اولدی • انوک
امرانه و جهله تدارک قیددی و حقیقت عمنه نه طریقه و قوف اولدی • و رمنه
نه حمله مستلک اولوب نه جهند کند و بی محصل تصور ایدی • و سرانجام حالی نه
نه مرتبه میدی **شعر** سفا الظفی خدا اولسون عیسک • چراغ عقل کل اولسون
طراز عک • حقیقت حرم و عاقبت اندیشلک مقضاضی بود که سلاطین عظام
مجرد قاطع و برهان ساطع ایله بر امرای حقیقتنه مطلع اولماید انوک خستند
رحلی امضایه بکشد و رمی **شعر** رضا صاحب غرض تاسخ نشنوی • که کرکا دیند

کند

دولتی

حکیم اندک

عنا هک
مع داهک
عدوبت و طرافت حکم نازک
افق ایدوب بر غلام قلام ایلیم
و نایل قاطع

پشیمان شوی اما شوی که اتفاق کلام اهل اتفاق معضرت اوله و عقل نا
 و قول ناسنوده وجوده کله آنک ندان کی تلافی بی بیکه میسر اولور صاحب غرض بر
 وجهه کوشمال بولکه که سائر لوه سبب عبرت اوله و اول عقوبت و هندی نهر احد اول عقل
 بد و ناشایسته حرکتند از امتناع قله **شوی** بر انداز بیجی که خا آورد و دخی به بر
 و که بار آورد جهان سوز را کشته بهر چراغ یکیم در آتش که خلق بداع بوقلک
 مصداقی حکایت بشردسته در که چون حیل و عذر نه واقف اولوب فساد و مکره مطلع
 اولدی اکابر و جمله سیاست پور دی که سائر لک دیده اعتباری روشن اولوب
 فاعتر و یا ابلی الالبصار آیتی تکرار اوله و صورت واقعه بوصف اوزده واقع
 اولدی که چون شیر کار کاوی بر طرف قیلدی و آنک امر نه نچیکند پشیمان اولوب
 انکشت ندانمی دندان ملائکه چندی و دیک غیرتی آتش خسرت و جبرمه قانیدی
شعر میکشد از خسرت و غم آه سرده کایچه من کردم درین عالم که کرده هوار کدو
 عتاب اید و باید ری که بخون عقاب شتر به شتاب ایدم و بومم خطبه ایچون
 تانی و تدبیر یوز ندان نظر اندم **بیت** عنان نفس بیست هوارها کردم خلافت عقل
 خرد کردم و خطا کردم کون بگنم و دانسته ندارم سود گفتن بسیار گنم
 کردم شیر به دت بوموال اوزده غصه و ملائکه چندی و توجع خاطر و توزع
 جنیری عیش چشم و سیاه منقض و تباه اولدی و مصاح رعیت مهمل و معطل قا
 و شر الناس علی دین ملوکهم اول بیسه اهل سینه سرات قلدی و جمله بی سکنه
 و پراکنده حال اولد **شعر** دل بچو له سوخته و سوزده آن هر که بگری
 بهمین بداع مبتلاست هر باری که حقوق خدمت و سوابق ملازمت شتر به بی یاد
 ایدری ندانمی اشتداد و ملائمتی از دیاد بولور دی و سب و روز انوک
 حدیث اینس و دل و ذکرن سمر صغیر قیلور **بیت** از یاد تو نیستم زبانی غافل
 یا میکوم نام تو یا میشنوم و حوشد زهر بر سیله خلوت لایدوب تسلیم بچون
 انور ز کاه حکایت و کاه نصیحت طلب ایلوری بر کیه بکنکه دخی بومقوله سوزلر
 سوزلیدی و سوز سینه و درد درون اعلام ایلدی پلنک ایدی ای ملک
 اکثار بسیار بر کارده که دست بدیس آنک دامن ندانکند ز قاهر اولم جوفه مؤبد
 و بر مملکت تلافی بسته و قصد که جمله مقولات محالنده داخل اوله دایره روشن
 عقل و دانستند از خارج در **شعر** انداخته تیر را بیست آوردن توان

تو بدست آوردن هر کس نه که بر امرک حصوله که عدم حصولی ظاهر و غالباً و له شای
 و هالیا اولی. یکن که مطلوب و اصل اولی و قد نغیری حاصل او که فی رخی ضایع قلمه.
 نیکه که اولی و روباه قصد صید مرغ اندی اولی پوست باره که که آنکه استظهار ایدید
 اندی جیغری سیر اندی بنجه و مستند اول **حکایت** **بلنک** اندی بر روباه
 کوسنه قوت طلبنه سور خندن جیغری جوانی دشتی کشتایدردی و لغمه کسبت
 اطراف بیابانی قدم حرو و شره ایله طواف ایدوب کوردی ناکا. بر جانیدن بر ایله
 که مدد قوت جسم و ماده. قوت روح اندی مشامنه یسوق بایندی **شعر** بوی کباب
 میرسد از مطبخ بدک. پیغام آستانه نفس روح بدوست. پس اول جانیه بوجه اندی
 کیدرک بر پوست باره که کوردی که سیاهدن بر بیسی آن نیوب پوستی اندی قوت
 کستدی جسم روباه بخاره اولوب پوست باره به راست کلدی جسمند محیات
 تازه ظاهر اولدی. و اول قدر قوتیله اندامنده قوت مشاهنه قیلدی **شعر**
 مرده بودم بوی یار دلنواز آمد بنی. یا مکر خانی که از من رفت باز آید تنی. پس غم
 مجامعی فراموش ایدوب اولی پوست باره در اعن بر اندی. و غام و سال و دین
 ما و ای جانیه کیدی **ع** چون یار بدست آید خلوت زهم خوشتر. اتفاق میان
 راهگذارده بر دره کناره کلدی کوردی که فرم ما کیانلرطاس و سحان کی عرصه
 فضا و منصفه صحرا. جلوه به کلسالر و ذریک نام بر غلام الملک که با نغند
 کمر اهتای در میان المثنی. لاجرم اشتها به روباه حرکت کلدی و انلرک خیال
 مغری و کوشش غریز و قیل پوست باره فراموش قیلدی و حال آنا سندن ناکا
 بر شغال کلوت روباه ایله مرجا اندی. و بشره سندن علامت حیرت مشاهنه
 ایدوب اندی ای برادر سنی نریک اندیشه مند کوردیم سیمی بندر روباه اندی
 ای عزیز بوسکار لری کور میسین که هر بر نیک زبان حالی و حکم طیر قماشیهون
 معنا سنک تکرارینی جاری و تر آیت. و لکم فیها ما شتمو لافس و تلذ لا عین
 سر تابا الملک اعضا و اجزاسند ساری و جا بدید **بیت** سر تابای و همه رنج
 مجسمت. روحی بدین لطافت و پاکی کم است. مدت ممدادی بلیت به جاعتدن
 طاق طاق اولمشکن اتفاق بخور غز این رزاق بو پوست باره بیجا ارزانی
 بوردی حالیا جاذبه اشتها به بودا عیه دوسدی که بومرغان کبک غلامک
 بر یسین دام چنگله لری و کام آرد و ای انلرک کوشی لدی و خون ستر بجای ایله شیر نرقل

اندی

ایندی

عیش من تخت کمر را از لب مشک و نشان. شربتی بخشد مرا کام دل شیرین کند شغال
 استی و هیات همت مدتی مدیده در که بویکینه نوم خورک میکنند او نور و دم و آنلرک
 بر نیک صید کمانی نور و ب قصد تیرنی اوردم. فاما اول غلام زیر که آنلرک با سنا
 طریق حافظه سند بر سجه جده و اهتقام ایدر که نقاش بخندم آنک حراستی خوفند
 آنلرک قصدی نشان لوح تفکر حکم. و دهقان مفکره انوک سیاستی و همدند
 آنلرک صیدی نهانی زمین خیاله دیگر. بن بوم معامله ده نقد غریصی و ایدوب بو
 آرزوده روز کار کجور و دم و مجرد بوملخو لیا ایله کیمیه کوند و زده و کوند و زده
 بکجه بدیشند و و دم سن که بی بق عین. و بی عرق جبین پرست یاره آله کوند و سن
 غنیمت بیل و بوسودای نه سود و طمع خامدن فراغت قبل بیت نکار ای که دل کا
 تو بر و بند. دیگر چشم از همه عالم فرو بند. و بابه استی ای یاردار تا اوج مراد.
 کام دل ایله عربچ میسر اوله حسیض خست و دناه تده نامراد قالمو عین فاحش
شعر تا توان بر مسند عزت نهادن بای خویش. از چه باید کرد برخاک مذلت جای
 خویش. همت عالی بکا حق در کایله قائم اوله. و کذب کوشش فیه دن فراغت ایدوب
 پرست لاغری غنیمت بیل. شغال استی ای خام طمع حرم مدومه علوه همت نام و مرش
 و شره ناخوده علامت دولت لب قوش سن بوندن غافل سن کجصور و فراغند
 و راحت قناعتده در بیت درین بازار کمر سودیست بار ویش خرسندست. خدایا
 منعم گردان بدرویشی و خرسندی مناسب بود که اول نصیب ایله که الرز و مقسوم
 دیوانندن مقسوم اولمش سن خرسند و کاسن. و تعب نیل قایده و طلب محال دن که
 نیقیه من طلب من لا یعینه فانه ما یعینه کاسر بتدر اجتناب و امتناع قبل سن
بیت رزق مقسومست روزی آن مقر کرده اند. پیش ازین و پیش ذات
 حاصل نیکو در بجهد سنک بو طمعکدن نور دم که اول بوست بانه بی دخی لادن
 جیقه سن. و بالکلیه خاب و خاسر اولوب الحریص حرم رقیله ناصیه اول دراز
 کوش حسب حاله که ع قولاد و جقدی قوی و قی استریکن. است کسل اعرین
 طلب العزین وضع الاذن. و بابه استی نه نیقیله اولمشد راول **حکایت**
 شغال چون حیوانات عجم زایل بی بو حکایتی سلك روایت نظم ایدوب استی
 بودست خری که دم نبودست. و وری عجم نه دم فرو دست. و درم طلبی قدم نمی زد
 دم می طلبید و دم نمی زد. ناکاه از راه اختیاری بگزشت میان کشت زاری

داری دل
در و بند

ما نقد رکبو

حالت مرقم قلده
خوش شاه در سنک

مشوی

دهقان مکرش ز کشته دید. برجست و از دور و کوشش برید. بیچاره جو آرد و یدم کرد.
 نایافت دم دو کوش کم کرد. ترکش ز جوبرون نه کام. اینست سزای او سر انجام.
 رو باه غایت حرص و طمعند ز بوز و زدی و شغال و دهم اید و بایندی **سفر**
 من خیال یار دارم که کسی یاد در است. که خیال او شوم خالی خیال باطل است. سن تمام
 ای که لطف حیل ایل بونلرک بی بی جلاله خیال بجه کورسم کرک. و کند بند ایل اول
 صیدها یونی دام قید بجه کسرم کرک. بونی دی و همان یتر و تاب کی جانب مرغانه شن.
 اندی و پوست باره اول مقامه قوری کدی شغال چون کور دی که انوک نصحت
 بی عرض دل سنگین رو باه و تاشرا اندی اندن اعراض ایدوب د و ندی ما و است
 متوجه اولدی قضای کرک که بر اشته بر زغن قضای هواده پرواز ایدر کن نظر
 اول پوسته راست کلدی که جانور مرد خیال ایدوب تسلط حوزة ملک کور
 و اوج هوا که کور دی. اول جانبدن رو باه بی انبیا هوز غلر قریبه وار و ک
 ز برک کیم کا هدن حقیقت بر سیک سنگین ایل رو باه مسکینک باشنه بر زخم
 یستد روی که بچاره هم جانندن صحبت مرغانی او نودی. و بچیل تمام ایل افغان و
 خیزان پرست باره جانبدن توجه اندی. چون موضع معوره کلدی پوستلنا اثر
 بولیدی پس قله کا و د غایه متوجه اولوب ایدی و دیلدی که رسیل برک نضر
 حان ادا ایلد. جانب آسمانه نظر ایدوب کور دی که زغن بر پوست بردوست
 دیوب کیدر. و پوست باره چکا لند طوب زبان حالیله بویا تک معناسین
 سع رو باه انها ایدر **و طعه** مدتی جام جم بدست تو بود. چون بدختی کسی چه
 کند. که هر شب چراغ بودت لیک. چون نولشختی کسی چه کند. رو باه الم حرمیان
 مرغان و حشرت فقدان و ست حیواندن اولقدر باش طاشه اور دی که مغزی
 بریشا اولدی. بر مثل ابرادرن مقصودم اولدر که چون کند و الیلار کان
 دولندن بر کنی خراب ایدوب باقی ارکان کیمیرندن و ارکلدی. مفران
 دیکا. و سرداران سپاه و سردان و حوشک نقه جالی و تفقد احوالنا کله
 و امور قلدی با وجود که شربت کشته دن رسته امید منقطع و و من
 مدد ندانک و تلافی متع. لیکن که بوسیله خدمتکاران و دیو دخی شرفلاز متد
 دور و بخور و قار. و شاید بواسطه واسطه سیله باقی ارکان دولت دخی
 خدمت آستانه سلطنتد اعراض و نفور قیلر. سیر تامل نماید و صکوب ایدی.

دوستد و

اگرچه که بگویم عین مصلحت و محض نصیحت است. فاما شتر به بایند بند خطا واقع و پسند
 اکثر بنم اضطرابم آنک تدقیق میکنند. باینکه ایدای ملک غم نبوده و اضطراب
 بنی فایده زن نه حاصل اولور که آنک ناله و فیس دست حیرت و مجرله میسر اولور. بلکه کار
 راست و تدبیر درست و ایسته در **بیت** چو در طایوس رخسند افتاد بود. دهاننده را
 چاره باید نه زور و صلاح بود که ملک سیاه چرخ و فنی قریوب بنای کار فی اساس بر
 اوزنه مبتنی قیلند. و تحقیق احوال شتر به در وجهه تدقیق بود که آنک غش سمیعی
 خاطر خاطر نازینه روشن و ظاهرا ولم. اگر واقعا اول احوال که شتر به در سرغ بینه
 ایصال المستلزمه واقع اولمش اولم. نرای عدد کفران و جزای ظلم عدوان و بولش اولور
 و اگر آنک حقیق افرا ایدوب غیر واقعی مفاصله تمس اولم. کردن مفسد بند
 فرجام علف ششیر تلف و بنام تیغ انتقام المورک **ع** انرا که بدست دفع کردن نیکو
 شیر ایدی و در مملکت ششیر نوزمانه رک سنک رای اصابت شعرا که استظها
 ایدوب فکر در و ناندیشی جر منافع و دفع مکاره ده. پسوا ایدم حالیا بحی
 اعتماد سکارو بویا بده هر نه طریق که رای در شکله موافق کل در ربع اند. و بنی
 شرطه تدبیر ضوابط کل و رطه اضطراب از خلاص اید. باینکه مقصد اولو ایدی
 ملک همتند او هم که عنقریب بوجهت حقیقت حجاب حفا از منصفه ظهور کند و در
 و ادنی تدقیق اید برده تعویق چهره تحقیق در کونتم **شعر** همه حالها را برای من
 برون آورم همچو می از خیر. شیر بویعه اید سستی بولدی چون کج وقت اولور.
 کجه زن برخیزی وقت کجوب باینکه اجازت طلب ایدی و بومیشاق اوزده و قرار اید.
 و شاق جاننده کندی. قضای الهی کیدر کنی کلیل و دمنه مسکنه راست کلیدی.
 کوریدی که باینلرند. مباحثه و جابین زن دفع صوتله مجاوره و اربلک پنجه
 زمان ایدی که دمنه به برکان ایدی بوقده که آواز مخاطبه و معاتبه انلر و
 منزلدن گوشه پندیدی دغدغه سی زلی اولدی. المرو و ارب و راد و ارب
 دورک. و کوثر هوشن انلر کلکافی استماعند و دردی کلیل ایدی ای دمنه
 عجب کار اند وک. و عظیم خضه پیدا اندک. و ملکی بقض عهد یله موسوم و نا
 حاتی غدارلق ر قیلله مرقم قیلدک. بحاره به خیانت نامنی طاقدک و سباع
 و حوت بنیند. برق فتنه آسوب بر دتک. ظم بود که آنک تبع و بالی سکارا
 اولوب رام آفات و مخافات مکافاه کفرار اولمش. و اولاند و ک سینه نلک

فتنه

بروز

خاوس اسن موجب و جفا سینه سینه مثلها عنقریب بولم سن **شعر** هو که تیغ سم کشد
فلکش هم بران بریزد خون مقرر در که چون یو همیشه اها لیس کیفت حال که واقف
اوله هر بری خلا که مدد کار اولوب سنی اول استانه دن زاده **ن** بلکه حکم
سکا ایا و طریون سنک باشکه قصد اید **له** ایلد اولسه من بعد بکا سنکله هم خانه
اولو طریون صلا حد زدود و سنکله مصاحبت و مجالست دایره حرم و احیاط
بروز اولدو غلک بغایت مهجور در **بیت** بایران کم نشین که محبت بد کچه پاکي ترا
پلیکند آفا بی بدان بزرگی را ذره ابر نادید کند لطفا ایلد وارشدن مکر
برای اختیار ایلد و بنه اخلاط و امتزاج دن هزار مرحله کنار ایلد که من بعد بکا سنکله
مواقتدن استماع و اجبد و سنکله مصاحبت و مراقت خلافت رای صیاد زمنه
ایندی ای یا عکسار و اینوروز کارم **بیت** کر کنم دل از تو و بردارم از تو هر
این مهر که برک افکنم این دل بکارم بنی نظرم افند دن دورانه و شرف صاحب
حرم و مهجور مکه و شتر برآمده بکار ای ملامت یورمه که مضی ماضی و کافعی لما
قدرو الله و قضای کدشته بی تذکر سبب ملا در و بر امرک تدبیری چنین تدبیر
کلید خیال حال بودای فاسدی دماغ کن کید و شکامانی و فراعنه یوزدن
دشمن عالم عدمه کدی و ساقی دوزان ساغر حضور و شراب سرور ایلد براندی
ابو افق محمد الله مفتوح اولدی هوای آرزو و عبا را عباد ز صفا بولدی غنچه
امید هم نوبده شکفته در و دیده غم و الم خوا کاه عدمه خفته **شعر**
ساقی ای بده و غم نخور از دشمن و دوست که بکام دل ما آن نشد و این آمد کلید
ایندی با وجود که جاده مروند طشهر کدک و بنیک فوقی بر غنچه و زیروز
اندو که هنوز دل بر غلکه داعیه فراغت و ارمی و امید و ارسر که اوقاتک سلاست
یکجه المیهات هیفات **ع** سوری خای بخت و فکر بجای کردی و مندایدی بویله
دکدر که شامت خیانتدن و سوخت و خدایتدن آگاه اولیم یا قیامت نیمه
و کرامت اخلاق نیمه بندن پوشیده اوله اما حب جاه و حرص مال بکا ادرالک مالک
مانع اولوب طول امل بی بوقوله عمل تحریص ایلدی و المصلح لوکاره چاره دلت
قاصر و بوا غیظ و نذارک و تدبیر بد مقصر **ع** چون کم خود کرده ام خود کرده را
تدبیر چیست چون بک بوضو خطا ب استماع اندی کما هی لواله اطرا ع ایلد
مادر سیرک خدمت شایسته ای و امید ای مکه روی زمین جنتک من سبب ایلد

آخر

و الحاله

عبانی

یقین بهره واقعا اولدم بود سلك اعلام ایدین. اما بشرط آنکه ملکه بمان و ایمان
ایله بلا ضرره اولک اعلانیه اقدام ایتمه. و برید با صبا که محرم اسرار ازها در بهادر
واول کلسن رازدن شمه رنک و بئو ایشتمیه پس عقد عهد و پیمان و تاکید و ایمان
فر اولدن صکره کلیده و درمنه میاننده جاری اولان احوالی تمامه ایمان ایلدی کلیده
ایدا و و ملامتن و درمنه نك اقرار و ندامتن عن حضورنده بروجید استیفا و نقر بر ایدی.
وینه عقد عهدی بجدی و مقدماتی تاکید نمید ایدوب ایدی **شیر** کرم قیل اچمه
بوسوزدن دهانی. بویوزدن کسه ید قله بیانی بوسری ستر ایله برده بوئن اولک
دهانک غنچه کسی طوط خورش اول. مادر شیر کیفیت حادثه دوزن بک متعنی و متاثر
اولوب یار ندی علات معهودی اوزده شیر کورمه کلدی. بغایت متحیر و
متفکر اولوب ایدی ایسر وای پاره جگر موجب ماول و سبب انفعالک نده در
بیت ماه تمامک بخون اولسرهاول. سرور و انک ندن اولسرخال حیرت و
اندوه که علت ندر. فکر انوه که حکمت ندر. شیر ایدی موجب فکر و خیر
قل اشتریه. و تدکرا خلق و وصفاندن غیر نشنه دکلد. اولقد قصد ایدیم
کز کوفکر مدز کید کمتر. و هر چند که جهدا ایلیم خلیجنا لمدن غیبت ایده امتز.
شعر بجان تو که فراموش نیستی نفسی. اگر چه میسیدی اکنون نیستی چکنم. مگو
بطون که خضر و مکن فراموشم. کم اگر استوی چون نمی سویی چکنم. هرگاه که مصالح ملک و
سپاه ده تدبیر و تامل لازم کله. و بر ناهج مشفق که مهربان موافق و جا کوفادار
و امین مصلحت گزاره احتیاج واقع اوله. خیال اشتریه مقابله کلوز. ولسان حال
اید **شعر** در قاعده خدمت و این وفا. بسیار بخوبی و نیایی چو می. ملار
شیر ایدی نوز عین یقین خلعت شک و تحین اوزده غالباً اولمه ده فراست دل
غل کی شاهدی اولوز. مضمون کلام شاهدن منفهم اولان بودر که اولک
دل کا هی شتریه نك برات ساحت ذمته کواه اوله. هر آینه چون اولک قبلی
بزهان واضح و یقین صادقله اولدی و صاحب عرض صورت یضحه. انک خالی
خلاف واقع اوزده عرض ایدی. ملک خاطر آینه سالی بنیاد تا سق و زنگار
تکمیل نه یزالی خالی اولسه کزک. اگر فرزند ارجتم کلام تمام و زمانه
تامل تمام بویوزدی و توسن تن کام غضبی شکمه شکوب و شکام تا ینله رام ایدی
و نطک شک و شبهه بی بر تو عقل نور اینه معجل و کیدی بودم رام غم دوشمن ایدی

و بنور اندوه و الم باشد او شرمی و بساط انسا ط و انسا ط دور می سفر با هستی
 کار عالم بر او کرد کار کرمی نیاید بکار چراغ او بکرمی نیفر و خسته نه خود را نه پواید
 سختی شکست و در بند هار اکلید شکستند و اکسیر شیان ندید شیر اید یای
 مادر مرغان دید و کک کبی و اقا النفس ظالم بویاید عقله غالب اولدی و آتش
 غضب بنیاد صبر و جلی بر لب قلدی معلوم و مجرم در که آنک ندر کند تا سفت
 پیورده و ن حاصل اولم و او ل جراحت مرهم نداشت و ملائت ایلد انیام بولم فاما
 قنات کلی بود که رعایا بی هدف بیا آتش زد و بی وفا و سمکار تو فرعون
 بنم نامه آتش زد و یا کا و ی خیا نله تمساید و ب اکا برجیات اسناد و نسبت ایلیم و اول
 واسطه ایلد انوک قلنده سایلر قلنده معذ و راولوب طنو آتشنا و طغی بیکانه
 دور اولم هیچ بر جهله بر طریق تصویقه مزین و چند آنکه میدان نفر س میا نند
 و فرافسته عنان و یوم انوک برات ساخت زبسته کانه آزار تا ز قلنده بر من
 رخصت بولمزد بیچاره شرم اهل نمکن و صاحب و قار ایدی هم رای ووشنی
 و هم سیرت پسندید سی و ارایدی بوصفات حسنه ایلد اول موصوف ایدی اکاجتا
 و حیانت و کفران نعمت نسبت انک معقول دکلدی بومقوله کسته اول قبیلد
 دکلد که تمای فاسد و سودای خام آنک دماغده جای کیر اولم و بنم مقابله و
 مقابله خیالی خاطره کلن اولم بونک برله انوک حصنه انواع شفقت و اصناف
 عاطفت ذاهال واقع اولما شیدی که سبب نفرت و عداوت و وجو خصوصت
 و خشونت اولیدی بن دلیلم که بولم ری تفحص و مبالغه بویوم و حقیقت جالی عین
 البیقین ایلد معاینه قیلم بوضورت آنچه سودمند اولم اول بلیه و قضیه ایلد
 حیرت ندر که کلر اما شاید نفس اندن بجهل تسلی حاصل اولم و قسه انگیز
 و سخن چین کوشک بوله و بنم عذرم خلیق بچند بجهل مقبول اولم اگر سون
 بوسرین بر اثر بیکسه یا بر جز استماع قلد که شفقت مادرانه بود که نبدان
 در بغ المیوت تبیه ارزانی بویوش **مشق** نه ایستد که لطف ایلد بیان ایت
 نه سیده واقف اولد که عیان ایت دلمده کوه اسوار و ادر در بامده و لی
 سمار و ادر و بخصوصه بر خیر استماع عقلم اما اظهار بی جان کور مزین و بو
 سره مطلع اولدم لیکن افشا سنی معقول بلکه مشرّع اکلمین زیرا که کتمانده
 بعضی را کسینده و نمشدد و لخصای بایند تا کیدات فراوان قلمشدد

دعوت و

قلوبا لاجرار قبول الاسرار **س**و لیسیم و لودیم سویلریم راز اچیلور **دیت** بهرین میکند
 گفتیم که چیست راه نجات. بخاست جامی و راز پوشیده از بادشاه عالم عالم در که
 رازی نه فاسد اتمک عیب تمام واقشای اسرار نقص ماکلام. علما افضل نصابت
 بوخصلت راجتاید. تا کیدت حد. و نقدیات نه حساب بویو مشلور. و لاجتاه
 سع مشرفه انها ایدرم و حاشاکم اندوهی ساحه فرزند دلبند مد نکیدرم. سیر
 ایدی بویاید. تاویل علم احوق و واقایل حکایه نهایت یوقدر بعضی که افشای
 رازدن احتراز بویو مشلور. قائل صلح عالی سلامت رازی سنه نظر قلمشور
 و بعضی آخر صحت کلی به بناء که انده نفع عام مقصود اولم اظهار اسرار نه خست
 و یو مشلور رضا که برانسان ناخوبه برمسلمانک قلعه قصدانسه و یوسونو بر
 همدی محرم ایدوب کمانده بیمان و ایمانی حد نه کجورسه اولم ایدوب
 صانع نفس و دی احوال اولد رازی اظهار ایدوب اولم برن جزیرا ایل ظاهر
 بود که حسب الشرع مواخذ اولوب عندالله معاتب و لمسه کرک بلکه بوضوح
 میثله کمان راز اهل فساد مشارکند. و ممکن که بوجز که مجزی بر سوزی
 سکا اظهار اتمک کند و می یازد زنجیر ویت آتی سنک عهده اتمک احوال
 قلمش اولم. و یابندن هشت ایدوب سنی بو سرت افشاسنه واسطه اتمش اولم.
 توقع ایدرم که بی توقتی بویو برن جزیرا ایدوب سن. و شفقت و یحیی که لایق الوبی
 دیغ بویو و صیه سن **س**رازت نیاز آرکه ما محرم رازی. بکدر سن راز که ما
 اهل نیازیم. مادر شیر ایدی بواسطه بویو راز که بغایت ستوده و بومعانی که
 بیان قیلدک زیلک پسندیده در. فاما اظهار رسیده ایکی سر غلطی مضر در.
 اولم اولم کست که اکا اعتماد ایدوب محرم اسرار ایدوب مشلور عداوت لازم کلور
 تا نیا خلق اولم خشنده بدکان اولوب راز نه خروا مدن احتراز ایدرن هم
 احبا نظر نه مرد و و مطر و اولور. و هم مطعن اعدا و گرفتار طر خود
 کلمات حکمت کات حکم کلشور که من میت سره عینه سره بعضی هر کس که
 حقه ضمیر نه کوهر اسرار و مهر و رمیه که محرم سن اولم قصد سر نه و صدق
 نهان ایلک اولم اتاد میشلور **ع** سرویرمک اولور سیری عیان ایلک اولم
 مکرملک اولم که بدار حکایتین استماع بویو مشلور اولم که چون ناخن نفا قلعه
 رخساره عهده و میثاقی خراسان ایدوب سر بر شاه فاساد **دیت** دست و در کار سر

کمر بر میان ایدوب عالمده
 سلامت یورن کوریه
 اگر چینی ست
 م

دولتق بیغ خون باس بواریله قلم وادراش اندی شیر استفسار اندی که بجه ولسید
حکایت عاده شیرایدی سوال فرود زکارده بر پادشاه عظیم الشان وایدی که
 تحت سلطنت زیور بدیل و معدنیکه زیب و بها بولمیدی و اطراف و اکما و مملکت
 شغسته بیغ سیاستله برود و ضیا اولمیدی **بیت** زمینی قلمی عدل معمود
 زمانی اتمیدی بدل مشرور و بر کون اتفاق عنم سکار اندی و قصد صید اید
 جانب و غزاره کندی اول محله که آشیانه هوال انواع طیور یله طوالی و عرصه
 محل اجناس و حیثیله نودار عوصات اولدی ملازمان کاب سعادت آسایک
 هر بری بسط و قبض جبری و رکض و هتک و فک و طعن و سفاکه مشغول و لب
 پادشاه شغسته نر کابنده فرید و اختصاصیله ممتاز اولان خواص و خدمتله
 قالدی کابدارنه تسریف خطا باید و فیه بروردیکه کل سکه سوار اولد و غمخیز سیل
 رفتار له بر مقدار عنان و یروب میدان کی ستر و لوم بکا بود اعیه دو شمشیر که
 بنم زرعنا نده اولان خوشی نیز دریا سنک زبردانکده اولان ابرسمی سبک نبرد
 رکابدار فرمان جهان مطاعه سمع و طاعة دیوب باره بادیمای میدان سوزید
 پادشاه دخی سمندا تسر عتبه عنان و یودی چون مقدار بخیر کاهد مقدار
 اندی عنان باره آتش باره چکوب رکابداره ایدی بوسا فی مساحت ز غایت
 عرض بود که حالیا خاطر مه بر خاطر خطور اندی که تند بکس و روی بنیکه حضو
 و بنیان سروری هبای منور ایدی سایر خواصک بوسونه محبت ایله انحصار
 اولد و غنی جهتد ز دیلم که بوبهانه ایل خلوت مقیر اوله و بوجه که که کمنه کان
 اتمیه بوران ز اظهرا اید رکابدار چون شاهدن بوکلمای اشتهیدی زمین
 خدمتی لب عبودیتک تقبل اندی و شط مدحت و حمدتی تقدیر اید و بای ایدی
بیت خسته و مهر رخ تابنده اولسون نما روز کارک فرخ و فرخنده اولون
 دایما آنچه که بود زمینی تاب کدوره مظهر انوار تسریف خطا و لغه لیاقت
 بلزیدی اما چون بر آفتاب عنایت شاه کامیاب التفات ارزانی بوردی امید
 در که کوس نسیم صبا که محمد اسرار حقایق بهادر بوچمن ازهار دند نتمه رنک و بو
 ایشتمیه و دل که بخور خیر این اسرار در بورازک سر خدا اظهاره قدم در از اتمیه **بیت**
 صندیه بماند کی کاسه ستر دیمیم کسه به بوسردن اثر بلاشای چون رکابدار دزدن بو
 لوح کلمای استماع اندی تحسین و آفرین اید و بای ایدی کاه او که برادر ملک آتش کینه

وسکاتند

برآردم بجه کوزایدی که احوال درون و بیرون تغیر یابد دردم برکوزه صحنات حرکات
 و درنگ سواری سلطنت و نیزنگ هوای ایالت مشاهده قیلام و بنم هلاکم قصد و کین
 و مکر و کین عین الیقین بیدم بکار نوزاعه دوشدیک اندن آسیب مضررت یستدین
 خزنسک وجودین شاه باه سلطنتدن کاما طه الازی کو تو رم و چون زار و کای
 اول خادرل پسیدن بآک و چشمه سارایا ای خاشاک تسولشدن صافی و تابناک ایدم
 ایله اولسه سکا لارم اولدی که زایه اولک احوالندن خبردار اولوب بی تحافظت
 خدمتدن قایلر اوکاسن انشاء الله مامول حصوله موصول اوله آستانه کردنو
 رفعتده درجه آفایده و لیک بر مرتبه ارتقا ع بولکه پای میاهاقی فرق فودانه
 قویه سن رکابدار فرمان بردارم دیوبند مستانیدی و اول عهدی عهده سته اول
 می دمت همته حمله قیلدی و ایمان فراوان ایله مرم و تاکیدات بی پایان ایله
 مستحکم ایلدی هنوز منزل معبوده واصل اولماست ایلدی که جریده احوالنه بی
 وفا لود قمر حکدی و زمین خدمته عصیا و غدر و کفران تمیز کردی رشته
 مقرضی نفاق و شقاق ایله کسیدی و بوجیه عهد و حقوی قدم عقب و تله بصدیک
 القصه رکابدار قصه بولوب برادر بک شاهه ماسرانی علی ماجری حکایت ایلدی
 برادر بک شاهه چون کیفیت حالدن آگاه اولدی منت پذیر اولوب رکابدار
 مواعد بسیار ایله تسلی قیلدی و تدبیر صابیه کندوسن اول و رطبه دخالص
 ایلدی اتفاق آذرمانده نیه که عادت انقباضات دوران و تحولات احوال
 حد ثاندرد بک شاهک بهادر دولتی بک انکی بیلده خزان و نهال زندک سیندن
 شکوفه کارنی ریزان اولدی بیت قویوب برلوی برند وخت بخجی دکنشیک
 تخنه نابویه تخنی قطعه کدام باد بهاری و دیدد رفاق که باز در عقبش بکت
 خزان نیست و دام پروشاند رکابدار در دهر طمع ممکن کرد و بوی مهر یا نیست
 چون مسندشاهی شکوفه برادر بهادر خالی قالدی برادر رسته بایه تخت سلطنته
 قدم بصدی و شهر یاری تلجی کامکارلق فرقه آصدی شعر در دیامر ملک
 دولت غنچه شلای شکفت بوستان سلطنت کا تاز شد از سر بهال اول فرما
 و لاجب از خان زبان شاهه جریان قیلدی قتل رکابدار اولدی بیچاره زبان
 تضرع و تظلم ایله فیک و فغان ایدوب استیدی ای معدن مروت وجود وای
 سایه و اجلا لوجود شعر کناه من بحر اخلاص منجهیت جزای آنکه من کریم تان لوب

میشایه

بادشاه ایدی جای رکابدار اعظم چراغ خدمتکار افشای سرور و برادر ملک بود
 نفی و برآورده دست همتی یکی بوسری جمله خا صند زاکشرمیت ایلک اختصا
 و برستدی فاس ایکی واکوردک دیل و سبله حقوقی سند زاک عقوقدن غیری
 زمبیرد و من بعد سکا بنجا عتقاد ایدوب اخلاصکه بنجا عتقاد ایلک متصور
ع از همدم بی وفایکدی خوشتر رکابدار اولقد که استغفار و استغفار اید
 جنع و فرغ اید کار المیوب برادر اولدی و عاقبت مرغ جانی دام سیاست سلطانی
 گرفتار اولدی **بیت** کوزبان توران دایود تیغ رابرست چکا بود بومشلدن
 ظاهر اولور که افشای اسرار مورثش و رسیا در وارضاعنان زبان مضر
 بیشمارد بومعنی استعاره بواسعار وافی **دشوی** بلورسن سوزکهر صقله
 که حقایق الکندر ایگانی صاف نه سوزن اظهار نامه بی ناک که اولور کهر اظهار
 خطر ناک مغان ایت سینا اصلا فنده آبی دگر مه آکه الماس زبانی بجه سن کشف
 سوسردن چهار دی بجه سرداری انبردن چهار دی شیر ایدی ای مادر مهربان
 سوز آخره اعلا یدک غرضی فی الحقیقه انوک شیری و لموک کک واکر کدی
 که محرم اسرار یهان کند و اولیدی چونکه غیر اظهار ایکی جایز کوردی اولدی
 آخره اشکارا ایتد جایز کورمک کک زیرا که کسی کند و باره متجمل اولمیشی آخر
 تحمل ایتد عجمید ریتد که دیسلورد **بیت** ران خود را چون تو خود محرم نه
 دیکری را هم ان چون بود بر دخی کشف سر اگرچه افشای ران اولد و غی سبیل
 فضایلد لمخوبد جناب شفقت مآب مادر کامیابدن تضرع ایدم که بوسرد
 افشا سند اظهار حق نیت اتمکله کردن جامع جانی طوق منت تجاوز دانی ایل مطوق
 ایفت بویار کمرانی دل ناتواند کورتود اگر صبحا قار اولمر نه کتایت ایل
 اعلام بویورده اگر عبارت کورمر نه باری اشارتی دیغ بویورمه **شعر** دکل
 اظهار لانج عباد که عارف اولنه بسند اشادت مادر شیر ایدی فرمان بردار
 اما بشرط آنکه کاه کاید کردا کوفشته عبادن تو برمشدد جزا و سن اسن بولم و
 جمال صبح جمیل انوک دیدد عتشدن که رویت طریق صدق و مروتدن دوردد
 مستور قتل که چه علمادین و ایتد حق الیقین صفات فارما بری فضیلت
 و یسقت عفو ایل مستور قتلشورد و شیوه اعضاض و اغاض تخفیف و تخفیف
 بویورمشورد اما اول چراغیده که انوک اتری اهل عالم و ساریدد و ضرر بی

به
 حکایت
 کافور
 و عیال
 بویار

جلال
 احوال
 اولدی

نقص

سائر

نهادی آدمه شایع و طاری عمیق عفون و اولیدر بویکه مقابله سنده که مفا
 که فی الحقیقه نفس پادشاهه عاید در اگر عقاب و انتقام ظنون از سره و پادشاه
 بویاده طریق مساجی قریب شاه راه سیاسته کمرسه سیار لره دخی مجبجرات
 و اقدام اولور و ستمکار لره حقی که کله قوت لولور و هر برسی دل از ارنق و
 بد کردار لفته آتی دستور معتد و وثیقه معتبر لور و پس انده عفو و اغاضه رای
 مجال اولماق کمرک و نص قاطع و کم فی القضا ص حویه مریحیجا اولک تبار کند
 ساهل و اهل قلم کمرک **شعر** هر انگش که باز اخلق فرماید عدو مملکت و کشتن
 فرماید و بستیبه دن عرض بود که دمنه غدا او مکار که ملک روز کاری بویکاده
 حرکت ایدی بغایت تمام و غماز و شر پخته سازد و سیر ایدی بخاطر و خاطر
 فاتره خیلی زماند که خلیا ناید اما ای مادر عجمی اوه العادق کیفیه لایساره
 سزغای اولکه بوامده تا مل تمام استم کمرک و بوقصیه تحقیقه طریق ثانی اوز
 کتسم کمرک مادریش منزه کندی و سیر تفکر بسیار دزدن صکره صفار و بکار چشمند
 یکم و ارسه احضار اتمک مراد اید و ف امر ابرار کان ووز را اعیای دیوانه و عمت
 ایلدی استلاله الامر العالی عایا و اشرف و عالی در کار سیده مجمع و لبحی مقتضا
 فرمان دمنه کتای کسار دیوانه کتور دین چون دمنه کلدی شیر اولک جان بند
 اعراض اید و ف فکر و در درانه طالیدی دمنه کوردی که در بکاسلم و راه زها
 بسته دزد و امید خلاص منقطع و برشته اغاضه کسسته دزد آهسته خاص ملک
 برسیه صوری که بوجامعتک اجتماعه حکمت نذر و ملک کرداب تفکر دزد و شک
 باعث نذر مادر شیر ایدی ملکی سنک وید حیاتک متفکر قلند و وانجا نکت
 وجودک آینه کرداب حیرت صالمشدر چون سنک غدر و حیانتک ظاهر و جرم و
 جنایتک واضح و باهر اولدی و اول افرا و جهتا نکر که آتی وزیر مهربانی حقد سنده
 وقوع بولمشدر عرصه خفا دن منصفه ظهور کلدی و روی حیل و مکر و جهل
 خیانت و غدر کدن بوده غفلت مرتفع اولدی جایز کلد که سنک آتش ترویر
 سفایتک آب شیر سعادیتک سویند رمیه لر و سنجیلین ظاهر شرعی الوجو خیر محض
 فضا سنده قریب تنکای عدمه کوندر میه لر دمنه ایدی ای کافیه دوات
 و عاقله مملکت اکابر متقدمین حکمند بر دقیقه مل قومه مشدر و آسایش
 متاخرین چون سالک واضحه و متفند مساعی جمیله لوبن و ریغ بویر عمل اولرک

عَلَم

جمله کلمات دل ویز و حکمت آمیزند برسی بود که هر کس که خدمت پادشاهد یک
 دل و یک جهت اول مرتبه تفرقه بین وصول بود. و اول کسکه تفرقه مقرب سلطان اول
 محسوب جهات آن اول. و ملک که دوستی و دشمنی اکا عداوت قیله. و دوستی آن که خواه
 منزلت حسد قیله. و دشمنی مصالح مملکت آن که بدین و مناصحتن بحضور
 اول **لر شکر** هر که نزد بکر مجلس شاه **مخبر** و عظمه تر باشد. و آن مخصوص **خطر عظیم**.
 بوسیدند که اهل حقیقت دیوار امن و راحة پشت و یروپ و بنای ناپایدار غداران
 یوز و نذر مشلرد. و خدمت مخلوقدن فراد و عبودیت مملوکن عازاید و ب
 عبادت خالق و اطاعت تالکی از تبه خلایق اختیار امتداد. اول درگاه خدا ظلم و
 ستم و سهو و غفلت اول. و اول آستانه ده و جزا. سینه سینه مثلاً بلاش طاعت
 و عقوبت اول **نشر** آن عدل الهیت که بر یک نیست. باقی هم جاکه رضا که **خط**
 انجاستی نیست که اینجا سمت است. و اینجا غلط نیست که اینجا غلط است. اکثر خلاق خل
 اوصاف خالق او زده مفضول و لوب جاده عدلند که رعایت حق وسط عبادت
 دورد. و عین اعتبار لری ملاحظه جانب استحقاقدن محبوب و مستور در. و کاه
 بحرمان لازم العقوبه و کاه اخلاص مخلصیه لایق جزایر اکو ردیلر. و کاه نا امان
 واجب الترتیب آریا بخیا نیک خیانته مناسب عذاب الیه مواخذه قبولدر. زیرا که
 دامن حال لری لوث هوایله آورد. و کالای اوفال لری دست جنط و خطایله فرمود. و ز
 غاره غرضیه عارض اوفال لری کلکون. و کونه ریایله جهه اعمال لری دگر کند.
شفر مساوی قلند خیر یله سر. برابر یک یکد زنده زنده لایق بوایدی که مملوک
 طرب و ملازمت مملوک رعیت التوب کوشه عزت و کاشانه خلوقی عالمه ویرمید.
 و خدمت سلطان که نمودار آسرو زاند و احترام ایدوب کند و یا عیله و جاه بلام
 کرمید. هر کس که قدر فراغی بلدی و خدمت مخلوق او زده طاعت خالق اختیار
 قلمیدی. اکا اول یلایستیدی که اول زاهد کوشه نشسته ابرسیدی مادر شیریدی
 نه کیفیت اول مستد اول **حکایت** دمنایدی روایت ایدر که برتر اید
 و ایدید که اعبان کلمات دنیا دن قبا عیایله آتفا امتسیدی. و مشتهیات
 نفسانه دن کوشه و توشه ایلد فراغت امتسیدی. و کشکینه و پشمینه ایلد قناعت
 قلمیدی **بیت** هر که یکم بودیای فقر اولور کسوف کاه. اطلسوز زبند ز خلعت
 دکل خلعت کاه. اول پیر صانع شفا کمال زهد و تقوایله استقامت و لایق و وصیت و

حسنه
 وسط از عبارت در

مدای و دعی مستام جهانیه و اصل اولی حق. اطراف عالمه از اصناف بی آدم قدم
 عزیمت جناب باب ارشاد مآینه سوجه اولدیلر. چون نورانیت عبادت جبینند
 لایح و روحانیت صلاح و طاعت خیر غیب بینند. و افخ ایدی اولک حقتده مقفد
 اعتقادی کوندن کونه منزایدا اولدی. اولدولایک بریک شاه صورت درویش سیرت
 شاه و ارایدی کطلب رضای اهی متابعت پلشاهی دن بقدر ایدلوردی و اخلاقیه
 کلیا منج خلق اولم و مذهب سیرت اولیا اوزر کیدر **شعر** کچه عالمه سیرت
 سلطنت ایمی ایدی. شاهلرد رویش و درویشلر شاهی ایدی **بیت** سیرت پاکیزه و
 خوی خیر کربار نیک. با فقری حقش بود با سهر یاری حقش سیرت. چون بر کوشید
 نشین احوالندن چنور اولدی. نعم لایس علی باب الفیقر کویان ملایمت خد
 پیریل اعلای. احوال عاقبت و احوال آخرت کوب زار زار اعلای و انقاس سیرت که
 سندن استمداد ایدوب ملوک لایق التماس ایدی. پیر زاهد ایدی ای ملک حق تعالی
 نیک ایکی سرای و ارد بر لایق فایند اولدنیادر و بری دخی فایند اولد آخرت.
 مقتضای همت عالی اولد کچون سلطنت جهان فایندن لایق به سن سیر سلطنت
 عالم باقیه قدم قیوم سن **شعر** ملک دنیا خرابه بسخرم بود. زره زان ملک ضد عالم
 جحد کن تار در میان این نیست. زره زان عالمه آید بدست. پلشاه ایدی ای پیر
 صافی خیر چاره و نیک پیرله اول ملککی تسخیر میسرد. زاهد ایدی بیچاره لوه چار
 ساز اول اظالم سوز و مظلوم نواز اولما غله مقصور در. هر پلشاه که آخرت حضور
 جود و راحت و رفاهیت دلیله و لجبد که آسایش رعیت کوش ایلیم **بیت** کسی
 حسبد آسوده در زیر کل. که حسبد مردم از آسوده دل. کسان بخوارند
 از جوانی و یخت. که برین بردستان نیکرند سخت. چون زاهد بضیحتن فارغ اولدی.
 و خزانه دل بادشاهی جواهر زواهر له طولدی. بضایح دلید بر پیر صافی خیر قبل شاهد
 بر مشایخ ده تا نیر ایدی که دست ارا دیله دامن نمته تسبیح ایدوب شرف محبتیله
 دایم مشرف و مفتخر اولوردی. و لحام کلام بضیحت انجاسیله نوسن هوای نفس بد
 فرجامیله رام قیلوردی. اتفاق بر کوز پلشاه مصلحت درویش آگاه ایلیم مشرف
 ایکن ناکاه داشوا هلمردن بر جمع کثیر و جم غفیر یله فریک آتش تا بیژی کره فلک آینه
 چقر دیلر. زاهد چون بوجالی کوردی انلری حضوره دعوت اید بهر بنیک علی احد
 حالن صوری و پلشاه انلرک مهمانه مناسب احکام تلقین ایدی. پلشاه بوندک

انبیاء علیه السلام

عقباً

زبان خطای دوی تا سوادیکه بعضی وقت دیوانه مظالم رعیت انوک نظرین عرض
اولنه زاهدی خیمات رعایا و مصالح برای ای عدل و انصافه فضل بولم و اکا
دخی الدال علی الخیر کفاه معنوی موجب ثوابت جمیله عاید اولم دیو مسون قبول
و ملتسم بنده ول بولور دی و دفع مظالمه موجب حال و مال اوزده زبان زاهد
هره فرمان جریان بولور دی بلا شاه طوع و در غنبله اصفا و استماع ایدور مقننوا
امضای بولور دی تا قضیه بر مرتبه به وادی که اکثر مهمات و کایت بلکه کلی تمام سلطنت
اول بر صاحب کرامت کف کفایت مفوض اولدی عاقبت سودای حب و ملک
و طول رشته آمال سودای دل زاهد بولور دی دیوار زهد شیخ صالح بیغان
رخیه بدیدار اولدی و سر در وین هوای توکلند فارغ اولوب تسوین تمنای
تخل الیه بولدی و هذا الیس اول قاروره کسریه الاسلام بوند استانی اوهنا
الان من اهل ارا اولدی **بیت** پیروز الیهم کیم مفوض و مقهور اولدی جریه
دینا یله کیم مست و شغفرا اولدی دینا بر پیوه زال مکاره در نیجه شرمزد لوی و
تمش لوی پیژن و ارجاه بلا و خا رعنا به امتسند **مثنوی** زستم و ز الیستم بستند
امتسند در بون پیژنی جاه الی فرقه قلمش سر نکون طاعتک هر طایر اسفندایک
باشی در برسیا و و شک هر قرضوی کوزی یاسیند لاله سی بریوسفک بر اهری
خونیند بر نیل خاک کل خسار دینک بر بولور دی خون زاهد شور بخت شورانه
دیاضت برینه شورای ریاست و شریک لذت سیاسته نوشا ایدی زوق چای
عباریه بالکله فاموش ایدوب حب الدینا راس کل خطیئه خلقه سنی در کوسا ایدی
بلا شاه کوردی که زاهدک نصر فانی موجب صلاح ملک و تدبیرانی سبب انظار
مصلح سلطنت در زمام مهام انای علی التمام انوک کفاه تمامه تقویض ایدی
درویش سابقا نان غمیر ایدی حال جهان غمیر اولدی و خیال تحصیل کلیم
ایوکن تدبیر تغییر ایدم اید اولدی **مثنوی** جهان رخا نه دیا را بشوق ایچنه
کیوه ناک آسایشی بوق و سر در ویش ایشه تسویش نانه و کر سلطانه فکر جهان
اتفاق بکون اول در ویشالور دیر بسی که احیا نخدمت زاهد کلور کیدور دی
و اناس نفس فنیسند استمد ادهمت ایدور دی زاهدی زیارت کلدی چون و اضاع و
اطوار این احوال سابقه ناموافی کوردی زبک لجه ایدی و اشهرت قبلند استغفار
کنده کندویه ایدی **بیت** آب جوان تیره کون شد خضر قریح نه کجاست خون چکید

سکون آهسته
کند تحبته نفع
و بر زال غدار در که
غوا جسته ای

وثلث

از شاخ کل باد بهار را نراجه شد چون زاهد شب لباس عامه ایله کوشه افکندن بیدار
و ناسک قوا و حوائج لباس عامه ایله کوشه افکندن بیدار اولدی کربان خوابه باشر
چکون غوغا و حرکت سکون بولدی زاهد زبان اعتراضی دراز ایدوب ایدی
شعر دران جز که تو بوردی کلی سیار نماند خزان دد امدوسر سبزی بهار نماند
ایطاس و سندر مقام حصا بر قدس و فرادیس اندن خرام ایدرکن غیاث الحیت
حب چاهه دوست که سینه وای شیمان بلند پرواز اوج هوای استغناء غنای
قاف قناعت سکار ایدرکن بغاث الطیور دنیا ی دونه بو عینه طلبه **شعر**
مجموع روز کار تو را امید بود آن روز خوشتر کجا شد و آن روز کار کوز اهد
اولقدر که زبان اعتداری در کار ایدوب بو کلامه که محک اعتبار ده تمام عیار
واقع اوله اولیاری همان ایدی ای زاهد فرزانه نوضون و فسانه میل هوای
نفسه محضای بهانه محصل کلام و خلاصه مافی المقام اوله که خاطر مبارک دلم
حطام دنیا به مبتلا اولوب خیرا شرف جنگل حرص و جاه و ملاله کرفزار اولمشدر
شعر همای چون تو عالی قدر حرص استخوان سهلست در بغایایه همت که برقرار
افکندی کل کر برایه دامن بجزیدی عیار اعتباریله مجر و مشرب بقریدی حق خوار
دنیا ایله مکندایه و عنان نفی دست هوایه ویریه و نواله زهر آلود علایقی
کام دله بیتشد زنده **بیت** هر چون دهر دست ارادت مکن درازن کالوده کوره
بهر این نواله را زاهد ایدی ای مرید معتقد آمد بشد خلق توجه جانب حق جندان
مانع اولدی اگر چه ظاهر تو حقیق جانب نفسه اما معنیه مقام انسه و خباب
قدسه در قلم اول شغل اوزره در که بلمشدر و حالم اول سوال اوزره در که
مشاهده قلمشدر همان ایدی ای سلیم دل سوجا لیا احوال کدن غافل سن
و شراب غر و دایله سرمست و لای عقل سن بصر بصیرتک برده غفلت له بسته و مزاج
طبعشک امراض خسیسه ایله خسته در **شعری** چکدی چشکه چون میل غفلت دلوکه
طولدی میل جاه دولت طوبی در غفلت اوخی سی کر زوی انجور اکمر سن کدر زوی
اما اول زمانکه خار غفلت باسکد کیدیت عرض مرض غرضد زافاف حقیقت
حاله مطلع اولوب اند و مک افغاله پشیمان اوله سن لیکن پشیمان باقی فایده ویریه
و ضایع اند و کت کجینه هر چند که اله کتور مک دلیه سن اله کیرمیه **شعر** کاها
کوره و آخر کار چون پشیمان سویی ندادد سود سنک مثلاً همان اول اعماقی

و معانی انسه

اولماری تازیانه صاف کد و زدن و در امتداد کسبیدن ضرب محضه کد و طعم
مار و بود اولدی زاهد استیدی کیفیت ایله اولمشدر اول **حکایت** همان استیدی
بوکورد و بینا مرا فقله مسافرت نیت اید و تبر طرفه کدیلر و وقت شام قریب
اولماری بر مقامه نزول اید و اول کجی کده یاندیلر چون وقت شب بکورد اولدی تبا سیر
صبح طلوع ایدوب کاروان صبا آمدن شده آغان قیلدی همراه لمدی مختصای
شعر بکر صاحبی قبل الحیر ان ذلک التلخیص فی البکیر اول منزلدن رحله ساقی
سیر اندیلر اعمانک بر تازیانه سی و ایدیدی اول حاله الذند و سوردی چون سوار
اولدی عینی مری خربک ایدوب آنه کوشمال و تبر کده اکا احتیاجی و ایدیدی باب
نقصیده مبالغه ایدیدی قضا ای مکر که بر ما رنست دیدار نقبان کربا ز بود
هو ادن اویشمش و اثر سر ما دن عصای موسی کی سبزه اولوب اند و سبیدی الله
راست کلیدی و آتی تازیانه هن صانوب اولدی کوردی که کند و مفرعه سبیدن نرم
واسطه کده اندن حکم شاد و غرم اولدی و حق تعالی یر جل و علا شکر و ثنا اید
یوله کوردی و رفیق دیو یر یله نصا ایدوب کیدر کن و خفت هجیدله سدا اید طریق تنه
ایدر کن ناکاه مرد بینا کاه ایدوب کوردی که اعما المده بر ما را ز در خط صفت
طوب کیدر بلدی که آتی مفرعه سن خیال ایدر زنی الحال فریاد ایدوب استیکه
ای رفیق اول الکده تازیانه نصود اید و کلک افندی زهر دهان دن مرز کوردین
وین دند اندن چاشنی بدین الکد ز کیدر اعمی چون بوسوزی استیدی حرم ایدی
که بصیر لطیف الحیل ایله مفرعه سن المعنه غم ایدی استیدی یا حیل که حصول
دولت و جد جهده نه فایده سی و اید طالع و نخت در کار حضرت پروردگار غم
مقابله سندن نعم البدل تازیانه ار زانی بویوردی سن مانع ایل و لورسن
اکو طالع مساعدت و بخت موافقت قیلورسه سندن بولورسن **شعر** طمع دستن کرم قبل
ایله کوتاه سکاراخی بکین و یر الله ای بصیر بز که حدت ذهن و صکت ضمیر
خمره العنان ابوالعلاء برورن نقاضل ایدرم ممکنیدر کفسون و فسانه ایله
خرانه عیندن حواله اولان تازیانه المذ کیدرم بینا استیدی ای هدم بن سنک
تازیانه که طمع ایدوب ندیم اما مقتضای حق مرا فقت بودر که سنی بوخاطر و کت
اکاه ایدم ای برادر کور ایله تر باک نصیحت کار کوردی و سوزی و روی و عظمتدن تأثیر
میسر اکن اول مار زهر ناکای الدن کیده نابینا کوردی که ابرامده زلیله اهتمام ایدی

نصود اید
نصود اید
نصود اید

نصود اید

نصود اید
نصود اید
نصود اید

نصود اید

اندر اعراض اید و بایستی **بیت** ای مدعی مبالغه از حد چه یبری. این نکته کوش
 دارد که روزی مقر دست بصیر هر چند که باب بلا غده تفصیل نمیشود سرحد مبالغه از
 طسره کندی و مدعی سزایمان فراوان و تاکیدات بی پایان ایله مویلد و مویلد
 اصلا فایده و برمدی. اعمی آنکه بضیقه التفات کو سترمدی جوز بق
 باب آفتاب عالم تاب دن کوره هو اکرم اولدی. واقفیه لك نهاده و درنگید و
 درشت ایکن تمام نرم اولدی. انشای حرکت دند از زهر ناک ایله اعمای بی در کاک
 اله برنخم اوروب نه الحال هلاکت ایدی. بوشلی اول اجلد کوردم که سندی
 دنیا به اعتمادی جایز کورمه سن. وانکه صورتی که مار منقش هیتی در کورکل و برید
 و آنک ملایمت و ملاطفه میل و محبت کو سترمه سوز که زخمی قابل و زهری هلا هلا
مشق شربت نیکو بخوی از دهر. که بر آینه شهدا و بازهر. تو تصور کی که آن غسل
 آن غسل نیست شربت اجل است. زاهد جوز درویش خیز اندیشدن بیکلای استدی
 زمان خرد و فراغی ندر کز ایدوب پزده اعتسافی عین انصاف دن کور و برف
 احواله نظر اندی کور دی که واقعا دامن حالی طهارت اصلی دن خالی و لوشت
 تعلقات جاء و مال ایله مالی بلدی که اول دوستک بضیقه محض شفقند زناشی
 و عین محبت دن مستلشی در. فواره دیده سیندن اشک ندامت متواتر و متواتر
 سینه سیندن شراره ملاحت مظایر اولدی. و اول کجیه صحتک شمع سوزان کجی
 زار از ارغدی و پروانه و ارسله سوز و دیدار ایله جگر ز طاعلدی و کاد و بار
 خلایق قویوت بیه خدمت خالق یوز بغلدی چون زاهد سفید لباس صلیح سجاده
 نوزانی شعاعی و الصبح از انفس مجانبه یایدی و راهب سیاه پلاس و روح اللیل
 از اعفس صومعه سنده متواتر اولدی **مشق** جین سحر که زاهد خن بشید
 اولدی نوزانی کسوتیله بدید. نوزایمان کی جوز اندی ظهور و کفر بخورن ایلدی
 مستور وضع سابق او دهره صومعه زاهد مایق که منزه علاقی و عوایق ایلدی
 از ان خلایق ایله طواری شوره قلبنده بیه عواصف خوت و عواصر کور و دعوت
 اسدی و تیشه هوای سحر کاهی سیخ درخت اندیشه شیشه کسیدی و احکام
 بسطی و حقیقه کین صدی کین بصدی **بیت** هر سنی کو که فریاد ترک این سودا
 تازه سکود هواش هر سحر کاهم دیکو **شعر** هر کجی دریم که یازک و ک ایلم سودا
 صبح اولجی تازه لر عشق کلور غوغا سنی. الفقه زاهد جان و دل ایله حب ریاست

مایل اولوب عن صمیم القلب حکمی سیاست اولدی واسور مکند استقل اولدیوب امر و
 و زبانی عمل لرندن عزل ایوب کیدرک فصل قضایک جاده عدالتن عدول
 ایوب اتفاق عیارن بعضی قتلنه که بحسب الشرع ممنوع و حرام ایدی اقدام ایلدی
 و ورثه مقبول درگاه پادشاه واروب زاهد کمر اهدن نظم اندیلر پادشاه
 حضورنده اول مظلومک حالی معلوم اولماحتی قضیه لری دارالقضایه حواله
 اولدی و حکم قضایه مضامضات بوموال اوزده نفاذ اولدی که زاهد طریق
 قضایه یلقل اولتی بولدی اولقدر شغفا کتوردی و مال و منال ایله و
 ویردی مفید اولدی خدمت خالقی صحبت مخلوقه بتدیل اتمک شامیتله و رطبه
 هلاکه کوفتار اولدی لغت دیندارن اولدی دولت عبقی رخی مقبوس اولدی
 بوشلی اول اجلدن اوتری کتوردیم که چون رخی خباب غراب کفرن یوز دوند
 جانب بارگاه پادشاهی قبله کاه ایلدیم خط فرمان خالقدر باشر چکوب
 خدمت آستانه مخلوقه باش ایدردم هر عقاب و عذابه لایق **بیت** هراکه
 دیسک نرا و ادم هر ندرسک یوز اولقدر و ارم دمنه چون بوفضل بر اصلی
 تقریر ایدی حضار مجلس نواک بلاغت بیان و فضیلت لساندن رقی اولدن
 شیر رخی سوتایل زانوی تفکره قویوب متحر اولدی که دمنه یه نه جمله جواب
 ویر و بوازمه پنجه ممدن شروع بیود سیاه کوش که جمله طایفه و جوشدن
 مزید تقریر بلیه اختصاص بولمستدی چون اهل مجلسی متحر و مد هوس کوردی دمنه یه
 سقجه اولوب اییدی ای مفلوک مذمت زمره ملوک سنک نحد کدر بلرزی
 سنکه الملک فرق و ذیالی السلطان ظل الله فی الارض تلج کرامتله سرافازد
 و اول پادشاهک کدرا کسترو رعیت پرور اوله بوساعت عمری التمسایل عبادت
 برابرد سجاده نشینان محراب عبادت و تلجداران کشف و کرامتدن جوق
 کمنلر بر مقتضای خدمت الملوک نصف السلوک خدمت سلاطین یل بغله
 و آبی بسبب صلاح خاتمت و وسیله فلاح و عاقبت اکملشد و اول جمله دلت
 حکایت پیروشن خیر بجاله شاه عدل دمنه استفسار ایدی که پنجه
 اولمشد و اول **حکایت** سیاه کوش اییدی روایت ایدر که شهر فایده
 بر شیخ وادی که میان فارسان میدان کلا بتدن کوی کشف و کرامتی جوکان
 کتورمشدی بر کوشه در ترک و تلج ترکین پورمشدی **بیت** و بای اوزری

و هراکه عذابه مستحق

مشترک

عالم خا که

قاله غفره
قاله سید بن دوز

ترك تاجن پورسش افلاکد. اکابر و شهنشهر پوریدی چون طنطنه کرمانی اطراف
 دوم و شام و حلبه منسسل اولدی و بدیده مقاماتی اکاف ترک و عجم و عرب و
 اولدی **شهر** کونکی شهری طوبدی شهرت شیخ. نوز ویری جهان طاعت شیخ
 عراقی عراق و طوقای خراسان خط محبته با ساندردلو. و صادر قاتر کستان
 عاشقان هندوستان کی صدق و اخلاص له دامن اخضا صندال و در در انفاق
 ما و آله الهیون بدرویش عزیمت احرام زیارت حرمی تقیم ایدوب محنت عظیم و
 بلا علیهم ایله نواحی سمرقند دن دارالملک فارسه کلدی. لاجرم هر کسه پای طبعی
 خاریق ایله افکار اتمیه. دست امیدی کل مراده یمیه **بیت** جو رخا قنقی بلبل
 کیم تحمل اتمیه. آکر لاندرد که صحبت کل اتمیه. درویش مسافر قطع بلایه حرا ندن صکر.
 کعبه امن و امانه یسسوب لب ارب ایله خاگ آستانه شیخی بقیتل ایدوب دست
 طبله حلقه باب کرامت مای تحریک اندی خادم خانقاه جیقوب کوردی که بر
 درویش غنید. ایدی بر لحظه نامت ایله که حضرت شیخ ملازمت سلطانه کیدی.
 قدوسی وقتی فریدر. درویش چون ملازمت سلطانی استدی ایدی **شعر**
 دریا بونجه داه و در و دسوار. دریا بونجه در و درخ بسیار. بر شیخ که اهل
 دنیا سکنه سلوک ایدوب هوای مصاحبت ملوک ایده. و مسجد و خانقاهی یعنی
 عبادت خانه. الهی قویوب خدمت آستانه شاهه کیده بکا اندن نه فتح باب
 میسر اولوب نه و جهل صواب ظهور ایده **بیت** آرزو بود که میرم چوسکان در قدمش
 خاک سدانهمه استدی بکا در ریغ. سر خانقاهه زنجوب جاب بازاره واری.
 و کدورت قلب کوره دیاضنده تاب بوله مسدی که عیار لوق سکه سن شیک نقد
 و فته اوردی و سوطی بسبیله کوکلد زاکا انک حالنه اعتراض و شرف ایدوب
 ابا و اعراض کوستردی **شعر** ای مدعی که میگذری بر کجا آیت. مارا که عزت ایدوب
 چه دانی که حال چیست. اتفاق درویش اسواق شهره کوزکن و هسکانه بازاری
 کست و گذار ایدرکن ناکاه. شهن شهزاد کوزی اکار است کلوب تقضای کود که
 مکوانک سکلنده بردار اول کجه زندانی احرب قاجمشدی و بلا شاهک
 چاشنی غضبتدن شهنه و عسه سیک کام جانی جمشیدی و دزدی بولوب
 حرای موجبیه سیاه اولنق امده اهتمام کوستر مسو ایدی. شهنه مزبور درویش
 مذکور کوریک دزد کورینه خیال ایدوب فی الحال طوبت سیاست کاهه کوزی

شهر بزم

مفسوس شد که

در بیان حدیث و احادیث
در بیان حدیث و احادیث
در بیان حدیث و احادیث

و در ویست در ویست چندانکه اقامت اندی مفید اولمادی و قطع بدین عنری صورت
ال و برمدی جلدی در رحم کار آبدادی دست در ویست اوز و قویبتی محاطی
اید جک محله هیا هوئی بر و شینر کلدی بدی و شینر بر کب عظیم الی خضری
اول سرحلیه کلوت کیفیت حالی استفسا اندی و حالت در ویست اکامشکشت
اولوب شینه بدی بوینم آستانم در ویست لردند و بویت اولنان جریمه لب
تی خنرد و ودامن عصمتی بو معصیت تلوندن مطهر در اندال جک و تخم طلی
بریده دخی الک شینه چون شینک بوالسفات کوردی مرکبک ایاغنه دوشدی
ورکانه یوزین سوری و فرمانه اطاعتی جاننه مت بلدی و در ویسته اعتدار
ایدوب بندلیدن رها فیلدی بیچاره بارل صد باره دست جلد و و قیدینه
دادون آزاد اولوب شینک پاک نهاد و پاکیزه اعتقاد رکابنه دوشوبیکندی
و فرمانه اطاعتی جاننه بندادی شینک کرامت پیشه دست مبارکن دوشود رهنه
قویوب اندی ای در ویست در ویست لره اعتراض و سوادشیه مناسب دکلدر
که اگر ملزم نیست سلطان مرکب اولیه لودی شینک کی مظلوم لری ظالم اندلدر
بولیه لودی بیت قاله لودی ظالم ظلم الحیره رهبر اولسه نودت شینک در ویست
بلدی که انلره اعتراض کل جهاندن امیش واریاب فقره سوطن ان بعضی انطن
اشتم فحوا سجنه غایت عبادتن امیش زیرا که ارادت انسان کمال احده فانی و
مصلحت در بر اهل کالدن بر فعل وجود کلمه که مراد حق اولیه و بر جزی صد و
اگر چه ظاهر محال عقل و منافی طبع اوله ضمنند بر مصلحت کلی ملحوظ اولیه **مشوی**
آن سورا کن خضر برید خلق سراز درینا بد عام خلق در درون بحر کشی
صد درستی در شکت خضر هست کاملی که خاک کیر در شود ناقص از زبرد
خاکستر شود بو مثل ایراد غایت عرض اولدر سلف صالحین ملازمیت سالطنت
اکا برین وایه بجهت فی ایکل عار اتمه مسلودر ایچودین سن بو دین و دینانله
عاری ایدین بر جالیدا و رسته کلوت سنده در سین رسته اندی بعضی اکا
اهل سلوک ملازمیت آستانه ملوک لغتیا را تمشلدر دید و کک حقدر اما
اول مصلحت کلی متضمن اولیجی در اندر که بو طریقه خطونا که تمشلدر نه الهام
الهی الهام تمشلدر و دامن قمارن مطلقا اعراض دینویه و اعراض نفسانیه
ایله الورده قلماسلدر و لیکن فرمایه کسینه اول پایه حق میسر در

م

ارادت

افلام

و بر مرتبه بی کسی به اول رتبه بن میرد و چون مقدم پادشاه طلب آید و بدید
مقدمه دخی میسرند اما اول پادشاه حقیقه منافع مصالح خلیفان اول و احوال و
افعالی احکام حقه مطابق و رضای خالقه موافق اول نه کسی نه استحقاق خلوت
و رتبت بیور و نه بی سبب عقوبت روا کرده و ملازمان ستوده خطا بمقرب
و مقبول و خدمتکاران بدسکالی غل ذل ایل مقید و مغلول قلم **شعر** کلین خاک
نیست مژدانی ایلیه تازه آب رحمت ایل اول که غذا را وله و دل آزار و کوفی قاز
بیغ هیبتله مادر شیر اندی بوسه و کم سولرسن حقد اما سناک حقه فایده
یوقد زیرا که جمله عالم بلور که شتر بمملکت ستوده سیرت مقرر یلندن و
پسندید سر بریت مصالح یلندن ایلی و مرتبه یقینه ایدی که خرمن خان و ما
سناک آتش سغایتک بلقنایه و بریدی و شامت مکر و عذر که قواعد عهد
ملکده رخنه ظاهر اولدی و مناسیدی غیر منیر ملکه بوسید و کلدر که بخله
شتر به میانده انساب منازعت و داعی مخصوصه جزئی و کلی و افعی و اوما
با وجود که اولک بجا قصد و قدرتی و درگاه پادشاهی دن رد آید و که دسکاهی
وارا ایدی بنم حقه لطف و مروت و کمال شفقت و مروت غیری استنه
کوردم و فیر دخی بجل الله نظر ملکده اول قدر خوار و بی اعتبار و کل ایدم که
اولک حاله حسد ایدوب اولک دفعه مشغول اولیدم لکن ملکه خیر خواه لوق
ایدوب حق لغتی برینه کورم و اول کلماتی که اندن ایشتم ایدی بعده آثارن
دخی مشاهده ایدم ایدی بنی غرضانه ملک شمع شرفیه بپسندم بجا و آب
ایدی که حق لغت ملکی بلم و کاول صورت عذر و خیانت بلد و کم اوزر ملکه بلد
و ملکه دخی لازم ایدی که استماع کلام ناصحی کند و به واجب بیل و تصدیق تحقیق
اندکد بضرکه مقتضای مضمونیه عمل قیله چون ملک بتم کلام بخصت انجامد
شرف اصفابو بوری و مصداق دعوا و رهان مدعای عین یقینله مشاهده
قیلیدی مقتضای دای شریفی اوزر بوامری بوجده اوزر نفاذ یلنددی
فرمان پادشاهد و بنده نک دولت خواه لعد غیری نه کاهی واردر اما
ارکان و اعیان دن نفس اخصاص ملک کعبین خالده عیان اولن لردن و قرین و
بعید دن دعوی اخلاصه زیکی فرید بکلون چوق کسیه لوکا و یلم بود عواره
شریک لردن و حالیا بند که کمال استقامت شعاع و حسب حال مدر و هم ایدوب

وکل از آن قاضی که
از او بخواهد
قضا نماید

و هم ایدوب بک اخیم و لشرد و بن کان افره که بنیم نصیحت مکافاتی و استقامتله خدمت
بیا و له که ملکی بنم قید حیات و بقای ذمه و سحر و مستغفر قله چون دمنه کلا بنی
به مقامه تمام ایدی شیر ایدی بوجالی قضایه حواله قلی کرک تا که امرنده نقض
تمام ایده لی و شرع عرفیه نفیشتن ایدوب اظهار حقند کجا بنیغی اهتمام ایده کر
زیر که امور سیاسته و وفور فراسه اعتمادتک ضلالت و احکام رعیتد بنی
الهام تحت و ایضاح بنیت حکمی امضا الیک و بالذکر دمنه ایدی بنیجه حاکم ذکر
پلا شاه عادل که بنی غلندن منصف اول و بنیجه قاضی ذکر که فراسه ملک دت
مزید صدق و استقامتله منصف اوله اول بحمد الله تعالی که ضمیر پلا شاه بر
آییند بر صفا بلکه حکام جهان ملکه که حاکم سده فلک احسن مدین هر بر یک
صورت حال و مالی انده هویدا در **شعر** تکرار کرده دفتر اسرار کنی کان رای
تو از و رای و رفقای روزگار لاجرم چون رای عالم آرا نیک ریب و دیا و ژند
افک و افترا دین معرا و میراد و انقسم که بوفیرتک امر بنی نفیشتن و تنفیذ
تقصیر و اکورلیه و اهل و مساعده بحال و خضت و برلیه تا بنم برات ساحت
دستم دلیل قاطع ایله ثابت و مبرهن و منافع فکر اکاذیبی بیاسیر صیغ صادق
یکی عالمیانه روشن و معاین اولم شیر ایدی ای دمنه غم نیمه که بن بومستی
تحقیقک مباهله مجدد افراطه بنیسه کرک بوضوحه بروجه مدقیق اولیسه
کرک حتی کند و بی کونی بلورسته کرک **بیت** سعی خواهم کرد اندر کا و کان
سخن تابان غایت که چون توان ضمیر آدم بروی خود تو میدانی که من اسرار پنهان
سبهر جلکی از بونون ضمیر آدم بروی دمنه ایدی ای پلا شاه در کار بونان
بن بندگی کلاه اولد و شتم سبیدن الحاح و ابرامدن نیک اهتمام ایده بنم
و لا عینه ملکه روز و شب ملازم اولوب خدمتی کند و مه لازم قلمزدنم
و پای شکسته ایله متقی و دست بسته ایله متعرض قضا اولمزدنم بلکه
مضبوطی الارض مضبوطی مویجه تا بنم لوب بر طرفه کیدردم و وخت اقامتی
بومز لدن کو توب بر اقله و سخن زول ایدردم که عرصه عرصا رض عرض
الساحه در میدان خلص متبغ المساحه مادر شیر ایدی یلیر سن که زبان
آور لکه بوجمزدن کند و کینی خیر جیره سن و بی قتل و قصاص و ورطه دت
خلص اوله سن میهنات میهنات سندک حالک نفر و فطیر نفیشتن و تنفیذ و کموت

ع راز کس نمی داند با تو غ
دلیه تو ص

شبی

بوا حمال کرم حال و طیف خیال دل. دمنه ایدی بواستانه دمنه دمنه جو قدر و حکم حسد
 ایدر صاحب غرضه نهایت یوقد ز قرض ایدرم که او کینه نلک اهری برامینه خواهد بود
 که دینده حال مرض میل و عرض غرضند خالی اولم. و بوقضیه بی تمیقش و تفحص ایدب
 کوره. و کیفیت واقعه بی علی ما هو الواقع حلاله او کوره ملک و اخیانی رای مشکل.
 کسانسه که آیدینه کیتی نماد ز عرض ایدوب هر چه قضایه رضایه ویرنه تنفید و امضا بود
 تلبه کناه مجر دشتک و اشدتیه ایله بیا که اولوب یوم حشرده و روز مکافات خیر و سرده.
 قلت نفساز کیه بالاس خطابی و موجه نیم اخون ملک مستحق عتاب بلکه مستوجب
 عذاب و عقاب اولیه **شعر** من از کشتن نفی برسم و لیکن مباد اخون من دامن بگیرد.
 سیر ایدی می کشید که بن جاده انصافدن بوزره اغراق ایدم. یا میسر می دزد که
 منج عدالتدن بر قدم طسره تویه. اما فکر بود که سؤله که سندن خیانت صادر
 اولس اولم سنی عبرت نمای دوران ایدم. دمنه ایدی ای ملک بوجانیه سبب
 اقدام یا شر بیه قصد انتقام و یا کسب مناصب ده زیاده اهتمام اولم تو کز جمله
 انام و کافه خواص و عوام معلومد که کاویله نیم مابینده بواعث انتقام. البته
 واقع اولم شنود. اگرچه منبضم اذن دون. و مرتبم اذنی ایدی اما کوکم شرف
 تقرب ملک ایله جمیع مناصبدن مستغنی ایدی با وجود که عدل ملکی بلشدم و آناد
 انصاف کز اینله مشاهده قلمشدم معلوم و مجرم ایدی که بنی عدل عالم آراستند
 محروم قلم ایدی و رشته امیدم میان من و حق دار کسرتند منقطع اولم زدی
شعر ترا از دایره عدل آفرید. ستم ناید از شاه عادل ابدید. اهل مجلس
 بری ایدی ای ملک دمنه نلک بوکلا می ملکی بعیظم و احترام جهنمدن دکلد بلکه
 دیگر که بوجرایله ملکی سحر ایدوب بوفسانه ایله بو ورطه دن چفته دمنه ایدی
 ای صنعت ماهر و حرف شفا و دنا فی سامری ساخر. تصور فهم در اینکه
 کلام نامت ملک دلیل ظاهر در. و فوج چهل و غلایتکه سودای خامک برهان بهم.
 ملک سنک کجی بری کوی بلز. و آسمان دن ریمانی فرق ایلز دکلد که مدحی
 قد حدن و یضقی فیض حدن. و پندی بنددن. تمیزه فکر داولیه. کافز
 بود که فکر شاهانه. و تمیز ملکانه ایله عالم سنک فهم سیمک. و بنم طبع سیمه
 واقف اولشدن. و سنک خرافات عرض آیمز کیم کلمات یضقی برمدن فرق
 ایلشدن که فکر کشور کشانی شمع شبستان سلطنت. و رای عالم آرا سیل اشکلا

نفاق

شعر حاتم بلری می ماند که دای عالم کیر ایله. عالمی تسخیر ایدن سر پنجه تدبیر ایله.
 سیاه قویش ایدی سنک سوابق جنایت. و حیا سنکدن اولعدره متبعی کلم که. بو
 مصیق محضه ده. بلاغت اقوال کلدن. و فصاحت موعظه و ضرب امثال کلدن متبعی ام
 دمنه ایدی بی مقام بندد. مقام ریش خند کلدن. اگر سر حسن قبول بودسه
 و هکام مثل در محل کسل و کلدن. اگر سمع رضایله اصفا بود و لورسه مادر شیر
 ایدی ای غدا هنوز امید واری سنکده شعبده و مکر یله بوام بار و نه خالص اولین
 دمنه ایدی اگر احسانه اسانه قتل مجازات و خیر شریله مکافات واکور بودسه
 لاراند لقصانه و لامانع حکمه. اما ملک واقف در که هر خائن و خایف صفیل
 بنجه خاشاک نهریه وارد در که ملک حضورنده تکلمه جرأتیه اوله سوله که نیم
 بدکان اولوب باب سیاسته شتاب ایده. فواد فکرو تا مل و میان صبر کلدن
 محروم اولوب خانه عقل خراب ایده و عاقبت نلام اوله ندامت فایده ویرینه.
 و روزگار اوله بخیلین بر جا کجا بنان استیه الله کرمیه **بیت** هر در کارها شتاب
 خانه تل را خراب کند. هر کسه که امورنده بخیل ایده فضیلت بکل زد و راقو
 اکا اول فضیلت یثبه که اول نزن باز رگانه یثبیدی شیر دمنه به متوجه ایدی.
 چون بکنه استماع ایدی صورتی که بنجه اولمشدر اول **حکایت** دمنه ایدی
 روایت ایدر که کثیر ده بر باز کاز و ایدی که مال و منای کثیر و ثروت بسیار ایل
 شهر ایدی. که چشم سپهر اول نظیری مهر میز کور مشدی. و نه آینه دهر اولک
 بکی بر بیکر کور مشدی. رخ زیبای روز وصال کیم تیا ایدی زلف چلیپای
 شب هجران کیم بی پایان ایدی **مشوی** طوغر ما مشدی مثلن مادر دهر. یوزی
 ماهینه و اله کوجه شهر. کهر خلع اولوتد در سالتیه. قول اولمش و قدر لر
 عربیه. اولوب همیشه کل شکر لبینه. قمر شهر بیدی عنجینه. جوار خانه
 باز رگانه بر نقاش و ایدی که جابک دست لکده انگشت نای جهان. و نقس
 بند لکده ثانی ثانی دوراندی. خامه شهر کشا سندن جان صورت کاز چین
 صورتی جان کی حیران و فهم تیز و طبع رنگ امیزند در بحر بر کسان خطا
 بلا یه حیرته سر کور ان ایدی **شعر** هواده یاز سه مرغ اول نقس بر دان. قلم برین
 کوروب ایلر دی پروان. صوره چون سگال ماهی رسم ایدی. کوروب و آوب
 انگشتن کدی. یازیدی میسن اهر صورت شیر یازینه اوغز او کوریدی بخیر

نکلور

کند

خوشی ملت ناهید
 بر زن نانی و اید که

عدلی

اگر کاغذ ده تصویر ایله اوز. فی نامه یا نوب اولور دی پرورد. القصة انك
 بازركان ميانده معاشقه دوستدي. و نقاش اولفتن زيارتي عبا با ظاهر
 سلطان عشق مملكت قلبنه كه دار الملك محبت مستولي اولوب سپاه شوق هفت
 اقليم وجودي نيب و غارت قلدي چشم جوانه دیده تركش كي صلت سپهر عارض
 اولدي. دیده بيداري ابرو باركي هوشام و سحر استك بار لطف آغاز اندي **مشق**
 ورتلور غفلتك عقائدن. مست اولور دلبرك خيالندن. دلن قوت سلاست
 اندون. كاهه صاير ملامتك كوهن. وارنغن كوز بايشيله سيله و پروز.
 آهيله خرميني سيله و پروز. حمله كاري انكله حاصل اولور. خرم اولدك معشقه
 منزل اولور. جانان دنجاني كوريجك دل و جانيله كوكل يردی. و خانه صبر و صبر
 آتش فناء اولوردي **شعر** در رفت و سينه نيز آيد شد مر جاك كنون. اي صبر باز كرد
 كه اينجانه جاي نشت. القصة جانين دن جاذبه عشق و ركار اولوب نيه وسايط
 وسايل عاشق و معشوق بر بينه واصل اولدي. و ميالورنده ابواب مواصلت كنك
 و اسباب مصاحبت آماده اولوب كوندن كونه بر بينه تعشق و تعلقاري نيز كيه اولد
 بكون جانان جوانه ايدی. اي يار جاني كچه نچه زماندر كه تسريف حضور ارداني
 بو يور دسن. و كوشه كاشا نري جمال عالم آرا كله آراسته قیلورسن. امايلورسن كه
 شايبه نكلف. و دغدغه نكلفدن خالي دكلدر. اگر دفع صوت ايد سن هم جوار كر
 ايشتك وار. و اكورسنگ آبه سين بر قيب ديدكوري سلك كوشا نيك وار. و مجامير
 دكلیدر كه بوصفده مسلم زمان. و سر آمد دوران سن بر فكا ايدوب نفس نيك
 كوشه سن. و بر نشسته تاليف ايد سن كه بنمله سنك ميا نكده علامت اولم و حيا
 توقف مصاحبت و توقان شوق مواصلت امارت اولم. نقاش ايدی اي نكاز.
 بر دورنك چاد ايدین كه نقشيند روزگار صفحه ليل و نهاره اولك مثلي بر كار
 بر كار كورده من اولم **بيت** بياض اولم صانكه عارض ياد. نسا هي اولم كويار و دي
 چون سن بي اول نسايله كور سن. زاويه خانه دن يك قدم رنجده بو يوره سين.
 انلر چون بو مواعده ياندي. و بوعهد اوزده قول و قرار يركندي نقاشك
 شا كوردن نريسي كم صفت نفس و حيله ده استا ايدی. و راه ديوار دن ما
 على ماجري انيشندي **شعر** لب نكشاي اكرت هوشم هست. كز بس ديوار بسى كوشم
 بر نچه كوندن صكره چار تمام اولدي. و وعده مزبوره اعجازه يتسوب هم سر انجام

اتفاق نقاش بر مصحفی کند و انداختی بر قضا آندی. شاگرد فرستی غنیمت ببلوب چار
هر چند ایسه بولوب آندی و موضع معبوره و آردی. زن چون چاری کوردی. یار
و فاداری صان بر پشتر کلدی. میان یار و عیاری فر قاید میوب. بیکانه بی آشنای
تیسر قلمی **بیت** در داتن بصحت و بر عیش زرد و دم. دیدار شد میسر و بوس و کنار
غلام چون لباس البتاسیله مقصی المرام آلدی. و مصحفی تمام اولوب چاری مقاشنه بود
نقاش قند ایسه حقه کلدی. چون آردی دیدار دلدار دخت چشمی چار. و عالم باشته
طاریدی نیچار چاره بود و ندی. و جادوت معبوره او زده کجاک کوردی. زن
کال بقلند ز استقبال ایوب بمثل آندی و آید یای یار مهربان بودند خود حاکم
شدی کمدک. بدعجب نیز میل مواصل آید. چون بلدی که قضیه ندر کلمه سبب بهانه
ایوب فی الحال د و ندی کلدی. و چار یی آستد و روب غلامی د. و جانا نه ترک آندی
اگر اول زن از مرده شتاب نمسه لویت و اصلت غلام ایله آلوده اولمزدی. و آنکه چون
میانند رسته مصاحبت انضمام اولمزدی **بیت** چون حال شتاب بنشانی. نزد
بر نشانی. بومشلی کوردیم. تا معلوم اولکه امضا و قضا. و تنفید احکام ده بلکه
تمام مصالح خاص و عام ده شتاب ناصواب **شعر** و بقول که اول شیطان انشی د
تانی صبر له رحمان ایسی د. و هر مرده اهتمام لازم. و تانی تمام و بجد و حقیقت
بود که بن سوزی به چان و و هم سیاست سلطان دیمیم. و بویا بد و چندان کدم
ایچوق غم نیز مرکه اگر چه مرکه خواب نامرغوب و آسایش نامطلوبید. اما ایما کونوا
یدر کلم الموت مهنوی بوجبه آخر الامر البت مقرر و اندن خلاص غیر مقصود د.
بر کل حیایان جهان که فلک کلدک و سیرغه سکک دیمز لودی. و امکان مرک.
و احتمال یوقی بر این صیررینه کور ز لودی. شکنه بنجه اجله کوندا اولوب بلدی که
دایره فنا و فرادین هیچ بر اده نجات میسر دکل د. و بر وجه مشیده به عروج ایله
معناک هلاک دت خراج مقصود کل **مشوی** قنی اول بر یوزنده شاه اوله نذر
سپهر سلطنته ماه اولنلا یا تودلن شدی بر اینستند ابتز. قراطیلاغه او
ارا رسک زده زده هر خبری. ببولور سن بر دیارک شهر یاری. ساقی دوران
الندیم جمعه حیات نوسا آندی که عاقبت کل من علیها فان جا مندن قان ایچی
و خیا طاروز کار کیم خلقت بقا کونمزدی که آخر قاتر فنا دنا کایا بحدی
کود و نذا قیاب سلامت کرا نشانند. کآخر بوجبه اولس اندک بقا نکرد.

در این مقام
که در این مقام
که در این مقام

برای

خیاط و زکارب لای همچو کس بر اینی انداخت که انرا قبا نکره اکبریم و در کل بیک
 جگم اولاد و بسم که جمله سن ملکه قدال ملکه اکبر فایده مرتب اولاد بالکلیه جمله سن
 ترک قلدیم و آتی سعادت دو جهان و سلامت جاودانی بلیدم **بیت** جان سبوت
 کو قول چون تو جانی بود کی بجانی بازماند هر که جانی بود اما ملکه یو امک
 طول و عرضند نظر فرض عین بلکه عین فرضند که کشور بی لشکر ضبط اولمز
 و خدام کافی و کافیه خیال باطل ایله قصد الملک اولمز و هر وقت که کفایت مهلت
 عهد سندن کار و مرار خد سکار بولمز و بر جا که محل اعتماد اولوب لایق تربیت
 و سر و ارعاطفت اوله اله کیومر **شعر** سالها باید که تانک سنک اصل آفات لعل
 کردد و ربخشان با عقیق اندرین ماد ریش کوردی که ملکت کلام دمنه **بیت**
 سع رضا حسن اصفا یل سماع ایلر اکا بولنیش ووشدی که ناکا سیر انوک فرخفا
 تو یوندن متاثر اولوب و فصاحت لسان و بلاغت بیانی شیرینی بوقصه تحقیق
 فارغ فیکله متوجه اولوب سیدی ای پسر وای پاره جگر سنک سکوت و سکونک
 و ظاهرا لدر و زیرو نکدن و منفهم اولور که دمنه اقولنده صادق و سایر
 زور و کذب او زده منفق اولم نمجد که سن بود عقل میتن و بود دهن درین
 ایله غش و سینی فراتر سن چون کلمات صادق دمنه متاثر اولمز **شعر** یا نافرینند
 میل اتمه باری **شعر** برای بلبلت آخر کجا بگویند اید چو کوشو بی غم غم
 کوزادی پرخشم تمام ایله مجلسدن قالمقوب مقامه کدی و کجا طبع سیر
 تأیوت تمام ایدویت امراندی تا دمنه برفتنه قید و بند یله زندانه ایلمدن و
 ایرتسی قضات امرن کجا بنفعی تفتیش ایدوب کوره لور چون مجلس آخر اولوب سیرک
 دیوای صا و لیدی مادر سیر و ملک خلوت و وار و سیدی ای فرزندان سندن
 دایم دمنه نک اوصاف عجبه سن و احوال غریبه سن ایشید درم حالیا خرم ایدم که
 العجوبه زمان و نادره دوران ایش کور برالاجیف کاز به به بجه آب و
 تاب و یروپ هر سوال صورت صوابه بجه فوری جواب و یروپ مضیق نمنه
 بود قیو محض لندن فهم و لنور که اگر بومقامده و سفت اولیدی و کلامه
 ملک جانیندن نه الحله بخت و فرصت بولیدی بجز فیکه کند و سن بود ریای
 ژرفدن خلاص قلدی ای پسر محقق و مقرر در که انوک قلنده ملکه و ملکه
 و کشور و لشکر و نفع عظیم وارد اولی بود که کلامه فرصت و جوابه بخت و برلیه

وآنکه قتل یابند. توقف و تردد جایز کردیم. شیرایدی ای ملایم خاص لوگو
 حال چقدر حسد در خالی نگذرد. علی الخصوص آنکه عاقل و خردمند اولد و هنر و
 وسیله سیله درجه عزت و تیشوب کمالی سبب سیله شرف و قربت بولد و اهل هنر و صنوی
 چو قدر و اولد هنر حسداید و قدر **شعر** ان القرائین تلقاهما حسدا. و نیز تری اللیام
 حسدا. و منه نك دخی بهال حال ملک و باد. و من کلک الیه سرافازد. و جناب کایا به
 تفریب و انساب الیه اقرا می مانند. عمارد. میکن که ارباب حسد آتش سعادت الیه خان و
 مان تفریب کونید و ده. بلکه آب ششیر سیاست الیه آتش حرارت غریزه سین سونید که
 جهادیده **لر مشوی** حسد اهلینه بود در رسم و عادت. کور در کیمیه و ارد شد سعادت
 طویر اولدیده. نك آینه سینی. یقر لر شک و دینه سینه سینی. اولور هر د و لای سینی نك
 حسدی. حسد در بحث و دولت او دید و دی. مادر شیرایدی ای پسر بود رجه ده.
 حسد که بوننه کما هک الافه باعث اولور بنجه میسر در. شیرایدی حسد بر آتش در که
 چون مستعمل اولد خشک و تری یقر. و بر سیل در که چون منحد اولد بنای فکر و صبری یقر.
 بلکه آنکه سبیل کسی دین و دیانت در حقیق. و غایت حسدانی اقتضا ایدر که کسی کند و به
 نسبت احساندن دخی یقر. اول و بیج نفر حسد نك قصه بی چهره مقصود دن نقاب
 خفای آجر. مادر شیرالتماس ایدی که ملک بومشک یوزندن برقع احجابی کونوره.
 و بوقصه نك عروس عرصه خفادن منصفه ظهور کتوره **حکایت** شیرایدی
 روایت ایدر که اوج رفیق و طریق کیدر لودی. و مرافقت و موافقت ایدوب بیایات
 قطع ایدر لودی. ناکا. آناه راهده اوچدن بریسی اول ایکی سینه ایدی ترک یار و
 دیار ایتمکوز. سبب نه در و مشقت سفری راحت حضرا وزده ترجیح تمکوز.
 موجب نه. ایلردن بریسی ایدی نیم ترک مسکن. و جای و وطن ایدوب مذاق فواید
 حضردن مشاق شد اید سفری ترجیح اند و کما باعث اولد که ساکن اولد و غم شمرده.
 بعضی اصناع که ظاهر اولور دی. کما حسد ایدردم و صهر حسد خرم صبر برکاید.
 آتش ریشک ایدوب کیدردم. آخر در دمه بود و ای فکر ایدم که بر قیج کون جلای وطن
 ایدم و باشم الوب برجانه کیدم. تا اول الحوائی مشاهده ایتیم. و آستان و بیکانه دخی
 ایشیم. رفیق آخر ایدی بکا دخی همان بود. و خاف دامن کثرا لوب و وطن مایوف.
 و مسکن مشغوفدن جدا فکشد. رفیق اول ایدی قمر جابا الوفا علی احسن الاتفاقی
 بکا دخی بویلا باعث جلای لوب بی دخی بود در دشت پیا و حجر اولد. **استد**

دایره

سخن درست بگویم نمیتوانم دید که میخیزند حریفان و من نظارت کنم. رفیقان حریفان
 بریندیش حالی تحقیق آید بلی. بحکم جلیست خوش حال اولوب ملاطفت و مصفا
 ایله کند بلی. برکون اتفاق میان ده کز ادره بریده در خالص و تمام عیار
 بولیدیلر و بونعت و غنیمت ایله شاد و مسرور اولدیلر و همان اول مکانده نزد
 ایدیلر و بر بریله مساویه ایدوب ایدیلر بخت و فاقه دن جگریم خور و دزد
 فقر ایله حامل دیگر کونایکین اتفاق کنی خور این بزه بواسطه ای ازانی یوریک
 اول بود که بوزری علی السویه بونده قسمت ایده وز و همان بومنز لدن وطن
 اصلی مز کیده وز و آتی نعمت بیلر سرمایه کار روزگار ایده وز چون قسمت
 قصدا ایدیلر عرقی هر برینک جسدنده نابضا اولوب هیچ برسی راضی اولمادی که کند
 غیره اول ادره دن بهر اوله پس مختیر و فرومانده قالدیلر قصود همت دن بوکه
 اقدام ایده بلورلر که راه ده آتی قویوب کیده لز و وفور جسدن نه بوکه رضا ویر
 که علی سبیل النساء و ی هر برینه قسمت ایده لز برکون بریکجه بو تر د ادره میان
 بیابانده حیران و سرگردان قانوب مهم لری فیصل بولمادی و بومنان و دات
 اندر جمع مفراط و عطش مهلکدن غیره فایده حاصل اولمادی حکمت الهی مگر
 اول نواحیک بله شاهی قصد سکارا چون صحرا به چمتند قی اول مقامه ایریک
 اول اوج نفر شخصی میان بیابانده کوردی همتلندن شایبه حیرت قفترس
 ایدوب کیفیت حالن صوردی اندر خن صورت و واقعه فی علی اها الواقع عرض
 ایدوب ایدلر که بزاوج کسسته یوز صفت جسد ایله آراسته و بیایه رشک و طمع
 ایله پیراسته بوسیدن ترک یار و جلای دیار اختیار ایدوب خلی زبانه که
 بوطریق دور و دشتوار و بیابان مغیلاز زارده روز و شب کیده وز حالیا بومقا
 وصول بولدق و بوجاله میتا اولدق ضروری برحاکمه محتاج ایدلر که علی حسب
 الاستحقاق بوزری بزه قسمت ایدیدی و باب تقسیمده جاره عدل و صراط مستقیم
 اوزره کیدیدی چون قدم مبارک بله شاهی بومقامه واصل اولدی بملک دعامن
 مستجاب اولوب مراد حاصل اولدی **شعر** شد بحمد الله میسر آنچه مایه میسر استم
 بله شاهی ایدیدی چون خاک بوموال اوزره در که بیان اند و کوز سینه لازم اولدیکه
 صفت رشک و جسد کوزنه مرتبه ده در عیان ایده سز تا مرتبه استحقاق کوزی
 بلیم و اول نسبت اوزره بوزری سینه قسمت ایدیم ایندن برسی که اوچدن کسیدی

و در علی غش و غم
 با یقین و کمال

بر

سرگردان و سامان
 بوی کشتایه رد

شیر ایدی بویاید بنه دن خالی و قامت استقامتم لباس من ایله خالی دکلدر
 اولسیندن دمنه نك سیاسی ارنده شتابدن اجتناب ایدرم که میل اغیرلن
 منفعت چون کند و مہ قصد امن اولو و رضای خلق انجونا اعیان یا لله غضب خدا
 کوز یوسر اولو چون حقیقت حال هنوز منکشف اولمیدی اولن قلنی تاخر است
 عذر خری خلاق قبول انمزی بویاید شرب امری بنه اسوچسنه تیری صواب
 اولد که کان بخرد ایله هنرمند و اهل کفایت ضایع ایتم و تاجال یقین لغات ظن و
 تخمین دن یوز کوسر مہ هیچ برامری نفاذه هیچ بر قضای رضایه بیشتریم و شراب
 ماجراسی کی صکو طعن و تشنیع سوزن ایشیم و بوکلا نك مضمونندن بعضی کار
شقی کوهی دریای در آکی لطیف و ناکدر زار طبع شریف خاطری در آکد
 تجاوز کوسریم **مشوی** چو چشم افتد بر گناه کسی تا مل اند عقوبت بسی که سهل
 است اعل بدجستان سنگت شکسته نشاید در گزیده بست شیر بله مادی
 ما بیند کلام بو محله تمام اولوب هر بری کند و مقام لرینه کدی اما چون دمنه
 قید و بند آلد و غلزل ایله زندانه ایلدیلر کلبله میان لریده اولان علاقه لغو
 و شفقت قرابت حقوق و مقتضای او ذره دمنه یی کور مکه و خاطر فارت
 صور زندانه کلدی و همانکه آنی اولکی خاندن کور دی بادران سر شک سحاب
 دیده سندن یغدی قد و سیاه آس کاون دروندن آسمانه آندی و کویان
 صبری حال ایدی و آواز در دناک ایله نوحیه آغا زایدوب ایدی **بیت**
 بویله کوز مکدن سنی محروم اولدم کاشکی کلیدم عالمه معدوم اولدم کاشکی
 دمنه دخی کران و عز یوان اولوب ایدی **شعر** مرادوری دوستان عزیزن جگر
 خسته دارد دل آزرده نیز اگر چه که محنت بند و مشقت قید بلای عظیم
 اما در محنت فراق حضرت رنج و اشتیاق بکا اند ایلیم **بیت** فوق
 ناز و خجله وار مید بر کجیم آتش غده دل برانم اولمایه کبابت وار مید
 بدم که بھر خان کداز در دلیله چهره ز رومده خون دیده اولمایه حبابت
 کلبله ایدی ای برادر بنیادیت حال دحضیق ماله واقعا یدم هر باری که بند
 نصیحت ده مبالغه ایدرم اصلا التفات اتمردک و رای ضعیف و فکری
 خفیف و تدبیر خائف و تا مل غریبایک اظهرا یدر دک ای دمنه بن بویله المعین
 سکا در دغم بویلا لردید کومک بیکر بریدر دخی اکو مبادی لحوالده سکا

نصیحتہ اہل الایدیم سسکہ بوجیا نندہ بیلہ شریک اولوب حالیا سسکہ بوجیا نندہ
 ایدہ مردم ای غافل بلری سسکہ حکما تمام اجلند اوکدن اولور دیلکرنہ نکتہ نندہ
 اندن ملد حصول ملک و موات هادم اللذات دکلند بلکہ برجنہ کوفتار اولور کہ
 هر کجیا نند خط امر و جاشی و ملک و کام آرد و سندن کمتر دیکلد و بنه کیم
 سن حالیا بوبلایه مبتلا سن لاجرم موات بوجیا نند سکا هزار بار اولی **دُر زیت**
 چنین کہ هست دلت داز غصه فرسودنی هزار بار هست زان قاز بودنی دمنه
 ایدی ای برادر فی الواقع کلام حتی تبلیغده تقصیر اندک و شرط نصیحت حق
 اخوی اداره نفاذ بوبور مذک و لیکن شر نفس و غلب حرص و تمنا بجای عقله
 غالب اولوب فکر عواقب کار کرد اولدی و پوره غفلت و حجاب غیرت بصیرتی
 سترایدوب زواج نصیحت قبله اثر قلدی بن بوا ملک و خات عاقبت و شامت
 خامنه جانم ایکن اکا شروع اندم و جمیع خطرو ضرری قبول اولدی و بطریق
 کتدم اولجا بکیمی کم مخالف عدالتک صریحه و اوفق ایکن استقامتی مقتضا ازده
 عمل ایدہ بکند و مزاجی بودر و هلاک کن آرد و بس بومقوله کسینه متابعت هوا
 و متابعت استقامت دانا با و انصاف ایلده هر نه ادبار که اقبال ایلده و هر نه یلایه که مبتلا
 اوله تحمل لازمه در اگر سکات استه همان کند و در آتس اولور **شعر** من ناله ز
 بیگانه ندارم که دلم را هر غم که رسید استم خویش برسد است کلید ایدی
 حاکم اولور که هر ملک فایده سندن خاتمه سنه نظر اید و بر تخی آمدین برین
 و بر نهالی دیکدن تمرین ملاحظه قیله تا اول فعلد ز پشیمان و اول علدن پشیمان
 اولیه که پشیمان موجب ملالت خاطر اجتناب و اول پشیمان موجب جمعیت دل
 اعداد دمنه ایدی ای برادر بن خشم و ملود و نهمسک صفتی د و همیشه
 راحت و رفاهیت سفلی حرم ملو خالی د و صاحب قمت اکثر خالی صعب خطر لور
 و کلی ضرر لور د خالی اولور **بیت** کسی بچوکان هوس برون توان کوی مرده پادشاه
 میدان نه اول در سرباید کد نشه کلید ایدی دولت نی نیا و بجایه بقا
 اندن بودر و بلا و ریخ و عنایتی اچله عقلی اولان کسه بحراب عیادت خانه
 قویوت خدمت آستانه سلطانه باش کریم دنیای غدار و دولت ناپایدار
 اعتبار اتمسک حالیا جلاب عذاب و کور داد عقابه گرفتار اولور ذک دون حقد و
 بد زان کسک بکون بکون بر محنت و ثمر نکت حاصل کونور مرز دک دمنه ایدی

راسته بولین. بوزهری بوشر بید بن بقیه اندم عاقبت آبی احسم کرک و بونجم
 بلائی زمین حاله بن اکدم ظاهر بود که بدنه آبی احسم کرک در **شعر** دهقان
 سال خورده چه خوش گفت با بر کای نو چشم من بجز از کشته ندروی کیمک که زین
 اکد و کینه هر هلاهلد راندن کل انگین و فی شکر توقع امتک متناهی طلدره
 اول کجه صباحه دک تمیل واضطر ابایدوب علی الشرفد جائی متقاضی اجله
 روان آدی **ع** رفت و جندین ارز و با خاک برده اما اول نهانده که کلیده و
 دمنه میانده بود قد سبحانه و محاوره واقع اولدی سیاه دن بهی زنده ده
 محوس اولوب برکوشه ده یوردی جاری اولان ماجرانی فقر و قحطیو ایشیدی
 وقت فرستد کرک اوله دیو واقع اولان کماستی نه خلط و خبط و حفظ و
 ضبط الیدی **ع** هر سخن وقتی و هر نکته بیانی دارد چون صلیح اولدی شیر ذین چنگ
 شاه سیاره کان پیشیه زمره دک آسمان دن نمایان اولدی و دمنه یته دوی
 و سیاه نامه شب جه زندان خفاده متواری و بهمان اولدی **بیت** کورندی
 طره شبدن رخ روز جمالی اولدی فاقک دل افروز. نینه مجلس ظال قایر
 اولوب قضاه احضار اولدی و ملکه شیر دمنه طاعه اید و بایدی ایجان نادر
 طالمیری ابقا و مظلوملری قتل دن تبره و بد کردار لوه احسان نیکو کار لره اسائه
 بر اورد **شعر** و وضع الیدی فی موضع السیف بالعلی مفرک موضع السیف فی موضع
 التدا **بیت** کوی بایان کردن خفاشت که بد کردن بجای نیک مردان هر کسه کردار
 اولوب بر فاجری خور دن زجر و بر ظالمی ظلمدن هر اینه ضو ظلمه اندر کله شریک
 و عقاب عقی و الله مشارک اوله و من اعان ظالما سلط الله علیه کلبا و عیدی
 آنک حقتنه ظلمور کله **شعر** بد ممکن و یار بیدان هم مشو و بد کس خوش دل هم شو
 شیر قضاه بویوردی تارمنه نک قضیه سنی فضل الله تعجل اید و بخیات و
 دیانندن هر کوزنده ظاهر و لورسه علی التفصیل بایه سر بر اعلیه عرض اید لره
 پس اشراف نام و قضاه حکام و خواص و عوام اولنج حاصل و محفل عامده حاضر
 اولوب قاضی القضاة حضار مجلسه متوجه اولوب ایدکای ملک دمنه نک جاننی
 تمییز و تجسسه و اولدم اولدی و غیضی و بغیر و تفحصه حد دن زکری
 مباهلایدوب بمملک جهوسه بنادر شمه دن معرا اولدیه هم آخره تفرق اولدیه
 و انوک حقتنه امضا اولنان حکمه لازم دکر شرط عدالتی مرعی طوب جلی

انصافدن جايش اعتراف ميل و اعتراف قلميه سر هر يكوزه و بجيد رك بوياده مينه
 واقعايشه كوز كم ايتو بنظر ظاهر ارايد سر كه بونك خمنده اصح كل فايده مند و جدي
 اول بوز كه حقه معين و ظاهر اولوب لوا كلكه صدق اعلیٰ املك هم دين وهم سر يعيد.
 قدر نماي وهم اين مرقده حرمت مالاكله ي دارد. ^{اعلم} البته بوز بنا و ظلي تقو و خانه
 هستي يقين. و اهل بليس و تن و وري بايغال و ارباب عدد و حيا نتي كوشا املك
 موافق دماي خالق. و ملاي و طباع اسراف و خلايق قدر. ^{اعلم} اصح اصحابي و جفا
 و ارباب عدد و فساد دن خلاص اولعك نفعي كامل. و فائده سي كافه انامه عام و
 شاملدر. چون كلام آخر اولدي حاضر اكله جمله و خوش ساكت و خاموش اولوب
 همچو بجايندن جواب اگر خطا و اگر صفا و در وظاهر اولدي زيرا كه دمنه نك
 بوقضه جانم ركل لرايدي كان مجرد ايله بوقلمه اقدام ايد مدليل كه مسا اناك
 قوليله بر حكم مرتبه امضايه بيشه. و شايد كه خلاف حق ركله احراق دم معصومه با عيا
 اولم. چون دمنه بونجالي مشاهده ادي باغ ادم كي كوكل حرم طويدي اما نمكين
 لوكي بوزين درهم ايدوب ايداي كا بر دين و دولت. و اي مشاهير ملك و ملت
 اگر اول اسناد اولسان تهتمدن ساحه ذمت بري اولسد سيزك بوسكو نكوز.
 كوكم اوي شفا اولدي و بويان واقعه اولان سوال و جواب خاوش اولمكون
 ايله بود و قوكم اوي با و قلددي بنم يه كاه اولد و عمر بودا لدر كه جمله كوزك
 زباني بوضوح صد لالدر. اما بي حرم اگر مقدور دي مقداري كند و امرنده سعي
 ايله معي و در در بن سيزه عين بكتلف ايدوب تخليف ايدرم كه سز دن هر كسنه كم
 لوتتمدن جزئي بر نسينه واقف اولم كنم ائمه سويليه اما واجيد رك جاب اعتراف
 اجتناب ايدوب عرف انصاف و عايت قله زيرا هر كسنه نك كه قول احرار قياي باند.
 نص قاطع مشابه سنده اولم لازمدر كه بنيان شهادتي ظن و ايم و وهم باطل
 اوزره اولمايوت صدق و افي يقين كامل اوزره تا اذ ايات مثل الشمس فاستهد
 موجبيله كامل اولوب ارا ادي و شهادت كجرا سي عاجله و آجله اكا حاصل
 و اصل اولم هر احد كي ظن و شبهه و كان مجرد له معضلة و موقع هلاك انا
 اول جبراي بولم و اول بلايه مبتلا اولم كه اول طيب علم و عمل اولم سدر. قضات
 استفسار ايد ليكه نيجه اولم سدر اول **حكايت** دمنه ايددي روايت
 ايدركه بر طيبه و ارايدي پيرايه تجرب دن خالي و سرمايه دانش و دريه دن عاري.

بوجه ایل به خلقه طبابت اید و بت فرطیده به دعوی حذاقت اید ری اگرچه
 که بیارخانه مالده اولد خطیب ایدی اما علمدن به بهر. و علمدن به بضیت
 ایدی. تشخیص امر از بداند به بره به ده نادان ایدی که صدای نفرسیدن نمیشد فلان
 و ترکیب معاینه به بره به جاهل ایدی که تریاق فاروقی ستم هلاک علمدن فرق
 امزدی. معرفت ادویه ده طبایع معشب و مقدار بر عقاقر دن غافل ایدی. و
 کیمت اعدیه و کیفیت اثر به دن تمام لا یعقل ایدی **شعر** بد علما چی که هر که چهره او
 دیدد یکنزدید روی حیات. اول شهر دهر بر شهر و جهالت دکان احمدی
 و فزارع اعزاز ناسه طبیب جاهلک شر بن احمدی. ناموافق عاقله عمارت
 اعمار خرافاتی خراب ایدی و قضا رواح. و نقض اسباحه کو یا ملک الموت قائم مقام
 و نایب نبات ایدی. با وجود قایض رواح مثل و طبیب هیچ حجت نیست کس را
 قضا عزایل را. اول شهر به طبیب طیب و ایدی حال هر ایلکه آداسته و بمن معاش
 و برکت دم و قدم ایل پر استه می دم عیسی کی جان بخش. و قدری ختم خضر کی کس
شعر کو خاسی بیک دو نفس افد واد. زایل شدی ز کنبه و آریه نبات
 میز قدح جان که باغ ارم در امدی داری زرعش سقید را بخت نیت که ها
 روز کار ستمکار در که همیشه هنرمند لر نواله خوان احسان دن به نوا و بی هنر
 موافق اید به کواندن امتداد **بیت** هنر نمی خرد ایام از آن سگسته دلم بخار و غم
 بخت از این کس امتاع. بر جالینوس عصر و عصر اطهرک طالعی خوست و تراجم
 یوز طوب کو اکب نور با صری کسوف ضعفه مبتلا اولدی علی سبیل اندیج
 اول عزیزک چشم جهان بینی مشاهدیه روز و شب و قماشای طوف بخت شدت
 قالدی تا اول زمانه چشتمه چشتمی عین نور و نور عین دن و اولدی گوشه کاشا
 عین انساندن انسان عین کی مخفی و مستور اولدی چون اول طبیب عام قویب
 بر مقتضای **بیت** جو پیشه حق کرد از نره شیر. شغال اندر اید به پیشه دیور
 میدان علم ابدانی مدعیلر دن خالی کوردی صنعت طبابت به دعوی حذاقه آقا
 اید و بت آزموده اول و لایده طبیب مسلم و حکیم محمد اولدی و به ملحدی افواه نام
 و السته خاص و عامده شهرت کاذب لاشتهار تمام بولدی **شعر** بری نفقه
 رخ دیور در کشته حسن. بسوخت عقل ز حیرت که این چه بواجبیت. شهر یار
 شهرت مکر بر دختری و ایدی که مظلوم لاحد زانوک کی بر آفت زخمی طلوع

علی
 هلاک نمیشد با عیسی و
 و غیره و زایل اول
 م

انشرد کلدی و عطار صبا چن زلف مسکباری کیم بر نافه دخی کور مش استیش
 دکلدی **بیت** فرشته خوبروی روحور عشق تذر و آرایش طاووس جلوه
 اول سرو آزاره کند و نک برادر زاده سنه نام زارایدوب آینه شاهانه و
 آذین خضر وانه از ره عقد و کج و سرور و فاق بودوب **بیت** ماهه اندی
 آفتابی بهمان زهر ایله مشتری قیلدی قران اول کی دختر سورت مفار بنند
 صدق رحمة بر کوه شاهوار منعقد اولوب اول سرور و فاد و بشکر کفایت
 وضع حمله بر عارضه دسوار کوفتار اولدی ناچاره طایفه چون اطایفه
 ایدوب اول طیب دانی حرم به شاهه دعوت ایدیلر و عرض مرضی کا عرض ایدو
 بر موجب از الم کن المرضی المعالجة فی المعالجة معالجه دن معالجه التماس ایدیلر
 طیب حاذق مزاج مریضه موافق علاج تبذیر ایدوب ایدی بودایه برادر دیله دوا
 میسر دکه اکامهران دیلری سؤیله که اندن برداق مقداری سخی ایدوب حیر
 کجور و لر و برز شک بتمی و عود قادیله خلط ایدوب قاینادوب شربت
 ایدوب بخوره لوقی الحال مرض مزبور اندن زایل اولوب شفاء کلی حاصل اولم
 بودا و اگرچه که قلیل الوجوه در اما شربت خاندیه های بونده بالفعل حاضر دد
 نقره خاندن بر طرف ایچره بقیه اولمشد و واکا ز داخل ضد بر قفل اولمشد
 لیکن بکا ضعف بصر بسبب ایا فی بوله بلك میسر نکلد اول نه مانده طیب نار ان
 دخی تا سز ایدی ایدی اول دار و نک اسمی و رسمی و وصفی و فطر فی فقره معلوم
 و اول خلط ترکب و تریتینده حیرت نظری معدوم بنور موجب فرما
 شاه شربت طایفه ایدوب حقه مزبوره فی صفت مذکوره اوزده تفحص قلدی
 چون اول وضع اولای حقه لر معقد ایدی داروی مذکور میترده غایز
 قالدی و شخص آمدن اول حقه لر بن آلدی اتفاق اول مهران دید و کی داد
 دکلدی بل که بر مقدار تره هلاهل ایدی که شاید مهم اوله دیو اول طرفه محفوظ
 ایدی حقه آخرت ایچده اولان تره ری سایر اخلاط طایفه خلط ایدوب وصف
 مذکور اوزده شربت ایدوب مریض مزبوره و بریدی مریض چون اول تره ری
 نوش ایدی جان شیریندن اولیوب تماشای عالم دن کوزیوب غوغای جهان
 فراموش ایدی **شعر** کوزن یومیدی تماشای جهان دن فراغت بولدی غوغای ترما
 ملک اول حالی مشاهده ایدیک سوز فراق آتش تاثیر دن سقده اهی قلت

دن

ر

دن

اثره تشنه و دروب بودی تا بقیه شربتی اول طیب نادانه ابریدلر انوک ریخی
 خرم حیاتی کو یوند و رب جماع روحی سوند و رب منزل وجود وادی
 عده کوند ردل **شعر** نیکو مثل است این که گوید کد. بدباد کوی نکردم با خود
 بومنی کوردم تا بیل که هر بدنه رعل که زمین جمل او زره ذرع اولم بر مراد ویر
 یسر در ویر قضا که کمان کمان مجرد د کشاد بوهدف صوابه ایر میسر حضار
 مجلسن برسی اییدی ای دمنه سنک خبث سیرتک خواصه واضح و لو شربتک
 عوامه طاهر در و سقامت طبع و اعوجاج مزاج که سکل و قیافه ک برهان باهر
 قاضی القضاة اییدی بوجلی تفصیل لاید و بود عوایه اقامت دلیل لازم که
 بلا بینه کلام نه فرو غدر و دعوی مجزک اکثری دروغ در اول کسه اییدی
 علمای فراست شعار و حکای حکمت استهار بود ویر مشهوره که هر شخصک که
 قاضی قصیر و عین یعنی سیر یسند ذ صغیر اولم کوزلندن حرکت و اخراج
 دایم و بورنه اعزاف و اعوجاج لازم اولم و کوزلری اجری کیره و آلتی طشره
 حقیقه و متصل بقلب حدقه اید و ب هواره اشاعه بقه البته انوک ذلت
 نامیاری مجمع فساد و مکر و منج حیل و غدر اولق مقرر در علامه مزبوره
 بتمامها بونده موجود در و امارات رشد و خیر ناصیه حالنده مفقود در
 دمنه اییدی احکام الهی امکان میل و مدهانت مستعد و اول حضرتک افکار
 کان هلو و غفلت و خطا و ذلت محال در **شعر** غلط و سهو برین و نور و است
 بر جهان آفرین غلط نرفد بودید و کم علایق و دلیل حق و برهان صادق اولق میسر
 و انکله صدق کذب و صوابی خطا و ذل و فرق اید و ب حقی باطلدن تمیز اتمک مقصود
 اولسه خلق عالم اظهار حقه شاهد و عینه محتاج اولم زدی قضاة دخی بحاکمه
 و مرافعه بود و سه عوفاي خضایله با شلرین اعز تر لردی بودند غیر لازم کلور
 پنج نیکو نیا و مدح لایق و بد کردار قبح و مذمت مستحق اولیه زیرا که با نظر
 معلوم در اول مخلوق که بوعلامتار حین آفریننده انوک صفیات فطرته
 مرقوم در و بوعلامیک لوان منجه کند و نک قدرت نهاد خلقشده معدوم در
 پس بر حکمیه که کویور رسن لازم کلور که اصحاب جز و حسنات ثوابله بحازات
 و ادبای شر و سبائات عقابله مکافات اولق صفیات احکام شرع و عدل لایق
 محاوله و بوجنایت که لغو ذل الله بکاهمت اولود بوعلامتار مقضای ای و لود

تسلی

نور

دفعی قیامگاه اولسه انوک بسببيله اکامناقه و عتاب اولمک کړک و کل که معنی
 و عتاب اوله **شعر** مکر درین جیم سوزنن خود رویه حاجه پروشم سید مندی
 پس سنک فتوا که بویادن خود اولم و بومقدمات مرجعیه و ورطه دن خلاص
 اولم جهالته بزبان ناه و حقاقتکه دلیل ظاهر بویتمی که بویخلین افاضل
 بینده هر بری جمع و ضایع و بویخی لین اماثل مجلسنده که هر بری عقل کامل و
 شاسل ایلد میان حق و باطل سیف صادم کبی قاطع و فاضل در عوای دروغ و کلام
 نی فروغ و قول بی حجت و مدعی بی بینه جرات امکل غایت جهل و نهایت حق و
 عتاب و تکران اظهار ایلد **شعر** بر خرد از طرح خرد ذاتی تو دانست که تا نکاست
 نازائی تو چون دمنه کلامه آب تاب و بریدی کلام خشم و سوز او زده جواب
 و بریدی خضار مجلسک هر بری صوت کلوت دهان ندنه مهر سکوت او رویه
 بهر جفت کلامه اقدام ایده مدیلر قضایاتینه دفع مجلس ایدوب امر ایلد یار دمنه
 قید و بند یله یه زندانه ایلد یلر و ما جرا یی قزو و قضا حضرت شیره تقریر ایلر
بیت ایلدوب دمنه زندان اچینه تو دیلر کلبه احزان اچینه چون دمنه زندان
 کبردی کلبله نوک و دوستی و ایدی کار و زبه دیر لردی زندان او کندن کج
 کید کن اتفاق دمنه نک کوزینه راست کلدی حضور دمنه دعوت ایدوب ایدی
 ای یار عزیز خلی زماند که کلبله دن خبردار کنگوز امیدوار ایلد که ایام
 محنته احیاناً بیزی کوریدی و بوی حال و منکسر لب لکریشان خاطرین صوری
شعر یار محنت دمنه یار کړک غصه و قنند غمکسار کړک سوزدن خبر یلورن
 و کلد و کنه و جمله توجیه ایدوب اهلانه نه طریقله اعتذار یلورن سوز و زبه
 چون کلبله آدین استدی درون دلدن برآه جان کاه چکدی و قواره دینه
 کر یاندن سیلابی سکی روان ایدوب ایدی **شعر** دلش از دست دوست
 بچه جویم نظور و بسته حاله بکه کویر دمنه دوزیه نک طبطاب اضطر ایلد
 برالهای و لوب کیفیت جان و سبب ملال و انفعالن صوری حق و زبه ایدی
شعر جانهای ما بسوختن هجران همدی مجروح سینه ایدو ندر ایدو می چون شمع
 سوخت رشتن جاف ز تاب دل و سوز سینه می نواف زدن ایدی و دست اول
 یار کرای سوزنل فنادن دارالملک بقا به حلت ایدی و قلوب لغوان و یارانه داغ
 هجران قویوت کدی **بیت** ای همفشان آه کنی یار جاندم در دست غم حجر کفنا

بلد

مانوم

عقاب
م

نارم

دوا

دیت

دمنه چون کلیلک نک و فای جبرینا شدیدی بهوش اولوب کند و دکنده پیغمه زما
 مد هوش یابد و قد نصکره عقلی باشه کلوب بحر کبی جوش و ابر کبی جوش ایدوب قطره
 حرارت و محاجات حرارت کواثر الدمن الضرع و تقاقب اولیل علی الذبح صحر سینه
 روان ایدوب سوز و سیتانیه و ناله جان کداز یله نوحه یه آغاز ایدوب ایدوب
قطعه در را که بخ کلوب شاهی بریده کشت و لحر تاکه سناح حرب بار و دغا نسد
 ای دل فغان بر آرد که آرام جان برقت ای دیده خون بار که نور بصیر نماید دمنه جرع
 وزاری و فرغ و سوکوار ی مرتبه افراطه یستد مری روز به بند و نصیحت و تسلیم
 و تغیر یقه یاسلونی ایدوب دمنه معلومک دکلید که موقع دیوان ازل اقرار
 آورده دهر ذاتک مشهور حیات طغرای اجل ایله مرقوم قلمش لوز و تقاضا شود
 کاینات نفس ثباتی صفات ممکات کل شی ها لک لا وجهه سلاک شود حکم شد
 استاد کارخانه قدم هر احدک قیای بقا سین طراز عدم ایله مطر زانمشد و معمار
 معمر بجهان هر موجودک بنیان وجودن اساس فنا اوزره بنا او و مش **قطعه**
 تا فلک معمار این معمر شد یه خار غم یک کل شکای بیایغ شکای کس نیافت
 کلستان عمر یاد مرغ زاری روزگار نوبهار خالی از بلا خزان کس نیافت
 بوبرش برید که تو عمر احمک لا زمد و بیا و بخند که جمله مزحک واجب بوزخ
 صبر مژد غیری ایله مرهم مستعد و بودای عضال داری تجلد ز غیریله دوا
 محال در **بیت** صبری ضرورت کین درد دل را بغیر از صبری دولی نیاست
 دمنه بوکلانه فی اجله منتقم و مستولی اولوب ایدوب ای روز به بومامده نقد که
 جرع و فرغ اندم و فریاد و فغانی مرتبه افراطه یستد ردم هنوز حق امان
 و لجید مقصر که کلیلک بنم مشفق بایم و ناصح برادرم ایدوب جمیع حوادث
 اکا نه ایدردم و مسلمات روزگار ده انوک رای و تدبیر و نصیحت دلپذیری
 ایله استظها را ایدردم دل هوشیاری برخیزان ایدوب که هر نقد را سرا که اند و
 قوله دست روزگار کا و صول بولمزدی و جاسوسن زمان چندا نکا انوک برامند
 دوران قیلک ثمة سینه مطلع اولمزدی دروغ و هزار دروغ که اولیا و صربان
 سایه شفقت بند زد و راندی و حیف و هزار حیف که دندان خاتیه دینک
 بی رفیق و همدم و یه ایسن و محرم بی قوی کندی **شعر** با که کوید را زد دل چون محرم
 دارم نمائد چاره سازی چون کیم یار و دستانم نمائد من بعد یکا انعت

حیات ذی لذت و جاشنی زند کانی نه حلاوت میسر در **ا** کو به کما مد
 افهام عوام انا که اولی که کلا نام معنوی الملک است باید **ب** بعض خیالات
 او هام خطورت ملک احتمالی اولسه هماندم کند و می ترغیم **و** تنیع الملک اولدوردم
 و تنها لوت بخند **و** و نه کسک در دند ن قدر تو لوردم زیرا که بو و طه غنند
 کبرن گرفتار اولدم **ب** برار صافی نیت صادق عقیدتک شرطه مظاهرت و مرید
 معاونتیک اولیخه کذا خلاص کور ملک محالدر و سلطه نجاة ایرمک نه احتمال
بیت ایردم که از کوی امید آواره می باید شدن **ج** جاره چون از دستم رفت بجای
 باید شدن **د** روز به اییدی ای دمنه اگر کلیلک شک شع بقای بی بقا بله مرده **و**
 کلبرک حیاتی هوای هاویه مریش ایل بر مرده **و** اولدیسه بحال الله که سایر بارانک
 نهال اختصاصی تاز **و** سر سبز در **شعر** غم نخور کوزین چمن شاخ کلی بر مرده **سند**
 دوی سبزین تاز است **و** پیوی سبیل تابدا **د** دمنه اییدی راست سولیس بقای
 ذات شریک هر خلل ملک تدارکی میسر **و** وجود بیتی لطیف کله مرز لکول **و** قیسمی
 من بعد کلیلک یکی بی صادق بارانک **و** مستغوب برادرانک سبیل **و** لطف ایل سنده بی خند
 اخوته قبول قل **د** روز به نشاط تمام **و** انبساط تام ایل قدم خدمت از **و** قیام
 ایدوب **ای** اییدی بی برهنگه رهین مت ایدوب لوی قدری دروه رفعته پیشدر
 بلنم که بودل وفادارم بو عنایت عذر نک عهده سند **ن** نجه کلیلک **و** نیم زبان
 ثنا کستم بوغت سکر کلیلک نجه شکر بار اوله **ب** بر بریدل مضامع ایدوب خلوص
 نیت **و** صفای طوبیت ایل صفت عهده و صدق بیخودید **و** بیما ایمان ایل تو
 عهد اخوتی تاکید **و** تسبیح اندل **و** بعه دمنه اییدی فلان موضع کلیلک
 برد فیه مراد **و** اگر طلب کینه قدم **د** نجه بو در سکال بولمن امید که دینک
 سعید مسکور **و** عقیدتک مثاب **و** ماجور اوله **س** روز به نشان و پر و کی
 مکان واروب دینیه بی بولوب کوزی دمنه کند حصه سن افراز ایدوب
 کلیلک **ن** نصیبین روز به به **و** بر دی **و** التماس اند و کی هرگاه **ب** بارگاه شیرو واروب
 اولد کاهه اسرار و اخبار دن **ه** هره دن خبر دار اولور شه آفا کاه اید **د** روز به
 دمنه **ن** ماسلونی قبول مجبور فی بندول قیالوب تارمنه **ن** وفاقی زمانه **ن**
 شرط معهودی مرعی **و** عهد مشروطی مقبول طوبی **ع** شرط است که شرط را بیا بیان
 بوند **ب** کون علی التمس ماد سکر کلوب بسرندن مجلس گذشته **د** خبر صوری

دک

تفاوت

شیردخی صورت قضیه بی اول و جمله که عرضه میسند مشدیدی حسن تقریر
 ایله آینه ضیری ماد رینه تصویر اندی ماد شیردمنه نك هسواله صوت صوابك
 جوانك و كلمه تنك آب و تابه شیرك انجذابند حجاب واریسایا اضطرابه و
 شر و مثال اسن الهابه و سوبایدی یا کر بوبایدی کلام راسته اقدام ایدم سخی در
 اولدوغی اجلدن بحکم الحق مرکام لای ملک آرای مکله تلک کلسه کرک واکرا حال او غرضه
 رخصت ویرم جانب شفقت و تفاوت ماد دانه مهمل و نامرعی قلسه کرک شیرایدی
 فرع ابواب منا محده میل و محایا و ستر و مدایه رخصت یوقدر سنك کلام یحیی
 انجمك بی شبهه شایه تمیز و مظنه ظنندن دور و کلام ناصح مشغول دست
 اولدوغی اجلدن هر بقدر درشت اولورسه معذور در مادری ایدی حال بنوال
 اوزره اولیجی که ملک کذب صدقندن و نفعی ضرر دین غیر قلمه دمنه فرصت
 بولوب ایدی اول فتنه لریندا قیلکه که افهام ثاقبه انوك نك اكدندن قاصر و
 لای صایبه انوك لای فی سندن عاجز قاله شیرایدی ماد ریحی بانندن دیلوم کبولور
 بونده حاضر اوله احوال دمنه به عین دقله ناظر اوله شاید مهم دمنه انوك
 حضور دنده فیصل بوله پس فرمان شیر بولوك اوز دینه جاری اولدی که رسم
 سابق اوز دینه حکام نینه جمع اوله لر و مجمع عامده دمنه نك نفیستی امر نده اتمام
 قیله لر بر موجب فرمان اسراف اعیان واکا برار کار دیوان شیرد و مجمع اولوب
 قضاء هان فصل روز سابق مکرر قیلوب حضار مجلسدن دمنه حقتله شهادت
 طلب اندلر هیچ کسه انوك حقتله بکلمه سولیدی و جنود سر دین برنگه در میان
 ایلدی قاضی القضاة دمنه متوجه اولوب ایدی اگرچه که حاضر لوك حاجی
 سنك استقامتکه دالدر اما باطن اجله سیجیا نك متفق المقالدر و بحال
 ایله سکا بو طایفه میاننده زندکافی مقصود محالدر حالا سنك صلاح حال
 و ما لکنا لبق و اوفی بودر که کما هک اقرار در و جر مکه اعتراف ایدوب شرطه
 توبه انابت ایله نفسکی و ربط عقوبت آخندن خلاص قیل سن و سکا مرک
 احدی الر حقی حاصل اولوب ایکی مرادک برلینه واصل اوله سن یا بودر که
 خلقی سرگدن خلاص قیل سن یا بودر که سن بوز ندان نمخنددن خلاص بولون
قطعه زیرکان کونید کاند مرک نوعی با حقیقت و بیانی این سخن بر خلق منت
 می دهند کفته اند انکس میگردازد و بیرون نیست آن یادی باشد که خلق از

جهتدن

جو راو کتر چمنک تا کم اداری کو خلقی اهل روزگار مهرا و وزند و اوراد د
 دل خود جاده نده کر نکو کارستان زین زندان سخت و ادهد و بر باد بیست خلق
 از سخت او و ادهند بوندن عینری ای دمنه سؤیله که گناهکما عتراف جائز کورده سن
 ایکی فضیلت عظمیه دخی فائز اوله سن. اوله عقاب عقیقی خوفند ز عذاب دینایه
 رضا و یوب دار بقا. سرای صفای قنای فنا. و مضای هنا اوزره ترجیح ایدن
 ثانیاحسن تقریر و لطف بقیرده بلا غتک و زیان آور لکده. و سختی کسرت لکده
 براعتک کون کی ظاهر ایکن. و هم سؤاله بی نظیر جوابلرک حاضر. و هر نکته به لیدی
 اعتدال و قدرت تامه ایله جانبها عتسافدن جناب انصاف میل اید و بطول علایع
 گناهکما عتراف امکنه سنک فضل جلالت و شها متک و فطصلایت مرآتک بین
 الانام علی مرد و السهور و الاعول و استهار تمام بولوب بودو زکار عذر انا بایدار
 کورارینک و ذکریل یار کار قورگید سن. اهدمنه ارباب عقد صحیح قنده بون
 مکسوف و واضح در. که نیک نام لعینله مات هزار بار بدنام لعینله حیاتدن مرغوب
 و راجح **بیت** مردن کس بنیک فن جایی. بهتر از زندگی بید نایی. دمنه ایدی
 سجا و نشینان خراب سؤیلت کمان کمان ایله قضای هدف مضایه کشاد و پریشاند
 وان بعض الظن انه مضمونند ز غافل ایدون بی حجت ظاهر و بی بنیت
 برحکمی نفاذه بیستد شلرد و فرزایده لو که سیزه رمد عزم ویت حق صریح
 مانع اولوب جمله کوزک قلبند بنم حقه سوظن واقع اوله بن کند و حالی
 بیلورین و عین الیقین ایله برات ساحت ذمت معاینه قیلورین کسی کند و نک
 بنیان حرم و یقینن مبتیق و هم و تخمین ایله هدم اتمک نه قاصده شرع قویه
 موافقد و نه ضابطه طبع مستقیم مطابق با وجود که سن بنم خیانتنه ظن
 غالب دعوا ایدرکن بی نص قاطع قتل رو کور من بن صدق و استقامت
 جرم و یقینن واریکن کدم هلاکه بنجه سعی اید و قیلله بنجه راهی اوله و لکن سلم
 که اوله نه تاویل ایله معذ و اولوب. ولا تقولایدیکم الی الله که خطابه
 نه طریقه جواب ویرم عین الیقین بیلورم که هیچ برکت سن ذمتده اول
 حقی بود که بنم ذاتک انوک اوستند و اردن بسا و اقبالی که ضرر لر خنده
 جایز کوریم و مذهب هر قنده اکا خصصت بولیم کند و یامید بنجه رو کوریم
بیت من اگر خوش راغی شایر. دکران راجه سان بکار آید. ای قاضی بوسد

نکته

قادر ایکن

فارغ او که اگر بخت ایست بوندن اولی واجد ر. اگر بخت ایست قضایه غیر مناسبت
 زیرا که هر حکم که فصل حضور مانده بر کلمه بی نص و سیف صادم مناسبت اولی مناسبت
 منزل و لغو از اجتناب واجد ر. و خطا و سهو و زنا اعتراض لازم بود عجب که حضرت
 قاضی بنده در آن عدالت موصوف و استقامت مشهور و معروف ایدی غالباً بنام شایسته
 بخت و خوش طالع متقاضی در که بواقع ده جانب احتیاط نماید و کند و نکند
 ظن. و سایر ارکان آن کاینکه عامل اولوب دیده اضاف و استقامتی علی الخراف و
 سقامت باطل اولمشد **شعر** طری برای دل هر کس از تو معزول است چرا غم دل
 امید و ازمن بایستی کلی چون تو نشکفته در بهار جهان و او بود هر خار خار من بایستی
 قضایه محکمه را استوری که قبایله فضل کسری و هنر پروری اندک توفیق احکام ایله
 مسجلد بوسله ده بوجله قوی بود که هر بعد شهادت کسکه بقی ایله
 آرایش بولیه دار الضرب اعتبار داده تمام عیار واقع اولیه هر کسکه معرفتی اولدی
 قضیه به شهادت ایله آکا او قضایه که اول باز داره بکشدی قضایه استفسار
 ایدی که بنجه اولمشد **اول حکایت** دمنه ایدی روایت ایدر که بومر زبان
 و ایدی شرف ذاتله معروف و کر و صفا ایله موصوف **شعر** با در جان فو ابا سخن
 دلپذیر با خرد بیکران با هنر بشمارد بومر زبان که بر خاوتی و ایدی که حسن طایفه
 آفرین و لطف و ملاحت و فتنه جهان لی آب حیات کی نوشین دهنی شربت
 نبات کی شیرین دیده من چشم بر کس کی بر خواب طری سجد سبیل کی بر تاب
شعر یوزی جانی استیدی عارضی آب فروزان ایدی کویاماه و مهتاب
 جمال حسن و دلربا لعل کال زهد و با رسالغی جمع استیدی و رخسار فتنه انگیز
 خال صفت و برهنه ایله آراسته عکس ایدی **مشق** قمر بر مشرک کلدی بایه سینه
 کنش و شمش کلدی سایه سینه صویر عرصه اتمزیدی کند و زیتی که عکس جشی
 کوزمیه یوزینی یوزین کوره دیو چشم ستاره بجمله ماهه اتمزیدی نظاره
 بومر زبانک بلخی نژاد بر ضلای و ایدی بغایت ناباک و زیکی ناخفاظ و سینه
 پاک نمر دم دیده سن اول حرامزاده نظر حرامدن منع ایدردی و نه آینه سن اول
 بد نهاد را نکار حق و فساد در پاک طری غلام نر بود بومر زبان مذکور بخت
 صید حواص طوره نام زاد اولوب باز دارو تمصبه متعین اولمشدی بر کون
 بوغلامک تو رو نظری اول کجک خرامک حسنی شهبازنه روده اولوب مرغ دلی

نشکفت

اول مسوره نيك عشق دامينه گرفتار اولدي **بيت** باز اين دل غمديده بدم نور افلا
 بس مرغ هايون كچه بتر نظر افلا. غلامك ستهان قلبي اول هامي آستان عصمتك
 عشق تو اسنده سويله پروانه كلدي كه هراري كه دعوت بقدر من صالدي كلدي
 و هر چند كه ساعد عفته كوز ملك ديلاي كوره مدي ضروري خلقه مواصلي
 د برندي و باب مصاحبي فتحه قصدي چاده اولدي. باز دار هر بار كه افزون و
 ضانه بي پروايدوب اول بري عزمت تدبير ايله دايره استخيره دعوت اندي مفيد
 اولدي. و هر چند كه اول مرغ هايونك صيدي هوا سيله با نجيله در پروانه كوردي
 سكار وصال نگاره بحال بولمدي **شعر** پرواين دام بر مرغ و كرنه كه عنقا را
 بلندست آستانه چون بوطع خام يا ستمام كلدي. و نيز وصال حال دن فاميد
 اولدي. خست طينتي و كفاف طبعي مقتضا سنجه عرق سرتيه حركه كلوت
 قصد ايلدي كه آنك حفته بتر عذري در كان ايد و بفضي يابنده كمر كي
 برميان ايد. پس بر صياد درن انكي طوطي الوب زبان بلخي ايله بوالفاخي او كرتدي
 كه بن كد ايا نوايله درياني هم بهلو كوردم. بريسته دنجي بولكايي بقلم اندي بنده
 كوردم غير تمدن هلك اولدم. اول ايتدر در سوادوب اول ايتهماره بولكي
 كلمه بي از براندردي بركون مرزبان شراب بر من آداسته ايد و ب مجلس عشرين
 او تور مشدي. باز دار كلوب هديه رسنده طوطيله كوردي طوطيان شيرين
 گفتار سكار افشا نغمله آغاز ايد و بهمان اول ايكي كلمه بجرم عادت تكرار ايلدي
 مرزبان زبان بلخي بلندي. اما انلك لطافت آواز. و تناسل الفاظيله تلذذ
 ايدوب و نغمات دلاويده و ترنماست عشرت انگيزي ايله مستان اولوب طوطيله
 حرمه كوردي. و خاتونه سپاس اندي كه اندك يما ايد و انلك نغمه حاله
 مفيد اولوب كوره كورده. بيجاره خاتون زبان بلخي بلوب روز شب انلري
 پروردي. و اولد و ستروي دشمن خويلري نوازنده مشغول اولدي **شعر**
 نفس را پروردم و آخر شدم رسوا و مزجه دانستم كه خيم خوش را پرورده ام
 القصه مرزبان طوطيله سويله مائل و مهر باز اولدي كه بران انلك دلدز
 آوازي و بغير نظير الحان ايشتمسه نه عمر بزم شراب و نه ميل دام خواب قيواري
 و بر دم انلك صورت خوب و هيأت مرغ بولقي تماشا اتمسه و بكم لكس و ترانم
 فرح بخشاري ايشتمسه نه آئينه عشرتده صور لذت كورده. و نه شراب حفته

کیفیت راحت بودیدی. روزمانند فکوه اتفاق بخیلوردن بر طایفه خانه مرزبان
 مهمان اولدیلر. مرزبان دخی همانلر بخون بر مجلس خاص احضار ایدوب طویلری دخی
 انده احضار اندی نلردی تر قهر طریقه اول کی کلمه کی که غلام بخیدن تعلیم استلرد
 نکلده آغاز اندیلر مهمانلر بوالفاظی استماع ایدیلر متحیر اولوب برینه بقصد
 آخر جابلر نوز یا شلرلر اسغه ایدوب اول حلی استغراب ایدیلر مرزبان کوردی
 یارانک تشن نشاطی سویوردی. وانشر ارج و انبساطی آسباب دیکه دوزدی.
 انقلاب حال و فرزند ترجه اسقال باعث تید و کن صورتی مهمانلری هر بار که
 زبان اعتداری بر کار ایدوب حصار کا تحسین ایدوب کار کو اولدی و مرزبانک
 آینه خاطری غبار تشوش و دشکار دغدغه دن جلر یولدی. آخر نلردن بری که
 اظهار حقه جری. و واقع حالی تکلمه میل و محاباد نری ایدای ایدای امید
 کیر مکر که بو طویلرک مضمون کلری معلوم هنر مینر کلد. مرزبان ایدیلر
بیت من ندیم شی سلیمان را چه شناسم زبان رخا نه راه بر بولرک معنای
 کل من بلرزه اما انفسه دلا ویز و دغدغه شود انکیز لوندن نریک تلذذ اید
 من اگر مضمون کل من بله من امیدوار که بری دخی خبر دار اید من نلردی
 حق بقیر ایل طویلرک شغلی کل من مرزبان نلر بر ایدیلر. مرزبان بخون اهل الجود
 بجای ایشیدی که بنم سروری تلخ و بدر حضور ی سلج ایدوب ایدای ای عزیز
 معذ و بر بولرک بوخیر شمدیه دل بیزه واصل اولدی حال یون حقیقت حال
 و فوق حاصل اولدی دخی مدد و بهانه به حال قالمیدی بنم مابینرزه. رسم
 دکلر که اول خانه ده که بر عورت دن فعل حرام صادر اولم انده اقامت جایز
 اولوب اول مقامه خورد و خواب و اکل و شراب و نمسه کول بو کفت و کوا سنا
 غلام باز دادا و از بلند ایل ایدای خواجه بزرگوار بخیرک حقیقتیه بویند
 مطلع دکلر و اول کافر غمیلر حقه طویلرک مضمون کلملری مطابق
 للواقع **بیت** مکر بکون یوزی آینه دربان کوروب اولدی قسیمی بآینه و بآن
 قالوب زلی کندنده کرفار. بوی مروینه اولمشده هوادار کوروب سنبل لرب
 آشفته اولدی. دماغی درد سو ایل طولی. خون ایدی عاقبت روزی وصاله
 ارسدردی وصالی انصالة. مرزبان هاندم طو رینک قتلنه فرمان اندی
 خاتون دخی اکا رسول کوندروب ایدای قهرمان کاران **شعر** کرد و آورد

هلاک کردن کورسک امانه تیغ در میانک مضاده نفس قاطعه دهان. اما بامرده
 تامل و تانی واجب در تعجیل و شتاب غیر مناسب در **ع** شتاب بقتل من که در دست
 توام. ارباب شرع و ملت و اصحاب علم و حکمت جمیع انفعاله عموماً و سفک دما
 خصوصاً تانی و تحری و واجب کورسک در **ع** که اگر قتل استحقاقی اوله مرتب
 با قید. اگر عیاد الله بر سبیل تعجیل بری که اهل قباله قتل بتعجیل اوله بعد از
 حیف و تیغ درین ذره ندامت تا بیز قیلوله و نه انا مل تدارک و سرانگشت تدبیر
 که ملامت الخلال پذیرا و **ع** شرفی تا تامل بکوش در آزار. تا پشیمان نگرددی اگر
 مردبان عورتی اوله احواله دعوت اید و بپوده التذکر صورت حالی بوموال
 اوزره بیان اندی که ای شو رخت طو حسی انسان نوعند ز کله که اندک کل
 عرض امینا احتمالی اولم و **ع** اندک آینه کی هر نه معاینه اید رسته آنی حکایت
 باز در رخی اندک مد عاسنه موافق سطر اید. و اول مقوله کار دکل
 زبان آور کله اندک اعتدال میسر **ع** و **ع** گوا نیست توان کرد استغفار اید
 خا تو ز ایدی ای امیر لطف ایله بومری نفیس و تنفیر و تفصیر و ابویورمه که
 موجب ناسقد و مودت تلفت اما بعد الحقیق شویله قله فی الحله استحقاق
 اوله نه محل تردد و نه مقام توقف. **ع** بدن عرضک جاسنه جاسنه نطف
 مردبان ایدی بومری تحقیق و جمله میسر **ع** ایدی بلخی لودن استفسار و لوس
 بوط طیر لغت بلخند کلمات معهوده دن غیری به قادر لر میدر شویله که بوی
 کلمه دن غیری دن عاجز اوله لر محقق اولور که اول ناحتفاظی دن مرادی
 بدن حاصل اولم یوب عرض فاسدنه واصل اولم و غی ایلدن انله بوکلمایه
 تلفیق استند. اگر اول لغت بوکلمایه دن غیری کلمه قادر اوله لر بویار نک
 قانی سکل اول و شراب زند کانی بجا حرام اولور. مردبان چون خاوند نک
 بوکلمایه استدی حقیقت حالی تخصصه شرط احتیاطی مرتبه افراطه میسر **ع**
 و همان مرتبه اندی تا به هفت انده اقامت اندیل و اولقد ر زمانه چند
 که سعی اندیل طویل زبانندن بویکی کلمه دن غیری بر حرف استماع اندیل
 چون مقرر اولدی که عورت اول بهستند مبتدا و باز دارک آنوک حقند
 شهادتی محض افترا در بویور دی که باز داری کتورک باز دارا اید باز
 دینده نیان تعجیل تمام ایله کلدی مکر سرف و انعام احتمال بویور دی خاوند اید

طریق

ای کمان کی اگر یی نیز طو غری سوبله کورد و کمی که بن محراب رضای آهی دن یوزد و نذر
 و عنان نفسی هوای معاهی و مناهی اله و یردم **بیت** هوا غولینه اویدم یولدن آردم
 و فاسر نامه سینی اگر یی بازدم **بیت** آید یی بلی کند و کوز مله کورد **بیت** چون بوکلای عمام
 آیدی **بیت** فی الحال الله اولن باز نیز چنگال بجزایوب منقاد خوانخوردیله چشم جهان
 بین چمر دی خانون آیدی ای بی شرم لاجرم کورمد و کنی کورد **بیت** دبه نلک مزای
 بود که کورد **بیت** و جزا **بیت** سینه سینه سته **بیت** بر کنده به آن چشم که بدین باشد
 بدین هم جاد و خورنفرین باشد **بیت** بعد فرماز مردبان بونک او ز رینه جاری اولدی
 که باز دار غدار یی بردار ایدت عبرت غای جها زان دیلر بو مثل کورد **بیت** تاب سله سن
 بلد و کینه ایله همه جرات **بیت** و کورد و کینه علی العیاسها دت موجب جرات
 دنیا **بیت** و وضاحت آخرت **بیت** چون دمنه کل من علی التفضیل بسجیل اید و بصورت
 حالی میاها الواقع حضرت سوره اعلام آید **بیت** مادر سیر انده متوقف آیدی
 کیفیت حاله واقف اولنجی آیدی ای سر بود کلو اهتمامک نمر سی همان بوی اولدی
 که بوملعون بدکان اولدی مقرر در که بعد الود النول حبله و مکر ی زوال
 ملک و هلاک ملک مقصور اولس و من بعد حال شاه و سپاه بیا اولوب شتر به
 حقه که وز بر خلع و مهر بان مشفق آیدی اندن نه ظهور کلد لیه سایه برارگان
 حقه دخی اولد و در بولسیر زیر که نفس خستین دن فعل جیش ظهور آید و
 طیف بدسرتشدن خوی بد و حضرت نشت وجوده کلور **بیت** زبوم سویم توقع
 مدارین همای **بیت** طمع میند که کجشک فعل باز کند چینی که پایه مفسد بلند شد
 چه عجیب که دست فتنه بهر جای درار کند **بیت** بوکلام صید سیرده تا سر تمام آید و
 دور و دراز اندیشه لوه دوستدی و آیدی ای مادر بکا بلد و بوسری نند
 بلد و قصه دمنه یی کیمک زبان ندن استماع قلند **بیت** بکا بوقصه نلک
 سرن عیان آیت **بیت** بو واقع اولن احوال بیا آیت **بیت** تاب دمنه نلک قتلند **بیت** فجله
 مغرور اولوب دوست و دشمن میانده ظلم ایله مذکور و عذر یله معروفند **بیت**
 اولیم آیدی ای ملک بر کسسه که سکا اعتماد اید و بی سنی محرم اسرار امس اوله
 سز اولک سزا اسرار امتیون با ظلم رایلک مذهب شرع و مروتده حرامد و نقد
 رازی خزانة الله امانت قوینله صیانت اتممک خلاف شیع کرمه کرام در
 اما بوقدر قادم که اول کسسه دن اجازت دیلم کجایز کورد **بیت** واقع حالی

خاك پايه انفا ايليم سربو كد رضا و دي مادي دخی طور دي كدي كند و منزانم كدي
 و بلكي در صرت ايدوب شانه لاق تعظيم و كرتي قديم اندك ز صكره ايتدي **بيت**
 ايشده چون روزگار فقر تو مرد از مای ویشده چون آفتاب صبت تو كسو و كشتای
 انواع تربیت و الطباع كه ملك سباع كه سنك بابك بويو مشدنه مرته ده بیدار
 و انار عسیت و نقویت سلطانی بیشای حال و ما لكند روز نو روز كی ظاهر هویدا
 بوسید ز بونغم مقابله سنده شكركد ارق سكا فرض و واجب الادار تا برتوب
 لن سكونم لا زید كنم روز بروز انار عواطف شاهانه سنك حقه زیان و بول
 عوار و خزان سنك شانك كشتك اولم بلك ايتدي ای ملكه اول عواطف ملكه
 و ملجم پادشاهانه كه ملك روزگار بونده خاكسار بمقدار حقت مبد و لب بود
 و من بعد دخی بویسه كوك انوك وظایف شكركن پنجه عبادانك ادا ممكن و مسرود
 و سكره بري مقابله سنده پنجه نوت و مكنیله ساس و من مقصود **شعر** اول پنجه قسه
 دل فكری انوك قلام تيكدر بر شكركی انوك اما معلوم چناندر كه شدي دك بقدر
 الامكان هواد ارق دایه سنده بر كار وارد و ران و خرد سكار ارق هواسنده زن
 مثال جویان ایدرم الان دخی ایدرم ملكه زمانك فرمان عظیم الشانه طاعت
 و از عان كرم عن عظیم الجنان بر میان ایدم ماد شیر ايتدي **بيت** نيك نيك جوردا
 انرا بكم تمام كران و ما الا انعام الا بالتمام ملك اول زمانه قصه غصه سن
 سنك ايله در میان ایدوب بوسری سايراركان ذنبهان و سكا اعلاون امشدي
 سن ذمت همكه المس ايدك كه شتر به نك خصم غدار دن انتقاي بایده شرایط
 شرط و اهتامي برینه كوره سن حال ايتي نعمت و صدق عهودت مقضایي بود كه
 اول و عده انجازه بوره سن و خدمت شتره شتاب ایدوب بویاید هره ایستك
 و شتاب اندك درست زنی كم و كاست خاكپایه بیستدوره سن و الا قریب كرم
 دمنه پرفشته مكر و فریاد ایل كند و سن بندوبار دن خلاص قیل و ملك منشور
 حیاته طغرای آزادی چكوب قتل و سیاستد زوار ككه بونقدیر جه مقرر دك انك
 آتش شری پنجه خاندان لك او چاغنه صوفیسه كوك و از فی حلت و بجان ایل
 و جزئی صنون و فسانه ایل پنجه خانمانلری بل قزابه ویرسه كوك علی الخصوص اول
 كمنه لری كه بویاید بر كلام سولیدیلر و انوك هلاكنه سعی و اهتمام ایلیدلر غما ارق
 و غرض بردار لوق ایل علی التمام عرصه تنغ انتقام استه كوك بلك ايتدي ای ملكه

واصفا
 م

در

سوی

بوعقوب بن زینب است تمام قریبتر کن که بشمار ده اقدام بجهت زانیدی که ملکه دمنه
 غذا را که حقیقت حالند جز در اردکلیدی اگر اول زمانده بوقضیه عرض اید و ب
 واقع حال حضرت نه عرض استم چون دمنه نک حقیقت مکر و کید دمنه و قری و کیفیت عدد و
 خدایت طالع بوعدی یعنی که عز حضور دمنه کلام بصیحت انجام غرض محمول اولوب
 موقعی بولیدی **حالیما** الحمد لله پادشاه احوال دمنه کمره و زنیه اجماع آگاهد و بوی
 دمنی که فایده سی صلاح حال ملک و ملکه عایدد و مهمل قریب بخه میسر و حصول ب
 جا که که اگر فراجه اولسه و ملکه بر ساعت فراغت فدا القیسم هنوز نمانده و
 حقوق نفعت بیکدی برین ادا میقتور و دکلد **ربیع** اگر بهر وجه باشد اگر کم موی
 هنوز دد و جهان شرمساروی باشم پس ایوان مادر شیرین دیوان حضرت کلدی و کلیله
 و دمنه نک ماجرا من بخه کوشا غش ایدی مجموع و حوشده بقیر لید بر ایله بر اید و
 علی رؤس الاشهاد اول شهلائی راقلدی **بلنک** بختری افواه انام ده سنسیر و
 السنه خاص و عامه مستقر اولیو سباعه ذاولد که محبسده کلیله و دمنه نک
 کما تر استماع اید و با ندر اول احوال نیک و بدنه مطلع اولسندی بلنک شها دمنه
 موافق بنده شهادت ایدرین دیوان اعلام بر کسته کونددری شیر ایدی آتی
 دخی احضار لاندیلر اولدخی زندانده اولن ماجرای علی مجری کار و عیان میانده
 باسرها حضرت شیر علی وجه الشها اعلام و انما ایلدی ارباب جرح انوک شها دخی
 قلع ایدوبایدیلر چون کلهک غرض امیر دکلد **بخون** ادا شهلا دمنه تاخیر
 حقه تقصیر ایلد **جواب** بیری که چون بر شهادت ایلد حکم ثابت اولم بعد
 حیوان بلا فایده فی صواب کوردم **شیر** انوک جوابی پسند ایدوب بعدا تذکیه و
 التعذیل بوشها دمنه نک سیاستی لایم کلدی قضاة دخی اولیو ایضا ایدوب
 کافه و حوشدن خاص و عام شتر به ایچون دمنه فی قصص اتفاق اندیلر **ربیع**
 هر بخری که تخم از آرد بگاشته هنگام درو بر عقیوب برداشته **شیر** بیری که
 تادمنه فی محکم قید و بند ایدوب محافظه سی بایند شرط احتیاطی حد افراطه پسند
 و طعام و شرابدن ممنوع اولوب کوشه زندانده آسیر جمع و عطش ایله مرطبان کی
 بچار اولوب واند وکی خیانت جنایتک شامتند ز دوح جیشی و دوح زندانک
 زندان دوحه روانه اولدی و مضمون فقطع را بر القومالذین ظلموا انوک
 ساندن مکشوف و عیان اولدی **شعر** خانی صفا که بر خود را اولور **یا کبیسلو**

باطنی یا برادر اولو بودند معلوم او بود که مکار ملک عاقبتی و خیم و غذا در ملک انجایی
 ذمیم اولو و آخری هلاک و سرانجامی میفکد خاک در **مستوی** هر که در راه خلق
 دام نهاد عاقبت هم خودش بدام افتاد. **سناخ** نیکی سقادت آرد بان کل بخندید کسی که
 کار در خار چون نین سنجاری نفع و ضرر نیکی و کین نیکی بهر **یافت** **سیلیم**
 احباب و اصحاب که فواید موافقت و منافع معاصدتن بیان آید. رای هر که میدی
 ای حکیم ربانی معلوم اولدی که اولد و سترک داستان کبر غماز فتنه سازک آتش
 غمز و افسان دله خانه صد اقلری بر پا اولوب عاقبت حال لری عدا و تر مقفی و بری
 کاهک قنلی مقفی اولدی و خجیل و علا اول غدا مکارک مکافات آید و بجز
 سراسر بولدی. **آلان** هر روضن رواند مر جود که بیان بویه سؤل و سترک
 خان که دله و یک جهت اولوب نهال هر و محبت و لطف و مروتدن بر خود داد
 اولوب دفع خصم و جمع عدوده هم بشت و یکر اولوب رضای یارانی کند و مقنضا
 او دینه نقد بفرستد. **برهن** آید **قطعه** او خضر و زمانه که از روی عدلت مسند
 فزان کند و خضر نهاد. **باد** ایلو سهر تا دام که خلق صد داغ بجبین و و خرد نهالی
 عقلا کامل الذات و حکما استوده صفات یور سترک که بازار کانیانده صدیق
 صادق زکرائیه و یاران مشفقان بلند پایه سره ایه یوقدر **شعر** آنکه دلا فاق
 ز بنا و یور هیچکس از دوست ندادد کوز. **هر آینه** اول طایفه که سبک الطاعت
 دار الضرب اخلاصه و فادای سکه سبی آریسه اوله و نهال مودت لری روضه
 اخلاصه یکجمله که شمع سبیل تربیت بوله **ماده** راحت روح و معدد فیض
 فوجدر و فواید بغایت جود و منافعه نهایت یوقدر جمله سندن برسی
 بود که ایام روئنده مدد سواد بجت مظاهر اولور **شعر** کر که در کیشیه
 یار موافق. **کاوه** برینک یولنده صادق. **ایک** کوزیر بی طری برکوز. **ایک** کیش
 ایش کوز برکوز. **کمان** ایلو فخر ال براید رسته عدونک و کین ایلر کند و برین
 تخم بر بردن اولور. **استند** هر بری عاجز قاولور. **یاران** هم بشت و ستان
 یکر و حقیقه مساور اولاد امثالک برسی حکایت زاغ و موس. **و کبوتر**
 و آهورد که ذفات خواطر اکا و مثبت و مسطورد. **رای** استغفار لایقی که نیجه
 اولمشد اول **حکایت** برهن آید و روایت آید که نهایت کسیر و بر
 مرغز ادب نظیر و چشمه سار دین و آید که **الوان** ازهار کونا کونی صفحه

لوی

خویش

صیر سینه زار کرد و فی الحکله کس نرسد دی. و عکس نوادر یا حی بر ذراع طاووس یا غنچه و بر
 چشمه لوی عین جوان کی هر جا بنده روان ایدی. لاله لرشم سوزان کی هر طرف فروزان
 ایدی **منشی** روان هر چشمه بی چون آب جوان چراغ لاله هر جای فروزان نسیم
 کل چنین ایدوب جاک صبا نر کوزین قلشیدی غنائک. اغاج لر قصه کرمی سکر
 سبک خیز شکوفه و بسته اولمش دم رین. اول مرغزارده جانواران سگاری
 بسیار اولدوغی اجلد ز صیاد لر اکثر اول طرفه کلور کیدد لودی. و صید و خوش
 و قید طوبی را چون دام لرین انده بقیه ایدر لودی. اول باغ حوالی سنده بر ذراع فراغ
 بالبله بر درخت طوبی مثال او زینه آشیانه طوطی سندی. و اول مالک صفایات
 اولدقده نکتة حب الوطن مطالعها مستدی. بر کوز اول درخت او زده حقیقوب
 اطراف جوان بنظر قیلور دی. ناکاه کور دی که بر صیاد انده بر دانه دام کوه بلند
 تیره بسته دانه مستنده بر سبیل تجیل ایدوب اولد درخته متوجه اولوب کلور
 ذراع بوندن زنی خراف ایدی و دور و دراز اندیشه لر و دستوب کند وید ایدی.
قصه یار با زن شخصی راجه افرا دست. که بدین اضطرار آید. هیچ معلوم نیست که زن
 اینچنین بشتاب آید. بن ذراع اول قرار اند و کی شاهده بر سورخ بولوب کردی.
 و جا صیاد دیده تر صدایله نکران اولوب طوردی صیاد زنی اول درخت دینه
 کلوت دامن توروب اوسته دانه اکوب کند و کین اولوب بر ساعت کچدین بر قیاح
 نر جامه لر کلوب اول حوالی دامه نزول اندیلر. اندر وک سردار و سر افزای مطوفه
 نام بر کیو تر باز پرواز ایدی که ذهن پاک. و طبع دراک و عقل شامل و فهم کامل.
 و کیاست تمام. و فراست ماکلام ایلدینی نوز عندن ممتاز ایدی. و کبوتر لر کا متابعه
 مباحات ایدر لودی و کامل از مت و مطاوعت ایلد اسفلج و سرور کوسر لودی
 و لیل و نهار اولوک خدمتده که سرمایه صلاح. و پیرویه فوز و فلاح ایدی همان خطه
 اولدانه لر ز پر دامه اول کبوتر لک دیده طمعده جلوه ایدی چون اشغال لری
 قیل قیادری عنان اختیار لری قبضه اقتدار لوندر کندی. مطوفه شفق و
 مرحمت یوزندن که مهر لودن کهر لوه لازمدر زبان نصیحت ایلد حاجت تانی و فکر
 عراقی تحریک ایدوب ایدی ای یاران یکدل خرم کامل. و دای شامل مقتضای
 بود که هر صفت ایلد هر کورد و فکر دانه به اوشمه نر. تا طمع خام ایلد دام بلا به
 دوشیه بر **شعر** ز راه حسن تجیل سوی دانه مرو. بهوش باش که دامیت نر بر هر د

جواب و بدید که ای مرتبم کار مضطر او را قیوب قلمز تمام اضطرار اید آتس جل
 توفه سینه منجا لالهاده در حوصله زانه دن خالی در و معید من در غده
 اشتغال با لی اکر ستوده نصحت استماعه بحال بجه میسر در و ملا حظة عاقبت
 پروبال بجه مقصود در و اکابر سلف رحمت الله بمرستل در **شعر** کوسنه کر بلا در
 زانکه از عمر حیش کبوتر مطوقه محقوبی که اول کراهان بادیه عرضی کنند بند
 بضمیمه طریق صلاحه کتور مک منقصر و سن منبع ملا سبله جاه غفلت و غفلت
 خلاص لیک مقصد در **شعر** هر که در بند کی عرض افتاد سطل از بند غم سوادان
 القصه دو کلی کبوتر لری جرم ایدوب بی اختیار دامه غری جرم اندلر هاند کم
 شرة تمام ایله دانه او شدر کرد اب دلم سبال بار و دوشدر مطوقه فیل
 اندی که بن سینه دیم می که بغیل و شتالک آخری خراب در و تامل و تانی بر امده
 ارنگاب خلاف رای صواید **شعر** طریق عشق ترا سوب و آفتسای دل بفتد
 آنکه درین راه با شتاب رود بیخون شرة مذمومیه کو کلوز یول و بد و کور
 هر چند که کند و له ملامت اند کلر نه نامت اند لر فایده مند اولدی لر و دام کی
 جملوی تا سر چشم اولوب چند آنکه راه خلاص کوز ندیلر چار بولمیلر نو
 آنکه همان صیادنی اما ندکا ندن تر جیقر کی کیندن جیقوب فتح فراوان ایله
 دام طرفه روان اولدی تا صید لر قید ضبطه حکوب غنیمت بکران ایله فرخان و
 شان مان مغربی جابنه روان اوله کبوترلر چون صیاد جلاری بوشتایله کوزیلر
 طباط و اضطراره آغاز اندیلر و هر بری بر سبله استقلال کند و خلاصیون پروبال
 اوردر مطوقه ایدی غریز لر هر بریکوز علجه کند و خلاص کوز سبی ایدر
 و بری بریکر حال ندن اهامال و غفلت ایدر بو صدق علامتی دکلدرع وین
 چنین خانه شرط یا راست مذهب فتوتکه و آیین مرو تده صدیق صادق اکا
 در بر که محضه صیون کند و خلاصندن اهم بیل و همد قدیمک مهمی کند
 مهمند مقدم کوه نه که اول کی رفیق بر کشتی روی دریا کشت ایدوب
 کیدر لودی و بر بیل صدیق و داد و یکک اتحادیله دعوا ایدر لودی ناکاه
 قریب بر برده کشتی لری شکست اولوب اکیسی دخی جاب کی روی آبه دوشدر
 کما در دیک برشنا و رصف سباحی در در سر امشیدی نیلوفر کی آن لری میان

بود
 رهبران خیال خند که زین بیلان اید
 فراغت نماند کی فایده درین بخت
 کعبه بن خیمه ای که واکام جانب اید
 ع ایسی برین عیدم اویسکند و آب
 و بخون و تحقیق طریق و ضیق
 عمیق کوز کبوترلر جری
 و مجت مستولی افو

هفت
 اینجیجهانه شرط یا راست

دعای

غلصنک

آید کویک فی الحال زور قشال کند و سوزی دریا به آیدی و اول غریب لری
استحاضه صفت بیکین آجوب هر قتی سنه که خلاصه و منن طو غریب لری فراید
ایدی **بیت** بوکراب باشد قوی زار خلاص ایست یار و یی خضر بدیدار
اگر سیزده بوخت یو غلبه که نجات بولم یار ای کند و حیال کردن برنجاید
اجاب قدی کند و نفس کردن نقد یارید یارن یاری واجد که توگون معاوت
و موافقه قوت اید سز که شاید بو حرکت بر کیتله رای برندن قال دوری خلاص
اوله سز کبوتر نرمان مطوقه به سمع و طاعة دیوب علی کجمله بقدر الاستطاعه
قوت اید و بجملة قلدیلر اول جمل ایله رای کو تورب پروازه کلون بر جابه متوجه
اولدیلر صید بجالی کویک فراید و بی لری سز کوردی و طاقیت درماید
اولوب برکوشه ده تماشا ایدوب کند و کند و به اندیشه ایدوب سیدی عهد
و آمد مدیدد که بصورت عجیه کم عدم مد عرصه وجوده کله بند خجی بو غمه
استان لذن این حکم اول بود که الملوك عقبتہ دو سوب حال لری نه منتهی
اولوب بیلیم و بو تجربه بی سوما به کار و رنج و روزگار ایدوب وقت
احیال به بنای امور به دستور العمل فیکم **شعر** بوز تجربه روزگار بهر
بیکر که بهر دفع حراش ترا کار اید بسو انلرک پینه دو سوب وقت احتیاج
پروازه کلدی مطوقه اصحاب ایله رای کو تورب اوج هوایه بال استیصال ایله
اوجوب متصل کیدردی صیاد حریص شوخ چشم رخی طمع خام ایله والود ایله
عقب لری نه دو سوب ویده نفق ایله حال لری نه رصد ایدردی مطوقه کوردی که
صیلا هنوز الملک صیدی صد دند در وقت طامعه سی اقتضا ایدر که
هیچ بر لحظه طور میه او تور میه تا انلری هر قنده کیدر لریه بولوب که کوردی
باید نه متوجه اولوب ایدی بو سیره روی جفا خوی طمع خام جهد تمام ایله
بزی صید چون کم رصدی میان چانه سوله بند اتمشد که رای به شفقت و
مرحمه دن هزار مرحله طشره کتمشد تا انلرک شخص خبیثند زبید و چشم
حریصند ناید اولمیه وز بزدن نا امید اولم صواب بودر که ابادا
طرفیه اوجه وز و حقایق و یوب با غلر حایثه لوجه وز ناظری بزدن
منقطع اولوب قطع امید اید و خایب و خاسر و منفعل و منکسر و نه منفعلانه

بال و برآورد

کورتو مطوقه نك سائنه موافق حركه آغا اندیلن و كشت دشت و هوای چرخ اند
 و از كوت باغات و عمارات طرفه پرواز اندیلن صید كنچار چون انلوی كودمرا و كد
 كورتا واری كی بر زمان چران و سو كودان ولوب عاقبت حیف و دریغ و حزن بلوغ
 و حسرت و اندوه و خجبت انوم ایله د و نو بخانه سته كلدی زاغ همچنان كورتولك
 عقیقه دوان اولدی تا انك كیفیت طالع معلوم اید نوب بحكم السعید من العظ
 بغیره آفا اول نوع و اوقعه نك دفعه و انجیلن غایله نك دفعه زجره قیله
 عاقل آست كه در جریه نفع و ضرر زجره یازد كن بهر خود بردار هر چه دانست
 كوان نفع رسد بستاند انچه از وی ضرری فهم كند بگذارد كورت كن صیاد دن
 امین و لقی رقیه دامدن رقیه لرن استملا صده مطوقه یعرجعت ایدوب اول
 خردمند راست تدبیر بسیار فكر لیا اول امر ك خور فی خوض و نقد ایدوب بوردی
 نی معانت یار و فاداد و بی مظا هرت صید كن خردا ز بوكر باب دستور دت
 قصد كمار خیال انجان و كار باهنگار دوعی همی این كایس توان بود بومقام
 قریب بر نك نام بر میوشن هوش و ادر كه بنك صدق و صفا دعوی سزایدن
 خواصدن فرید حسن او قائله اختصاص بولشد و بچاره ساز و هم بردار لغت
 سایر خلا زدوست نواز دن قراط امتیاز لیه ممتازا و لمشد شعر رفیق خلوص و یارو
 وفادار و املو و لمشد ركاز كار لا ز مدركه انك جنانیه شتاب لیده و ز و تراب
 باینه یوز سوره و ن شاید انك مدركار لغتله بویند بدارن زرهاق ویره و بوكر دت
 مخاطره دن احسن وجه اوزده خلاصه یوز كوسن مطوقه سورای قیسه كلوب
 دست خراستله حلقه ادر فی حركت ایلدی مویش ترهوش آواز ندن مطوقه فی
 كورت اید كن خروشا ایدوب فی اختیار طشره كلدی چون یار قدمن بسته بیدار
 كوردی خوی خوانا دیده كریانندن روان ایدی و دود آه در دما كوردی
 چكوریانندن آسمانه ابر كوردی بایندی مشوق چه حالست این كه بی بیم بجا
 درین حالت تنگیای بحال است مزایای ازان چه سان فارغ نشینم خواب خوش را
 در بندیم ای یار و فاداد و ای رفیق غم كسار بعد حیلله اله بود ده مستاره و نه
 وسیله ایله بویند كرفتار اولدو كونه مطوقه جواب ویدی كه چون انواع
 خیر و شر و اصناف نفع و ضرر یا احكام قضا و قدر فرمان واجب لا ذعان خالق
 القوی و القدر منوط و مبطور و سلاهی و غم و تحت و المذنه امره كه كایس

وفلاد

بول اول و اینكه سوزن خایه
 اول خالی سنده ای نزل انداز

تجرب

قدر بدزدیوان خانه از لاله جفا القلم واقع اولش اوله . لابد در که عرصه عدم مدن
 منصوب وجود کله لایعواندن احتیاز نه فایده ویرود . و قایم نی منج اولوز .
شعر چون قضا الحینه چکلدی قلم . بند یازلدی پنجه میر علم . گاه اولوز که حواد
 تقدیر . سر و آزاد ایکن او روز بخیر . بی ویا رالی قضا ی ربانی . و تقدیر یزدانی
 بو و رطه برا غوب رای کوسر تهریب دانه . کوز مرده جلوه کوقلادی با وجود که انلری
 نامل و تانی و بصیر و تحله ارشاد ایدوب تعجیل شتادن . زجر و نه شک واضطر اند
 حجر الیدم مفید اولدی . دست تقدیر دله عقل و بصیر تم . میل غفلت الیخیر و شرب
 رای ورویتیم . کد جلاله تیره قیلوب آخر کار حلمری بند و محنت و دام بلیته گرفتار
 الیدی . مویش ایدی ای عجب من مقوله کمنه بحسن و فرستله و حدس و کیا مسئله نازل
 قضایه متقاوت . ویر تقدیری سپرد بر یله باشد صوامیه سن . مطوقه ایدی
 ای دیرک و سوزدن فایز اول . بن کمل انکر که زود و قوت و عقل و بصیرت . و جلا و
 دولت و هنر و فضیلت . و بسیار ثروت و مکت و غنائ . و الحاصل جمیع اسباب
 دولت و اموردیناره هزار بار بیدن و سندن زریک اوله پیشانی احکام از است .
 دست داوره فرار . و ساعد تقدیری پنجه تدریله نوره منزل لار از انفضا نه
 و لامعقب حکمه . چون قاضی با قی . لا قضا . قباله ارادی قلم شیت الی انضای
 الیه . قمر داز ماهی بحر سایه یار کونه . و حکم قضای قضای و قدر دی دوار عقل
 الیه سدا یلک مستغذ **مشق** از لاله نه که بزدی دست تقدیر . او نتر ناید
 بر نقطه یقینر . اوله جی نشنه کلوز داد و بی داد . کرک کو کلوی عکس طوت کرک
 دیر لسه برادیه جمله عالم . اچمدن ایدیه مز بر جی کر . نه سوز سینه الیه صا و لور اول
 نه آب دیده الیه محاور اول . نه یاز و سق قیلور کوز لویا شی تر . نه با که ایدر
 اوراق ابر . سوز یله بکه جریان فرمان فضلک دانای کامل . نلکان جاهل الیه کسار
 و میدان فقر بریده کدا یحیر السان سلطان جهان الیه معنادد **شعر** بر و دوزر
 نشاید در احکام . قضا کرد غمی زید کسی را . در قضا چون و چرا کردنه زیر لک
 ایدیم ای مطوقه ملول اوله کو کلوی که خلعت خلعتی که خیا طقدیرت مراض اید
 ملا زمان عبیده عبودیت دن بر نیک قامتنه راست . پنجه کرکسه کربانی ز سرشته
 دوله آراسته . و کرکسه راهی طراز محسند بریاسته اوله نه شبهه محض عنایت
 و عین کرامت اولسه کرک . غایت مافی الیاب کمنه آنک حقیقتنه و افاق اولیه

شاد

مح

والنك منقده اولان لطيفه خفيه يد عارف بولميه بومعينه بومشاور **شعر**
بدرد و صاف تراكارينست خوش درکش که هر چه ساقی ماکر عین الطافست
هر بادشاه که کند و آسایش طلب ایدوب رعایای بسته بند بالا قوم بی رولا کوره
آنرا نمانده مشرب عشرتی تیره و دیده دولتی حیرت اولم **بیت** نیا سایداند در دیار تو
که آسایش خویش خواری و بس موش اییدی بادشاه رعیت بنینده جان مشایم سنده
بدند و دل منزل سنده دزدون تنده پس اوئی بود که اولانک حالی ندارد
اولنه زیرا که اگر اصلاح او زده اولم فضلا اعضا کن چندان خراباید مز و اگر عیان
بالله فسق مایل اولم سلامت اصلا فایده ویر مز صاحب نبوت بکر الیه شوب عیب
و کذبون معر و معتزله الا ان فی الجسد مضغه اذا صلحت صلح الجسد کلّه و اذا
فسدت فسدت الجسد کلّه الا هو القلب **شعر** حکوانکم اگر سونجه غم از سر شهاد
مویی کم موش اییدی بی عادت اهل مکرمت و عقیده ارباب قوت بود که بورد
بوحصلت حمیده نک و سیرت پسندید نک فایده بی غایت حق و شمر بی غایت
نهایت یوقد ز جمله نهی بود که خلقک سنک خضکده اعتقادی اشنداد و
از دیله بورد و رعایا نک کرم و مروت که اعتمادی بهم و مستحکم اولو **شعر** دوستی را
چنین کسی باید که از و کار بسته بکساید پس بزرگ جد تمام و جود ملاکلام آیله
اولا بنیسه زندانیله بند یارانی قطع ایدوب بعد مطوقه دزدخی بادرانی دفع
ایلدی چون موشک کای تمام اولدی و همی تراجم بولدی و مطوقه جمیع کبوتر
ایله دهن خشت اولوب و لب نشسته چشم تر یله آینه و داغ ایلدیلر و شهر سلامت
دهر یله امن و مطمئن آشیانه لرینه کدیلو موش دخی سورلخه کیزدی کندی
چون زاع ذی کل بوجان کور دی و بند ای بنیسه انبا یله کسوی اجابک استخار
بایند حسن اهتمام مشاهده قلدی عن صیم القلب اولک محبت و و دشته رعیت
ایدوب انکله مصارقت و مرا فقی نعت حبسه و غنیمت عظیم بلوب کند و ب اییدی
بن اولک بوتر لده واقع اولان و قایعدا این دکم لاجرم بوجلین بر ضمیر و صاحب
تدبیر یله که وقت بلا ده ظلم و هکام محنت دستگیر اولم مصارقت ناکر بزم
که قند بولور یار و وفادار بولمز دگر کن دلداز غم خوار جهاندانده کرچه
یا چوقدر سنک بارک چکنلد رسکا یا چون کانون دروننده نوآرد ویدی
جوشه آغاز ایلدی آهسته در سورخ موشه کلوزن یار نیازیله آوازیلدی

کون

مطوقه ای ای حال که اولان بیدلور بی قطع استقال ایدوب آینه
خاطره زک مایل و کمال این سینه انکله ساید کلک استحقاق اولوب یارک
خلاصه ایلدی و کمال از اهل این سینه انکله ساید کلک استحقاق اولوب یارک
نقد شکسته اولور و ملاک نه قدک کلک بولور سینه سینه اولان نشسته اندک
نقار کمال و دخی هکام ایله بر بزرگ شاکت و موافقت
واقع اولک و دخی هکام ایله بر بزرگ شاکت و موافقت
اوزدا اولوب خورانی طاعت قلوز
کرکدر بلا غصه یاری ککدر موافقت خورانی طاعت
ولی یار اولدور کاره و کلاز

صافی

موش ایدی کیم در **زاغ** ایدی بز کیم که نوعدن برهم خردی چون خاک با بویه
 یوز سور ملک استیم یوز بک بر موش تن موش ایدی که روزگار کوم و سرت
 وایامک نیک و بد کورشدی و اول موضعده کر بکاه ایون سوراه لرامکی قیلو
 هر بریندن آخر زاه اشدی و هر واقعه نک ملاجندن قبل از وقوع اهتمام اید
 هر کارک یتمارینی مقتضای مقامه کوره اتمامه یشدن موشی چون زاغ ایدوکن بلدی
 زکیم یخسور اولوب ایدی ای زاغ بری بریزدن بنیالمشرفین ایاع ایکن مقاربه
 نه باعث اولدی و میامزده مایندن عینر مناسبت یو عینک مصاحب احباب اید
 نه سبب حادث اولدی **زاغ** صورت حالی بدایتدن نهضت و کن حکایت ایدی و کورتور
 حقه انک حسن عهد و کمال و فلا ارفعه اطالعن یا نایروب ایدی چو زکوم
 که اول چاره لوسنک عنایت و معا فتنک وسیله سبیل رام یختند خلص اولدول مصداق
 و مر فتنک بر کسبه اول و ربطه عناد نه رها بولدی لرسنک کمال و فلا ارفعه
 نهایت چو کدار لغو کجایم اولوب وفور همت و خلوص طوبت و صفای نیت و صدق
 عقیدتله باب سعادت مایکه عازم اولدی تا فرط خلصت ایله شرط خالطی برینه
 کورم و سبکه همتین و هدم اولوب هر دم دعوی و داد و اتحاد دن دم اوزم و خار
 ماینت و مخالفتی ره گذار مصاحبت و موافقت کورتم **شعر** داریم بسوی تو بی
 دل نکرانی حال خود با تو کیفی باقی بودانی موش ایدی بنی نعل سنک جنسک
 میانه مصاحبت بزم ستر تعمیرده مهی و محظور د و سن بود و درون و بریل معروف
 بن فکر و بد سربله موصوف ایکن مایه نمرده احتمال موافقت دایره عقلمدن بغایت دور
 و یهود **شعر** ایندم بوقصد سکار دیکری کی کان صید کیم دیدی بسکار تو
 نباید **زاغ** ایدی ای موش بوسوزی فراموش ایله که اصحاب همت ارباب حاجه باب
 مرغی سدا لملز و اهل مروت در کاهنه بنای ایدی حشونت ایله د الیز بن
 حوادث نمایند بویار کاهنه بنای اید و وقایع دوراندن بولمجا ارباب جاه
 الحیا ایلدم **بیت** جز آستان توام دیجهان نهایی نیست سر برانجری در حواله کاهی
 نیست حال چون خلقه کی بوسعادت باینه کازم اولدم و دولت کی بوجرم کومک
 حرمسته ملازم اولدم نه اتمانلدر که تیغ خنجر و همدن سیر کی بونیتدن بوزدن
 و محالدر که یز جو رستم زخمندن کان کی بر جانیه دخی مایل اولوب کز کی بو
 هواد نکیرود و **بیت** کر بشیش سیاست مینواری حاکمی و زبشرف غلامی

باز از نوسود و جزایان جان می بینم که اهل حق
 میان ناما درین جور واری وار صوفی و سوره کینه
 خیرا کاند اولی برانسته دگر نه که استحقاق الحاکم
 آتمک همان بریند کی یور و تمک در بوافعال جنک
 و نا عینکله عفا سکار اتمانلدر بوافعال جنک
 مال حالی پیدا لکه احباب و اعدا ساند رسوا اولو
 ارباب عقل و اهل فضل نشند کدی چن سکار ایلدر

ی ندیری بدام موش اندی ای زاع کر ایله باب جلمه نیم جابهر آچه و دام نرقه بی
 صیدایون دانه فزید صاحب که سنک بی نوعک طبعین بود کن سکه مصاحبت کا عظیم
 سیندر چون بایند جنسیت یوقدر یاغریا این سنک صحتکدن اجتناب کا فرض عیند
 بوند برلم که بر مقتضای قول حکیم روح راضیت نالجس غذا استالم سنک مصاحبت سکان
 سوهان عمر عزیز واره جان نفیسدر غایله مکرکدن بران امن وطمینان بکا امکان
 دکلدز هر کسه که بر شخصه صحت ایله که اندان این اولیه اول واقعه یه مبتلا اوله که ال
 کیک دریا اولمشدر زاع اندی کمیتله اولمشدر اول
 روایت ایدر لکه بریک دری برکوه دامنده خرامه کلشدی و آواز قهقهه و صدای عقده
 سامعه دهر و کبید سپهر طین ولوله ویرمشدی قضای آهی بریار شکاری اچر کن واج
 هواده اول حوالیدن کچر کنی باصره کیک خرامه راست کلوب آواز قهقهه سی سامعه
 واصل اولور تخیل باز طرح مصاحبتی مرسوم اولوب الحاصل جان و دلدن آنکه مناسبت
 مایل اولور چون سیلاب بحبت باشند ناشر خاطره بوندیشه دوشر که بوجالده هر شخصه
 همدم مناسب و بر حجم مصاحب بالضروری ولجید تا ایام دولته یاری و همگام کبند
 غمکاری اولوب حالت صحت و قلبی مصاحبتند نضا و وقت مضنه روحی مواسستله نضا
 بول معنی غز بورده مثل مشهور در که السنه ناسدن مذکور در که هر که نی یار بود پیوسته
 بیا بود بونکه آراده بوبت هیف در که زاده حزیندر جماعده هر یک که یار
 یوقدر دخت عشرتینک یاری یوقدر یوکیک بریار خندان و ی خوش رفتار و سیک
 روح و شیرین گفتار و در قلندکلور غنم اولور سه و جیسنک اینسک صمیمیه تازه و خرم
 اولور و سینده نقد را له اولور سه بونوعک همدمنک الفیله منشرح و ی غم اولور
 یاری باید چگونه یاری باید یاری که کره زکار من بکشاید هر که جمال خورشید بنماید زاینیه
 دل عبارت غم بزاید پس آهسته جانب کبکه روان اولدی کیک نا توان بازی کوریک عدد
 کنان بر سنک شکافه پنهان اولدی باز اول سورخ و بنده نزول اندی و زبان بنیان ایله
 کیفیت حالی تقریر آخار ایدوب اندی ای کیک سواق ازمانده الی هذا الان سنک نضا
 غافل الیم و سنک و غور کلا تلک کاسمور اولدوغی اچلدن شدیدک واقع اولان
 تفصیل دن معذور اولم الحاله هذه آواز قهقهه کک واسطه سیه کرکله نشاط تازه
 و روح انبساطی اندان حاصل اولوب صمیم من بیکه صمیم جان و دلدن مایل اولور رسم
 سندن التماس ایدر کن من بعد بندن ترس و هراس امتیوب بنملا استیسا ساید سن و هشت

یکلدن

وختی قوتی کمال اخلاص له آستانه مره اختصاص اید سین که برکت مصاحبتی بیکانه لك
 بیکانه لکه مبدل اولود و بجزه و دادش مراد و برود **بیت** نخلیست بخت که از ویوه
 مقصود هر چند کسی پیش بر پیش بر آید کیک زبان تضرع و اعتداری در کار اید و بایستی
 ای قهرمان کامکار لطف ایدوب بو عین کوکلی عفو بشا ریتله شاد ایدوب و نسکینه دید
 مرسته نظر ایدوب احسم الرایمین جانین یل ایل بریکل آخر دخی سخام ادم فرمودات
 باشک صدقه بی قوشه جانینی آزاد ایدوب **بیت** مزو دیدار تو بهیهات چه فکرست خطا من و
 وصل تو عشقی انه جمع خیا نیست محال هرگاه که آتش و آب بر بریده امتیاح و کد بجله سنک دنیا
 مصاحبت اول زمانه میسر اولور و هر کیمکه سایه و آفتاب بنده اقراران و امتیاح اوله سخته
 بنم یا بنم زده مراقت اول وقت وجود یولور **ع** زین فکر در گذر که بجای نرسد با ایدی
 ای عزیز سنده انصاف ایلکه که بومهر با نلقده نه عظیم و لا که سخته لطف و مدد ایدی مستلزم
 هیچکامه کلال و انقلا و ارکه سنک امثالک صید ندن عاجز اولونه منتا اید کسور و
 انکسار و ارکه کند و طعم ملک سکارندن فرمانده قالمه همان بود که بوند غیر عید کلد سخته
 و مصاحبت سودا سی و مرانست و مجالست تناسی سکا مهر و محبت باعث اولدی بر تمام عجبک
 و حرکات دلفزیک غماش سینه بولدی غلده میل به محابا حادثا و لدی کوچ که بکا سخته
 مصاحبت ندن فراید بسیار حاصلد سکا بخله ناسبتند منافع بشمار متواصلد اول بوکه
 چون بنم انای جنتی کوره لوزیر یا حمایتده پرورش و برودم دامنک دزدست نقدی
 کوتاه ایدوب بیزامو که قدم ستمی دازا میته لوسکا دیدن ممتد نظر ایدوب چشم رعایتی
 سندن پوشیده طومیه لوسوزنی بالک و حرم فراغت خاطر ایلهم اطراف کوهی طواف و اکثاف
 دشتی کش اید سین ثانیانی اشیا نه ایلنوب شاهانه بیکوسستم تاجایکا مینع و ارکامه
 رفیعده ساکن اولوب بی نوعکدن حیثا نله سرافراز و افرانکدن رفعت درجانه ممتاز اوله
 ثالثا سنک قبلکدن شانکه لایق بر محبوب صورت مرغوب سیوت موافقت بولوب سکا ترویج
 ایدم تادست معاشر تله در اغوش و محنت غربتی فراموش ایدوب دور کار کی حضور و رفایه
 بکوردین **بیت** نه از زمانه جفا و نه از سپهر مالد امید حاصل و جام مراد مالد کیک
 ایدی سن ابرم غماش عنان اختیار طووسنک قبضه امتداد لکه ددین سنک رعایا و خراج
 کتار لکدن برین بن مقوله کسکنا اعلای و اقوالی هو و ذلت و خطا و غفلتد نخالی اولوب
 احتمالی مالد و اول وقت کین سنک حسن النفا تکه استظها ایدوب سنک لطف و عنایت
 امید و دار اوله میکن که بند زین صداد و اوله که خاطر عاظره مخالف و مزاج مبارکه ناملازم

لاجرم سرنخه غضب خداوندی ساعد عهد سابق بود و سه کرب و تیغ خشمگین کرد و تیغی خواستی
 او سه کرب همان اولی بود که **بیت** قلوب سست قناعت بود این کرب دریا کی عزت پادشاه
 گوشه خلوت و توشه عزت اختیاراید و قبل از عزت یارگاه حکامند که مستمن خطرات کلدی
 قرار ایدم **بیت** تماسی رخ خورسند خورسینیم همان بهر که چو سایه بود یوار
 بنشینم باز ایدای برادر بلزی سین که دیده دوست مشاهده عیدن نابینا در ش
 زشت که دوست زصادراوله بغایت رعنا حسنا **بیت** زهر ترادوست چه دانند شکر
 عیب ترادوست چه بیند هنر کجک هر باری که زبان اعتداری برکاد و زکربان به
 نکو را ایدی باز مقابله ده شای جوابی و دلپذیر نصیحت و شعر اول و خطابی قیاسلر
 و عهد و پیمان و وعد و ایمانله موکد و تفرع و التماسلر اول مرغ رسیده دام صحبتی رام
 ایدوب محصل کلام کجک غش قبلند مرغ و حی از حلق و خواه ناخواه حمیردن قبل
 جگر کی سواد خدا اول ساده دلی اخراج ایدی چون طشر کلدی یکی یار بر برین کمار اید
 نکو را بنای معاهدی سوکد بسیار و ناکدات بهیمار له حکم و استوار اید طیرس باز این
 عز و ناله اکرام و اعزاز له اول مقامدن کورتب آشیانه سه کورتب اول سکس خاص
 و نشین زهت اساده کمال خلاص و لخصه اول بر بریده الف و استیناس اول در حیات
 حال بر قیام کون و موال او زده کجک کجک دردی باز دن بواعیتاری کویجک تکالیف و
 تکلیفدن بری کستانخانه اوضاعه جری و لوب تابرجای بکلم و ناهاوار ترنم و بی تقریب
 خنده و بی سبب متفه را اید اولدی باز علی همت اگر چه کجک و اوضاعه غندن از غرض
 ادیب آب غولم دیوان جرایمند خط سه و خط استی محو ایدردی اما شمشیر کینه نیام سینه
 سند جایگیر اولمش و همال غضب زمین قبلند رسوخ و استی حکام بولمسیدی اتفاق بر او
 مزاج بازه متعقلی عارض اولوب بر مرتبه واردی که طهارت بخورم و روانندن قالدی
 ناچار اول صیغ شامه دله و اول کون آشیانه دله آشیانه سندن قور اختیار قلدی
 چون کجک اولدی حوصله سی غدا دل خالی و آتش جو علم کاندرونی مالی اولوب نفسی
 کفهاد بازده مرکوز ایدی حرکت آغاز ایدی کجک چون سینه سند کینه دیرینه که زمانه
 جمع اولمسیدی باز یختم آلود ایدوب هر چند که ناصح خرد صورت عهد و پیمانی
 مضه نظرند مجلو که قلدی گوشه چشم قبولیه نگاه امدی و کجک فانی و کجک
 و ایله حوصله س پر اتمه بهانه طلب ایدی کجک بشره بازده آثار غضب مشاهده قلوب
 عین الیقین کند و هلاکته کمر کینی در میان اید و کون قلوب دل برد و دینم برودندن

برآه سراید و بیایدی **بیت** چو عاشق میبندم کفتم که بدم کوه مقصود چه دانستم که این
 دریاچه موج بیکران دارد ای دریغ که بدایت حال دل نهایت کاره نظر اندم و ناجلسله
 پیونداید و ب کهر بند کاهری که بر مشلود **ع** که از مصاحب ناجلسل احقر آگیند کوش
 هوته پیوندایدم کاجم کشی عمر بر گردابه دوشدی که ملاح تدبیر انوک خلاصند ن نا
 امید در ورشته عالم بر وجهه منفعدا و لشد که سرانگشت تا ملکه کا الخاول اربعید
بیت نه از رفیق وفا و نه از حیات امید نه از سپهر بشاوت نه از زمانه نوزید بونوع
 کلمات جان کد زایله نیاز اید و با غلری و نالان و کریان آتش خیرت یا ناکه که کی حکرن
 طاغری باز همچنان غل آری آتش خشمه تاب و منقار خواخو زهر آب خلمه
 آب و یوب سفک خون یکجهانه ارادی یکیک چون بازک بجان مشاهده اندی
 قوط احیای پینه کور و ب شرط اید و می د و تدی باز کوری که انوک قتلنه باعث بسته
 حادث اولدی و هجند که تصدی ایدی هلاکن ایجا یاد بهانه بولدی بیطاف اولوب
 بککه نه سبب غضب اندی و قتلنه بوفسون و فسانه می بهاناید و بیایدی و امید که
 تاب آبدن القاب واضطر اید اولوب سن هوای سایه ده آرام خوابه اولوب سن یکیک
 اید یای ایجهانیکر حال باطله شب کلن و طلعه روز عالم افزو که مستدر واقضای
 خا و داند نامنها یقیر فانه جمله جهانی حجاب خلت احاطه نمشد و اول حضرت بجه تاب
 آفابدن زخمده دریا بوجیت نه استطاعت بجه هوای سایه ده استرحتده باز ایدی
 ای نه ارب مخالف سوز سولر سن می و بی نگد سیایدوب کلامی بدایلر سن ایللی خاویزای
 سکا کوسره ایم دیدوی بر اولدی و منقار خواخواری ایلله سینه سن چاک ایدوب بیدکی بر
 اولدی بوشلی اول اجلدن کوردم که تابله سن که هر کسه که خلاف حبسینه مناسبت اید
 مضرت نداین اولدی و غی شخصله مصاحبت ایلله و یکیک در ی کی روز عمری شام و شب
 اجل تمام اولوب دانه صحنه میل اند و کی ببید ذکر قمار دام اولم بدخیمان بوموال اوزد
 سکا بانوع مخالف و سکا طعم اولد و غم اجلدن سندن بالطبع خایم سن سکا میا نمده انوا
 محالست نه جهله کسک و اسباب هوانست نه طریقه آمله اوله **ع** آغ اید یای زیرک
 سندن انصافله سوبله و کند و عقلمکه رجوع ایلله تانی ایلله نظر ایلکه سکا ایدان دیکانه
 فایده حاصل اولد و سنی اکل اندن نه منفعت زایده و اصل اولد و با وجود که سنک
 بقای ذات و حصول اوله نکد بکاخچه فایده میسر و هزار منافع و مقاصد مقرر د **ع**
 هیچ دوا مید که بن سندن بجه منفعت و مرکن سن بندن مضرت احتمالی و بیه سن ایجا بن

مید که بن سنگ طلب کند راه دور و دانا قطع ایدم سن بندنایا و اعراض یورده سن خضر
 ملتئم احاطه معرون اولیوب ناصیه ایدمه دست رد آورده سن بوسرت خوب و سرت
 مجوله سکا لا بقید که نیم حق غریبی ضایع قلوب و غریبی آستانه مراد بخشند لانا امید
 و بی ضیبه قله سن **بیت** بیمار غریبان سبب زکی جمیلست چو است که این قاعده در
 شهر نما نیست یا بولخلق حمیده و اوصاف پسندیده مقتضای بودید که جنبه ای
 فواج لجا سکه مجز و مشام رجای رایحه روح برونگه ملاطفت که معطر قلبه سن از تو
 غریب کی بود رسم غریب پرویدی موثر ایدم ای ذی ذیغ برایکی خضک بر بزم معاذاتی یا عاضد
 یا ذاتی عداوت که عاضی و لا اکاز ال احمالی وارد بر جلیله ایل اولک ارتقا عتبه
 بحال میسرند اما سؤیله که عداوت اصلی و خصوصیت جلی اوله علی الخصوص که عداوت قد
 خصوصیت حادثه دخی مضنم اولوب سوابق مخصوصه لولمخ منازعت اقرار اوله هیچ بر و
 اولک ارتقا می دایره امکانه داخل اولمز و زوالی علی کل حال محکم اولوب خصمینک
 ایکسی دخی معدوم اولیمنجا اولک عدی وجود اولمز و زوالی علی کل حال در **ع** ناسر زود
 خیال سراز سر زود عداوت ذاتیه دخی کی نو عدد بریسی بود که اشخصیت و ضرر عداوت
 خصمیند نه بر سینه مضر اولیه بلکه کاه بواندن منظر اوله کاه اول بوندن متاثر بیده
 کسی که میا نلندن نه محابا ملاقات جلیله محال اندند اما سؤیله دکلدر که ضربت هموار
 بر جانبیه مقرر اولوب هر بیت هر کون بر طرفه مقصود اولم بلکه بعضی اوقات شریان
 ظفر و بعضی زمانه پیل زمانه فیروز اولور بونوع عداوت اول مرتبه موکد دکلدر که
 اولک دخی هر مذهب را اوله اول سبید ز که نسیم ضربت هر قسقی جهت که تنسم ایدمه هر سینه
 اول طرفه تسلی قلوب و تسلی صدور حاصل اولم ایکنی بود که همیشه مضرت بر جانبیه
 واقع و منفعت طرف آخره راجع اوله مسئله کوبه و کوسفندله کرک کی هر طرف مظهر
 و مقصود و زحمت هر بیت طرف آخره مقصود و بونوع عداوت مرتفع اولم و مستغفر
 بو بر عهده در که بیغیر از زمانه و لا یغیر نه کر رش زمانه خلل اولور و نه اختلاف
 زمانه زوال پذیر اولور پس بر خصم که قصد جانده فرمای روان اوله با وجود که جان
 آخر دنه ماضیه بر سابقه واقع اولوب نه مستقبله بلکه محتمل اولوب مصاحبت
 و مصادقت نه بر قله ممکن اولوب مایند بعد المشرقین و ایکن ملاقات و موافقت
 نه کیفیت و وقوع بود **رباعی** آن خطه که روز و شب هم پیوندند یار سینه مهر و سیاه هم
 بندند من با تو نسیم و در حالت نیر ارباب خرد تمام بر من خندند ذیغ ایدم ای

زيرك محمد الله كه بنم سكه علا و له اي و ميانم ده منافوت و مخالفه جعلي دكلد اما انسا
 جنسك سكه بالقرض عدا و فدا ربه بنم آينه قلم خلافتك و اكنه خاطر اشبه
 مهر و نجسكه تاينا كدر هر آينه جوق قاعد من القلب رو زنه محقق و مقرر در
 امتداد ام كه اول حضرتك دلي علي بنم صدق عقيدت و خلوص طوبه شهادت **فيله**
 توپندار كه دكبر زلت كه نيست مونس ايدوي فراغ سرحد مبالغه دن طشركيد رسن بكا
 مصداق و مضاجت تكليف ايد رسن فرضا كه بن كند و بنفسي جبر ايدم سنجي بومد عا
 اوزره صبر ايدم سن يمكن كه آردني بهانه ايد شيشه عهد عيسك غنك كس ايد و بهمان عا
 اصلي و عداوت ذاتيه معاد قله سن ماء را كد كي كه مدت مد يد بر يره طور ربه كوچه
 بعضي عوارضي متغير اولور اما مقتضاي ذاتي اولن صفاتي باقي قالور مثلاً انق اوزره
 صور و كسلر سويند در و سفته ناري كي كه سورت ضرري و شرت شرري فتور بولسه خار و
 خاشا كه بيش سه كويوند و در دشمنك مصداق فته اعتفك و ما را فعتك نما بختنا عا
 جابر دكلد و اعدانك مخاصمتي و بلك تيز جنگك لك مخاصمتي آزمايش هر بار كه اظهار
 صداقت مبالغه قلعه كا با و رفته من كرك **بيت** اسيد و سني از نو و دشمنان كهن خان
 بود كه جلب كردن كل از كلن هر كسه كه عهد دشمنه اعتماد و پيمان ايمان عا ايدم
 و انسون و افسانه سن كوشن ضايله اصفا و سم قبوله استماع قله اول واقعه دستور
 كرتار او كه اول شتر سوار اولمشدر راغ استغنا ايدوي كه بجه اولمشدر اول
حكايت مونس ايدوي بر شتر سوار اثنائي سفره بر موصعه بيشدي كه كار و ايندر
 انده نزل اولمشدر ايدوي و نه كه ديشلوع قوتوب كه دوي منزله قوتوب كار بان آتق
 كاروان انده آتق يا قوتوب قوتوب كمشلروي انلر رخت اقامتي كويچك كار بان صبا آتق
 آغاز قلدي و مروه باد سوار اول آتق تيز اديوب اندن مظاير اولن شزار و اطراف سايان
 اولن خار و خاشا كه بيش اول نو احيده اولن در خستان بالكلية طوتوب اول
 صحرانك هر كوشه سند بركه لاله ديوار اولدي ميان بيا باند مكره ها عظيم و افقي جسيم
 اوي آتق اطراف دايي ماله و شعله خوار كي احاطه ايد بلك عاجز و فرو مانده قالور
 هيج بجايته يول بولدي و هر طرفه كه نگاه اندي راه دها كورمدي از قالدوي كه تاب
 اتق ماضي كوي تابه قاور و لم و صر صر بار بوارم خرمن حياتي سا و رله جون اول شتر
 سوار كي كوردي بفرع و ذاربه آغاز ايدوب ايدوي **بيت** چه شود كه بكم مرحمي فزايي
 كره از كار و بسته ما بگشايي سوار غايت مشفق و هم و مهربان و كور ايدوي جون بارك

استغاثه من استیدی و حرات آسند ز ما یکی اضطرار و نهایت القابند ز ما یکی بیج و تابان
مشاهده اندی کذب و کذبیه آید اگر چه که ما در این کار و دشمن بد کرد و اما این
فرمانده و عاجز را که امر حیات مذکور و نه جایز را ولی بود که قلوب همه بفرمان
کرداب محبت را فی طریقه حکم و بر تحمیل چیزی که مگر سعادت دنیا و منیع کرامت آخرت در دیوان
حسناتم زمینند **آگه** پس باند اولن توبه الهه اولن نیت نیک و اجتهاد بقلوب ما در
طرفه او زان دی ما در توبه که حصا حصین و استواری کو در یک نیت اختیار کنند و سن این
آندی سوار نیت خیریه اولن مظهر شری شری رضی نار درین ظاهر اندی بعد توبه درین
خیریه بعضی موثر کلماته بضمیمه آماند و بایستی ای ما در بلور سن بجه و در طبع
دستوار درین خلاص اولدک و بجه کرداب بوار درین نجات بولدک و بعد که بوجبت
شکرانه بی بر گوشه اختیار اید و ب من بعد مقام آزار و صد اضرار ده اولیه سن که
موزید نیاید بدنام و آخرت ده دشمن کامد و در حمت حد نه و در حمت خلق نه محروم
و بمورد **ریت** بدست از خدا و میاز از کس ره رسکای میبست و پس ما را دید ای
سوار بوسون درین فارغ اولد که بن تاسک بز عیشکی زخم نیشملک ایتم بومقامدن کیم
سوار اید ای ما در بونه گفتار ناهنجار اولور بن کاستفت و رحمت بایند قصودکم
و سنی میان آسند قویوب نار و نوز ایدم بز اولسم سیل فانیای بنیه کیفری و سغده
آتش خانجیای کیفری احسان آسند اید سز امید که کرم جز آسند **الرو** **ریت**
از جانب من طرح و قاداری بود ازینش تو این جناکاری بود ما را اید ای بن اسلاید
قصودم که اما محله واقع اولدی و لطف و احسان کی درین بیور مدک لیکن مستحق
وصول اولدی سن بلور سن که بن مظهر شر و منبع زهر و منشأ ضرر جمیع جانور بنیم
شر شدن او سن و خصوصاً نوع بشر ضرر زهر مدن قان قاسن و چون سن نیم کی مظهر
شر الوجودی خیر محض فضا سنده قویوب تنکای عدمه کوند مدک و بخیلین منشأ فضا
آتش افسار دی سیل و مار به سو بوند رب کار بار وجودی نار بوار کم کونید مدک
هر آینه انک کافاسده انواع آفات و مخافته حاضر و منظر اولم که شر تر بود
خیر المیک و خیر له شر انکه بر اید بلکه بد کردار له احسان نیک کو دار له اساءند
بد و در **ریت** چنانکه در روش شر و عقل ممنوعست **یدی** به نسبت پاکان و نیکوکاران
بجای در صفاتی که مردم آن آند **یلمج** وجه نکوی بمنیوان کردن بروخی بود که قلنا **هبطوا**
بعضکم بعض عدو قهر صریحی و بیخبر سز کله بنم میانزده عداوت قدی و اید **دور** **بنلک**

و عاقبت اندیشک مقتضای او زده دشمن مقتول و خصم محذول و اولی لازمید و بحکم
 ائمه الا سوزین زنی قبل بحسب العقل و النقل سزطایفیه فرض عیندر چون بویاید فرما
 شرحه و مقتضای عقل و طبیعه مخالف فعل را بگوید و ب رحیم بریند تخم نیش محذول
 نیش از زانی کوردک البته سکا ز هر دو هاند چاشنی طاند رسم کرک و بندند اندک
 بخرج اندر رسم کرک تا استماع قتلدر بر فعل مکرر سکا اتباعند تا متناع قلندر و سایر لوله
 بخرجه اولوب سندن عبرت و نصیحت الی سوار اید یای قهر مان سکا بویونه افاضت در که
 سولین و بویونه بهانه در که ایلرین اضا فایله احسان مقابل سنده اسائی عجمه ملند
 روا کور مشلودر کرم مکافات سنده جنایتی قنقی شریفه وخصت ویرمشلودر خبر ادا سنده
 شریع و بر عقل و او کوهن و نفع جزا سنده ضری کا قاضی دخی بویورم **بیت** بنا
 اولای بویور بر آفات **بیت** ینما احسانه احساند مکافات ما را اید یای سوار سن بویکا زه
 انکار اید رسن که نو عادت انسا ند رسن مذمب کرده نیک و بد بر ابر اسادت و احسان
 یکساندر **بیت** کور و احسان ایدر عصیا عجمدر عجمدر عادت انسان عجمدر هر دم مرهم
 بویونه یونس و نونش محله نیش روا کور رسن بن بود عوایه ین سزک فو کوالی قایل
 اولوم و بوم معامله ده سز دن نه کیله ایله آلمسه ینما انکه و بورد **ع** یک خطه عجزان به
 که فروشی همه سال هر چند که سوار زبان محاوره بر کار اید یای سوار مساعد ساعد مار
 طارک لوب اید یای سوار جاره کار همان بویکی امرک بر سن اختیار در زاولا زنجی
 سکا یاوره ین و یا شتر کدنی اید اقله ین القصة سوار هر یک حصار انکاره تخصن
 اندی مقید ایلوب آخر کار بوعهد او زده قرار اندیلر که مار سولیکه که شهود و عواسی
 عدولمه اثبات ایلوب سوار اسکا ت اید و انوک زخمه جان و دلدن خبر ادا اولم و کند و
 هلا کنی عن صیم القلی اختیار قلعه پس مار اطرافه نگاه اندی کور دیکه بر کا و میشن بیابان
 کورنور و میان صحاره دخی و چرا اید را اید یای سوار کل بوشکی بر سلیم دلدن استفسار
 اید لم پس ماد و شتر سوار اتفاقه کا و میشن قنقه کلدر مار دهمان زهر بار و هلاهل
 تشارین لوب اید یای کا و میشن و زکار در که بویابان جهانده کشت و کذا اید رسن
 جزای احسان ندر بجه بلورسن اید یای آدیلر مذمبینه صور رسن مکافات احسان
 اساءت در و بادا ش انعام جنایت بود عوانک صدقه دلانده بو کفایت تمیزی که بر بنجه
 مدند که بونلر دین بر نه خدمت ایدوب هر سال صحرای وجوده غزالچین کی بر کوسال کورد
 خانه خدا و ندی شیر و روغن ایدرم و انوک وجهه معاشی و جهة انتعاشی بنم زنده

اولوب بتم حق خدمتي بيه وشكر نعمتي قلم ديردم چون بيا ولدم نتاج بجه دن قالدم بتم
 نعمتد حالي ترك ايدوب حقوق ماضي بي ونندي وني برصرايه صالي وروب نك وشها
 فودي كيدي چون بولم زارده بر مقدار اولوب بي كار و كامكار كوزدم بد مندي
 الجمله سمن و سمن ظاهرا ولدي بكون صلحيم بوجا بندن كذا ايدوب ديده دقتله بتم حسن
 حال و يال و باله نظر ادي چون بتم ضحامت تن فاند ايمي كوردي نجي ايدوب نداشت
 تمامله دودي مقامه كيدي يار ندا سي بر قصاب كنوب بي كا بيع ايلدي بكون
 سلق خانه اليوب بي نبيخ اتمك مقر دوز انسان طايقه سه احسانك مكافايه
 بودر كي ان اتمك حال من اينست يالان ياكه كور حله خود ما را يدي داشته حكايت
 حال مكافايه استك و مذهب آرميانه احسان مقابله سنده اسات نام ايدون
 استمع اتمك همان نه توقف زخمه آماده اولوب عهده وفا و شرط معهودي ادا اتمك
 كوكمن سوار ايددي بزم شريفتر زه شاهد واحد الم حكم ثابت اولم وشهادت حد نصابه
 و ارمانيه قصا مضابولم ماريه آفاقه نظر ادي اتفاق كوزي بر درخته راست
 كلدي ايددي كل بودر خندن دختي كيفيت حالي صوره لو بو بايد اولم خندن كورده لو
 پس معيله اولم اغنج دبه و ارديلر ماران دن دختي صوري كم مكافات احساند ايددي
 مذهب انسانه جزاي احسان اساندر و مشرب آدميانه با داش منفعت مضربدر بو
 رها تله كم بن بويي بانه بر درخت سايه دارم و ليل و نهار بربايغ او زنده طوبى
 آينه ورونه به خدمتكارم بي آدم دن هر زمانده و درمانده كم بويي بانه بتا فائدت
 كجكوي بر يا اولم كلور سايه و رونده بر ساعت اسوده اولوب راحت اولو چون شدايد
 راهدن فراغت و نكاح هوا دن آفاق بولور كوزلر بچونب ديرو بالامه بفر ايد
 بونك هر شاخدن بودر كلو چوب دسته و بوقدر بر صباي واو زنده بومقدار بخت
 و ان دن بوقدر عدد قايي جهر سويله كي يانده ببولنه يا كسوف في الحاق الحقوب ساطع و
 بر قاجر كسر بونك بيه كم بولر بندن صفا بولور لاجنا قلور لر و با وجود كم بندن حاس
 كوردر و زمت و رولر ببيت من در اندیشه كم چون بر او سايه كم اوران غم كم حسان
 بر كند ز بنيا دم ما را ايددي سوار شاه ارمي بر طرف اولدي شمد نصكره دختي نه بهانه
 اولور البته شرط معهودي ادا اتمك كر كوز و زخم نيستعه رضا و برك كرك سوار قلل
 ايدوب ايددي تعديل سوز لانم ايددي و لميدي و بو بايد تركيه و اجاي ايددي بولدي
 نلق قان يره و دكل عدالتك لائق دكلد و نه ببيت قصا رضاي حقه موافق دكل

باوجود که معلوم کند که جان عزیز و میوه زندگانی را از دست داد و در قلبی بقیه دین را قطع
 املیک صعب کار و خلقت حیاتی بدن خلق املیک امر سوار دزد اما من بعد از طریقی
 او زنده و بسوی که اگر بوقضیه به برگردی بولنه بی مضایقه قضایه رضایه و بر سر
 معهودی بقدر ایدوب بولنه کند و بی تسلیم ایدم بوانشاده اتفاق بر رویاه اول تو اید
 گذر کن بومناظره کور و بی مشکل لری نیکی دیوبت یاب یاب یا تکراره وار و بی تو
 مبلخته سه قولا قی و در و بی تفصیل حاله واقف اولوب چوری چون ماری کوری سواره
 ایدی کل ایدی قضیه بی بود و باهتار صوره لوبوباید اولدخی به در پنجوب و پرور
 کوزه لوسواره هون تفصیل حالی اعلام و جواب و سوا لی تمام آمدن رویاه پراشتیا آواز
 بلند اید ای ای هر بلر میسین که مکافات نیک بد و جزای احسان اسانده اما من سوار
 حقیقه نه احسان اندک اوله که مستحق بار اسان اسات اوله من سوار چون حقیقت حالی
 حکایت ایدی رویاه ایدی من مرد عاقله بگز رسن چون پیوده سوز سولیرسن و حق صحیح
 ستر ایدوب کذب می کند و که نسبت ایلر سن عاقل کی و با شد سخا می خطا گفت
 ما را ایدی بی سوار است سولیر اسانه اول تو بره که بنی و رطه آسندن خلاص ایدی رویاه
 بقیه صورت کوسر و بی ایدی بیکلامه یا و رجه مقصود که بود در جسات و بهیكل
 ضحاکت بیکر ایل رب اکبر بگز بر او در سن و تو بره به اکاسیت دایره عین المورک
 اصغر در صعه بملک بجه ممکن و میسر در مار ایدی بوجلی مشاهده ایل بیان سهار
 و بوز عوای برهان عیانله اثبات اسان و الحاصل اگر اعتماد امر سنک اسانه خرا شده نزد
 رویاه ایدی اگر بوقضیه بی علم الیقین یلم و بوضوح رای عینله مشاهده قلم امید
 در که بوقضیه بی لطف حیل ایل حل و بوضوح می اکل وجه او زده فصل ایدم پس تحقیق عوا
 و تصدیق مدعی چون سوار تو بره نکا غرض آچی و بری مار کلام رویاه ل مغرور او
 تو بره نکا بجه کوری رویاه چون آتی کوری آهسته سواره دیدی ای جوان چون
 همیشه دشمنک زنده کورک و خصمک خطو جانده بولند که فرستی غنی بیل و مجال
 و بره امری تدارک قبل بیت دشمنه که فرصت الدیره همان قیدی کور بنفش و بره
 پس سوار تو بره نکا غرض حکم طو توب سنک خالایه سولیر و ردی که مارک زهر می
 حال اولوب کشته سی زهر هلاک اولدی و بی آدم انک شرر و ضرر زهر بدن تو توب
 روی عالم اولک خست خستند زبانه و باک اولدی ع ایچین بد زندگانی کشته به
 بوجکایتک فایده بی بود که ضرر منده که از مندر که طریخی نامری تو میه خشم فتنه

فته انکیرت رای فریب آیین مغرور اولیه و هیچ وجهله بولک عهدنه اعتبار و قوله اعتبار
 قلمیه تا بولک نام نبلانسته در مانده قالیه **بیت** اولکه قول خصله مغرور اولود شعری
 بتر و شنه نورا اولود. دوست اولوق دیشن اولوق بولور کم قراق یوزلر بزدل و اولور
 ریاغ اییدی بولکلام کالی انشای که عین حکمت و محض نصیحتد رقول سامعه ایله ایستدم
 و بوجا هر ذوا هرما نری که معدن عقل و کان خرد دز مستحق حد کویزه کوشهر بولدم
 تاسلک کرم ذات و محاکم صفا لکه لایق بودر که بویایده در موافقتی فتح باب ایدوب
 دبیحه مخالفی سدایده سن و نیم کلامه یا ور قلوب احکام و همیه بی برهین عقلیه ایله
 رد ایده سن و حکما نک بویندی که بویور مشلرد ز لیلر مصلحتندن فرار ایدوب
 کویور مجاسن اختیار اتمک کول کوشهر شکله سدایده سن که کویور بر ساعت مضاجعه
 انواع شغقت و بلاطف بودور و رعوت و خشونت و احترا ایدوب یکانه لکه
 مبتدا قلوب اما الیم حق صحبت و قدیدن اغراض ایدوب ادنی بهانه ایله یوزلر اولور دوست
 اعراض الیر بوجلدند که آزاده لولک صدقنی بیز و عداوتی دیر و واقع اولور کوز
 ذرین کوی که کچ شکست اولود و هیچ وجهله صالح بولر **بیت** یینلر ریاغ حکمتندن مشلر
 بومعیند بغایت حق بولر **بیت** دوستی باید ازان کونه چیست. کاز ابد الیر بماند
 در هست. خانه کاساسمش بود از خشت خام. هست شود از دوسه باران تمام. ای دیریک
 بندخی اولیقله دیم که دیانمه اعتقاد قلنه و صداقته اعتماد قلنه با وجود که هر صدق
 صادقه محتاجم و بدقیق موافقه کم طوقسه بنی آج یور حاده بوجایه البجا ایدوب هیچ
 بر طریقه بویولند و نمرم. و بود عاده بوجرایه توجه ایدوب هیچ وجهله بویقله دن
 یوزد و ندرزم و اصل طعام طایریم. تابنی لغت ملاقات شریکله مشر و انیمه سن
 و قطعاً آلام اتمرم تا کوش جانی در مقامات لطیفه مکرب و مشفق قلمیه سن **بیت**
 دامن چون نوخاری ز کف آسان بزم. که بخزایه بسیار بدست آمده. موش اییدی سنک
 مولات مرا تا که خردیادم و صدق صادق و یار موافق و رفقه احتیاجد. بندخی سن قدر ایم
 مواستکده یوقدر کویرم و مجاستکده بود کویوریم اول اجلدند که اکبریم حقیقه
 مکرو غد رفق اید سن عقل قند عذرم واضح اوله و تادیمه سن که برست خاندن
 بولدم و بهره کویرم خلفت و ضعیف حقیقت شخصله آشنا اولدم و آلا اولکاد
 سنک رخوا صدقده صدقکی لبشدم و سنک صحبتکه جان و دلله مایل اولمشدم **بیت**
 چول دین دل برق مهر و ست چیست. انداز دل دوستی میدا که هست هیچ عاشق خود

نظم

ع

خود نباشد وصل جو کره معشوقش بود جویای او هر طره کلوب سورخی بوسنده طوری
 زاغ صورتی که بخون ایلر وجه کلوب بن مشنا قله مواسات ایدوب شرف بحا اسکله مشرق
 قلزم من مکر خاطر شریفه خلیان خوف مشاهده ایدوب خفقان بیم عیان ایدوب
 موثر ایدی هرگاه که برکسه کند نفس صدق صادق بولنه فلا قله و وقت ضایقه ده
 نقد جان لذت بدندان نایز عین زنجون دین واجبه لایله انک کمی صدق بحب صادق و برادر
 موافق دینک لایقدر و مرآت صدقده انک مرآت بی علی و درجه بی فایقدر و اگر هات
 امور دنیویق بایند ملا طفت بیور و ب مال و مال الله مواسات قله انک دوستی متوسط
 الحاد اول مقوله کمنه نک منتهای مصداق حق خدا عتدالدر میشلرد که اول کمنه
 دوسته مراعات وقت مصطفی حال الجون جاه و مال الله مواسات ایلیمه شول صیاده بکوز
 کند و سودی بخون دانه برورش طوبی مقصودی دکلدر جون و اصل صدق غرض آمیزد
 یکن که عاقبتی عداوت انکیز اوله **بیت** هر نفسی کان غرض آمیز شد دوستی دشمنی انکیز شد
 اما شول کسه که جام بختی شویله نوز ایلیمه که کند بولنده و از غرض فراموش ایلیمه اکسیر
 اکبر و کیمیا ی سفلت و کبریا احمد ز صدمه به اولی دُر میدان بختد جان و اقلوق
 پیدا در که مال ادا انک دَن هز اربار اعلی دُر الجود بالفسن اقصی غایت الجود **بیت** هشت جانم
 درم صد هزاره لیک جوبلجان نقد انجاست کار بوشیده دکلدر که سنک شرط اوله کی
 قبولد و باب ملاقاتکه دخول بونک برکه که بکاخ خطر جان واد ز زمین نلده بنای صدق
 بدرجه ده استوار در که طریق باریده بذل نفس و فدای جان بک آساند کار در **د**
 کور مد کار بجان از سر جان بر خیزم اگر سکا فی اجمله سوء ظنم اولیدی مصاحبتک مایل اولمزم
 و گوشه کاشانه ده اونو دویب کج آشیانه دَن و دم بیرون قلزم قلم سنک مصداق کده
 تمام واثق و رسم سنک مصاحبتک تمام عاشق دُر و طلب صحبتک صدق نیتک خلوص
 طوبیتک شایبه شبهه دَن بری در بیجمله ایلیمه جانیمه اولن خلوص و خصوصیتک بریدر
 ای زاغ اگر چه سکه نیم میمانده بنیاد عهد و پیمان پایدار و بنیان امن و امان استوار دَن
 اما سنک بنی نو عکدر بعضی یارانک و ار که بنله انلرک بیننده بغض خصم دایم و شطرنج
 عداوت قاید رحمتک در که انلرک بریسی بنی کور بیک بکافصدا ید و نیشتر تیز چنل
 خون فشانله رلک شرایند ز قصد اید زاع ایدی بنله یارانم میمانده شطرنج وارد
 که هر بیسی نیم دو ستمه دوست دشمنه دشمن اولم موثر ایدی بی هر کسه دوست دشمنه
 یاد و دشمن دوسته هوادار اولم اجاز مره سنک ز مردود و اعدا اعدا دَن نعدود

روی دل از دو طایفه برداشتن نکوست اندوستان دشمن و از دشمنان دوست بوجدند
 ارباب حکمت احباب او چشم تشنگان زد دوست خالص دوست دوست دشمن دشمن دشمنی
 او چه تقسیم المثل شود دشمن ظاهر دشمن دوست دوست دشمن بویابد یور مثل شود
بیت از دشمن خود چنان ترسم که دشمن یار و یار دشمن زانغ اید یاری ز ترک مضمون
 معلوم اولدی شویله بیل که بملک سلت میانگه ارکان مودت بر مرته ده مودت و میان
 محبت مشابده مشید اولسد که من بعد بکا اول کسنه لویار اولدی که فی الحقیقه سکا
 یار اولم و بملک مصادقه اول کسنه لویار اولدی سلت رضا کی طلب کار اولم هر کسه که
 سکا عدو اولم اکا عداوت بکا لارمدر اگرچه بکا خویش و بنا اولم و هر کسه که سکا
 محبت اولم اکا محبت واجد اگرچه بکا اغیار اولم **بیت** بر رخ هر کس که نیست داغ غلامت
 کوید من بود دشمن و اغیار ماست خلوص محبت که صدق نیت و خصم مودت که عقد
 عزیمت اولمشابه ده در که اگر چشم و زبان که دیده یان قلعه جان و تجمان بیان چناندر
 سکا خان و مخالف و میان کوم بر اشارت که لیس دخی ساحل وجود دین کرباب عدمه
 کوندم **بیت** عضوی ز تو کرد دوست شود یار دشمن دشمن دشمن تیغ و کیش زخم و دوزخ
 موش و کلمات استماعندن قوی دل و لویایلر و کلدی و زاعل خان و خاطر و
 و لحاصل اول ایکی یار بریزد کنار ایدوب مشاهده جمال خودن حال اولد و لیل و
 نهار زبان اشتیاقی هر کار ایدوب مصاحبه اشتغال قلدر **بیت** میان بندید عشرت را کربان
 در کنار آمد چون موش بر میجا کرموا اضیافکم وظایف ضیافتی ته دیم و در اسم تکریم و
 تجلیل تکمیل و تمجید یار اید یار یار اگر خست قاسمی مسکن اصلیدن کورتب اهل و
 عیالک بومنز که کتوره سن طوق مشک تا قیامت کریمه بند ایدوب عیار اند و هر آینه
 دلدن کورتبه سن زریا بوقعه که بومسکینک مسکنی در مایه و ایخو تر و موضع دگش و موقع
 فرح بخش در زانغ اید یار و انک آب و هوایی و فضی و وسعت و قعیه بایند سوز
 بوند لیکن شاع عامه قریب واقع اولوب تردد کاروان شد مسافر اندن حصول امر
 محملد و وصول آسب و مکروه منقعدر اما فلان جایگاه که تعریف اینا البتیل
 دورد بر مرغزار در که غایت صفاده بخور و کوی بر نور و لطاف هوا ده باغ ارم کبی
 مقام حضور **بیت** لب جوی سراسر سبز تره صبا لوی شکوفیه معطر کنار باغ و زراعی
 سبیل و گل میان سبز ناری بر قرنفل طعم و لقمه اول نوا حیده و افورده و دست انوب
 و فتنه اول حوالیدن قاهر بجمله دن غیر بنم احبابدن بر کشف انده وطن ایدوب

سزاوار اولور

اول مقامه شرف و بر مشد را کور عبت بود و سکت انفاقا اول منزل بهشت آید و وار لم
 و بقية العمر اول مرغزار ده کاران و کامکار و روزگار بخود لوموش آید **بیت** تا دامن
 کفن نکشم ز پاي خاله باورمکن که دست ز دامن بدارمت ای انیس دل نا شادم و طیس
 حجة نوادم شرف مجاورت کند غیری امیدم سعادت صاحب کند غیری مرادم بود در
 سزا آفتاب کی هر قند که کیده سن بن مایه کی یا بکج یوز و زده یوز و دم و آستین فشان
 که هر جان به خرام آید سن بن دامن کی از بجه با تو از دره سوز نو دم تا کی میان جامه حاتم
 چنگ هادم اللذات ایله چاک و چشم جهان بینم صرصرک و سالتک بر خاک اولیه
 دست ارادت دامن محبتک آیرلیه و دیده و دم مشاهده شاهید میل و محبتک لذت
 بویقه ده که حالیا ساکنم وطن اصلی و مسقط راسم بکلدر بلکه نصاریف روزگار بویقه
 بنی نه اختیار کنور مشد بریم سوکد شتم او زو ندر و عجایب و غریب جد و عدد زاف و زو
 انشا الله اول زمانه که قرارگاه مقرر بود و خاطر عاطر شدت مسافرت و زحمت مهابرت
 آسایش بود بقصد جانی اول و رسد هو زنده و مجرد و قطره روایت اوله جون میان
 کلام بومقامد تمام اولدی زراغ فی الحال دم موشه یا پشتوب بال غریبه که روانه کلدی
 و مقصد معهوده سوچه اولوب بجه زمان کند که بضرکه منزل مقصود ایردی
 سکت بهشت مکر اول مرغزار میانه اولن چشمه نک حوالی سنده کشت آید که چون
 اراقد صورت زشت زراغ ظلمت سوشی احساس اندی ترس و هراس کا غالب اولوب
 فی الحال صوبه طالیدی زراغ موشی هواد ز اهسته اندوب سکت بهشته آواز اولدی
 پشت فقر آید صدای آشنای آید بترابط استقبال غریب و دیدار یار کریمی
 شاد و دیدن هجران آید آزاد اولوب آید **بیت** بخت بر کشته من با سر همان آمده
 وقت شاد است کنون کان کل خندان آمده پس بر بیکه کور شدیلر و او بو شدیلر قوتشدیلر
 خاطر لوب صورت کشف استغنا آید که بوانه دک نه حاله و زمانه دک نه
 اشغالده ایله زراغ سرکدشتن کبوتر لر بنده گرفتار اولدوغن تا اندل نجات بولجه
 و مونز ایله صاحب و مصارف و قلدوغن تا مسکن ما لوفه و اصل اولجه فقر و
 فقر و فقر تر اید و بکلک بقیر لیه صغیر کشفه غریب و تصویر ایلی کشفه چون بر سیل
 اجمل تفصیل حالی معلوم آید بشر سینه بشاشت و هشاشت نه انداز حاصل
 اولوب آید ای مونس خاطر نه آرام **ع** خوش آمدی علیک السلام و الا کرام بزم محبت
 سعادت در که سزک و شکو زدی بوجانیه جلدی و طالعز قوتید و بوالطاف نه نایسک

پسر زمان خامه ایله قریب اولمق ميسر دروالتفات بيحد و غایت مجددي بنج خامه زانله
 بحر اولمق مقصود برتاب آفاب مراد شدن نيزك سياه عنايكنه پناه ايلوي و زو صا
 اساني و آماي حصول دولت و صالكو زده اكلو بدو در **زيت** اين عنایت از بي بود كه
 ره برسيدم - و بن هدايت ابدی كشت كه رويت دیدم - چون شد ايد سفر دن آسایش
 بولدير و اول مسكن مانده عنا چشم روزگار دن سام و مصاحبت يار و موافق يار
 غاتم اولوب روز و شب تماشا ي جمال و شكر و صاله موافق و مداوم اولدلو زاع موشه
 موجه اولوب ايد ياي نيزك اكر مصلحت كور و رسك و وعده كرمه انجامه يستدرب
 سر كد شكي سنك پشت حضور نده حكایت ايله تالما بين كرده قواعد موانست استقامت بولم
 و اول نوادر نيزك استماعيله اهل مجلسه تمام استراحت مالا كلام حاصل اولوب **بکسان**
 زان دهان سترين - كام دل ما بر از سكر كن موسمعا و طاعة ديوب بوسواله جواين كشفه
 خطا يادوب ايد ياي برادر بنم منشا مولودم ديار هند دن بر شهر دك كا كاماروت
 ديل بزا اول شهره بر زاهدك زاويه سنده وطن طومستدم و كوشه صومعه سنده كدم
 اچون بر آشيانه دوزوب دست دار تله اول آستانه النجا امستدم بني نوعم دن بچه لر
 بنم درگاه ملازمت ايد لر دي و هرگاه خدمت اچون بارگاه همه كلوب كيد لر دي
 مرید معتقد لوندن بر مرید صلح هر صلح زاهد اچون بر سفره طعام احضار ايد لر دي
 زاهد اولك بر مقدارين و طيفه چاشته صرف ايدوب باقيسن شام اچون از حار ايلر دي
 بنديده ترصد ايله كوز دردم زاهد حجه دن قصد و عي كي كندوي سفره بچنه اولوب
 مرادم اولدو غي قدر اچنده اولن طعام دن يردم باقيسن تمام ساير يا نامه انعام و احسا
 ايد دردم زاهد هر چند كه حيله ايله بني صيد اتمكه قصد ايلدي كار كر اولمدي و رام مكره
 قيد و ندا اتمكه فكر ايد يفايده اولمدي اتفاق بر كيجه زاويه زاهد بر همان عزير كور
 منزلي مشرف قلدي چون مراسم سلام و لوازم انعام و اطعام و اكرام تمام اولدي مايد
 بر فائده كلام چكلوب ساطحاوره و سفره نباهه ميانه كلدي زاهد اشناي كلام
 اولك مولد و مقصد بن صوري و سبب ارتكاب سفر و موجب اجتناب حضور حضري
 استفسار بوري مهتاب بر مرید ايد جهان آزمائي بر فرد ايد عالم پيماي **بيت** سفر
 كرده در بحر و رساله شده مطلع بر يسي حالها زاهد جوايده كا اخضا و انجا ز
 و كا اطناب اطنابي دراز ايدوب غرايب اخبار و عجایب امصار دن هر سته كه انك
 ديدنه نهود نده ارسام بولستدي بغير دلپذير ايله نقر بايد لر دي زاهد اشناي مكاله

گاه کاه الدین برین آوردی عیسی بصدایله اول کوه آستین حوزة سفره اولد زرد ستر
 قدر تری بهمان بوردن کنی خرمیله و ایشی ایدی نری منفعل و بجر کنن که دیاره
 ابدن بغایت دور ایدی آنش خشمی شتعل اولو یاسیدی ای زاهد صفت استغفار و سمت
 سخنیدن احزان کافایت لازم در وجاده جیدن جانب منزل میل کافه خلعت عموگا وار
 تلج و خرقه خصوصاً زلی ناملا یدر **نظم** با ستم و عزت مکر میل که آنجا لایق آزادگان
 نیست کسی کومز لایق ساخت پیشه از وی و نری اندر جهان نیست زاهد ایدی حاشا
 که هر خار هر لایق دامن حالمه آویخته و عیار استغفار هوای صفای دل بی غله آویخته
 اولو بوجرت که بدن مشاهده ایدرسن کسور سفره لشکر فاره دن حمایت بخودر کیم نیم نعمه
 مستولی اولوب خوان خانه دست قرض دراز استلردن انلک طغیانندن سفره ده
 خرد نان قورتلورونه خانه ده دانه دن نشان بولنور همان ایدی که انلک جمله کج
 اقدام و جمله ده برین نظایر میدرویا بعضی بعضندن جری و رلی میدر زاهد ایدی
 ای همان انلک بریسی بملوان بلکه جمله به سلطان قهرمان قاتل منزم سنده در و سوز
 کیروب انچه نه اسنه واریسه قاپر و کوز کوره یورولیشایدوب نان و نمندن بولد و غن
 چالچاپ بر همان ایدی البتده انک سایلردن جرسته حکمت و اقدامده نقد منه
 بر صلت لازم در بونک مصداق همان اول حکایتد که اول شخص اول عورده ایدی که
 کینجه مقشر الیه غیر مقشر مثلاً بمثل صافه الیه بر سبب کون زاهد ایدی اگر رحمت
 اولر نه بیورک نه کیفیتله اولمشدر اول **حکایت** همان ایدی بویکلده و کمر
 زاهد شبانگاه قلاز کوی بر آستانک خانه سته نزول ادم طعام شام سوب ضیفه
 ضیافت تمام اولد قد نضکره بخون جامه خواب دوشدیلر و ادوب یا ادم هنوز خوابه و آوار
 مرد آستانعیالی قاتنه کندی و اهلله مکالمه به آغاز ایدی بنله انلک میانند حجاب
 بر یوریا ایدی بویسبدن انلک مفاوضه لری ایشدر دم و ما بینلر بنده جاری اول
 گفتگو کیم جمله سن کوش ایدردم مرد خاوتنه ایدی نیتیم بودر که یارین بواویه نلک
 اولورین دعوت ایدب یوم همان عزیر حضورنده که عالو غیبندن زه بر هدیه دکر جمعی
 ایدوب نیم حالمه لایق و انلک شانده موافق ضیافت تراغن کورم عورت ایدی هی عجیب
 سولوسن سنک اولقد رمالک یوقدر که مؤنت عیالک کفایت ایدر بومضیت جاده
 بوجنت دوشکاهله خاطر که ضیافت عام خیال کتورسن و ریک دماغلک اطعام و انعام
 سودای خامنی شورسن مهات مهات **ع** سودای خای بنجه فکر بحالی کردی کونل آخ

سندن صکوه زن و فرزند و بی غیر محتاج اند و بگویند که جمعه قادر سن فر دایموت
 زخیره مهیا آمدن کمره فر دایموت ای عورت **بیت** نداشت چشم بصیرت که کرد و نمود
 بیرون کوی سعادت که خرج کرد و بداد اگر توفیق معین و سعادت توین اولوب بونت
 قوتدن مغله کلورسه نه محل نداشت و نه مقام ملامت در که فی الحقیقه ذخیره آخرت
 و جمع مالک مای و ملک و ادخار در و احکام از انجای خدا دارند که اول کرک
 طمع کار از حساب عالی اکادالدردن سوال اندی که پنجه اولش در اول **کایت** نموده
 ایتدی روایت ایدر که بر صیاد و ایتدی هنرمند و صفت اصطیل در استلای مانند
 آهویم دام و انکامدن چقر دی بخیر و هم سهندن صحابه بقر دی **بیت** دیده وری هنری
 تیرهنوش چله کرکی سخت و بی سخت کوش اتفاقا بر کون بر کوه دامنند و قور دی و بر و کایم
 کند و کینکا هده او تودی ناکا بر صید اول قیده بند و بر سکار اول دامه گرفتار
 اولدی صیاد تیر پیر تاب کی کشیدن چقوب شتاب تمامله دامه سوجه اولیجی آهوهول
 جاندن قوت اندی و دای قوراب و بر صیاد بطور دی کندی صیاد صاحب تدبیر
 بونی کوریک بی ترلخی و ناخن و دستند اولن کاک شستند اولن تیری بخیر جلبنه
 آندی اتفاقا یکان تیر بخیر سچاره نک پاینه راست کلدی صیاد تیر توب فی الحال ابرین
 تمام اندی و پشتمه الوپ سوره و وفود و جور و ناخه و دایله بولنه کندی ناکا آشی
 راهدن بر کوزن کمره طوش کلدی صیاد از کاد خدی دیک طمع و شری قانیدی و چکند
 اولان خدنک الماس رنگی اکا حواله ایدوب تقدیر الهی سکان تیر شریان شکاف خنیزیک
 کاف نافذه اویندی خنیز و رنجی او تیر زهراب داده دن تیغ دندان تاب داده ایلله
 شکم صیادی چاک ایدوب ایکسی دخی طرفه العینده الوده خاک و خون اولوب یرو
 یردن هلاک اولدیلر بو واقعه آشناسند بر کرک کرسنه اول موضع به سئوب کور دی
 که اوچ کشته بجه کشته هر بری کرک هر ابر یولک پشته کرک بوضورتدن که هنوز آینه
 خیالنده ارتسام بولمشدی خط تمام اندی و کثرت نعمت و وفور غنیمتله مستظهر اولو
 کند و کند و ایتدی **بیت** که سیر و کار یاید کایم خنیز نفی بدست آید بونعمتله
 حق بلنهم کافر نعمتله قدرند مرقوم اولوب و اسراف و اتلاف ایدرم غفلت جهالتله
 موسوم اولوب حکام تامل و اعتبار در و زمان بصرف و ادخار حاله صلاح حال و آیه
 انب بودر که بلوکنده آرنوی کایم قناعتیم کور و نه کایم صیلا ایلیم و بونکج
 فی رنجی محنت ایام و ایام محنت انجوز بر کجده دق ایدوب و دوز و دوزیت آرزوی

هدف مراده بپسندم که حکما بود مشکل **بیت** بخور جمله تریم که دریاستی بر سرانه سرب بود
 نیستی بخور چیزی از مال چیزی بدو زهر کسان نین چیزی بنه پس کرب غایت حرصند
 زه کای دهانه الوب دندان سر ایلد همه که آغاز ایلدی نیش دندانند کس کسان فریتو
 بر کوشی قوت خربله کرک قلمه طوق با اول در بی خرد اول در دد دین طور دوی برده
 مرده اولدی **ع** او نریشند و آن همه ناخورد بماند بوشلک محصلی بود که جمع مال برض
 و فرماید از و بر مطیع اولوب زین قوت غلک عاقبتی یخیم و خانه می عذاب الیم **بیت**
 آنچه داری بخور امروز و غم دهر بخور چون بقدر بری رزق تو فردا برسد نه می شود
 بخت و سوزیده رخت اول طایفه که اول حالده و کرم مال بلکه خیال بحالیه جمع مال
 اندیلر عاقبت کاهسرت و ندامت بیستار ایلد و در کونند **بیت** تا کی ای خواججه
 مال کنی کو برک از تو باز خواهد ماند کج قارون اگر بدست آید همچنان حرص و آز
 خواهد ماند بر میوز آتشی که از و بسوز و کدرا خواهد ماند چون مرزبان بوکلات
 حکمت بنیای استماع اندی و ملهم سعادت تد مرده الرزق علی الله کون هوشه سیدی
 شوهر نه ابتدای عزیز اطفال بخور کیم کرده بر مقدار برج و کیندا دخر امتسجم
 جاکه ظاهر اولدی که جمع دخر نامبارک و سؤم و ارباب احتکار میا من تقویض و توکل
 محروم و ناصیه حالی رقم شامت و همت شفا و تله مرقوم و موسوم ایمن صلیح تمام اوز
 کمسینه کفایت اید طعام مینا ایلدین کمی دیلوسک دعوت ایلد و همان باند حق
 ضیافتی رعایت ایلد المحاصل زن صیم دلدن مردک نصیحتن قایل اولوب چنین سخن که
 سهم شعاع غر و طی جانب افی شریفه مایل اولوب و آب چشمه افتابله آینه دیده
 لورن عباد خواب زایل اولدی **بیت** سر کاه چون چشمه آفتاب فرشت از
 دیدها کرد خواب زن کجندی مقتر ایوب یوی و قوروسن دیو آفابه قوری و کند
 کاره مشغول اولدی و شوهره تا کید و تهدید ایلدی که کجندک تمام ترکی کید و چشک
 اولنج اوستن حاضر اولد و تا مورد و طپور بای تاراج و دست تعرض و از اتمه دیده
 حفظ و جراسته نظر اولد اتفاق شوهرک کسور چشمه لسنر خواب غلبه ایلد و
 بواشتک بر یکل غنچ خیس کلوب آب دهانی و لعاب زبانیله اول کجندی تکویت و
 بغیس ایلدی زن چون بوحالی کور دی اندن طعام اتخاذا تکذا احترازا ایلد و
 کونو روب بازاره کوردی بنم راخی باز اوده بر هم فروم و ارایدی کاک ایتدم و
 انوک حقیقه دوشوب کتدم کوردم که اول کجند فرو شو دکانه کلوب ای کجند غیر

مقشر آید باز آید و ب و مقابله ده بر او و تو رب فریاد الکرکای زن بومعامله ده
البته برنگته وارد بومبارله ده بوجله مقرر در که مقشری عین مقشر الی صاع
بیع آید رسن بومثل مصوفی موجبیه بعد از خراطمه بوجله آن آید که اول بومست
خیزه نک بود قدرت و حرأته البته برعلت و حکمت واجد رتقارای غالب بود که
خانه سند بمقدار دینار وارد که استظها را دید و بومرته جرات و شجاعت
اظهار آید که اگر فعال حالی خزان و لا سدن خالی اولسه شاحسا رکودارنده بوطا
و طراوت بدیدار اولمزدی نیکم دیمشور در بازار دینار اول کسته که بی زرد
اول مرغه بکر که بی بال و پر در **بیت** بی زردیشین کارمند دارد در پیش هر اعتبار
زرد دارد زرد گویند که اعتبار از زرد بهت مشهور تو که اعتبار زرد دارد زرد ای برادر
بومقرر در که اول بومشک بود زرد در قوت باعث همان بیل و بترکود سوراجی زیروز
ایده لم و سرانجام کارینه و اندر کوره نور زاهد چون همانند بواو دام و بر امر کوردی
فی الحال امره امثال آید و بیل و بترکوردی بنا و لدم سوراج آخره بوماجرایی علی
ماجرای استماع آید دم واقعا آسیا نمده زرد سرخ تمام عیار هزار عدد دینار و از
هر زمان اولک اوزرنده غلطان و تماشای دکنسیاسله شاد و خندان آید بومقیم
جاند ناکام قتل جاور و درون دلدن اکامشوق و متعشوق آید نظاره سکه نمده
نور موفور حاصل اولوردی ملاحظه سیله کوکلمه و در نا محصور و اصل اولوردی
همان دهمان و میزبان زمینی قازوب پایان آسیا نیمه ایردیل و خلاف معمول
اول دینار معدود و دینار موجود بولوب کوردیل **نظم** درستی خندان رخ جو خور
در خشان صفا چون جام جمشید جمعی سنگی صاحب عیاری بخاری سرخ روی
سکه داری کمی بکفره خوبانرا سدرست دی سمین برنار بوده بااست فرج بخش
درونها ی نهائی پریشان کلید قفل مشکل های دوران مهمان زاهد
آیندی اول بومشک مایه جرات و پیرویه قوی بویادی زیرا که زرد مدد روح و ما
فوتحد ز کوره سن کمین بعد کوشه حفری قویوب جانب سفره به کمتسه کرک و زرد
آبی سندن نان دکل جانند زبیر اولوب غارت نفیقه و قطعاً جرات امته کر
چون بوکلا می استدم فی الحال کند و زاننده آثار ذل و خسارت و ضعف و
انکسار و علایق فلاس و افتقار مشاهده آید و بضروری اول سور اخذ و انتقال
ادم همان اول زمانده که بویادی ناکمائی بوجپارده به واصل و بوقضای آسمانی

بوحیرت منزله نازل اولدی کوردم که مویشلر میانده رغبت انحطاط پذیر اولدی
 تعظیم سابق و اکرام مهور مده تفاوت فاحش بدیدار اولدی و یارانک جاع مهور
 شفقتی بار اعراضه منطقی اولدی آینه انقیار و متابعی چشمه خورشید کبی
 صافی لیکن عنایه فرار نکاح را نکاح را افکار اولدی **بیت** در دل کس مهر و وفا نماند
 بلغ مزاج هر کجا می نماند مایه صبر برک و نوا بود ز در بشد و برک و نمایی نماند
 اول مویشلر که قدیم الزمانده هم ریزه خور خوان نام و خوشه چین خرمن احسانم ایدی توبه
 کسب کارینه طعام و لقمه سفره انعام یله روزگار کچور دردی همان توقع نعمت
 و طمع دعوت بایندی لم مقیدلر تشلر د چون مقصود لری بندن حاصل و وظیفه لری
 بندن و اصل اولدی خدمت و ملازمندن ایا ایوب بنی نلدن تها و دیگر کندلر
 و مدحت و محمدندن وار کلوب مساوی و عنیته آغاز اند **نظم** کوری من کوفلک
 آمد بر پیش چند حسا ندیدم در چشم خویش کانه بودند بهلوی من ریزه خور من خو
 کوی من مثل مشهور در که البته السنو ناسده مذکور در که من قل دیاره ذل مقدار
 محقق بلدم که بانار روزگار در بی زمراده ایفر میس و بوستان خیالنده بنی نبال آردن
 مقصود نریز و بر میس کلمات اکابر دند که هر کیمک بر اداری اولیه هر به که عواره
 اول و خویش و قریب یانده مفلس و بدولت افکار و دستلور خرمه و تحت بولیه
 بلکه تری دست اولد لک فایده و بر میه و کیمک که فرزند خا اولیه صفحه روزگار در
 ذکر ی باقی قالمیه هر کیمسه که حقیقتده دوا اولیه زیو که هر کیمسه که قلی الحجاب لیکن
 تخلیع اوله ارباب احتیاج ذوال جماعت که انک مجلسند عقد تر یا کجی مجمع اولوب
 سلاک ملازمند انظام بول لری رسته جمعیت لری انقسام بولوب آن واحده نبات
 النفس وارتار و مار اوله لری و ایلدند که سفله و دوندلرک صدیقی اعراض نفسانی
 و منافع دنیوه مقصود مبتدی **بیت** دم ذوق و صفاده یار اولورلر چون تحت
 وقت اوله یزار اولورلر **بیت** تلحطای که هست می نونشدن ملحو زبور بر تو میجو
 باز و قتی که خراب شود کیسه چون کاسه ریاب شود ترک صحبت کنند دلدار ی
 دوستی خود بنودنداری راست کیم سکان بازارند کاستی از انود و سترارند
 اخبار و کلسد که بعضی ارباب دولدن استفسار اند که که نه مقدار دوست و
 ایدی اولقدرد و ستم و ارباد و کی معلوم رکلی زیرا که شادی حال خوش و ماله حق و ثروت
 قدر نه نهایت یوقا زانجهتم الیج قدر که دولت مقصد ارباب حیا لری مکریم محرم

کورود و بکامحت و بودت لطف او و در آن گه از آن الله دیده اقبالم خاک او را با لیل طوله دست
 دستمندان اول زمان ممتاز اولاد و دستک حقیقی زمان نیکبند معلوم اولور یا را اعتبار
 وقت نمونده است یا زبور **ریت** صفا و شند حق بولو و کیش یا و ولی یا را اولدور و کاوله و
 صایف لطایف حکما و مسطور در کافاضل روزگار کاش بر سندن استفسار اند که خلی
 فقر انک صحت سندن نفرت اند که نه علت ندد و اغنیانک خدمت نه غنیانک کینه حکم ندد
 جواب و بود که مال محبوبا لعل بود و باز اردینک ز رستم مرغوب در کمره که مال اعتبار
 و به لر جان و دلدن اکامایل اولوب مراسم تعطیل و نگرمیده شرط مبارغه بی مقدمه اولور
 چون کفنه سخی چار کی در هم دناردن خالی کوره و دامن صحت سندن الحکوب بر این مشت
 قدم با صحران و کادیده حقا زله نظر ایدوب کوز نه کوستر فری که کینه اصرار **ریت**
 چون کل بچن دامن روز بنورد بلبل بهزار صوت و دستاش ستود و آنکه بیاد رفت و بر
 کیش نمائند کس نام و عاز زبان بلبل استود اتفاق بواشاده موثر در زبیر اشتاد کیم
 آستانه ملازمی بتایر صلح شادمانی و جمله بر آن صحتی سرمایه سعادت جا و دانی
 بلور دی پوسه شرط مهر و وفا و فطر صدق و صفای بوبیتک فخر اسله بیان و ادا
 ایلور دی **ریت** چنان در عشق یک دل و یک کرم کرم آیدم برین بوقت امتحان با شوم شمع
 استاده با برجا بیکانه و ارا و کمدن کجوب نمل آستانه ایلور دی و نیم جایزه اتفاق
 انیوت یکا بر کمد سو یلور دی بن کاسوجه اولوب ایدم ای استلا صفت جور و نیکد **ریت**
 میو و اتفاق مینگی سر و هر کچین نف آذله نده با رقصا آسندی که کردی
 هوای دکلای یا را بی مکدر اندی و اولد عوای محبت و دایم مهر و شفقن که نیم حقد
 سزدن ظهور اندی بنجه اولدی نوبه کندی موس آیدی نه عجی بله امین من کسه کسه
 پیوده ملازمیت ایلور دی سبب لقب چکوبی فایده خدمه کلور کید ریح و ایدم که
 دینار و در ملک و ایلور دی و نعم کرمک بسیار ایلور دی جمله رستم خدمت که خیر دار و
 و کلنر لیل و نهارد و کهدر کمر بسته خدمتکار ایلور دی اول زمان نعمت و دلکسر ایدک
 سدی آج اولدک و ملجا ارباب احتیاج ایلور دی فلا فلان امر محتاج اولدک حکما و حیات
 یور مسالود که مرد محتاج نه که لذت دینان بی بهمه د و کهدر در رجاء آخرت
 دخی نه نصیب اولد که کاد الفقیر بکون کفر آسیدی دخی بود که شاید که کند و نک توفی
 و عیالک نفقه سی بایند مضطرب اولوب طریق آکساده بر فعل نامسرفه آنکه دخی
 ارتکا بایند و انوک بقعه سی موجب ملل و بال و نکال آخرت اولوب دینار و غل ذلله

طاق ابرو سنج در هم و عت
 آینه کماله در هم
 ایدم

مقید اولدوغی کیمی حقیقته زندان شقاوتده موبد و محله قاله چون کافر دوشمن دنیا و نه دنیا
 من الدنیا والاخره و ذلك هو الخسران البین پس بر مقله کسسه نک ادا دار اقبال و اقبال اندن
 ادا دار ایلر و دولت دنیا دین مجرم و سعادت آخرتدن بهره صندا و بعینه معلوم اولیه
 مصاحبتندن دور اولوب مجالستندن نفور قلسته ارباب عقل و عز حضورنده معذره
 بناییم بخون شویله دیرسن بلز میسین که فقیر بر پادشاهد فقر خری باجی انوک فرق
 کرامته راستد الفتاداه و الفقر شفاء روحی انک قامت شامسته بی کم و کاستد
 الجور فقری و سوی الفقر عرض و الفقر شفاء و سوی الفقر مرض زینت فقره دن سخن اغراض
 ایدوب صحبت فقره دن سبیله اغراض ایدرسن مویز جواب و بر دی میهات میهات
 اول فقر کسودره اولیا و پسندیده ابتیاده افلاس و افتادک کانه تسبی و اردو
 و اول فقر اندن عبارتد که سالک ایدوب بما سوا بی بالکله فراموش ایلیمه تاساتی بلای
 کوثر دن و جدت برعه سن نوسن ایلیمه یصل الی الکماله من الفطع عن الکفر ففکر
 مظهری درویش بوفکر صلی کدازد کد کد درویش لک میانی بین السما و الارض
 درویش اولد کد تارک دنیا اوله و کد اولد کد دنیا آتی ترک ایلیمه ارباب فحقیقی
 بیور مشلدر کد فقر کزمن کوز الله زلال سر چشمه توحید دیکر جمع نفس مقدسی
 عبادت قلقدن تطهیر و تطیف ایدز و خلعت خزانة فقرید و بجزیدر که کجور قدت
 قامت و ح مطهری انکله کویز و تشریف ایدر اکسیر کیمیا یکن فیکوند و سرفشدر
 دایره تقریر و تعمیر دن بیرونند بیت اول قدر فقیر سر باختست سر قند عیار سپر
 باختست چون بلخته شد سر بر دایره سیر و در سر کار دیکری باختست اما فقیر
 افلاس که احتیاج الی الناسدن عبارتد جمله بلا لک ناسی و جمیع قضا لک رئیسدر
 و موجب عداوت خراف و مستوجب انکار نعمت خالق قدر و رافع حجاب حیه و هام
 بنای مروت و وفا و جامع شرافت و قاطع حیل حمیت و مستلزم ذل و مسکنت و
 متبع هوان و مذلتده و هر کسه که علت احتیاجله حسنه و دام افلاسله بایسته اوله
 البیة دوی غیرتدن نقاب حیایه رفیع ایدوب صفیة خالندن الحیا من الایمان نفیسی
 منجی و مضحک آله و زندقا بنی منفض اولوب مهان راحت ساحت سینه سندن ثمت
 اقامتی کوثر شکر نعم ملکته بخادنه مستولی اوله و شمع حضور ی نه نور رویت
 حلقه حقدن صدمه جمله دور اولوب مقدمات تدبیر نافع و رای صایب اولک بایند
 نتیج تیاج منافعدن خاسر و حایب و رافع اوله و خلقک انوک حسن ظنی متفکر و بنیه

نشد

اعتقاد و اعتمادی مندر بر اولوب ریانت و اما شله موسوم و معلوم ایکن جنایت و جیا
 مهم اولم و ناگاه بر گشته دنیایم و کلاه صادر و طبعه جرم اکاسیت اولوبی غم اکا
 حکم اولنه و بجله خصلت که توانکر لوه سبب مدح و محبت اولم مفلسده و قدح و مذ
 اولوز مثلاً اگر فقیر شجاعت استه متوده حمل ایدر کر و اگر سخاوت ایسه مسر قدر در کر
 اگر حلیم ایسه عاجز و نا تواند و اگر وفور ایسه کسلان و کران جاندا کر بلاغت اظها
 انه مکمل او مهاد اولوز و اگر صمت و سکوت اختیار ایسه صورت بی جان و نفس و
 دیوار اولوز اگر گوشه خواره منزوی ایسه سفینه و جزیره نسبت اولوز اگر خندان و
 کسانده دوا و لورسه هرل و جوق نله هفت اولوز اگر طعام و لباسه فی الجمله مکلف کوسر
 کاوتن پرور و اگر لقمه صغیره و قلعه خزانه غر در کر بر مقامده اقامت استه خام و نا
 اگر مسافرت و مهاجرت قلعه سر گشته بخت بر گشته دوز اگر بحر اختیار ایسه تارک سنت
 اولوز اگر تاهل و تزوج ایسه بدن نفس و بند شهوت اولوز و الحاصل مرد محتاج اینای
 زمان فتد مردود و نیکو حرم اولوز اگر بوجاله اندن شایه طبع دخی تو هم اولنه
 قلوبه اکا عداوت پیدا اولوب جمیع اجناسی اکا انکار ایدر کر و جمله اصحابی اندن پیدا
 اولوب مصالحند ز عار ایدر کر که حرص و طمع مورث ذلت و ذل و فراغت و قناعت باعث
 عزت و که من طمع ذل و من قنع شبع و خدای ز طمع جیود و عزت ز قناعت مجود اول
 موشند ز فضل بر اصلی کوشایدیم ایتم راست سولر سناشیدردم که دیویدی در دین
 در زمان و محنت بهران و فرقت یاران و غربت اوطان ز محنت افاقه ایله کیسان بلکه بوند
 اندن دخی آسانده حالیا معاینه نظر و لدم که بر کلام منبع حکمند ز منبر شیخ اولمش و بمعنی
 ارباب درایت و احباب بخت بد نظموه کلش که **نظم** ز احتیاج تیرد جهان بیای نیست
 بهیچوجه حق دست را نوازی نیست کسی که گشت دلش مبتلای رخ و طمع بگویم که این
 درد را دوا بی نیست مفرت خروار و کمر خور قلند بو کفایت ایدر که کشی به کند و اقران
 امثالند ز سوال ملک لایم کلوز بلکه از اله عرض احتیاج و ابتدال و اجبا اولوز انسانه
 بون عیا له مات یکساند که زها زماره بر منق بعضی و شیر گشته دنیایم قاپر
 و پلنگ خشم آلودیم کاسه و نمک زهر اندودیم هم کوسه اولم آدی دنیایم سوال واردا
 عرض احتیاج و ابتدال آساند بواجلند که بوی رسلد ز رکت نواله ذلت
 سواله دگر و جلالت عمل مرارت عزت ندل اولمز بواکی بیت که بعضی اکابر انوار
 خاطر و قاد ندند بکلام و بو کلمات حکمت نکاتی و جز عباد الله جامعید که **نظم** چنار

نظم
 نغمه در

چو که اصل منافست و منال نیز دوا بهار در که با خصال بقا تلخی مرک و عمل نخلت غزل
 کنه بشم و علامت عطا بذل سوال پس اول موشله مناظره زن فایغ اولوبینه در سورا
 کلام کوردم که اولدینار لریم همان و نه اهد واحد بعد واحد صید و بر بساط بسط اید
 او زنده بایندن و بر زمان انلک شعله تابان و شفقته لغات حیران اولدن و بالدیلر
 بعد مناصفه طریقه قسمت ایدوب هر بر حصه لرینا لدو کو کلامه ایدم القسام التناز
 چون زاهد حصه سن در کیسه ایدوب بالینی الله قوری قلمده حفصا صبر و آرزو سه
 آغاز اندی که اگر بودینا لر دن بر مقدار الوهم کیره بر که دخی نسیم قیج و شیم قوت روح
 مشام دل بحر حه ابره و لحاب و اصحاب ینه خدمه شتاب ایدوب مجلس آراسته و حجت
 پیراسته اولد بوفکری مقر ایدوب اولقدر صبر ایدم که بایند لخواه وارد لر بند خن همان
 دامن غریب بر میان ایدوب آهسته آهسته بالینی زاهد جابنه روان اولدم مکر همان کجا
 کار دیده و دیده بر کار اول محله بیدار اولوب نیم حوالی تحسیند چشمتی حار امیش ناکاه
 ایامه بر جاق و وردی که بخندن طاقم طاق اولدی بر زمان بهوش اولدم الله بایندم
 بعد عظم با ستم کلوب پای کشان افان و خیزان سورا ختم ایدم الله اولقدر توقفا ایدم که
 اول نهنگ زحمی فی الجمله ساکن اولدی خاطر منه اول خاطره حضور ایدی فی الحال سورا
 حقوب ینه اول جابنه متوجه اولدم همان بو نوبت الله بر حوب طرندی با ستم بردسته
 حوب اوردی که بر زمان بر اسیم اولدم و جان هولند کند و می سورا خرقه ایدم الله
 ینجه زمان بخور ولا یعقل بایدم بعد زمان عظم با ستم کلدی کند و می تدارک ایدم
 چون اول تلخ زخلدر زجاشی طامشدم جانم اچ سندن حلاوت مالی و مرارت فقر و
 ابتدای او تودم و ایدم بیت جبر نال کسی از تنک دینی که ملک بیقیاس است ستم
 و عین الیقین کوردم و علم الیقین بلدم که جمله بلالک مبدای و دو کلی جفا لک
 منشای حرص و طمع امیش نامرغ داینه طمع قلمدی حلق خلقه دایه گرفتار بولمادی
 و تا آدی قبا انحرصی اکنه المدی لباس عزیه پلاس زلته مبدل اولمادی عزیز لک
 آیینه چهره زینت یتر ایدن زلته طمعد و اکابرک مقدار وزن و عزتین معیار
 اعتبارده سبک قلن سنک طمعد مشغی ای برادر طمع مکن که طمع آردی ذلیل
 سازد و خار دوسخی بشتوار می خواجهی که سوزی از حیات بر جزو دار پایدر دامن
 قناعت کش طمع از مال زمان بردار بمجد اول کسه لک حالی که کثرت مال و فراغ
 بال و رفاه حال ایدر بوندن غافل لوردر که وحدت و آسایش قلند در

وجمع دیناده دولت و عزت کماز ایدر لب بونی بلز که عزت و حرمت قناعتده **دربیت**
 عزت آن یافت که بر کند دل از مهر جهان راحت آندید کز دست طمع باز کسید پس بر
 حادثه دین هم حال بر مرتبه و اریدی که نهال طمع زمین دلدن بالکلیه قلع اید و ب
 لباس شری قامت طبع دین قطع اید و ب قضای خدایه رضا و پروت توشه قناعتده گوشه
 فراغده منزوی و اید و فرمان دوزگار کیدی تسلیم ایدم و زیان فکرت و لسان عیتره
 کنیدی کندمه ایدم. دنیای غدار و دوزگار پایا اید از بوقایع نوایبک مننده کنیدی
 خصایص خناس و معایب نقایض اظهار اید رغایبی بوکر دید و عبرت که غفلتله
 محبوب و مسرور در آنک یزمن دویست عیوبند زنده و درده و آله پنجه دولت و ارید که
 گناه سنده آنک نشانه خیل و مکاری بازلما سئل اوله. ویا پنجه قصر عزت و ارید که بیج و
 بیباری یتر قصد و عذرله قازلما سئل اوله. پنجه ناز نینه خلعت عزت کیوزدی که
 عاقبت دست تقدیر ایلخه خلق اندی. و پنجه زمین دلدن نهال دولت دیکدی که آخر
 پنجه شکیله ایلخه قلع اندی کیمه خوان نعمت انعام اندی که جام استقامت حق بنی ایلخه
 کیمه خانه. و لت بیند اندی که خراب آید مخند ز کاهزار رخنه آجندی **بیت**
 واری برخاطر که چرخ انده باری اولیه. قانی بر رخ کیم حوادث دین عباری اولیه **بیت**
 زن نلحفاظتد نیاید و زن. که هرگز از و شوهری بر نخورد. که بر باری نعمت او پانهل.
 که از دست و تیغ بر نخورد. بوکیم پیغ اکاد کوی که انکون بو قدر ریج خکله رو و یا زمین
 دلدن تخم غم بودا بو دین و غصه زیان و سودین که **بیت** دینی آندند اند که برو
 رشک برند. یا وجود و عدمش را غم پیورده خوردند. بو افکار دند که سودای
 دینار دین. فوار و خانه زاهد دین کنار اید و ب حمامه لر بچند بنام مطوقه نام بر کور
 دوستم و اریدی که انوک مهر و محبتی وسیله سیله بنله زاغ میانده مصاحبت. و
 مصارقت حاصل اولدی زاغ دخی بکاحض بکک لطف و مرو و تن حکایت اید و ب.
 نسیم شما بیک انوک بوستان مفاوضه سندن مشام سامعه و اصل اولدی بونک
 محاسن ذات و مکام صفاتک ذکر یی بر موجبا لادن نقش قبل العین احسانا نیزی
 قولدن عاشق ایلوب مقنضی ارادت و متقاضی صداقت اولوب انوک مراقت
 و موافقتله بجهل که شرف خدمت کوله مشرف اولدی امید در که شرف مصاحبه کوله
 مستعدا و لوب شرطه مسابقه کوله و رطبه کرب و عزت زلت عزالدن نجات
 بولوب نیاید و لنت کوزه فراغ بال و فراغ حال ایلخه آسایش بوله و زک کوشش و دست

کتور و بی اختیار کند و سن اول برجه بر تابانیدی اول منزلت که بی و اول بر حلت
 پاسبانی که اول میدان و فانک فارسی بلکه بوالقوار سی ای دی فی الحال کمن خله ایله
 آنی طرب کل وجودن کلشن جیاندن کلشن هلاک سوری و اندن سابق که کورتونک
 مغرس و لح ترندن دماغ اشتها بی معطر ایله باشن ننندن یوزوب و حنر خاسا
 برایدوب کورتخانه قوسنده برداراندی اتفاقا صبحی اول موضعه عبور ایدر کن
 کره سن اول حاله کوردی ای دی یی شیخ چشم حریصا کرا اول مقدار لقه ایله سکا یوز
 مره واصل اولوردی قناعت ایدیدک پوستک بدنگدن یوزمر لردی و کاهله بریدب
 سنی عبرت نماید و رانامز لردی **نظم** قناعت کن ای نفس با اندکی که خور خوری
 رسد پیشکی نداشت قانودن نعت پرست که کج قناعت بکج اندرست که در و
 نفس اما ره خوار اگر هوشتندی عزیز شمداره در و نام مرغ هوا اتمام بیندخت
 جز حنر خوردن مدام بلکه که کورن کشند از و حنر بدم افتد از حنر خوردن جو
 موش بومشک فایده یی اولد که سن اولقد قوتلکه که الحله سدر مق حاصل اولد
 سورا حله کم شداید کما و سر ما دنا کاپناه اولنه قناعت قلنوب ما ضایع اولد
 و اندوهناک اولیه سن **بیت** غم مخور جان من از قوت سؤد مال و معال شادی باش که
 این مرده نیز دشتیون سؤیله سئل که آدمک شرفی هنر و کماله در مال و جمال و کلد
 کیمک که کورن خالی کوه هنر ایله راسته اوله فقیر اندک بضاعت و لما غله میان خلعه
 شافی حنر اولد سؤیله سئل که با وجود که زنجیر ایله مقید در سوکت مهابتیه نقصا کلن
 و انوک که چهره خالی زیور هنر و کماله خالی له نقد رمالدارا و کوه غله افتد
 ذلیل و بیقدار اولوز سؤیله سئل که هر چند زور زیور ایله و جل اطلس و طرق مجر ایله
 پیراسته اوله ارباب اعتبار فتند مهمان و حور اولوز **نظم** انکه بزدان بجهت
 کم است هست کدا اگر چه زرت صد خم است مرد که از علم توانگر بوده در نظرش بر
 زور و کوه بود بوندن عیوی که کدا کوب و غریب ساحه دلکد زکد و مهاجرت وطن
 و مفارقت مسکن اعتبار امانه که عاقلک هر برده هنر و فضل ایله فرزانه در جاهی
 مستقر استند علی جهلیله غریب و بیگانه در **ع** صاحب هنر هیچ مکانی غریب نیست
 و جمع مال اندم ای دی معض لفرقه بعد و شد عید و ملول اوله که دنیا نال مال و
 منالی حنر زوالده در و اقبال و ادباری هالده انقلاب و انتقاله در **ع** کجا
 یور مشهور که التی نشنه دن ثبات و بقا توقع املک جایز دکلدر اول

سایه ابرو بر لحظه نه زایل اولود. آنکجی محبت ارباب عرض که از بی بهانه ایله شعله
 برق کیمی ناچیز و مضطرب اولوز. او جی عشق زان که خبری نسنه ایله سکون یولور
 دور بخشی سر پناه جمال که نه قدر کمال بولور سه آخر کار کان لم یکن اولوز. بشیخی ستایش
 دروغ که آنک فروغی اولمز. البتخی مال دنیا که بر عروس بی وفا و بر جوهر و شکر کندم
 نماد و زمیتماع در که عاقبت فرسوده دست فساد **ربیت** بزیب و زینت و مال و مال
 دینی و دن. مباشر غره که باکس وفا نخواهد کرد. مرد خردمند کلاهی بود که نه کثرت
 مال له شاد و فرحناک اوله. و نه قلب مال له غمگین و اندوهناک اوله. همت عالی قنده
 حاصل کایات جوهر برک کاهه در کمر. پس عاقل اولن طریح حصولنده خرم عمر عزیز
 یاد هوایه و بریز. و بوفکر بود و نابود نیدن خندان غم و غصه عمر المود که کیکلا ناسوا
 علی ما فاکتم و لا تفرحوا بما آتیکم سرتی عین البقیله کوردیلر سندن همدلرین میدان
 قناعته سوردیلر و متاع حیالون منقطع علایق و نقد ترک خلاقی بصا ندر
 صا و زایلر نه وجود در هم و دنیا و زمیتماع دنیای مسقار ایله افتخار و استظهار
 اندیلر و نه عدیمه تأسف و ملالت و تلهف و شامت اظهار اندلر **نظم** نه خرم
 عاقل در سؤل کیشتی باری. که حال دهر قلم اعتباری کوردوب بوجر بود و انقلا
 زمانک اقضاد و اضطرابن. نه اقبال دنا اولودتد و سرکش. نه اربار دنا و دور جان
 حقیقتد مال اول کسه مالک اولور که مال حلال فکر اید و بهمان حیرات و حسنا
 صرف ایله و متاع دنیا ناک اول کسه قیمت بیلور که سلوک راه آخرت اچون دنا و خوش
 میتاقیل و کردار نیک و اعمال پسندیده. بر مالدر که کار و مال محال در و حوائش
 روز کار و نصار نفیل و نهاده کار دست بصر فر دنا زانکه مستغذ فایده خطم
 دنیا سفر آخرت اچون ہی زاد در و سلوک معک تحصیل اسباب استعداد در که ناکاه
 بحکم فاخذنا هم بقتة بیك اجل کلور امان و بریز. و استعداد و دلیعت روح اچون
 بر آن زمان و بریز **ربیت** باز کن از خواب ناز آن نوکس رعنا که عمر میو و چون دود
 کل تاجشم بر هم میریز. ای زیور که چه بنم بند و نصیحتد بی نیاز دهر و خیری سز دل
 و نفی ضرر دین تیز دهر ممتاز سن. اما دلم که وظایف حوائش و شرایط اچنی ادا
 ایدوب منی اوصاف حمیده و اخلاق پسندیده به حرکتک کوش هوشکی بر یک
 ایلم ناما من حالک لوث تعلقتد ناله و آییند خاطرک غمش توشیدن ضایع
 و تابناک اوله. بلمش و لکمن بعدیم صاد و یارم و موافق بر ادرم سن سنل عقلم

میتر اولن مواسات و مقصور اولن مصافات و موالات نی قصور ظهور بولسه کرک
 و اگرچه فرض محالدرکه سنک جا بنگدن نقددرکه آنا را عراض و انقباض معاینه او
 بنمط قدن شوهدا خلاصه و اختصار صدق غیرنی سنه مشاهده اولسه کرک **بیت**
 کرچه که ترک کنی ترک تو نتوان گرفت و رجه دله سبکی عهد تو نتوان شکفت چون
 کشف کلامن تمام اندی زاغ موش بایندم آنک بوملا طفندن قلبنه راحت ناز
 و نشاط طینه اندازده حاصل اولوب اییدی ای برادر عمرک مزید اولسون کرک بدین بهجت و
 سرور مزید بیدارک و مکارم زانکده برشته اظهار ایدوب محاسن صفا ننگدن بر
 آسکاره قلند **ع** اینهم آثار چها نافرورست و اصدق اصدقا و اخلاص لجا اولدر
 هرگاه که هوا خواهر در کانه خایینه بنه ایدیه لوانلره عین عنایتله نگاه مسوالم
 قبولد محمودی مبدولقله و حجاب فی دیوایه جاننه منت بله هرکسه که دوستند
 برمدن دیغ ایله واجبد که اول دوستان دن مفارقه سعی بلوغ ایله که اول
 دوستغه لایق دکلدر و گفتاری کردارنه موافق **کل اخباره** **کشد** **کر** بر
 اصحابدن برسی برکوز زیارت کلوب دق بابا ندی اول عزیز آئی کم ایدو کن بوی
 آیا انوک ناکا کله سنه نه باعشا اولدی و بیگاه بوهرکت ایجاب ایدر نه حلاشا اولد
 دورودان اندیشه لره دوستدی آجز الامر بریکسه زار و برتیغ برکهر و برچار بیخانه
 پرو بیلسنه الوپ قابولی آجدی و دوستله مصافحه ایدوب او پدی قجیدی بعده
 اییدی سنک بونیه وقت کملرکه اوج حکمت فکر اندی برسی بوکه احتمال ویردم که سکا
 برحال اولوب مال محتاج اولسن ایچینی بوک شاید برعد وک اوله سکا قصدا اید سن او
 دفعنه مدد قلده سن ایچینی بوکه محملدرکه تنها لقدن بعض ممانک معطل قالانک
 اما همچون خادم مصطفی کذا التماس اید سن اکا بنا بواوچ امر مناسب سباب مهتیا
 ایدم اکومر مال ایسه اشته کیسه واکومددرک کسه اشته شمشیر ایدار واکوخادم ایسه
 اشته جاریه خدمتکار **بهرچه** امر کنی نافه دست فرمات اول دوستی اکا منتلر ایدو
 عذر لری دلدی و بچمن معامله به نیلا اعتقاد و اعمالی محکم و قواعد تعلیق و
 اعتقادی مبهم و مستحکم اولدی **منوی** چوکار تو از حق برامد چنان کن که یاری ترا
 از تو یاری برآید نظر بر مرادات یا از ان همان به که نیی زحمت انطاری برآید برکوب
 کرداب محنته و دشمنه بیه ارباب کمر آکا دستگیر اولور و نیکم بریال خاویه و دشمنه
 بینه بی نیی معاونتله خلاص بولور پس دل دریا مثال موشک لغه جانلندن

شایه ملال یول ورمک کرک و ناموس و مروت ناظر اولوب انوک زخم و خاخر عاظمه
 کتورمک کرک که عاقل اولد که کسب شرف اچون راحت و فراغی بر طرف اید و روز
 نام نیک و ذکر جمیل یاد کار تو به کیده **بیت** جهان جو کشت بکام تو نام نیک اند
 که غیر نام نگو نیست حاصلی ز جهان هر غنی که خوان نعمتده اهل فقر و ارباب حاجت
 شوکتی اولیه توان کر لک اعداد ندن محسوب دکلدر اول کسه که حالت جاننده نام
 و دشمن کام اولم نایم جریده احیاده مکتوب دکلدر **بیت** سعید یا مرد نکو نام نمرد
 هر که مرده است که نامش بنکوی بنده زاع بوفسانه نکلم و بوترانه ترتم اید کن
 ناکاه کور دیلر بر آهو تیر بر تاب کی سرعت و شتابله کلور عقیقه صیلا اولوق
 احسان و بر ویت نیک الحاح کشف صویر با ندی زاع بر دخت حقدی مونس دخی بر سودا
 کوردی آهو کنایه کلور ترسان و هراسان طردی زاع هر جانیه نظرم صالیدی
 کلور کید ز کور مدی سنک شسته آوا زادی ناصودن طشه کلدی موثر دخی
 حاضر اولدی سنک پشت کوردی که آهو حیران طارود دکنمه و اول صویه متصل بر
 اما انحر اییدی آهو اگر شسته ایسک اچ خوف ایله هیچ آهو دخی و تب کلچک
 کوردیکه آشنا دز استقبالی ایدوب مرجع اییدی و استفسار حال ایدوب اییدی
نظم ای یار کوی انجا آمده بیکانه مباشر کاشنا آمده **بیت** سدن ابرو
 دوشی جوق دمد در حسرت کلور زلم بر نمندر آهو اییدی براد دخی ز فاند که
 بویایانده کوردم و ابنای جنم دز ابریلوب تک و بوی تنها بوی صحرایه دخی و
 ایدرم شمدیه دک نه بنم دام صیاد دز خاطر مده کرد و ایدی و نه و هم سهم تو
 انداز دز دوشمنده دید و ایدی حالیکه کوردم که بر پیریا تری بر کمان و تیر یله بکا
 کیمین امش کو یاکه بنی صید اچون باش سر برانه مین امش ناکاه انک شست حیل
 سیله پایستا اولم دیو خرب و جانیه کلدم سنک پشت اییدی خوف نامه که هر کز صیاد
 لک دده ادی دای بر حوالی کورم شدد و بوند کتمه که تیر انداز لک بر قصدی
 دخی بو نو احیایر مه شدد شویله که بر جمجمه رعیت قلعه سن سایار انک کد
 مدسک اوله سن و برم خانه مصاحبه زده اوج شخص سن چهارم اولوب شرف
 موافقت ز احضار بوله سن اکا بر بوشلارد که هر چند که اصحاب و لاجب
 زیلک اوله ابواب زوق سرور کسک و اسباب عیش و حضور آمده اول **بیت**
 هر چایی که مهر و وفا بیشتر بود جمعیت حضور و صفا بیشتر بود دیشلارد که

دوستک سبکی بر بیک و دشمنک قلیل کثیر عذایمک کرک **بیت** دوستی را هزار گشت باید
 دشمنی را یکی بود بسیار موش دخی محله مناسب حکایت ایلدی زاعنه مقتضای مقامه
 ملایم بردستان سوتلیدی آهو کوردی کی یاران لطیف طبع پاکیزه شرب مصالح بود
 دل و جان در مصاحبت بدین راهب و صمیم جان در شرف بحالستوبه طالب اولدی و لیدی
ع بایار موافق آشنای خوشتر پس اول مرغزار ده برکنار ده مقام اختیار قلدی
 یاران وصیت و نصیحت اندلر که زینهار بولویجده که برزم حوزه حمایتزده در قدم بریو
 اتمه و بوسر چشمه حوالی سندن که حصار امن و امان در طشر کتمه آهو شطرنج بود
 قایل و موجب وصیتله عامل اولوب دیار ما بینلریده مجلس مضاجعت قایل اولور کی
 و بوموضع دلکش و مجمع و فتح بخشیده هر وقت جمعیت ایلروردی و مداعبه و ملاعبه اله
 حکایت و سرگذشت سولروردی برکون اتفاق زاغ و موش و کشف مقام معهوده کلدی
 آهو کلدی بجه زمان انتظار دن صکوه اولکار یارادیلر بولویجده و شانه جت و
 جوبله اطراف مرغزار کیسیوی بکار کی طراد لر بر خیریلر یلر بوجل انلو موجب
 ملال و لافعال اولدی و فرقت یار غمگسار اندیده اشکیار لری خوانه صر تله
 مالامال اولدی زاعنه التماس اندلر که بر زمان پروانه کلوب دیدنه تجسس ایلر جوب
 صحرا به ناظر اوله و احوال غایبدن خبر یلر بینه مقام معهوده حاضر اوله **بیت**
 صیار منزل جانان کدر دنیغ مدار و زو بغاشو مسکین خبر دنیغ مدار زاغ بول
 استیج الله پروانه آغاز ایدوب اوج هوا دن اطراف صحرا به نظر اندی آهو کی مسکین
 بر فضا ده بسته بند قضا کوردوب یارانه خبر ایدی سنک پشت موشه ایدی
 بو واقع نلک دفعی سنک همت و معاونتله و بسته و بغایله نلک امیدنده سندن
 عنیدن رشتو امید کسمسته دد **ع** بشتاب که وقت کار اندر کدر هست
 موش زاغ ره بولغله کندی و آهو ی دلمه عیله کوردوب ایدی ای یار غر بر بول
 ذکا یله بوز ندان یلویه نه سببله کورد و بویکاست و فراستله دام حیلله بجه اولد
 بویون و بوزک جواب و یردی که تقدیر ایه بد بیری مفید اولور و قضا دلبانیه
 ذهن و ذکا نه چاره قیلود بیابان تقدیر دن سر منزل تدبیر بول او زوند و فضایی
 قضا قضا تا سر حد رضا مجرای املدن افز و ندد **بیت** ما از پروزد شده مغرور
 صد فریب تا خود در روض پرده چه تقدیر میکند موش ایدی لاست سولر سنک
 در میشلرد **بیت** سوق اند چونکه راستی تقدیر آتی عوقایده سیلر تدبیر پس آهونک

بنزد کسیکه مشغول اولدی بر ائشاده سنک پشته نخی پشته دی آهونک بوجا لند ز مالال
 انفعال اظهار ایدی آهوانیدی یاز غمکسار سنک بومقامه کلد و کک نیم واقع دز رسوا
 دز که اوصیاد ناکها نکلک و موثر نیم بند لوی کیمش اولم بزا یانم قوتیلک بامور ترسم اولور
 ناعظم و بالله خلاص اولور موثره برنج سوراحده کند و یسها ن فلور اما سنک ناعامت
 اید و فیا نوکله مقاومنه طاقت وار و نه بال و بر آخوب اوجمه و نه بر طره قهقهه قدرت
 وار و کلفه ناده توقف اسبابیدی بوشتا لند نائی صوب صوبایا قریب سنک پشته
 اید غای یقیق شفق نائی و توققه عجه طویو میسر درک بر عسکر که فرقت احباب لکجه انده
 نه لذت و بر حیات که حسرت اصحاب له نهایت بوله انده نه راحت مقصود در **بیت** بکا
 سنسز جان کرک نجه جان نده صحت اولور نئی و لسه جان بن و جر کند نه معدوم
 که سنک شوق دیدار لایق بی اختیار بومنزلم کوردی و آرزوی حالک ساعت سینه دز
 رخت صبر و سکون کوردی بوقد معارفله که لایم کلدی و بود کلو مساعدت که ضرورت
 اقتضا قلدی بنای صبر جانب انهدامه مایل اولوب رفیق یو آستانه زوی الاحترامده
 سالک اولدی **بیت** اعلم الله که مرا از تو سبکبایی نیست هاق دوزخ و فراق و شب
 ستفای نیست ای برادر مضطرب اوله که معاونت یار الله عنقریب بوعقد کشایش
 بولدی و فراغت تمام ایله مقام معبود جانب نه خرام میسر اولور اما علی حال لوازم شکر
 کلدای لایم و موجب سپاس داری واجب علی الخوض که جسمک دخم و بکا نکه زیان اید
 چشم ناز نیک هوز دیدار صیاد جلادی کورمدی بوا ناده اتفاق صیاد ظاهر
 اولدی مکرر ای کیمکد نظر اهر اولمشدی آهوهول جانده نیر جانیه مجرای خدیج
 زاع طر فعا و جدی موش کند و سن بره و راحده پنهان ایدی کشف بچاره همان مکانده
 قالدی صیاد کلوب رای کیمش بولدی انکشت حیرتی دندان تقیله ایصر بمتحر و منفک
 اولدی که بی آدم دز بوبندی کیم کیمش اولم و آهویه بوهو ادر لوی کک مدد کار لغیله
 وجوده کلدی دیوت بوا ناده چپ و راست بکا ایدی ناکاه نظری سنک پشته
 راست کلونیایدی اگرچه بومساحصیر و لکم کسسته نک الی فلا فی و ندرک اولونمز
 با وجود که بوحیر بومعصیت نهشته معصومده اما بعه انک کک بتر دست و نوای
 کتمک صیاد رزمده بنده نامبارک و شومد ضرورتی آتی توبه سته آدی و پشته
 اولوبما و اسنه کدی صیاد کید بک با دان حاضر اولوب کشتی غایب بولد لولک و
 یار هو ادر بند صیاد کوفتا ازلش ناله صغیری فلک اینه و فری آس نائی ری

موش

برواز
ایلب بر

کرده مهر بره یقیناً و نوحه اندر و کران و غریبان دل جزین و ناله و این ایله ایستد
بیت روزی که چشم ما ز جمال جدا بود جدا آنکه چشم کار کند اشک ما بود بجه در دور
 محضند که حسرت دیدار دلدار ایله برابر اوله و بجه آنکه مصیبت در حرقت فرقت یار وفا
 اوله مقابله قله اول کسمه که بر یاد دیدارند ز دور و بر یاد کله دار وصالند محروم و
 ملجوز اوله بلور که تشنگان بادیه فراق پای چرخ کله در و بشناسینان زار و
 اشتیاق در دهر چرخ دله در **بیت** ترا که در دنیا شد ز حال ما چه تفاوت تو قدر آب
 چه دانی که بر کار آید یا رانک هر برسی بوجاله موافق بر داستان روایت الیله و مقتضای
 مقامه لایق بر سوزانیکو و در آینه مثل و حکایت سولید لر جمله سنک مضمون کلام و فدا
 مایه بومعنایه مقصود ایدی که **بیت** دلندار دین لبیش ز جانان لذت فی عزیزات
 نیست عمر نازنین را عزیزی آخر الامر آهوزا چه ایدی ای برادر که چه بزم کلام غایت
 بدعنه و اراجین حکایت نهایت فصل خنده در اما سنک پشته انداز فایده عاید در
 و نزل ناله و نضکو ناله و نازی و کرب و سوکوار و در سوز غیری نه فیض اورد
 شرط حسن عهد و حقیقت و افقد رعایت حقوق و اخوت صداقه الیق بود که او چو مرخی
 المیرایده و ز کشف انجمن متضمن حال و متکفل غایت او و در برادر و زاکار بر بر مشهور
 اوج طایفه نیک حالی اوج و قدّه معلوم او و راهل شجاعت اقدای حکام مقابله در
 و ارباب نامک دینان اوقات معامله و احبانت عهد و حقیقتی زمان محنت و آوان
 نکبت **بیت** مرا باید بدید در ایام غم بشکری نیاشد مرا یار کم موثر ایدی ای آهونیم بوجا
 خاطر به بر چاره خطور اید که سز بال اسبق الله وجه سن بر جانید ز میارک او کینه بجه سن
 و کند و کی ضعیف و خسته و محروم سگست صورتده کوسره سن زان دخی سنک انقه که
 کاه قوه و کاه کور که قصد اید یکی باشک و سته دونه لایحه چون چشم صیاد سکار است
 کله سنک بوجا کی کوه و زانله بومعنایه کی بوموال اوزره مشاهده قله صید قصد
 دام و راجتی و نوبه و سنک پستی راعه سنی طومعه مشغول اوله هرگاه که سکا یا قین کله لنگان
 لنگان او کینه بویو سن اما بر مرتبه ده که رشته طمع سنند قطع اینه که سنی طومعه دت
 نا امید اولوب قیوب کمیته بوا سلب اوزره بر ساعت ارجحه تکا بوی مشغول قل زانها
 حرکات و سکناتکه طریق اعتدالی مرغی طوب بال کلیله بوجب کیت و نه طوب کید و
 تسلیم ایت شاید که بوجله ایله سنک پستی خلعت ایدوب غورم و زحمت ممکن و بلاد دت
 با من صفایه بوجم نار از انوار آینه آفرینا و قد در و آهوزان و وضع مهور اوزره

لک

صیاده کردند و صیاد خام طبع چون آهوی کوردی که افتاد و خزان کند و زانگاه انوک
 او سندان پرواز آید و بچشمه قصد آید بکمی آهوی طومغی مقرر آید و توبره بستاند
 قویوت عقیقه دوشدی کندی موثری لعل کلوب توبره نل بندگی کسوت سنک پستی
 خلص آید بعد زمان صیاد آهوجست و جویدن و عقیقه تاک و بوییدن عاجز اولوب
 اندن یا سایدوب توبره سنه کلدی سنک پستی بولیدی و توبره کی کسلش کور و به باری که
 اطراف اری نام و نشان بولیدی حیرت اکا غلبه آید و زبان عبرتله کند و کند و به
 ایدی حالات عجیبه مشاهده اندم که هیچ احد اکایا و رقلر و احوال غریبه معاینه قلم
 که برود حکمتن لک اول آهوی بندگی که کند و بی بهار صورتند کسوت سنک و زانگاه
 انوک اوسته چمنی توبره کسوت سنک پستی قاجق بر کاتک مجلی و بومسکله نل تاوی
 نه اولم دیرکن خوف و خشیت و وحشت و دهشت اکا غالباً و لوبایدی غالباً بومقام بریلر
 جایگاهی و غزل الخوابکا هیدر لازم اولدی که بوموضع نل کیدم و من بعد بوجوانک و
 حوشند نه نشه طبعی و طبع ایدم پس صیاد آواره دام کیخه و توبره صد پارگی کورتب
 قاجدی و نذر لاید و بنا نذر لایدی که اگر محتمله اولیاند نذر اسلامتله نیشه بر
 دخی بقیه العراول صحرانک خیالین پیرامن خاطرنه کتورمیه و سایر صیاد لره دخی
 شفقت و نصیحت آیدوب اول اطراف طواف و اول شتی گشت زانمغ ایلیم
 کالجاً همیشه بک بدستست دام راه چون صیاد کندی یا زانینه بریره کلدیلر و فارغ و
 امین و سرور و مطمئن مسکله نیه رجوع قلدیلر بوندن صکره نه دست آف انلرک زامن
 روزگار نینه بشلله و نه ناخن مخاف رخساره حاللر و خراش آید و عین و فاق
 و حسن اتفاق قلدیلر عقد معاشرتلری انشظام و اساق بولدی و برکت معاونت
 و مرافقت الیه عقد مضاحبت و مصادقتلری مبرم و مستحکم اولدی **مشوی** رشته
 راستهاست آواره و زالی بکسلد چوزد و ناسند عاجز آید از کسستن زالد و کل که
 تنها بوی آخر خشک کوزاند و مانع در شکر تنها خوری هم خشک کرداند جگر زبند
 تنها هیچ قوت نایب اندر جان و دل قوت جانرا و دلواکشی کوبه کلسکر بودا و اولد و سنک
 داستانی که زمان دولت و تکبیده شرط نجت و مودت نل دام او ردیلر و وقت راجی
 محشده قلم صدق و خلاص آواره طور دیلر چون آقام نزل و زلزله پای مصاد قلم
 متزلزل و هنگام حلول نوایده حلق محاصرتلری متوال اولدی لایحرم میکان
 معاضدت و مظاهر تلبه بور کلو و رطایه ایلله دنجات بولدی عقیقات آفاسیه

دراز ظهر بوده قوی تر بر معاشره مسرور و موفور له ساکن و مستند راه یافته و حضور
 نا محصور و له متکثر اولدش عاقل کامل و هو شنبه فاضله از مدر که بوجکایات عجیبه
 زیور عقل صایب و فکر ثاقبه تا ملی زمتنه فرض و واجب له حیوانات ضعیفه نک بین
 مرافقت و موافقتند از بود در ثمرات ستوده و نتایج پسندیده حاصل اولیجی اگر کما
 عقلا که خلاصه عالمیان و نفا و آرمیاند در خانه مصلحتلین بو طرز اوزره آباد
 اید و بایاس مصادقن از بو طرح اوزره بنیاد اید از پیدار که انوک فوایج مشام
 خاص و عامه بنه و اصل اوله و انار منافی صفات کردار اوزره بنه لایح اولوب
 میان برکاتی روزگار صفار و کباره بنه حاصل اوله **نظم** هر که حق صحبت یاران
 شناسد غیر خزاندره ایشان نیاخت یا چو در کار نیاشد نیست کار که بی یار براید
 گشت بخت انگور که بصدق و صفات دامن او کز کز اهل وفاست میل کسی کن که و
 فالاراسته ناز بران کن که طلب کار گشت میل کسی کن که وفات کند جان هدف تیر برد
 کند مهر چای دست که جانی بود دوستی جان ز کوانی بود **باب چهارم**
 اعدانک اظهار تعلق و تعلقه اعمار ایتوب هر زمانه کمین و مکر و کینه اندازین
 اولیجی جایز دکل اید و کن بیاید ز دای دالبیلم برهنه اید یا بیکم شجر و فاق
 نه تیره و و و مقدمه اتفاق نه فی منیج اولوب دلم و اولد و سستلر داستان که
 صدق قلند صدق و موافقتلنده موافق اوله که کوشا از غانله التماس قدیم و عین
 ایقانه کوردم و برهان عیان ایله مطلق اولدم **شعر** کیم کیم یار و داند غم اولم
 انوک کیم یاری یوقدر خرم اولم حالیا پوروشن خیردن متوقعد که عبادت دلپذیر
 ایله تقدیر و بقیع پیوره اولد شملک مثلن که لایه سینه اعتماد و دعوی اخلاص و
 اظهار اختصاصه اعتماد جایز اولینه که وصیت چهارمده بوردلش ایدی که عاقل
 حازم کمال تنبته و بیقظ اوزره اولوب از مدر که علی کل حال بدسکارلدن صدق
 احسان و بر میه که هیچ وجهله دشمنان صدق کلر دشمن نه قدر ملاطفت کوسه
 دوست اولم **بیت** ز دشمن دوستی جستن جناست که یکجای جمع کردن آب و آتش
 پیدای ایتدی بلر در خرمند هوشیار تر هات دشمنه التفات ایتوب متاع ترو
 و شعبده سنده خریدار اولم که دشمن حیله کار کند و نلک صلاح حالی ایمن کل
 محبت و مودت اظهار اید و بظاهرین خلاص باطنله راسته قلور و رقای ذرق و
 لطایف حیلله پیش نهاد اید و ب انوک دشمنده کلی فکر و عظیم مکر و رقیبه ایلر

پس عاقل سازنه کارمند که هر یاری که دشمنه زیاده تملق و غلو کرده سوء اعتقاد یاری
 دشمنی زیاده اوله و خصم هر چند که دعوی می نماید ندانم آورده طریق مخالفه در حق ثابت
 قدم طوره زیرا که اگر خصم رخنه حمله منسد و غالبه حمله منسه کار دایم یوب بویاید
 غفلت و او کوره دشمن بدسک الله مترصد احوال در ناکاه کمین ایدوب بترقصدی هدف مزه
 یستدوره **بیت** مکر دستند نصیقن اوله آمین غدا ایدوب ناکه سکا ایلر کیم
 هر گسنه که وقت فرصته تدارک ترک ایدوب و نادم اوله اما حضرت و ندامت فایده
 و بر میه و هر چند که لیت و لعل ایدوب تعلل ایدوب سودمند اولیه و اکا اول ایلر یستنه که
 زاعدن بومه یستدیدی رای استغفار اندی که یخنه اولمشد اول **حکایت**
 رهمن ایدی روایت ایدر که ولایت چیده بر کوه بر شکوه و ایدیدی که غایت وقت بر شفاع
 بصری کجاست کرده حقیقی و حق بر حجت حکم کردی و دیده بان و هم گوشه بام رفعتند ز زبان
 خیال جعفر دی **بیت** کمی ندیده و از نش مکر چشم صیر کسی ز فیه شیشین مکی پای کمان اول
 کوه بلند دهر بر درخت سده مانده بمشددی که اصل تحت تراده ثابت و فرعی فوق نمایه
 بمشددی **مشوی** سزاوار اولمشدیدی و بیله شاخی که کچی سیدی یوفی و زده کاخی
 یاس خضر و شخضر اهلیمشه یما مشد دهر اندن زخم بیه نه اورش افینه باله دور
 نه دو کش برك و شاخی پرد هقان اول درخت کله شاخه غیر متناهی آشیانه
 زاغ و ایدیدی و اول زاغ لولک پرو ز نام بر ملک بنای و ایدیدی که جمله سی اولک و فامانه
 دام ایدیلر و یگجه شاه بومان که اکاسی اهنک دیر لری اول عداوت قدیمی سبیلکه که
 زاغ لولک بول میانه قایم ایدی لشکر جزار و سپاه خوانه ایلر زاعلوه شینو ایدوب
 لشکر و کسورن خواب خانه و آشیانه لری خراب و سیاب اندی **بیت** بازوی مرید
 بر آورده دست سر نشان کرده چون خاک است اول شتاب تارک تارده صدزار
 زاغ سیه کردار آسن لوار و ناکه زارده بریان اولدی فحوا ی فاقولوم حیث
 و بعد توهم مصدوقه حال لری اولوب چشم دوران بر بهار کبی انلر حال زار
 کویان اولدی بوم مردم روم کبی مظفر و منصور و مرفه و مسرور اول برز مدح
 قلدی چون باز بلند پرواز صبح بال و پر آهوت و غراب سیه روی شب آشیانه غره
 او حرم جیل بخوم لشکر بوم کبی زاویه خضاده متواری اولدی **بیت** تیغ کشید
 اختر عالم و زده لشکر شب گشته هزیمت ز روز و بروز جمیع لشکر جمع قلدی
 و حکایت هجوم سپاهی بومی در میان ایدوب ایدی و نلرک شینون کورد و کوزی

وجرات و بجا عقلون شاهد قلد و کوزی آشیانه لرو کوزه کشته لر شسته بسته در .
 بچه کوزی خسته و بال شکسته و نیم کشته در . بوندن دخی دستار بود که بود کردار
 لول کند و لول قوت و جرات لر بنده اعتماد لری قوی و لوب بو طایفه ایله جنگه جنگ .
 او رمعه نه قدر تلون نه معلوم قلایل و بزم مسکن و ما و امره واقف و خانه آشیانه
 مطلع اولدیلر ظاهر بود رک چون نو کویه پیکر و قیج منظر بود قدر نصرت و ظفر بودیلر
 جرات و اقدام لری نریک اولوب دخی دیر اولدیلر سوایله که توقفا ایمنوب برک دخی
 اقدام اوزنه کله رو بود دفعه وار قوت لر بازویه کتور و دست بر عظیم کوسته لر
 بروجه که بیاران زحمت هر نیمه او کی تر بندن احوزه لویکن که بونوب دخی وضع سابق
 اوزده پیشون ایده لر بزم لشکر و مزدن پسین دنده قیمنوب تیغ هلاکدن کوره لر لورده
 مشا و رده میا لفلان مدد و بوغایله نکه دفعند تدبیر مناسب نه ایسه فکر ایلمک و خبر
نظام هنوز اول جمله از دستمنت . در کوبارش آغاز مکر و فتنست که این سیل را راه بندد
 خزان میاید از دی بسی ده فتنه امر و حکم بکیر . که فردا باشد تدارک بدید چون
 پیروز کلامن تمام ایدی پیش نفر زان میان لشکر دزن ملک حضوره کلوب براسم دعا
 و لوازم شای ادا اندر مکر بو طایفه میانده فضیلت رای و مزیت عقله موصوف
 و معروف و درایت فهم و مسانت فکر ایله مستنور و مذکور ایدیلر هر نه امر که اشارت
 پیورده لرا سرافوز و بجاح اذه و اضح ایدی و هر نه رای که استصواب ایسته لرا تاخیر و
 صلاح اندک لایح ایدی **مشی** برای روسن و فکر صواب بردندی . در و کایینه روزگار
 ز نك خللا بعقل کامل و تدبیر راست کردند هزار مشکل دورانیم ساعت حل
 ز اخلو جمیع امور لونده انلک تدبیر نه اعتماد ایدر لری و دفعه نو ایدیه انلک رای اضا
 بدیر نه استظهار ایدر لری ملک دخی انلک فکر نیتین طوب ابواب مشکلات
 مهمات ملکی انلک کلید اندیشه صواب اندیشه ضحیح ایدر لری چون پیروز انلری
 کوزدی هر بر پس عواطف ملکانه ایله نوانش قیلوب شانلر نه لایو خلعت و انعام
 احسان پیوردی و ایدی بو کون زمان امتحان ذهن و عقل و آوان بجزیه فهم و فضلدر
 هر کوهی که در بجزیه کوزه محزون قلمش بر سر شسته میانه چکوب طبق عرضه قویوت
 کوسر زاعلر دخی باب شای فح ایدوب ایدیلر **شعر** سها اول همیشه بناه جان
 شناوانک اولسون زمین و زمان . رای عالی بویا بده هر نه پیورده صوصو ابواب
 اولدر و عالو عیدن صین میز هر نه لایح و لورده اولی و اسیت اول بونده لوبو عقل

اکلار

و اعتصام کوسر

و هر قدر که از انصاف و
 عیار بولس سکه خانه ایست
 عیار و بولس سکه خانه ایست
 بازار استر سینه

قاضی به فکر اید و ز که اندا ولی مراتب خاطر پادشاهید هودا اولیه و بوجا کورک
 تدبیر ایل صفحه صغیر به نحر براید که اندا علی لوح دانست شاهنشاهید ارسلان بولیه
 اما بحکم المامور معد و مضمونی موجب خه امرز بوده مقدار وسیع و مقدار و برز بند
 اولیون لازم در کوجه که خاطر شاه کی مشکات واردات آید در مکتون صغیر قاضی و
 باطن و ظاهر من عارف و عالم **ع** آنچه میگویم نزد رای عالی و شنست ملک بزرگ
 خطاب اید و ب ای دی سن بویاده نه دیر سن و بوعقد نك حله نه فکر اید سن
 اید عای ملک اول وزیر مستور لک بز دن سابق سیر تدبیر و نجر سیر اور مشلرد
 و قایل حد و شده بومکر حله بی معقول کور مشلرد ز کورن بر کسته دشمن قولیه
 مقاومتن عاجز اولم هر آینه لازم در که وطن مالوف و مسکن مشغوف حلا فله بلکه
 مال و منال و اهل و عیالک ترکن اوره که مقابله نه نجه خطر و مخاف و مقاتله ده
 نجه ضرر و آفت وارد و خصوصاً که خفند در بدفعه کوشمال بولسن و غنیمت یرینه
 هنریت کور سن اول هر کسنه که تهر تمامه حربه جری نیام انشقا مدن حقر و وث بر
 دشمنه که شربت خربند ز کور چاشنی طاعتن اول و شراب خربند ز بدفعه حربه جری
 دخی بخاریه داعیه سن قله نه استباه گذرگاه سیله یا تمنن بلکه در یای بیله کند و سن
 آتمن کید ز کس کنده و نك وقت و زور نه اینا غوغ و نجه باز و سته طیانغ میله
 در مده طریق خربند ز دور در ز کتبغ و سنجیله هر طرف دن کسک و ریح خطر ایکی جانند
 اسمک میسر در **بیت** خد کن ز بیکار کمتر کسی که از قضا سیراب دیدم بی ملک
 چون آنک کلان استماع ایدی اندا عارض اید و ب ناع آخر ایدی و خصوصاً سن
 نه دیر سن و بوا مرده نه تدبیر اید سن ایدی رای و ز بسایق بنم تدبیر مه موافق
 بلکه اول فکر اهل عقله لایق و کل ز کرا که جمله اولی و صولت غیو سله بو قدر ذات و حقار
 قول آنک غیر تسو لک علامتی و حیثیت لک امارت در **ع** بنشاید سیر مردان را بهر
 ز جارفن **بیت** استماری جوان و کوریدی پی که بوم شوم آله زاعدن سیر بلکه صو
 صوابه بواقیدر که سرب حرب طیان بوطره و ز سوک سوکی و جنگا لجدالی خویر زیاد
 بوم سولم جنگه جنگ اوره و ز **نظم** اگر بر نیارم بدیع از نیام بر دی زما بر نیارند
 نام بخور نك زار همنو کینم که پیش ز بومان ز بونی کینم اگر یار باشد حجات
 آفرین به تیغ از عدو باز خواهیم کینم دست عشرتکده عذره مملکتی اول شهر بار کا
 در احوال ایدر که آب شمش آستیار نام ختم بد کردادی صفحه رور کا ز دیو به

ولبه مراد ایله ساعه صفای اول تاجدار نامدار نوس ایدر که سفال غتای دشتن بوسکالی
 سنک بوار استه حاله مصلحتی وقت بود که اول نصیب ایدب اطراف دیدبان کونده و
 و جنگ و جداله اسباب بر زمله حاضر و حرب و قتاله دیده عرفه ناظر اولوب اگر دشمن
 بدسکال بدکان کان کی بجایه آکینور بنیز کی راست واده و زنیزه کی طوقی طوره و
 میدان کار زاده بایدار اولوبه دانه لک کوسره و زک اهل جهانه داستان ستم دستا
 و سام سوار و نیمافا و سنده و نه تاجچه عروس ناموس عیار عار دن پاک و عرصه
 جنگ نام و ننگ ایچون آیمغه خون و خاک اولم بنام نکو کرمیدرم رواست ملوک
 نامدار اولد که هنگام کار زاده عواقب کاره اولقدار اعتبار قلیه و در جنگ و
 نام و ننگ مال و جان چندان نگران اولیه **فصل** از سر گذشته بای میبدان نه و بیبی
 کوی مراد در خم چوکان آرد و خواهی که بخت روی نماید بکام دل باید شدن بفرکه
 بلخضم رویرد ملک ندی توجتی بر نه دخی توجیه ایدوب ایدی بوسواله سنک
 جوابک و بوجهده سنک تدبیر با صوابک ندر و زایدی ای ملک کامتا بویاید
 رای حیرت استصوابا بدی بود که صاحب و قوف ایلیچیلور کونده و ز و دشمنک نقص
 حال و مجلس مانی ایلاند سباله ایدوب مصلحیه میل اری و آیدر کوره و ز
 اگر بزدنج و خراجله راضی اولورسه و ملاطفتی حسن قبوله تلقی قاورشید بیک
 الصلح ایض قواعد کار زار و زحمت بشینو نلندن امین اولوب کند و دیار مرده آسایش
 و آرام اید و **نوشته** اولجه صلح میسر عدویه عاقل ره و فاقی ترک ایدری هر کجلیک
 عدوی کلبه اولسه بحال صلح عاقل اول سواله اولوب جواب شانی سنک ملوک ریک
 راست و تدبیر درستند بر ای بود که چون دشمنک سوکت ظاهر رس و قدرت قاهر سن
 کوره و محالک قسلا استیلا سی مستر اولوب رعیت معرض هلاک و ورطه تلفه و
 احتمال بره حمله نفسن کوسر و بکعبین خصمی رفی و لطفله مالش قله و مال و مالی
 سپر ملک کشور و وقایه رعیت و لشکرا ایدوب ششدر یار و حسن تدبیر ره اهل اوله
 زیرا که میان بساط عجز و تکبر ده او تورب نفسن غیر عیان کلمسکن داو دیمک و
 میدان سیر و غنک حاروب دشمن غالبه محرکه المذ نوح حمله ایدوب خا و دیمک
 صوب صوابدن منحرف و همت استقامتدن دورد و مقتضای عقله مخالف پیرایه
 بحر و دن بعد و **نوشته** زمانه با تو تهازد تو باز زمانه تهازد ملک زاع آخر
 متوجه اولوب ایدی ای وزیر بویایک سن تدبیر ایدرس و بویایاند بجه شاه

اید یای ملک و دایع وطن و ترک دیار و ریج عزت و بیای جلالیم لیدیم هزار بار
 اندک سینه ناموس قدیمی سنک منله اوره و زاولد شنه که بن تضرع و ندلی
 اولم تراصع کوسته و ز **شعر** هیچ اولوردی بازیم اوله تیویه مطیع • یکم کوردی شیر
 شزه اوله آهوی سکار • فضا که بزقبیل باج و خراج التزام کوسته و ز • نولر بزم
 مغلوبه ستمه جانم اولسه کرک • و بزنی قلع و استیصال زمتلریم لازم قلعه لور کرک •
 ارباب بحیر و مشلورد که دشمنله مدارایی و لقد رملعات امک کوکدر که حاجت
 اندن روا اوله بویای و لقد رفیع اندمک کرک که مرتبه افراطه یقینه که سنی ذیل و
 حیر و دشمنی جری و دیر ایدر • انلر بزدن جری جری یله قناعت تمک کرک که مرتبه
 افراطه یقینه که سنی ذیل و حقیق جلی تکلفد و پس بزم دردمزه در زمان و دواهان
 صبر و توقد ر سوبله که ضرورت اقتضا ایده • محاربه رخنی جایز دزدیرا که زحمت خجکه
 جنگ غیرت نام و نکدن اهنودر **بیت** مرده بودن و نرسنک اندر • بکه زنده بزر
 سنک اندر • ملک بیخی و زیره که کارشاس و بروردی ایدی سنک فکر کشور کشایله
 تمام اعتماد • و رای عالم ایدله قوی اعقاد و اردر **بیت** در مضیق عقدها جوی
 دین و ملک را • همو رای صایبت مشکل کشای کس ندید • جز بیدیهوهای بوست مرادی
 کس نیافت • جز بمن همت فرهای کس ندید • سن بوا مرده نه فکر اوزره و ایدر
 جنگ و صلح و جلای وطن دز قیقسن اختیار ایدسن • کارشاس ایدی یای ملک
 موقوف و جز و مدکر بوم طایفه سیله مقابله شو مدر اولور که تاضورت اقتضا
 ائمه انلرله محاربه دز ابا ایده و ز دیرا که انلرک جنگ دزون • انلر بزمه حکیده دیر
 هم قوتلری بزدن افزون هم عدد لوی بزدن کیرد • کسینه قدر که قوی و اله خضنی
 ضعیف عدا امک کرک که موجب غرور در • و مغرور همیشه مفاک هلاک و قریب
 و ساحه سیماندز دورد و اگر چه بولرک حیل و خدعه لری چوقد را اما حال حرکت
 خستنی اعلا امک احمالی یوقد • اول جلدن که اول قوم صاحب جرم در • و حانم
 علی کل حال • دشمنک حیل و ممکن جاز مدر و کمن غدر دندن امین دکلد ز دیرا که
 میانلق مسافه قریبا و لسه محملد که فرصت کوزده اگر بعید ایه جایز دز و که الغار
 ایدر و مقابله قلعه یکن که امن اولم مضایقه شاید که سینه سنده غدر تخن اکمن
 اوله بویان و بیخیه حال انلرک جا بندن جنگ عقده توقد • در فضا که انلر
 قتلورند • داعیه حرب ممکن اوله بزه انلرکله محاربه جایز دکلد که ارباب عقل و غیره

ممکن اولدغی چنگدن بهیتر ائتمشلدن دوزیر که نفعیات کم سرمایه بازار کارزار
 برمتاعد که حارسوی روزکارده مثل بولنیز و شراب شمشیر ابدار بر شربت ناخوشکوار
 در که بدلایا یخلل واقع اولمز **بیت** اکسیر زودی اکسیر چنگ بنزدیک من صلح بهتریک
 جنگ ملک ایدی المله مقابله و مقاتله جائز اولماحق بوغایله نك دفعنده نه
 معامله روکوردسن ایدی بوا مرک غورنده تفکرواتی واصل و فصلنده تا مل
 کافی و لجبد که ملوک فکر ثابق و رای صایب و تدبیر است و تا آمد رسته اولک
 مقاصد و مطالب مستر اولور که خزان بسیار و لشکر خزان بسیار ایله محصل اولمز
بیت بمشیر کی ناصد توان گشت رای لشکر کرا بشکلی نشت بومقصد شاه راه
 اصل رای روشن پادشاه در مشاوره وزیر صاحب تدبیر انک زیلک توینده و نمره
 فواید نك تکثیره و توینده باعند نخبه کی که مدد مواد انفا در د حاصل اولور
 و لهد اهر صاحب دولت که مقبول القول و امانت گذار ناصح لولک رای اصابت شعاد
 عامل اولیه از زمانده ساعد حجتی سوار ساعده سعادت بدن مجوز اوله و هر
 طالب سعادت که میان عقل برکت ادر اکنده بهر مند اولموب استماع اقوال ارباب
 صقلی حسب حالی و شعار و روز کاری قله اقبال کا قرین و ارباب دایره دولتدن
 اوله الحاله هذ بحال الله که ملک کمال عقلله آراسته و پیرایه حسن تدبیر ایله پراسته **بیت**
 ای در پناه عقل تو ملک هنر و دی و بی بر تو ذی تو خورشید خاوری تدبیر صفا
 تو باندیشه صواب تمهید داده قاعده داد گستره فکر مرچه وقع بور بدین رای تو
 خرمهره راجه و دینزدیک جوهری اما ملک بنی بومده عز مشاورت ایله معزز
 قلدی و بوا مرک اتما منده بن بنده نك لطف تدبیر و حسن اهتمامه اعمار سوری
 دلوم که بویاید خاطر فاره و ضمیر قاصره لایح اولانی بعضی دیوان عالیده و بعضی
 حجه خالوده سمع شریفه یستدورم بن بنده نه که جکی بخور انمرفه تواضع و
 تدلی دخی و اکور من و حکم التاد و لا العاد بر لولک نخبه و آجه عرض احبیب
 و تحمل خراج کم بزم اسلاف و ایاخذن یا ائتملدن زبون و بر من **بیت** ختم را کون
 بهم نه اعتبار اورد مردن و طبع کرد نه اعتباری زیستن مرد بلند همت طوی نام
 و بقای ذکریل احوال است و لا نغز بالله هم کثیر ائتمله که عمر نوح علیه السلام خ
 اولور سه عمر قصیر دن جوهره و جود که بعض مات اول اصل حیات دهر بار بار راج
 که التاد و لا العاد و المنیه و لا الدینه دئتملدن که ملوک عجز اظهاری غیر جازیدر که

لویله

نکله

اظهار عجز کار بخارزد ز هر کس که دشمنه تو صغی قلب زبون کو ستره اکا اولوب کسله
 تازی و نظری دخی زیک اوله **بیت** همت بلند دارد ز بونی مکن که جرح هر جا زبون
 بروی تو شود - باقی فصول خلعت کو کدر که رای ملک آرای ملکه فرج قلعه که حکمه
 عروس برید المیت حالیا حضار مجلسدن برسی ایدی ای کارشناس فایده مشاوره اولدن
 عقلا جمع اولوب مقتضای عقل لری اوزده نقل کلای نقل مجلس اید که شاید بیرنگ یتر
 تدبیری هدف صوابه دست کله اکا بریور مشلور که ثمره مشاوره عقل کو بعد
 الحاقه برار اوزده اجتماعی و عقلا نیک آرای متخالفه دن بر لای اوزده اتفاق و
 اجتماعید ز هر همه که جماعت عقلا جمع اولوب شروع قلعه انک مداخل و بخارجی احسن
 وجهه ملحوظ اولوب عاقبتی فوائد بخاحه و خاتمه سیخیر و صلاحه موصول اوله
 نیکیم حکم اید **بیت** مکن کیم بر کج و تیغ و سپاه ز فردا کمان دای و تدبیر خوا
 شود لای نیکو ترادست کبر بجای که ضایع بود تیغ و تیر پس کلای خلعت حواله امه ده
 نه مصلی وارا اوله کارشناس ایدی هر مستشار مؤمن دکلدر و اسرار ملی و مهمات
 عریغ و معاملات رسمی کی دکلدر که هر دانا و نادانم میانه اتمک جایز اوله ای باب
 دانش یور مسائلور که اسرار ملوک فاسق و لافغه باعث یا ویر لک بقا و نقصیری
 و یار سول و جاسوس لک تر ویر و تهریدر محمل دکلدر که بو محله بر جاسوس بولوب
 کوش مجلسه بزم لوق المزه حاضر و دیده ترصد ایل بزم احوال المزه ناظر اولم و کوردن
 استد و کنه الحال خصم بد سگاله ابلاغ و ایصال قلعه اندر دخی ساحه حال و عرصه
 ما لکن خاشاک مکر دن جادوب فکر له بالک اید ویت ریخته فتنه سنگ جله ایل
 سدیله کوه و تیر تدبیر من نشانه آرزویه ارمیدن بینه زده اید لور فضا که مجلسه
 جانب دشمندن جاسوس اولیه شاید که حضار مجلسدن برنگ بر این مجلس اولوب
 بو مشاوره ده واقع اولان اسراری استفسار ایدوب بو اراده جاری اولان ارا و خبر
 دار اوله و آرمز مانده اسرار ملک روزگار افواه و السنه ده انتشار و اشهار اوله
 دوست و دشمن میاننده شایع اولوب اظهار اسرارک ضرر و فساد ی مزاج ملکه ساری اوله
 بواجلند که اسرار اسرارده مبالغه ی حد دن کجور مشلور **شعر** بخه زیبا دیش او هر
 هشیار که کسه سرفاق سوا تمه اظهار که کمان اسرارده سیار ناسدن ملوک احتیاجی
 او فردو زیاده تدبیر ملکه هر ناکس و ابتر واقف و الحق ملکه احاطه کل طاری و لوق
 احتمالی اکثر بلکه مقدر د **بیت** اگر جز نور داند که رای تو چیست بران رای و دین

نباید گریست جوج او لشدر که تاج وافر بلکه کاسه سوز افشای سر سبیل و غوغ او لشدر
بیت بنده سر کشف بر درن چهری بنده سر لاری افشردن چهری بنده که شاه کثیر و زیور
 مافی الضمیر اظهار دوی سببند از و قدوه اوج و ولدن حنیض زلفه هبوط و
 نزول بلکه ستاره غریبی افق فنا و فواته غروب و افول اندی پروز استفسار اندی که بنده
 او لشدر را **اول حکایت** کار شناس آیدی شهر کثیر ده بر باد شاه و آیدی که کجایم تنجری
 کام تو سن خنک فلکه او رستدی و پیچیده ندی بزم ساعد و زکای پور رستدی بزم
 شمشیر آتش تا بر آب تصور بندن باد که زهره یسه و آیدی که سمت راستدن اعزاف
 آیدی و و هم سنان جان ستان بر و نشان نشانند آید نه قدری و آیدی که
 روی خاکه آوری کیدی **مشوی** جهان را خلعت امن بخان دارد که خلق از تنک عریا
 شد ازاد زدن جان مطلوبان شوکا فراموش کرده تواند آید که بود شاه فلک
 دستگاه حرم حرمت و بوده عشرتده بر محو بیسی و آیدی که زلف شیر کنی دعو
 طولد شب بلبلایه اطاله آید ری و روی تابان و مهر لغاتی نه جاده تشبیه طبع
 یه طوعدم دریدی زاهد قایم الیل الیک جال با کاز عالم مثال که کوه کد و دن
 کیدی و صوفی بنشیند آن صورتی مثال آن خالده مشاهده استعصم صبح باله
 دامن کی کربان خرقة برهین چاک آیدی **نظم** در منظم اسیر دنی جانه
 زندان آیدی ز نخلدنی زلف پرچینی رشک مشک خطا محال سیکنی حبه السور
 ملک اول کاره اول قدر تعلق و عشق و آیدی که مشاهده جان حاصل حیات فانی
 و تمامای زلف و جان سر مایه عشر و زندگانی بلور و بی هر زمان بجا به عشق جانان
 کوه جان ملیکی سلک ملکه چکوری و دانه خال دل رام زمین دلنده مهر و محبت تخمین
 اگر در طره طاری نفد سبک و صبر و جیب دلندن و تری و غمزه عیاری دله
 مختار کی خانه دروندن متاع صبر و سکونی چار چار پوری **بیت** من نه بلختار خود
 میروم از قفای و کسوی چون کند او میبردم کسان کسان اول شوخ فتنه انگیزی
 چون مرغ دلشاهی مفید دام زلف دلاور و کور در کجای روسی بنا کوشه دیک محکوب
 خدنگ غریبه هدیه سینه شاه پیوسته و ساعت بساعت شیرین عشوه لولم و رنگین
 کرمه لول پای دانه بند او دردی طوری **بیت** رسم عاشق کشی و سئو شهر آسودن جابه
 بود که بر قامت او دروخه اند استغناء حسن مقتضای او زده بحر عشق شاهانه غایت
 اغیوب اطراف و جوانب و اقارب و اجانب دل بولد و عن زنجیر تنجیر چنگ دلوری

دلردی و زلفی کشیدی کردن شودید کان بیایان هوسه بندید و ب عشق بهان نشکان
 زلال وصالک دلی باغنده دیک دردی آخر کار رحمان بارگاه پادشاهد نیر سیر
 رفتار شکر گفتار جوان طنازه که خط سبزی خضر کی لب آب حیاتده برودش بولش
 و سبز مخطی حین جان کی کار جویبار کوثره اولمش **بیت** کرد لعل دلفنا نده یار لیس
 سبز خط خالده اول خط حوالی سنی زین انش فقط عشق بار اغه آغاز اندی جوان
 دخی غلبات عشقه و جذبات سؤقه دوسوب و سوز و کداز له مهر و محبت آسبه طوب
 بر مریه به وارستدی جریده حالده دفر صبر دین بر دم و صمیمه جمالده نیر بر دم **بیت**
بیت هر که با عشق آشناسد رحمت جان بر ساق در پردرد محبت بار در دمان
 بر ساق متصل عاشق و معشوق میانده چشم و ابرویله سوال جواب و غمزه و اشارتله
 خطاب و عتاب و لور دی هر کون پادشاه جشن عشرت و دروب جانان دخی ماه کی مقابله
 او نور و ب جوانده پای خدمت او زده طروب مشربی کی برق او ردی القصه ابواب
 معاشرت هر چه ندر کسک و اسباب مواصلت هر نوعدن امانه ایدی و پادشاه جمال
 دلا را و جانانه دیدی دل و جانله نگاه ایدوب صفی خسارنده دقم نه احسن تقوی مطاافه
 ایلدی کار آنک بونظاره سندن غافل و جام مدام عشق جو الهه مست ولا یعقل
 ایکن ناکاه جوانه نگاه ایدوب لب شیریندن بر لبسم ایلد و امد و زکاری بر شهد و
 شکر اندی **ع** بزین خنده و دامن عیشم بر شکر گردان جوان دخی مقابله ده کوشه
 چشم جاده سندن بر کوشه ایلد عالمه هزار سؤر و شر بر ایدی **بیت** ترکس ناز نده
 او نیم یاز نهی از غمزه دگر نیم ناز پادشاه بوجالده ناکاه اولوب آس غنرت
 کوکلده مشغول اولدی و میاندرنده علاقه و معاشقه و اید و کن لبوب درون
 دلدن منفعل و مضطرب اولدی و صحبت دلا امدن بالکلیدالچکوب سودای عشق
 فراغت ایدی سنان حاله ایدی **قطعه** و از کلام ای چشم سا که هوادار اولمدن کل
 یوز کون هر سحر بیل کی زار اولمدن بنالچکدم غم سودای زلفکدن سنک چونک سن
 الچکدم اکعبار له یار اولمدن هر کید و یله فکر ایدوب ایدی بویابده شتاب مده
 خردده صوب صوابدن منحرفد و بویاکی سؤر یعنی سیاسته استعمال دور بیندک
 و عاقبت اندیشکله مخالف **ع** صبر بهتر مرد را از هر چه هست بر سطر بقی طغی قویوب
 مضیق عنقه کشیدی و صحنی همان اول منوال او زده که طرح اولمشدی حفظ ایدی
 تغییر وضع ایدی اکوچه اولش تارده نشسته قهر خوشگوار و اواصباح دیدار

دلداران ایلچه بی کار کل اولستدی **بیت** پادشاه عاشق و سر مست و انسان دلبری
 چون تواند دید او را ملتفت یادی کنی **الفصل** چون بتاسیر صبح ظاهر اولدی و مشید
 حور سید علم سفید برفت و تأیدی قبیله فرزند و نیک فلک یوزی و خضر و سیاه
 سیاهان جلای او انصفه شهر مینا فامد **بیت** عروبا آفتاب خوب دلیار
 بویلی پرده زن اولدی بدیدار **پادشاه** نیک بخت تحت حکومت او زره کلوب صلاهی
 صدای عدله دادله دار خواهلری بندستم و مید بند زن آداد الیدی **شعر** که
 عدلیله آشنا اوله اول **سایه** تحت خدا اوله اول **چون** فصل خصوصیات ناسدن و دفع
 غوغای عام و خاص زن خاص اولیجی **اول** و ز بر که مدار امور محکمت و مستشار احوال
 سلطنت الیدی خلوت ایدوب **جلاد** خشم مبالغه قلدی که حاکم شایسته ی وزیر صاحب
 تدبیر ایله مینا کتوره **و** آنک مشوریتله اول شنگان بیا بان عشقه شربت سیاست اچوره
 فرمان فرمای عقل الیدی زینهار سرتی اگا اظهار اتمه **و** هر که حکمی که رایک افضا
 امضایه یور عاقبت جانب خشم و غضب غالب اولوب وزیر نه مافی الضمیر اظهار اولوب
 باید اوله مشاوره سیله استظهار ایدی وزیر دخی یو تدبیری ایلرک هدف تدبیر
 طوغر لیدی **یو** فکر برای پادشاهه موافق کلوب اول کی شخصک بنیاد حیاتک اهد منه عظیم
 عزم الیدی و مقرار اولدی که هر برسی شربت زهر آلوده ساحل وجود زن کر داب عدمه
 بر وجهه وزیر شاهد غیری کمنه آگاه اولیه امر لوز تمام **و** ماه عمر لوز مبتلای شرار
 حمام قلده **تا** برده فضاحت دریده و دشته نام و ناموس بریده اولیه **بیت** کارهای
 اینچنین آن به که بهایه بود **آسکار** اگر کنی آخر بشماید بود **چون** مشاهده امری تمام
 اولدی وزیر پادشاهی و راع ایدوب او نه کلدی بختر فی نریک ملول و منفعل بولدی
 کیفیت حال دن سوال ایدیک سؤیله معلوم قلدی که قیزی حرم پادشاهه و ارمش باوی
 سرای جانبدار انواع اهاستلر کورمش و اقوان و امثال ایسانده بویله خوار اولدن انواع
 اکا نجلت و عار مستقر اولمش **وزیر** چون بوجنری استدی بحر عنایت جوش ایدوب
 شرط احتیاطی فراموش الیدی **و** دختر نیک خاطر مراعات اچون ایدی فی ای جگر کوتم
 بمحضور اوله اول شور بختک عنقریب چراغ عمری مرده و کل حیاتی پر مرده اولوب
 نام و نشان فی صفحه جهان فایند نمرده اولسه کرک **دختر** یو امری تحقیق و خبری
 تصدیق اچون کیفیت حال دن سوالده حد اعتدال دن تجاوز ایدیک **وزیر** اونا کله
 سلطان مینانده جاری اولان مزاج ران برشته بیان ایدوب بوسری اخلاقی عظیم مینا

دختر چون بشا رفتی اشیدی بشاشت تمامه بد حضور دند قیام ایدوب کند و معامنه خرام
 اندی. اتفاق بواشاید خدام حرم بلا شاهدن برسی وضع سابقه اعتداله کلد
 چون مقتضات عذر نه تمام اندی دختر و زباید معلوم میگردید که بوقول
 جوامیدن اعتداله عذر دکلدر بلکه تقریر دوه اما غم دکلدر که عفریب اولک ماه عمری
 تمام اولسه کولک و اندوکی فعلک جزاسن بولسه کرک. نزدیک شد که دور دشمن از نظر
 خادم حرم دختر دند بخبر یاشیدی بهجت و بشاشت اظهار ایدوب ایدوبی بون حال
 فتح فرا و نه نژده نرخ زداد که سماعه کوردی جان دند چون آتی استماع اندی
 آیا بخبر خبری نه وقت خیز وجود کله که اول منبع شرک خیز دند زباید اول و دند
 و بوقوله زمانده وقوع بوله که اولی بر حاکم بنجه شکنج سندن بجات بوله و دند
 دختر ایدوبی که اخضاره رازده قدر تک و تحمل بار اسرار طاعتک واریسه سکاحیفه
 حالی حکایت و قصه قضیه مذکور و قصور زوایا الین خادم دخی بند سوکند ایله
 رسته عهدی بوند ایدوب ایمان غلط و شدادله مودک قلوب دختر و زباید طیف
 الصبرین موت و برلم خیز دند قلچرکی چکدی و علی الفور بانوی سرباه و ارباب علی التمام
 کیفیت حالی اعلام اندی خاتون حقیقت حاله واقف و الحق هان اول ساعت جوانی
 خلوت دعوت ایدوب بوسری کا اظهار ایدوب ناکاه بلا شاه غافل و شرار جوانه
 لا یعقل ایکن سفینه حیات غرقاب هلاکه آند و سرتی و زیره اظهار انکسار
 آیدوبی و مضرب کار ایند بلکه مسند نزد کاینده حسن عنا و مجلس و انتو قنایه
 کوفتار اولدی بوسلک فایده سی بود که اگرچه ملوک و زباید بطریق مشاوره به
 لا بد دند و انلرک رای عالم را سندن فایده مند اولغده لازمه در اما اسرار لونه
 اغیار مطلع اولمه مودخی و اجید زباید که هرگاه که بلا شاه با وجود که فری زبانی
 و تأیید ربانی الیمتازه و همت بلند و عزیمت ارجمند ایله سایر لرون اسرار دند
 کند و سرتی ستر ایدوب سایر لرون بایه و رتبه نافع و درایده قاهر لرون قاضیه
 بخون قادر بود **حبت** چون بوسلک که در خورشید بر آفتاب کینه پس چار بختی که
 آزاد بکری آتش کند کارشناس چون بوحکایت بر لطافتی بوفضاعت و بلا غشله
 روایت قلدی بود بهجتی الماس عبارت غرایله دلدی حضار مجلس دند برسی بختی
 زبان اعتراضی دراز ایدوب ایدوبی سنک کلامکدن لازم کوردی خلق عالمی ساج
 مشاوره کرده و واسب مراد لرون میدان رای و ریتلری او زده سوده لرون حال

بود که ترک مشاوره مقتضای حکمتند نه دور و مذمت مستطیع و عقلمند منتهی و مخطور در
بیت بنای کار خود را بر مشاوره نهی نه حق مستطیع کفاری نه داد عقل را بی کافه انانیت
 و سلاطین عظام خصوصاً سوانح امور و مصالح جمیع بود و ترک مشاوره ده نه و جهله
 معذور بود که بی غیر که ناموس اکبر در حکم و سنا و دهم فی الامر خدام عتبه بنویسند
 مستور بلکه مأمور در **بیت** شدیم و میباید مأمور تو حرازین طریقی بایستی دور کارستان
 ایستی صد رصقه رسالت سده سده نبوت مستور بلکه مأمور اولد و غنه با عیش
 اولد کلد که از آن رخته را بن غیر لول حسن تدبیری سد و دریای خاطر فیاضه مایه
 انهار الکحاری مدد ایلیمه زیرا که خیر مینه صاحب ایالت ولایت رسالت علیه من التبیات
 اکمل که مطلع انوار انوار و حیویتی دونه بر آینه جهان نما در که صور حقایق اشیا
 اندک ظاهر و هویداد بلکه باعث بین منافع مشاوره و تعیین فواید مجاوره در
 تا عالمیان بوضاحت بسندیده ایلیمه مستحلی اولوب ثمراتند بهر مند اولان و نوبت جراح
 در و غله تر اید پذیر اولد و عی کی حق قول قاصر لول غیر که مدد تدبیری ایلیمه توزیر
 ایلیمه خود را یلیمه و خود بسند لک ظلماتند نور تر لول اولیمه کلامدن اولان
 کلدی که ترک مشاوره البته واجب اولد بلکه مقدمات مزبوره مقتضای بود که هر
 فکر که بونه مشاوره ده خاطر بولم و هر امر که کمال آراء تمام عیار کله خزانه لک
 مکشور و ختام سر و اخلاص ایلیمه مخزن قلعه که کتمان اسرار فواید بسیار مقتضای
 بری بود که تجربه ایلیمه معلوم اولمستدر که کتمان اوله اهتمام اوله حصوله و صورت اولیمه
 تو اتمام اوله که استقیما علی جوابکم بالکتمان بومعنا نك ایشاند برهان واضح
 البیان در بدیخی بود که اگر تدبیر موافق بقدر اولیوب ما فی الضمیر قوتند فعله کلدی باری
 باعث شایسته اعدا و مورت خجالت اجبا اولیمه **بیت** آنکه وصل تو میسر شود چندان
 نیست که رقیبان ز سر طعن زبان بکشایند و نیز و زایدی و زین ناصح سنک تدبیر
 انورده اصابتک و تعمیر نفورده حسن کفایتک خیر من مده و اضرده و بوارده و جمیع
 اولن و زار و امرانک جمله سنک را اسند سنک را یک ناصح و راجع در نیتند
 نصحت یوزند و ادا حق و نفعت جهتند خاطر که سنا و راجع اولی اظهار الملک
 واجد که اظهار حقد و تقصیر قاصر له مناسبد کاستناس خدمت ابدی و زبان
 مدح و مایه **شعر** ای آفتاب را یک مهر منیر عاقله ای بدر قله شانک ماه فلک اعظم
 هر چند سکا و واجد که محذوفی بر امر او زده عالم اوله اولی باید انوک دایند و

موابه اندیشه شبیه انکی بسته لازم بله اگر اولت غرض خطایه مقترن بوله رفی و لطفه
 اولت فساد روشن و بین قلّه. تادی رای و وجه بدینند بتایستار استقامت لایح اولت
 اصل اخنه ترضد از اعراض قلبیه هر مستی که ادا حقوق و بی غمخته تقصیر ایدوب حق
 مشاوره مرغی طومیه. و شرایط امانت و لوازم استقامتی کما هو حق رعایت ائمه.
 آنی صدیق صادق خیال انتم کرب. بلکه آنی دشمن موافق عدا ایدوب انکه مشاوره طریقه
 کتمت کرب. هرگاه که بادشاه کند و اسرار بی اسرارده مصر اوله. و روزی که فی مشیر امین
 و معتمد بولم و نیکوکار لوله لسان و لطفی شهر یاری تر بقینده واجب بله و بد کردار لوله
 تادیب و عننی جهاندار لوله خرقینده لازم اکیله غالب بود که ملکی بایدار و دوست
 قرار اولوب عنایت مرتبلیه اکامعین و نام و دست قضای آسمانی دامن و دستند
 کوتاه و قاصر اوله **بیت** تا توانی بدین و داد گوی تا بود ملک ازین دو پایه بسای عالم
 آسوده کن بغمت خود. تا خوش باشی و خدا خشنود. فیروز استقامت ایدی که ملوک
 اسرار کنی کلردن اسرار و یکم لرون اظهار اتم کرب. کارشناس ایدی اسرار ملوک
 مراتبی متفاوت در بعضی باز اولور که بلاشاه دخی کاظم اولم یعی بی محافظه ده
 اولت مشابه ده مبالغه و اجید که غیر لور کل گویا کند و دخی کاظم دکلر بعضی
 بو معیند بود مشهور **مشو** آنچه ناکفیتست در دل خویش. دار بهان بران
 مشابه که دل اگرش مدتی زمان طبلد. نواز که سازدن حاصل **بیت** کرد در بیوا
 سدره سردار. اکی اولسه ایدر لری اظهار. حکیم ایدر که اکی ایدر اول که بود قد
 ذره اند کجکد بول. بعضی دخی وارد که اکی کسینه نسبت رتبت محبت میسر در
 بعضی دخی اوج شخصه بلکه دخی بیک به رخصت وارد زاما اول سر که بولم حخته
 خاطر فازه خلیا ایدر اکی شخصه غیر قابلیت میسر دکلر **بیت** اکیدن که بخاور
 اید بوسر. دوستی دلوله و ردا اوله آخر. فیروز چون بکلای شندی خلوتخانه
 سنه متوجه اولوب وزیر کارشناسی دعوت ایدی و آغاز کلام ایدوب ایدی
 اول بزمه بولم میانه نه حادث اولدی که بود کلو بغضه و عداوت باعشا اولدی
 کارشناس ایدی قدیرا لایامده بزم طایفه در بولم حخته بعض کلام صادر اولت
 اول سببند از ابواب عداوتی فتح ایدوب الی هذا الاذ کینه دیرینه ساحه سینه
 دایر و ماده نزاع وجدال میا نمزده قایمده ملک استقامت ایدی که نه کیفیت او
اول حکایت کارشناس ایدی روایت ایدر که سلیمان بنی نصرکه علیه السلام

و بساط مخصوصه
 ۹

انواع بطور مختلفه الطباع اولی اجمعه منشی و ثلث و رابع اتفاق و اجتماع اید
 استدلال که بزه ایر مقصد و بیکو پیشوا که ز مدد که سواخ آورده اکا اقدام صالح
 جمهور زد. اکا الحاح اید و بر خصم ظاهر اولسه اکا استظهار اید و بت دفعه دو ریشه
 و ریشه و ز. بازار روکار ده آینه پشت و پناه لایق السه و زورسته و و بر موع
 امارت قرعه سن طو و رن بر جینک نامنه آندی آخر آنک بطلان تحت و بر هانت
 اقامت آدی تا نوبت بومه بیدی بر طایفه نک. رای بو که مقرر اولدی که آینه میرده
 و عارت خراب با لکه اما در آنکله غیر اید و بو تدبیری زد و قبول چو گفت و کوی
 اولدی و بومره قیل و قل سرحد اعتدال دن تجاوز اید و بی میان ندرتده آس جلال
 و شعله نزع استغال و ارتفاع بولدی آخر کار قصه بونک اوز دینه قرار بونک
 که بر کسنه بی بو جمعد داخل اولیه و طرف حصه نجاب باطله مایل اولیه حکم اید
 هر نه حکم اید رسه قابل اوله و قضاستی کلک رضایله امضا اید و اول حکم عاد
 و مایله عامل اوله و بوشاده اتفاق اراقدن بر ذاع پیدا اولدی اید و لاشه بوشا
 دل بو مجلس داخل دکلر و و نکل حالی جانب بقضیه مایل دکلر و بونکل و می
 شاوره معقولد و بویاده انک تدبیری رای بخرد قنده مقبولد و با وجود
 هم چنین در تا احواف بطور تمام امر برورده متفق الکلام اولیه اجماع حاصل اول
 و بتی اجماع ملک نزع اندفاع و رسته خصوصت انقطاع بولم و بولر و مفروضه
 یکن ذاع کلدی صورتی بر بعضی ضمیرند کلک تقدیر اید و بر اید و بویاده
 اندن تدبیر صواب التماس اندن ذاع تا ممل مستوفی در نکوه ایدی بو فکر نیک و
 و بویا ذار بغایت کاسد در بوم شومک منصف امارت نه لیا قی قرار د و اولدی
 دیدار اهرن کر نازک و بتی ایالته ندن سوا و در رتیت ای مکس و سیم رخ نه جولا که
 نت عرض خود میبری و نعت مامیداری. بازین تا نبلد پرواز که شرط ابر انوک
 رخم چکا لندن احتراز اید و آب آشیا نه آسمان دن پنهان در قعر زمینه می چوری
 طاووس زیبا هیات زهنا صورت که صحبت بوستان انوک زیب جلی و زینت پرو
 بالند غیرت باغ جنا ندن زمین فنا نه می و چندی همای ها یون فلک که سایه پرو
 بالی و قسای سلاطین کلکاره تاج افتخار د و آویج آسمانه می عروج اندی عقاب
 پر شکوه که عقبات کوه صدمات لایب اقبال و جلال بخاخذن بر صداد و عنقا کی
 آشیا نه عدمه می کندی و فضا که جمهور بطور نامدار بارشها منقرض اولسه و ضعیف

حال و سکنسته بالمری قاسمه معقول بود که بویایمه بلک شاه سزایی قبول اید و ب
 عار مابعت بوم و نثار مطاوعت مرغ حبشوی ناصیه خالکونه رفعم قلمیه لکه
 باوجود که منظر یکره و محضی قبیح و طبعی سقیم و فکری غیر صحیح و فکر ی
 بونک برله درونی خشم و غضبه مستحند و صفت کبر و عیتری حد دین بودند
 بجمله عیوبه حاکم و زنجاناز و زدن که وجعلنا النصار معاشا حکمته خوب
 سرمایه بازار معیشت در محجوب قالمشدد و نور آفتاب عالم تابدن که وجعلنا
 سرانجا و هتاجا پروانه سیله چراغ انجمن جهان و شمع شبستان سکار کون و میکانند
 محروم و بمحور قالمشدد جمله دین بود سوار در که حدت و خفت طبعنه غالبند و
 و طیش عقلی سابلد و باندیشه ناصوایدن و از کلوک و بنای امور کوزی
 اساس حکمت اوزره قلوک مهمتا کوزی قانون عقله بطبق الیک توقضه یلای
 صایبله تحقیق الیک نادان حرف خلط و فارغ البال اوله سر و طبع و طو حصاد
 و شماتت عدادن زها بوله سر اوله سر و اجبا و لان بود که بر این یقین اید سز
 که عقل و کیاستی نه نظیر و فکر و فراستی اصابت پذیر اوله تاهرمهم که صبه و
 کله و هر صورت که منصفه ظهورده جلوه قله ذهن تا قبله کاخ خود اید و ب رای
 صایبله اندک کفایت کوسره اوله کر کویش کمی که مایه جانند زرسوله دیو لطف حیل
 ایلوه بویایله بی کند و قبیله سند ز دفع الیه جهنم و طهور طهور استفسا اند که بجه
 اولمشدد ز اول **حکایت** زانغ ایدی دیوات ایدر لکه خیرایریز بیلده بیلور
 ولایتند بریل اتفاق بارانا و لیونیت مادر سیاهمدار بوستان رحمتن کام تسنه
 لمان اطفال مهد خاکه درار ایلدی حرارت هوای کومد ز چشمه لر سخت دل لر چشمه کی
 نه فر اولدی و الشهاب شعله افشاید ز خوشه قلقل و کلین قرنفل طر سنبل کبابی
 بر سیح و خیم اولدی عیونک کوز لوی صوفالوب انهارک لبلری یاریلوب و کوز ل
 دیلری طلوب اکیم اولدی **بیت** صوسوز نقدن قورودی سوله عالم که کوز دن
 عینری برده قالمدی فر بیلار اس غطشدن یا قلوب ملک کربنه نالش اندر لکه
 امر ایلدی تا تجسس آب چون هر جابه شتاب اید ل و بویاید شرایط نفی بر نه
 کوز و ب سراب کی اطراف بیابانی طواف اید ل بیلر بر موجب فرمان دد غطشه
 در میان ایاو اول بیابان نه پایتیه پایتیه دوران اید و ب ناکله بر سر چشمه یست
 کلوب که لسان نازیده اکاعین القم دریل و زبان فارسید چشمه مآویر لری

چاهي غایت در رفو آینه زین شکر و آید ملک بایان عامه خدمت و کافه حشمت اول
 چشمه جانیه روان اولدی لر مکر اول چشمه حوالی سنده و حشمتیه نهایت حرکت
 وطن ایدوب خواب غفلتده بهیوش یا تو رور دی کاجم خر کو ستر پیلر و کجوش و خر و
 سراسیمه و مد هوشا و لویت اکثر نیک سر لری پیلر ک بای ثقیله سویله کو ستر
 بولدی که مناجد منزل حیاتده اقامت بحالی اولدی و سویله پایمال اولدی که برنج
 صحای وجوده رجوع احتیاجی قالمی **بیت** آهسته زان بجای میدان که می شود سرها
 بر پرسم سندی پایمال الفصه پیلر ک بر حمله سیله اکثری کشته و بعضی حشمت و پا
 شکسته و بقیه سی سراسیمه و سر کشته اولدی لر **بیت** که زید اگر بد نیسان دوسه بار خواهی
 آمد یار ندی پیلر ک بنیم و ضرب قدمند جان تو در نلر ازان و خزان ملک لری
 قته و اوب نفیر فریاد آتش تا نیری ظلم ایتره بیستدرت اول خلقت زشت
 و ظلمت مرشتر ک تغلب و تقدیر سندن نظم ایدوب تا تبدیل ظل انقیاد لایض اول
 به شاه عدل آینه دینک اولور که مظلومین بنه اولوب ظالم لری بنه ایدوب افکاره
 دستگیر اولور و جلوس تحت و سیر اول میر یزد کورده لایق و سزادر که بیکسره کس
 و داد خواه لره فریاد رس و بیچاره لره ظهیر اول **بیت** ازان آمدی بر این سیر
 که افتاد کازا شویدی سبک سنده اگر بزه شاه ایسک داد مری بو ظالم لردن انق
 کر کسن و بزه پشت و بنه ایسک انلر ک ظلم و بیادینا و ستمزدن اریو کر کسن بر هجوله
 اکثر مری هلاک ایلر اگر جمله رخساید لر سه بویغ حشمت شکسته و سر کشته و
 نیم کشته که انلر خدمت با و خرطوم اژدر سیم لردن ها بولش لردن پایمال اولور
 آغشته خون و خاک اولور مقدر **بیت** یکبار رخ نمودی و دل رفعت و عقل
 هوش زین بار جان هر که متاعی دکر نمائده ملک آید ی بولری عجز و ی فضا اتمه ملک
 کولک و انده سر سهری خوض انتم کولک صواب و در که بزم چشمه زده اهل و است و صبا
 کیاست و مقدار کم و آسه عز حضور مده حاضر اولور و بویاید مشاوره اولور
 بخصوص و دیده اجماع و اتفاقه ناظر اولور که نه مسورت ارباب خرم بر امره قصد
 و بر مهمه عنم مقللر قند نام قبول و عاقل لری آینه خلاف معقول **بیت**
 هر کزاد انشت بسیار نکند بی مشاورت کاری بولر ک میانده مکر و خر ک
 یز هوش و آید ی که کابلر و زدی رور دی جلدی انلر و فور عقل و کمال فطنه
 معقل لری وین لای و حسن تدبیرنه معقل لری آید ی چون بوم هلاک اتمائند ملک

بودند را همان کوزی و اقامت او زده قیام اندی و ایرو و کلوب جواهر مدح و ثناء سلک
 امداد انتظام و بیرون عبارت فیصله فتح کلام ایوب اندی **نظم** شاهان غم زینت
 بچاره بخوری اینست رسم قاعده دار کسری از حال یکسان نظر و لطف و امداد کن
 تلخ و سخت دولت اقبال بخوری اگر مصلحت بخور رسد بن بند سنی پیل لره رسالت
 کوند رسون و بر این نصیای ایوب بکار هر اسون تا نیم فعلی و قوی کوز رسون استرسون امید
 در ملک من بهتله بزغایله استرسون دفع ایوب و حسن رای و تیل بر سگار و
 ظلم ظلمی بر حیل ایلد رفیع ایدم ملک اندی نیم صدق و اما سکره و دین و دیانت که عقل و
 دایکت شایه شلند شمه شیم و قد که سنگ کشار و کور کی کرات و مرآت که خبر
 انتم و صدق و ایلد که کور رسون استرسون و دیار و بایستای و فکر شکل کسای که
 غم غم استرسون که کار تو بن بس کار نمودم یارها بر محک استخوان نقد تو بن
 غش باقم قضا و حکم که کت ایوب اول کسکه که مصلحت و وقت و مقتضای مقامه
 اتمامه اتم که کسین بلور سن که بلا شاک رسول آنک تر جانی بلکه کویا زباند
 اول ایلد که کسین مد که هر بلا شاک عنوان نامه کرداری و مضون مکنوز اسیرای
 رسول کشار و رفتارند معلوم اولو میسر دزد زیار که اگر اندن بر هیز و فضیلت
 ظاهر اولسه و افعالی پسندیده و اوال اسوده صدور و بولسه بلا شاک حسن انبیا
 و کلام و شاکسته استدلال قلوب و سول که اندر خطا و خط و سهو و غلط جهندن
 بزکمر صلا را اولم پادشاهه سبب سوظن و باعث خل و طعن اولوب بدسکال کور
 غیب و مدینه مجال بولر علما حکمت انساب بویایده بحد و بی حساب تا کیدات
 ایوب بخور مشلرد که اول کسکه که بویایه رسول کوند که لازمدر که اول قومک عاقل
 و اوالد جمله نک ضعیفی و فالد جمیع سنک کامی اول ملوک سالفه اکثر رسالت حکما فضل
 پرور اختیار ایدر دزدی بلکه بعض ملوک عقل و فضل لرنه زلیک اعتماد اتمک طریق رسالت
 بالذات کند و کیدر دزدی بویایه اولافرع ایدن و خلعت خلافتی اکتندن خلایق ایدو
 رسالت بنفشه کدن حکیم خافین اسکندر دزد و القربن ایدی که ایدی **بیت** مزیل
 که شیرازا سکاردن پیام خود پای خود گذارند بعضی فاضل فضایل غایل ارسال
 رسول حقه بخور مشلرد که در قابل **مشوی** فرستای باید که دانا بود گفتن دلیو
 دانا بود زهرچه که برسند کید جواب بوی که باشند طریق صواب سخناج خویش
 اسکا کند بد انسان مجلس نماضا کند بسا که ازیک حدیث درشت بهم زده

و خلقی بکشتند. یکی دیگر از گفته دلپسند. میان دو صد طرح یاری فکندند. به روز استیدی
 ای ملک آنچه بنم نصاب معرفت رسانند نه لایحه نصیبم وارد. اما اگر یک شاه جهان بنا
 اهتمام بود و بوج حکمت در برنج جواهر فاخر سلك اعلام و افهامده انشطار بود.
 بنده آفریند. گوش جان و قلابه کردن از عاقل و پیرایه تابع افتخار و سرمایه بازار
 استظهار اید و بجمع احوال و اطوار و فعال و کردار آمده دستور العمل قلعه و اول قانون
 قاعده به اقتداری ذممه فرض عین و واجب لادادین بل ملک استیدی ای به روز اقام
 آداب رسالت و اثر اسباب سفارت اولد که بیغ زبان شمشیر لایکی تند و تیز و بران اول
 اما بوجله الیه بنه لمعه رفق و ملاطفند و خالی و لیسوب جواهر لطف و ملائمت منجلی
 حالند لایح و نمایان اول هر کلام که مطلق حرق و عنفی ایهام قله و جید که مطلق
 لطف و رفی اوزرنه اتمام اولنه. و هر مقال که فاتحه می تسکین نایز و عنیت اجوت
 کلمات حبیب آمیزه افشاح قلعه لازمدر که خاتمه سی افلاک انش و الف ایچون کلمات
 دلاویز و محبت انگیزه اختتام اولنه **بیت** لطایف سخن از سینه تخم کین برد. زبان رفی
 زابرویم خشم چن برد. حاصل کلام لازمدر که کلام رسول قاعده عنف و لطف و خشم
 و علم و قهر و مهر و عفو و انقیاد اوزرنه مبتنی اوله و بسط و قبض و ابرام و نقض و عفو
 و عید و بیم و امید و اخذ و عطا و اضحاک و ابکا و ترغیب و ترهیب و ترسیم و تحریب
 معصیلون سفر و مبتنی اوله جهاندارلق ناموسی و شهر یاریق سکوپی مرغی قلعه هم اعدا
 دخی مافی الضمیر و حلق کال بدیر و تزییری استعلام اولنه. اما سلك کبی شیر اقل
 و حکیم کامله که عقل موسکا قلعه هر مشکلك دقایق حقایقنه و اصلد زیاب رساننده
 وصیت امك همان تحصیل حاصلد و فارسل جکیما و لا توصیه **مشق** بلور بوجحت
 حیرله انجام. اولدر بخت سلت ذایکله بوجام. رسالت خدمتینه سن یار رسن.
 که سوزده دقت اسك قل یار رسن. خوش اکلرسن کلامك هر محلق. بلور سن مقبضا
 هر مقامك. اگر سن بواسطه اقدام اواسن. یقیم وار کافا اتمام ایده سن. پس بهروز
 شرائط خدمتی برنده کور و ببارگاه ملکی و راع اندی و تا اول زمانه ذک توقفت
 اندی که غراب شب لباس عباسی کیوت پرده طلای مطاق سپهر مینا فام او کنگه جلیدی
 و بعد زمان خواستار قدرت طبق سیمین ماهی مرعق نور و فرقه بر نور اید و بخت
 اوسته غبار مشک از فر و دریزه عود و عنبر اگدی **بیت** چون نافه کسله کیسوی
 شام. مه جلوه کمان برآمد از بام. اول هنگامه که مکررند و بر ماه دایره نصف

نک

سن

النهار مسامت اولوب شعاع زير صفر بساط بساط اغبر منتظر اولدي وروي عتوا
 ناوله فقر انك شمع جميع جهان آرا سيله حسن بها ونور وضيا اولدي **بيت** خانه درويش
 شمع بر انمساب نيست بهروز بنوازد اقوصو اسر يل كي كدي وطرفه العينه ميلو
 جزيره سنه يوب اول كر كشتلرك منزله ودم ادي اما بو عزمه قدم خرم اوزره
 طروب خاطره بو معني حضور ادي كه بو سكا زلزلن بكاييم خان وخطو زبان واردر كه
 اگرچه انلر جانبدن قصد معلوم ركلد اما شرط خرم ميتن مقتضاي عقل ودر بين
 اولدر كه بوجار ليله احتياط اولم يوب انلر ملاقاتن احتياط اولنه اوله عبيدن كيم
 بولر غايت كبر و غوث و نهايت خيال و عظمت لرندن فقر و ضعفا جانبدن برون
 يزلر اكو صهر اردر مانده و زار الملوك زير پاي تعقيبندن خاكسار اولسه بر هلكدار
 چهره جبر و تلونه عيار قوندر فرزند **بيت** تراز حال پيشان و عجز باجه تفاوت
 اگر حاج بيود صباچه غم دارد صواب بودر كه ممكن اولد بجه انلرله اراقدن جيا ايدم
 اكونقوز و بر جان بدليرم انلرك قبله صليدن تاثير ادرسه فيها و لا با راي اوليد
 لغا لوك پنجه قهرندن زرها بولوب سلامت يقه من طوطو كيدم پس برون في مسغه
 چندي و ملك بيلانه مسافه دور و درازدن آواز ايد و با سدي اي شاه كردن كسا
 آگاه اولكه بن هول نور الهكم يعني سيفر حضرت ماه آسمان بناهم آيجه زوال
 يوق و مردان كلامي و حشونت بيامي جهنندن مناقسه و سوال يوقدر و تعالى الرسول
 اك البلغ كلام رسول هچند كر درشت وني محابا اوله سمع قولله اصفا و اجدر كه
 بيقام ملوك زير و تفصله تصرف نامنا سبد رسن بلور سن ك ماه جهان پيا بازان
 و نايب شهر بار دروز عالم افرور زدرگاه فلان استبانند بيلان قري هيظك پشه
 قدر مقداري و سيمرغ كوه بيكر مكسركلو اعتباري يوقدر هر كسه كه امره مخالفت
 ايدر حكمته مطاوعت ايلر و بيقامني كوثر هوشله استيمون فرمان واجب الان عان
 موجب ايشانم كند و اليه اياغه يتسه اورسل اولور و بدياره بويون و برون
 يتوضايه كوكن كروب تنع غايت و منوط و من اولوز ملك بيلان و يكلام ميسدن ترسان
 و هراسان و بر پشه كي لوزان اولوب استفسار ادي كه مضمون رسالت و موجب فرمان
 ندر بهروز ايدمي ماه جهان افرور بويدي كه هر كسه كه كد و نك قوت و قدرته
 سطوت و وصولته اعتماد قله و خشم و تهور و بگرو و تجرئه مغرور اولور و زير دستاز قلا
 دوشوب مورافات و خلل كار بنور صل كي يتسه **بيت** تخم نكر مفسان سينه را

مغلط
 وضعف ابرايست علم و سندان
 و سهو و اوجاقب و طه
 بلو و نال غنا

جای منه در دل خود کینه را چندین روز بر سر چو رزق تیرم از کین بنماید چنین ناکم
 این آب ز سر بگذرد نال و گنجت ز سر بگذرد سن بوزد و غرور کند و کین فصل بهایم
 نظر اید ویت قوت و سوت کین که صد در زوالده معروض انتقاله دایم و قایم خیال
 اید سن غلیان بیک طغیانک و نوران عیار عصیانک ستمی بر مرتبه و اندی که بنم
 چشمه سارمه قصد اید را و لذلک و لشکر اهرمن دیدار کی اول بریلر جلوه کاهنه اورد
 کید ز اول ذلک و صورت زشت ظلمت سرشت کرم اول آبی مکدر و خاک جسم ناپاک گزله
 اول شتر نه ملوث اند و کن آسان بلزمی سین که اگر عقبات تیز بر اول چشمه بالا سندان
 کجسه صاعقه عبرت پروبان یا قی مقرر د و اگر عین الثور مرغزار سپهر دیده
 تصرفه اکا بقسه سماک راح سنان سطوت که کوزن جعفر حق **نظم** دیو کاخا
 رسید سر نهاد مرغ کاخا پرید بر نهاد نروجن بید رقه میو ن از هوا زمین
 او کرون بن کجک شفقتن سکاوت بینی واجب کوردم و حامل اعباد رسا قی حضور
 کوندوب سؤیل یوردم که اومقام اطاعتده قایم اولوب اولاد و کلک جرایم نادر
 اوله سن و ستمده ذلک واقعی اولان قیاج افعال و معایب احوال که اعتراق ایدوب مضیق
 خلاد ک طریق توبه و انصاف که کله سن جناب عزت مآبدن خلعت عنو و کرامت کفله
 اختصاص بوله سن و اگر خیشوم بیستومک استقام فی الخضا عیدن محروم اولوب کلیم
 خواهر نظایمی عندصول الحصول آینه کون قبول آینه سن آگاه اولکه فی الحال تر شهاب
 و کان هلاک و سپر هاله و بخور و جوم و سماک راح و توکب کو اکبله بر لشکر عظیم جمیع
 ایدوب بر شینون ایدرن که اول شتهامونی جوی خوشکله جیحون ایدرن اگر بقیصه
 رد ذلک و آریسه بر آن وقت ایتوب کله سن که بر چشمه ده حاضر و خیر و سوزن
 سنک جانکدن بر جبهه منتظر تا عین یقینله جل ججهان آرای کوره سن و کند و کی
 نه جنبرده حاتم اید و کلک بلوت رخبا قامتی اول چشمه و الی سندان کوره سن ملک
 بیلان و جبری نزلک استعرا ب اید ویت شهاب چشمه جاننده و آنه اولدی همان که
 کلدی چشمه با قوت صور ماهی آینه آیده کاهی مشاهده قلیدی بهر روز ایدی کل
 ای ملک چشمه در ابدست آ و انابت عبادته مستغول اولوب باشد که ماه مقام حبه
 کلوت و توبه و انابتی سمع قولله اصفا قلله هاندم بیل خرطوم طون و زانیدی آسب فی
 آیه بقیسوب آب شراب کئی اضطرار اید بیک خیال ایدی که ماه اغصای ایدی
 رسول ماهه آواز بلند خطا اید و ایدی ای رسول بکر که ماه جها تلبه بوس

چهارم الوصل

اعضا بايلدي كه هجره خر محمد بن حبش ايدوب اضطرابايلدي بهر زاندي بلي بوبه
وانا بن مسارعت امك كرك. تاناره غصه ساكن اوله. وحرکت واضطرار كيدوب
قرار كاهن مترك اوله. قبل فرما نامه اطاعت ايدوب اندو كنه ماهه استغفار و
انابت ادي وعهد ايدوب شرط ايلدي كه من بعد اول مقامه حرم ايليه. ولسكرين
اوله شمه حواله سندن سور سينه آرام ايليه. بهر زينه الحال بخير مسرت اوي ملكلونه
ايصال ايدوب خر كوشلري امن الحال وقايع البال قلدي. و بولطف حيله و حسن تدبيره
اول بلاي سياهي اندون دفعي و رفع اولدي بومثلي اول اجلدن كوردنم كرك ميانكرد
برپيروشن خيز و مير صاحب تدبيردن ليددرك تمام مقامده اوله حسن اهتمامه
مرجعت اوله. و دفع اعدا و فتح خصمك انوك داي مشكل كشا سيله اكفا قلنه اكر بونا
سرك اختيار مصلحت گذار امين مستساكوز اولدي هيچ دوا كور ميدي كه طغري
شاهي بوم شوم ناسنه مرقدا وليدي و سرخ انوك شامتند و سلطنت مرغانه و حكومت
تحت سلطانه عليه السلام عدل لياقتند زكاه قلدي كه باوجود بود قد رخصال انامود
ايلرم موصوفد مكر و كيد بلكه مايوس و سالوق و غدر و خديعه مشهور و معروفند.
بلا شاهلره حيله و غدر و خدعه و مكر كي عيب مصور دكلد **نظم** هر كشي كاشد
زهر و وفا. درد لش بوي آشنائي نيست. سينه را كه نيست كشت ز غدر. اندر هج
دوشلدي نيست. يوفاي مكر كرم را هج عيني جو يوفاي نيست. سلاطين جهان
سايه رحماند. انلرك كه آقا بعدالي افق ظهور دن طلوع ايتجاء عرصه عالم
منور اولمز دي. دمه ادا من دامانده اساس عالمان. و آدامش آريمان انلرك
ظلام نصفت و احسانلرند ز غير يره مكن و مير اولمز. بلكه حكيم و بلغم و انت
حينه آستان ستون عدل سلطانند ز غير ليه قرار بولمز **بيت** عقل انه مستدي بودي
اين كيند اكوز بودي چون انظام حلف سكا نخطه زمين سلاطين و ملوك
زمان مقيد و مربوطد و احكام حكام ميان دل و جان آد مياندا فدود و وفاء
سلطان قضاي نازل كي بخاري نفوس عالمانده ساير و ساريدز لاجرم بلا شاه
روزگار اولق و لجبدرك و فادار و عدالت شعار اولوب مظلوملر. و ليكرس.
وظالمين جفاكار اوله آينه سينه سن ز بكار كينه دن مصفي و كوخ خاطر لوحه
مهر طيفيل بجلي قله سولر چاينا كه بر حاكم مكار و فدار و بر ظالم قهار و خا خوارك
كمنده خواننه كرفتار اولمشي شك كا اول اديسته كه كوبه روز دار دن اول كيك

به توبه پیشدی طوبی بارها صورت گرفته و جهل اولمش را اول حکایت زان ایدیک
 بر کوه دامنند بر درخت او زره آینه طو شدیم جوارم بر یک خوش رفتار و ایدیک
 قرب جوار حکیمه میا نرزد بنای مهر و محبت استوار ایدیک بکام متصل اولک دیدار یله
 صفای و سر حاصل اولوب صدای گفتار و تماشای رفتار یله حضور و فور و جور و محصور
 و اصل اولوزدی ناکاه غیبت ایدوب نایدید اولدی و مدت غیبت مدید اولوب
 بیه عودت احتمالی بعد اولدی الحاصل تادی زمان غیبتند کان لدم که اولک
 بیچاره مرغزار فاته کوه سار بقایه کندی مدت متاید نضکوه کوردیم که بر تبه
 کلوب اولک مسکنند قوار ایدی چون بر معاودت کتک نایدید و قطع امید
 اشدیم اعراض ادم و توبه یله محار لیمه دو کور میوب ایدیم بیت چنین است
 رسمی پسینی سوا یکی چون و در یکو اید بجای بحال او زره بجه مدت زمان یکدی
 و فلک دولا بی بجه کوه دوره سن تمام ایدی بر کون کوردیم که کتک در بی حقیقه
 کلدی چون خانه سند بیکانه کوردی خصوصه آغاز ایدوب توبه ایدی باهو
 سن نیم آشیانده نلرس کند و ویرانک باشکه می قیلدی بجا بخون ظلم الیرسن نیز
 خانی بجا روانه ایلد اگر در سارک مانع دکلوندند بوجوالیده آشیانده ایلد به تو
 جواب ویری که خلا خانه نیم نصر فده در ذی الیدیم اکحک و اریسه بدینه
 اقامت ایدوب اثبات ایلد کتک ایدی سنک یدک ید غض و تعلد و نیم ید سنک
 سابقد بر بو خانه سند نایسه بکالا یقدز العقه قضیه لری نزاع کلی توبه
 اولدی هر چند که نظری مصلحه به ارشاد ادم مقید اولوب آخر کار بونک او زره
 قرار اند که بر حاکم عادل مرفعه قلدر تا ایکی جانبیک دخی کلاننی کوش تا بیلد
 استماع قله و نیز میل و محابا مقتضای شرع شریف او زره قضا بورد و بمنارعه
 انقطاع بول کتک ایدی بونوا حیده بر کوبه زاهد روزه دار و عابد کم آزار
 وارد که هر دونه تا شام صایه و هر شب تا سحر قایل اول زماندن که نوبت جمیشد
 زدن بر خود میشد و السما بیناها دیوان بیسکاهند چانه تا اول واته
 قله که بساط مسکین و الارض فرشتاها دیوانی میداند صالنه نفس نفیسند توبه
 ریاضتده آتش غضب و جوعله تاب و بروز و اول ساعتدن که مواکب کواکب
 و سپاه بجم ثواب مضایقه و آسمانده جولان اید تا اول وقت که چهره صبح
 عالم آرای مطلع افقدن فروزان اولوب آنا طلیعه آفتاب جها تاب ساکنان

لری

و دوران

خطه زمينه نمايان اوله شمع وار قدم عبادت اوزه قرار قلوب و سوز عشق و سغبه
 سؤقه يا فلوب يا قلوب سبزه ناله خسار نه ياران اسكه آب و برود **منوي**
 اولوب محفوظ جان آسايشتند ان بو مشق جان آسايشتند. اوروب اكي جهان
 پشت و پليست. كدر مش خاطر ندن ما سوليست. اول صايم الدهرك مدد عيش و مادي
 افشاري كياهه مقصود و وسفك ورم و هلك حرمت ذم ساحه باب ديانت
 مابدين دورد و علم شريف اهللك كاملي و علوم عقليه و فزون نقلية باسرها با **نظم**
 علم سنت و حديثه. او هر يرك رضايه تعالي عنه تليديد و باب كر استه ميص
 ولا ينك عز نري در محكمه دهره اندر عا دل بر قاضي دخی ميتر دكلد و يلا د
 ما و راك النهره اندر اولي بر والي دخی مقصود دكلد صواب بودر كه بويابد
 اكرا رجعت ايد و ز. قضيه من فصل بر لما غو نك جناب شريف مآينه كيد
 بتوانك قضاسنه ايكسي دخی رضا و يروب بعد التراخي خانه قاضي جانب
 روان اولدور بند خا نلوله بله كندم. تا كره روزه داري كه نوادر و زكار
 اوله كرك كورم و بين الخصمين حاكمه ده عدل و انصاف معايه و مشاهد قلم
 همان كم صايم الدهرك جوشي اندر راست كدي ياغ اوزه كلوب بحرايه مشجده
 اولدي و رفع يد و تكيلى ايدوب و ظايف نما نونيزه قيام ادي و درود و ز
 صلاه شروع ايدوب تعديل اركان و خضوع خضوعه تمام اهتمام ادي **نظم**
 كليد در دو خست آن نماز كه چشم درم گذاري راز چود رخصيه بدايي و
 خاكسا چه سود آب ناموس بر دوي كار. بك كيهو چون آي كورديلر و جال اوزه
 بجا ايدوب بر زمان توقف كوسترديلر و در كار لسان حال الله بار كر موصري
 غره سوك كره زاهد نماز كود. تكرار ايلدي استماعه ذامتناع قلدي
 چون نماز دن فارغ اولدي در دمنده نشا و متواضعانه دعا ايدوب التماس
 قلد لوكه ميا ندرند حك اولوب قضيه لرن كوره خصوصتولي كلك عدل اوزه
 فصل ايدوب پايانه يستدوه نجه زمان اول جانبدن كاه اقدام و كا. اجماع
 و بنو لوط فذن الحاح و ابرامه اهتمام تمام اولند قد فذكره بوردي كه كيفيت و **نظم**
 على اها الواقع و صورت قضيه بي علي المفضل تصوير ايد لركك حقيقت دعوا
 و صورت مدعاسن عرصه عرضه يستدويك كره استي ناي جوان پيرك زمان
 يشمس و قواي يالهي فخل اولوب حواس ظاهري كمتشد و مستغله دار سطر

شد آنا ضعف خونی نیم فرقه نشان آمد دست پر خزان روزگار جفا کار دیهال
 بوستان میانم زبون و لمشد و شب شبایک سراس قوت و تابایدی صبح شبیه که مستمع
 جمیع عیدر مبدل و لمشد **شعر** آه کم ایام جوانی بگویند موسم امان و آوایی
 بگویند داعیه کم اولدی نداشت فروغ ضعف خرفدن بدن اولدی زبون نه
 قد در حمت ایسه دخی تر بیکلوز و صوت بلند ایله حکم ایدوب ماده نزا عکوزی
 عبادت و اضحیه بوله عزیر و بغیر کولوز تابندی بدگونی کوش هوشلا استماع ایدوب
 جوانی احاطه قلم و حقیقت حاله اطلاع ایدوب مقتضای عدل اوزد مقتضیه کوزی
 فضل قادر اولم اما چون بویاید نیم جناب دیانت مایه التجا اندر کار مدرکه
 فضل خصوصاً مایه سابق سری دوستانه بضیقه نواز شایع و بر موعظله که تحت
 دین و دنیا کوزد مقنن اوله تذکر و تیسیرید یغ المیم اگر نیم کلام بضیقه انجامی کوش
 از عایله اصفا ایدوب حسن قبوله تلقی یوده سزانوک ثمری دیناده و عقیاده
 سزا و اصل اولوب علجله فاجله فرایدنی کوره سن اگر سمع قبوله اصفا المیقوت
 موجب مضویله علل از استماع ایدوب سزین باری مذهب دین و دیانته معذ و اولوب
 همت تصور بقصیر زد و در اولوم **بیت** من آنچه شرط بضیقه بود بجای آرم اگر قبول
 کنی ورنه هم تومیدانی صواب بود که بر یکو طلب حقه طریق انصافدن احراف امتیوز
 مال و منال که معرض فنا و صد زوالده در مقنن اولیه و طریق باطله خاویل
 اولان خطام دنیای فانیله نفسکری ثواب باقی و نعیم میقدن محروم و مغبون فکیه من
 کبک ایدی حکم عادل اگر خلقک همی طلب حقه استقامه مایل اولیدی
 و صفار و کبار صفت دیانت و صیانتی کند ویر سفار و دثار قلدی بنفید احکام
 و تصدیح حکامه احتیاجی اولمزدی و رسم مرا فقه و مدافعه و تکلیف و تحلیف صوفی
 عالمدن محاولوب و ثبات حقوق و اقامت شهود کسسه تحلیف اولمزدی چون خصم از نه
 برینک بصر بصر رعد غرجه سبلا در صورت حقیقی عنان انصافله معاینه ایدوب لاجرم بر
 کسسه نک نظر اعتبار نه که دیده خاطر یکل الجواهر صد قله بر نور و عیار غرض
 پیرامزد لیفتلندن دور اوله اقصا لرزی ضرور دیدر تاجال صوابدن نقاب خضای
 کوزوب مشاهد شاه صورت حقیقی منصفه دیده دلورده جلوه کوفله قضات بایند
 بو معنی بعضی ثقات حکایت رسیده ابیات فارسیله اثبات استمد کوبه روزه
 دار استفسار ایدی که بخدا و لمشد **اول حکایت** کبک در ی اولدر غریزی

حکایت صدر اعظم

زبان فارسی در ترکیه و ترجمه سلکته نظم ایدو بیایدی **نظم** قاضی اولمسن دوز
 اظلم عزیز. کور و بیانی دیدی بر اهل یتیم. بونه وقت کرب و فریاد در. وقت
 شادی و مبارک باند. دیدی بخون اغلا سون بر کشتی. جملله اجرای حکم اولمائی
 خصل خود قضیه عالم در. اند که مظلوم کم ظالم در. جاهلیکن قاضی حکم
 زمان. اولور عالم میانه روان. دیدی که چه خصلها در. کوزلی
 عتله نابینا در. جاهلیکن سن چو یوقدر عتلت. شمع جمعی من قضات ملتک
 چون عرض اولم هنر مستور اولور. ظلمت عتله دل بر نور اولور. اول ایکی اعشی
 عرض کور در. عین اعشی نور حقد در. چون دل کدند در عت در دور اوله.
 رؤیت حقه کوزک بر نور اوله. سن که رست ملتک بینده سن چون طبع اندک اسیر
 بنده سن. قاضی رستوند ناریک احتوان حقه باطلدن و ریسر استیان. بحال الله که زک
 عرض دل به علی یتره قلمامشدر. و شعاع شعاع رستوله دیدی دیانتک بخیره
 اولمامشدر. علم شریعت لغمان زمان و عدل و استقامتده بیخ دوران سن.
 و زهد و دیانته عصا مشرب و صلاح و عبادتده بسط مذهبسن بویرها تله
 مبرهن و محقق و بنیه ایه مبین و مصدق در که امضای قضای و اطاعت حقه شعاع
 دریم بویروب و حکم و احبای اتباع شرعیدن امتناع ایدنی عقاب عقابیه که فساد
 قلی محقق در. هر که کرد کشد از حکم تو سر بردار سن. کوبه ایدی بی راست سوز
 اما سینه دخی و لجبدر که نهال عرضی ز من در کز در قطع ایده سن و محقق بله سن که
 صاحب حق حقیقتند غالب مطلقدر. اگر چه ظاهر اده عاسی بوث بولیب مرادی
 حاصل اولمسنه. و طالب باطل عیب المعنی مغلوب اولم و محقق در هر چند که صور تا کور
 تنقیدی زیور قبولدن عاطل اولم که ان الباطل کان هو قاضی کور و بون دوانی
 سمند بفرحسان بکسلان بکمند بصورت نعلت کتی بگذری. بمعنی که کد کدش ابتری.
 بنم سینه بضم بود که کور اینکی زخیره آخرت طوب دنیای غدار و عمر پاید از
 که تابستان زهت کلستان کی سیرم الزوال در. بقا احتمال و بر میه سن و خاص عالم
 اهل عالمی و قریب و بعید بی ادبی نفس عزیز کوی بلور کد و حقد دره جایسد
 کور و دگر کوی الملک بایند. رو کور میه سن **ع** بر کسی بیند آنچه از خویش آید ناپسند
 کوبه روزه دار بو عطا اوزره زبان و عطا و نصیحتی بر کار ایدوب غایت رقتند
 بر زمانما و لیدی و بر از اعلا دی و عقد ثبات فسون و فساد عالمه کو کلورین اولم

ویدل برین باغعلدی تا اول کی سله دل اولک بحالستی ایله موافقت ایروب مصاحبتنه بایل
 اولدن وایمن و مطمن بی توقف و تکلف قسه کلدر کوبه دوزه دارخون اول ایکی
 سکاردی دام حیلنه کرفتا راید ویا ایکی کجایکی کنارنه چکدی همان یه اختیار ایکی سین بر
 حمله ایله طوبیوم صدساله سن الملک شربت خون آیدار و نعمت کوشت خوشکوار ایله
 اظفار اندی مقدمات روزه و نماز و صلح برهین و احتراز نفق خبیثی و طبع خلیسی
 مقصدا اوزره بونیجه منیع اولدی **نظم** ایچنه آدمی و آراهل نماز. صور تا هو طلیس
 ظاهر اطاعت موافقد. لیک باطنه کی منافقد. فرقا و ستند تاچی قبه قدر.
 بتمز ایماز دلدن حبه قدر. طلیس کی سان کذب و دروغ. یوقدروننده ذره دکل
 فروغ. الله عاصیل عصا اولمش. بونی اوزره ریا ادا اولمش. مخل ایچنه صلحی آد
 فرصت الیرسه حوق فسادیل. بومش کی توردم تا معلوم اولکه غذا اید سیرته اعتقاد
 و آنوک دفع و لغز بر ایله صدق و صیرنه اعتماد جائز دکلدر بوم شوم غدر بشیه مکر
 الدیشه نک حالی همان بوموال اوزره در آنک معایب مثاندنیکله بیری سلك
 بقیر و شسته تقریرده **منظم** اولدی عثانه نسبت قطره در کردونه نسبت ذره ذره
نیت کرهزار قرن کم و صف بیشکی. ارضه هزار کفنه نیاید مگر کی مبادا که سز بوا امر
 خطیری انوک زمت در فی همته حواله ایدوب سر بسط شده آتی امیر ایله سر زیوا
 کاه که افسر شاه ای انک تارک نامبار که میسر اولمیه سینه سپهر سینه کاسنک
 ادبار له آتی سنکسار استه کرکدر. و هر زمان که پای تخت سلیمان انوک قدم شولیه
 همسرا له فلک اثر غایت تا ترند ن آنک فرقه آتس بوار تشار استه کله خون آنک
 طینی ناباک و جوهری نا قابل دسر آتی تربیتدن زحمت پیورده دن عیری نه فایده
 حاصلد **شعر** که هر پاک کرکدر که اوله قابل فیض. یوقسه هر سنک و خرقه لعل
 بدخشان اولمیز طیور ذاعتدن بوکلات مزبوری استماع ایدعیک بالکلیه اول فکر
 نفور ایدوب اتفا که حکم سابق فیض و عقد بعیت فیض ایدیلر اول خاکسار به درو کا
 نهانی اعتبار و راه دیوار ایدارده متحیر قالدی و آوازی میاننده بویه خوار اولد غنک
 نار عاده یا نوب یا قالدی و زاعده زبان ملامتی دراز ایدوب ایددی ای سیاه روی
 نی سزم وای جفا جوی نی سزم. حجاب و حیای یوز کدن کو توروب بکا جفا در فی دو کوید
 وینی فتح و مذمتده سعی بلیفک ظهوره کتوروب سیکه شامت و خیانت و دنا رشت
 و خناسی بنم نامه اودوک میانه بزمده بروخت عیار دن تو بار د که صدق ارق ند

مظل
 صور قباله

دران

ایل

ن
 اوزم

انوك دفعي ميسر اولسه كرك. **دود** دل و زود صورت جفاي تو اوز دل آيايم جابنمك
 نه سابقه اقتضا الذي كه بود در مهر و محبت نزلك روا كوردك و يا نه لاجنه مقتضاسيد
 كه بود كلو لطف و مكرمت سز بوردك سويله سيل كه بر درختي قطع استه لوانك بخندن
 بر شاخ جيقوب و قار اصلية به يتسه اولور. وليكن بشره محبت از و جفايله كسله مطلقا
 انوك اصلند نهال و قابله اولمز. و جراحت مصمام مرهم و دارويله الجا بولسه
 اما جراحت كلام همچ مرهيله السيام بولمز **شعر** جراحتات السنان لها السيام. ولا ليام
 ملجج اللسان **بيت** جراحتي كه زنيغ زبان بود اولي. همچ مرهم دلت نكو نخواهد شد ميانه
 تو از كوز زبان زدي زخمش. بغير صحت سنك و صبر نخواهد شد. بيسان زخم حسن دير ايله
 سوسيندن حقو نمكند اما خذك كلام كه كان زبان كنك بولم اخراج اولتو مستعد
ع يقيني كه او زرد بولم بيسان نمي آيد برون. درخت مفرقه نه قدر شاخ اولور سه حمله
 ايله قلع اولتو مقصود كل مثلا اتق كه اگر چه سوزنده در شر ضرري دشدايله قابل
 زوالدر ليكن شعله خندي جميع ميايه بخار و سيول انفار له اخفا حالد و زهر هلاك
 اگر چه سم قابلدر مفرقه تر ياكه بدندن زواله قابلدر ولي زهر كينه بر تر ياكه سينه
 منافع اولتو مستعد من زهره ليم نوعله سنك جسنك ميانده بر درخت عداوت
 بتمشدركم بخي فقر را به و شاخي بنجه تر يابه بتمشدركم **بيت** نهال كينه كه در سينه افشا
 شده. معينست و مقرر كه بچه خواهد داد. درخت خند بمان كونه موم بار آورد. كه طعم
 آن بمذاق تو بچمكه مرسل بوم سيم زاعي نقد و تغير ده ضل ر قومي كلك بغير ايله صغى
 تغيرن نكر بواندي. و آزرده حله و شكسته بال ملول و غمز و ندي كندي و زاع
 اند و كوضعه ندامت و كند و نفسي ملامت ايد و ب ايدى عجب جاهلانه وضع.
 و عاميانه حركت الدم و كند و قوم و قبيلم همچون اعداي سستزه روي و ضعاي جنگ جوي
 بيد اقليم بنم طيور و ميصي. مصلحه بر ارايدي بوطايفه نه مهر تر و ارايدي كه انك
 كسري توانه بندن بهتر و بونجي كذا رغه بندن مز و ارايدي مقطع و مجر و مدرك
 معايب بوم سيم تغير و عقليو الدم مكسوف و معلومد بومرك. آغاز و انجام بند
 لطيف بملشورد و بومرك مدخل و مخزن بندن دقيق بصور قشور و ليكن مقتضا
 عقل كامل اوزر ملاحظه حله. و مالد جات تاني و تامله ماييل اولوب ممت
 مضونيه عامل اولمشورد و آلت زبان تيج بران سكلده آفريده اولدغنه حكمت
 اولدر كه انك يازيله علم اولمينه كرتيغ بارلق هكاهنه بارلق لايقدر و تيج زبانه نيام

کامدن بلا ضروره اخراج اتمک سہار لو وکودن پردار لعدر **شعر** دل و چند ز
 اقدی شمع یا من دل و چندن بنفشہ ویدی باش **شعر** چون زبان بشو سخن و
 چہ عجب جان ز بیم اکو زرد تیغ را چون بقصد جان کردن راست بر صورت زبان کرد
 نہ کہ کو زنده و در زبان معنی میدان کا دزادہ اسبقال اتمک کرد مردان زبان
 آورد سخن تیغ زبانہ هنگام کا دزہ اعمال اتمک کرد ز **ع** مر سخن و قی و هر گندہ
 مشکل بود کہ بو کلکات بویچه دہ واقع اولدی و لیس الخیر کالمعانیہ لاجرم سینہ
 حقد و کینه زیکہ جای کیر اولدی کہ تیغ تقریر و پروا و لحنی زیکہ تاثیر قیلور
 دیشلور کہ عاقل هر چند کہ زود و قوتہ اعتماد قله لایق بود کہ اقتضای با خصوصیت
 و اقتضای زناد عداوتہ باری اولمہ وحدت و سوکسہ انکا ایدوب سلسلہ مخالفت
 محرمی و اکوزمہ کہ هر کس کہ فرضا انواع نوبت دارد و اصناف تر یا قله علاجہ قلور
 اولہ معقول کلکد کہ اول امیدم تجریم ستم قاتل و زهر هلاک اقام و جرات قله
 صادر اولہ **بیت** هر چند کہ تر یا ق بدست ترا ز نهار کہ تو زهر هلاک نخوری
 محققم بونک اوزرنہ مستقلور کہ عاقلک فقلنک اری قویہ اوزرہ راجح و کرد
 مزنی کفشاری اوزرہ واضع و لو کرک تا عواقب اموری تو نرسد و صلاح و حوائج
 معترن فوز و نجات اولہ اول کسہ نک قوی غلغله غالب اول کمال یقین و کردین
 تعزیر حسن ادا و لطف تعمیر الہ تحسینہ و جہرہ عبارتن حلیہ فصاحت و زیور بل غلغله
 ترینہ مصروف قله از زمانہ قول نہ علی حسرت و ندامتہ مضی و کفشاری کہ کردی
 حیرت و ملامتہ مضی اولہ بن اول راجح **تولست** و قاصر فقلم کہ بولمک فاجح
 خاتمہ سنہ نظرائم دم و بطریقہ تانی و تامل رفیقہ کمدم اکو نیم فوق شام افشار اولہ
 مزین اولہ خزانہ بیکرانہ خرد ز بھر مند اولیدی و لا یخصو صدہ عقلا یلہ
 المودم بعد لکله اعزاز ایدوب بوفصل کلام پاکیزہ و نی عیب کہ شایبہ شک و دید
 مغزہ اولہ ہوتہ قلبدہ قلک ایدوب بویلردم **بیت** سخن راست ناسنجیدہ کہتم
 درنا سفتی بود این کہ سفتیم چون بی اشارت ناہمان عاقل و مشاورت عاقلان کابل
 دواہرہ بدیسہ شروع قلدم بو کلکات ہیورہ و حشمت آمیز خصوصت انکیزی در میان آدم
 عجب کلکد کہ اسرار ہمزہ سند ز محسوب اولوب بدخوی و ستیزہ روی بحکم کو بیکلہ شسور
 امثالہ کلشد کہ انکار ہمدارہ بعضی بسیار کوی ہیورہ کوی اولہ و با وجود کہ
 افراد انسان سیر انواع حیواند لسانلہ ممتاز و بیانلہ سرازرد از آریاب عقل و خیر

دارد

اولورکہ

اولہ

کلام بدی را ببله سکوت دندانیه و زبان بسته لری در جالبه پیوده کوی لردن اعلی عد
 امسلورد **نظم** بهای خوشند کویا بشیر زبان بسته بهر که کویا بشیر جوهرم سخن گفت
 باید بهوش و کره شدن چون بهای خوش **شعر** کسی خوشدردن کند و ده طوق
 یوموب اغرنی بلد و کی او نومتق اولورسه غنچه کی یوز دهایی کرک سوس کی ایکم
 زبانیه العنقه بومدمتد نیر زمان بططاب واضطراب اندی کند و به بونوع
 خطا بله عتاب ایدرک او چدی کندی ای ملک بوملایزم میا نمرده واقع اوک
 مقدمات معادات بود که سلك تقدیرده منظم و کلک بقیرایه صفحه میسر
 اولدی ملک ایدی ای کارشناس کلام عزت انجا مکی تمام استدم وانوک فتمند
 مندرج اولان قواید فرایدی آریه کوش هوس اندم عقلا یله مضایح و حکایه مشاور
 علامت حصول سعادت ایدی وامارت وصول دولت و عزت سرمدیدر دیر ایدی
 علم الیقین بلدم و عین الیقین مشاهده قادم **بیت** صحت اختیار در ماند مشلت
 یکم نسیندن ایرجانه اثر فعلی انلاک دلیل معرفت سوزلیدر رهبر فضل و هفت
 بعد که خانه دل و جان بولکام روشن بیانک که شمع جمیع آرای خلوت نشینان
 صوامع قدس و لغه ارزانیدر بر توانوار یله منور اولدی بزم لشکر ملک ندر کند
 که پروانه وار سوخته آتش بوار اولدن نه فکر اولدی و رضع عار و طلب نادر و لطیف
 شرمزدا شرار چون نه تدبیر قلیدی **بیت** تدبیر تو انجا که هم بردازد صد کار
 بسته ما ساحل سازد کارشناس زبان تنگ و سپاسله ایدی **شعر** شها اقلک
 دولت بندک اولسون همیشه دشمنک افکنده اولسون اول ریلر که وز رای دیوان
 آرای غرضیه عرضه انها اندر جنک و صلح و فرار و قرار قبولی بلایع و القرام خراجدن نیم
 یانده هیچ بری مقبول و نیم رانیده هیچ بری معقول دکلر امیدوارم که اول
 تدبیرک تدبیری یابند بحیله تدبیر ایلم که بیه بو شدت دن فرج تمام و اول محار و
 ستمکار لردن اخذ انقام میسر اوله که حق کمسنه لرجل حیلہ تستک ایلہ مار لرنه
 واصل اولسلورد و اول امور عظامه که مکابره ایلہ اتمای میسر اولمیه مکور فریلہ
 چاره اولسلورد و ملک استفسار ایدی که بنجه اولسلورد اول **حکایت** کارشناس
 ایدی و وایت ایدر که ولایت کرکانه بر نهد و بیان چون رفیون اولوب بوینه
 رسن طوق صومعه سته کدر کن بولده طر اولدن بر بنجه عیار اول کوسفند کوی
 قوت سبغی که بها دلرنه مرکوز ایدی حرکت کلوب نر اهدک پینه دوسد لر چون قایدن

نظم

اولی که جنگ جنگه و بیک شال بجه فقره اول سکار ری چار و ناچار اند که در
 لاجرم رویه و در علق و تبصیر اظهار اید و بیک اند که زاهد خواب خرگوش
 و بره لیس بویاده هر بری داستان جمله در بر فضل و کتاب خدعه در زیر قاعده
 و بر اصل اختیار اید و بیک اند که زاهد ساده خاطر صافی قلب و توسن عقل
 تا زیاده نکرانیه نام و در وقت آن دانه در قله کند و بر حرام اید و بیک هر بری
 و احاطه بعد زاهد زاهد که بویاده بویاده ای شیخ بویاده بویاده بویاده
 ای زاهد باک دامن صفت خرقه ملوث اید و بویاده بویاده بویاده
 بیک که سکار کید و بویاده بویاده ای است و بویاده بویاده بویاده
 اید ای صیاد و تا زیاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 هر طرفند هر بری بر حرف اید و بویاده بویاده بویاده بویاده
 اوز و هر بری بر افسوز و بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 و زده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 ضا فی ضمیر چون بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 کوسفند که بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 کمنه سکار اول و بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 اوله اولی بود که بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 و غایت بلا همتان الله اولی کوسفندی صافی و بویاده بویاده بویاده
 کیری طوار و چون زاهد که بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 اجلد کورد که بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 اتمک که بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 ز دست مده که بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 بزحباب فکر اید و بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده بویاده
 عباد واقع اول و رسته بنای کار مده دستور العمل قلم کار شناس اید و چون بویاده
 هلاک کنی که جمع کثیر بقا سینه مستقیم اول بحسب عقل جایز کور شد و بویاده بویاده
 حر خاصه ارباب شیخ و نقل قوی و بر مشال و بویاده بویاده بویاده بویاده

وظایف حقوق نعمت نه نهایت ملکی ایدیم و لغوی اصلاح مصالح ملک و ملک ایون
 فدا ایدیم پس ملک کر کرد که دیوان عالیده جمیع ارکان و اعیان و جمیع شتم صلح سید
 بکاشتم ایدوب یوره بایتم برو بایلی بولله و زخم زده و خون آلوده بود خست
 السده که بزم کاخ لور فراتونک شاخ لری او ستده در بروه لر ملک تمام لشکر ایلده بو
 مقامد کیده لر و فلان موضعده واروب انده توقایده تابان رام حیلده فی الملک
 کندنه قوروب و حسن فکر و لطف مکر ایلده پیچمه قهر لوندن قورلوب کلم و صلاح
 وقت هر نه ایسه عرصه عرصه قلم ملک انک رایته آفرینادی و هاندم طاق ابرون
 درهم و کلکات خسته و درهم ایدوب قهر آلود خلودن طسره کلک فی تمام خشم و
 خدم منتظر ایدی که شاه وزیرک مشا و ره لوندن نه مکر حاصل اوله و مخفی بخاورد
 نه نتیجه ظهور کله چون ملکی بر غضب خشم آلود کورد لوجله سی باشلون اسف
 ایدوب خورد لر ملک یوردی تا کارشنا سک برو بایلی بولد لر و سروتن خون آلود
 قلوب اولدر خستد تا سغه آند لر و ملک جمیع لشکر ایلده اول مقام مقرر و وضع
 معنوده به عزیمت ایلد لر چون بوازلک اتای بومر بیده ایدی غراب غروب مهر آشیانه
 افی تسهر دن پروانه کلدی و کواکب ثواب و سیاره هوای فضای آسمانده شب
 بره کی طیارانه آغاز قلدی **نظم** چو دردی روز روشن کاروباری من زار اولد
 چرخک سبزه زادی کوروب آتار لیل اولمش هویدا فلک قلدی هزاران شمع بیدار
 دیک طغیانیه شاه بوملک چون کانوند ساغنده علیان ایدوب خواوار کاران و
 اعیانده ایدی چون بزه زاغ لور کسور نه اطلاع میسر اولدی و بر تیغ قهر بزدن
 لشکر لرنیک اکثری نه بادیه سربا قیسینه یلک و برخانه و آشیانه لوی زیروز بر خا
 بر ایلدی مقرر در که اگر بر دفعه دخی که اوی کی لشکر ظفر رهبر ایلده بشیون
 ایدوب کتوفرایده و ز منصور و مظفر اولوب بقیه السیفک بالتمام تیغ اسف ایلده
 دوزخیا ت شام ایدوب خسکان عله هر نیمه یاران کدشته نوساند و کی تریک
 اچوده و نه و دشمن محذول و مقتور اولوب بوشلا و مسرور کوشه کاسانه لورده حضور
 جو ایلده روز کار کجوره و زع پس از مرگ عدو خون میوان زیست چون شاه شام
 تیغ ظامی بر سر و رواج بتلی خای در بر ایدوب لشکر پیشمار ختو ایلده کسور لر
 مسخر قلدی و امیر سپاه زنگی اخیل روی ببارشاده افکار ایون عیاشی غلور قلدر در
بیت چو خورشید تابنده شد نابید شد شب تیر بر چرخ لشکر کشید ملک بولما

بومانک

دیوان ایدوب نام خیل و حشمته قصه قصد شیخو در میان ایدی حمله ی بو عزیمت اوزره
یکجهت اولوب آذرمان بر لشکر دی میل و امان و نی حد و بیکوان زاغلوک مکانه
جانبه سیل کجی روان اولدر **منو** کرده رزم جوی فتنه انگیز هم برکنه و نی باک و
خوین بکین خواهی میانرا نیک بسته داجون چیک زاد رجنک بسته چون لشکر بوم
مرز و بومه قدم اندلر نه ز اخلردن اثر بولدر و نه حاللوردن خبر بلدیله کجی محرم مضطرب
اول اطراف طواف ایلدیله کارشناس یزد رخنه انلرک احوالی کور و باقوالر دیکلر
و زار دارا غلبه ی حین ایلگوزی ناکاه بر بوم اولک و ازنا سندی ملکه خبر برک
ملک و بج بولمه که مقرب درگاه محرم اسرار شاه ایدلر انلرک یا ندی یه کلوب
آنی اول حالده کوزی سنیمسن دیو صوری کارشناس کند و حسین نشین بلدرد
و مقب و زامت و رتبه صدارتن بیان قلدی ملک ایدی بی سنی بلورم خلی نازد که
احوالک اشیدردم ایدی بزه جنر و برک ز اخلوقده کندیلر و بو کیم کلردن نه خيله
قصد ایلر جواب یوردی که ای ملک نیم حاله انلرک محرم سزی دکلده که دلیل و تیز
و پرویا **نه** تمند نه برامه کالده کفایت اتمری ملک ایدی سن زاعلک کام السز
و ذیری و جمله بد بیرنده مستشار و مشیری ایکن نه خیانت سببیله نوجواری سکا سزا
کور دیلر و غنه گناه اندک که پرویا لک و لرب نوز که بو قدر زخم اوردلر کارشناس ایدی
مخدوم هم حقه بد کاز اولوب خسودلر و حق و رقیقه مجال بولدر و بکا اوجو قوتی
روا کور و بونجه زماندن برو خدمات مبرورم و ساعی مشکورم بالکله ضایع و هیا
منو اولدی **بیت** یی مز بود و منت هر قدر می که کردم یارب بیک کس را محذوم
عنایت ملک ایدی نه سبب حادث اولدی که سو ظنه باعث اولدی کارشناس ایدی
سز شیخو اندک دفعه کوه و فیروز و زلزلن جمع ایدوب بریدلر و سولدر
جمله یی ملکی چیک و مقابله یه تحریک ایدوب آتش شقایق تیزانکه اتفاق اندلر
چون نوبت بکا ایدی ملک بویوردی که سن بونار عاری بجه آب تدبیرلر سوندلر
فکر ایلدک و خان و مان خضم قدری بجه آتش تدبیرلر سوندلر ملک تدارکن ایلدک
بنده ایدم ای ملک نه لشکر بولمه مقاومت بجه میسر درک انلرک قدرت و قوتلر
بزم صبت و سطو تمردن اوزوند و هیکام چیکلر جرات و اقداملری و مرکز معرکه
قطب اساقیاملری دایره تعمیر بریدن بیرون علی الخصوص که توس و وات ملک
بومانک ران اقتدار ی و عنان اختیارنده دلیل و زیوند ر صاحب دولت قاهره

قلدک

ايله مجادله لافنى اورمق ملامت سفاهتدرخداوند بخت روز افزونلستيزه مقامنده
 طوبى نشانه شقا وند **زيت** سستيزندي يا خداوند بخت سستيزه راس بر چون در
 صلاح بود كه رسول كونده و ز سويله كه باد بخونيك چكي تيز ايله لر بنجامنمري عود
 كيمى بفرقه اورده اوروب دودكي زوايا چيچانده برديشان اول و نه اگر كوش و فاقدن
 بنه شقاى اخراج و غش رما غلوند ز ديو خلا في از علاج ايدوب جانب صلحه ميل
 ايله لى ابقاي تاج و تخت اخون و خراجدن هر نه تكليف ايد لر سه يه توقف قبول
 ايدوب جانم من بله و **زيت** حوسر يا بدت سربانان خراج و كونه سربا بوماند
 نه تاج ملك چونم كلامي اشدي بحكم الحوقر كام آرزوسه خوش گيلوب ايتدي
 بونه سوزد كه سويلرس و نه يه اربانه جوابد كه ايلرسن بوم ديد و كك نه سوزد كه
 آنك قدوم هوي ايله بني خوف ايلرسن و بنم لشكري انوك حسنى مقابله سنده كونه
 كوسر ميوب تحيف ايلرسن **مشقوي** اگر دشمن از بيع داد سستيزه حرام زبان شان هست
 چون تيز سخن را كام آورم دل دشمنان را بدم آورم بر دعه رنجي نصيحت دهان تيز
 و هوادار قحطى كذا لوق بوزند ز بند و موعظه جواهر خاك باينه صابم و ق
 ايدم اي ملك چاره صوابى قوتوب جانب خطايه كيمه و هواي نفسه اويوب يه تاييه
 و تامل بوم سرور اتمه هيمه تملق و تواضعي نفسكه بيشه قل و زور و قوتكه مغرور
 اوله عددون انديشه قل و سوننه كه كام عنان لطفه ارم اولود و صيد سر كس
 ملايمت و ملاطفه كرفار قيد ارم اولور **زيت** آسايش ديكي تفسير ايند و خست
 باد وستان لطف دشمنان مدارا بوحالك شالي خار جند ناول باد سخت و تند
 در كه كياه ضعيف لطيفي ملايمتي سبيله صدمت مصره قهر تند سلامت بولود و خست
 و عنفي خستوني اجلند ناصلند زير كنده اولور **زيت** مكن سستيزه كه چرخ از سستيزه
 كار خوش ريه سستيزه بنند سستيزه كار از راه اركان واعياندن بنم اقرار اولور
 فريست بولوب بني خيانت خيانتله متهم قلوب متفق الكل ايد لو كرسن بوملوطرفه
 ميل ايلرسن و كند و جفسك و ولي نعمتك جاين قوتوب سويلرسن و عده **زيت**
 سويلرسن ملك ارباب حسدك قوليله ناصيه بند و نصيحه دست زده اوزدي و بجا
 خشم ايدوب بوعد ايله كه كور و رسن عتاب يوردي اما سويله فهم ايلرم كه خير ايله
 سر كله جنك عظيم اتمك مضمر در خيال لرنده سر كله جدال و قتاله بلكه بالكليله صكوري
 استيصاله قصد ايلمك مقرر زده شاه بوم چون كار شناسك مضمون كلامي معلوم

اخذو

وذر لوبنك بر سيندن سوال بدي که سن بوز اهلك كيفيت خان و حقيقت معاني
 بجه اكل سن. ايد ي نك امردن بر آن توقا ايتوب همان قدن کورنك کرک.
 و بود درونك سرور يونک بار خانه يتونك و قوتوندر ببع آب شگل و آس فعلله.
 نندن آيرونك هيكل خنس و خنس و کالبد بدي عرصه خاکدن مغاك هلاکه
 کوندر ملك و لغت فرصت قلن که اندن بدي غنمت ميرد کلد ز راحت عظمي و منفعت
 کبري و وسيله حصول امانه سرمايه سرور و شلا مکنه بلک کرک نوخاکسرا بجه.
 و بواخترنم فسرده نمند بر سر مشاهد ايد بجه که اکو مشغل او و فرار آب تدبيره
 انك اهلطايه ميرد کلد **شعر** اري تحت الرما د و هض نادر و لوبنك ان کون له
 حرام لغو بالله از بن آس و شرارد و هر کم غنمت بليه غالب بود که اول قدر
 بر دخی المة کبريه. و بعده ندامت و ملامت فايده ائمه هر کم عذوبن ضعيف و نفا
 بولم اولي بود که اولک تدارکن قلوبا اندن خلاصا اولو ارد بجه وله. زيراک ختم
 اول و رطه دنرها بولجي محمد که قوت بولوب ببع کيله کيننده اولو بانه قان
 اله **نظم** دشمن جو بخت از تو از و بختي و زبند تو چون دست تو از وي زبني خواهي که
 امان باشدت از آفت او و در دست تو چون فدا امانش بدي. زبهار ملك انك نصا
 ناهنجار تا لغات و اعتبار ايد مسون و افزون جانکدار بن سميع قول الله الشهيدين
 موجبيله ايش الله سونک نصا بجه کلسد که دوست نا بخره اعتماد ائمه لوبونند
 قالدي که قول دشمن مکار کينه جويه اعتماد ايد سن **بيت** درين زمانه که بر دوست
 اعتبار ايدست. چگونه غره توان شد بکفته دشمن کارشنا سر چون بولکايي استدي
 در دلدله نالشد ي و ايد ي **شعر** بکا تير بيه بوجا ندي کيريش. اور در سن سندخي
 ديش اوسته ريش. بولکام ملك بوفانك قلبند تا يتر تمام ايدوب اول و ز بردن
 اعراض ادي و برنه دخی لغات ايد و بيايد ي بخصوصده سنه ديرين و بويابده
 نه تدبير صواب کور در سن ايد ي بن اولک هلاکتی جانيز کور منوم کرم صاحب مروت خنص
 ضعيف و نيه طاقت کور بجه مرم هر حمله اولک در دنده دوا و بجر اجنه شفا و ميرک
 و مکادم اوصافي انك حصنه اظها ايدوب مراسم اوصافي اولک يابنده مبد و لک
 بوزمق کرک مسرور در که بختي و قوت و اماند ليه قيمه موقرک و بايمان و اقتدار
 دستبر اوله موقرک **بيت** ره نيك مراد ازاده کير چواستد دست افک کير
 بعض امور اولو که کسي کند و دشمنه دخی مشفق و مهربان اولو. نيك خوف و زده

اول زنده باز و کانی شوهر نه باز رکانی شوهر نه مهر باز و لشدر ملک استغنا زانیدی که
 بجه اولمشد اول **حکایت** و زیارتی بر باز رکان و اریدی که غایت مالدارانید
 اما بدسیرت و زشت صورتی که هزار مالی قد بجه و اریدی بجه دین پر و کوان جان
 و بخیل نامهربان ایدی **بیت** چو دیو بود و نخ از عفت روی چو زاغ کج از پرورد
 کوی ازین سنگین دیو که در جلای چو حیران دل کدازی جانستای بومر و زشت
 طاعتک بر زیبا صورت پاکیزه سیرت عورتی و اریدی که بدر میسر بر تو لعه خساد
 خورشید نظیری المیه شب تیره روز روشن قلو زدی و چراغ جهان تاب آفتاب که
 قد بل طاق نه بواق ایدی بدر سغله شمع رو که راسی باینده حوالو زدی زمان
 زمان اول جان جهانک شرح جانند بویته متکلم ایدی **بیت** ماه طاعت کجای
 زهر جبین حسنک طالعنه روز تحسین هزارستان خیال بوستان حسبانند
 بوضو تله متر ز ایدی که **شعر** نظیر کور میشد دگمه اصلا نه یار شمس عالی الله
 نقای باز رکان هزار جان و دلله انک وصله مستوق طاب و اول صد هزار
 منزل انوک محاورتند شمع و هاربا و لوب انک افسانه سیله شیفه و انوشله
 زلفه اولو زدی دایم جور و جفا ده ایدی و هواری نفرت و اباده اما شوهر نه هر دم
 انوک جفا سی و فای جدید باعش اولو زدی و هر لحظه انوک قهر دن مهر تاز
 حکایت اولو زدی **ع** مهر فروز نمیشود تا تو بکین نمیشوی نه بی تفرقه خاطر
 دست آرز و یله سب زلفه واصل اولو زدی و نه بی خار خار و غن کستان
 رویندن بوسه آله بلور دی **بیت** من بنده آن روی که دیدن نکذارند دیوانه
 زلفی که کشیدن نکذارند اتفاق بر کجیه انوک اونه و غری کوی اول زمانه مکر
 باز رکان خوابه و آمیشدی زنده ایدی دزدک حرکت احسان ایدی بخت
 خوف دهر اس کا غالب اولوب غن و نازی فراموش ایدی و ناچار شوهر نه کنار ایدی
 خوله و ناخواه دواغوش ایدی باز رکان اویندی دوست بیداری کنانده کوری
 کمال سر و زنده جوش و خروش ایدی و **بیت** مکر بیدار شد بخیم که آن روی
 در خواجم بنود امید دیدن پیش من بیداری کنی آیا بونه شفقند که برده عینک
 بنم حقه ظهور ایدی یا بونده نه خدمتله بور و لته لایق و بوسه لاله سوار اولد
ع مهری که بوردت از کجا پیدا شد چون اطرافه نظر ایدی دزدی میان خانه
 کورق ایدی ای مرد میارک و دم میون فال مال و مناسک انک سوری کی

حلال ولسوز هیچ تکلف چکمه است و کک قدر آخوفا نه که توکت قد بلکه بوجها کین
 نه وفا باک مشفق و مهربان اولدی بوشلک فایده اولدر که بعضی مقام اولدر که کشه
 استقام قصد ابد و کی گسینه دخی لطف و احسان ازان کورد و حالا بوزانک
 دخی حال همان بوسوال او زده **دع** رحم کی بوز حال وی دیدی که جای نیست
 ملک ایچنی ویز و زور دوری که سنک زایک بامره ینه بجز اولمشد ایتدی
 اولی بود که ملک اندن لباس حیاتی خلق ائمه بلکه خلعت اما نیله مخصوص قلوب
 آثار تربیت و عاطفتن اولک بابنده اظهار ایلیمه تا اول دخی اولک کافانه
 خدمات پسندیمه دین طوبیه بلکه لاله کلدکه نهان مخالفت و مناصحه بکار
 ایلیمه بر دخی بوک عقلا حقیقت عدلیه برایشان آنکه سعی ایدرن و اخلاق کلام
 اعدا موجب ایثار و دل و انتظام حال اولیاد زنه که دزد و دیو میسند اختلا
 سبب جمعیت خاطر اهد اولدی ملک استفسار ایدی که نه کیفیتله واقع اولمشد
حکایت و زیارتی روایت ایدر که برزاهد پاک طینت و عابد پاکیزه سیر بغداد
 نواحی سنده بر موصعه صوفی وادی و اوقات صبح و شام عبادت طاعت جناب
 ملک علامه جل و علا استعمال ایدی چون تعلقات طعام دنیایه فایده نال اچک
 وصفی چهره دور کارده و کعبین سیاه و سفید لیل و نهارده غنچه بیوتات
 نقش معاینه استدی بلور دی که نیش سرت نه نیش مضریت اولمز و نقد کچ نه
 دزد رنج محصل اولمز **بیت** یک کل بخار درین باغ نیست لاله او آتش نه
 داغ نیست تیغ زنده بر تو کوی خورشید زرد کند ویت و کوی زراست فراغت
 ذراویه سنده قناعت کریمانه باش چکدی و نهال توکل زمین دوشنده دشت
 و تخم تخم مز دعه دل آکستدی **بیت** ماطرح قناعت و رضا افکندیم و ز
 دوست بهر چه میرسد خورسندید الفقه مرید صاف قلند ز برسی در ویشک
 فقر و فاقه سندن تسویشنه مطلق اولوب مدد معاشیون برکاو میش فریه که
 کام آرد و شیر شکر آمیز یله جرب و شیرین اولور دی بهیبل نذر اهد کصو
 سنه ایلدی اتفاق بر ددی بحالی مشاهده ایدی وقت طعامه هیجان اید
 صومعه اهد متوجه اولدی ناکاه بر دیو کمر آدم صورت کسروب کله همراه
 اولدی دزد صور دی که سن کمین و نه طرفدن کلون نه جانیه کندن جواب
 ویزدی که بن بر غول بوستگاه مشکله و بوضو ناله مثل اولد و غم غلت بودر که

مشک

چکشدی

و مالک خلیف بوشیخ ارشادی و هدایتی ایله طریق توبه و انابت مالک اولمشاورد.
 اول سبید نیرم مزاج و اغوا و ضلالتن فاسد و یازار و فسل و وسوسه مرکاسدا و لمشدن
 دلوم که فرصت بولوبیا فی هلاک ایدم. و کلز اجتهاتی خار و جود زاهد بار در ذلک ایدم.
 نیم عالم بود که اشدر سن حال یخبر و بر که سن که کشی سن و نه طرفه کیدرسن و بجر کیدن برکت
 مراد ایدرسن. در دایندی بن مرید عیار پیشه ام و شب و روز یواندیشه ده ام که خلقک
 ماننی با راج ایدم زاهد مزبورک بر فیه کا و میشی و ایش حالیا قصدم بود که در آن
 دستک صنعتده سحر سامری کو ستروپ کا و مزبورک اول کونه آستینک معوضند
 جلیله ایله اخراج ایدم. دیوانیدی فزجیا با الوفاق علی احسن لاتفاق ع ایجان جهان توبه
 مایه نیک الله که دشتی اتحاد ما بنیر نه مبرم و رابطه جنسیت که علت خدر میانم بود.
 حکمده دعوی به اتحاد ده بوقی شاهد که هر بزم مقصودی واحد و مقصودی معبد
 پس موافقت یوله کردن و شبانگاه صومعه زاهده ابردن زاهد و طایف عیادت دن فایز
 اولمشدی و ستحاده سی و وزه کربان مراقبه به باشن چکوب در خواب غفلت ما غفلت
 بول بولمشدی در ذلک خاطره خطوراندی که چون غول آتی قله مشغول اولم و محتمل که
 فریادید و بجوارنده اولن خلایق بیدار اولم و بوقی نهجه کاوه داویدم متیسر اولن
 دیودخی بفرکه دوشدی که در کاوی الحق البتة قانونی احسسه کرک شاید که ضرر
 بایدن زاهد خواندن و یانوب عزایه مشغول اولم. بوفرض وزه اکا طفر بولوی مقصود
 اولم سن غول در ده ایدی که یایله بر زمانه توقیف ایله که بن زاهدی قل ایدم صکر
 سن کاوی الوب کیده سن. در دایندی کوم ایله بر آن آرام ایله ناسن کاوی لم کیدم.
 بعد سن اولک امرن تمام ایده سن. بولخلاف اولک میاننده قایم اولدی. حاقیت
 مقاوله بوی محارمه به نهایت بولدی در ذلک مضطربا و لوب اعلا صولده زاهد
 ایدی آگاه اولکه بودیوستی هلاک اتمک استر. دیودخی نایره حیتی ملتقی و لوب فریاد
 ایدی که بیدار اول که بود زده کاوی الوب کتمک استر. زاهد اولک استوب عریده لوند
 او یانوب جزو تراندی. اطرافنده اولن اجاب صاحب متنبه اولوب صومعه زاهد
 شتاب اندر دند و دیوهر بری بطرفه غروب کدیلر و زاهدک نفسی وای اولی ایکی خط
 خلافت و جدالی سبیل صحیح و سالم قالدی بیت چور لشر دشمن افند خلافت جراتیغ با
 کسید از غلاف چون وزیر ثا لوب کل می تمام اندی اولکی و زیر بواکی و زیر لوب
 تدبیرندن بر غضب اولوب ایدی سوا یله فهم اولور که بوز اتمک مکر و فتنه مشغول

بومعامله غنق فاحشله مقوت اولد و کورنیه ادرن سقا خواب غفلتد زیداره و شراب
 جهالندن هشیار اولد و کوش هوش کوزی برده بندازدن خالی قلم و بوازمک عواقبتد
 دخی زمین ثاقبله فکر صابی و لجب ملک که عاقل لومکر اعدادن تخت با بنده طریق احتیاطد
 خنوب جی صواب کورنیز و اولد کفتار دوع و کلام بی غیر و غلبه طریق سستیدن انجیر
 کوسنیز و عاقل لومر معنی التفات ایتوب خیزی تلق و ملا یملون کلی تلق و ملا
 تلق قلوب و عداوت مودت و خصوصیت قدیمه بی فراموش ایدوب صلح و آشتی ایله
 کوکلوین خوش ایدرن بلز که دشمن هزار نفس و محبت کوسنیه هنوز سنک عداوت
 لوح دلندن خواه اولم و جندان که باران ملاطف یا غدرسه هنوز هوای صفا تمام کدور
 محاورن **بیت** زلف هندوی تو کفتم که در کوه نرند سالهارفت و بدان زلفت و سانس
 که بود بوجیدر که طوابعه سزک بصر کوزده طرفه بغداد کورنیز و خرمهر اعتبار
 سزک نظر کوزده کوه شاهر کورنیز کورنیز کورنیز کورنیز کورنیز کورنیز کورنیز
 کفتار دن بد کرده فرقیته اولدی ملک استغفار ایدی که بجه اولستد را اول
حکایت و زیارتی روایت ایدر که سهر سواندین بر در و کورنیز ایدی که بجه
 منقیه زمان ایدی و برنی و ایدی که ملاحتده زلیخای و دان و آهوشم ایدی که بر
 عشق ایله هزار سیرتیز سکار قورنیز و بر سیرت ایله رو باه غفلت کاهه خواب
 حر کوش و بری **مشوی** نکار تیر مرکان قورنیز و مه عقرب روایت سینه و بت جزا
 کمر چو ریند ایام امید چشم و حمل دم حوت اندام در و کورنیز کورنیز کورنیز
 انش اولماز دی و بوساعت آبی کورنیز راجت و آرام بولمیزی ناز کچه ضروری
 اسکه مصاحبت ایدر دی اما معینه باشی اغیار له خوش ایدی بزم عشرتد جام محبتی بون
 آلردی اولد جوارند بر جوان و ایدی که قد بالاسی کویا بر سر و ایدی که چمن باغ جنت
 بتمن ایدی و خط سبزی بر سبز ایدی که کنا چشمه حوران احاطه ایتدی **بیت**
 دخی چنانکه دخی سید و ماه توانکدر مضطربانکه نسلک سیاه نوان کرده اولد
 مرغ دی بوجوانک محبتی دامنه طوئلدی جوانک دخی کورنیز کورنیز کورنیز کورنیز
 کورنیز اولدی آخر الامر و سایط میاندن کدوب مرسله موصله و معاينه مبدل
 اولدی و مقدمات کلام و پیام عیش مدام و عشرت صبح و شامه سرانجام بولدی
 حسود لودن بر طایفه که انی بارک موصلی بر یکی انلر قاسملوی بتونی ناقلور دی
 و انی دقتی میانده شمع صحبت افروخته اولسه انلر دیل لری قیلبه آتش حسد ایله

ایله یانرب یاقلور دیری **بیت** هر کجسه یورم دمنصبی نیالی. ابرارنکه داردیاد لبر و صای
اول حاله مطلع اولوب تجاری کیفیت حاله خبر دار اندی. **بیت** یخاره نلک اولعدی غرت حسی
یونعیدی که بر طریقه معقولله انک ندارکنه مستغول اولیدی **شعر** را بنظر اولو نه غیرت
اولوب جو غیرت اولیه یلک عورت اولوب. پس عورته اییدی سفر زادن مهیاقل که دوستلر
بعضی زیارت انکه کتسم کرل. اگرچه مقصد سفرم بعید و مسافه مسافریم مدید دکلر اما پنج
کون انده توقف اسم کرل بلغم کسک نارفراق که صبر اید. بلم و یا نارا شیاقله نه طریقله
تخله قلدر اولم **بیت** ای بناکام مرا از رخ تو ملبوری. خود باشد که بکام از تو کزید و دری
زن دخی کلغا یله عشر و غزن اظهار اندی. و هزار دخت و خوانه ایله کوزلردن برایی
قطره یا شاردی نه الحال توشه اظهار ایدوب شوهرن اویدی و قوجدی و دلچ اندی
چون بخار کندی عورته زبان فصیحی بکار اید و بیایدی ای کجا زنیهار که قاپوئی اوج
قویوب محکم بند اید. سن و اسبابی محافظه ایدوب نیم بندی کوشه شوکه یوندایده سن **بیت**
کجنگه مهر میله مهر و ده سن حق کوزنگه اریک طور سن. زن شوهر کندی قول ایدوب سون
ایله موکله قلدی و همان لحظه که اریکدی جانانیه خبر اندی **ع** یاباغ که کله کشت و خاک
جوان وعده قلدی که چون کجه دن بر قیاس ساعت کجه طلوع صبح صلاست قرب اویت حلقه کی
در خانه و دلدارد حاضر اوله. زن اول وعده ایله شلوان اولوب کیاب و شراب حلز اید
عشر اسبان مهیا قلدی **بیت** زهی سحلات طالع اگر شیمی آناه. بکله من یخامان
فرو و اید. دلدرد که کیدب اغشامه دل بریده توقف ایدوب سیکاه محفی زاهدک
خانه سه کلدی اتفاق اولیدی که مهر اید ماه برجیل قران امسیدی و اول اکیا
علی غم که اغیار بر برینک دیدار یله خوش حال و امسیدی که جوان ماه جین نیکه
دیکر و خنده شیرین ایله نازنینک خرمن صرته آس او ردی و کاه اول شوخ
ظنار عشوه ناز و کرشمه دلتوا ایله جانانک متاع روح روان غارت قلور دیری **نظم**
دوبت نازنین عقل فویب. پای با سر همه لطافت و زیب. این برج شعی جمیع مستان بود
دان بل نقلی بوستان بود. بخاره اولقد توقف اندی که اندر جامه خوابه میل اندر
آهسته آهسته بونلرک یا ننده بر کوشده سیکدی یا ندی. تا باقی مصاحبیلر دخی
مشاهد قله و حقیقت جالی کند و کوز یله کوروب اوله حقیقه دیکلری و اقمیدر
بو اشته ناکاه زنک کوزی نولک یوزنه راست کلدی و اریک کتسمی بو حلی
تحقیق احوال بهانه امیش سید دیری نه الحال یلک مکرر آس فکرله قانیدوب معشوقه.

سزله ايندي چهل بندن صود که بنی نری سوزن یوقه شوهر وکی جوان دفع صوله ايندي
 ای سرچمز ملاحت قاشک کی طوغری سويله که جان و دلن کاي نری کاي نری سزله ايندي
 زنا ايندي بوساله سبب ندر بوجاه عیبی طلب نه جوان هم جاندن سوال اولی تکرار
 و زبان لطایحی کاراندي زنا ايندي سوزک طوغری سی بود که عودنلر اکثریایه و غفلت
 یاهو و ثلوت جهنتن بومقولم حرکت ایدرن و ناعملولم هدم اولوب بیگانه کوله
 مصاحبت ایلر اما چون حلیت نفسلری روا اوله و سورت ثلوتلری انکس اولوب بیگانه کوله
 حکمن ویروب نظر اعتیاددن دور ایدرن و مجالستندن اعراض ایلوب مصاحبتدن
 نفور ایدرن **بیت** ترک ایدی کند دلداري دوستی خرد بنود پنداري اما شوهر فرشتایه
 در بصره و قان منزله سنده در جگرده بلکه جان در ججه سنده در زنده و روح مرتبه
 سنده در بدم **ع** از جان بود کز پرواز ایشان کور نیست نهال عمرچو ایندن بخود دال
 اولسون اول عودت که شوهری کند و نفس نفیستندن بزرگوزمه و زلفی کی قدی کلام
 و شراب زند کاف حرام اولسون اول زنه که حلالی جان شیرینندن لذت بلیه و سزله
 حیاهیه نیک رفاه حلی و فرغ بالی و انتظام امور و معار و مالی ایچون دلیله **بیت**
 و فامبا دامیم که بر غیر بود و ست حرام باد حیاتم اگر برای تو نیست چو در دگر بوفونه
 فسانه اشدي کوکلنده رافت و آثار مرتعت ظهور ایدی و عرفه شفقت و محبتی حرکت
 کلوت کند و بیایدی از قلشدی که بوعورت حقتنه بندن بوضرت صلا اولوب
 خدای بود دکار حضورنده شمسار و کنه کار اولیم بود در منده حقتنه نه عجب
 مؤظن التسم بوسکین خود بیک عاشق زار ایمش و نیم حجتدن سب و در بقیق زار
 ایمش ازک بوقدر تعلقی و نفسی و ارایکن دن محبت کای بود که انک خطا سینی
 یوزنه اوریم و بومقوله نادره لوزنه که انک اندن صادر اولدی اغراض اید و اغراض
 کوستریم که هیچ آفریده نه بود لندن عصمت و بوبنده به بند طلوتدن خلصه طاه
 مستر دکلدر **ع** کسی کجاست که او دامنی سالودست حاله صلاح بود که شراب عیلولن
 التلوع ایتم و آب رولون دوست و دشمن او کده خال قضیه دو کیم ظاهر بود که
 بوعورت یونع حرکتی هب و لوجهندن زانمشد و قصد عمل ایلد نمشد و فضا که
 اوبله اوله اولی بود که حمل المؤمن علی الصلاح موجب لیه انصلاحه حمل ایدوب نظری انک
 هنر چه ایدیم و دیده انک عیبندن کف ایدوب قیا یعنی ذیل اغراضه سزله **بیت**
 کوهنری داری و هفتار عیب دوست نه بند بحر آن نیک هنر پسر همان اول کوشه ده

مناسب و غیبیله
 کدی

خاموش اولوب او توردي تا اول وقتك كه الم عيشدن قانع اولدولر و راست ب
 نكوشان و علم افروز ملامس نجم سيار اولدي **شعر** اجلدي طره شبد نايخ دوز بچك
 نوز صبح عالم افروز مرد بكانه طوردي خانه سته بوردي وزن كماره جام خوابده كند
 او بوم اوردي درود كراسته آهسته يندن طروب رفق و لطفه كلوب عورتي
 ياشنه او توردي و آستين لطفه ترك ملا في عبا چهره سندن كو تورب نرم نرم الحيا اعضا
 سوري تازن بر قوب كوزن آجوب سهر في سبوا و سندن كوردي في الحال يندن چور
 كلوب ايددي **بيت** دميد صبح سعادت كرازا آمد هزار شكره آزار عكسار آمد
 بوسوردي كه سعادت و سلامت چن كلكوز ايدجا اول وقت كه اول بكانه ايله
 آشناي جانني نوش و ساعد آرزويه ميان شاهد رصالي در اغوش ايدرد و كوز
 اما چون بدم كسكا البته بر ضرورت حاصل اولشد كه بوم قوله فعله باعث اولشد
 شرايط لطف و مروت رعايت ايد و حضور كوزه مانع اولدم على الخصوص كه بواسطه
 ايله بكانه مرتبه نه مهر و محبتك و ارايد و كن بدم و بكانه ميل و تعلقك مطمع اولدم
 و خرم ايلدم كه حياتكي بنم مواصلم همچون استر مشين و نور باصره في بنم حلاله مشامه بي
 همچون در مشين و سندن بونوع حركت صدور نه علت البته با سهو غفلت و يا توان
 سهوت اميش بندن يا و نفرت و غيره مهر و محبت دكل اميش بركا بقدر الطافه
 سنك خاطر كه رعايت نمك واجب و دايره عرضي صانته ايدوب مكن اولديقه محبت
 حرمتي رعايت نمشد قلبي قوي طوت خوف و هراسه كوزك و بزمه و وحشت و سندن
 بر عيال و بني عفو ايدوب معذ و بيورك كه سنك با بكد عرض قوله اعتماد ايدوب
 من يمع نخل مهنوي بوجبه سكا سوظن اعتماد نمشد بحمد الله و البته كه بنم مظنه
 موافق و خلقك مساويسته مطابق جهلك **ع** سهو بود آنچه ماكان بوم و زندي
 زبان بحر انگيزه كلمات مكن انگيزي در ميان ايدوب جانيند خشم و خشونت
 و عنف و عنوت ذليل اولوب موجب و خشي با بكيه فراموش و دست مصا و محض
 ايله در مملطف و موافقه را غوش اندلر تجار زبان اعتد ارايله بومعني نكوار
بيت نزد خدا جرم تو ناچيز بل من ز تو راضي شدم او نيز بل **نظم** حبل لك اصله
 بود استانك صديق اوله اينم كنونك كه مكرى محكم بكندي ميتن ذر بولن دور
 اول حق تعالين ذر بوشلي ارا ددن مراد اولد كه سوزي اول تجاركي اول زن بد كزار
 كسانه فرشته اولدي بوزاع مكا جيله كارك دام تر و بر نه كوفتا اولميه سز و لك

زندق و سعبه سبله شرط احیای الدن قومیه **بیت** بقول خضم بداندیش غره بنوان سند
 کشی که در چنین غایت پشیمان سند بعضی دشمن اولور که خضمک حایه مطلع اولد و سبید
 اکاظر بولیوت ضروری زندق و ترور بر مقدماتی ترتیب اید و خیر خواهی بوزینه
 نصیحت آمیز کلمات ایدوب اول حیل ایلک کند و سن کا تقریب اید و تا آخر کار واقف احوال
 و مطلع اسرار اولوب بعیرت کامله مترصد فرصت اولور طود و زندقند هر زخم که او دور
 صاعقه آستبار کی خرمین وجود خضمک کولر کوکه صا و در و خدنک مکری ترقضا کی نیی
 خط و خطا هدف مراد نشانه مقصوده راست او در زاغ اید یای ستمکار دل آزاد
 بحیرت زبانلق تیری مفید اولور و بوقدر سخن رانلق نه مصلحه برادر یعنی بکا اول
 ظلم و بنم حقه و واقع اولن جورک حیل و مکر ایل نه مناسبه و او هیچ برعقل
 غیره راحت بخون کند و به جراحت روا کور و آخره نوسه یس بخون کند و به ریش
 یس او در بنم حایلی حیل به نسبت اتمک غایت عینا و تدن ناسید که کوکی و شن
 و معاینه که بو عقوبت بکا ملک زاغانه مخالفتم بکا اسید و وزیر اید یای بد قضا
 ستمک و آلکه حسب حالک راکت و اضمحلاله دالدر و خدعه و اختیالک بر تهن
 دل و غما لایله بکا دله تنکده هر زاغ تحت طبع و رغبتله او رلشد و هر
 زخمه بر حمت و هر جراحت بر راحت ملاحظه و نیشد و حاصل کلام کام خاطر اید
 لذت استقام بو عقوبت شراب بد کوارد مذاق اید که ساز کار قلشد و بجه کسسه
 هلاک اعدا بخون کند و نفس قدا قلسلر و و مخدوملری بایند شکو و بغی ادا
 و حاکم ادا و هوادارلق نامز جرم روز کارده ادا اتمک سودا سبله کند و لوت
 کند و لوت و رطوبه عینا و کرد با سفا ایل اتملر و نه که اول بوزینه اعدا رناخذ
 استقام بخون نفستی قدا امکله حق و محبت یاری ادا اتملر ملک بوم صورگی که
 بجه اولمشد زاول **حکایت** وزیر ایدی روایت ایدر لکه میولر دن بر جماعه
 کثیر بر چنین ده که میوه سی بسیار و آینه خوشگوار و هرایی فرا جلته ساز کارایک
 وطن و ما و ای طومسلر دی بو کون اول قومک اکا بوندن بر جماعه بدت سایه سند
 او بود لودی و هر طقدن چوکان زبانه سوز طوبن او در لودی بر زمان بسته کی
 لب خندانله فذوق و فسق لوزله مستقدن خبر و بر لودی بر ساعت انکود بر نور
 و جلالت تجریدی نظیر دن حکایت ایدر لودی ناکاه بر خوس نرشت اول نواحی کشت
 ایدر کن انده راست کلدی و انکه بجمعیتندن پشیمان مضطرب و کانون

ع
براستخوانه الم ابر

دروند ز آتش رشك و حسد ملهت اولوب كند و كند و پراييد و ز و اسيد و كند و بوسونلر
بوموضع برونه و قرآن خرمده كه غيبت بوسان ارمده و تازه ميوه اريده لرا و نوره لرا
و حير و نظير چنبل و نشتر و ياسمن و سمنل و زره يانه لرحوره لربن دل شكسته و خاطر
خسته ايله آخ و محليج روزگار كجود و هر زمان كاسيه دوداند شورايي جماعت
و شورايه دياضت اچم هزار دور و ز اريده بر جينه لومه كيرسه عيدا كير قلم و نخت بسيار
براستخوان لومه كيرسه نعمت و عنيبت لم بيت رقيبانده بهار وصل و بشكفته نه بچل
چراوند نخران بچريه برك و نواباشم بسا نلرك بجمعه متوجه اولوب قصد ادي كه جمعت
لون بريشان قله و بنياد حضور لون بر باد ايدوب اول مقام جنت نشاني تحلي تقبله
الكونداله بوزينه لور شور و شغوي حد دن كجور دن و بر لحظه ده في حد و بي عدد بوزينه
جمع اولوب جنگ ادد لرا آخر الامر بچيه جنگ و ضرب و سكه خرس خري بچي مرغ و ملك
ايدقت ميدان مردانه ارمدين برك و يار عشرته پر شده اولدي و ز اونه خاطر ي پر تو شع
حضور ايله متورا و لمدن چراغ قوت و ذوري مرده اولدي بيت نارسيد بلم چراغ ازان
ساغر عيش ميزند دست جفا جام مرادم برسك القصه خرس سكا دهن ارن دور و
ز ايله ميونل ميانندن قجوب كوه ساره دوشدي و فريلا و جز و شرايد و باشه كند و
جشن دن نه حد و حسابا و شدي فرياد لرا ايدوب چو ناني اول حاله كورد يلو
كفيت حرب و كيت ضرب دن صورديل خرس فقير صورت ماجراني فقير و قطير فقر برانك
وايدي بوندن ارق كم ناموس سز لوه و غير سوزلق اولويكي كه خرس قوي هيكله
بوزينه ضعيف بكوندن بوعاد و شنار كاخ اولم هرگز قديم الا يامده آباد اجد ازان
بونا ملغي كور مش و اشته سشلرد و بيزم نسلر نواصل خجالت و حقارتي بقول الله
مشلرد و شويله كه دفع عاذ و اخذ نادره بزدن مساهله بجاي اولم تا قيامت لك
بويدن املق صحيفه دور كاردنه باقي و بايد ارقاله صلاح بود كه همدستان اولوب
بر شينونله روز حيا لرون بتره و عباد كار ز ايله اديده اسيد لون خيره قله و زن
نظم كراز كردش چراغ باشد امان بخواهم كس خود ابد كانه چنان بر كوي بمشان
درستين كه مانند ما نام تا رستين خرس لرك عرق غير تلي مضطرب و آتش
حمتلوي ملهت اولوب دهان لاف و كرايي آچد لرا و آخر لرن دن كف جدال و خلاف
هالچدن بيت مخالف چو مورست و مار اژدها يكجا كوردن ايمه مار ايله زمار ايت
جنگ افشته ز دشمن سر و تاج بكد استن بونك اوزدنه مقرر ادد لره كه همان اوليكي

اسباب استعجال قتال استعجال یروب نار کا دزدان و سقله گیر و دارلہ بوزینہ لک خانما لک
 آتش بوار و دہلی و خانہ حیاتلین یعقوب و خرمن و یحود لریں یا قوب کو لیں کو کہ صا و دہلی
 چون سیر و زین چکال مہر پیشہ سپہر دنیہ عین حامیہ چشمہ سارنہ باندی و دلب اکبر و
 اصغر حوالی و قطب شمالہ حرکتہ آغاز اندی **بیت** چو خورشید تابندہ نمود بہشت ہوا شد سیاہ
 زمین مند درشت با حکمتہ اول کو ہسار لک خرملری نے حد و نیحسا خرمہ خرابہ بوزینہ
 جزیرہ سنہ شتاب اندلہ مکر شاہ بوزینہ ارکان و اعیانندن بر جمع کثیر الہ سکاہ کید و
 اول کجہ میان بیابانہ قائم شدی و سایر خدم و حشم هجوم دشنند غافل ہر یکند و
 منزلتہ آرام قلم شدی ناکاہ بر سیاہ نیچہ تباہ بر بلائی سیاہ بوزینہ لک کسور نہ و لک
 قدم چو اندلہ **بیت** سپاہی چو دو ملخ تاخذہ بہر تری جهان د جهان سانشد بوزینہ
 لک اکثری هدف تیر و مار و طغشیر بوار اولوب روی بینی و کج اندلہ و بقیہ السیف
 بروج و انکار ہزار و زور و زار لہ اول و رطہ خواخوار دژ کماہ سیدل خرملر و
 اول پیشہ بہشت نشانی انواع نعلہ مایہ و اول جزیرہ ابادی اعدا و مد عید خالی کورد
 ہان اول مقامہ پای اقامتی دامن سکوتہ چکد لہ و اول خرمن جفا دیدہ ستم کشیدہ
 کدو لہ بلا شاہ اندلہ و ہر نعمتی کہ بوزینہ لہر و دما تلج جمع استلاری در غضب الہ
 نہب غارتہ آقا اندلہ **ع** اللہ اللہ کہ تلف کرد داند و ختہ بود چون تابش صبح عیان
 اولوب چہرہ جهان بخسارہ خوابان کی تابان اولدی و جہشید خورشید خلیفہ زمان
 سلطان محمد خان صاحب قران کی سیر و زین او زہرہ جلوسا دیوب روی زمینہ فرمانی
 روان اولدی **بیت** چکو بلشکینہ سلطان خا و دجھانی سرسواد دی ہستی ملک بوزینہ
 بو حالند غافل سکا رکمان جزیرہ جانندہ مایل اولویشای راہد ہر میلردن جماعت
 کہ میان کرداب بلادن نہم جان کما دمانہ ہمیلردی و شوکلیدیل و غروش و فرار د
 آتش تابندی کوش فلک ایترہ یور دیلر ملک کیفیت حالند سوال ایڈ و بہ صورت و بقیہ
 مطلع اولنجی کانوز درونندہ دیک فیرتی قینوب و انکشت خیر فیہ ندان حسرتہ
 چینیوب ایڈی ربع اول مالک محروسہ کہ دست تصریمز دن جقدی و جفا و لک
 جزایر معمورہ یہ کہ اعدا و بیکانہ لہ اندہ و شدی و او لک کہ بخت بر کشتہ خاک ادباری
 بزم فرمزدہ شاد اندی و امصیبنا کم دنیای خدا بزدن کنار ایڈی و دلبت نابالدا رعد
 مرحلہ بزدن فرار اندی **نظم** بوستان دھڑا بڑک و نوا کی کس ندید چہرہ اقبال دارنک و
 وفا کی کس ندیدہ بر فرض آباد کتی اعتماد از عقل نیست زان کو و رفتہ تر بخت مایہ کی ندید

ادیوب دست تسلطی
 و تغلیبان

سایر سپاه که ملازم رکاب پادشاه ایدیلر اضطرار به آغاز اند لوهر بری مال و منال و اهل و عیال
 بخون توجه و ناریه باشند. انکس میانه میون نام بر یوزینه واریدی که عقل و جزایله
 بنی الاقران مشارالیه بالینا زایدی و فضل و هنر له سایر دناستیا زی مستغنی عن البیان
 بوسیله انکس میانه حرمت و ناجی و ارایدی و شاه و سپاه انوک میامن آرای و انکار الیه
 استظهار ایدر لیدی **منشی** ازین دوشن دی صاحب خیمه یی بدیدر دست اقلیم کری زحل
 شاکردا و تکیه دانی عطار چاکر شد رخامه دانی میون چون ملکی مخزن و سایر شیعی
 سرکون کوردی زبان فضل و نصیحت آغاز اید و تبا سیدی **شعر** بریان نازلا و اوسمه
 جرع کاند و ارایکی شراشت بندن اولاد و ستر اولاد غمگین ثانیاشاد اولور دشمن
 نزل و نایب و حصول مصایب دخرج و فزع بند یی ثواب ایدین محرم اید و وقت صبر
 و خفت عقل و سقامت رالیه مشهور و موسوم ایدر بومقوله و قایع که لحنانا واقع اولور
 تلافی و تدارکنده انکی نشه کونک مانع اولور بری عرو و ثقی اصطباره تمسک دکنه شتر
 صبر شمر نموده حاجت و بحکم الصبر مفتاح الفرج تحمل کلید ابواب حصول نجات و وصول
 درجات در بیت کلید در کج مقصود صبرست در بسته را انکه بکسود صبر ما را آیتیه
 سینه درد مندان بخار ستم انکه از دود صبر بری دخی دای راست و تدبیر دست و فکر فدا
 و کصایب که چون برق دای صاحب ذهن ثابت شب واقعه ده لامع اوله ظلم ظلمی هوای حلی
 مظلومان ستم دیده دن دفع ایدره و فارس میدان فراست بر ساعت و کوله هزار ساله حمله
 مگری کند و دن دفع ایدر بیت توان هر هم تدبیر نیک و دای صواب جرات دل صد باره در
 دو اگر دن ملک بوزن کان مضمون کلام میونله تسلی اولور موردی که بکاره جاره بند
 میون خلوت طلب ایدی و ایدی ای ملک نامدار بنم اهل و فرزندان و جزین و بیوند و بویون
 سمکات انده کشته و شیشه عار و ناموسم بوبد کردار لک لغم شک ظلم الیه سگسته
 اولدی مقرر دد که بکا انکس حسرت الیه عمر دن لذت و بوفضائله حیانت دن راحت
 مقصود کلد **بیت** پروی نوزنده میوان بود ولی آذر نیک از هزار مردن تراست
 چون حقیقت کار رخت زند کانی عز و قاب بواره دوستک مقرر دد اولی بود که بر سبیل
 بقیل کند ی بوفضای فنا و بونک ای میانه سرای بقا و فضای راحت فرا ی عقابیه
 یستند و دم و حق نعمت ملکی اید و نفیسی انوک بولنه فدا اید و بیت یا آذر که رود و سنا
 قدیمک انتقامن اولی ستم دنا لک ملک ایدای میون شربت اخذ انتقام کلام حیات
 شیرین و خوشد شراب فقر و استیلا بزم زندگانه صفا بخشد ز سناک الحق

صدای در آیین استسار فرهادی فریاد فلور دی ملک خراسان کی علی انصا
اول اطراف حقوق اید کن ناکاه اولجا کا هی استدی و آوازی جسته متوجه اولوب میونی
اول حال اوز رنه مشاهده قلدی بونک برله که غلیظ القیادی اکا دقت الیدی و باوجود
که سخت دل ایدی کوکلنده ملایت و ملاطفت ظاهر اولدی و انوک تفتیش حالی و تفتیش
البالی خصوصه اشتغال ایدوب و احوالک تفصیلی استفسار قلدی میونی و حتی فرستاده
بلدی که بوقلم ملک کی در دعا و ثنایه آغاز ایدی و سادمان ملوک لاق اولان مراسم تکریم و
تقطعی تقدیم اندکد نضکوه ایدی **بیت** و چشم و دل بدن خاکیم در آسن و آست
چشم من و دل برجم کن که کار خراست ای ملک بنحیر شاه و ذیکار نک و زیدیم اتفاق
آنگاه سکاوه کید و تب شبت شیخونده و معرکده حاضر دکلیم یارنده سی هر میتلو کوب ملک
بود یاره قدر مند خبر و برحمت امیروزینگان نیم بدیمه ذیکار اعتمادی اولدی و عی
سید زبکاوه بدن برچاره التماس ایدی بدی خیر خواهلو جهتمندن آینه خدمت ملکه
دلالت ایدوب ایدیم صواب بود که کمر اطاعتی در میان ایدوب ملازمت بای ملکه شای
ایده و ذنجبات نراند نا انوک سلیه دولته البجا ایدوب نواب دوراندن انوک
درگاه قلک دستگاهنه پناه ایده و ز **مثنوی** در پناه همت صاحب کلان راه جوید هر که هست
از علمان کو تو در کلشن برای کل بری سوی پستان بکدری سنبل جری ملک نیم کلان
آشفته اولوب حاشا بوبیشه ده مستوی اولن جماعت اخون ناسر کلمات ایلدی و دیکها
نیامانی آخوب زبانندن هر هر صاحب انواع و هات سولیدی چون انوک حقوق لغوی
بقلمه راجح و محافظه شکن شوکتی زمین دلک شاخ ایدی انوک یکا شسته و بنای عرض
هدیه مقید اولوب بر دفعه مشغول اولم عاقبت نفسنه خشم و غضب طلب اولوب
بورری تابکا پوستا اندل و ایدی یوبد کرداری که بلا شاه دشمن و سپاه اعدانک
هوا در اید و وارک اول خیره به قریب بر موضعه براغک تا اولدی کورسون که المرحله
نه وجهه حمایت اندل و بوجیر خواه لعلک حقوقی نه خدمتله رعایت ایدر لبس بکا و
عقوبتی اندل و بوکوشه ده زار و غریوان و دیل کندلر سواب حقوق و مقدمه لائق
حقوق و غنیمت مکافات اندل بوکلمایه ایلدی و بود در له اغلدی که ملک خرماتک
رقیقک جگرین طاعلدی و غایت دق و شفقتدن قطرات اشک گرم دیدیمه شرمندان
قطره قطره جلدی **بیت** کرنا لوسنک زار اخون شود در بکرم دیدها شیخون شود
ملک ایدی حالایر که بوزینه لر قنده کندی لر جواب و یردی که برسیان و از که

اکامرد آزماي ديولر کاپناه اندلر قصدي بوي بود که اندلر لشکر جميع ايديت ناکاه سپاه
 جزار و لشکر خود را سيزه بشيخزاده لر ملک خراسان بوسوزدن بکلدي و ايديت اي ميون
 صلح حال اندر مبادا که علی الفضله بزه فرصت بر لوب بر آفت بستند لر ميون ايديت
 ملک بوفکوزن خاطر جميع اتمک کړک و باب راي و بديري دست تامل و تا بشله
 فرغ اتمه ملک کړک بالله که اکرم اياغم اولسه باشم بولک زده فدا ايدردم و انجمله
 اقدام اولسه اياغم اوزده و کل باشم اوزده کيدردم و سيزي ميمنت و سپاه اولان
 شناسلرک اوسته الميوتب حقلو ندي کلوردم و قبل حلول الاجل دشمنان اسقامم
 حاصل کلوردم ملک ايديتي مقرر دکره انلرک مقامه سنک و قوف تمامک وارد واکر
 قاددا و له سنک که انلري بزه کوسره سن داغ منک تا قيامه رک بوجامک جين خانه
 اورد سن و سول خصم دن که سني بويله آزرده و قلشد زده اسقامک الوتبر اکره بر سن
 و سکا بوجر لي سزا کورنلري سندن بش تر کوره سن ميون ايديتي بل اياغم ميستر دکره بوي
 حاله حرکت اتمک متعسر و بودست و پايله بود و يوب کمک مستعد در ملک ايديتي بوي
 چابک بش و سني اتمک غايت ميقتد زده پس آواز ايديتي تا اهل سپاه و مقر باران دکره
 جميع اولوب کيفيت حالي با تمام انلر اعتماد ايديتي و ايديتي حاضر اولک بويکجه خصمه
 بشيخزاده اتمک کړک و دست و هامونلري ميونلرک خونيله جيخوزن اسک کړک جمله
 بولکله اوزده اتفاق ايدوت کمر جبال و قتالي ميالمره نطق ايدت و ميونلرک خرسک
 ارقاسنه بولکلديت و اوکلر بجه رهبر اولوب خصمه مقابلته نيتنه کد يلر تا بر زمانه خصمه
 بيابان مرد آزمايه بيدلر اول برتو بر برتو ايديتي بر تاب و بر ليک ايديتي آب سحاب
 سمايه اولها و به نلک هوا سندن احتشاق و ماکه جهاني پيامه اول بيابانک حرارتندن
 احتراق عارض اولوردي موهم عالم کرده اول مضايقه دن کدر ميستر و نسيم هامونلر
 اول طريقه ظفر منقور دکلدي **بيت** اي طوبطوود رخا مرغيلان لولا اوزده و قور
 سندن اند عيلان اول يره سموخ اسردي که اثر يهر کيمه اير شسته آب اولوردي و نفوذ
 تاب آفتاب اند بر رجه ايديتي که بذر تهيدياي محيطه يتس سه سرب اولوردي
 و خامسندن هيج بر جانو را اول صحراده قرار اتمزدي و حرارتندن اول نوره زاوردم
 خورده بردانه کيا اتمزدي **نظم** بياباني و سيع بر تخافت بهر کاي در و صد گونه آفت
 هوايش آتش و آبش هوا بود زمينش سنک و سنک آهن را بود ميون ايديتي طوبطو
 بچيله يورديه که تايح سفيد قام روي جهانده نبرد ظلاي رنغ انلرک سرب اورد

جمعیت فضای دنیا را که کور و نور و آند و سب و کور و بی شعاع علم از کار بر آید
 قله اول بخت بر کشته لیک رایت بختی نکونه آید **م** به خوشی در هر مقام و شغف
 ماکلام ایله کید و قیاد و بیابانه قدم بصدیلو یا قلمریه باشد نه جی قیوب دلم استقام
 و شبانه هلاک و دوشد در بر زمانند صکره آفتاب نور آندی بوزینه لودن از کور و بی
 و جی بر بلندی میمون بخیل تمامه متصل کید می روی و افسون واقسان ایله اندری فریفته
 ایدری تا اول زمان که آفتاب ارتفاع بولدی و حرارت شاعند تا اول بقاع علی
 اطراف و کانی کوره آهنکرو آشیانه میمند یکی بر شعله و کفک و لیدی **م** زکوا آفتاب
 میشد نفس گرم کرب از تاب آن چون شمع میسوزد زبک گرم بنداری که تقدیر بدینا
 درون جی دیگر بر افروخت تاب آفتاب در کار او لب باد سموم رخی بستمه آغاز آید و
 مسافه بعیده از آتش بی در و یکی بدید اولدی ملک خراسان میمون متوجه اولوب
 ایدی بلد که بویربیا بازمش که حرارتند در دایر بر تاب و خامه مند زنجیر کزنی
 آب اولوز اما بونه نشسته در که شعله تاب یکی شورید و ضاعفه آستیا یکی شراره
 در کانون میمون ایدی ای ستمکار دل آزار بود و در کک بیابان جلد و آوا کلان
 ملک مرگ و رهن کار دان ایلدر معذ و بیوزک که اگر بیک جانگزا اولسه بیکدنیری
 قور تلیه و حال که سموم اریشه جمله کوز خاکستر او لب بوزینه لودن خامه نلرینه
 آورد و غلر آتش بدید از زمین وجود کربلک اوله اندر بوسوزده ایکن رف سموم اریشه
 میوز و شاه و سپاهل کلی سن کل اید قیاد و بیابان بی حده اندر زبیر احد خلاص
 میسر اولدی از جی کون که وقت معهود و یوم موعود ایدی ملک بوزیکان کافخدم
 و عاتق خسته اولجیره به کلوب بلادی اعنار دن عاری و دیار کجا اول عدار لودن
 خالی بولدی **بیت** بگذشت شام تکبیر صبح و ظفر رسید کم شد خزان ریخ و بهار
 رسید بوشلی کوردم تا معلوم اوله که رباب کینه اخذ استقام ماله و جاهده فالمران
 و مرکب رضای احباب بخون وزن و حساب اتمزان بر قضیه کار شناسی بر مقوله جمل
 اولق کلون و قضیه مزبوره نک مصداق و ماصد قرخیال ایلون و بوندن ساق و آغلر
 احوال اشمشدم و انداز قراست و کجاست و مقدار جمل و چند عدد از آزمایش
 اشمشدم چون کار شناسی بوضع اوزره کوردم عین الیقین ایدم که انلرک رای و رو
 صوابه مقرر و نایمش و عقل و درایت لری مضمون اوله هر ربه دن افروز ایش **بیت**
 می شنودم که جان جانانی چون دیدم هزار چندانی صواب بود که اول به فرصت

بولدن برفصی غنیمت بیلور استو استقامتله بزه قصدا مدن بزیغ حونا شامله آنک
 قلمه قصد ایلد و زملک ایمان بوصلی استماع اندی یوز بزدردم و وز بزم بوز
 و زهم ایدوبایدی بوندن بزیغ سخت رولوق و بی رخلوق اولور که بوقیق بزه هوادار
 اولدوغی سیندن مظهر انواع ایدوازا اوله بزانک مقام عقوبت و هلاکند اوله و
 و محنت زده یهینه ناراحت و ذمت رسیده یهینه بار مشقت و واکوره و و مکر بویتک
 معنوی بکا معلوم رکدر که دیملور **بیت** خاطر محنت زدکان شادکن و زدم محنت
 زکی یادکن **بیت** محنت و غم دملری یاد قیل اهل بلا خاطر یه شاد قیل پس ملک بوز
 اول زاعی اکرم و احتیاط له کور و و بخدمت کور دی لب و وزیر ایدو ای ملک بخت
 بنم کل همه التفات کوسر مذل و بنم یضیحیم جهتنه که عین حکمت و محض مصلی ایدی
 روی قبولی و ندر مدک باری انوکله دشمنلر کی نزد کانی ایلد و هیچ بر ساعت انوک
 مکر و خدمتند زاین اوله که بوشبهه سنک درگاهک بنه اندکد زانک غرضی بولک
 ضداد کاردی و کسله بازار ای و زاعلرک فراغ بالی و صلاح حال و ماکندن غیر یهینه
 دگلر ملک بوضیحک استماعند زاستماع ایدوب و اول وزیر یه نظیر صاحب دین
 رای اصابت پذیرینه التفات و اعتبار ایلدی زاع انوک خدمتنده اقدام و اهتمام
 اوزده کلوت رسوم خدمت و آداب ملازمتند نهج دقیقه مهمل و نامرعی قوییدی
 و خواص و ندمای ملک هر بونه و نوع خدمتله کند و به مصلحت و مرابطه قلدی بجرم
 کوندن کونه ربت و حرمتی مرتفع اولدی و شاه و سپاهک قلوبنه دخول ایدوب عروقه
 تمام بول بولدی تا بمرتبیه و واریدی که محل اعتماد و محرم اسرار اولدی چون بو خلاص
 روز افزون و صدق و استقامت حددن بیرون کوردی مشاور الیه ملک و ملایک
 سلطان اولدی و تلخ امورده انکله مشا و ده ایدردی مصالح جمهورده انوک تدبیرله
 مباشرت ایلدی بکون محفل عام و مجمع خلص و عاقد ایدو چون ملک زاعان بنی یه
 سبب آزرده قلدی و بکای جرمه عقوبت واکوردی سینه ای انوک کینه سند بطرف
 و کینه سن سهام استقامه هدف قلیجه و شربت عدل استغنی حاصل قلوب کاسدای
 اخذ استقامه دست برد تمام کوسر میخه و ایدو آلام بولور و کلا اجهاند تو جهل خرام
 قلم بن بولمرک حصولند بحق تامل و پنجه زمان بقا کریمه تو غل اندم آخر الامر
 عین الیقین بلام و ذهن دور بیلکه کوردم که تابین زاع صورتند اولوب سیاه رولر
 میاندن جمعیم بولمراد حاصل اولوق و کشتی عرض ساحل حصوله و اصل اولوق ممتد

اما بن علما در استماع اند میدی که چون بر مظلوم مستمند بر ستمکار غدار در جناح ایره و بر
 ظالم جفاکار در رفیق در دست محنت کور. **بیت** قدی که از ایوب بر دعا بجای آسمانه
 روان فلسه و ناز انکسار له یاسه و سعل اضطرار له یا قلیسه **بیت** حکایت که در کافران
 دعا و قرآن آنسه نشانه. اول حاله هر پند عا که شست خلاصه د کسل بولم. بر
 مقتضای امن بحیا المضطر از دعا جناب خد نجل و علا قرین هد قاجات بولم.
بیت حق قول ایل به ندر سن انک مستجاب ایل به دعا سن انک. رای ملک رای صواب کور
 بود سوز تا بخرمن بدیده آنرا و سوزنر شاید اول لحظه که حرارت آنش جسمه و اصل
 اولوب بولد عامر به بی حاصل او اجناس عن ندر عنر آسمانه تفرع ایدوب و بیلیم که بر
 زاع صور کند نچو ایدوب و بمعدوم اید و سیزک حیات کر خلعتی ار زانی سوز ب می بوم
 اید تا بوسیل ایل اول سمکاره مکافاته اقتدار بولم و استقامتی المردن الوب
 سستی دل و تشفی صد در حاصل قله بوجهد اول و زبر کد کار شناسک قلی بایده مباح
 امتشدی حاضر اید یایدی **بیت** که چون کس نیستی شوخ و جواله بتریل. بس در روی و
 زبان همچون کل و سوسن مباش ملک و زبیه لیدی بوسوزه ندر سن. و بسواله ندر جناب
 و بر سن و زبایدی بود خفی شعبده دن بر نك و نك در قله آینه و بر نك
بیت سر پای اجله دیوست و نك و زافسوزا و زبر کد کشته نك. که انوک
 شخص نیست و جسته جیشنی باقرب کل قله در و خاکستر چشم حیوان و انها جنانله قورب
 کل قله و طینت شوم و سیرت مذمومی قرار اصلی دن متغیر اولو حال در صحت بیت و کو
 عقیده فی سوزل انوار و میاه بحار ایل طاهر اولو و هم محض خیا لدر **نظم** اگر بیضه زاع
 ظلمت سرشت. می زیر طاس باغ بهشت به نکلم آن بیضه برودنش ز اینجخت دمی
 از رنش. دمی آنرا چشمه سلسبیل. بران بیضه کردم دمد جبریل شود عاقبت بیضه
 زاع زاع کشد بچ سپیده طاووس باغ. شکل بوم رکل اگر بضر محال انک زایت
 جیشینه همد صورت طاری اولسه مافی المثل بد تخسیر سیمع لباس کیوب اول اول
 سیاه د ن عادی اولسه هنوز صیم دلدن بی نوعه مایل اولوب عداوت اصل صید
 عارضی ب مایل اولسه کورک. اول موس کی که با وجود که صورت انسانیه در تمثال ای
 ینه کند و اصله سبل ایدوب آفتاب بود پاش و تحاب مفض غشله و بکرحت بار و کور و قار
 مواست فلک دی ملک استغفار لادی که بخدا و لمشد را اول **حکایت** و زبایدی وایت
 اید که بر زاهد مستجاب الدعوی بر جویا دکنار دن تقاعد اختیار امتشدی و آب

قناعتله دس تعلقات دینا دزان یو مشا رنمندی اتقا ویرکون برزغن بهوار اندر
 اول مقام مقابله سنده بیستد و کی مکرر سوزاخذن بریون بجه سکارا امتدی حکمت
 الکی متقارند زخاخص اولوب زاهدک اوکند ووشدی زاهدک فی کور بچک دقت و
 شفقتی غالب اولوب آدی خرقه سینه صا ددی و بونیکه کخانه سینه آله کیده ویریدلوند
 برینه سفارش قله نا آئی فرزند کی تربیت ایدیه ناکاه خاطر نه بوخوردانیدی که بویر
 زیانکار جانورد زهر قنغی خانه ده اولسه اهل خانه بوندن متضرر اولمو مقرر دزد
 پس دعا اندی که اینر تعالی آئی بر دضرایده بترد عای زاهد هده فاجایه بیستوب
 مشاطه نقد بر آئی براخر صورتند تصویر اندی سرو قامت زیبا هیات روشن رو
 آشفته موی بر جهمکه انوار آفتاب رخساری خرم ماهه آس غیث بر اغور دی
 و دو دوشک مشکباری در شب سیاه دن آسمان اغری **قطعه** خلق اولد ز جهان
 اینچند بحال کلمه یک کلمه که مثال خلق اولد ز کارخانه خاک کلمه نفس صورت
 پاک زاهد نگاه اندی بر صورت کوردی که لطف محض آفریده و بطف کوردی که محض
 لطفه بر ورده آئی میرید لوندن بر سینه سفارش اندی که فرزند لیری کی برورش ایدیه
 مرید اشارت بری جاننه منت بلوب نقد حل و خردیه سقی بلیغی در بیغ ایتوبه از
 زمانه دختر حد بلوغه یتدی زاهد ایتدی ای جان عزیز بلکه جانند ز ایدیه شمس قدک
 دراز و سرو قامتک سرافراز پستان ملک حقیه اناره و ساعد و باز و کک شلخ چنار
 دوندی من بعد سنک که هر پاک بر شوهر ایل سلك از دل و لجه منحط اولمولا ز مردم بر بو
 امری سنک رضا که تقویض ایدم سن بویا بدنه نه در سن و افراد آدی ویریدن ملکه ذوق
 علویدن و کاینات سفلیدن کمی اختیار ایدین **مشوی** نه برده که اولایه سرو آزاد
 قدوک بنده در ای شاخ شمس قوا زاده لر عشق کوکیند بونیک اوکند طوی فر کند
 دختر ایتدی بر شوهر دلرم که قدرت قاهره و قوت ظاهر اولم و علو عظمه در حه
 بلند و مرتبه ارجمند ایله انحصار بولم زاهد ایتدی بوا و صافله موصوف کیم ایدر اما
 غالب امر ازک آفا بد زخر ایتدی بی واقعا اول سواپ نقصدن عاری و زبر فلک
 اولنم ز مانی جا ریدر اولنم ز جهم اولنم سوا و بی عقدا لسلک دیو آرد
نظم دکر و زجو زخسری خاوری برآمد طاق نیلوفری زمانه در دوشک باز کرد
 جهان بازی دیگر آغاز کرد علی الصبح که بزمان خاقا الصبح آفتاب طلیات
 تنو افتقد طلوع اندی زاهد صورت علی النکله در میان ایدوب ایتدی قیای نیر

بود دختر هداخت رغابت خوب صورت محبوب سیرت ملک منظر پری بیکرد ببرد **نظم**
 مہ تابند بوج شرف قدر صفای صانه سن در صد قدر قرار یمن در کلد پایه سینه
 کنش دوشمش در کلد سایه سینه حکم من ترویج فقد احسن نصف دینه اغرای هروی
 نفس که اهدن حصا را ستوار کاحه بناه اتمک دلر اما بند ز شوهر توانا و ز عظیم
 انسان عتای المیر بوسیدن آفی خدمت که مناسب کوروب دلوم که عقد نکاح که شرط
 و عقد از دل و لکه منخرط اوله آفتاب چون قضیه فی استماع اندی بخلیتند کا
 صراردی کا قز زدی آخربو وجهه جانب و بریدی که زاهد سکا بند توانا خبر و بره
 اول ابرد که گوشه سیاهان رفعتی چراگاه آسمانه بر ابرد و ذیل طلیعه جهم انوار
 مستور اید و اهل عالمی تماشا ید یار آمدن محبوب اید **بیت** آفتاب بدین شرفی را
 ذره ابریا بدید کند زاهد بولمر متوجه اولوب فصل سابق الذکری تفسیر براندی
 ارجیا سندن غرق عرفا و لویا ایدیا کربخی اختیاره باعث قوت و غالبیت اسیه
 یار بندن بومعینه بقدر که هر جهت در کجا غالب مطلقند عنانم انوک اند و
 هر جانب که راسته بگویند و اختیارم قبضه نصر فنده در هر طرف استسسه ز غیر
 تسخیر اید در زاهد بونکه مسلم طوب جانب بک متوجه اولدی جمال جبرله
 قصه شوهری تفصیل سابق اوزره باده یاد ایلدی باد بوخبرند متغیر اولوب
 بنم نه قدر قدرت و قوت اوله دیرسن قوت علی الاطلاق کوهه ثابت در کای نمکینی
 دانم و قاصد بگویند اولور مستدر مرکزنده استوار و برقرار طور مستدر ریم قدر
 انده اولقد رتایر اید که کوشی اصم صدای صود وصفه صخره صاده ضرب پای مود
بیت بادا کو ابر اکنانند چون بگوهر رسد فروماند زاهد چون بوجالک دفترند
 و جمال بکمال بخزن کوهه تعریف و توصیف اید کوه صدای بلند ایلدای زاهد
 خرقه پوش قدرت قوت موش بدن زله در کرا افرای سکا فله قاز و در و نده
 در لودر لوخانه لرو آشیانه لرد و ز ریم انوک نیش در لیشند ز غلبه و جیم انوک
 زخم بر خیمند ن کفیکر دو نمشدر دختر کوهدن چون بوکلای شندی عرق
 جلی سے حرکت کلون ایدیدی صدق و بالحق بظفت راست بویلر سن که موش اکا
 غالب مطلقند و بنملا از و لاج و استراج جلد ناوی و البقد زاهد دخی قبول
 ایدوب صورت حلی بر موشه عرض اندی موش عجب جلستیت که علت خند
 و دختر خلق اصلی سبیل که اکا استخمد ز قلبند میل تام و شفت تمام بولوبت

ایدی بزنجی مدت تمامد که بر دلا رانه آرد و مندم که اینسوز کارم و عیسایم
 اوله اما زوچین مابینده کفارت لایم اولدو غی اجلدن بختیم و اجدد که بستم
 جنسیدن اوله دختر ایدی بوا مر آساند زاهد دعا قلسون کین موش اولدوسه
 دست عشر تله در اعوش قلم زاهد کور دی که جانین دن رعیت کامل و هر بر آخر
 جان و دلدن مایلدو. ال قالد و رب دعا ایدی و باری تعالی ده زانک موش اولما
 اسندعا ایدی نیت الحال دعا زاهد عن اجابته مقرون اولوب کل بر جلی اصله حکمی
 ظهوره کلوب دختر دن خلفت صور انسانی متخلع اولوب موش صورت اصله ایدی.
 جلوه قلدی و زاهدی موشه و یروب فارغ اولدی **بیت** جان هر چیز را با اصل
 خود باشد رجوع. مایه از خاکیم آخر خاک می باید شد. بوملندن معلوم اولور که مقتضا
 طینت و آرزوم جلت هر چند که بعض عوارض سببیه او لکی جالندن تحول انک سیرت در.
 اما عاقبه العاقبه همان حالت اصلیه معاودت محقق و مقدر در که حکیم بخند
 طوی بعضی امیر الشعراء فرمودی رحمة الله بومعنی بسلک نظمه حکویت بوعبارت
 و نیکتر و استعارات شیرین الماییدی **نظم** دخی که تخت و بر سرشت. کوش بر
 نشای بیایه هشت. و از جوی خلدش به کام آب. بر پنج انگیز دیزی و شهد ناب
 سرانجام کومر بکار آورد. همان میوه تلخ ناب آورد. ملک بوم طالع خوش و بخت شوی
 مقتضای او زده و نضایحی استماعندنا امتناع ایدی و وزیر کلام اصابت
 حسد حمل ایدوب جانب عواقب اموره نظر ایدی زاع الداره هر کون بر حکایت ایدیر
 و هر کجه برافسانه نیت نظیر تقریر ایدیدی. و کلک بقیر الیه صفی خیر لونه نکات
 عزیزه و حکایات عجیبه تحریر ایدیدی و تصویر ایدیدی تا بوسیله ایله غم خاص
 اولدی و حریمت اسرار ایله اختصاص بولدی و بر کون فرصت بولوب بختی ملک
 زاغان فتنه کلدی و ملک آتی سلامتند کوریک نشاط بال و لسان طالع کوال
 او زده مقابله آغاز ایدی **بیت** اید و ستان بکام دل اکتون توان رسید. کارم
 جان و راحت و روح روان رسید بر سر و صورت دی که اول عی جلدت کار
 شناس ایدی ای ملک لطف حیل اولک مغر به کوردم و مطلوب واصل اولوب.
 مقصوده ایدم همان آماده اولک که تیغ استقامی نیامدن چکه جلد زمان و شکی
 دوستلر ایدم کور جلد و انید ملک ایدی کیفیت حال بجا و تقریر صورت
 ممدن بر شمه تصویر ایله تا حقیقت واقعه یه فی الجمله واقف اولوب اسباب حیل

ادامتشده

قائد

متناسب حال ایست همیا قلعه کا شناسا آید یای ملک فالان کوهی بر غار وارد کرد
 لیل و نهار بوملر انده قرار اید زلر و اول نواحیه هیزم خشک غیر متناهی دز بونی فکر ایدم
 ملک سوره تا وقت ظهر ده که انوار آفتاب خاورید ز اول تیره دیلورک بصیرت لری یکی
 باهر لوی خیره اولوب اول غار تاریک و تازده متواری اوله ن هیزم داغ چکال و
 متغایله هیزم مذکور دز مقدور لوی مقداری کوزه و غار مز بوده به کوزه بنداجی
 و ارم اول نواحیه اولان شیانلر دز بر باره آتس کور و ب اول مجمع اولن هیزم دوزم
 و ملک فرمان اید تازاغ بولونج تریک ایدوب آتس مشعل اولان لایم هیزم که
 اول غار دز حقه پروانه وار سوخته سعله بوار اولن جمعیوب اچند قاللر دز و
 آتس نار له بوغله ملک بو تدبیر بغایت کلوب بی الحال تنیده اسباب خط و تر حال
 اشتغال قلدر و ترتیب مز بوده اولدر که اوزده بومیتی اتمامه یوزوب تمام بوملری
 بو تدبیر له هلاک و معدوم اولدیلر و ز اغلر فوج بوفور و غنا و انصاف و شاد و
 سرور و مظهر و منصور ما و ارنیه جمع ایدلر و نغمه شادی عیونقه یوزوب و ب هان
 تمسیت و زبان شکریچند تله ایدلر **بیت** آخر براد ملک رو کرد روزگار اقبال را
 بوعد و وفا کرد روزگار شاه و سپاه کا شناسا سگ مساعی حمیده و خدایا بسند
 سندن سپاس ارا اولوب انک کراچی بایند سبالغه حد د کورد و اوانو کیص
 شناسنده غلور تبه افراطه یوزدر ل اولدخی ملک خیر دعا ایدوب سایرادکان و
 اعیانک دخی حالنه سز استایش و ثا الدیلر بو اشارة ملک اید ی اعدای محذول
 و مهمور و احباب سرور و منصور قلده سنک حسن تر لیک و تدبیر عالم آرایک
 عجب نتیجه و بریدی کا شناسا اید ی بو ظفر له که میسر اولدی ملک ک فرد و لای
 و بلا شاهک بخت سعادت منبستی مقدماقی نتیجه سعید بن بو ظفر که اثرین هان
 اول کون معاینه قلدم که مدایم میز قلع و تدبیر قصد تدبیر ایدلر و بینم ملک
 مود و ش و ولایت قدیم یی بجه تغلبه تسخیر اتفاق ایدوب الیر ایدلر **بیت**
 آن تیره رو که کرد بملک تو چشم سرخ هم زرد روی کشت جهان سذر و سپاه
 ملک برد فعه دخی صورتی که بوملر له مصاحبت عذابه بجه خبر اید بلدک اول سول
 ما بینکره کمال و ماینت و اراکین نفسکه انلولا الفت و موافقت بجه خبر اید بلدک
 مستقندر که اختیاره اشرار له موافقت غایت مقصد و ابرار فحار ایلجا و رت
 و مجا استدن باطنی مستغریه سالرد که مار زهر باطل خلط صد بابا یار بد کرد اید

مصاحبت آن اولاد **بیت** اگر در تلخی هر آن زخم غم توان مردن ازان بهتر که با بیگانه
 شهد و سگر خوردن کار شناسا ایدی ملک بورد و بی کس در واقعا مصاحبت دیو
 محالست همسین بد زن هزار بار اولاد و نفسه ناجسسه اسدن مکرر نشه بوقدر
ع دیدار یادنا مناسبت جهمت اما عاقل کامل اولاد که محدودی رضا نفسی مقتضا اور
 تقدیم اید و بی غمتنک ادا حقوق نفی باینده هر محنت که لازم که صفای خاطر ایل
 تقبل و نشاط افزایه تلقی و تحمل قله صاحب همت مقام محنته کند و سز کرد با اضطراب
 و ورطه حیرت افزا که هر امر که عواقبی فسخ و بضر و فرصه مقرر اولم هر چند که
 مبارک است در دود محنت و رنج و زحمته متضمن اول چندان اثر و اولقدر ضرر افزا که
 هیچ بر کس نوبخ الیکه مقرر و برکتشکالی بر آزار خار کل مراده این **بیت** ممکن ز غصه کشا
 که در خطر و طلب بر حلی نرسید آنکه زحمتی نکشید **قطعه** در لوسک کاجه فصل یار و کژدار
 کر که که حکیم زحمت خار کرک بریل تحمل غنایه که بر قیغ کوزایره و صلی حبیبه ملک
 ایدی بوملرک کیاست و دانسلر نجه فراست آنکه که کار شناسا ایدی ملک مشا
 اهل بد بمرور دم اول و زبردن عینری که نیم قبله شادت قلدی و انلرک را بی ضعیف
 و خیف عدا اید و بی نصایح سمع قبوله اصفا اید و بوقدر ادرک اید مد کر کن انلر
 میاننده غریبایم و قویم قشند رفعت درجه و شرف غرلیم و ادرای عقل و فکره
 معروف و موصوف و ای و تد بیر ایل مذکور و مشهور اید مبادا انلرک باینده مکر
 سخن ایدیم و غنوده فرصت بولوب انلری دام انتقامه چکیدم نه کند و عقلری ایل
 بوقدر تمیزه قادر اولد و نه ناصح لری که امنی و زن و حسابیه آلد و نه اسرار
 سلطنتی که اسرار و اجاب ایدی بند مخفی طوطی که لاجرم گرفتار دام بوار اولوب بزه
 اند کلوی جور و ظلمک مکافات بولدر و مشلر در که احضار اسرارده احتیاط و اجید
 خاصه دوست خایندن و دشمن خایفدن **مشق** دوستی کز تو نا امید بود محرم خود
 مسازد همه حال باعد و نیه کز تو ترسانست نیست اظهار سرخویش محال ملک ایدی
 بنزله کان ایدرم که موجب هلاک بوشا رعای بخاکه مظلوم ماند و زی برایتی اوله
بیت اول جراحت که محرکه آه مظلوم ایلنه صائمه که هرگز آبی بر تیر مسموذ ایلنه هر پل ساه که
 ابواب جور و بیداری فتح و بساط ظلم رسی بسط الظم عقریسا سار و ولی منهم و
 اسباب سلطنتی منعمد اوله که ثبات سلطنت کفره ممکن و ظلمه منفع الملک بقی
 مع الکفر و لا یبقی مع الظلم **بیت** ملک سلطان که چه کافر اولسه و لود با اید لیک جور

کلمات و اعمال بوقدر

قطر رها کنی ستم را بیکبار کنی. کدکم عمر دارد ستمکاری. شنشاه چون دای را بدید کند. یقین
 مان که بدد حق خود کند. دمشلور که هر کسه که در سینه مرگ را زده در که در سینه
 مرقب اوله هر کسه که ظالم اوله عنقریب هلاکند جازم اولوق کرک. ذرا سالفه ده زبوی
 و کتب سالفه ده مذکوردد و هر کیم که محبت زنا تخریص اوله اول فضیحتی ملک کرک اول کسه
 اکل و طعامده شرف تمامی اوله بر مرض هایلله منظر اولوق. هر شاه که وز دای ریکد رای
 و بی خرد و اعتماد اید. ملکه قطع امید املاک کرک. ذرا آثار سالفه ده مذکور و
 کتب فارسی ده مسطوردد که التی کسبه به التی نسته دن قطع از مدد و انک خصوص
 مایوس اولوق واجبد. اول پادشاه ستمکار ثبات سلطنتدن. ایچی نیکر و مهر و سنا
 و مدحتدن ایچی بد خلق کثرت اجازدن. دور بچی کستلج به آیت مرتبه عظمتدن.
 بشیخی خیل به مروت احسان و انسایتدن. البشی خریض خیسب خیانت و دیانت
 زیرا که حرص حرص حرامه اقام اید و هر پرده که حرص داخیمه اقامت قوه امانت و
 اول منزلدن رخت اقامتی کو تود. چون ملک بومالک دخی ذاعلمک استیصال و
 استیلا بایند. حرص و شرب به مددن بیرون ایدی بجرم دایره امن و اماندن باده.
 هوان و حرم اند. حیران و سرگردان اولدی. و غیر یلر ایچون خضر اند و کی چاهه اخیز
 کند و در ثوب من خضر بر الاخیه و قه قه نکه سیل انک حقه. عیان اولدی **شعر**
 و دیشنه قوی قازد سه کبی. قوی بد و شک اولور انوک اشی **نظم** میندیش و حق مردم
 بدی. که آری بلا بر سر خویشتن. نه بینی که ریخ فزوان کسیده که چاهی کد نهر من چاه کن
 باخر کچر ایا یان برد. وی اندر تک چاه افندنه من. ملک ایدی بر خد متک کما بینی حق
 کم ادا قیلور و بونمتک عهد. سگرت کم کلور کم بر طایفه خانیه که محبتلرند نابا و
 نفرت لایمه ذات و مقتضای طبیعتد طوع و رغبتله خدمتی تقبل اندک و غدر ملک
 حق نعمتن ادا. و احیا یولنه جان و باشکی قدا اید و با علانک بار نعمت و یلار و بار
 مشقت و عناسته عمل اندک کو نفوذ بالله اول وزیر باصلک کلامی مع رضایله.
 اصفا الله ایدی جسمک عذاب الیم. و جاکه خطو عظیم مقر ایدی کار شناس ایدی
 ای ملک اگر چه صورده آری بسیار ذر لاله معینده آدم دیکه اولایق و سوار در که
 چون عنان رضاسن را مرکب تنفید و اضلیه جابینه معطوف قله. اول جهان عزیزند
 الیوبیه و ترک سری تلج افسر اید و بی میلانه مردانه قدم توبه **بیت** از سر گذشت اید
 میدان نهاده با صاحب دکان که کوی ارا دست روده اند. شویله که صلاح حال و

چهار

مقام کند و در آنکه امری امتثال و خدمت قیام اولم توقف و کمبود المال تحصیل
 و ایامها اهتمام قله تا عی و سر مرادی علی احسن الوجوه تنو حصول وصول در جلوه به کله
 نه که اولها را کند و نیک صلاح کار بخورن طریق حلیه به سلوک اختیار اید و ب ناچار حد
 غم که رضا کو ستردی ملک استفسار ایدی که بجه اولمشدراول **حکایت** و در ایدی
 روایت اید که بر مار کبر سندن خیف و زار اولوب ضعف قوت و قوت ضعف قوت
 سکار زدن قالدی و کسب قوت لایموت اخون حوت کبی تفکر و تحیر بجز ممالک چون به
 قوت زندگانی محال و ضعف خردن بی طاق و بی بجلای ایدی ایام که شیشه تلخ
 و تاسف طریقه کند و ایدی ای دروغ اول ایام جوانی و احیف اول کار انلقه زانی
بیت که بیدار عیش و عشره اولدی خراب کند یطاق قالدی بر ذره اندامه ثابت
 حالا توقع مر اجبت ایام شباب و امید عادت بنیه خراب و طبع معاودت قوای نفسانی
 و از روی مساعدت اعضا جسمانی همان آبدن آتش و آشفته ن تسکین حرارت عطش تنای
 امک در بونک بره کاشکی بویک مدتی در خمی مدید و عهد عیب شبیکه نهایی بعید اولید
نظم رفت و دران جوانی نوبت بیری رسید اید ریغاصبت یاران و ایام شباب
 وقت بیری غمندان که از عمر عزیز هر یی کان بکر در دیگره بینی خراب ما چون
 کوزی که تدارک احوال ماضی محال در تدبیر حلال استقبال که هم ضروریدر استقل
 اندی و ایدی که کوه بود و زکازده خرمن شبای صا و دردم اما بحمد الله که بحر صلی
 کو دردم و بوجهر درازده بر خرمن و تدبیر رسته سن اله کو دردم حالا اسامی کاری کم
 آزارتی اوزره بنا اید و هر مذلت که بود کو ستره نعت و دولت ملک کون و هزار
 مسئله انوک سر و غنه رغبت امک کون تا اول امر که بقیه عمر ده موجب قوام معیشت
 اولغه قابل اوله پس چشبه کار نه و ایدی که عوکلواند و جدر و بیستار ایدی ملک
 کامکار و امیر نامدار لری و ایدی عوکلوان کثرت و وفی کور بیک مارک کوی صو
 کبی لاده آدی آخر کار بونلورن بعضینک سکاره صا رقدی و ماتم زده کبی سینه
 چالک و مصیبت دیده لری اندوه ناک و غمناک خاک راه اوزده کند و سن لری قدی
 اتفاق بر عوکل بونی بوجالد کوزی سر و غنه کلون جان صورت و ایدی ای مار
 سنی بغایت ملول و غم خوار کور درن بر جی ند ما را ایدی غم خوار لغه بند زمر او از
 و عالمه کم و ارکه ماده حیام نیم سکار عوکل مختصر ایدی حالیا بر واقعه او غم در کم
 انلرک صیدی بکا حلال لکن حرام اولدی حلال بونوال اوزره اوجای خوک بجه

اولیم بن ارم تمام اولدی بوئی دیدی و برز ایله اغلدی که تمام غوکلوک آس دقتله
 درون د اغلدی پس اول غوک واروب ملکه خیر و یوب اید یای ملک غوکان
 بو صورت عجب نزلی لقب ایدوب استفسار حلقه یخون مار قننه کلوب اید یای
 مار نه سببله بودام بلایه کز قنار اولدک مار اید یی **بیت** من این آه جکوز لم د دل
 بیان شکن دارم چرا ای دیگری ناله که دد از خوشتر دارم ای ملک حرص ستم بجی
 بودام محنه کز قنار اید یی و بوشه مذموم بنی کرکاب یار و ورطه عنایه آید یی
 تفصیلی بوکه اتفاق بر یکدی بر غوکی صیده قصدا دم بیچاره بدن حقوب کند و سن بر
 زاهدک خانه سنه آید یی بدن خلی طمع یار استند عقبنده و سوب زاهدک خانه سنه
 کیردم قضای آهی خانه تارک اید یی سر زاهد خابده ایکن ایا غنک باش بر ما غنی غوک
 صائب غایت شهردن محکم طوبایصر دم هاندیم پسک اتر زهر د خمر زرد اولوب
 در د خیم دنداندن طور دوی برده سر اولدی زاهد قضیه د نجر دار اولوب سوز فراق
 د بلند دن بکا قصدا د یی بن صحرایون طوبایصر دم و سرعت استعجالدن بر وبال اچدم
 زاهد عیمه د سوب هر چند که بکا یمکه قصدا د یی یمدی آخرد عا ایدوب اده ای اول
 قادر برورد کار دن د لوم که سنی خوار و نه اعتبار ایلمیه و مرکب ملک غولان ایدوب صید
 غوکالک ایرمیه تا ملک سکاصده رسمنده و بریمیه حال حاضر ورت اقصا ایدوب
 و قضای رب العباد رضا و بر و بکدم تا ملک بکا سوار اولد و اقرای میانه بوشه
 و اعتبار ایله استیاز و شهار بولم کردن نهاده ایم جفای زمانه د بویوتن و بر
 ملک غوکانک قلبنده تمام تایترا ایدوب بوباید کند و به زیلک شرف و افتخار ایدوب
 اینای جسنی و زرنیه انکه رفعت و نفوق اظهار اید ردی چون حلقه بوموال اوزده
 بر زمان کج دی مار اید یی ملک عمرید راز و نهال دولتی سراقرازا ولسون مقرر د
 ندن مایتحله محتاجدره و طعمه و نعمه به محتاج مقتضای فرجدر معلوم شریفدر که
 مرکب روح کثرت د کوبد ننه مجالد و بی خدا بو خد متی ادا محالد و ملک اید یی بلی
 راست سوبلرسن بر مرکبسن اولو مقسّر و مرکبینه قوت قوت مقدر د بر هر کون
 اینکون ایکی غوکی وظیفه تعیین اید یی که طعام جاشت و شاهی انکه انظام بولد
 بابو وظیفه ایله روزگار بخورد ردی چون اول مسکنده منفعت بشمار و اید یی
 عار امتیوب عاقبت کاد مرادند اید یی **سور** دسی که کزینش توانک اید در وقت
 ضروره بوسه دادن شاید هر کار که عارست و مالال فراید در حالت احتیاج بدیناید

بو تلی اولی جلد کوردم که هر چند که بن زمین دل صبر نمی آید و بطور بقدر مذلت
 و مشقت بارن جلدی جز اولی منتهی هلاک دشمن مقرر و صلاح است و مقصود این
 طبع چندان که هر که بخواهد زیاده متاع اطعمه بودی محقق و مقرر در دشمن بدسکا
 استیصال اندک سعادت و نجات مندن مدارات و ملائمت کار کرد نه که آنرا سخت
 اگر بر دشمن جرمند زاریشه روی خاکد بود و غی و کلو یقرا اما بولطف و لغو ماله هو
 دخی قرضاک اصلی زایه و قری سیمایه تیشه مرند واقع و بخی بیخ و بنیادند زایه بیت
 تطف کز که در کاری که صعبست بزنی هذا را میتوان ساخت بوسبیدند و میشود
 که منفعت رای و تدبیر فایده شجاعند که در رای قبل شجاعت الشجاعت زایه که
 مرد مبارز هر چند که شجاع و بهادر اول میدان مقابله ده سکر با طو زایه که
 یا او تو زو یا الی و یا زو شصت مقابله یه قادر در و بوندن زایه مقابله اید و
 ظاهر و اما در صاحب تدبیر فکر اصابت پذیرایه بچه اقلیم و ملک عظیم ضبط و
 متحرک این و بر دای اصابت نمایه بچه لشکر که کرایه برایشان و بچه کسور ایدانی و بران
 و خاک بیکسا **المشهور** بیک تدبیر و نیکو میستواند که نتوان با سپاه بیکان کرد
 بشمشیری توان جانی رودن بفکری شاید اقلیم کشودن ملک ایدای عدایه و عجب
 ظفر بولدک و فکر ثاق و دای صایله بفتح عظیم مظهر اولدک و زایه ایدی بومری
 اتمام مطلقا بنم دای اصابت انجام و لطف تدبیر اهتمام ملک فرد و لیس سعادت
 بوکارده مدرکار در و در مشلرد که چون رجعت بر امریک تحصیل عزم اید و بن
 همک طلیه جزم اید حصول مقصود اول گسسته فاز اولد که فضیل مرو تلم ساین
 امتیاز بوله و اگر جمله ی صفت مرو تده برابر اولد اول گسسته نک مراری حاصل اولد که
 ظهور طویت و صدق غریمیده مزیتی اولد اگر بخصیله دخی متساوی اولد لیس مطلق
 اول گسسته واصل اولد که یار و مددکاری بسیار اولد بویاید دخی تقا و تکرری و لیس
 هر که که اقبال و دولت مساعد و طالع و بخت معاون و معاضد اولد دست وصال الله
 شاهد مقصود اولد را غوث ایلیم **بیت** مدد بخت کز نیست مرغان خود را که اگر
 روی سوی بحر کنی بر کرد ملک ایدای کار شناسا که بویلیری اولد و حساب
 و بزم اخذ استقامه قدرتمری بلسه لر عجب کلد که بزنی غایت قلیل کور و بخت
 ضعیف و زلیل عدا میشود و کار شناسا ایدی دورت نشسته نک قلیلی کز عذ
 ایلک کولک آنست که محرق و مضر در شود ضرر ده قلیلی کز بر آوردن اینجی دین که

وقت مضایقه ده داین تقاضا آتسه برور هم بیک دینار برابرد و ایچ بخجی مضک هر چند که
 انحراف مزاج ضعیف اوله علاجه احتیاج قوید و دور بخجی دشمن که نقد حواری و بی مقدار
 اولسه دانکه مکر ایله خصمی بام انتقامه چکمه قادر دونه که اول کجشک ضعیف بیک
 مار قوی هیکل زن چیلایله انتقامن آلوب مرادنه ایرمشد و ملک ایدی بخجی روایت
 اولمشد و اول **حکایت** وزیر ایدی امسالده کلمشد که ایکی کجشک بر خانه سقینک
 آشیانه طومتلوردی و اوقالتین فراغتله کجور و آب و دانه ایله قناعت امتسلورد
 بر زماندن صکره قدرت زبانی نلره بر نازینن بجه ارزانی بورد و ب ماد و پدز برور
 بریدکد لوردی و فرزندلرینه تحصیل قوت اخون قوت طلب اید لوردی برکون مکر
 کجشک ز بر طرفه کشیدی کلک کور در کماردی اضطراب تمامله اطراف آشیانه دفع
 اودوره و فینر صغیری عالمی طومش و زاری آتس تا نثری فلک ایش ایدی جای روح
 روان بونه حرکتدر که ایلمسن و بونه ترانه در که سوبیل سن و بونک سبینه در که کند
 چالر کند و ک اوین سن جواب و یردی **ب** میخلدر رسینه ام خاری که می بام سرشک
 در دل سوزان عجبی دارم که آهی میگیرم بجه نالشی ایتم که بوم غایب اولدمدی کور و
 بر مار میب و بر افغی با بنیب کلوب بجه لن قصدا ندری هر نه قدر که تضرع و دردی
بیت که چه غالی از دشمن ضعیف ترس که تیر آه سحر بر نشانه ی اید کار کر اولیوب
 ایدی سنک هوای آهنگ بنم آید دل سیاهده اثر اتمک ملستر دکلدر بر نایتم ملی
 اما بوندن خوف اتمی سن که بوفزند لک پدر و مادر ی انتقام مکر و ز کمر نه بر میا
 ایدوب قادر اولد و غمزد رسنک هلاک سعی اید و مار قهقهه ندری و ایست **بیت**
 حریفی که او شیر زنی کند و شل توبی عجزی کی کند چون بز بولطف و عنقه اولک
 منفه قادر اولدم و هر چند که فریادتم فریاد رس بولدم **بیت** فریاد بسی کردم و
 فریاد سی نیست کوا که درین کیند فیروزه کی نیست اولظام خوخوا جمیع بجه لرینی
 یردی و آشیانه ده نایندی ایدی کجشک ز بوجز نصیب آوری اسماع اید بیک
 خرمن وجود نه صاعقه دوشیدی و فرزند لک سوز فراقله نایندی طومتلورد
 بو آناه صاحب خانه اشتغال جراحه سفول ایدی و غنله آلوده قیتله بیاقوت
 طوتر کن کجشک ز بر حیلایله اندن قایدی کو توردی آشیانه سنه بر اودی صاحب
 خانه مبادا که آتس قیتله سقفه بیشه و ضرر کلی لازم کله دیو بالایی بامه حقدی
 و اطفاء آتس اخون آشیانه کک بالاسند کلک ایله یقیدی مار او کندن شر ناز

و دوستند از او از کلنگ آهز منقاری احساس اید بیک جانب بامده واقع اولان سورا
 باش طره چقره غی محل سینه مغزی که بر مسکه عقد ایدی ضرب کلنگه حل اولدی بوشک
 فایده بود که مار کند و دشمنی خارطو بیا عیار امد و کی سید ز عاقبت سنک
 اشفا مله سینه خردی خرد اولدی و آشیانه دژ حجت جودی کو توبه هر هلا هله
 مرده اولدی **بیت** دشمن اگر چه خرد بود در طریق خرم. اورا بزرگ وان و غم کار خوش
 ملک ایدی بوی همی حسن وجه او زده اتمام. و خیم بد اندیشدن اسهل طریقلا نظام
 سنک برکت رای اصابت انجم و میان بلخ حسن اهتمام شری در هر مرده که سنک
 تدبیر کی دستور العمل قلم. نتیجه سی فوز و فلاح اولوب هر املا که سنک حسن کفایت
 و عین اهتمام اعمدا اندم عاقبتی فتح و خراج و لشکر. هر باد شاه عاقل که زمام
 انامی بروز بکا فی و بر ناصح کامل کف کفایت نفویض الیه هرگز دست نوازیلک
 دامن اقباله ارمیه و بای حوادث انک ساعه سادتی بر امند و کرمیه و بتاشید
 تدابیر اصابت بد بر یله خورشید و لیلی همیشه افق سعادت در طالع دایما فتح و ظفر
 جین حال و مانده ساطع اوله نه که سنک حسن داملدن. و عین تدبیر عالم آرایلک
 بکا و افع و لشکر **بیت** بهر چه روی کم یا بهر چه رای کم. در است دست قوی چون تو
 دوست یار منی یا لکر تو هنر کفایت انمیه که مدت مدید دیار اعداده محبوب و
 خلا و حبسده بجه زمان مایوس اولوب سندن نه بر بله و صادر اولدی که سبب بق
 و موجب بقیر اوله و نه بر فعل حادث اولدی که سوء ظنه باعث اولوب انمیه سندن بقیر
 قله که دشمنان ایدی ای ملک **ع** آن نیز بد و لک همایون تو بود جمیع حالاته محاسن
 اخلاق و مکارد عادات ملکه نغیر افتد اراده ده صفات حمیده شاهي خصال
 حمیده شاهي و خصال پسندیده شاه شاهد نه اقتباس انمه سنه بنای کار مد
 و جمیع امور معیار و معیاس اند **ع** بحمد الله که ملکه غم خرم و فکر خرم و شکو شکو
 و هیبت شجاعه مجمع اولوب در قایق مهمات و صفای مهمات مشکاه خاطر خضر
 و مرآت جبین منیر و مجلس رکود و موضع تانی و شتاب و موقع نواز و عزاب
 ذهن صواب مات جناب کامیابنه مشبه دکلده هر روز مصباح فردا و امروزی
 رای عالم افزو زایله تدارک ایدوب و غور کیا استند ز هرامک قاعه سندن خارجی
 فراستایل و هر که کردن جانی علیه نیقظ و انبأ هندن خالی و لیوب عجب خرم و
 احتیاطی رعایت و ناموس و عرض سلطنتی حمایت ایلر که هر کس که بخیلین بک شاه هله

خود

بید کردی قبال خطم و لای
سعدتند

خصوصت در ملک و هلاک هزار کندم کند و جان نه چکش اولور و بهال وجودن بوس
 عیدمه دیکوب تخم حیات گشت فزاده انکس اولور **نظم** ختم ترا زمانه بخیل میکند
 اعرضه وجود سوی چیز عدم یا چون تویی هر آنکه دم دشمنی زند مشکل اگر آسان دگر
 ملک نیم دم ملک آید یسنگ مدت غیب کند نه طعام و شراب محلا و ت بولدم و نه
 آرام و خوابیدن راحت مشاهده قلدیم حالا بحمد الله تعالی **بیت** آفتاب دولت اولک
 اصغر عزتدن بعید و زیارتی هر آنکه یکمکه بدشمن غدار و ختم قهار اندام مکره
 کوفتار اولمخلو صراولینچه ظلمتی نور دن و روز و دوشی شب بجو دن و نرفا نشو
 آتشی آیدن و هوایی تراندن تیر ایلز حکما یور مشرکه تا بسما ره کمال هستی میسر
 طعام و شراب دن لذت بولم و حلال تابا رکرا نه ظهر دن لذت میوه راحت اولم
 و عاشق نادولت وصال معشوقه ایریه قرار قلیم و مسافر تا هر هنر زنده منزلی
 اولیه حضور و اسایش کورم و خایف نادشمن مستولیدن اینا اولیه بر لحظه حضور
 تنفسنا نمر **بیت** چون دشمن کسی فراغت یافت جانب خوشی در لی عنان بر یافت
 ملک آید ی نیم در زنده و غم خیزد انلر یکلک شاهنک سیرت و سر بر تنی بخه کور
 و زیارتی میفرست و یکا استاده غایت پست و معجز و متکبر تن پرست کور دم نه اندیشه
 صوابدن نصیب و ارونه رای راست و نه فکر خطا و صواب بند و کن کلن تمام اتباع و
 اشیا غی درخی بوصف اوزده ذو الا اول و زی بر کنی قل الیک بایند مسالغ فکله
 و قبول امتدی ملک آید ی انک عقلی دانسته دلیل و معرفت رای و رویتند
 سبیل بند اولابی قل اوزده قرادی و بور ای اوزده ثابت و اصرار یدر الحق
 اول تدبیر صایب آید ی و ملک انک را نیله و اجبا آید ی بر درخی بوک حیرت قولن
 واقع اولم و غی بلور کن محدومنه حیر و نصیحتن سعی یلیغن در بلغ امتدی و با
 مناصحتن علی الخصوص ملوک لایق اولان ادای رعایتده مناصحت ملوک نظم کلامده
 طریق مداریه سلوکده و جانب خشونت و عنفدن جانب ملائمت و ملاطفه
 مایل اولمقد و محدومنک بخیل و تقطیع بایند شرایط رعایتی بقدر اید و ب
 حکام الحاح و ابرامه جرات و اقدام اتمه مکدر اگر انوک قولنده یا فعلنده ذل
 و خلل مشاهد قلسه کنه نقرج انیوبه تعریضات و حکایات و اشال افریاده
 تنبیه انمکدر سؤیله که البته نصیحه احتیاج واقع اولم هر زکلا یی مقتضای
 مقام اوزده طرح ایدوب عبارات سیرین و استقارات مرکبکن ایله ادا الیمکدر

مذکور و نیز بر بزرگ حسب حالی ایدی و کردن افضالی و اوقالی علیه خصال مذکوره ایل
 حالی ایدی بر کون کوروم که چو کلامه میلان اقدامه بر مرتبه ده عنان و یریدی که ملکه
 ایدی بجهانداران بر بزرگه دفع و بر مرتبه متبع در که پای آرزو و جد و جمله اول
 باید به و اصل اولی تصور دگر چون علی سبیل الانفاق و بوجود و جوده کلوب
 بوسقده استحقاق و میسر اوله اولک قدر فی بلوب ضبط قواعد و حفظ امر سنده مبالغه
 قلوب این عدل و طریق انصاف که معظم شرایط سلطنت در کجا بینگی رعایت الملک
 و لاجد **فصل** ای آنکه ملک یک نفر دست مرتبه دولت طلبی کم طلب آزار کسی صد تبع
 سیاست آن خرابی نکند که از دهه محنتی برارد نفسی صواب بود که ملک کامیاب
 معظمت اسودنی چشم حقارت که منظور قلید سوانح مصالح جمهروده بصیرت برده
 غفله مستور ایلیمه که ثبات سلطنت و بقای مملکت و قدرت نشسته نک وجود نه منوط
 و بر بوط و زبری حرم کاملد که چهره حال و مال آینه استقبالی آنکه معاينه اولوز
 و بری غم شاملد که حصول امانات مهمانه و حصول آنکه ممکن و میسر اولوز بری تحج
 رای صاید که حق باطلان و صواب خطلان فرق ایده و بری دخی تمشیر نیز در که
 بر قجاسوز کی کشته عمر مخالفی سیلاب آتسه غرق اید **بیت** در باغ ملک سیر
 نکود نهال عمر کو آب خورینا شد شاخه شسته سار تیغ بوکما ندنر که فالت
 که اما شاه و سپاه دین بر فرد اولک سوزنه التفات ایلدی و نصیحتی سیر قبوله
 بر احد دیکلدی تا جلوه سی یروز بر اولوب خانه و آشیانه لری خاکه بر اراو
 نه اندر اولک عقل و یکاستند ز فایده مند اولدی و نه کند و نک فکر و کفایتی
 کار کر اولوب شرطه تدبیر امله اول و رطه دن خلاص بولدی یو صودنه سیر
 کارای لوق لایطاع کون کجی طاهر و هویدا اولدی **موسی** چندان دای انگین ماند
 صواب که از کفنه وی کند اجتناب چنین گفت راناکه تدبیر راست قبول کسی
 کونفید خطاست بویابده مرقوم اولان امثال و افشانه دن معلوم اولور که
 دشمنک مصاید مکر و مکاید غددند از احتراز و احتیاط و لاجد و ختم هر چند
 تواضع و نضیع کوسر مسه اعتقاد و اعتماد نامه ملک کر که لادمدر که بر نواح
 پرو باب بو عجز خاله بوقدر دشمن ابوه و کوه بر سکو بی بر حیل امله پایمال کند
 بونک سیمی بوملک رکاکت رای و سلحت فتم و وفیت حق و قلت عز میدر
 و الا اولی غم که فکر عواقب دن بجهل بهر بند اوله لردی اولی زاع

هرگز مراد نه از برتری و جهر و عروس ظفرید و شدند کور مردی خردمند و ایجاد کرد و باید
دید که عبرت نظر اندوبت بوجاهر بضایحی و بونه کوش هویش این و چند آنکه عدد و دن
مهر و نجات لاف و صدق و مهبت کز افق ایستاده جایز نکند که انوک سسکت و زور و زعفر
اولوبت انوک متعصبا او ذره ایستاده **بیت** دشمن اگر لافست نجات زند صاحب عقلش نشاند
بدوست مارها نشت بسیرت که هست کچه بصورت بد را بد ز پوست با حکایت بد بود با
معلوم اولور که بازارد نیاده کسب یا ر خالص و هوادار خلصدن انفع معامله و سود
تجارت میسر نکند که کارشنا سبک امداد و عنایتیله ز اهل کرد با آفت و مخافدن ساحل
امن و سلاسه بنشدن اگر توفیق رفیق اولوبت بر کسسه کند و نك صدیق صادق و یار
موافق عز و طوخته و اعدای بد را یک کمین کیندن ز امین و یمنوب همیشه احتراز و
اندیشه او ذره اولوبت حرم و احتیاطی کند و به پیشه اسه عاقبت دینک دست اند و
میوه مراد نه ایره و دیده عشرت که جهر عروس مطلوبی که دارند کوره **بیت** بایان کوه
بعشرت بنشین و ز دشمن بد را من صحبت در چنین **باب پنجم** جهر و مطلوب
احمال و غفلت سببیه و رای برده تعویقه مسود و محجب قالد و غش بیان آید
رای دایلم ایتدی کلام حکیدن معلوم اولدی که اول کسسه لک داساتی که مکرر شد
حذر ایدوب انوک قولنه اعتقاد و مسکنه اعتماد ایتوب کند و لونه خشمک مضیق
زرق و مکرندن و آسیب کید و غدرندن حسن تدبیر و لطف حیلایله خلاص ایدیلر
حال ابرهن بز کواردن ملتشد که بیان پیور اول طایفه نك مثلن که بر امارک
کسینه سعی یلغ ایدوب مطلوبه و اصل اولد قدضکره غفلت سببیه آتی ضایع
برهن همان حصه دها فی اجوب و جواهر مدح و تنای خاکبای رایه صاحب ایتدی
نظم ای مبارک پی شهنشاهی که حاصل میکند اختر اندر آسمان از طلعت نیک
اختری نورث دولت شود چون سایه فوهای بر همان نوجی که تو ظل هماون کسری
من حکومت در کمال حضرت آفرین باد آفرین کوه چه کوه برتری خاطر خاطر شهنشاهی
هو در فیض نامتناهید و مخفی اولمیه که بر امارک کسی هر ندک لوصعب اولور سه حصول
آتی خافظه اندر آساند و زیرا که پنجه امورا ولور که اتفاق طالع مساعدت سعادت
و امداد بختله یه آفت کدو خدمت جد و جهد محصل اولور اما به مزین و تدابیر اصابت
بذیر مضبوط و مستقر قلمی مقصودا و لزم هر کسه که بر رایه حرم و احتیاط لدن عامل
اولسه و میدان رای اصابت و مضمار فکر عاقبتده و احوال اولسه حاصل سعی هبای

موی

کبری

قلبه
بشت

منورا و له عنقریب منزل اوله نازل اوله هر باری که کند و ملاست ایستاده
و کف دستک حیف و ندامتند و غیری بنسبه قائمیه نه که اول سنک بی برج کبینه
جد و جهد بودینه کی بر صافی قلب و صادق و ستانم کتدی اما غایت عناد و نهات
حافظدن قدرن بلیوب الذن چندی بعد اکهاره میسر اولدی و زخم چمن و جوق
حریت در هم ندانسته الیام بولدی رای استغفار اذی که بخنه اولمشد اولک
کتاب بر همین ایدی اخباره کلمه که جزایر بحر اخضر دن بر جزیره ده که روز میسند
نظیری یو عیدی اذن بودینه لرغات جو عیدی بر پاشاه لری و اریدی که تا کار ادا
ایدی و مهات کامل و سیاست شامیله روی زمین و زمان امن و امان ایدی
مسامع جهانان صیت و صدای احسانیه طولش ایدی و سکان دیار دیا باطل و طوطی و اد
شکر شکر مواهب که کرانیه رطب اللسان و لیس ایدی **بیت** ستم را زیان عدل را سودا و
خدا را ضیاع خلق خشنودان و مدت تمایر سر و حضورده کاران کا کار روزگار
بکوبد بخرنجم وای تقسیم لایکده الدهر ربع شبایی خریف خرفه مبدل اولوب تیار
صفقه و فورا اعضا و اجزاستند ظهور ایلدی کوزنده نورو کوکلند سر و قائمیدی
کندی درخت قوت که متمرثم استی ایدی تق سموم و ضعف خرفه قور یغه
یوز طوطی جراع حویلی تذبذب اذغیله منطقی اولدی و بساط انشا ایجوم عموم غنوم
منطقی اولدی **نظم** المذن چندی چون نقد جوانی ایاض آدی ضعف و ناتوانی
خران قوی در زهنگام بیری اولوم وقتی صوکنده زهر بری چشیده روزگار استخوان
و شیوع حرج ناباید از غذا بویله در که هر کس سباب کفنی شیشه مبدل اولوب سباب
دولت خنوخا سال نکبسته مکدر اوک و محنت خزان راحت بهاری کیم کوردی و کیم
و نه خار از انچه مرادی کیم دیردی و نه جرم جفا ساغ صغای کیم سوری **نظم**
چرخ کدو که دون پرورد و پنجه نه سرفشته سرودد ای پنجه اهل جاهی چاهه
ای پنجه شاهینده کی صخر پنجه زیبا غزاله آل ایلر مکرل خواخو اده پایمال ایلر بو
پیره زال سوه کس که دنیا نام و قربتیه خواص و عوام در جوانان انبای زمانه که
فی الحقیقه اطفال بالریجه لعبت خانه چها ندر کدوسن نوع و سلم لیاسند عرض
ایدوب زینت ناپایدار و زیور نه اعتبار له دل نظاری مفتون و بند مکر و کمند
فریبله کوردی کشان روزگاری نعم الله الیک از بونایلر **بیت** بالیجه دست طفل فریب
این سماع در نه عقل مردمان کدو و مبتلا شدند یونک بولکه که آرایش ظاهرن بلیک

غزو شیفته کان میدان غفلت قیلس در نمایش باطنده مایه حرص با ناز شر و شهوت
 قلمش در عقه عقد از دلجه کیم مخرط اولدی که کام دلاله اذن بر مراد اولدی و قید و
 بند جباله و صاله کیم مرتبط اولدی که میدان دیناره مراد آیه نبوی مراد آیه وصول
 بولدی بیت جمیله ایست عروس جهان ولی خوش باش که این محذره در عقد کس نمی آید
 اطفال شهر و ماهن الخیر الدینا الکلب و هو انوک حسن ظاهر و صور در فریب
 ناظر اولوب جیش باطن و نقض عهد و دنا و طبع و حش سیرتدن عاقل **قطعه**
 راست چون ارقم است دولت دهر بزم رنگین و از درون بر زهر و دغ و درش توانگو
 در ویش شاد بچون میال کج اندیش و مر و مر خرد برو که دیده دلی الدینا قنطرة
 فاعبروها ولا تقروها محل الجواهر یله ستورد انوک مخرقات باطله مایه
 اولمز و جاه و جاهه دو سوپ کج بریخ و مایه ماله کوکل و بر مر و چون بازاد
 دینانک فسادنه و متاعنک آخرتده کسانه مطلع اولور دولت فایندن الکر
 و خزرعه دیناده سعادت جا و دانی تخمین اگر **بیت** بیخ نشان که دولت باقیست برده
 کین باغ عوکه بهار است کاه خزان القصه کاره انک ارض صفت قوتی خبر
 تر نزل بنیادینتی چا رسوی جهان و السنه جهای تیانده استهار و انشار بوی
 حشمت بیاهی و صفت شاهنشاهی به اندن نقصان فاحش کلدی و سکوم و شوکت
 وصولت سلطنته قصور تمام منظر اولدی **بیت** دولت اگر دولت جمشیدست
 موی سفید آیه نوبیدیت بواناده اویای مکلدن بر نهال عیسه ماکر انا دولت
 ناصیه سنده پید و علامات سعادت حرکات و سکنا آنده ظاهر و هوید اید
 نشو و نما بولدی چون ارکان دولت انوک شهر یاری و رتبه استحقاق جهانداران
 منصبینه استعدادن کوردیلو و تسخیر بدینان سیاسته استفلاقی و تمهید اسباب
 ریاسته استیدادن مشاهده قلدیلو ضایر ده اکاسیل و تحت سفر اولوب و قلوب
 سلسله طاعت و مطاوعنه انقیاد قلوب کاه لشکر و حاکم کسور و اتحاد اجناد
 و بنده و آزاد لسان حاله بلکه زبان معالمانشاد انسلاند و بیاید **مثنوی** چون که
 صبا بر گلستانه زد جمیدن درخت جوان را سر به بهاران که باد آورده بید مشک
 بریزد در کهن برک حشک بوجان بر نهال عیسه مالد که کنایه بیا رانده نشو و نما
 بولمشد و بر نهال که برج شرف سعادت به در تمام اولمشد قامت خلقی خلعت
 خلافت ارزانی و فرو دولتی سزاوارتی سلطانی و خضر سعادت شایسته خانه

جها نیاید و اولدخی طایف الحیل بر لاجل استمالت اعیان دولت و ذیل ملطفت ارگ
 ملک و لشکر تسلیت ایدوب هر برینک حالت کای قصلت و خلعت از زانی کوروب شانه
 مناسب مناصب و عده یوردی و خواص و عام بالتمام اقدام اوزره کتوب اول
 پرفروقی ایالت و لایتنان اخرج و از حال ایدوب زمام احکام سلطنتی بی رحمت کلفت
 اول جواز کبضه اقدار و اختیاراته تفویض قلدر **بیت** مالیدارین نشاط سر عین
 بگذشت ازین نوید سر تاج از آسمان پیماره کاروان چون لباس سلطنت نهاری و کد
 اول عماره محل ایدوب نیاچار جلای وطن و ترک دیار اختیار ایدی و ساحل دریای
 بریزره ده که انجا دواضای بسیار و شمار و ازهار ایدی همیشه رایدی قراصل و دی همیشه
 اول بیشه ده کوشه نوشته ایله کجور دینی و خشک و تر میوه لرله خرسند اولوب و کد و کد
 سلی و یروبا ایدردی **ع** هر که قانع شد بخشک و ترشه مجرب و بیست بومنوال اوزره اول
 بیشه ده بیشه فتاحی پیش بها دایدوب نوشته ریاضتله منایح طاعت و عبادتده
 اولدی و روزوب غرور سلطنت کجی او قانک لکه فیسته مشغول اولوب توبه و انابه
 راه آخرت نوشته سند و زدی و بنای خانه تعلقات دنیا ی بیشه عبادت و عبودتله
 بوزدی متصل سبب بشا بدناینه سنده واقع اوزن زنگاری صیقل انوار صیقل
 محو ایدردی و ما فاته تاسف و ما مضایه تلف ایدوب حال استقبال بتبینه بخون
 بوبیتک مضمونله تفسیح ایدوب در ک **بیت** صبح پیری بی دمد آخر دی همیشا در سوا
 نیکو نیست در وقت صبح پیرا رسو بر کوز لب در لیک بر انجیر اناجی اوزره که هر گوز انوک
 انجیرین بریدی اتفاق بر دانه انجیر لاندن خلاص اولوب آیه دوشدی کوس بوزینه به
 آوازن بر مقتضای عجیب طورینه بغایت خوش کلوب طبع سندن اندر التذاذ و خاطره
 سر و اهتواز حاصل اولدی پس هر باری که برین بودی برین دیایله لقا ایدردی
 و بوغم و نعم و نعم و تلذذ ایلردی مکرر سنک پشت دریا نیک بر جانبدن زیاحت
 دسندن اول جزیره به کلوب بود رختک المند ساکن اولمشدی بونیکله که برنج
 کوز انده اقامت ایدیه چون شاید سافرندن آسوده اوله نینه مقام معهود و مرتبت
 الفقه اول محله سنک پشت اولد رخت المند میان آید ایدی صوبه روشن انجیر
 لغت و قیمت بیلوب غنیمت حاصله اکل ایدردی بوسمه بوزینه فی ضیاق ایدر بصورت
 ایدوب بر شفقت و مروی انوک حشده واجب کل خیل ایلردی آخر خاطره بونی
 خطور ایدی که بوشخص سابقه بنم معرفت حقه بود کولطف و مروت روا کور دیک

زمین

ایده

مقرر در که میانه در روابط محبت مؤکد و مقدمات مصلحت مهمه و لطیف ظهور لطف و
احسان در سخن اول و در فواید دنیوی و دوز قطع نظر بر مقوله کسب الیه مصلحت که
طینت مکام اخلاق و محاسن اوصاف سرشته و آیات هرقت و قوت صفی است
نوشته در مقفات دوز کار دند در آینه آنک صیقل محبتیله ز کار مارا آینه
دلان محو آنک مناسب و نور آفتاب و استیله هوای در و فی غلام عومدن صحیح
ایلمک و اجید رشک بوسه مشل در **بیت** در که آینه شاه صفت عیاری ندارد
از خدا میطلبد محبت و شوق ای پس عزم محبت بوزینه جرم اید و بیلو فریضه
باش چهره و بصدای زمزمه آواز آیدی و رسم تنیت معبودی اید و ب قصد مصلحت
باعث اولان خاطر بی عرضه آغاز آیدی بوزینه آنک کلام من در اهتزاز تمام حاصل
اولوب جان و دلان آنک محبت مایل آیدی و آیدی تو ویر اصحاب و دیگر اصحاب
و خلط یاران و ارتباط دوستانه میل و محبت خصال ستوده و صفات پسندیده در
و هر گسسته نک که بر رفیق شفیق و این صدفی وارد و یکی جهانده دخی سرفراز و کا
مکار در **نظم** مرداد و ستان صاحب دل زبورین و زینت دیناست نعمت هر که
بسیار لغتی به از رفیق کجاست سنک پشیمانیدی بکاسنک محبتک هوایی و
محببتک سودایی و شمسند آملزم که بود و لسته بنده قابلیت و امید بوزینه
ایده یار باب حکمت باب مصلحت بد بر میزان وضع المثل در و سور مشل در که
اگرچه هیچ گسسته بی صدق اولو لا یقدر کلام اما هر گسسته دخی صدق و موافق در گذر
مصادقت یحیی و ج طایفه الله تمک کوك اولار باب علم و علم که انک مصلحت
سعادت دنیا و آخرت میرا و لود هم القوم کایشی جلیسهم ایکنی اصحاب مکام اخلاق
که دوست خطاسنی دامن اغماضه ستر اید و باب بضمتده سعی یغنی در ریغ المیزان
او چینی اول طایفه یکه که مصلحتند از احترام آنک کوك ارباب عشق و غور در که
انک بیغ غمی منتهیات نفسه مقصود در انکه میل و محبت عذاب الهم در معاشرت
یاری عظیم سایر لوه سند کلام قنیه نظر اید و ب سایر دین سکا اخبار و حش
آمیز الفا اید و دروغ بی فروغ صورت کوسه و ب حق صحیح باطل صرح اکل در
او چینی اصحاب حق و بلا همد که نه جر منفقه اقول الله اعتقاد جایز در و نه دفع
مضر همه را محطه قلد و قلدی نافع اولو **قطع** از دوستی کجی نافع بری کوشید
در دفع ضرر نشناسد دشمن نا نابه از ناراد دوست دید کلنده نکته بواسطه

اولور که چون دشمن حلیه دانسته آراسته اوله فکر عواقب کند و به شعار ایدوب فرصت ^{مستحق}
 نیست اور من بسا اوله حرکات و سکنات ندانانستقام مشاهده ایدوب با دشمن قصد
 ترایک تدارک دفعه ایتمک میسر در آمادوست کرد و نت معرفتد نخی بهر اوله هر چند که
 قصد خیر و دفع سرده و جلب نفع و سلب ضرر و مجد و جهد ایدوب معیند و لیون غالب
 بود که اول گنه اوله تدبیر خایب و رای صایبی سبیل مضیق خطر و ورطه خرد و
 گرفتار اوله نه که اول بوزینه نازانک دوست لغتد ن قریب اولدیکه شاه کشمیر ^{سبیل}
 دیای خون هلاک غرق و کاروبار وجودی شعله خنجر آبدار یله غرق اوله و اگر اول
 دزد که اول دشمن دانی ایدی فریاد اتمسه اول بلانک تدارک دفعی امکان پذیر اولی
 سنک پشت صورتی که بجه و لشدن اول **حکایات** کار دانا ایدی و روایت ایدر لور که
 ولایت کشمیر در بر ای جهان آرای و شاه کشور کشای و ایدی که خزانه سنک جلنه
 جبال شامخ طاق کتوره مزیدی و لشکر نیک عدنه ارقام حساب و اوها م حساب ایدر
 رایات سطوت سلطنتی در زو افلاک میسندی و آیات نصف و معدلی صحیفه ایدر
 یل و بهار ثبت استدی **بیت** زمانه تابع حکم دوله ساطعین خاک و سواستین
 اودون داد و دین دیمه بنیدل جهان عدل استدی بنیدل بوزیک بوزینه بی
 و ایدی که مواضع افتاده و مواضع مخافنده اکا اعتماد ایدوب اوله تربیتی بایند و
 خسر وانه دن بدقیقه نامری قمری بوزینه دخی غایت صدق و اخلاص دن دایه محرم
 نحصا اولوب هر کجی خنجر بر تاب قطر سیما کجی انده شمع شاهک باشی و چنده ایانغ
 اوزر قطروب ستاره کجی صبا ده کوزن یومیزی و تادیده ظهور میر اعظم ایل
 خافلان خوابگاه غرور دستر کساندن باش فالدرمه خدمت حراستدن فراغت قلمری
 اتفاق دزد غافل شهر یاندن اول و کایه کلسدی بر کجی و کلک رسکاراله کور ملک
 داعیه و سوب بدیل صورت ایدوب عیار لر لیا سلیله محلات شهر یکشت ایدر کن بردد
 غافل و جاهل بود ایل شهر یکر کن مجا است مناسبتیله بر برینه راست کلدیلر دزد
 غریب سورت طریقه صورتی که نه دین قتی شهر قتی محله سیده له و یکم خانه
 نقیله ووب یکم خزانه سنی نیاید لور دزدان اکان جواب ویردی که ریش شهر اصطبلد
 بر فیه دزد کوش و اردر که اکا تمام تعلقند ن محافظه بی بایند اهما ایدوب ^{الذی} و ایغنی
 آهین زنجیر لوله قید و بند ایدوب حفظ و هر اسی اچون بهرام و کیوان نام ایکی غلام که
 بهرام آسمان کیوان پاسبانی کوزنه کوسر تر از کیمبان قوسشد و صراخ بودر که وار و

اولد ادا کوشی له و نه و چار سو یا شنه ریسته کرد کانی و ارد را کاده نقی و رویت لطیف
 سیسته رو صافی قار و ده لر چیر و ب برخوار اندا اول خیره و کله ویت کیده و ذ و آب
 سرمایه کار و خیره و روز کار اید و ز د ز د ا ن ک بوکله من ریگی تعجب اید و ب د یلوی کرب
 بو بچک تقصیلنی شخص المیه بوا شاده ناگاه فرمودن بر هر من دیدار بر عین دیدار
 دزد اکا و لطف حیل ایل کدوی بر دیوار آردینه بنا اید و ب عیار ایل بچه عسکر
 قصه کرد قارا و لدی عسین صوری که نه کشتی سن قند کیده من و بو وقت بونده نه
 اید زک جواب ویدی که بن بر دزم رئیس شهر که دراز کوشی او عو ر بعه عزم اید
 قصدا مدی که فلا ن سیسته کرک دکاخی خوب برخوار سیسته بوکله ویت ایومه آله
 کیدم و آخ سرمایه روز کار و در اسما مال بازا راست ظاهر ایدم عسین خرخر اید ایستفا
 حل بقیله بیدی احسن دزد بویه کرکدر کر بردار کوشک که بود کلو پاسیانی اوله
 جان کرداب بلایه آه و سیسته بر متاعه که دسته بر پولم دگر باز و بچانه نقد جا
 بو مقوله متاعه صاده بزرخریده جانرا از ان قدر بر نیدانی بو خاطر لره ار کا ب
 خزانه رای ایچون ولسه باری عقلا قانده معذور اولسک اولور دی کوشی
 کشد بار نگاری یاری بونی دیدی و الی بحکم با غلبوب زندانه المدی دزد عاقل
 دزد عاقل فعلند عبرت الویت متینه و متنع و لدی و کلمات عسیندن تجربه
 حاصل ولوب کند و کدویه ایدی بو عسینم دشمن انا و بود زینم دست و نادانم
 که بی اولا کیکله نی و رطه هلا که آه یازدی اگر بود دشمن انا ولسه نیم اهرم تمام
 اولور دی و برخو ایچون عمر آخر اولوب سیسته وجودم سنک بوارله صور دی حاله عسین
 دید و کی بوی بو خزانه ایچون عمر آخر اولوب سیسته وجودم رای نقیه قصدا غلبوب
 صوبه افریده که شاید که عرض اصلی و مقصود کل به دست رس میسر اولم پس آهسته را
 قری الته واروب بنیاد قری قازمعه و در سو داسیله سنک بولارم از که آغاز اید
 بیت اوروبن یسته سنکه بمدار خیر یوم اولور دی سنک خارا هنوز عیار شب دو
 آفتابید وار دایره افقه نقیا و رما سیدی که نقیه دد اتمامه یستدی و اول مقام
 که خوابگاه رای ایدی باش طر حیرتی رای کوردی کتف اوزره خوابه و از مش
 و اضا فرائف حوالی مسند شاهید و گلش و انواع جواهر و جواهر حاشی شایا
 اوزره صاحبش شمع کافری مست یالک یوز و عجوبه عذاری کی قوش کل کل

اولمش و پروانه سوخته عاشق آشفته کوچکی کی با مراد لوق شعله سیله نایتمش با قلمش کل اوش
بیت پروانه و من کرچه در سوختیم امان جان و جگر سوزم او بال و پری سوزد
 اطرافه نظرا دی کوردی که بر بوزینه شاهک بالینی اوزرنه طور مستقر و بر خنجر نابدار
 طوبی بربیع آبدار اوموزنه اور مشوریده احتیاطا طبع و راسته نظر اید و بوحالی
 کور بیک متغیر و متغیر اولدی وایدی بوسبیکار که اعلای درجه دفعی حراج باید
 دریای بنساجی بساط شهر یاره نه لیا قالدیر میسند و بوبیغ آبدار که قرار ملک و ملت
 اکا و بسته دؤبوی قرائت الله نه مجهله کر میسند زرد بونفکر معجونه حیران و غیر
 کوراند سرگردان یکن ناکاه کوردی که برنجه مورچه سقضا یواندن سینه زایه که اینجه
 جهان آدا ایدی و سدی و خارش بای نازا شلردن سینه نازک زایه خورش و خارش
 اوشدی زاید ریای خوابه مستغرق اکر دغدغه بای مورچه زدن سینه سده و زرد
 بوزینه بوحالی کور بیک اطراف شاهی جسته اید و کوردی که بر قلع مورچه زایه سینه
 اوزده کز لر د بوزینه ده آتش غضب مستغفل اولوب ایدی بحلیق با سباز و اریکن
 که آراچی اتم سیار یکی روی خوابیده و شسته کورده مورچه سیه زکلیک نه حدیده که
 بنم خدوم و بویورخی او که استخ قدم شومن انک آینه سینه یی اوزده قریه بوعرق
 حیت جاهلیتی حرکت کلوب میسندن قصد ایدی که الله اولن خنجر آبداری زایه سینه
 اوده تابو و اسطه ایل مورچه لک خرم جعیت ضا و به بلا فناء ویره دزد فریاد ایدی
 که ای ناجا مر دیاک لک کجک کجها هلاک و جان جهانی آغشته خون و خاک اندک
 دیک فی الحلقه چرابوب بوزینه الی حکم طویدی زایه لغز دزدله شراب خوانا باشند
 کید و حالی بوموال اوزده کور بیک صورتی که سن کیسند زدا ایدی بنسک دشمن
 دانا که بونده طلب مال بخون کدیم ایدی کور بخلطه دخی ستم حافظه اهل ایدیم سنک
 مهر یان نادانک بنسناکی قاحله ماله مال ایدر که رای کیفیت واقعه و واقف اولوب
 سجده شکو ایدی وایدی بل چون عنایت ربانی ممد اوله دزد با سباز دشمن مهر یان
 اولور قسود زدی نواخت اید و بشرق تقر بار زانی بوردی و بوزینه یی زنجیره چکوب
 اصطبله کوردی دزد کسب دولت کمر میاننده بند اید و بخرینه امید بیلد ب
 باد شاهک قصر نک دیوانه نقبا وروب خلوتنه کوردی خلعت زانش برنده و تاج
 معرفت سونله اولد و غی اجلد زنده و دؤلمه ایدی و بوزینه که محرم اسرار شهر یار
 و خزینه دار اید و اید و چون خارج جهله چهره غفلتی خراسا اولوب برده

غفلت بصر بصیرت مستوفی ایدی حرف محرمیت صلی حاملدن تاسا اولوب دایر حرم و حر
 و تقریبدن دور اولدی. **ختم** داناکه آفت جانده **یک** ز اولد و سندن کناداند
 بوشلندن بوفایده حاصل اولدیکه مرده عاقل ابواب محبت و مودت ارباب دانسن و معرفت
 آچق کرکدر و صحبت دوست جا هلدن فریح بفریح قاجق کرکدر و **دوستلردر** **یک**
 عقل سزد و شنیدن ببرد و عقل سوزد و سندن دشمن نه هارد و **سنگ** خون و حکایات
 کفر ایدینه غایبه مشتمل ایدی استماع ایدی و ایدیکای دبیای دانسن و فضیلت کوشهون
 کومر شاهوار حکمتی کوسواره قلده حالیا درم که دوستلر اقامتی اقامتی اهلای ایدو
 کلام جواهر انشایمکی کردن و ساعد سامعیه طوق زبان قله سز کار دان ایدی حکای
 حکمت شفا یور مشلرد که عالمده دعوی صداقت ندیم اودان آدم اوج قنند بعضی
 غدا مشایب سنده در که انلر سزد کانی میسر اولمز و شمع جمال الوی نوز و نوزی اولسه
 خانه صحبت منور اولمز **بیت** چراغ خانه دل رویی ایست دل از هر چنان رویی بکارست
 بر طایفه دخی و آمشایب سنده در که احیاناً اکا احتیاج واقع اولوز بعضی آخر دخی مزم
 منزله سنده در که ضرر دن غیر نمایند نفع مستور اولمز بولمز برای بود منافق ایدو
 ظاهرده سکا صدق صادق و بکر و اما باطنده نفاق و منافق اولمز **بیت** پیش تو از نور
 موافق تر ند و زیست از سایه منافق تر ند کرم و لیک از جگر افسرده تر ند و لی
 از دل خود مرده تر پس خرد منده کازم در که بوطایفه دوست روئی دشمن جوئی در
 مصالحتند از اجتناب ایدو و احباب خالص و اصحاب مخلص جانینه خدمت و شتاب
 ایدو **ع** ز دشمن تکبیل و در دوست آویزه **سنگ** پشت ایدی فرط صداقت نه شرطه
 وجود یولو و کمال خلوص بخدا و نور و نظر بقیله معلوم اولوز بوزینه ایدی اول کس
 کر که بوالی خصلتله آراسته اولوز انوک مصادقنده شایبه قصور و محاصرتند و
 فتور اولیه اول بودر که دوستک رعیننه مطلع اولسه اظهار نی جایز کوریه ایکنی
 اگر هنر دن کوریه بر فی اوز کوره او **بیت** دوسه احسان انسه مقابل سنده امتنان
 استیه دور بخت و سندن احسان کوریه اکا بسیار و کوریه **بیت** دوسه خطا
 و زلت مشاهده انسه ذیل عضو و صفحه ستر ایلیم **بیت** اگر چه من اعتراف ایدوب
 اعتذار ایلیم شرف حسن قبول ازانی کوسره هر کسه که اوصاف فریفته ایلیم موسوم ایلیم
 مطلقه صداقت لیاقتند مجرم و بومقوله کسسه ایلیم صداقتک عاقبتی نداسه مضی و
 ملاصقه مضی اولمز چون بونی احباب فی زمانا کم یاب در کجایم از اباب بجایب

دشلو در که صدق صادق و عقایدی که مکان و رفیق موافق کیمیا کیمیا در **بیت**
 همان عقاید در غنای ارضای جهان که کیمیا در ارضای چون کار دانی که کیمیا
 تمام اولدی سنک بشایدی کلام بود که بنده عوای تحمیده صافی دم و طریق صدا قد
 ثابت قدم یار دل آید به بر دقیقه ده احوال دوستلو سراپنده و نیکه ای اخلاص
 احتمال بود که در آن کیمیا صاحب که بدام که قول آید به بن طوق منک تا قیامت کرد که
 پیوند آید به بن شان که یکدیگر بعید و کرم عیلم که در بعید یکدیگر بوزینه به غلو آید قی
 بالاید و خدایا شفا اینوب کشف دخی در یاد و طریقه حقیقت بر یون کار و روابط حقی
 حکم و قواعد مودتی استوار آید تو هم کربت غریب ساحه دل بوزینه زن در سنک پشت آید
 محبت مستظهر اولوب سرور اولدی هر کون التوا میانه طراوت بهال و داد و اتحاد
 زیاده اولوزدی و کشتن محالست و مصاحبت رونق لطافت بود و دی بیکانه از مرتبه
 بیکانه که سیدی که بوزینه نیک خاطرند زهوا می ملک و سلطنت بالکلیه کدی سنک
 پشت فردن و زن و خانه و مسکن تمام و نندی **بیت** یار با ماست چه حاجت که
 زیاده تجلیتم دولت صحبت آن مونس جان ما را بس پس خلی زمان بونک از زینه کدی
 و مدت غیبت سنک پشت ممداری اولدی حقیقی انوک قراقدن تمام مضطرب اولدی
 و کار در سر بونک آخر استیاقی زیاده مملکت اولدی و هجران جان که از سقعه حشر به خرمن
 صبر نایق دی و میل سنک فرار دیده سندن دامن دریا به سیل بهار و میاه انبار کدی
بیت هجران غیبت که کرد زجر که نهند سنک بر سینه زان آمد و فریاد گمان آخر
 حکایت فرای و سکایت استیاقی انای جنسندن بر سیله در میان آید و بایستی **نظم** فر
 یار و آردی روی او در دل بماند به محسوسم باز شوق قامتش در کل بماند انجاش شکل
 خود خواستم آسان کنم رخ نهفت و قصه ما همچنان مشکل بماند بلغم که اول غریب در کلب
 غریب سقینه سن بجه که در آب غمرایه صالیدی و اولسا لک سالک مهاجرتک باره دل
 آواره بجه خلاب خلاقیده و نندی قالدی نولیدی که طالع جمیع و صالید طلمت ملهم فراق
 مرتفع و هوای جالبه سقعه آسرا استیاقی منطقی اولیدی **بیت** چه شود که از کل معنا
 بچن باز آید مکران جان زتن رفته بتن باز آید چون اول غمگساری اندن و انقباض و
 انکسای مشاهده قلدی آید که نیم کسنا خلقی معذ و رطوبت بنی قیاسا تمهید
 و بنم کلامی غصه حمل انیموت بنی کذب ایلم سنک شفی انوک حالند نجیره اشتد و کم
 کی سبب مک و نوق نغرض و کده نقر و آید تن زن کشف آید ای یار بهر یار محرم لار

بدیع
 شیخ

نهان

صاعقه نقر نعل

سنگ تراج کلانک شایه عرض غرضند نه مرادند. و بیا حقیقت انجا ملک عیب و عیب
 و صفت نمند نه مرادند هر باری که سنگ نقد طلکی محک امتحان او درم معیارند.
 اعتبار خاص و تمام عیار بولدم مقرر کرد که هر سود که سنگند ز صادر اوله بیکبار
 خلعت صدق قامت کلانک به کم و کاستند و عجزی ایدی اشدیم که سنگ شوهر که
 بر بیدینه میانده اتفاق نطق مودت و وفاق مستحکم اولوب دل و جان انوکله
 محبت و وقت و عنان اختیار ددن انوک میل و مودت و صرف الیش غنیمت صحتی هم بر
 مقابل انرمش و لذت ملاقات و استماع معالان عالمه و بر من شمسک فرات
 آتشی انک وصالی آسیده سکن ایدرمش سنگ خیا لکدن انک جان نغم البدل
 عدا الیش مادر که بوجو عزم پروری اشدی بخار سو دای غیرت و مافیه جوق
 زبان حیرتله ایدی **بیت** خور کشته اند و سوز دلدار یار دیگرانه مار کنار از
 اشک بر او در کنار دیگران ای روزگار جفا کاره کاه اندم که خرم حقیقتی نقد
 و احمی جریح سحرانه جرم الیدم که سیل هموم و غم و مله بنیک خانه خصوص بقدرک یار
 مهر بانی که الیش خاطر پریشا فر ایدی جلیس اغیار اندک و حریف خرنیضی که بشا عشرت
 او زده نفس مرادی انک ریداری نشاطیله کوردم اغیار ایله یار انک اول بوقا
 کویا که لوح محبتدنه مهر و وفا حرف او قوماشدر و اول بیکانه و شمسکه آشنای
 بسترنده بنمله بر بالینه باش قوماشدر **بیت** کسه نک یارب نگاری نی و فای
 اولسون بی وفای خیلنک هیچ مبتلا اولسون آشنایه یار او در لوله
 آشنایه کسه اول بیکانه و سلوا آشنایه اولسون همدی ایدی بعدن اول النوازل
 جریع بهوده دن نه حاصل اول اولی بود که مرارت چاشنی خنظل فراقه و برزخ
 صبر ایدینه پس مطالعده داستان مگو و دستانه کد آیتان کید کن عظیم آن کد ایدر
 مشغول اولدر چند آنکه مسافر فکوله بوکارک عورنه کتر دله قمری اراد لر هلاک
 بوزینه دن اولی اول زخمه مرهم بولیدیلر و اول یاره یه انوک قنلندن عفری جارت
 قادر اولیدیلن پس بویا بد صد و تحلیله آجدر و متاع فکر لرین و کدر صا
 آخر الامر الیری بونک او زرنه منی اولدی که مادره عمارض ایدوب و مسکله شدی
 یالنی و سنگ بسته بر کسته کوند ریلر و اربوب جمیله سنگ حالندن خبر و بر لب
 ایدی **قطعه** یا نور صاحب فراس اولدی حلالک حرام اولسون سنگ وارسه ملاک
 وجود هلمش لکم و اسقام بلنر نولسالی سوا انعام اندن نسنه کراهه فالیش

استی اول حسنه نك الله قالمس سنك پشته وجه سنك حسنه لغو خبرن استماع ابد
 بوزيه دن استيدان ادي كه اونه وارده حسنه سن كو دو باهل و قرن ذريله عهد ملافا
 مجد و قله بود مينه ايداي ياد غكسا الدنه كلونه واراما او مرهم كه عفرين الحال
 سته شريف وصال اري بوزيه سن و بن غري بويسته كوشه سنده تنها و بيكر قومه
 بني خود اندون و اق بر خطه تنها قومه و در دهران زمان حضور مدنه ايرمن و
 كوزم كي يايي بويولدا سدر كه بوم نظر بندن ايرمن **بيت** دينك بكا اوليه كوزم كي
 بولداش كم بيله طردود بيله يا تو بيله دو كو ياش سنك پشته ايداي ديوت بيه
 واي زاحند و ح روان تو مهاجرت بكا بيه اختيار واقع اولدي و بوسا قرب بكا حرك
 لانم كلدي و الا طمع رغبتله هر كز سنك صحبت كي قوتوب كيد ميدم و طيب خاطر بيله
 حضر نك ز غيب اختيار ايد ميدم **بيت** نه ديدار تو مجوري ضروري ميسود و نه
 نخواهد همچ موجودي كجان از تن جدا باشد پس كام و ناكام بوزيه في و دع ايد
 مقامي جاننه موجه اولدي **بيت** ديوب بوسوز لوي بدرو قلدي بوزيه قله
 ياشق رود قلدي چون وطن ما لوف مقدم كشفله زيب و شرف بولدي اوي و اجبا
 بجمع اولوب صدي خير مقدم و مر جباي عوقه يورديلر و سنا فري بقطيم و تكميله
 خانه سنه كوردلر سنك پشته اير و كوردري عودتن كوزدي كه صاحب فرائد اولمش
 و تف عارضه دن كل باغ عارضه صولش **بيت** تاب بت كل خطري ريكني نسر ناليمش
 حسنه لوسمين تن جعفريله زرين ايلمش سنبلكوي برك سري اوزنه صاحبلمش كلزار
 احساننده ارغواند بدل زعفرانلر ايلمش **بيت** اوله يوقد لاله خدا باغ ادم ده
 تازه دوي ناله دن صان نال اولمش مويه دن كوا كه موي هر چند كه تحف تحيت
 عرض الميوت جانلن خاطر دن سوال ادي مقابله ده مر بصدن بر جواب صبادر
 اولدي هر باري كه طرح لطيف و فتح كلامه اقدام ايلدي شرف اعتبار و التفات بولدي
 و نصرة و نياز معرض قولده واقع اولدي و نه مقدمات تخلق و تخلق بجه مراد و ي
بيت ايدلر كويش بر سر مائه در دنيان كين متاع كاسيدانجا روز بازار اري تافت
 بر اولهد سنه كه مريضه عارضه تعرض امتسدي و كلك هوادار لغدن زايي اوچند
 او تو ب مكنو القلم مشغول ايداي ايداي خواهر مهربان **بيت** اي صاحبي بيار
 يانن بلكل كنديل شكست اي كوزك او بوزيني كورمكدن ناتوانه بيار بختون
 بنمله براغر سوز سولمن و سافي الصدين بن بر يشان خاطره اظهار ايلمن اولد بخت

درون دلدن برآه سرد اندی و آیدنی **بیت** در دسرم علاج مکن بعد ازین طیب. در وقت
 درد عشق که در مان پذیر نیست بر بیمار که نوید علاج دزدان امید و بر خسته که احتمال
 صحت اندن صدر حله بعید اوله بر آن تنفسه بخه رخصت بوله و نه قوت و سمانه بر
 کلیه قادر اوله سنک پشت چون بوکلمات در دآمین یاشندی سوز و کدازه آغاز آید
 دقت فکله آیدنی آبا بوند دارود که بود یارده بولیمه و بخه دوا در که جد و جھد
 بنیاد قلمینه بود در ک در مانی نذر کاجنر و بر که طلبند بحر و بری یا غم آلتنه الیه
 و بومر شک علاج نه منسه دژ بود که قریب و بعید دسیم وارم و آشنای و بیگانه سویم
 صومر هرقده ایسه بولم. اگر ما هجی کی و غم در یارده طالمق لازم کلورسه طالم و اگر
 ما هجی آوج سکایه جفقی و لبج اولورسه سردن قدم قلوب بغداد جان و بی که خلا
 آب و کلدر نونک تحصیل بولنه فدا قلم **قطعه** تنده جانم کی یاره طیکه. دلدن آینه
 فدا قلم فیکه. کر ایدم جان و باشی ساکده در یغ جانمنه زخم نیز و یا سسته تیغ. یار
 بیمار جواب و یردی که کمال طباطباده مصرع و مضمون صد که بود در در که طایفه
 نسیاه مضمون صد و بومر جند که انوار احسانده حادث اولور بوکه علاج دل ز
 مختصر دژ بودار عضالدر که بودار و زن غیری لم دوا حاله سنک پشت آیدنی. بو
 دار و قنده بولور و نه حمله ایله الیه الیه کور و بخه تحصیل اولور. همدم بیمار که فن
 مکرده ما هر قون سحرده ثانی سامری ساحر ایدی جواب و یردی که بزرده بولور که
 بودار و اله کرمک دشوار در بودار و نکه عنقا کی عالمده استی وارد سنی بود و
 طلی ایچون دعوت نمک بلکه یار و وفادار و کی آخر و قنده کوره سین و آخرت
 حق خلا ایدوب و داع اید سن حسرت قیامت قالماسون دیو طلب اند و کی بچاره
 من بعد نه حلا که مصاحبت بحالی و ارد و نه دینک بر دخی صحت و عافیت
 احتمالی وارد **بیت** بحر خون شوی در خورد در خود نمی بینم بجز در رنجی دژ
 روزگار خود نمی بینم سنک بود در آمین و جانکد از کلماتدن کرمان صبری چاک
 ایدوب کره یه آغاز اندی و هر یاری که بویابد. دریای تفکوه طالیدی بوزینه
 قلندرن غیری جاره دن عاجز قالدی ضروری بنیاد حسوقی تیشه عقوقله
 هدم اید و بصدیق صادق و رفیق موافق مونس قلمه غم اندی خدای محمد هر
 چند که زبان بند و نصحت لایندی ای ناجوانمزد بنیاد سوابی و داد و انجادی که سکه
 بوزینه میاننده مشید اولمشدی بوزن اضرده ایچون که نفس و فاضل حالند

ستره دودست غدر لم یبق و مروت بانی سدا و بید و فانی بنا سنی یا محمد **ربیت**
 حیف یاشد که از برای زنی پاره سازی بعد بر هنی نفس تو آمد بی و سوسه ملا
 آغازید و ب ایستی که جلیله و قادر که جاننی که انطام حال و تمام عین کامنوی
 و حفظ انسانی بقای نوع اکامو قودن امری قوی و بر بیگانه نک حق حرمک محبتی که **ربیت**
 آنکه میاند نه علاقه جنسیت و نه رابطه قرابت وارد و محافظه قلمی تو هدایتی
 تو ب مینو ضا و نه صانع **ربیت** حقوق صحبت برین و عهد یار قلمی هزار بار
 به از خون دوستان تو است اخر الامر جانب زن غالب و لوب کشف نخلک فکری
 بونک اوز ز مقرر اولدی که تیغ غدر که کردن و فانی اوده و باد مکرله خمن خلوص
 صفای صا و ربه بحاره بلدی که سمت مکر و صفت غدر نقش شقا و تدر که بد کردار
 پیشانی حالده عیان و لور و نقص عهد و مکت عهد داغ دنا و تدر که خاکسار
 لوح جبینده نمایان و لور هر کس که صفت غدر و خیانت و موصوف اولم هیچ حساب
 دل آنکه محبت مایل و لور و اول که که نقص عهد و بی و فانی سمبله موسوم اوله
 اهل حقیقت فتنده شرف اعتبار و درجه قبول بولم **ربیت** صلسه پیمانه کی کاسه سر
 صیه پیمانی صا و قیسک اکثر بلکه اکل مناسب و مصاحبتی شان لره نقص بین و اکل
 مراقت و مصا و قد از احترازی و متکونه فرض من قبول **ربیت** پیمانه کون من که
 دواش خوش بک گفت برهن کن از صحبت پیمان سخنان سنک پشت اگر چه که بوزینه
 فتنه عرف اندی اما تا آنی سکینه تو ریخته بمراده و اصل اولیا جفته جرم اندی
 پس بوزینه بوزینه جانیه کدی بوزینه نک آنک دیدار نه اشتیاقی حد زن بخا و
 امشدی و کربت عزبت و وحشت و حد زن کار جانیه تمسیدی اول حالده که نظری
 آنک جانیه راست کدی غایت و حد زن لغات نشاط انگیزه بوترانیه آغاز اندی
 که **ربیت** هزار شکر خدا که چون تو دلداری نمود و بمن از بعد مدتی باری و
 کشفک حان و خاطر نمود و با و لاد و احضار نک احوال استکشاف اندی کشف
 ایستی ای ای بنیاد و موسی خاطر یزعل سنک در مقام فک درون و بیرونه
 سزیه مستولی و لما امشدی که انلرک و صا لندن و مشاهدۀ جمالندن انلرک
 حاصل اولیدی یا اهل و عیالک الفیله بو خاطر محنت زده طرب و بخت بولیدی
 هر ساعت که سنک تنها لکلدن و حشکی و استماع و اشیا عکدن انطام اتفاق
 افترا که تحمل قلمیم صیم یکا منفی اولوب مشرب مشرب و صفوت حشر تم مکرار و لو

واندویم فعله ندانمده و بنفشه دایه ملائمه ایدم که ای بی مروت رو امید رکس تو
 صحن کلشنه مستد عیش اوزده او تو دیوب حظوظ نفسانیه دز هرنه استرالیه
 و یارو فادارک خارستان غریبه خار و خارایی بالین و پستریلیه **بیت** روا باشد
 اینجا چو کل بر سکنه رفیق ترا خارد پای رفته بر او لغزیده کلدم که کرم ای دیوب نه قدر
 زحمت ایسه کلبه اخرا نه قدم ریخته بویه سن و دعوت اجابتی که سنت سفیه دز
 زحمت هست که واجب یلوت دار و دیار می دیدار مبارک که مشرق قله سن تا احضا
 انشا بر سنک بکا مبلغ عجبکی بله تو و اجاب و اصحاب مقدم هایونکله قدم بستانه
 فوق و قد فی بر قویه لول هم دز سنک رکله شاد اوله هم منزل سنک جا کلکه زینت و بها
بیت گوشه کاشانه بر خطه احسان ای کلک کلبه اخرا فی تازه کلستان ایله کل
 مقرر دز سنک شرف قد و سکه نیم آفتاب و درم از نفع بولور اما سنک ماه جاهکه
 نقصان کلن **بیت** چه کم شود ز تو ای مد که بر منت گذرافده که تا بروز نزار دوت
 آفتاب در افنده و اکابرو اصا غری دم و قد و مکلک نواخت امکلک شان شریفیکه شین
 و عار لاج و مطلق اولن **مسکو** کنش که نور اعظم بر تو بدور و دما دم منور دز رویش
 اویدر جهان محتاج کن کون بر توینه و اور عاریلر دز رویش وینه و دخی بولم که
 سنک نظر و تکریمک بایند شرط مبالغه بی نقد و ای دیوب مایه ضایفکی نیم **بیت**
 و ندما و غرقادن جماعله آراسته قلم بوسیله ایله شاید که حقوق کار مکدن
 بعضی ادا ایده بلم بوزینه ایذی بو تکلفا مدن فارغ اولکه چون عقد محبت و داد
 انظام بوله و عهد مودت و اتحاد استحکام بذراوله تکالیف خدمت و تکلف
 مراسم ضیافت نه که رسم و عادت در مشقت زایده و مؤنت و فایده در دستلور دز
 شرالاجوان من تکلف له **ع** تکلف کرنا شد خوش توان زیست و بنم سکا مهر بر
 که زیاده لغت و عنیت عواید رسنا و لکلو منت ایله که سنک مصاحبت و مضا
 بنم افتخار و ابتهاج سنک مواسست و محالستکه بنم افتخار و احیایم دخی بر
 در که بن وطن و مسکن و تحت و تحت و سلطنت و مملکت و خدم و خشنودن جدا
 د و سوب کرار غریب و عذاب و حشّه مبتلا اولمشدم ایزد تبارک و تعالی
 سنک میان مصاحبتکله بی مشرق قلعه و محنت غریبه سنک موهبت محبت ارزا
 بویورسه بی چخال آزار روزگار دز که آله بلوریدی و زندان محنت هرازدان
 کم خلاص قلوبی **بیت** درین وحشت سرای محنت آباد بدیدار تو خوش باشیم و د

بومقدّمات موجیه سنک نیم باید لطیفه نهایت بود و نیم سنک او ز کده
 ایسه سنک نیم اوستده حلق چو قد بود قدی رجه سن بوکلف و مونه تحلیح کلین
 علی الخصوص که بار بخنده حسن سترت و خصوص سربت نهینه اسباب عشریدن
 مقدّم و تقدیم فایده معنوی ترتیب ملاک صوریدن اولی و اهم **بیت** بی تکلف
 دوستی باید که باشد زان دست در میان بهم تکلف کرباشد کومبا سنک
 پشت اییدی ای رفیق هم و ای صدیق هم سخی دعوتدن عرض و غایت همان دعایت
 و لوازم ضیافت و عزت تکلفات لغت و شهرت دکلد بلکه مراد جدا تو میاند
 یکد وقت شرف و مصلحت دای میسر اولمقد **بیت** میخواهم که یکدم بنویاشم بوزینه
 اییدی در راه عشق مرحله قرب و بعد نیست احباب بندند فضا که بعد ازین
 اولسه چون بری برینه صحت و سلامت لری جنری دایما و اصل اوکا و هر برینک خیال
 جمالیله جانبینه راحت روح حاصل اوکا و و روی صوری معنوی واقع اولن و هر
 برینک دینه خیالی بر برینک و صلی و جل بدیع المثالی مشاهده سنده فارغ و ظلی
 قالمز **بیت** قرب روحانی اگر هست میان و من و دوست چه تفاوت کنذار بعد مکانی
 باشد بویابد بود باغی بعضا کابر لک زاده طبعی در که **بیت** کز نقد نداریم رضا
 دست در دیده مینست خیالت پیوست در ظاهر اگر وصال جسمانیست غم نیست
 چو اتصال در و جا هست کشف برد فقه دخی شود نصرتی بر تاب و تیز نازی جانب
 هدف مراده بر تاب اییدی عاقبت دم کرمی دل سکین بوزینه می موم کی نیم اندی
 سنک نهشته اییدی ای یاری دیا بود را برامه نه لازم که طلب رضای احباب
 مودده و آئین فودّه فرض و ایله دادد و دستک دعوتنه اجابت و لجباز
 و اشارت اطاعت مناسبت از دوست یک اشارت از ما سر دیدن و لیکن
 بکا بآید جور مقدّر و سفینه سینه اله بود ریادن جزیره به جور غایت
 مقصود کشف اییدی غم میمه که بن سنی ششم کشتی سله بود ریادن کجور دم و برینا
 اول جزیره که منبع امن و راحت و معدن لغت و غنیمت در سوردم و با بجه اول دیا
 اولمقد رمح و تیغ اییدی که بوزینه نک قلی بالضروره اکامیج اییدی و نا کام
 تو سلک تو یوب کام قبوله مقتضاسته رلم اولوب زمام اختیار اناله و یردی و
 پشت آئی فی اللط **بیت** آئی جزیره جانبینه متوجه اولوب سینه سزابه و یردی
 چون میان دریاه یشتدی کشتی خاطری کرداب تسویشد و شدی و کند و لاندیش

اندیشه اندی که بوعلم عاقبتی نداشت و ملائمه مغیبه دزد و بوامان آفری فضیلت
و قیاحته مقیبه دزد بومقدّمات عذر که ترتیب بدین نام لعدن غیری بیه مخیر
اولور **بیت** هر که گلزار و قار و بیاف خار جفا سینه او را سگاف سنا ناقصا
العقل اعون عقل تام و ادراک تامله موهوم اولی یا تو قادره که نادره روزگار
کمر مگری در میان و خدنگ عذری در کمانه که همت اختیار دل بکده صفت نزار
بیت نه اولور عورتک عقلی سوزی نه آرا اولدر اویمه عورت سوزینه و طلب
رضای رحماندن امتناع و هوای غوی شیطانه اتباع سبب نقصان خسارت
بلکه موجب هلاک بود در **ع** ممکن ممکن که نکو محض از چنین نکند پس کشف سوال
او ذره میان آید کد و کند و یله خطاب و عتاب و سوال و جوابه مشغول اولوب
حرکات و سکنا شدن آثار تردد و تحیر ظاهر اولدی بوزینه نک قینه نوب جانند
شبهه کلوت صودی که موجب تفکر ندد که تحیر که کید رسن بوضه نیم باز ختمه
تحمل دشوار کلوت اول اجلدی تردد و تامل اید رسن سنک پشت ایدی بوسوزی
ندن بویلرس و بوشنه نه دلیل ایله تاویل ایلرس بوزینه جواب و یردیکه حرکت
سکنا نک نفسکله واقع اولان مناظره و محاوره دلیل ظاهر و تغیر افعال و احوال
بود و کل غنیمت تحیر و تردد که برهان باهر در اما اگر کیفیت حال دینی آگاه
اید و ب شرف اعلام از این یوره سن شاید که نیم مشا و در معا و نیله و رطه خیزد
خاطر اولوب ساحل سلامه وصول بوله سنک پشت ایدی راست بورد رسن اما باعث
تفکر و تحیر بو تیریه که مقدم همایونک کلبه افرانده اول و صوبی و بود و لیک بو کینه
ابتدای حصولید **ع** از همه اول اثاب چکان افورست جماعتده معلوم کدر که خسته
شکسته دزد لایه همت خانه قصور و خلل دن خالی اولسه کرک پس مراد و ذره و
دعوت و مراسم خدمت ضیافت مودی و لیوب لایم بوجالت موجب فضیلت و نجات
اولسه کرک **ع** و کوکاه بخشند شمساری هست بوزینه ایدی چون سنک نیم حقد
صد و تعید نک کون کی عیان و صفای نیت و خلوص طوبیک مستغنی عن البیاد اگر
نگلف باینده توقف بورد رسن و رسوم عادات عامه دن که باب ضیافه آینه رعایت
ایده کسلسلر دزد و از کلسک کلک و بار و تحله اولی و التو ایدی و تمام اخلاص و
اختصاصه اجری و اوق **بیت** بیگانه را بریم تکلف کند دوست انجا که دوست نیست تکلف
چه حاجتست کشف چون بوزینه دن و کلماتی استدی غیرت اید و بت بر مقدار دخی

دند

کدی

ینه تردد بجز طالع و نهان فکر اولی تجدید و مقدمات نداشت و سلا متی تمهید اید و بیست
 کند و کند و به ایندی بر طایفه بنی مکش عهد و نقض بمانه خرتی اید و لرعین الیقین بلوریم
 اندر ابرو حسن عهد دن دور در و اول استار وی بیگانه خویلدن امید مهر و وفا
 جمع صدق و صفار و شخردن بغایت **مخبر** بولردن ناقصا العقل و الدین
 طبع صدق و صفای طلوکین بولردن بوقدر صدق و صداقت و فای اومق بولردن
 کی حاق **ن** ناسن انک انما سیله و اول ناسن انک فوا سیله و فای و ناسن انما سیله و ناسن
 میل انک اصحاب صدق و امانت رخصت و بر لریج و ارباب دین و دینان و بیجان
 کور لری سنک پشت بوقدر انما سنده بخرند نینه و قفا لیدی بوزینه نک سوه
 خطی غالب اولوب و بر زمان تفکر بجز طالع و کند و به ایندی چون بشخص
 قلبه دوستن و هم و شبهه خلجان اید حصن حصین تدبیر حصن اید و به خطه
 حال و مآل طریق رفتی و مدد اید سلوک انک کور انک ان یقیمه مبدل اولور و ناسن
 حزم و احتیاطی رعایت ناکازیان یقین و عیب و نقص لازم **بیت** که کور اید اول
 این اولور سن **د** دکنه حیل سندن و بولور سن **ب** بر کشفه آواز ایدی و ایدی سبب در
 که هر زمان شمس و خیا ک میدان فکرة آن صلور و غواص و هک و مدیدم در اید و تر د
 و حیرت طالع کشف اید یای برادر معذور بولور که اهلک ناسن انما و اولور و اول
 سبب در برینا ناسن و به ساما ناسن بخر و متفکر قلمش در بوزینه ایدی بلوریم که سنک
 بوجهر که کلک و اولمش در جماعت کک ببحر و لغی باعث اولمش در انما **بشارت**
ع خسته اولور و خسته در ببار و بیمار اندن **ع** تدر ستن انکور بباری کیشند حالیا
 اید و ناسن انما که بومضک علی حینی موقوفه و د و لیس ارباب حکمت قند
 نه اسلمه مشهور معروف چون بر در دایچون برد و امعین و هر پنج ایچون قانون حکمت
 بر شفا میتور **ا** اطباء میسجادم مبارک قدمه مراجعت قلبه مزاج علیه موافق
 نه علاج بیور لرینه تحصیل سعی اید و به قند اسفار اید لم بولام سنک پشت ایدی
 اطباء قند اکا علاج بردار و به محتاج اینک که اول له کرم و جگر کرم و الکلی عظم کی
 کشفه اند فشان و بر بوزینه ایدی بجه اید اوله که عطار لرطبه سندن بوزینه
 و نه اصل عقا و تر اوله که عشا بلر خبطه سندن اله کرمیده **ع** عجبا انما اسمی ریحی اعلام
 انک اولمزی شاید که قند بولند و غنیم و تحصیل جلیل علیه ظفر بولر کشف
 ساره دل کمال بلا همت ناسن ایدی بی کران تفکره و سوزن دل بوزینه در بچون راست

بوسه که کوثر بوزینه ابرش میانی آید آتش اضطرابه دوشدی زینوریک باشد مورد
 ملح کی اوشدی کلاه فلک باشد طارک لای دوزوشن کوزن تارا اولدی اما قوت عقله
 کند و سن جمع ایدوب کوکلند ایدیا ای نفس کوید کی شامت حرص سی نجه و رطه سمنه که
 آندی و علت عقل سنی اصل خطر عظمه گرفتار آندی اما بخدا ملک کر که دام زرق
 خصمه اولان گرفتار اولدم و کلام اهل نفاق کوثر قبوله همان بن استماع قلم صاحب
 غرضلک شست فریبندن یراق همان بن سینه بپشدی و بداند بیلک نش خا سوا
 همان بن قلمی ریش اندی ان هذا ليس اقل قارورة كثرت ع بسیا کز آتش از غصه سوز
 حال ایلجله و مکر دن غیری دستگیر میسر دکلدر و تزویر و بلیسندن غیری بلی میسر
 دکلدر اگر عیاذ الله غفلتله سنک بپشلا جزیره سته دوشیدم رشتنه کلام بر وجهه
 منعقد اولیدی که انا مل فکرو تا مل انک خلند علیر و کیدی اگر انکه کند و بی تسلیم
 ایتوب تقسیم بر کوشه ده محوس قالوب ایلجله نا اولیدم و اگر اقدام ایدوب بوجانبه
 بکملک دلم ضرورت سفینه سینه می دریا به صلوب غرق و هلاکله اولیدم چون
 بن کند و پیشه عاقبت آبادی قیوب بنی اندیشه عاقبت زمام اختیار می برناجست که انکه
 و یروپ انوک جزیره سنی بها شاسن ایدیدم صدم بار بونک کی بلایه ارزانی و هزاران
 هزار بوندن نریک غنایه سزاوارم **بیت** مز دیوانه که زلف نورها میگردم هیچ لایتم
 از حلقه زنجیر نبود پس سنک پشته ایدیا اول مسوره صلحه مرزند زوجه علارجی
 معلوم اولدی هیچ غم حکمه و زمین خاطر که دغدغه تخمین که کم بزم عورت لریزده بوز
 عارضه جوق واقع اولوز و بزم قلم لریز می جمر و ز قانندن ایلجور قوت و اندک
 بدور و زنی الحال اول حضا نلور دن زایل اولوز و بزه اندن اصل و ضرورت
 اولمز که سفینه قلمی چکوب جمر موق و است و موق بینه برینه قوق بزه غایت
 آساند و بزم طایفه جوانک خلا فقه قلبک وجودیله عدی کیساند چون نیل
 زنده اولموت میسر د بوند نه نقصا و مضایقه و ارکه بوزم قائم زده غایت محقر و
 علمای کبار و فضایل حکمت شعاریوید مشلور که دور و طایفه دزد و دوشنه
 طلب ایه لر دریغ اتمک جائز دکلدر و اولی شاهلورک صلح نفسلر چون برشته
 طلب ایدر لر دریغ اتمک کرک البکی فقر که استغاث خیرات و احوال حسنات بخون
 حوائله دن جزئی نشه دیله لر بدلی اتمک کرک اچجی ساکودان قابل که فیض ایل
 استعداد کامل حاصل قلمش اولر و انوک طلبنده اقوام اهتم اوزره کلون شاق سیه

شهر قبله را اندوه زهن و اولویت یارب عظیم و تقهید شرط مبالغه تقدیم اتمک کرک در رنج
 احباب صدقات استسایک هر بنسبه کم سبب فراغ خاطر لوی اوله اکا دست رس میسر
 در بیعت انبوت اول یابیده مضایقه بی مجال و بر عکس کرک **بیت** چیست نقد جان که توان کرد
 بر جانان نشاء در چه باشد کان بیای دلمی توان فکند اگر بوجایه توجه اندن اعلی
 اید بیک قلبی بله اوبی کلور دم که بیم قدمده سنک چشکه تحت کامل حاصل اوب
 بکارخی بو خدمت سببیل سنک جانکدن مت عظیم و اصل اولور دی بخود قلمدن
 اولد کلو بخود دم که اندند و را اولور آرزو سنک دغری سنک خاطر خطور انز
 زیرا که اطراف جوانی غم فاند و هله طوطور و بکارخی قلمدن صغیر بنسبه کلر در کم
 من بعد رسته تعلقی اندن قطع ایدم که شاید بوسیله ایل اندیشه بجز اناهل عیال
 تاسف حرممان ملک و مال دن خلاص بولور و اولور دمندی دخی عموم جک بوز
 و هموم جانکدن آردن قور رب ثواب اولور **بیت** یارب اینک قطره خون کوراهی
 خواندند تاکی از بیداده رویان ستم خواهد کشیده سنک ششایدی قلبک فند
 در کم بله اوب کورمدک جواب و یردی که اندن قورم کلرم بوزینه لورک رسم قدیمی
 که چون بر دویستی زیارت کید زور و بله لورک اول کوفی حسن شادمانه آخراید لور
 بر جملده دست غم از من صحبت لوریه ازمیه قدیده اوبرامن عشر تلری کورینه قلب
 آند اوب کتم لورک اول جمع رنج و نختند و منبغ در دوشقند و هر حاله بر خالیه
 آینه عیشی مغر و هدم بر المله مشر بجنوری مسقض و مکدر ایدن اضطراب و آتقار
 سیندن قلبله ملقب اولمشدر و منش خاطر اولدوغی اجلدن خاطر ناسیله
 اولمشدر بر لحظه بر مرسته اوزره قرار ی یوق در و بر ساعت عدم اضطرابه
 اختیاری یوقدر **بیت** هر دم بهوای دلربای در کست هر لحظه ز روی فکر جای
 در کست چون بر سنک زیارت حرمک نیت احرار غری میان جانانه بنیادن سنک
 و سکا مقول اولان عزیز لورک شرف بداریله مشرق اولدقده نشاط کامله و فرا
 شامله حاصل اولسون دیو قلبی اندن قورم کدم حالیا عقل صحیح فتنه قیصر مجید
 که اول مسودتک مرغی مزاجی یلم و مداوایه احتیاجی ایشدم دخی قادر ایکن اندن
 در بیعت ایدم چون سن بویاده مودت و محبتن بنم صفای نیت و خلوص طویم تدبیر
 بیوز سن جای در که معذ و بیوز سن اما محقق و مقرر در که سکا اقربا و احباب
 سوله ظن استه لورک که سکه بنم مایبند یوقدر سواقی لولقی واریکن و بنیک

و داد و اتحاد میا نموده استوار اینک بو محقرده مضائقه کوسدم و بر نسنه نک بجوی
 بکاسبت نر اید اوله وسکا و متعلقا تکه اندن نفع کل عا ند اوله دخی سندن دین ایدم
 پس منیر یونده و منده یفته و مناسبت بلکه فرض و واجب بود که بینه مقام معبود
 رجوع ایده و ز و قلمی که انده قویوب کمتشدم سلیمه کوبانده تحفه ایله و ز هم
 مقدست وار لیه و هم باب علاج تقصیر و بها و ز رو کور لیه سنک پشست
 بوزینه د ز یو کلا می شستدی تشاط تمام و انبساط ماکلام ایله و نوب پیشه به
 کمدی حصول مراده و صول تام اعتقاد ایدوب شتابله بوزینه کتار آبه یستدر
 بوزینه کرداب بلادن خلاصا و الحق صحرایوب بر درخت اوستنجه تدی و وظایف
 شکر کردگار و سپاس پروردگار و قیام ایدوب بر شاخسار اوزده قیام ایدی سنک
 پشست بر زمان انتظار د ز صکره آواز ایدی که ای یار عزیز قدسه سن کر زمان فرصت
 زواله و وقت حلت حد انقضا و انتقاله د ز بیت رحمتی فرما که کار از حد
 گذشته روی بنماک انتظار از حد گذشته بوزینه کشفک بوکلامنه طائر کفان
 و خنده زاناییدی بیت یاد میدار کایچه بنمودی برخلاف وفا جان بودی بن
 مدت عمری شهر یار بقده و هر یار دوز کار ک سرد و گرمی و درشت نرمی کوردم
 هر چند که زمانه احسانی بندن استودا ایدی و سپهر بندن بوزندوب
 و پردو کنی بینه آلدی و بنی منکوبلر زمره سنه و مغلوب کرجله سندن بیلکدی اولر بینه
 د کولر که فوائد بجزه د ز محروم اولوب خیر و شری و نفع و ضری لیم و موضع و فایده
 عمل نفا قد ز تشخیص و تمیز قلم بوسودا د ز فارغ اول برخی جوانمرد مقام
 او توره و حسن دعواسن آیدوب من بعد و فا و مروت لاف اوزر بیت مبنام
 و فا و بر زم خوبان که کوبه از وفاداری ندار ی هنر و معرفت دعوی سنا ید نک
 و کرم و مروت لاف اورد نک عیاری وقت آزمایسته معلوم اولور و نقد
 امتحانک استیاز بولور بیت خوش بود کرمک بجزه آید بمیان تاسیه روی شود
 هر که دروغش باشد سنک پشست ایدی که بونه سوزنند که نیم حقیقه ایلرین
 و نه اتمت د که بکاسبت اید رسن حاشا که سنک خلاف رضاک نیم خیر منه
 کلش اوله و یا سنک با یکده قصد و غدر فکر مکر پیرامن خاطر ایده و دوان امن
 اولا کربنی صد هزار بار سنک سارا سنه لرخاک آستا لکدن بوز چورمک یوقد ز
 و اگر تیغ اغراضه سینه می صد جانک اسنک خیال وصالک د استیذی صالی

فیلد

ویرمک یوقدر شهر یکا ستم جان کرک نه جهان. تنه صحت او کور اولسه جان کورومه
 نرسن کوکومه سرور کوزوی اتمون خدایه نوزده بوزینه ایدی ای نادانی اول شیر نظری
 صافورسکه روباه اکیا ایدی اول خدایه دی و کوشی یوغندی سنک پست ایدی یغدا ولسند
حکایت بوزینه ایدی ایشالک کلسد که بر شیر پنج جرم مبتلا اولدی باوجود
 لازمی بتجریدن که اقلب اولوب جلدی دباغت اولمشد ریبه و سخی بوزی بود و شش
 جاد و قوی دی و نفس ایدی آخر خارشا اندامدی یکاریه خار خار تمام عارض اولوب تو
 کوندن کونه ساقط اولدی و برکت حرکتن محروم اولوب تسلط سکاردن قالدی اولک
 درگاهند بروباه واریدی اولک فریسه فریسه یی کاسه لیس ایدی و رینه لقمه و
 قراضه طعم سی زنده سی و بقیه طعمای و عطیه افغای پرورده ایدی چون شیر سیر
 قالدی روباهک حلی خراب اولوب تابه اضطرابه دوشدی برکون صیق عیش و غده
 جوعدن شیر زبانه ملا می داز اید و با ایدی ای ملک سیلک سینگ سنک مرشد عارضه
 پویش و حشمتی جانندن بزار اتمشد و ضعف حلق و اثر مللک تلم خدامه بلک
 خواص عوامه مرایا اتمشد **بیت** بر جان و صد هزار جانی لرزد و بریم تحریر جهان
 می لرزد. بخون بوادی عضالک معالجه ستم اهل اید رسن و بودرد و آخر شک
 مدا و اسنه التفات المیزن ایشتمدی دیشلردن اذلم تک المیزن فالمعالجه فی المعالجه
 سیره و کلمات تاثیر ایدوب ناله اینی و آوانخرین و لم ایدی **بیت** مرا خاریست دود لکا
 بسوزن بر می آید دلم خورگشت و این خار ازل بر من می آید اید و باه مدت مهادیدر که
 بن بوغضه دن قان اهرین و علت جردن بن بلورن که نه تعجب که دن ضعفدن بدیم ناله
 دواندی موسر بوتتم شاه دواندی بلر بومر نه علاج دوا میسر د و بودر نه دار و نه
 شفا میسر **بیت** مجلسد حاضر اولن اطبا و نهیری که فتنده ما هرایدی ایدی بو علت کرم
 کوش و دل جردن عین می علاج میسر د کدر اما بومرک زمان حد و شدنالی هذا الان
 بو فکرده بن که بو ملوب قناع امتناعدن نه حمله یوز کوستره و بومر اوج حمله و تدبیر
 الیه اله کیره روباه ایدی اگر قومان ملک شرف صد و ربورسه بن کمترین بندکازد یکاه
 که کمر قصدی میان خیانه چکوب قدم جد و جهدی طریحست و جویم قوی امید بودر که عین
 اقبال سلطانی و فرد و کت خسر و الی الیه اله کورم و شاهد مقصودی عنقریب ملک روزگار
 کنارند کورم سیر ایدی ای روباه سن بونی دن دیرسن و بومر عیانی یغده اها تله
 اثبات اید رسن روباه ایدی ای ملک خاطر مه بو خطور ایدر که ملک پویشدن نه خویج

مناسب و کلد ز زبان و اندامند موی که صورت و جاهات آبرو وید و کلد و کلد ز
و جمال صورت و سکه و هیمتی بی اجله نقصان پذیرا و لمسد و بوجالت او زده شیر و کلد
امک و کند و سنی آشنا و بیکانه به اظهار امک حشم شانی و مهابت و شایسته نقصان
تمام موجدی در بر و بی صلاح کوردم که مطلق کند و یا عینله و پیشه به کورم تا ملک
آی کند و الیلطوب کو کلی مدحه اند و تا و لپوره شیر اید و بیخه میسر در جواب
و یری که بوبیشه به قریب و چشمه غریب وارد در غارت مار و اگر غنیمه بحر عمارت
و لطافت و صفای خجل المیزان حیوانی **بیت** در صفا خون رخ کار نیست در لطافت
پرو جان شیر نیست بر کار هر کونا اول چشمه به کلوب بر تو کرک بار کثر غری وارد ز که
اول چشمه حوالی سده کاه اول کاه یا تو ز کاه او بود مر جود که آنی چلیله به بوبیشه
کورم اما ملک نذر المیسون که چون دل و کوشیده یا قسیله سایر حیوانات خاطر
خوشایله شیر و باهک ملتسی اجابته مقرون قلوب شرط بر بوری نذر و عهد اندی
و موافق پیمان ایمان غلط و شداد لم موکد و مسند قلدی و باده دخی نفت استو
امید به سر چشمه جانیه سقجه اولدی چون غری بر اقدار کور دی ماسم حتمی بر کور
مقو و تبصیه آغا نالیدی و ملاطفه ایله مصاحبتاید و بانه دوشوب قنده
کید رسیده کندی **بیت** بشرین زبانی و لطف خوئی توانی که سلی بویی کسی پس صوری
که هیما رسن بخون بویه بخور و زار و بخور و نزار کور و نزار خنیدی بوکار بار کا
متصل این اشک و آغریکریکریکد و بچلیله به به تیارند اما ال ایل غم غلظت
تلف اولی اولدم اول دانه بخور و خرمن عرم بلا فایه و از می اولدی اول کاه
دکلو اعتبار قلیم **نظم** عمر خورش تیار یندیم ز کاه و جو هین نای شنیدم خورم
هر روز خون در زبانی به همیشه خاک بی لیسیم ز دیوار مکر نعیم اگر زار و نزار
که غیر از خاک و خون خوردم ندارم دو باده اید ای سلیم دل بجله الله که اللک یا غلک
و ارقوت ز قنار و اقدار قرارده قصورک یوق سوسه سبیل به بو محنتی اختیار اید و
ضعیف و نزار بودم باریه که قنار او و رسن خور آب و یری که بنم بار کسل کله
اشتهام و از هر قنده که وارم بکار یا مشفق حکم در کاره بوشلی سولمسور در
مشور کلی که خرید و کونه دعوت امتشامش **شعر** بنی قنطاری چون دهنه کوز بو
به او درون حاکمت و لمسد تره خور صوه با وجود که تنه این بویه به مبتلا دکلیم بلکه
ابنای چشمه بر یخه کوفتار در وزیر بار باده اینس ناله و زار در **بیت** هر کس

بدمه خویش گرفتار محنتیست کس نداده اند برات مسلی. بویاید چون زمان نقد افکار
 عیار اعتبار ده اوریتم آخر کار بونک اوزدنه قرار قلم که چون خسته اند دینک مقام
 جام محنت انجام مقدر دزد و جامه محنت کیمک محقق عمر اولدجه یوخانه ده سکن اولو
 کازد خد متند نکیم و چون حال عمر دن بخوار دارا اولق محالدر کار سبکبارو عاری
 بار دن حکیم **بیت** کشتی سنگین کرک مانند کیم سازه کرک زیل کبی اولق سبکبار و روباه سکار
 اید یای عیار **بیت** کجور و محنتیله عمر چاغن نه بکلسن طروب آخر یوچاغن بخون
 اتمایه سن میل علفزاره چکوب غم یوکنی خروار هربار بلر می سن از ارض الله واسعه
 عرصه زمینک زیکه وسیعی و از سنشور سیر و اقی الارض محنت نه کار و زکار اولو
 سربایه کار د **نظم** سفر کن خوجای تو ناخوش بود کزین جای رفتن بداند نیست
 و کونیک باسد ترا جایگاه خدای جبار ایحان نک نیست خراسیدی چون هر شخصه
 قنده ایسه در زق مشور مدد و اندن نریک بر حبه و اصل اولم بس حرم استندن شداید
 سفره ارکاندن عذاب و عقید نه غیری سنه حاصل اولم **مشوی** کلودیه کاوالی
 مقدر افراختی و تنی کوسه کوکلکی کیک طوت کوسه در دله طار کشتی یوکل و مقدر
 نصیبی زک نه اکسلودونه ارترا بد رسه سعی هزار و روباه اید یو کلیم محل نامتد
 و بوصف صد نشینان مرتبه قناعت و تو گلدر هر کیمسه به بوسر مایه میسر کلدر
 سنت حضرت باری جل ذکره بونک اوزدینه جاریدر که عالم اسبابه هر نفسه بر تو انسخ
 الباب میسر اوله و مستب که استاه شخصی کسب و انکساب بسبیله مرد و قلع بکسب کوسه
 کاسب بود حبیب الله اکوچار سبه بر مرغاره ایلم تسی که زمینی جوهر یوکل کبی کبی انوار الولا
 از هارله مزین و سنور اولم و هوای عطر فرو شل و طبله یی کی نسیم غیر و نسیم مشک از فزایله
 مطبیت و معطر اولم **قطعه** هوا یی خوش و ضایع خوب و دلکش چمن زاری شکوفه
 منقش عباری تو تیا چشم آهو کیهی سنون رنگی من بو بودن سابق ایستادن
 بر سینه دخی بوضیعی امتسدم و الحاح و ابرامله اول مقام بهشت آینه ایلمتسدم لان
 اول عرصه فراغده حضوره تمامله آرام و حرام اید و اول ریاض امن و سلامتد صحت و
 عافیتله کیمه و کوندرا و لیونب و انجری کید ویر حرام ایلر القصه روباه مکاردم مکاری
 پرکار وار کارافسانه و افسونی اولد کلو تکرار ایدی که نان تروزی تو دتدیر بشود
 و حرام جمعک دیک حرمی کانون در و ننده قندی طشتی عاقبت تمام اختیار
 و روباه حیله کارک قضیه اقدار تسلیم ایدی و اید یای دلیل بسیل هدایت سنک

سنك اشارك كه محض شفقند و فرط عنايت كن ناسيدن اطاعت عین سعادت و فرمان
 و اجابا لادعائكم جانك مطيع و متقارن و من بعد سكا صدق و صادق الوداد و رفیق
 خالص الاعتقاد **بیت** بنی بر بار صادق آكلم هر نه فدا زالمسك و زمان بزم و روباه
 بر تو و بر آبی یوندر لب شیرفته كور دی شیر دخی كور بچك استها سندن غری صوفی
 و صفر ای یوندری و غایت شغف و شرف هندن صبر بحالی و لبوب استعجا الله اكبر
 جزو كمال شغف و هزار دند زدن و خنكال قتل و كلا لذن خالی دك لدی زخم بر جسمی
 اندام خرد كار كرو لبوب خرباره بار صد باره پنجه شیر دزن خلاص اولوب قاجار
 كندی روباه شیرك بمرتبه ضعف كور بچك بقب اندی بحال الله بنده استعجا الله اكبر
 بخصور اولوب زبان ملاشكلا ای دی آیا نعدیب حیوان بك فایده دزن نه حاصل اولوب
 و بومده بحال فرصت یا قیكن استعجا الله اكبر و بر و زخم و احتیاط شرطی
 یوایدی كبر مقدار كند و كی ضبط ایدوب و قادر و ثبات یونی اقتضا ایدردی كی عنا
 نكینی لذن قومیدك تا آخر كار بشما ز اولمیدك **ع** از بشما فی حسود آخر جو كار
 از دست رفت بولكات خیز سیرده زبانه تا نیر اندی اما كند و بله فكلاندی كی اكبر
 امده اهل الذم دیم تردد و تحیره منسوب اولورم و اكر وقت ضعف و ضعف قوت
 حواله فلم الترام عجز و اعتراف ضعف لانم كلوز و اعدای دولت و مدعیان ملكك كیفیت
 حالمه مطلع اولور لاجرم صواب بودركه روباهك بوسواله عفو و خشنودت جواب **ع**
 حضور مده بوقع كمال ذن آتی خیراید و بمر بعد بوقول اجدان آتی هجر ایدم بر سایدی ای
 روباه كمره بونه كستاخلق نه حد كدر بلزمی سنكه ملوك دزن هر نه صادر اولور سه رعیت
 اكاف و قطف طبعك طور ندن نقدید و انك سرن و سنن صوره كیمك انك نه حدیدر
شعر كیمك حدن بود ابر در شرفه رحم الله امر عوفه **بیت** نوسر بر خط فرمان نه چه كاری
 این وان داری فیرتی بضاعت راجه نسبت باجه انداری هر جا كوفلو كه وقوف احولی
 ملوكه محمل اولمز و اسرار و اجلا امر اسلاطین رعایا و سلاطین حوصله سنه صغیر لا محمل
 عطا ماه الامطایهم **ع** بهوی بیچاره كاحر صلیه باز نیست بوسوال ذن فارغ اولوب
 و خرنیه كورمكه بر حیل ایلله تا بوسیلله ایلله سنك خلوص قلب و صفای باطنك بجا
 ظاهرا و له و تربیت شاهانه و عنایت خسروانه ایلله محض و اولوب قرآن و انشا الله
 سیاننده آفتاب قدرك درجه ارتقای بوله روباه ینه زمام حیل و توبه توبه
 ینه الله اولوب خفته كندی و تلقی مالمه رسم تحت و سلاخی برینه كور دی خزان

اعراض ابدی و انقباض صورتی که سر و پای ابدی **بیت** چیست رنج بردن روح چون تو یاری
 کز داه بیوفای جز قصد جان نداری. ای مکار حیل کار اول بی عده لطف و وفا یله نواز
 اندک بعد بر سر سکاری پنجه سته سفارش اندک **بیت** بخلی آزاری بولم برتر یازدی تویم
 بر مسلمان بونی کافرده انمزد و ستم دوباه ابدی جای سکه خاطر سینه تویم اندک و خیال که
 نه کلدی که مجرد بولسم کور و بیک برنجی قویوب کدک هنوز سوکت خاری مشاهد
 تماشا ی کلزار دن کدک اول کورد و کل جسم بولسم در کف افسه اسالفه بمقا
 بقیه ایدوب دواب و انعامک انتطاح حالی اخون رسم یلشوردی زیرا که بوم غر ارد که اول
 از هزاره مشغول و انواع و شماری جد و شمار دن بیرون و افروند بولسم و تمسک
 غالمه ندکل جانور و اریسه بوار یله کلور لردی و بومیشه ده ساکن اولان حوش مضاعف
 و بر لردی حالیا بومیشه که آب روان نعمت فراوانه یادی بولسم بسبیل انواع
 و حیوانات مختلف الطباع دن خالی ده اتفاق بونلور دن بعضی که لعیانا سنجیلر بول
 کلوبا اول شکل میسوی و هیکل غریبی که کوره لر اول غرا حوالی سندن تخرن بومیشه اهاکی
 فراغت و رفاهیتله روز کاد کور و بیکر بر لور و هر بریزدن زیکی انسانیت و احسان
 قصد اند و مکر بولسم سرفی اعلان و بوسیا نک حقیقتی که همان بونما یشد در بیان
 تلیه ترس و هراس و منت و سیاس بر وسیله ایله لال علی الحزن تقاعله تولی نه انداره
 حاصل اولور **نظم** گفت دو به آن طلسم سحر بود که تراد جسم و سرشری نمود ورنه از تو من
 بن مسکین تریم که شب و روز اندل بنجای جرم کوزان کوند طلسمی سخی هر شکم خوار
 بد اینجا تخی بن اول وقت فکر اند میدی که سکا سینه ایدیدم که اگر سینه سینه بر شیخ
 کوره سز سجاد و هم امیه سن کوکله سینه کور میه سن فاما شرف ملاقات که کمال
 شفقت و شفقت ز حالیا اخون اول صورتی معینیک که نینی بلدک حقیقت خانه مطلع
 اولدک لار مدر که مزید بومقوله هوسنی خیال که کور میه و سوسیه شیطان و اهریبه که
 فان الوهم شیطان جسم خاطر که نول و بر میه سن الفصه لواصل مدعه لور که کون
 درار کوشی تعربک و بونوعه خیل و سوبله اول صافی دینی به میشه جان بنده عمر یک
 ابدی تا بر کوره دخی آنک افسانه سته فریفته اولوب زمام طمع خای آتیه شیر کار نه
 جلدی دوباه المرواروب شیر خوک قد و یخیزن کور و پنا ابدی **بیت** سوختل ای
 آخر که جسمک باجر جان کلدی قرآن ایمان عالم کوحیات جا و داند کلدی اما ز بهاد
 ای ملک مکاندن بر نمیوب دایره تمکین و وقار دن چشسون و خزانوک حوالی سینه

روز

خاطر مدینه فارش

مصاحبت آنه و خیال ملجعت که احتمال محال در خاطر که کوزه‌ای علی‌الحقیق بر او عین بقیله
 فیکر که **نظم** ماه اول و رسک آسمانه بقمیم سروا و لو رسک بوستانه بقمیم برکل اولسک بوستان
 دهرده کوزا جیله و لستانه بقمیم سنک پشته ایدی بی راست سویلر سن نیم یو باده انجایم
 مرتبه افراده در و واقعا قلک بند بر جملہ نکر و موثر اولسده که هیچ بر هر هم اعتدا
 الیام بولق یوقدر و نفس عذاری و رسم بدر کرداری صغیر حالده شویله منفس و رسم
 اولسده که هیچ بر آراستغفار و استغفار الیه یوق بوق الدن کلوز بلور تجرع
 شراب نالو نکر افرانکی مضم قلمش سن و بی شیشیر زهر آیدار اشتیاق انکی مقدر
 امیش سن **قطعه** لایتم ارباشدم هم در خون نشست تا هر یاری چو نوادم ز دست بچون
 هر کس شکست خود که کرده آنچه من کردم بدست خود که کرده کسور جا و بی جام عذر خواه
 هم یار در خواست عذر این کاه بونوجه جان کدانی ایدی و بخت زده و شر سارده
 کدی و باقی عمری غمت مفارق قد مگر ب هر که که بوسر گذشتی تذکر ایدی کند و
 کماشته اعتراف ایدوب زیان انصافله دیدی **نظم** که ای مد طالع وای بدستاره
 الکاسن سکا الدن نه چاده هوا غولینه ویدک یولدن آزدک و فاسر نامه سین
 اکثر یازدک **بیت** بر من جفا ز غمت من آمد و گرفته یار حاشا که رسم لطف و طربن کردم
 نداشت بود در اول طایفه نیک و استایه که یار و دلمه ایره و یا بر صدف وصلی انه کین
 بعد غایت غفلت و نهایت غنا و تند ز ضایع ایدوب چاه ندامت جا ویده و دوشه
 و هر باری که باشی طاشه و طاشی باشه اوره مفید اولمیه در سنک جیلہ ایل بیک کره
 سعی ایدوب اول و رطه و نجات بولمیه تا قلی جانم اولانه لازم ولاید در که اکثر اولم
 بو حکایاتی که ایدوب بواشاراتی بنا کار نه پیش نهاد ایلیم و هر مطلب که انه کین
 کرکسه خطام دینیدن اولسون و کرکسه یازان معنودن آتی عزیز و معبطیه زیر
 اولنسه که الدن کیده تمایله نه الیه کیر جو و فواته تاسف و تلهف فایده و بر من
نظم مطلب چون دست بدم مغنم شمار و انرا ز کفیده که بشیانی آرد بسیار کره
 کج در آسان دهد بیاد و آنکه ز رخ بدر می غصه خورده از دقه باز نیاید هیچ حال
 چند آنکه و فغان کند و جامه دارد **باب** ششم آفت بعجل و حضرت
 ششلیه بیان اید که حکیم ربانی چون بود استانی تمام ایدی لای عالم کثیر هر و روشن ضمیر
 تشریف خطا بارزانی بویوب ایدی **مشق** الای لیل باغ معانی دلک اسرار
 غیبک بر جانی قدک سرو یا صقد سر حکمت سو زدک ز روح قدسی که عبرت معلوم

اول طایفه نك داستاني كه مطهره مي هوشنگه حاصل اولاد قد نصركه محافظه سده اهل
 اند و كسي سبب ن ضايع قلم بعد ك رباب ندامت و غرقاب ملائمه دو سوب هر بار ي كه طبطا
 اضطرابا يليه معينه اوليه و اول و رطه دن شرطه تدبير ايله ساحل بخانه وصول بوليه
 حالي حجاب فضايل اكساب دن ملتس و متوقعد كه بيان بويه و اول طایفه نك داستاني
 كه امضاي غريميده تعجیل ايدت فوايد تامل و تحلدن عاقل و كردن كالي فرايد تايي و
 تفكودن عاقل اوله و انوك عاقبت كاري نيه معضی اولوب خامت ك رباري نيه نفايت
 بوله و تخم شباني مزريه دلده ايجك بعه برودن حال اسبقال مین فعاله ديكك نه
 ثمري و رور برهن بركو ارجوا هر ز واهر دعا و تنليه طوق دهانه قویوت راي كاكار
 خاكيا نيه شاداندي و ايددي **بيت** شها بختك كوئي نايده اولسون سعلات
 دك مكلده بنده اولسون بر كسه كه نايكا ريفي صبر و ثبات او زده اوليه و اساس
 مهمتي مسار سكون و وقار ايله استوار قلبي عوايق احوال دنامه معضی و خايم اعمالی
 ملائمه معضی اوله افضل خصل حميده كه قدرت يزداني و خلقت انساني اخله
 آراسته قلوب عالميان او زده انك بر كسته رتبت كبرياري بوردن شد و خدمت
 يثا و قرار و فضيلت علم و وقار در **بيت** برده يازي خزانة خردست هر كرامت
 ديور دات علم نمك ما يده اخلا و در ديكر نه نكته بود كه حلي قلب ايليك ملح و
 بعضي فرضا بر كسته كه تحصيل اجناس و فضايل الله بني نوعند ن ممتاز اولسه و تقدیر
 اضاف و فضايل الله بني نوعند ن ممتاز اولسه اقراي مياننده كوي مسابقت ربوده قلعه
 چون خشونت طبع و غلظت قلب و تمسك نرا حله موسوم اوله ساير هنراري معدوم حكمنده
 اولوب سؤل طعام بي نمك كي كه مقبول طبايع اولمدر محروم اوله و خواطر انوك خفت
 مزاج و رككت را يندن مستقر اولوب طبايع انوك خشونت طبعي سبيله مصابقت
 ابا و امتناع قلم با وجود كه حضرت سيد كاينات و سند مخلوقات علي فضل الصلوة
 و اكمل المحييات كه سميع كالان ايد ي خطاب مستطاب رب الاربابا كا بو سوال او زده
 و ارد اولدي كه و لو كنت فظا غليظ القلب لا افضوا مني و لك تعني اي طبايع فضل و
 فاضل الكون غليظ طبع و زشت خوي و سخت دل اولمك هرا نيه مواكب كو اكب انجا كا بخرم
 كه كابلير اسكده شرياتي جمعه لود زيات النفس و ابرار كنده و تار و مار و كاري
 و صاحب مز خلقت و بدرا ياب دين و ملت بني فكرم حضرت ابراهيم علي نبينا و عليه السلام
 سلام تو كامن رب رحم قرآن و ديور و قرآن لزم التكرره و التقد مئنه و توصفيل ساس

بود

یورسند که انرا بهیم و آه حلیم و الحاصل و ضیلت علم صفت مطبوع و مرغ بود و حلیم
 دل مقبول طبعا عدد و محب و قلوب در **بیت** ستون خرد بردیاری بود سبک سر همیشه بخوار
 بخیل و شتاب را بیا خرد قنده مرد و در حکم کامل قنده و سوار بر شیطانند محسوب
 و معدود در نه که یورسند در آتایی من الرحمن و البخیل من الشیطان بود که ملحق
 معانی سه سبک نظریه بود و جمله انظام و بر شلورد که **بیت** تو بخیل که اول شیطان
 اشیدز تا فی جبر له رخا ز اشیدز **بیت** مکر شیطانست بخیل و شتاب لطف
 رحمانست صبر و اجتناب با تائی کشت موجود از خدا تا به شش و زاین زمین چرخها
 و دهنه قادر بود که از کاف و نون حد زمین رد یکدم آوردی برون این تائی از پی
 تعلیم نیست صبر کن در کار دیاری و درست هر کس که تمسک بود نده ز نام اختیاری
 قبضه بخیله ویره لایحیم آخر کار ری ندایم و خاتمه امری ملامت ایره **بیت** هر کس فکر
 تأمل علی کبر پیش آخر الامر از آن کرده بشمار کرد و صحایف اخبار ده و لطایف اسرار
 بویابه مناسب حکایات بسیار و امثال و روایات بشمار وارد و اما بوجه دین
 اولی اهلک راستانی که بی تأمل و تائی عنان تو من نفس دست هوا به و بری و خون
 نخله آلوده اولوب راسوی بیچاره نک فانه کیری سیاقه ایق و سیاقه او فعدر
 رای استغفار ایلدی که بخدا و اشیدز اول **کاست** برهن ایدی روایت ایدر که
 بر اهد مدت مدید بخرد و نصکوه تصداتی که **التک سینه** وظیفه سند ز قیام ایدو
 تناکو و تاسلو فرمانها مطاعنه امتثال و اتباع ایلیم پس بوضاحت اکره نهاده
 زمانه دین بسله مشاوده اید و ب شرط استیجاز و استیجاز به تقدیم ایدی ز اهد
 ایدی غایت صواب فکر افسر سن که نزوح سبب صلاح معیشت و موجب نظام امور
 دنیا و آخرت و بقای نوع که دوام ذکر اکامتفر عدد و اکامترب **نظم** مرد راهز
 نکیر دجه و دولت فروغ تابروی ز نینفر و ذوجراغ خان و مان عمر در کج بخر
 مکر را ز دیگر که هست عشرت آبله تأملی روضه امن و امان اما جهاد ایلکه که بر رفیق
 شفیق که کتوبه سن و ناموافق مضاحبه ز اجتناب و احتراز قلعه سن اهد موددی
 که نه مقوله ز نه از دل و لاج ایدوب نه صفتا و زوج ایلیم امتیاز املک کرک ایدی
 کوکدر که و دور و دور و ضالحه میسر اولم عیسی شوهر زنی محبت قلعه جوق و لک
 و اهل عفت اولوب ساحه زنی تمت و خیانت زنی اولم و هر که که زنی عقیقه و صلح
 اوله خانه می شب یاری تارک اینه روز روشن کی منور اولم **بیت** صلاح دینی و دینست

محبت زن نیک زهی سعادت مردی که زن چنین دارد زهنش نیکو کام دل تواند برد
 کسی که طالع فرخنده همنشین دارد زاهدی بختی بخت زنک صحبت زن اجتناب نکند که
 جواب و بری که حکما بزرگوارند که بشنوند زن از احتیاجاتش که و حذر و حذر
 خانه و منانه و انانه و کینه القفا و خضر الدمن خانه اول عودند که زوج آخر زن
 اکلا دی اولوب حکم اولادنا اکبارنا غایت مهر و شفقت و کمال حسن و بر محمدن بوز و
 مانی متصل انداره صرف الیه منانه اول عودند که مال و جاه و اولوب و قدرت و سکا
 الیه انده مت الیه انانه بر عودند که مال و جاه اولوب و شوهر زن سابق اندن فای
 یکنند و زنجیره موافق زوجی اوله ذوق و صحبتی کام آرد و سندن کیمت و متصل بوسه
 این شکایت اوله کینه القفا شول زن که غیر عقیقه دزد شوهر محله که غایب اوله حال
 انک قفاسته طعن داغ اورد و خضر الدمن زن جمل در کبیله غیر اصله زن بو
 مقوله زنی سبزه مر الیه تسبیح المستلزم بومقوله ازواج الیه ازواج و امتزاج
 احتیاجاتش که دیدار دلدار دیگر از هزار بار مصفا مار و حنا زجت سیاه کان
 سکا از زن سوار در **نظم** زن بد در ساری مرد نکو هم درین عالمست و زخ او
 زنیهار از فرین بد میخاز و قناریت عذاب النار زاهدینه استفسا الی که نه
 زن احتیاجاتش که جواب و بری که زن جوان نوسید که عجا از مصاحبت
 قطع اجازت کند که طراوت عارضی کیده و انک کله نجافت ضعف و خفا
 کتود **نظم** اول زن که قد اوله چو کمان نفسی راست صنگه تیر اولور جانفر آذر
 نثار ناز و لی زهر قابل اولور چو پیر اولور و دستلور که عورت او نیاشدن
 یکرمه و از بخت موضع لطف و امید و محل مهر جدید در یکرمیدن او نوزه و از بخت
 آرم دل و جان و راحت و بوج بواند او نوزدن قرقه و از بخت صاحب بلیت
 خداوند مال و فرزندان و قرقه الیه و از بخت حافظ نام و ناموس و صاحب
 سالوسه اما الی دن تجاوز انسه بلای سیاه و آف مال و جاه و سوهان عمر و
 از جان لذت اولور عمارت خراب و زراعت فی آب ماری کج باردرد و رنج
بیت زن خون بخت قدیم آن سونهد مردمان به سیکس جلد **بیت** اوده سن چون
 زنجیره بخت آبی کوزمک اولوراده شکجه زاهدینه استفسا الی که حسن حال
 بانبده نه درین جواب و بری که بو طایفه ده مرایه رغبت لطف و خلق و سر عفت
 اگر سعادت سعاد اولوب حسن خلق و دخی کامی اولور نور علی نور اولور **بیت**

نظم

عزیز

روی خوشت و کمال صبر و دامن پاک. لایحرم هفت پاکان دو عالم با او است زن خوب صورت
 که بدست او کمالی جان و عذاب جاوداند. زن نیک خصلت هر چند که زشت طلعت اول
 یا در میان و در وقت خانماند **زشتی** نکلو زشت اولورسه هدم نیک. اولو خلق خوشه
 دیده ووشن رفیق ناموافقند حدی قبل جمالدنا و کور خانه کلسن. بوباید بویایست
 بی نظیری که بر بزرگوارانک تبلیح افکارندند رستمی ایدینک کول **نظم** زن خوب فرما
 بنرپارسان کند مرد درویش را پادشاه هم روز اگر غم خوری غم مدار چوب غمگسارت
 بود در کنار. کوپارسان باشد و خوش سخن نظر در نکوی و زشتی ممکن. زن زشت خوی
 که زیبا بود یکا در درون دلش جا بود مبین لغزیش چون نیست کران دیوید بیکو
 دیوست زشت بزندان قاضی گرفتار به. که در خانه آبی و ابرو که همی پای رفتن به
 از کنش نیک یادی سفر به که در خانه جنک. در خرمی بر برای بلند که بیا نیک زن از روی
 براید بلند زانرا همان چشم زن کوریا و چوبیون شد از خانه در کور باد القصة را **هد**
 تفحص بی پایان و تجسس فراوان در صکر مدت بخت بلند. و مساعدت از جند ایل
 بر قبیله اصلیه و بنیره ایشله زن بر زن حسنا و بر محبوبه مستثنا نصیب اولدی که عکس
 انوار حسنا ری دیده طلیعه صبحی خرم و سودا زلف غیر خای طره غالیه زنک شای
 یرم قور دی دیده سپهر مینا آفتاب زن غیر نده نظیرن کورمشد و نفیس بند
 خیال علم مثلان غیر نده مثلن مشاهد اتمه مشدد **قطعه** نظیرن چشم آهو کور
 یوزینه آینه نوز او در مثل بختی. قر ارمش دکلدی پایه سینه. کنش و شمش دکلدی پایه
 با وجود لطاف صورت لطاف سیرتله آراسته ایدی و کنش حسن خللی کلین لطفه خلقله
 بر آسته زاهد همیشه بونعت عظمایک و طایف طاعت شکر را اید ایدی و یا **حور**
 طلعتله بنای عشرت بقای نوعه مبتدی و لونید و ووشن فرزند دلدند طلب ایدی
 که هیچ عاقل قاعده تاملی سبوت مجرده مبتنی قلن و طلب ولد صالحدن غیر یی اچونکه
 والدیه ایصال ایمان و عاده صدقه جاریه حکمنده در بوشغله اربکاب **تمت بیت**
 عرض ز نعت زن و زینا کشیدن مرده. همین تعجب فرزند نان بین باشد چون بمنوال
 اوزره خیلن زن چندی زاهد آینه دوز کار دن چهره مرادی کورمدی و بنال ارزد
 نثره مقصودنه از ممدی آخرنا امید ولوب روی ضاعتی خاک نیازه سورگی. ویت
 دعایه نامر لوق کاندن کشلی و بریدی چون کار و بار وجود بویولن خاک و مشرب
 عقیقه شوب ریب ریادن پاک امستدی بحکم امن یحیی المصنطرا اذا عاهه بتر علی

انجی

نشانه اجابۀ راست کلدی **بیت** مستجابا وادی دعواؤک. ظاهر اولدی کرامتی اولک **بیت**
هر کد را باک باشد از خلل آرد عایش می رود باز و الجلال. باری زاهد نوید او لیکن
نویذ عنایت باری میسوی زن زاهدک حلی ظاهر اولدی. بسرا مراد بو و صدق بر مرتبه
سره زاولدیکه بر آن فکر فرزند خاطر ندن کمزری و ادای او را دندن صکره ذکر او لا در
عیزی شسته زبانۀ کلمدی چون پنجه زمان بوما لیخو لیامیدانده جولان و بو عینا دیکی
کانوزد ما عینده علیا زاندی عاقبت خامۀ فکرت و ابویه خیال ایله صفی باله نفس
اندوکی صورتی مثاله کتوب خاوتنه ایدی ای اینس روزگار و ای جلیس عکس اعتراف
سنگ صدف جلدن ساحل ظهوره بر کوشش هوار کلسه کرک و خلوتخانه عینک
صحرای شکره بر بسرا بسا منظر خرام قلعر بزاکا علم خوب و لغت مغرب لغت ایدوب **بیت**
اولک تربیت و عیشی بایند. بذل طاق و خجند نه نهایت اسم کرک و احکام شریعی
تمام تفهیم و تعلیم ایدوب انکله تهذیب و تادیب جهنمه شرایط سعی و اجتهاد کی بقدم
ایسم کرک. تا اولدخی ناصیه ناسته مرقم اولن آیات رشد و هدایت و اناجدو
سعدت تقصصا اوزده آداب طریقت و احکام شریعتی محمل اولوب آذرمانده بعون
الله الملك المحماد بر عالم عالی مقدار و بر زاهد کرامت اسمها اولسه کرک بسا اولک
جباله کلخته بر او درمه شریفدن بر کرمیه کتوب اولورن اولار و احفاد ظهوره
بو وسیله ایل سنلر عالم فائده یاقی بو و اسطفا ایله ذکر و تصحیفه روزگار ده بایدار
قالسه کرک **نظم** قالور نامی جهانده اولک شینک که بر فرزند قاله یلکاری
نجه کستون صدف ناجی قولقدن. او نوید و دردی ز شاهراری خاوتن ایدی ای
رفیق شفیق و ای شیخ صاحب طریق بو نوع کلمات سجده نشینله لایقی و بو گونه زهاد
بتبع گذار لره موافقیدر که اولاجا بالغیب وجود فرزند جزم اندک احتمال
و ارکه بندن ظهور فرزند محال اوله وضا که ممکن اولایمکن که انی اوله بلکه محمد دره
خشی اوله تسلیم ایدیم که فرزند بسا اوله شاید که معمر اولی غیر میسر اولم بو تغذیه
دخی معلوم دکلدر که عاقبتی نه نهایت بوله سز اول نازد خیال پرست کی بر تک
منایه سوار اولوب میدان آرزوده نک و بوی ایدرسن و بوجرای نه منهایک
نهایتی ارم درس نهیات **نظم** به ارز و هوس ره نمیتوان نمود بلاق و عید
کاری نمیتوان برداخت هزار کس بیتای خام سوخته شد. که روزگار کی را بکام
دل نواخت. بوما لیخو لیانک مالی اول پارسانک حسب حالیدر کخیال محال درویی

و منی شهد و غله مالما لاندی زاهد استفسا ایدی کیجه روایت اولمشد زاول

حکایت خاوند ایدی امثالک کلمشد که بر مرد پارسیار باز رکان خوانده و طوطی شنیدی

و تاب حواش در کازدن انک سایه سنه الجا امشدی باز رکان دایما شهد و روغن آوری

صا زری و بومعامله ایلد جرب و شیون فایده لر حاصل اید زری چون مرد پارسیار خلاصه ز غلام

مطیع اید و طاعت اید و ب و عبادت خالقه بیل بولشدی و ججت آلهی مزید دل بی غلشد

اکمشدی باز رکان عن صیم الفواد اکا اعتقاد امشدی و جمله خرجی و خواجهی ذمت هسته

امشدی و افعا انتم بسیار فایده مایده ثروت بسیار بود که درویشک در لیشی فایده

خلاصه اید لو و مال و منالی و مطام دنیای سریع الزوالی جهان فایده ذخیره باقیه قویه لر

کیده **ربیع** توانکر ادر درویش بنواخر اس که خزن ز رو کچ و درم نخواهد ماند خواجه

صاحب نعمت فرصت خیری غنیمت بلو بهر کون اول بصاعتدن که انک بیع و شراسته مشغول

ایدی بر مقدارن عاید کنه در دردی اولخی بعضیسن خواجه مرقد اید و ب باقیسن ذخیره

قولور که مرور زمانه بوندن بر سبوط لیدی و پارسیا بویضا عتد نسود سورا سن اید و اولدی

بر کون سبویب نظر قلوب اندیشه بجه طالوب بطور در کن خاطره بو خاطره حضور ایدی که آیا بو

سبوره قدر من غسل و روغن جفیع اولمش اوله آخر آینه نقدی و تخمین ایلد اوزن یقین اید

ایدی اونی بود که بو ذخیره اوزن دیناره صا توپ بهاسنه اوزن و سفند امر ظاهر بود که

بونلرک هر بیستی آتی آید طوعر سه کون و هر بری اکیشر ولد کتور سه کون و بیلد قوق

الی عدد اولوب اوزن سیده بونک تسایحه سند زهره لر پیدا اولسه کون بعضی سنی صا توپ

استظهار یکنی حاصل قلم و بر اولو خا تماندن بر دختر تان بنی اوله اولد خط طوقوز آید بندن

بر پسر ملک منظر و جوده کتوره بر زمانه نصکوه بز کا علم و ادب او کرم اما چون ضعف

طغولتی قوت شبابه مبدل اوله اولس و باغ املیه چمن جوانیده قد و قامت چکد ممکن که نیم

زماندن مجا و زاید بر کسکه آغا زایده بو تقدیر چه آتی تا دینا ملک لازم مدد و بو

المده اولان عصا یله آتی تا دین بلیغ الیم دیدی و عصا قالدرد و بحجیاله شوله مستغرق

ایدی که پس کرد نکش نهی که حضورنده تصور اید و ب عصا اول سبویب محکم او کونکر اول

سبویب لایطافده طودردی و کتد و اتفاق ز بر طافده اکا متوجه اولوب او تود که چون عصا

چاق سونک وسطنه راست کلدی نهی لطف شکست اولوب باغ و بال ایلد عابدک سبایحی علی

مالما ل اولدی بو تمنای محالله پارسا نیک یوزی ترش و خیال ناخنه لرینی عمن و غمن بولک

بومشلی کتوردم که تابلسن که هر نقد فکری که پویه قلند خالص اولیه قال کتور نمک کونک

نتیجه

صلوات

واکو مکر و لعل عیسی علیه تنای محاله وجود و بر عکس کرک آکری مکر و تزیج ایسک انلودن متولد
 اولن سرکاشکی اولسه کرک **بیت** اکو رابا مکر و مساکر دند از ایشان چه آمد کاشکی نام مرده
 عاقل کرکد که اساس امور خیال محاله مستفی قلبیه واهام خامه که وسوسه شیطان و لهان
 نامدر قلبیه یول ویرمیه **نظم** سالها اندیشم با ختم کرد و بر سپهر کارما آخر چنین با آخت
 خواهد شدن عاقبت معلوم شد کینه خیالی پیش نیست یاد ران اقلیم حکم مار و ان خواهد شد
 عابد بر بعضی کوثر خا نلما استماع ایدوب خواب بندار و غرور دیندار اولدی و من بعد
 بواسطه فضول فی اصولی تلفیق ندن فراغت قلیدی اما چون مدت حمل آخر اولدی و زندان آمد
 ابدی کمالهک زمان حبسی نهایت بولدی و بر مولود خوب صورت عجب بطلقت وجود کلد
 که انوار شد و بخت مطالع چهره سنده طالع ایدی و آثار نرهد و کرامت اساویر حسیه
 لامع **بیت** بنجه فرزندان کویارانه دونهها هر بویه بنیانه دونهها ملک صبح اسیدی مطلع
 مراد دنیست کلدی و عندلیب دلی کلشن شادمانند ترنه آغاز قلادی **بیت** از محیط
 فضل زیبا کوهی آمد بدید بر سپهر شمع روشن اخرتیا آمد بدید بار سلجاق فرزند ابلیه
 خوش حال اولوب اندونکی نذر لوه و قانادی و شب و روز ملازمت عهد نه تعهد ایدوب
 سایا اورده خط نسلی کلدی و تمام همتی اولک تمنیت و تقویت و تسلیت و بر پیشه میسر و
بیت چندان خوشبختا بر تو کام دم همت کر عینچه جو کل خرم و خندان بدی آیی اتفاق بر تو
 زن پاز سلحنامه کندی پس پدنه سفارش ایدوب تعهدی باینده مبالغه اندی بدی
 خود اندک غیر مصطفی بوعدی چون بر حال او زره بر زمان کلدی بلر شاد جانیند
 حلیب کلکوب عابدی در کاهه دعوت ایدی عابد فرماں حلیبه الهاعی واجب بلوب
 ضروری پسری تنها قویوت کندی یونلرک بر اسولری و ایدی که اولر زکا اینا نوب
 قور کیدر لردی و هر نریه کسه لوا اول اوده قلیجی انلر فارغ البال اولوب حضور ایدر
 اولخی اوده بولد و غی حشراتی بالمار بودار و چیز بر دی و دفعه موزیانه نفع نمایی
 و ایدی عابد چون بواهر امتثال اندی آیی سپر بله قوری کدی عابد کد و کی بجی
 بر مار زهر بار اژدر کور در سورخ دیوار دین جوقب کمواره به متوجه اولدی راسو
 چون کوردیکه اول زره پوش نزه قامت و اول تر رفتار کان هیات برالف تصویر که
 وقت تکونده نون شکنده مشکلی اولوب بر سپرد و بر که هنگام حرکتی یوکان سوتند
 متمثل اولور **نظم** کی چوقوس شود کرد و که چو پیروان کجی نموده زن خلقها کند آسا
 نر بر لیک دوا بر اندر و سوار پنهان نه بر لیک در و موج بکران پیدا کمواره به قصد

نشر آبان هنر اکل بر خفته پستورده هلاک اتمک استوار استوار **راست** الحاله زير که موار و دن خجوب
 خلق حکم طردی زور و زار بیه بر اعوب خلقم امله کرفتار اندی اولک بر که حواسیله
 بر و طعه هلاکدن نجات بولدی بولک عقیقه نادر ساکوب راسوی جوز آلوده کور و
 بجاده راسو عایک قادر سو و اردی عابد اولک حالند ز او غل هلاک اتمک خیا لندک **سید**
 غضب بنای صبر یقیدی و دو چشم روزنه دماغه جفدی ظلت رندان خفت بدتک
 خانه عقلی یتر و بخار دیک حدت و توت بر صبر خیره قلبی بخص کار و تحسین
 احوال اندی عصا سق قالدور رب راسو بجاده نک باشنه سوبله و ردی که اول دورد
 دفتر عری و دوردی و خرمن عمر نیات باد فنا و اولضا و ردی بعده او نه کور دی بر سر عهد
 بولوب بر مراد عظیم و بر افو جسیم باند کشته و حرن خاکله آغشته کور دی و حریت بانه
 آغدی و باغ دماغه نکر حریت یا غدی کوبه کمان و ناله زانان ایدی **ع** کدر خوش تر
 ازین حال محالی عجبت در یفا که بوحادثه دلسوزک آتشی آبا اعتد ایله تسکین بولم و بو
 واقعه جانکدارک حدی کسیر استغفار ایله مدفعی اولم بونه ناشایسته حرکت ایدی که
 بند نصا دارا و لیدی و بویجه شنیع قیامت ایدی که بنم المدن ظهور کلدی **بیت** کورن خون
 ز خجلت یزغضه در خمرست در جان دهم ز ناخوشی این عمل روا کاشکی هرگز بفرزند
 عدمدن وجود کلوب بکا اکل اسر و الف میسر و لماییدی تا انک بسبیله ناهویم قان
 دو کلوب بوموقله شنیع حرکت بند وجود کلیدی بویاید که کد و همتانی دی جفتک
 هلاک نشانه و پاسیان سراپی و نکمکان فرزند در بای بی بهانه وادی عدمه روانه قدم
 خالعه نه جوان ویره لم و خلا یقه نه وجه صواب ایله اعتداده قادر اوله لم بعدیم
 کرم طوطی علامتدن خلاص یلق یوقد زورقم فصاحت صحیفه احوالمدن مضحک اولوق
 احتمالی یوقد **بیت** نام نشانه شد در محنت و ملامت ای کاشکی بوری هم نان من
 سلامت و هم زاهد بوفکر ایله مسیح و تابدیه بوالوالیه اضطرار ایدی که ناکاه خاتون
 کلوب کیفیت حالی مساهله اندی زاهد زبان ملامتی داز ایدوب بغیر و سر نشانه
 آغا زانیدی **ع** ترا هرگز ندانستم بدین نامر بابنه خدای عیب جل عن الشبهه و آن
 حالت شیبده عالم غیبدن سکا بفرزند دلبندار زانی بوردی و لغت مقابله سند و
 شوکر اری بوسید که سندن صلوات و لیدی و موهبت زبانی جکر گوشه خرم دل کرای
 مازدن نجات از زانی قلدی بوعطیه مکافاته مراسم سپاسداری بوی کرکدی که سندن
 ظهور کلدی زاهد فریاد ایدی که ای نیکو لطف خیل ایله بوفسه ز فرغت قیل

بر دل

قوش گمشد

ع کاز سوال ملولیم و از جواب بخیل بند بدم که وظایف شکر الهی و معرفت قدر نعمت نامتناهی
غفلت اندم و منبج قیام صبار دین که شاه راه سالکان مسالک و ماصیر الا بالله در طریقه
قدم حالا بایند بخیل و شتاب بسبیل نه صیول جدید سنده مسطور و نه شکر در صحیفه
مزاجه سنک بوحال ملالک همان یاره اوزره یاره احمد و تانه جراحه دینه نیک
صالحه **بیت** ملاحت قد بایه عاشق بدان ماند که باشد زخم شمشیری بدوزندش بسوز
زنایدی طوع و سولین و اتفاقا بعد وقوع الواقعة ندامت مفید اولوز و مرهم ملاستله
اولج جراحه بجه التیام بولور **علاج** واقعه پیش از وقوع باید کرد در پنج سوره ندر که چو
دقت کار از دست بونکره که سنده نصا در اولدی بویجره طاهر اولدی که بخیل و شتاب
آخری خراب و خفت و طیش مؤثر مضایع حساب در و تهو و واسط حال هالده مذموم
و مر و مستقبل حصول مراد و وصول مراد منجر و قدر **بیت** هر شده تائی که کم شتاب
بجه خانمان ایدر آخر کای اما ما مول اوله که بود اینه همین سن کر قار اولوب بولدی نه
سن مبتلا اولمک که سندن سابق بومقوله حق و قایع واقع اولمشد و کعبین لیل و
نفاذه هزار کوه بونفس حیانه کلشد جمله دین برسی شمد کیمی که اولی شاه الله اوله
باز بجه کناه هلاک اولمشد و بجه زمانا شس حسرت و ندامتله یا فوب سرکد شتی ارباب
اعتبار یاد کار قوشمشد و بجه گمشد زنده استفسا ایدی که بجه اولمشد و اول **حکایت**
زنایدی روایت ایدر که زمان قدیمه بر پادشاه سکار دوست و ایدی که متصل مرغ
دی قصد صید مائل ایدی و کار سکاره مشغول ایدی بولشاهک بر باری و ایدی
که بر پرواز یله بمرغی قله کوه قافدن اندر دردی بویچ کمال و هم مقدارندن سطرار
عقاب چرخ قنایا نشه صغوریدی **بیت** هوا ده اولج بال و پر اچدی عقاب چرخ
و همدن چرخدی پادشاه اول باری حد زه بیک سوردی و آنی متصل کند و الیل
تربستان ایدی بکون اتفاق اول باری تیز پرواز ایل بر مرغزاده سکاره مشغول اکن
ناگاه میان سکار کا هندن مرغزال مشکین بلب بدیدار اولوب شاه شیر سکار کل
شفقتد زنی اختیار آهونک عقبه دوشدی و سمند بلیما سته بر جهله عنان و بر
که بلا صطرفه العین عالمی طی ایدر کن ارش کور فر اولدی و بیک شمال کمال سرعت و سقیم الله
غبار مرکب بار زقارنه ایرمز اولدی **بیت** راه ناندازه برؤن رفته بی توان برو که
چون رفته کیدرک ملازمان درگاه برورد قالدر و ختم و ختم بیک شاهدن ایرلد
بعد زمان آهوردی نایدید اولدی و پادشاه آنوک سکارندن نامید اولدی بواشک

آتش عطر کا وزن معده سندن زبانه چکوب حرارت حرکت درون بدنی سیر و بنه سیرت قلدری
 ضروری طلب آب اینچون هر طرفه شتاباید و بمرکز جایت دشت و بنایه سوز که کید رک
 برکوه دامنش از روی کوردی که بالای کوهند آب زلال تقاطع اید و ترکشند اولان جای
 میز آب که طوبت اولان آب که بخیل کوفتی بی نفع ایدی قطع قطع سیخ اولون بیام طوطی
 نوش اید جلک محله اند اولان باز قناریله جای اورب اچند اولان تمام دو کلد
 شاه بوجر کند برایشان خاطر اولدی برد فقه بیخی هزار توقفله و تکلفله جای اید
 تجر اید جلک زمانده باز همان اولکی حرکت اعادیه آغاز اید و بجامی دو کلد
مبلغ نزدیک لیا رند و چشیدن نکند رند شاه شدت عطشیدن مضطرب و باز
 بوجر کنند از آتش غصی مله لب اولوب اولان بلند پروازنک ساز وجودن برینک ایدی
 و جام جسمی سنک حنثله پاره پاره قلدری بوجاله مقادیر برینک ایدار میسدری یازی
 کشته و شاهی سینه بولدی بی لعل مطهری چقاروت و جای پرایدوب شاهه
 صنوبری شاه بوردی کیم بنم کوکلم بوجوه تقاطع ایدن مایه مایلده اما قطر مطهره
 جامه جمع اولغه توقف خلی دکلدر تکلفد رک رکدر که سن بویشته چغوب کوردی
 شاید که بوالک مسبق بولوب جای اندن طولدوره سنر کایدار سمع اطاعة دقوب
 چغوب بر چشمه کوردی که سنک دلچسپی کیم بر قطر اید هزار خونا به ایلد رک
 ایلد و براندها اول چشمه کازنده اولش و تاب آفتاب انده تا نیراید و بت مستغفر
 منیع اولش بطوبت زهر آمیزی اولانکه غلط اولوب اول کوم دامنند مترشح اولش
 رک ایدار دشت غلبه ایدوب ترا سیم کوهند ناسغه ایدی و صورته علی عرضه عرضه بشد
 مطهره اولان آب سردن جای پرایدوب شاهه صنوبری شاه اگرچه اول
 جامی اینچون نوز جان ایدی اما جام چشیدن جوی خونا به روان ایدی **بیت** اگر
 شاه اول جای چکوری و لیکن بر یوزری بیک دو کوردی رک ایدار سب کره دن
 اید بیک بک شاه دل پرد رندن برآه جانکاه ایدوب ایدی **بیت** مرغیست که اعلان
 نمیتوانم کرد حکایت که همان نمیتوانم کرد بر قصه حکایت جام بازی با تمام تقریر ایدی
 فایدی ای رک ایدار بواسطی ناریت باری که وقت پروازده عقاب چرخه آشیانه آسمان
 طقوز طوکاند ردی بهور یرده تلف اند و کده غلیم و بوجیلن مرغ هیا کوم مرغ
 عزیز و جان شیریندن لذت ایدی کوفزار دام هلاک اند و کده تلف و ناسف ایلیم رک
 ایدی ای شاه بویا سندن بر عظیم بلا رفع ایدوب و جمیع اهل ولایه منت به تقایب تاب

اولی بویادی که شاه آنکه هلاکی بایند بقیل را و اگر میبیدی و آنش خشمی آب جله اطفاء و عنان
 نفسی دست تائید ارخا ایدوب مقتضای فحوائی کلام نصیحت انجام حکما در کبر و سرکشورد
بیت توسر خود تندیست از آنچنان کس نواز باز کشیدن عنان بخا و زبیر و مسک سناه
 جواب و یری که بنده بو حرکت در پیشانم امانه فایده که پیشانلق فایده و یرمن و ریش
 ندامت بجز احدی که مرهم ملامت الیام بولم حیاتم اولد بقه بود غصرت سینده اوکمه
 کرک و خراش نادر ملامت حجر حالدن ذایل اولسه کرک چونکم خود کرده ام خود کرده
 کایدیر چیست بومیثی کورددم نام معلوم اوکا که بوضو رتک امشالی جوق واقی اولوب بچه
 کسته در شامت بقیل و شتابله کرباب ندامت دوشش لرد و ناما و تائید اجتناب
 ایله غرقاب بجز ملامت اولمش لرد **بیت** مردم بی سنک بخود کم بود سنک کران کوه مردم
 برف سبکبار نیاید بسی هر نفس از جاز و د چون خشی هر که بقیل برآورده سنک جضایا
 قدرش شکست زاهد ایدای ای مونس واقعه و سوایه ایام حیات بچکایتله کاستی و یرک
 بحرحت دل پر دردم مرهم راحت و درک بلویم که بچنایتد امشالم غایت جوق و سرکا
 نهایت یوقدر زنه که انلرک حکما یا تجریده آیامده مسطورا و لمشد زبیرم کدر شتم خج
 مثل سایر یکی السنه آیامده مذکور و مشهور اولسه کرک و هر کسکه مبلای فعالیتده عوا
 حال و ما اندن غفلت قله و منافع و قار و فواید برد یارمدن بی بهر قالم بچکایتد
 متنبه اولوب بوسر کد شت لردن عبرت الهه کرک بود با اول کسته نک دانست کینه
 تدبیر و تفکیر بر غمی امضایه بیور و نه تامل و تحمل بر حکمی درجه افکند کورد عاقل
 جازمه لازمده که تجرید بنیلا امور نه پیش نهلا اید و آینه رانیه اشارت حکما و
 نصیحت عقلا یله صیقل اورد و جمیع اوقانده جانب تامل و تائید مایل اولوب جانب
 بقیل و خفتد ز اجتناب قله تا و فور اقبال و دولت انک سلحه سعادت متواتر اوله
 و در شت جزو کرامت جانب فضل شها مستطی التوای متقاطر اول **نظم** زمام در کف
 صبره کرامت باید که کوی عیش بچکان جهمد برایی ستا زوسر غفلت برصه بقیل که آخر
 افکندت بر زمین بر سواهی شتاب در خطریتا فکند که کوصد باره بود دست و پای
 زنی نان خطر برون بایی مکن شتاب و زاین علم روی متاب که غیر صبر سکون نیست
 رسم دانی **باب** هفتم حزم و تدبیر و حیل و تزویر له بای اعدادن خلاص
 اولمغی بای اید زاهد ایدیم ایدی معلوم اولدی اولطایفه نک دانستایی که بی فکر
 و تائید کند و لون غرقاب دریایی ندامت و حیرت اتوب قله تدبیر و تامل و عدم صبر

و سببيله دام ملائمت غماست اولد لرحا ليا مضمون وصيت هم تفصيل ايد و بت بيان بورد
 اول كسسه نك داسا في كم اتفاق دام دشمنه كفتار اوله و هر طرف هاله و اراضا لاسا
 و هر چا بن دايره كودا را عدلي بشمار احاطه قلوب كند و سز سنجيد بجه بوارده و عقاب
 عقاب بن هلاك و دمارده مشاهده قلبه بوقايله نك دفعنده بوقا صواب كوره كه انك
 بعضه باب وفاق و مدارايي منخ ايد بد شقاق و معاد اف سدايه بلكه ميان عهد و
 پيمانيه نظا و ايمان فراوانله شدايده چون انك مدد معا و نيكله بنديلا و در خلاص اولد
 اند و كي عهد و پيمانك عهده سندن بجه كلكه بلمه و عقد و شرط و ايماني بجه سر انكست حيله ايله
 حل قلبه برهن ايد ينة كه احبا بنينده علاقه محبت ز ايم دكلد اعدا ميانده و
 سطرخ عداوت قايم دكلد در را كه عارض قضي ي تيز قابل اولور و وصفه پسينه ك
 اري نهانه ايله زایل اولور بوسيدند كه بعضي كسسه لوميانده محبت و عداوت
 كدر كتم بلكه و زمانه كعدم اولور بجه و بعض اهل جهان اربهاراي حكمنده در
 همان بزمان يا غرسيه ديكر بر زمان **بيت** باهر كم بد و سني داشت كان چون نيك
 بد بد و شقي نور عيان بد و سني و دشمن اهل زمان ديدم كه نيست اعتباري چندان
 ديشلرد كه مهر و كتر اهل زمان تقرب سلطاني و جمال خويان و عهد صديق و وفاي
 زمان و سخاوت مستان حكمنده در همان كه هم بر سينك وجود نه اعما د و بقاسنه
 اعتقاد جايز دكلد **بيت** خوشست عهد محبت بد وستان بستان و لي حسود كه آن
 عهد دا و فاني نيست بجه صداقت اولور كه درجه و داد در زمينه اتحاد و واسكن و
 اساس اخلاص و اخصاص و زمانه اوج آسمانه ايرمكن ناكاه ارجشم زخم آينه
 محض محبت ز عين عداوته مقلب قلوب لطاف حالي و طراوت بهايي تنم سموم هجرانه
 مشفي اولور عداوت قديمي و خصومت مودتي و دني كا قياس اري ملاطفه صداقت مستحيل
 اولوب آشن نزاع و شقاق هبوب نسيم و فاقه مضطفي اولور بوسيدند كه عقلا اعد
 سزايط مدارايي بالكلية ناهمغي و زلزله و كليا اولك مصادفتند ز رسته طمعلون قطع
 ايد و بنا لزمه موافقت كوز و نمز و و دخی و دستلرك دعواي محبتده اعتماداي جايز
 كوز و بنا لزمه و قاسنه مستظهر و مستوث اولوب عهد لزمه اعتقاد اوزنه بناي
 امور لزمه بنديلا و درمزلركا تامات احب جيبك جبا ما عسي ان يكون بغضك يوما
 ما ضرب بيقوت كبراد و نمرخ اولمشد و همان بومعني و بونكته مفع در **نظم**
 دوستي آهنگان نمي مايد كه كيكور بدان ميان بوي دشمني هم بدان صفت خوش تر نيست

کردایی باشدش بوی نه هرد و جانب نگاه باید داشت هرگاهست معتدل خوبی
 چون برهانه عیان اولدی که اهل زمانه اظهار صداقت و عداوت چندان اعتبار
 یوقد و انای عاقبت بین دشمنه مصالح و مخالفه الصد که جلب منفعتی یارفع مضرت
 متضمن اوله ایا اتمونیت مصالح حاله ایسه کا اشتغال ایدر و اولسنه که انکه کار
 تمام و مهمی انوکه سرانجام بولور مقتضای مصلحت وقتا و ذره وصول آماله است
 تا انکه دور بدینکی و صلاح اندیشکی میامینله فتح الباب دولت میسرول و صبح
 سعادت افق کریند نطوع قلبه بوضوئیک مثلی داستان موش و کرمه در رازی است
 اندی که بجه اولمسند اول **حکایت** برهن ایدی بشینه بر عده بردخت و ایدر
 که دغند بجه طوبیادن دلاز و کثرت فروع و اصالت اصولن سدره المنورن
 سرافرا زایدی **نظم** کرامت کوکه سن صامش زینیه ایزن راحت ولور دی سایه سینه
 جهانن کورموش مقدار ذره نه زخم بقیه و نه ریح آره تحت دغند و موش
 تیرموش حریص نهاد محال طبع سریع الود که بر تا مملکه هزار عقد مسکلی ایدر
 و باب فنون و فنون بلیسه البلیس بعینه سبق و رغب دله محاله به درس و برکت
نظم مونکر ایدی غایت موش بدکیش اکا صفت فنون و بجز اییش انوکه بیلد و کخی
 بلز دی البلیس اوکلاید مزیدی دله بلیس بر آشیانه دوز میسندی اتفاق اول
 حوالیده بر کوبه بیابانی دخی وطن طومسندی و کاشانه امسندی صیاد لرا اول رایه
 جوق کلور کیدر لیدی و اول اولجیده دام قوروب و موش و بطور اصطیل ایدر لری
 بر کونر صیاد کلوب بود رخت مز بودینه دام تربیت ایدوب زیورده بر مقدار کوش
 بقیه اندی کوبه حریص بوبازیدن غافل بجهارده بوی کوش کشان به کشان جانب
 دامه کوروب جاشنی مراد هنوز کام آرزوسنه سیدی حلقه حلقه دامه گرفتار ایدر
مسئله حریصت که جمله را بیدام اندازد و اندر طلب مال حرام اندازد حریصت که جمله
 را از اساس ببار آرد و در رنج مدام اندازد بواشند موش دخی طبع طلبینه سوزان
 حقیقت دیدنه احتیاطله هر طوفه بقوب چپ و راست و زبر و بالا نگاه ایدر کن کوز
 کوبه راست کلدی باوجود که خانه دیدنه انوکه مشاهد ظلمتله تاریک اولک
 و حیات و زندگانیند امید رفته سی تاریک اولدی عقلی ایدر موش دقله نظر
 اولیسته بلا کور دی صیاد جان و دله دعا خصمی مید و بند ده کورد و کنه
 و ظایف شکری ادا اندی بر جانیه دخی نگاه ایلدی کوردی که بر داسو کینک

او تو پیش و تر نظرنا نوك جانينه راستايد و كان قصد يا نوك صيدنه قورسني
 بواشاده كوردي كه بر ناع دخی بالايد و خند زین ساع نصرین آنی سگان طوعه
 هوش موته و حشت و دهشت غلبه اییدی و قبله خوف و خست مستولی اولویش
بیت آه ازین طالع سرکشته که هر روز مرده بجای بناید که بلا بیشتر است اگر ایله و کیدیم
 کریم دن بجه خلاص اولیم اگر رجوع ایدیم راسودن بجه نجات بولیم اگر مقامه
 قرار ایدیم زاعدن نه طریقله قورتلیم بوا و تاده بولیم بجه یا شجه حقین و بوعنا
 و بنیاد بلا بی بجه بین تدبیر ایلیم یقین قصه بر غصه می که دیدیم در دمه دوا
 کدن اومه **بیت** ندادم محرمی کور اصلح حال خود کوی نه غمخواری کور حال دل
 افکار خود پرسم حالا ابواب بلا کشک دوا سیاب عنا آماده راه کریز بسته دوز
 و مزاج تدبیر حسته اما سر طرخم بود که بجه ایلیم بقلی قوی طوبی دیده عقله
 خلاصی کوزیم الدن نه کلور که ساقی دهر که وصف مهر و زکاد دمه جام مراد که
 نون دار و بقیه اید که بیش زهر **بیت** غمگین مشو که ساقی قدرت زجام دهر که صفا
 لطیف میدهد و کاه دد قهر میدان مراد انه سمند همتله اوگینه حولا اید که خلعت
 کیمک ایلیم نسا طلع خندان و نه جرعه نخت الحمله دیده اندوه ایلیم کریان اولو
بیت ذریع و راحت کنی مرغخا دل مشو خرم که این جهان کاهی جهان کاهی چنان باشد
 حالیا بکا ورطه دن بناء عقله کوزدن غیری کوز بر و قدر و فتح باب تدبیر بکا
 استا خرد دن مشق و سیکر بوق صاحب رای صایب علی کل حال کوکله دهشت
 و انفا الله یول و مرز و بر طریقله بر امن خاطرینه شبابه خوف و خست کور مرگمانه
 حکمت کات حمله کلسد که دوز مندر بر دیا ما سندی اولو کرک که انوک طو
 عرضه غایت و غور و قهر نه نهای اویلیت اسرافیه دن هر نه و سر سه نایدید اولو
 و هر چند که سیلابیله اطرافدن دخول ایلیم ارکد و رت الله ظاهر اولیمه زیر بجه
 عقل که حجاب و دهشتل مستور و آینه خاطر عیار خستله ساحه صفادن دورا حیا
 تدبیر صایبه دن محروم اولوز و فی اید تجربه دن مهور قانور **نظم** مره ثابت قدم
 آنست که از انار و د کوب سرکشته بود کوز زمین مچو فلک مثل سیمرغ که طوفان نبردان
 نه جو کجشک افندیم با نعل هر کسه نک که درونه اندیشه کونا کون بول بول
 و سوسه بول و مکر بلی مشون و مشغول اوله عقد تا مل و تدبری فاسد و باز اوردی
 و تفکری کاسد اولو بهر بادی که آینه ضمیرنه نظر الله زکاد و سوسه بیه اولو

بنای

جست

اجل

چهره مطلوبین انده مشاهده ایده مزه و هر چند که در فتور دیرینه مطالعه قلمه بصیرت
رمد خیالات فاسده ایله حیره اولدوغی سببند زرق مقصودن انده معاینه قله قز
بومعنی ده بعضی اکابر یورمشلورن **مهری** باستواری اندیشه کوثر دیرین کزرد
دوسواس صدخل زاید. ثبات ندای نماید حال کار درست در آب صورتو آختار نه
بناید. **الحاله** هذه بوندن انب و صوبه صوابه بوندن اقرب تدبیر یوقدر که کوبه ایله
مصلحه یابنی قزع ایدم و دست خالصه سیخ محاصیق مایلیندن قلع ایدم زیار که بوعا
بنله هم مزاجدرو بودردنک علاجه بنیم معانیه محتاجد. نه که بکا آنک مظاهر نیک
بواقدن خاص میسر در کادخی بنیم معانیه بوزطه دن نجات مقرر در سؤله که
کوبه بنیم کلایمی کوثر هوشله استماع قله و عین یقینله نظر ایدوب صدق کفایمه اعتقاد
ایله و آتی اتفاق و حمله حمل المیوب آف مکر و ترویژدن و شامت ذوق و تمییز
معرا و معرا ایله انکیزم رنجی برکت صدق و عین وفا قله نجات میسر اولوب سایور شمل
رشته طعلولین قطع ایدوب خایب و خاسرا و له **ل** دوست چون یاما سته شین
کوبه کار ی نشین پس موثر بواندیشه دن صکره کوبه قاسه کلون صورت که حال اند
کوبه آواز نیکل ایدی **بیت** در دستیم خیر میدهد از سوز درون. دهن خشک
لب تشنه چشم ترما. کور من پسین که گردنم بسته بند یلاد و بدیم سوخته آتش در
عناد ز موثر ایدی **بیت** نکته دارم نهایی باد هان تو وی. وقت تنگستی نایم
بحال فریضتی. کوبه ملقو تمامل ایدی لطف ایله خاطر و که لایح اولینی بکلف دروغ
بیور. وانوک اظهارنده برزد و توقف رو اکور موثر ایدی ای کوبه پس اولکه
صدق بنیم شفا حال و پیرایه معالمد رک کلام دروغک و کوبه فروغی اولم. و
کذا بلهر کز صدیق لایق نایم **بیت** هر نه سوزده که اوله بوی دروغ. کور ذرا هل
بصیرت انده فروغ. شیده دك بن سنگ عمو که شلا اولور دم و سنی خراب کور ستم
آلا اولوب سنی بنده استسیم قید عذر آزاد اولور دم تمام هم تو که مصر و فایک
که بر لای عظیم مبتلا اولوب بر عذاب لیمه کوفتا را ولیدک. و لیکن بکون یلمه ده.
سنگه شریک و سکا قصد اند و کز زده مشارک اولدم خلاصم بانیده بر فکوالدم که
سنگ خلاصک اکادخی سوز قد ز پس بوسیله مریان اولوب دعوی هر محبتکند
اووردم و حلقه باب بود تکی بکریک ایدوب صفا قد ثابت قدم طور دم
بیت ایندو سیتی است مشتمل بر غرضی. اما غرضی که نفع باشد نه ضرر و نوزکیا است

و منول فراسكه پوشيده و كلكدر كه بوياد كلام واقع حال د زو مكر و خيانت احكامي بود
 محال در حقيقت دعا و صدقه و تمامه ايكي شاهدم وار در بري راسو كه عقيده كينست
 او نور مشد بر ي زاع كه با لاي در خنده مترصد اولو يكسي دنجي بنم غم قصده طو رست
 هر كاه سنك سايه دولكه پناه آيدم الملك اميدي بند منقطع اولو بوياد سنك بر
 صحتك اوز مردن متدفع اولو ز كريك امان و بر سنك وعهد و مينه قلبي مطمن و
 خاطر ي امين قلور سنك كف خايتكه الحيا ايدم كه هم سنك بند لك كسلوب نجات بونه
 و هم سنك سبيله بدخي بوياد زن قور بوبت بو و سيله ايله مآجور و مشابا اوله سنك
 زين نوع سودا سودا شد هم تر كويه بو كلات بوجا لاي استماع ايديك تامل بخره ها
 و بر زمان بجه ايديشه مستغرق اولدي قالدي و ديلدي كه بود زايه قوت فكر
 سبلت و بوجرايه قدم تدبير ايله سياحت ايله و موشك قلب خالصه بونه اختيار ده
 تان بيره و محك اعتبار ده تمام عيار واقع كوره موش كوردي كه وقت بغايت تنك اولد
 و كويه بوسودان سر اسيم و دنك اولدي نه زبان نضحتي بركار و پيمان كدشته بي كوار
 ايد و بيايد عاي كرينم كنم كومي كوشجا نك ايشت و مخصوص باك و صدق مباله اعتماد و
 اعتقاد ايت بنم ملا طفي قول ايله مخالفت انه و استماع نصيحت سارعت قل تاينور
 تراخي و اكو ز ميه كه هج عاقل بومقوله امر نه تردد و توقفه يول و بر عز و بواصل ميمه
 عترت و تاني جابر كورن غافل مشوركا كه فرصت غنيمتست نه كه بن سنك محاوره
 شباك هلاك كن خلاص اولور بنم سند خي بنم معا و نمله بيدار صياد زن آزاد اولور بنم
 هر بوز كه بجاي آتوك حيا نه منوط در و خلاص آتوك وجود نه موقوف و مربوط سكله بنم
 ستم همان كشتي و كشتيان مثلي در كه كشتي سعي كشتيان ايله ساحل نجاته و اصل اولور
 كشتيانك دنجي مقصودي شيت كشتي ايله حاصل اولور كون كج ظاهر در كه بنم حسب حال
 و صدق مقام بعد زمان معلوم خاطر اولسه كوك اما خوف ايدرين كه فرصت فوت اولوب
 ندر كه قدر مت اوليه رسم كه عمر مان ندهد تادخي كوه صير مير كه واضح و ظاهر در كه بنم
 صلم قور اوزه غالب و كود ارم كفتارم اوزه راجد زن عقد عهد ايدوب و شرط و قاي
 ز مته الوت جايكه الحيا ايدرين بيت فرما اشارتي كه دوجم اميد واره بو كوشا حاك
 خم ابو و نهاده اير كويه مكر موشدن بوكلاتي ايشد بك حلك حايي خالصه و وصفه
 و كلگونه مهر و فاياله آراسته كودوب ايددي سنك خوي كلا مكن بوي و قاستشام
 وعهد و ميثا قكن هواي صفا استشاق اولور بزي بيان اده جانله خبر دارم و فرما نكه

مطیع و فرمان بردار من بعد الصلح خیر فرمان جهان مطاعه عن صمیم القلب اتباع ادم و بو
 رباعینک مضمونی که **رباعی** تاصل تو انکر در جنگ مرز تا نام تو از دست در جنگ مرز
 بلخو جهان ده مدارا بگشا پیش آید در سبوی جنگ بر سنگ مرز که تو هر مثله استماع ادم
 امید و ام که بو مضامین که بر کتبه ای جانیه مخلص میسر و لو ب بو هویت مکافاتنی زمین
 و ایضا کلیه و زو بو نعمت شکر و منتقه ابد الاله الترام کو ستره و ز حالیا بنده سجلیان
 عهد و میثاق و عهد اتفاق کردن دله طوق و میان جانیه نطق ایدوب رجاء ایدرم که بو عهد
 و قایه و بوند ری ایغایه بپسندم همان ب تکلیف پیور که بو باید بکانه ایلمک کونک
 و اجبد و سخته نه نوع معامله اتمک لایق و مناسب در موش اییدی چون سنگ حضور که
 و ام که لازم در که شرط قیام و تعظیم و تکریم تمام بقدر ایدم سن تا دشمن را تی عین بقیتله
 مشاهده ایدم و میا نمرده اولان لوازم اخلاص و لخصاص جانم اولوب غایت خاص
 دونه لریکیده لری بند خرقه خاطر ایلکه کونکدن رسنلری و بایکدن قیدی کیدم که بیه
 بوقولی قبول ایدوب بوشراطیله الترام کو ستردی موش دخی قدم اقدامه ایلر و کلوب
 سلام و یردی مراسم قیام و شرط اکرام و احترامی یرنه کوردوب حال حاضر پیور که و انواع
 ملایت و ملاطف و اضاف و مخالفت و مخالطت کو ستردی چون زاع و راسو حال
 بوموال و زده مشاهده قلدر برشته امید لری قطع ایدلر و شکار موشی فراموش
 ایدوب دوندلر ما و لونه کیدیلر چون موش حمایت کیده ایلکه بایکدی بای غلظت و خلط و کید
 کوبه نکلندلر کسمکه آغاز ایدوب بواشکل بواندیشیه بدوشدی که کد و نکل حاقیت
 حالیه نهایت بوله و بویلا بندندن کد و دخی بجه خلاص اولم پس بوسیدن حسن حال
 علامت ملا لایح اولوب کوبه فراسکه بلدی که موش و کورد و دراز دوشدی و هم اییدی
 که بندلر کسیدن فراغت ایده و ملتفت اولوب دام بلاده پای بسته قویب کیده پس
 خطاب عتاب آمیز که احیاسیانده در رسم قدیم را آغاز ایدوب اییدی ای غر ز آبدینه
 خاطر که نکار ملا لاندن یرنه و دندان خارا اسکا فک کد کلا لاله نه یر خیر اولک
 سنگ عهد عهد و لطف و مروت که اضمحلام بویله دکلدی چون حلیتکه ظفر بولک و
 مراد که واصل اولدک و قایم عهد کده نکاسل و انجاز و عکدن تفاعل ایلر سن بنیلوم
 که و قاتر و در که دار الشفای دینک بولنم و حسن عهد بر کور هر که کان جهان
 و خزانه زمانه ده اله کیر مرز و قاعنقا کی همان بر اسم مستاد و حقیقت کیمیا کی دینک
 ناپیدار **تبت** و قانعی نکر سن و رسخی نمیشنوی بهرزه طالب سیرغ و کیمیا می سب

موشا نیدی حاشا که بنچهره خالی نماند اندر این شایدم و نقطه نامی یک نام در جریه سید
 تران ایدم بن بزمیم که وفا کند کردن ارادت و نوشته راه سعادت و بر یکم یاد که خاک
 مریه و ناله و بر تو یاد که دیدم چیزی به صاحب نظر این مشام هر خیشوم که استقام
 بوی وفادان محروم اوله استنشاق و دلچ زیاچین محاسن اوصاف دن دور و آینه مهر
 صبر که ارشام صور صفادن زنک پذیر اولیه انعکاس انوار مکارم اخلاق دن بعدو
 مجبور د **برای** وفا بون جو و بر ملا **باغ** انکو ناولدی بیری طالع **الچی** داغ
 وفا یولنده چون سرد اولدی قایم صفایله طور و رس سید ایلر **کره** ایدی چون
 بلور سن که وفای مشاطه عرو و کمال **ضلع** و خساره مشاهد حسن جمال کور کدر که
 سزخی عمار کدر اکره و خساره عهد و اقرار و کور کور کور ایلر آرایش و بر سن که
 هر کز ارکه انده نهال وفایتمه شاخسارنده بلبل صفا نوالیه و هر خساره کمال
 وفا یله آرایش نوالیه صاحب نظر لک بر تو التفات لرینه مظهر اولیه بولبلند بیکه
 دیشلرد **ریت** انرا که طریق کرم و رسم و فاینت **کو** حون بشتست که شایسته ما
 هر که نیک حال حالی بر ایه خال و قلن خالی اوله اکا اول بار بقیشه که اول زن
 دهقان بشتدی موشا ایدی که بنجه روایت اولمشد مراد **حکایت** کره ایدی
 امثالده کلمه که اعمال فارسی دن و قریه ده دهقان و اربندی اهل فراست و صاحب
 کیاست که خنانه صفاد پنجه ساغر صفا سور مش و کسا کشر روزگار دن هزاره کور وجود
 جفا کور مش طاس کاس زمان و زمین ده پنجه تلخ و شیرین طامش و کار و بار متاع جهنم
 هزار کوره المشر صامت **ریت** جهان پیوده بسیار **دانی** ظریف و ذریک و شیرین ناله
 بود دهقان بخا قوی و ایدی که روی دلاورین شمع شبنستان **جان** و لعل شکر زری
 نقلی پرستان دندان ایدی **نفس** آینه لکن تو بهار کی بر کارنک و عشق فرو شکله
 روزگار کی پر دیو و نیرنگ ایدی **نظم** سرائی حسنه فرو غبرین قام **بیاض** سینه فرش
 نقره خام **سب** و ضلعت کی زلفی دلفروز **دخ** فرخنده فالیدوز و نوز **پیر** دهقان
 اکوچه زبور هنر آداسه ایدی اما روزگار ی فقر و فاقه ایلر کور **دیدی** و افوض
 امری الاله مزده سنده توکل تخم کور دی پیشه خرچ غدار و عادت سپهر شکار
 خود بود که اهل هنر مند کاملری اسفل ساقینه ناز لافله و بی هنر و ناولد **علی**
 علیته واصل اوله **شعر** کج و اواره خند ز منها **بلک** کاهی پرستان ندهند **کشان**
 دهند **شکر** شهد بهایان جز استخوان ندهند **پیر** دهقان صفت دهفتند **حکایت**

همایونم موصوفدی چون بوعلمک اسبابه وسعتی و آلاءه قدرتی یوغدی دست عیسی
 تنک و پای عشرتک اولوب عمری قتل و جگر شکو دردی بر کون ز کمال عجزند
 تسلطی درازایدوب دهقان ملامتی آغازایدوب که ای پیر نابالغ بجهت دیک کوشه کاشا
 فارغ او بود رسن و کسب کارا عیوب عمر و کی فقر و فاقه و احتیاج و مضایقه ابله خوردن
 آخر حرکت موجب برکت اید و کن بلری سین بجهت مددیکم نیکار کوزرسن انبای جیستک در عار
 اتمری سین اکوچه دیوانخانه از لاله الرزق علی الله برای هر آفریده نک اسیمل مومودر
 اما عوانده الکاس جلیط طغریه دخی مومودر سر ظاهر اسبب ذوق سغی و کاستا بد
 اکوچه فی الحقیقه رزاق مستبب لاسباید ربیت سبب رزق نیست کسب بی رزاق تو سبب است
 صواب بود که سند طری کسب ساکن اوله سنه تا سابر ناس کی سند خجی استیا نفع مالک
 اوله سن دهقان ایدی ای عسمر عن بزید کک عن صدق و محض صواب و موافق قیاس
 و اجماع و مقتضای سنت و حکما بد اما روزگار ایدی که بوده ده بز استلکار و بودیا ک
 دها قی بجاکند سکار ایدی حالیاضیاع ضایع اولوب اسباب ذراعتا لمدن جندی
 مزد و اولمدن غیر یچاره قالمدی مزد و در و سه مکاری اولوب عادی ناردنه مزدین
 العار و النار مضوی موجب من بعد بطریقه قدیم توبه نری ربیت ریزه سفر خود باز
 نیام خوردن بار از بار کس خود نواز برداشت اگر البته کسب و کارا بخون بر حرف
 اختیارا تمک لازم ایسه و لجبد که بودیا رزق رخت اقامتی بر جانی دخی کوتره و دکر
 دار عریته شامت اعداد سلامت میسر دز کل امیدی جلای وطن ایدوب بردیا خج
 کیده لو و انده همه صفت ریح و اریسه اختیار ایده لو رنک فقر و فاقه دن جاتی طاق
 اولمدی کرب عزت و بلای جلایه بصا و یوب اروعورت اتفاقا اولدیا رزق
 رخی کو تو و ب بغداد جانیه رحلت اندلر آنانی مسافریده بر کون شیدا براهند نی
 طاق اولوب بر رخت سایه سنده یا بدلر دفع ملال و دفع کلالا بخون مقتضای حاله
 مناسب قیل و قاله استغفار اندیکر کیدر ک کلام بحر کلام فحوا سی و زده مقالمی
 بمقامه بیستدی که دهقان ایدی ای بار کرای محنت غربت اختیار ایدق عنان عزتی
 بردیا رزق جیه اندک که انده بز ی یفر د بلری بز خجی بر احدا نه بلری که محملد اول
 ولایت خلعتی مستلط و جبار یا اهل حلیه و مکار اوله لر مشاطه هرع ذوالکلاک
 جل عن الاشباح و الامثال چهره بچال باک کی احسن تقوی حایله آراسته قلمشدر ربیت
 غالباً بوزهر ایدیده فلک کوزمدی سا که بکوزانش و ملک مبارک که انشور و فسانه ایله

و بهانه ایلد سکا طع ایلد لریندن چی غور جوایی و امید کافرانی ایلد انلر مایل اولوب بویور
 یکاره نك صحنه ناعراض ایلد سن و پیرالت و قنده بو قهری حرق ترق و کربت غریبه
 قویوب کیده سن اکر عیاذ بالله حلق بوموال اودره اولدمن بعد بکا احمال احیا منقوله
 محال دنا اولور **بیت** زلمه سیم ندایم و طازان تسم که من یوم و تو جان دیکران باشی
 زن جون بو کلماتی استماع ادی کلک انفعال اطهار اید و بتایدی بوب کلام شورانکیز اولور که
 سولرسن و نه خیال وحشت آمیز اولور که تحیل ایدرسن **نظم** تن و جان و کوکل قربانک اولسون
 قور بصد و قصلک یوز غانک اولسون اسیرک اولدین تاجان و ریخته بوجیم تا توان
 کور کونجه اکر خیمه حالمه خیانت خالند ز بر حال اولیدی وطن مالو فردن اشغال
 و مسکن شغور دن ارتحل ایدر میدم و ار که سنک ممد موانستو که قدم باصد و غم اوکی
 کیجه ده ادم که عهدی لحظه یتشد ورم **بیت** بقیامت برم آن عهد که بستم باوقه تا کویت
 دران روز و قیامت یوزد حالیا دخی بجدید عهد ایدم و رشتی بیانی لونک اوز نه
 عقد ایدم که تا طاووس روح روضه بدنه جلوه قله طوطی زبان شکرش کون غیری
 ایلد شیرین کام انیم و تاهمای زندگانی آشیانه کامل نداده آسوده اوله مع دلی دلم
 خجنگدن غیری نه رام انیم اکر سلوک سبیل آفرنده سند ز مقدر اولور شه خود بنهار شط
 بایانه یتشد دهر اولور و اکر بومقدت دخی اجل مهلت و عمر مساحت کوسر سه بوعهد اوز
 بایاد و بویمان اوزره برقرارم سز بیلد ملاحظه اولسه **بیت** دوسه روزی اکر از مرگ امان
 خواهد بود عهد من با تو هانست و همان خواهد بود پیر کهن سال بو کلمات استماع ایلد
 خوش حال اولدی زن دخی وجه مز بود اوز به بیان و عهدی ایمان و غلطک شد ایلد
 موکد و مؤید و کدی **سعر** اولور کد ایا و کاتک ایشی سوکند معو بر سوز سولیه ایلد بحر آند
 چراغ کدی چون روشن قله زن و پرو کوزی باشند زن آکه دوغان پیر فراغ دیل و صفای
 ضری ایلد باشی زانوی زن دیل اودره قویوب خوابه وار دی بوجاله مقارن اول مقامه
 بر جوان کلدی . السنه اسب تازی دستند مرغ بازی باشند تاج کیماد و شنده
 خسروانه زن نظر ادی نه کوز دی **بیت** بر کوکل صید اید بی جان کوردی . بنجه جان
 بر کوزل جان کوز دی اکر دیم دیدی شب تیره ده زخسار زن کوردی تنق اقی شقرن
 صح صا و قاطع اولدی عضا بندی و اکر دیدی مردم زیر طر سب نه کندن عارض نیاسن
 نماشا اید بیجا فآب جها نتاب و رای حجاب محاذن لامع اولدی دیدی **بیت** بکلیرا
 کلیرک زخساری اولک سبیل بر تآب ایدی زلف سیه کاری اولک . نقاش دهر بر کار

ابدا طبع بر دهن سحر عذابه دایره چکشیدی و دهقان فطرت باغ جمال بوستان حسن و کماله
نظم لطافت و بدتر ملاحظه کشیدی **نظم** چو کان زلف بومه تابان کشیده. نه باجو کوی در خم
چو کان کشیده. آن خط سبز فام که حضرت نام او. خوش بر کجا چشیده جوان کشیده. آورد زلفش
سینه سیاهان حسی بر روی قناب در خشان کشیده. زلف چون تیر نظری اول جوانک هدف
جهان راست کلیدی سلطان عشق لشکر شور و شوقه کشوز درون بر و نه او و صا که عقل که
شخصه شهر و بدند اول منزلدن خشا قاسمی کو تور و بیابان حیوت و خسرده سرگردان
اولدی قالدی و زبان حالله بویی انسا اید و انشک آغاز قلدی **بیت** سواره آمدی و
صید خو کردی دل و ترهم. عنان صبر کیستی بجام نفس تو سن هم. اول چایند زدی جوان
نظر اید و بونا زین نکارین کردی که مشاطه صنع بزانی چهره در لباسه کلکونه ملا
تاد و بر عشق و باغبان قلوت الصدا فی کلوک و خسار زینا سینه شبنم لطافت آت و بر عشق
خو رشید رخشانک رشک عارض میمند نه چهره النوا و لمش و مشک خطانک غیرت
زلف سنگیندن جگری خون و لمش **نظم** قاتی سر و سرافرازا و لمش میوه شیوه برک ناز
اولش دهن تنکی حقه مر جان. لعل با بی مفرج دل و جان زلف غیبان آیت موسی بجان تنی
غیرت علی انوک دخی کردن جانی اسیر زنجیر محبت و بای دلایسته بداد ادا و اولدی
بیت لشکر کشید عشق و دلیر تران جان گرفت. صبر کو بیای سر اند جهان گرفت. جوان مو
مکرو اولدیازک شهر یاری او غلبیدی غم سکار ایله صحرایه حقیقت اتفاق خندم و خشمند
دور و دوشیدیدی چون تیر نظری اول غزال شیر افکن شهر آسویه راست کلیدی کات
ابرو سندن پسر سینه سینه جوان بر سیکان دلدوز او ردی که جانی آجیلسندن لذت
کار سکار دی او ندی قصد صید اید رکن نخچر و آره دام عشقه گرفتار اولدی **سفر** کردی
چون قامت حیوان اولی. دلدی جانده بدنه هان اولی عشق غوغا سگی کدی بیدی و فاع.
او ردی خال خیالی جانیه راع صویدی که ای رشک پری وای جان بتان آردی سن کم سن
و بونده نیلوسن و سبب نه در که بو غولمه مراست ایلمن **مثنوی** بکاشی کم نه بزنجر مایه سن
نه کوندن بر تو الدلک ای میوه که صا لدلک بر چینه آیمه غوغا. اگر انسا انسا انسا اول.
پری ایسک ندی انکد غی غول زلف بر غم پرو دندن بر آه پرورد اید و بتایدی غای
دولت بیدار بخت خنده حالم غی صور سن با قصه دل شکسته احوال غی استغنا اید
بیت سری دارم که ساقانی نداده. بدلدردی که در کجا ندارد. اینس و زکادم پوس
کهن سال در دل بفرارم مونس اندوه و ملا لاله لباسم بوبلا سدر که کور سن بال و باله.

بویله پیر

بوجال او زده د که شاهید سور سن عمری دایم محنت و بلا یله کچودوم و جانته مدلم ساقی
 دهراندن شراب قهر لچودوم جوان ایدای مراد دل غدید وای ایمن خاطر محنت رسیده **ع**
 حیف یاسند چو تو سنبلاز اسیر قستی روامید که سن بوحسن عجب و سکل عریب و بجز دلفریله بو
 پیرو تو تک اسیر بخیر استخیری اوله سن و عین عظمدر که سن نوزیب و بها ایله بازاری
 روز کاده بی قند و بها وینه برك و نواقاله سن کل سنی شستانه الملوپ سر بر عنتر
 کچودوم و مملکتک ملکه سی ایدوب زایت قدوکی ذروه رفعت یسندورین **نظم**
 هر انچه از عمر پیش رفت کوروه کنوزد و از نوست و روزی از نو بیاتان از درد و ولت
 درایم چودولت خوشتر داید خوشتر دایم تودل خوش باش تا من جان فروشم و تساقی
 باش تا منی نوسم زن چون نوبد و صالی کوشندی و پیمان بیانی سنک عذرله صنوب
 عقد اندوکی نیانی بالکلیه اولوندی جوان زنی کند و مایل کور دی ایدای جان و
 جفا فرصت غنیمت دین تو قفاید سن کل کیده له پیر بیدار اولنجه مسافده و دور دار
 قطع اید له زن آهسته زک پیرک باشی دیند زانید و ربیره قور محبت و چاکلک
 عفت جوانه سوار اولوب دست اعتماد یله میان جوانی دنا غوش ایدی و آتش محبتله شویله
 طوئندی و عنان سهولتله شویله یاسندی که دعوی عصمت و عفتی فراموش ایدی
 بواندک دهقان بیدار اولوب کوردی که بر جوان سوار اولمش و جانان اولک پای وضا
 خلیله ساعد صحبت سوار اولمش آتش غیرتی زبانه چکدی و دود رحمت باشه
 باشه جهکدی و بحر کی جوش و سیل کی خروشايد و با ایدی **بیت** یار من مهر د و ستا
 برده مهر دینه از میان برداشت آخرا یی نه وفای عجب نفس ورنک اندک وای لعل لب
 ند غریب ریو وینرک اندک ای نه حقیقت قی عهد و پیمانک وای نه مروت قی عقد
 ایمانک قی حقوق صحبت قی وفا و حقیقت قی دعوی عفت قی مقصامت **ع**
 زانیدای پیر ناباغ بوسوزدن قانع اولک خوبلرده وفا اولن بولردن حسن
 همان سبلی ثریا ایله جمع امک و آتش سوزان اجره نهال کلر یکک کی در **شعر** ایها الناک
 للثریا سبیل الله کیف یبقیان هی شامیه اذ اما استقلت و سهیل اذ اما
 استقل یانی سن مکر ایستمدک او که که دیشلرد **بیت** کفتم زهر و زان رسم وفا
 بیا موز کهما ز ماه وایان کار کتر آید **شعر** اکوجم چو قدر دینک تسویش و کن
 اولیه بوندن تراش که اوده بغری عاشق طاعنه طاعنی اوله معشوقنک اندن فراغی
 انوک اولدرد سبیل زانه سینه انوک تود قویمه آینه سینه پیر ایدی ای پری دایره

امتی

انصافدن

طش و چنگ و جفا کار و بانی دل از آن کجی ایله آچک **بیت** قورقم کیمان شکر مکافا
 کفر اوله سن و بجا آخر وقتله سزا کور دیک فعلک خراسه عنقریب بولم سن **بیت** صقن
 آهه نای کار صاق کینه جودر بود و زکار صاق زنا نولک جاننه التفات امتیوب جوانه
 اییدی نطور رسن کیدم تلجای یلکینه قراقدن و دلوپ سمنزل صفایه ایله لم **بیت** ملکه نزاده
 سمنزین رفتار هامون نورددریا کدازه که شمال سندر و اکا همراه اولمز دی و و هم نیز کرد
 کورنه اره فریدی و اثرن کوره مرز دی **بیت** فلک واد اولسه جولا مید انده دایر مهلا نند
 اولور سیاره ظاهر یا غنندن انسه نقل ناده اولور دی کوش چرخه کوشواره کز عالم
 اینج برمد چون برق ایکی منزل دی که غزلبه شرق عنان و یوسف اول بیا بانی بی پاینده
 آب کیمی و ان و باد کیمی و ان اولوب ان واحدده دیده دهقانند غایب و ناپیدا اولدی
 بخاره باد اصد پارم چون بحال مشاهده اندی با وجود که کوبت غربت و سندان راه
 مسافرندن طاق اولسندی حرق فرق همراه بصیر و تحمل ایده میوب خاند و خیر
 عقبرکنده دوستی کدی **بیت** دردمندان راه می پرسند و از پی میروند کیدر کن کدو
 کند و اییدی نشاط یقه سنده خود وفا اولن و بنای عهد لرنده بقا و مشرب قبله لرنده
 صفا اولن **شعر** دغ ذکرهن فابا لهن وفا ریح الصبا و عهد من سوا بن یونک قوتنه
 اعتماد ایدوب طر ما لوف و دیار معهودی ترک ایلدم حالیا بوالله رجوع اتمک میسر
 درونه بوطاق و بجالله اردلندن سیک و نه الی غیر النهایه عقبرکنجه کیم متصور
 اتابنم عاقبت کارم بنده اولسه و خاتمت حال منیه نهایت بولسه **بیت** میورود کورچقا
 د رپی دل بسیر و یا حکم کار مرا و سری بدیا نیست اما چون یونلر بر زمان کندی بلخی مسافر
 قطع ایدر کیدرک بر چشمه ساره و بر سایه بسید داره یتدن چون استیج الله عز کدند
 محب و محبوبیه اثر مال و قوت مرکوبه قور و کلا طاری اولدی ایدر اولی بود که بوم
 بر ساعت سایش و آرم ایده و ز و شمسوار میدان آسمان چنبره ناره نصف النهار دزد کداز
 ایدجک بر دخی یوم مقامدن قیام ایدوب ماه کیمی منزل معهود مزه خرام ایده و ز اسیر
 بیلک اولوب سایه دخته کلدلر زمان لب ایده او نودوب کتاب عسقد نیر غنقه فضل
 بابا و قیوب محاوره و مشاعره آغا ز قلدلر جوان روی رنگین کاری و زلف مشکین
 دلداري مشاهده ایدوب حوالی خنسا دکلر بکنده حلقه طر غالیه باری معاینه
 اییدی **بیت** زلف مشکین حلقه ات بروی کلک کون بسته اند می ندانم روز و شب بیک
 چون بسته اند جانان دخی بر زمان اول سرو نازک سرو از کن و اول سوغ طنا زک

دلخواز کنی قماش الی و غل قامت زیاسنه که رشت طوی و عنبرت سدره المنه ایدی
 نظر ایدوب بوی انشا الی **بیت** غل بالای ترا یا رب چه موز و زیسته اند صد هزار
 ناز کی بر یکد چون زیسته اند انشای مصلحتند زنده قنای طبع مقتضای
 بخداید طهارت لایم کلیدی حوت و ادب رعایت اید و با اول موضع در خلی مسا اید
 خلوت کوزدوب بر پیشه فریبده بر چشمه کور دی هنوز کجا چشمه به واریدن بر
 غران که شیر آسمان اولک هیبتند زلزلان و کاسه بر هب مهابتند زلزلای
شعر همی آمدن و شان و سیران مر جرج از همش کر زبان برینش لختان زهراب داده
 بتبع ناب و خناب داده الهاب آتش خود ز اطراف دست رعایا گشت اید ز کن چشم
 بر خشی اول شوخ چشمه راست کلون **بیت** لطف قوت و چنگال قنوت اول پیشه
 الی جوان جو صفین شریا شدی و کار ری کاره جلد و کن قماش الی بی هم جان
 همان اول آن کدوسن آت ارقاسه براغوب راه سیاه طودی کدی **بیت** بلور اید و درو
 از یار بر تافت **القصه** جوان هول جانده همان اول آن کدوسن آت ارقاسه براغوب
 راه سیاه با فی طودی کدی اید در بقعه یوب قاجدی جانان چنگال شریا کفر
 مزید جهانده آکسیه **بیت** هر کسی آن درود عاقبت کار که گشت بر دهقان اول
 عبیق قنات و خیران و خیران و کریان کدو کن اول چشمه کمانه کلون اول کدو
 و نشان کور میوت فریل و قنات ایدوب ایدی **بیت** در دکه یار رفت و ولم راد و نکر
 صد و عده پیش باد و یکی راه و فاکر در زمان یام وصل و هنگام انصال خال خال
 نال شادی و وفات حسرت و محاجات عبرتی باغ و خسار و من عذاره و الی الی
بیت قانی اول کونلر که وصل یاردم مسروردم اول حال حسنه بن وصله مغرور ایدم
بیت چند روزی که مار در سرستان وصل چون کل و بلبل بجای خنده و گفتار بود دروغ
 که انوار لغات موصلت حکما ایام مفارقه مبتدا اولدی و حیف که بهر حضور و راحت
 دور محنت خراز و بیک و بار دولت تکیا نکسته دین اولدی **قطعه** دیو و زحان و
 کویه بسیار و ناله بسیار و نکره نظر ایدی کور دیکه یار قدیمک اثری پیشه جانینه
 کدی بی محابا اول از بی زلیو رک و دیده احتیاطه جو اینی کوزلیو رک کدی اول
 موضعه ایدی که سیرانک شکم خاک امتدادی و لحاسند بعضی یوب باقیس انده تو
 کشیدی بر فرت اول حلی شاهده اید چک سر اسیم و بهر ت اولدی بلدی که اول
 بیوفایت خیانت عقیقه عقیانه کوفتار اولش تواند و کی عدد و نقص عهده کجا

اولک

سوزی
 جانان افروزی اید و زنجین و قنات
 افروزی که بر دهنه علم ایام
 روزی نویسد این را
 روزی
 م

پاداشی بولش بر زمان دیدۀ جبرئیل انوک حاکمه بقیدی حیران اولدی و انوک بحسنه کند
 عنینۀ هزار ناله و آهله کر بان اولدی **بیت** زلب ناله اش بر تر یا رسید زمرگان سرکش
 بدربار رسید بوسلک فایده بی اولد که هر کسه که چهره عهد و وفا بی ناخر غدر و جفا بیله
 خواسایده کذلک کات دهر انوک رقم وجودی قلم تراش قهرله دفتر روزگار دزدن زان
بیت بیوفایی هر کجا یافت افکند عاقبت انجایرا ویران کند موثر اییدی بنده بلورم یک
 نقص میثاق و ترغیب باب نفاق خلاف محاسن و صفای و نقیض مکارم اخلاق دزدن سنک
 منافع محبت و فواید صحبت بکا و اصل اولوب بواکی بلا اوستد ز سنک و اسطحله
 اولدی واعدانک بدن رسته طبعی سنک بین همت و برکت عنایتکله منقطع اولدی
 پس رفته لایق بود در کرم مکرمتک مکافاتنی ذمت همت و واجب بلم و سنک بند لری
 کسمه ده اکی دیشم فالججه چالسوب خلاصک با بنده اند و کم عهدک عهد سندن کلم
 اما خاطر و مریضه نظر ناک خاطر خطور اندی که قسا و تند عنان تمالک و عماسک
 المدن کندی تا آیدنی دل اولغیا زدن صفا و مرآت خاطر اولن بکار دزدن جلا بولسه
 ممکن دکلدر که سنک عقدۀ کارک تمام کسالتی بوله کریمه اسیدی شویله فهم و لود که نیم
 جابندن خاطر که خرشه اولوب نقص عهد اندیشه سن ایدۀ حال بوکر بنده عهد و
 بیانی میان خانه عقدایدوب ایمان غلاظ و شدادله مؤکد استمد من بعد غدر و نقا
 و نقص عهد شقاق احتمال و یرمه و سوانق و حشی مطلقا خاطر و که کوردم که قانون
 محاصصه جدید و آیین محاصصه قدیمی نسخ استمد سندن و قادارنی و حق کذا لوق
 موقع و مطلوب ایکن مکارلر و حیلۀ کارلر زمر سندن معدود و محسوس اولمه و
 مناقب و آیدنه محاسنی رنگ یونک و زنگ غدرم موسوم و معیوب قلم **بیت** میث
 دار آیدنه دل که صفا از همه به مسکن عهد که آیین و فایز همه به عاقل کامل و نمود
 صافی دل که بر کسمه دزن شمه نعطف و کوشمه نلطف کورسه بنایا خلاص و قواعد
 اختصاصی ذروه سایه تود و زلفها صدق و صفای میوه لطف و وفا بتور زکر
 اگر ضعیف بود غده ظاهرا و لسه و خاطره برشته خطور قلعه فی الحال آبی صفه
 خیا المند بخوابدوب من بعد انی پیرامن عرصه خاطره کتور من علی المنصوره ما بینلرند
 عقدۀ عهد و میثاق میرم اولوب ایمان غلاظ و شدادله محکم اولمش اولمعلو مکرر
 بیوفالرک خاتمئ سئوم و عاقبتی مدعومدر و ارباب غدر سعادت دنیا و عقیدات
 محرومدر ایمان کا زیه بنیان عمری و یران ایدر خلف و عده و نقص ایمان بنیان عمر

زندگانی خاتم کبیر اید. الیمن الکاذب بق الدیار البلاغ **نظم** چون دست آید و
 پنج عهد پنج رایتارے باید عهد فاسد پنج نویسد بود و شمار لطف بپوش بود
 نقص میثاق و عهد از اجماعت حفظ سوگند و وفا را نیت امیدوارم که وفادار و
 حتی فراموشی عیوب و مقدمات آرداری قویه سن و عقد اند و کلام عهدهی نقص است
 نقش غش و غی صغی دلدن نویسن مویش ایدی **بیت** هر کس که در وفای تو سوگند نشکند
 جاز و دین بر پنج حادش و کار بیکه حاشاکه بر عهده و فای و سنی بند بدارن رها اقم فاما
 خاطر مخلصان اید خاطر سکا بیان اشم **بیت** کرباب تفکر و بجه تحیره بر فدی
 کرب ایدی بکنون خاطر و مضمون ما فی الضمیر که بکا اعلام ایله ناسد بخدی دیده تدبیر ایله
 اکا نظر اید و ب سنک بایه عقل و ادراک کی بله و انداز اندیشه و دانش کی معلوم که
 مویش ایدی بای کیده اهل بحر بیور مشلرد که دوست کی نوع در بری و لدر کصیف
 کامل و رعیت شامل ایله نه شایه غرض و ب توقع عوض جاب موالات و مضام
 مایل اوله **بیت** انلرد که با مطالع منافع و یاد دفع مضار و رفع مضار لاجن
 بوطایق اختیار قله **بیت** اولک طایفه که ابواب صداقت صفای نیت و خلوص عقیده
 فتح استلرد و همدلده انلازه اعتماد بحالی وارد و هر زمان انلرک جان بندن لمن و
 امان محملد و انلرک حقه ممکن اولن انلرک و نوازش و سوز و نالندش منصرف
مشق دوست بود عجز و دلخست سنان و زندها کن سخن ناکش زهر تراد وجه داند
 عیب تراد و دست چه خوانده و اما انلرک صف صدافی نه سپرد و فیه مفریت اید و او
 جذب منافع و واسطه جلب مطالع قله رحا لری بر منوال او زده قرار انلرک کاه بساط
 مبساطه و تم ابسطی د ازا اید و کاه سایر موافقت رون بوز و ب مخالف
 برده ده آغاز اید **بیت** که دوستی کند چون شر و شکر که دشمنی سخت تر از یقوت
 مردان باو مقول صدقانه بعضی حاجاتند مساعد و کوزن و بالکلیه زما
 اختیار انلرک قبضه اقدار تسلیم ایلر بلکه انعام مهماتند اعذار لطیفه
 تمسک اید و ب تحصیل مرادند تدبیر بجه سرانجام و پرو و انلرک ضمنتند کند و جابین
 دخی ملاحظه اید و ب شرط احتیاطی کاینفی محافظه و لدر که جمیع امورده احتیاط
 مناسبدر بلکه وضات نفس علی کل حال و لجد که هر گسکه بومقوله اجابله مضام
 طریق و زده سلوک اید **بیت** اسنیه ناسده حقیقت مرویله مذکور و لدر و مینا عام و صل
 مزیت دای و رویتله معروف و مشهور و لدر بنده فکر بود که همان بومینج و زده سل

کلدر
شکر

اولر

چون سنك استخلافك زمت عهديه ادم كاجم انجاز وعد و ايفاء عهد لازم در اما صيانت
ذات و محافظت نفس باینده دخی ممکن اولن احتیاط واجب در زیر کیم سندن خوف و شستم
زیل دوز اولطایفه دنگه سنك حرم حریمه اختصاصه الملک نام کامندن خلاص اولدم
وسنك بکابض وعداوتك انلردن اشد دوز انلردنك سكه قبول عهدی الملک دفع
درودی چون زمته لایم قلدم سنك جاسنك دن دخی نیم بایمده واقع اولان ملایه و
ملاحظت مقرر دركه مصلحت وقت و ضرورت دفع مضار خود را کابکافر صدر در خصمك
مکرو احتیالند در جذرایدوب سیم قبوله اقوال و مقالی کوش اتم و مال حاله نظر ایدو
جانب حرم و احتیاطی فراموش اتم کیم یور مشلردن **نظم** در استیقام کار خویش میکوش
مکن قانون حکمت را فراموش کسی کوا بر بنیاد سازد بنای عقل را آباد سازد کوبه سید
ای موشن بغایت درك و باهوش ایش سن بن سنك مبلغ ادر اکل نه مرتباید و کن بلزدم
و مقدار دانش و بینشکی فهم اتردم چون بی بوکلمات حکمت نکا تکلن بجه مندايد و
جواهر بندگی کوش هوشه بند پیوندك و نور لطف و کرمکدن در ورد کلک که اعلام پیوند
کیمی بنددن نور ترق و هم سن سلامتله نور تلقیجه میسر دوز و بوقبل سنك فحی عه
کلید اندیشه یله ممکن مقصود در موش بستم ایدی و ایدی **بیت** اولدن غریبه هب چاره و اگر
اکثر ندیده نه یاره واردر ای کرب صنعت جوپ الله دوز بویاید فکر صواب بودر که
جمع بند لوی تیغ نایله کسم اما سول عقده که اصل الباب دکن و جام انجون حفظ ایدم
و قصت کوزدم تا سکا بکا قصد دنا هم برهم حلاش و لو بی صید دنا عاجز اولم
و اکا استغفار الیه محالک و لینه که بجه چکا کله کادست س بوله سن اول عقده بی دخی
حل ایدم بند دوز بند کزندن خلاص اولوب ایکنرک دخی مرادی احسن وجه اوزده
میسر محصل اوله کرب بلدی کرموش بغایت دانا و عا قلدر و صنعتنده استلا کلدر
فسون و قسانه الیه عقل الدفر و علت و بظانه الیه بولندن ایلن ضروری بوکمی
امضا ایدوب بوقضایه رضا و یری و موش دامک بند لری بر بر کسوت اول
عقده که جمله سنك عهده سنده ایدی حالی اوزده تودی و اول کجه تمام خواب و
آدم المیوب کتاب حکمتد ز بجه فضل و بابا و تودی اول زبان کطا و سن لدر
باله ریاض سپهره جلوه و اعترازه کلدی و شهباز آشیانه طارم چارم شهر نور کستر
هوا ی فضایی فقد زبانه کلدی **بیت** صمیم اوردی سندن بجه زربن پرکنش
نوزدن چکدی لوبای ازدها بیکر کنش صیاد خام طمع امید سکا الیه اراقدن بیدار اولد

موش اید یاشه اول وقت کلدی که اول عقد اند و کوه عهده سندن کلم و اول امان
 اولدوغم و عده یتیمه تمامه و فاکم چون کوه صیادی کوردی جان شیریندن ال یویوب
 هلاکه مشغول اولدی خور دی صیاد کلیمک موش عقد باقی بی دخی حل ایوب کوه بول
 جانند موشی فراموش کلدی و پای کسان و اجوب بر افلیج باشد جندی موشی دخی اول
 تسوئید خلاص اولوب سور اخذ کردی و خلاص بولدی صیاد کلدی و املک رسته لرن
 کسته و عقد لرن بریده بولدی نفیسه و هشت و حیرت مسوولی اولدی چند آنکه اطراف
 تحسین و تحضر اندی ببینند نام و نشان بولامیوب دام کسسته و خاطر اسکسته ایله
 خایب و خاسر و ندی کدی بزماندن صکره موش سور اخذن باش طهر و جهری
 کوه اراقدن کوه یاق و ارمغه خوف اندی و خدمت ملا رسته قصور زبان
 معذر تله عرض ایدو یایدی **بیت** چون حصول دولت و صلک بحال اولدی بکا
 کوزا و جی بلم اراقدن حیا اولسون سکا کوه دخی و از جا نکلانله نالشی ایدو یایدی
بیت اربا اولد دشمن بقتلویاره ندیم نیلدم سودمکن عفری اولد لداره ندیم نیلدم
 بخون بندن اعراض و مضاجعت از احترازا ایدرسن مکر بلر مسن اوکه برصدی و صادق و
 رفیق تحسین اندک و نواب زمان ایچون بر حصار امن و امان و اوکله احضارک ایچون
 بر حصن شد اری بدیان بنیاد ایلرک بری کل نالند و کلک الطاف ملا طغملک بیگ قانچ
 اضعا فامضاعفه بندن کوه سن و دبلد و کلک درخت مروت سایه مستده تاب آفاب
 حوادند مصون اولوب نهای آرزو ده میوع مراد اتکلا یه سن سن بخون بندن نفرت
 ایدرسن کین یو جریته ایدم کاندک الطافک و ظایف عذری نیجه زبان عجز لمارا
 و اول انعام و احسانک شکر شیریله نظر بقله شیرین کام اولم **بیت** هم تازه رویرم خجل
 هم شادمان هم تنگدل کر عهده بیرون آمدن تو افراین انعام را موش همان پای احتیاط
 بساط ایضا طله محتاشی کروب و پرکار و اعدا سلعت مصالحت کره دن کار جزب
 نغظه کولار دایره و حلت و زاویه غزلده قرار اندی و بوشکل مشک کوه بوشلردی
 هذا زمان الحق و لا زمان الخوق کلک فکر و انویه خیال الله محیفه حسب الله باذو
 آواز حرنیله ایددی **بیت** روزگار نیست که از غایت بیدار درو نیست ممکن که کسی را سر و
 سامان باشد چشم سکی زکماریم بعهدی که درو و کوهی بدیگند عایت احسان باشد
 چون بوزمان زمان و حلت و اوان خلوت و فرغند ز خاطر ارمه بوجلی از ایدر که بقصد
 انسانی زمانه مضامین و کاینات من کان اخوان خلاصدن بر فردی بحالست بر و سن

پیرامن خیمه کو تویم. کوهم آرزو کندم هدی خویش. کوبه ایله یای موش لطف الیه کاه
 سوزن سویله ویدار کی بندن دلیع ایوب. دوستلو حققی و آستان حرمی ضایع الیه.
 هر کسکه الفیجه بله برصد قصاد قاله کوره. و قدرن بلویا سالفه الذن یوره دوستلو
 نتایجندن محروم اوله ساراجای دخی اندن نا امید اولوب اولک نصاحبندن اعراضه
 اجتناب قله **بیت** بد کسی دانکه دوست بگذارد. بهتر آنکه دوست و بگذارد و شویله
 سکا بنم زمنده منت جانی و جاوردانید. و کاسنک برکت و محبتک صحت زندگانی
 زانکاید. و میا نمرده اولن عقد عهد مودت تعرض الحلاله لذنص و ما بینر ذوال
 دشته نجات مودت نظر قانغا لدن ماموند **بیت** توان شنید نسیم و فادع عهد
 قدیم. زهر کی که دمد تا قیامت از کل ما. مادام که ساقی عمر با قید سنک الکلن فوش
 اند و کوجام کوی فراموش گتمس کرک. و اند و کل مروتک مکافات ده. بذل جهود ایدوب.
 دایره مهر و محبتک ز طشره گتمس کرک **بیت** شکر گمت که میجو کل تو بر نوست. هوس بنم و
 بصد زبان خواهم گفت. هر چند کوبه باب برآمده کله سرحد اطنایه یوروی.
 و ایمان غلط و شداید ایوب دلیدم که هرگاه که عداوت عالیه اوله جابیندن دلت
 و ملائکه زوال پذیرا و لوق مبسر در. اول ماده ده که تحریک زنجیر مضاجبت فون
 جون و سفاهندن محسوسند و معدود دکلر. اما چون عداوت ذاتی اوله هر چند که
 ظاهر اینها صد اقامت و مقدمات مودت مشید و مهد اوله اکا اعتماد اتمه ملک
 و محافظه مالک بردیقه نامری قوی کرک. زیرا که اولک مضر فی جود در و مفاسدینه
 نهایت یوقد ز بسو همان اولی بود که چون میا نمرده مناسبت اصدا ددر و نسبت
 بنمله مضاجبت سودا سن بایک کور میه سن بن خود صمیم جانندن سنک صحبتکدن کور نام
 هر کسکه خلاف حبسه مضاجبت سودا سن ایده اکا اولیلا بنیسه که اول عوکه بنیسی
 کوبه استفسار الی که بنجه و لشد ز اول **حکایت** موش ایله یی روایت ایدر که یی
 بر چشمه کنارنده و طنطو کشیدی اول چشمه ده بر عوکه اولو که گاه کسب هوا بخت
 آیدن حقوب چشمه کنارنده کلور دی بر کون کنار آیده و لبس چشمه ده نغمه ریخ و شله جا
 پردرد لوبن دریده کلور دی و کند و سن بلبل هزار دستار صافویا و از ناز کلور که کلور
 یوندن دل قوشلری رسیده کلور دی **بیت** اگر چه رشت بر لغاز و بدخایج ایدی. ولی
 اصولا بی بی خایج ایدی. اول زمانده موش گوشه کاشانه سنده زمزمیه مشغول
 ایکی راست چون و از سورا نیکر عوکی استماع ایدی مختار اولوب اختیار ماسای خواننده

و قال
اليد

آهنگه طشره جقدی و سماع نغاسنه مشغول اولوب اصول طوب الزا لاله او در کماش
اونلار و قور و عن در دوروب و بکورد صوفیلر کیر قصه کیردی عوکه موسک یوچوکی
زیک خوتن کلدی و تحسین آفرین اوقوب بوشله آشنالقی هوسدی دیک دما عندی و
ایدی اگر چه ذواجر مصاحبت ناهبشد ز مانع و خایل ایدی اما هوای طبعی موشه مایل
العصه بر بیله اسرو الف الف ایوب هوا ده ذوق و صحبت ایدر لودی و بر بره عجب کما تکرار
دولکش و ایتلر ایدر لودی **نظم** نردول با هم کرمی باختند و ز وسواس سینه ی
پرداختند عوکه نرد هوش و سلا آمدی پنهان قصد اس یار آمدی موش بر کون
عوکه ایدی ای یار مهربان بروقت اولور که سکا کشف راز نهان اتمک دلرم و خاطر
پریشمانی صحبت شریفکله سلامان اتمک آرزوایلرم کا اولور که نفسم انفسه کلا و نری
اسماع اتمک دلر وقت اولور که کوکلم نغاسن طریا نیکز کله مقص و سماع اتمک دلرسن
اول محله معمر آید استراحت و خرابده بولور سن اول محله **بیت** سن بکا کلم بقید وین سکا
و ارمق محال کیم ها اغزی ره قمر کوتر کعبه **بیت** آنجا که نوبه آمدن من مشکل و بجا که هم نام
مسکون دل هر چند که فیکر ایدرم صد آبدن اشمن تن و هر بار که نره او درم غوکلر
عوغا سندن استماع اتم سن پس جیله فکر اتمک کرک که حق بن چشمه کنارن کلم واقف
اولاسن وین آواز آواز اند و کدن بی بولون طشره کله سن عوکه ایدی راست یور رسن بن همیشه
بواندیشه دیم که یارب یار و دمسازیم کنار چشمه کلجک بن قرا آید اگاه جواب و بوم
و اولیم بچون چکد و کی امر انتظار ک اعتذار ی عهد سندن نطریقه کلم کا اولور
بن سنک سوراخل بقوسنه و او درم سن بیایانده بولون بدعت مدید منظر اولوب
خیلی زماندر که خاطر فائره خجانی ایدر که سکا بو معیند نه برشته در میان ایدیم سن خود
کرامت ایدوب صفای باطنله مکنون ضمیری بلدک و بومعنی احسن وجهه اوزده بیافلک
حالا بخصوصک تدبیری دخی سکا بخصوصد زو بومشکل حل رای اصابت پذیر
موقوفند **دع** زهن لطیف تو همه فکر نکند موش ایدی امرک سر رشته تدبیری
سرا نکشت قدر تکرر در صواب بودر که سر رشته دراز نیداید و ب بر طرف بنم پایم بند
و بر جان سنک بایکد بپوندا و ب چون بن لیا به کلم سر رشته تحریر ایدیم بنم قد
متنبه اولوب قدم رنج و قلمن اگر کاه کاه سندن مقدم شریفکله در زایه مزه
تشریف یور سن رشته تحریرکله نیا کاه آیده سن جلفیند ز چون عقد عهده بورشده اوز
انظام و عقد صحبت بورشده ایله اسکا کام و یر دایر هوا ره بوشط رعایت قلدور لری

وهر بری آخرا حال بدن بوطریق جنود را و لوردی بر کون مویشا به کلدی باغی طلب
 اید و با سار صحبت بنیاد اید و ب خانه عشرت آباد اید و ناکا به رزاع سیاه قصاب
 ناکا کی قضای هواده او جرک چشم طعمه کذا چشمه ده مری کوز ری قضای آسمانی
 یکی فی الحال ایوب قصاب و ارب سچاره قناره منقار نه او ردی و پروانه کلدی
 اول رسته ایله که بر طریقی بای غوک بسته و بر جانی بای موشه بند او لمشدی غول درون
 آیدن ضربه کلن به هواده معلق و سر کون اولدی خط لوزاع و غوک بی حال او زده کو
 و بنفیس لوی الجیمی تماشاید بیک زبان طعن و طنزی دراز اندیل و بقیه طریقی اید
 عجب حالتی که رزاع بر خلاف عادت بر غوک سکا را تمسک هر کر غوک سکا را اولمشد
 و لیکن شاکت مصاحبت موشد و بویله مبتلا اولمشد و هزاران هزار بوقوله بالا
 سزاوارد را اول کشته خلاف حبسه مصاحبت اختیار قله **بیت** ای قنار از یار ناجنسی
 فقا هم نشین نیک جو بدای مهانه بو مثل او چینی و اجدد که صاحب رای صایب نجسته
 مصاحبت قلیه تا غول کی قضای هواده و رسته بلایه او یخته اولمیه حال کجا بود
 دو شمشیر که من بعد دینی نوعی صحبتند مجانبت ایدم بوقده قالدی که خلاص
 حبسه نصا ایدم **نظم** تو عزت جوی و دور از انجن باش رفیق خوشین هم خوشین
 ز عزت شاه مرغان کشت سیم **یکی** مرغست و خواندش سیم **کریه** ایدی چون لذت
 صحبت ز نفرت ایدد که نایدایه حالده دانه غلغله و دام تلطف و تحلی ایله بنیستد
 ایدوب بندد که چون عاقبت مرغه حال که غم خالفت کرد که اولد زمین بدین
 بخون خال خالفت کرد که **مسو** ساقی یو فاسر سبک بشلی چون بستم جام ز
 بنه لای چون ردی هم خواستی داد آجر اولی صافی جرم ایداری مویشا و پرو
 دیدیم اول زمانه سکا احتیاج واریدی که اعدای جان سکا را بجه سند ز خلاص
 دسواریدی عاقل اگر بردامه کوفتار اولسه که انده نجات دشمنک حسن امانه و **لسته**
 اولسه ضرورتی اولد مداراته و مولاته تشبیه اید و با اظهار نارموده ارتکاب
 چون مقصود نه فایز اولور دم مراد است ظفر بولور اند ز نظر و بصورت المکله متصا
 تنفر ایدوب نجاستند ز اجتناب اید **اما** بونفرت عداوت و انکار و بوحشت
 استکشاف و استکمال اچینند ز کلدی که نه که بجه شیر چون مادر لری آرد بجه کید ز
 چون شیر ز شیر اوله لای سابقه و حشت مو استند ز فرغت اید **له** بر احد بود که
 انوک باغی قضای عداوت کلدی بزمده چون میانم زده باب سقاوت معاوت

و مظهرت مسدودا و لدی ترک مصاحبت و موصلت صوب صوابه قریب کور یزد **بیت**
 هر که از فایده میرسد دیدن او راحت جان و دلست و آنکه از او فایده نتوان گرفت
 محبت آن بسجود و عجلست بری دخی بود که ایکنیز دخی طینت خلقتی آب معا و دله مرسته
 اولوب آوازه عدا و تمیز اذان و اسماعه و صول بولستد و نفوس و طباعده مذکور
 اولستد اول مصداقه که مصلحت و قی با عبا اولستد بری قضای حاجت اولستد
 چندان اعتماد قلمه مو کرک و آتی نریده و زن و حسابا المی کرک چون بایند رسته
 عرض منقطع اوله موافقت و مخالفه منقلب اولوب صدق عداوت اصلیه به رجوع
 مثلا آت کی که مایه که تاب آتسه قریب اوله کرم اولور چون آستدن بعد از آلهامان
 برودت اصلیه معا و دت قلور که هر کس به معلومد که مو شک کره و زغال رنجی
 یوقد ز سنک بکا بود راستیا قلورک باعث دکلدن آلا بود که نیم آتیه دیش بلیسن و قانه
 آتش بر سن نیم خان جراحی شیر مادر کدن حلال کلر سن هیچ توجه و تا و لاله میر کلد
 که بن سنک کز آفکه فریفته اوله و سنک دعوی مهر و محبت که اعتقاد و بنیاد عهد و بیایه
 اعتقاد قلم **بیت** کره با ما مرشکی و دست مهر ما دوری کره اییدی بوسوز لری عهد و
 جدیله ی سولرسن یا فی نفس الامر هزار و مطایبه می الی سن مویش جواب و بر دیکه **بیت**
 بازی چه جای بازی باشد بولکلام حلیه صد قله محلی و شایه هنر لدن مراد که رای
 عینله معاین و برهان یقینیه برهن و مبتدئ که بخیلن نا تو ای لازمد که سنک کی تو
 صحبتدن صد مرحله کیزان اوله و ضعیف مزاجه و لجبد که اول عارضه دن هیچ مرهم
 و دار و لوله علاج پذیر اولیه بقدر امکان احتراز قله **بیت** مران کره که با مهر سستیزد
 چنان آفد که هرگز بر نخیزد حالا مصلحت و قی بود که بن سندن احیاط اوزره اولم
 سن صیاد دن من بعد نیمه سنک میا لکه صفای عقیدت معتبره و مخالف معن و متنا
 و متضار و خافی میسر **بیت** چون میان من و تو قریب جای باشد چه تفاوت کند از بعد
 مکانی باشد حقیقت حلق بود که سکه نیم میا لده امید وصال و احتمال اتصال
 طیف خیال و تصور بحال دکره نوید وصال دکره و اویجی بر زمان فریاد و مایه لدی
 و آتش فراقه در سینه سن را غلغلی و آه سرد چکوب و ناله بر دایدوب دل کرم و زار
 زمرله نوحیه آغاز ایدوب اییدی **نظم** زهر بیدن یاران تیغ ناکای جو هست عکرت
 دوزان مزاجه تا و است بین مفارقت جان ز تن چگونه بود بجان اوست که هزار هزار
 چندان مفاد و بی بمقامده تمام ایدوب بر بری و زاع انداره و هر بری ملول و محزون

دوین بکجه اخر النونه کند در مرد خردمند بوحکایان فایده اولدر که عدوله وقت
 حاجت در صحت صلی قوت امیه چون غرض حاصل اولد حاجت احتیاطی عایدن غافل اولیه
 سبحان الله بر موش بی هوش بوغر کمال و صنعت بالله چون کرباب آفات و در بای مخافا
 دوشدی و اعدای غالب و خصمای سخت چکال و تر مغالب مورد بنور کجی باشند و سدی
 و دقایق حلیه به تمسک اید و بنا نلردن بر سین دانه موا فتنه مصادقه چکدی و عهد و
 پیمان ایلحصار امن و امانه تحصن ایدوب و قایه مهر و محبت بر باران بلا و محنة ایدی
 و قادر اولدوغی قدر عقد اندو که عهدك عهد سند کلوب آرام خرم احتیاطی بر
 کوردی اگر دباب عقل و کیم است و اصحاب فهم و فراست بر ایشال عجبیه و تجارتی
 بنیاد کارلونه پیش نهاد ایدوب تقدیم تمامه بوحکایان و اشاراته اعتنا و اعتماد
 است که لایحرم قویع حله و جرایم احوالدری فی اید مصادقه مقرون اولوب جمیع امینه و
 آما لدری احسن بر جمع اوزره حاصل اوله و سعادت عجل و کرامت اجل روزگار فرخنده
 آثار دینه و اصل و متواصل اوله **نظم** هر آن کسی که کذب روی اهل خرد بهیج وجه ملای
 بحالی اوزسد به آب تجریم چون کز در فتنه بنشاند غبار نقص روی کمال ابر حصد نای
 رفعت اگر بر اساس خرم نهاده ظل بر تبه جلال اوزسد **باب هشتم**

در باب قصد در احتراز ایدوب انلرک قولنه اعتفلا و تعلقنه اعتماد بخارزد کلد و کن بیا
 رای جهان آرای برهن فرخنده رایه ایدی که ای حکیم ربانی **بیت** زبانک بلبل باغ معانی
 دلک اسرار عنیک ترجانی سمت عبیده ذمقر ابرقر بر ایله وصت رید ذنبر بر تعمیر الله
 بیان اندک اول کسه نک داستان که اعدای غالب و خصمای قاهر هر طرف ذنای حمله
 قلوب بهیج بر جانبد نک بر زور ابرولسه و هیچ مردن طریق خلاص مقصود اولیسه و لکن
 انلردن بر سبیل مدارا قصد ایدوب قاعده عهد و صلی عهد ایدوب و انلرک تحصن
 تحصن الیوب سایر لک کیمین کینند زامین اوله و اول واقعه ده عدوله عقد اندو
 عهدك عهد کله انلرک ضمننده کند و نفس صیانند ز دخی طر احتیاطی برینه
 کوردی بر میامن رای صایب و برکت خرم و فکر عواقبه کرباب فاندن ساحل فوز و
 بخانه وصول بولم حالیا ماولدر که بیان پوره سن اول کسه نک داستانی که کفاله
 کینه زمین دنده شاخدار و عداوت زمینه درونی سینه سنده بایدار اولوب اصحاب
 احباب انکله صاحبند ز احتراز و اجتناب انکی و لاجد دیوا انکله انبساط و
 اختلاط انکی مناسب اگر بوم قوله کسه ذیل اسماء و ملائمه تمسک استه کال انکله

انکي کرک و بیا مطلقا انک دعوای صدد و داد اند اعتقاد و اعتقاد ایستوب بحسب ذل احتیاج
 و احتیاطی اتمک کرک برهن اییدی **ع** ای به برج سعادت ای شنه صاحب قران **بیت** ای
 چو هم از افشاح آریا شد و درین **و** یی جو عقل از ابتدای آفرینش کار داند هر نفس
 فیض روح قدسیله مویده اولم و هر شخص کینای عقل مدرا علیه مشید اولم لاجرم جمع **ب**
 رعایت رسم حرم و احتیاطی واجب بله مواضع خیر و شرعی و مواقع نفع و ضرری بری بودند
 تین قله و اکا پوشیده اولمیه که دوست آزرده **و** صدیق ریخته دژن احرار از فرض و احوال
 و انک مکاید مکر کینه پوشند ز غوایل عذر کندم غای جو فوشند ز اجتناب
 مقتضای رای صاید رک تعزیت و مکدر عقیدتی عین عقله معاینه اولنه و خدشه
 خاطر و دغدغه ضرری بصیرتیه مشاهده قلنه **نظم** چو آزرده شد خشم این بیا
 خراشیده راهست قصد تراش که اول در آید بلطف و خوشی در آخر بی سخت از کی
 هر کسه که اهل کینه دژن علامت عداوت مشاهده قلنه لازم در که اکا ترتب قربت
 دژن کورمیه و انک ملایمت و ملاطفه فریفته اولمیه و مباری احوال و جانب
 احتیاطی و طرف تحقیقی و عواقب آموخته شرایط انتباهی و تیقظی مهمل و ناخوشی
 سؤیله که اندازن آموخته کوره نک خلقی ظهور قلنه **ب** آفرینه سینه سن هدف و شمشیر
 غنچه کند و سن علف آتش اوله **بیت** ایمنی از خشم محنتهای بسیار آورد **و** غم غفلت
 هر که کار در ریخ دل بار آورد **و** بوباید واقع اوکان امثال و حکایات دژن که در قو
 اولی الا لیباید مرقوم و مرسوم دژن حکایات بن مدین و قیصر مزید لطافت و مزیت
 طرافله موصوف و مرسوم دژن شایسته سوری بجه اولمشند تراول **حکایت**
 برهن اییدی روایتاید رو که جمالت یمنده بر ملک و اریدی از مدین دیکله مشهور
 و همت عالی و دای روشن ایل افواه و السنه ده معروف و دژن کوز اییدی قصر رفیع
 سلطنتی سعی معمار سوکله ملک سایه تمش و بنای وسیع القضا معد لقی مدد دهند
 حشمته ذرویه افرا که ایرمش **بیت** ملک کوکبه شاه جمشید تخت **و** فلک مرتبه شاه
 و بر مر قله که اکا قوه دژن لژی اسر تمام و الف ماکلام استدی اول برج شیر کاد
 شکر گفتار اییدی که حسن کامل و حدت شامل و نظره لکشا و صورت مطبوع و آرایه
 همواره ملک صورت و صفت و سیرتیه مرتبط و امثال نه کنین و حکایات شیر نیله منشج
 و منبسط اییدی **نظم** محنتهای زیبای بر کنین خوشست حکایات شیر نیله دکنین
 است کسی که اگر ایضا بود و هر مند کندش بزرگان و شاهان سپند قضای لطیف و قیصر

کشی

بخت

صوت

گوشه قصر شاهید بیضه کور و بر بد نصکره بر چه جیقری ملک اکاکل
 تعلقتند بوردی تا آنی ساری حومه الدرد خدام حرم سرایه فرمان اندی تا انوک
 نقد حاجی بایده اهتمام و خدمت ترسینده سعی تمام اندل اتفاق همان اول کون
 یاد شاهک بر فرزند دلبندی متولد اولدی که انوار حجاب ناصیه سنده تا بایات
 و آثار سعادت صفیات حاله نمایان اولدی **بیت** بوی مرامت انوار الهی
 جبینت فروزان فرشاهی **نظم** می بلای سبزه کمال طالع سده که کون دیر چنان
 ماه در هزاران سال نخست طالع و روشن دل و مبارک بی فرشته طلعت و نیک
 اختر و هما یون عال ازان حال شرف تازه کشت گلشن ملک چنانکه تازه سود
 بول کل نیک شمال نه قدر که بجه قبر نشو و نما بولدی شهر زده نک دخی بغال
 قدی بالا و بلند اولور دی و میاندرده کمال الفت و تمام موانست و واقع اولوب
 ملک زاده دایم انوکله طور ددی و هر دم انکله او بیاردی و نودردی قبره هر کون
 فلک رفت طاعلرده و فردوس مانند باغله کیدوب والایردوی و آدی زاده
 کورمدوی میون لردن بولوب ایکی دانه کتوروب برین شهر اده و یروب و برین
 کند و بجه سنه بدور زدی کور کلمی دخی آنی رغبتله بر لوردی و اندام لرینه منافع
 تا اثر تمام ایلردی سوله که روز بروز نشو و نما و قد و بالالرنده تفاوت بخش
 ظهور ایدردی **بیت** کشتند بر بلند نشو و نما جیقریش چون سبزه که از او فضل بود
 قبره نک دخی اول خدمت واسطه سیله ساعت بساعت جاده و رفعتی اربوری
 و قریب و منزلت از دیل بولور دی بوجال اوزده بجه زمان کجی روزگار فر
 سفید و سیاه لیل و نهار ی بجه کمره دور دی آجیدی بر کون قبره عادت معوی
 اوزده خدمته کدی بجه بی شهر زده نک ان بریدی که بخورد و لطیفه ی بنده
 شهر زده انوک بو حرکت از دیل منفعل و آتش خشی بغایت مستقل اولوب تنک
 مزاج و خدمت طبیعت آنی غرق طیش خفت اندی تا چشم لطف و مراقبه خاشاک
 عفو و غنیمت اوندوب حق الفت قدیر و عهد صحت کرمی نیامنیسیا اوندی
 و ایا غنم ذلولوب به سوله چالدی که مادرینک خسری قیامت قالدی **بیت** دریا
 که شاخ کل نوشکفته و درخت از سبزه خزان چون قبره کلدی بجه سنی کشته
 و خاشاک و خوله آغشته کوردی بر لغره اوردی که مرغ دوجن مقنن شدن وجوده
 یازدی و سرطایری آشیانه آسمان دن کوجوره یازدی بو واقعه جگر سوزک هولند

لک

قبلت فرج اکبر ساهده ولدی کانون درون سوز فراق بر کاله جگره براخو کر معا
 وصغر فغری منزل ماه و بیره ایوب و ناله آتش نایری ذره فلک اثره یوتد
شعر دگر کی دگر دی کوزیشنی کهی کوکسن و کردی که بشینه دو تو فی آهنگ
 کو که آغز دی یاشی یا غور کی یوه یا غز دی جوع و زاری و فرج و سو کواری بیکو
 خطاب عتاب آیز که کند و کند ویر ایدی بودریای مصیبت به سن سنی آتک و متاع
 فراغی غوغای محنت به سن آتک صدک **بیت** سزاندک کند و کلزارک برن خار
 بریدر کاله سن بلبل کی زار سکا بو مناسب بو ایدی که بر آج خس و خادلم بر کوشه
 دیواره آشیانه ایدی که حرم سرای سلطانله سنک نه کارک و ایدی کند و بچاک
 تربیتنه مشغول ایدیک شهراده نک آتشی کی من اولونه مصلحتک بر ایدی که بر کوشه
 و توشه ایله قناعت ایدی که معالیا بوقضیه دن غصه چکرک و بولایه سید او
 زمین د لکده غم غنن اکردک ابر حکما بود سسلرد که زهی خاسرا اول کسکه که جبار لاله
 مفاسرا و له زهی خایب اول شخص که سمکار لاله بو طایفه نک زمان عهد و اقرا کی
 سخن و مزاج قول و قراری قوی ضعیف در همیشه اخسار و مروی ناخن جباله خراسان
 ایدر و حرف قوی ضعیف حقیقت دن کذلک عذر له ترا ساید زنده اخلاص
 مناصح انرقننده خرمی و آذونه سابقه خدمت و حقوق مصاحبتک قدردانی و
بیت برای خدمت آنکس که نشناسد حق خدمت ممکن اوقات خود ضایع کنه فرزند
 نه منت عفو خرای که مشرب ارباب کارم و مذهب استقامده حرام بلور و عقده غزالی
 و نفوذ و بیانی که منت اهل کفر اندر این گرو غنچه مصلح بلکه فذ و فلاح آکلان
 آخر بو طایفه ملازمت دن که سوابق حقوقی لایق حقوقه مبذل قله لاله فایده حال
 اوله و بکروه روز و شب خدمت دن که سوابق شکرانده کفران و مواضع و آفرینده
 نفرین ذمتکینه لایم بله لاله منفعتلر و اصل اوله **بیت** حیفت کرد در زمره مردان
 برایش نام آزار که حق هجیت یاران نشناسد بولایه طایفه در که کند و لایجا ببتک
 بر زخم گبری صغیر و بر عیب عظمی حقیر تصور ایدر و وسایط فتنه بر امر ایس عسین
 سهو قلی اکثر عدا ایدر **بیت** عیب خود لای بهن باز نمایند که هری هست ترا
 عیب عظیم خوانند چونیم جگر کوشه بو جفا فی وجه حقوق و اریکن بولایه واکور
 واجب اول ایدی که وقت مکافات و فرصت مجازاته مرتد اولوب بیمیم طریقم
 او تویمم تافره ایمنک استقامتی اول ظالم عدا و سمکار خوا غور دن که کند و

هدم و همزدن که تیغ بیدارم هلاک اندی آلوب آینه سینه دز عیار کینه بی کوریم
بیت بیکسوزم مهر و آردم که بجوش آورم کینه کرم که بسیر کون فست بولونج محابا
 ملک زاده نک یونجه مجرای و منقا خواخو زیله اول قره العین سلطانک کوزین
 جهری بعد اچوب قصر شاهک کنکر کردون استباهی وزه قویدی شاهه
 بجوڑ اصل اولیاق شهراده اچون بر زمان کریان و عزوان اولوب آخر قصد ای دی که
 دانه فریله اول مرغ زیری کی دام انقامه کوره و قفس بلاجه حبس ای دی و بکارم اول
 قصاص و سکا سرحد اتمامه بورد بسیر نه نک مقابله سنه کلوب زبان مکرو فریله
 نیاز آقا زاید و بی ای دی ای مونس روزگار عکسا اسغه این سمد نکروا و لجت اولدی
 و قصاص و مکافات طریقه هر کسی اندون بولدی **ع** کردست زلف مشکینت خطای
 رفت **ح** حالیا کرم ایله شرف صحبتی تلخ و غره عزیزی سلح اتمه جراج عیش
 مرده و برک و سوز و مری بزمده قله قهره ای دی ای ملک اگر چه بویورد و خاک مقتضا
 رای صایب و پل شاهک کمال عدل و انصافه لایق و مناسبه در زمان اولی الامر
 متابعت جمله مره فرض و واجد اما عهد بعید و مدت مدید در که قلمده بود که ی
 مقرر و خاطره بواندیشه بی مصمم فکشم که عمره اولدیجه درگاه فلک استباه
 شاهد عنیده بنابه بلیم و اول کعبه آمال و قبله قبالدن عنیری بجهته استقبال تلمیم
 و کانه بولیدی که آنک حای حایتند حمامه حرم کی فارغ البال اولیدم و سیم بولیدی
 که عرفات خدمتده واقف اولوب مروی و سینه مرتبه صفا بولیدم محالیا چون جگر
 کوشی حرم سلطنتده دم و زبان کی حلال کورد و کون بعد بکا بوبیتک طوافی محال
 اولوب بومقامده حرام حرام اندر حرام اولمشد و بوجمله ایله بینه جان شیرینه عوض
 میسر و لجن بلیدم لبیک زانان حرام حرمی میان جان بیداید و لیکن **بیت** مرغی که
 رصیده کردان رام من بعد بدانه کی شود رام بوندن عنیری که لایله المونس من حجر
 مرتین حدیثی مویجه مرد خرد منده واجد که مجری نکوار تجربه امتیه و برا فیدن ایکی
 دفعه زخم سیمه **بیت** نشنود این مثل را کار باب عقل گفتند من حرت الحر و حلت
 القامه و دخی منین منیر ملکه روشند که حرم بر حالن امین اولوق جان دکلدر که
 اگر عقاب عاجله حلت و اور سیه عذاب آجله مساحت جاتر مدیر ککلدر و فرضا که
 مساحت بخمله دفع الوقت میسر اوله البته عاقبت پاکندی یا اولادی شربت محنت
 و سوزانه عقوبتد چاشنی طاعتی مقرر در زیر که طینت طبع آب مکافاته شسته

اولش در و مجاز روزگار خاصیت مجاز آنکه پرورش بولشد **بیت** چو بد کردی مش
 اینم آفات که واجب شد طبیعت را **مخفیات** نه که پس ملک بنم نورد برمه بوعده گی
 روا کور دی بند عینه اختیار بلکه بطریق الاضطرار از اول چشم جهان بیننه بوقت ایوبی
 ممکنند که بر کسسه سیم کارلق ساغر ندن بر جبهه نشاید که خمار بلایه مبتلا اولیه
 یازمین حال و بوستان اعانده بدار بفان دکه اندن شرعوت نکال حاصل قلمیه **بیت**
 ایلمی زانیم حنظل کاشته طلع فی شکر بناید داشت پلا شاه عاقل مکر اول حرامیله دانا
 دل حکایتی اشته مشد لاند کله فی فعلک خزا و مکافاتن بولد قله ی سمع شریفه یثمه
 ملک استقنا داندی که بجه اولش در **اول حکایت** قیره ایلمی دی روایت ایلمی
 که شهر زده فقر افق سندن برد رویش صاحب خرقه واریدی که آداب ستوده ایلمی آرا
 و عادت پسندیده ایلمی پیوسته محاسن و صاف ایلمی موصوف و مکام اخلاقه مشهور
 و معروف ایلمی معارف و فضایل و دانا و کامل اولدو بی جهندن کادانان دیر برگی
 و اول شهرت اهل البیت کاجان و دلدن بخت ایدر دوردی **بیت** آنرا که کمال و معرفت شد حاصل
 هم هم بیان باشد و هم مونس دل اتفاق بروقت زیارت بیت الحرامه نیت ایدوب حرامی
 میان جانانه بنمادی و نیت هدم و رفیق بادیه طرفی طودی کدی **بیت** در بیان از چون
 کعبه خواهی زد قدم سر زنده اگر کند خار بغیر از نیت بخور یولن اتفاق بر قلیح خونی حرام
 نده مال احتمالن و یروب آتی قتل و قصد اندل دانا دل بونلرک قتلنه مطلع اولجی ایلمی
 بن مال دینان اول تضایه قادر دکلیم که توشه راه بجه کفایت ایده اگر غرض کن بر مقدار
 نشه ایلمی حاصل اولورسه نطق دکلدر فر و ارسه اللک تک بی صالی و یرک تا طریق
 توکل و تخریب ایلمی بوری قطع ایدوب مقصد مقصود و اصل اولد و دیده انشطا کشیده
 خاک آستانه محرم محترمی که کل الجواهر اهل یقیند رتو بیا قلم **بیت** روم بکوی وی
 و سربا فکرم عمار خاک دین تو بیا دیده کنم حرمیان فی رحم آتی زنده قومند خوف
 ایدوب نیتا قله تدبیر اندل و شمشیر کینله ساقی کی تبسم اندل و بجه محتر و اولوبه جانیه
 نظر ایلمی مدد و معاونت اول واری وحشت و صحرای باهول و دهشته حیوانات
 مشغفسدن بر فرد نظره راست کلدی مکر کلنک جلشندن بر قلیح جوق دریای جوشن کی
 آوج هواد بر واز ایدر دوردی دانا دل آوازیانک از لونا ایشدب فغان ایلمی کرای مرغان
 هابون و هاموند بوسه کار اول بجه خمر و دست هلاک کوند زبونم خمر عالم الا بر
 غیری زیار بر احوالیم خالمدن جنیدار دکلدر شاه مرغانک فی سلیمان علیه السلام

مشدر

خاتمته اولن اسم اعظم حقون و خلیل الرحمان ابراهیم علیه السلام جلیل الاحسانك معمود
 اند و كرم معظم حرمینون بحق پوستكار لوده قویوب بن قانی طلب الیه من و تانم اشقا
 بخوانخار لودن المایخه آشیانه بجهانند ز کتیه من حرامیلر انوك بولكل من استماع ایدك
 استهراجه حمله كولشدن و ایدلر صور مقیسیا و لمسون فامك ند ایدی دانادل
 ایدلر بواسم مستمایه مطابق دكل و بوعنوان پوشانه موافق دكلدر سن بخه دانادل اوله
 كه طویو جنبی قابل خطاب اید و كند غافل سن بزه علم البقین حاصل اولدی كسن تمام
 درجه ده جاهل سن و كلك مرتبه ده لا یعقل سن كسه كه زیور عقله محلی اولیه قلند
 چندان كناه اولیوب قاتل چندان و باله كرمیه دانادل ایدی **شعر** سوف ترا اذا تجلی
 الغبار هل فرس تتجلیك احماره بن آفات مكافانده بر كنك اشعار ادم و مخافات
 مجازانده بر شمه اظهار ایدلر و لیكن او اطایفه كه صفات صم كم عی هم رجعون
 انلك لازمده ایدر بومعنی بلزل و بور موزی اكملر **رب** اكروش دار خداوند
 از اینسان سخنها من آیدكوش اولقدر كه دانادل بوقوله یضیحه مشغور و روبروی
 مفیده اولیوب كوش هوشلری استماع كلام حقندن امتناع ایلدی و باصره بصیرتای
 مشاهد جلوات جلال حقیقتندن نابینا اولدی عاقبت بیر فقری قتل اندر قلیل و كینه
 نبی و اریسه آلدركند رجون انوك قتل خبری اهل شهر بیتدی ملول و محزون اولوب
 انوك فوجون ماتملر ایدلر و جهدا دیوب انك قاتلدری بولمغه قصد ایدلر عاقبت
 عهد بعید و مدت مدید در نضكه یوم عیده اول شهر كه اكثری مصلا و رجوع اولوب
 دانادل ك قابل لریدخی اول مجعد حاضر اولوب بر كوشه ده او نور مشلری و اشك
 بر قلع فرج عظمی اصح هوا ده بوحرامیلر یاسی اوز رنده پرواز ایدوب سوله موز
 آوازه آغازه اندركه خلق انلك صفر شورا نكیز و فغان در آمیزندن نماز و نیان
 و اوراد و ازكار لوزا و نندلر حرامیلر ز بریسی بوجاله تعجب ایدوبت بستم ایدی و استهزا
 طریقه كند و همراهه ایدی مكر دانادل ك قانر طلباید رنر قضای آلهی مكر انلك جوار
 اولن شهر قومند نبرایسی بوسوزی اشندی همان اول ساعت صوت حاكمه اعلام اندك
 فی الحال شخه و عسس و جمیع ناس فلواتلر مجال و بر سوب حرامیلر جمله طریقه
 هنوز سوزایه عقابدن چاشنی طامندن و شراب خواب یاشلر نه چیتوب ایقلر نطوندن
 واضح حالی بر بر ایلغه ناسلدر و اول خون نلحقك مكافاتی انلو بیتوب قصاص علیه
 اختصاص بولدلر **نظم** كه كود رهه عالم كان ظلم بزه كه یولعت جاوید را نشانه شد

که در زمانه بی اعتبار طرح ستم خیال است که خود عبرت زمانه نشد و مثلی آنچون گوید
 که تا ملکه معلوم اولد که شهنشاهه نک زنجی بایند بنم جراحتم بقاضای مکافات سبیل
 مجازات حبسیده دزد و لایع ضعیف حال شکسته بالک نه قوت و بجای اوله که او قالک
 امشالی اندن ظهوره کله خون بندن بوجریه صادر اولدی حالیا فرمان سلطان عقل بونک
 او زینده جارید که سنک کلام فریاد بجا ملکه سمع قبوله من بعد اعتماد ایدوب سنک فرمان
 ایش ایم کوئی بود که خدمت شاهدن حذر قلم ملک اسیدی ای قیبره مضمون کلامک
 صدق و صوابه مقروند در حقه بیایک جواهر حکمت و فواید معرفت ایله ملو و مشهورند
 واقعا البیای اظم منو می و منجبه کناه بنم اعلو ملک ایدی که اول مقهوره بایک نصیب
 جریه سنک بجه کی هلاک اندی سند خیر طریق مکافات ساز که یکم سزا اولی جزا کرد
 اولک ضمنده بوحاشای زنجی کر امت بیورد که اولک قتلنه قصدا یقوت کره سنک
 بر این نظر الحکله اکتفا اندک حالیا نه سکا کر اهیت متوجه دونه بکار ارباقی بلکه
 بویاید بز سکا امت اید و ز و صحت بیستر اولور سه انشاء الله الدن کلد بجه خدمت اید
 لطف ایله بنم قولد اعتماد و صدق عهد و امانت اعتقاد ایدوب یهوده مفارقت و مهاجرت
 اختیار ایله سؤیله بل که بنم مذهبه اخذ انتقام ارز دل زایل دزد و عفو غفران افضل
 فضایل دزد بلکه بنم مدعام بود که اسات مقابله سند احسان کند و مه واجب بنم مضرت
 کورد و کم کسینده منفعتی ذمته فرض بنم **مسئله** ما عادت خود بهانه جوی نیکم جز عادت
 خوشتر نکوی نیکم آنها کجای مایدیها کردند که **مسئله** دهد بخونکوی نیکم بتر اید
 ای ملک من بعد میا نمرده خیال وصل احتمالی محالدر که ارباب صحت متوحش احتراز و
 اجتنابده مبالغه میسر حد اظنا به پیشدر مشلردن و فواید بدرکان کامسطور در که
 مردم آزرده میهر چند که استالت و ملائمتده افراط اولنه و وعده لطف و عنایتده
 مبالغه قلنه کما یبلغی دخی میزاید اولوب تنفر و تو حش دخی مشید اولوز بوقدر
 اندن تحرز و تجتنب نهی و احباب اولور **مسئله** عزیز من جواز روی کسی را تور بخایش
 مکن تا می توانی که هر چند از تو خدمت پیش بیند مرا و را پیش کرد بد کاین ملک
 اسیدی ای قیبره بوسوزدن فارغ اولکه سن بنی صلی فرزندم کی بلکه اندن دخی لذت سین
 و سکه اولان اسرار القیم زن و فرزند و خویش و پیوند مدز بر سینه اولمشدند
 هم کسه کند و افراسنه برانرسنه صانور **مسئله** و اجناسی میا نده مقام انتقام خصومت
 اولور قیبره اسیدی حاکم اوقبا بایند بر تمیل بیورب هر بونک حالنی بر منوال اولور

تفصیل یور مشلور ز مادر و پدر صدیوق صاده مشایه سند • و برادر لور دوق موافق مرتبه
 درلن و خاک و عم آستانلرد چه سند و زن مصالح قبلدن • و خنر خصم سمندن
 و سایر اقرایبیکانه لکنمکنده در اما پسری بقای ذکر ایچو استقلو • و کند و نفسلر نه آبی
 برابر طورلو و سایر لوانی بر بلرلو و عیوی لری حوت و حرمت یابنده اکا شریک قبلرلو •
 پس یومقدمات موجبجه هرگز سنک فرزندک مشایه سند اولوق میسر و مقصور اولور
 دکلمر یوقت دیجه سن بی فرزندک مشایه سند عدایده سن وقت نزول آفت و
 هکام هجوم نمخته نیم طر فدن اغراض اتمک مقرر دهر چند که برکسنه برکشیسته اید
 و آنوک مرادی کند و مرادی اوزده ایشار بلکه نقد جانی اولوک بولنه نشار اتمک
 دشواید **ع** جان چه چیزست که بهر تو فدا سوا نکرد اولر نان که بر بلا نازل اولور
 و حال بر مرتبه واره که کار جانه و کارد استخوانه و اصل اولر نیه شبهه کند و سن مضیق
 نمندن ساحه سلامت یستد و رب اولد و سن نشانه تیر بلا و قایه تیغ عنا نشه
 کرک **بیت** مردی باید که از بلا نکریزد و ز بهر کسی از بجان برخیزد • ملک مکر یوزن
 و همستی حکایت ایشته مشد • انلرک ماجر ایسه سمع شریفنه یستته مشد • شاه
 استفسار اندی که چخه اولمشد ز اول **حکایت** قهره ایدری و ایتاید لور که بر
 نال کهن سال فرسوده حالک هستی نام • برا خنر فرخنده جالی قرار ایدی که مام تمام
 بر تو لعه چینند ز دنیای رشک و غیره فرو مهر سپهر مینا فام و زانی انوار خنسا
 ز کینند غرق حیا و خجله مستقر ایدی **نظم** شیرین سخن که هوش میرد • و وقت
 ز شکر فروش میرد • نازی و هزار فتنه در دهر جشی و هزار کشته در شهر چشم خشم
 روزگار ناکاه اولر و قد کله ذارک مزاجنه کار ایدوب نهال حالی سزا عتلا له قابل
 اولدی • و کلزار عذارنده ز ناک ملاحظ و رونق لطافت کیدوب عارضه یکنی تیغ
 اضطر ایدوب نی آب و سنبیل پچینی تاب آتش تابدن می ناب اولدی **بیت** جز زلف
 مشکسای عینری • نکسر و لایسم نازینی پیره زن دخترک متصل بران بستر
 طوا ایدر • و روی نازی آسمانه طوب چشم کریانند ز دنیای لود و کوب درمی
 ایچا امار ز **شعر** فدا اولسون سکا بوجان مادر • عالمه سکه بولورن لک جان
 سن و لیجی بن ندرن جان و جانی • نک سن صاع اول جانه سکا فزان اولسون • بن در
 جان و بهرین نک سکا در مان اولسون **ع** بن ملامت اوله بن نک سن سلامت اولیوی
 سحرگاه افغان و ناله جان کد زله ایدری خدایا بوجان نازی نکی هنوز شیرین

اوله مشدتر مجوس زندان کورانه و بوجایان سیرا و لشرف توفی آلت آفرید دنیا
دولامه **شعر** نم غم نه فال دینه اکا و بر آنک دژنی آلت بکاوین. آنچه مویه
دوند بر پی غم. تندن آله بر مو آلت کم. الفصه پیره زن غایت شفقندن
و بها احقا و بت مادرانه مویجه دوز و شب کرم و زاری برله و ظایف دعا را ایدو.
جان لذید زن فرزند یولنه فدا ایدیدی قضای الهی. پیره زنک برکا و سیاهی
و ایدیدی صحرا دنگلوب مطبخ کیر و بوی آستله باش هرینه صوفی بلچند که کهرنه که بویک
یلا لای قضای و طراند کد نضکره باش جهر متو دیلدی چقانه میوب مضطرب و کد
هرینه باشند مطبخ دنجوب کند و سن بوکوشه دز اول کوشه اوردیدی پیره زن
کیفت حال دنگ اقل ایدیدی چون هنگام سامده و رای پرده ظاهمدن هر صدای
اشدیدی بو شکل غریب و شیخنی عجیب مشاهده ایدی قوت و اهره سی درکار اولوب
بونی عزرا لند **مستی** نک رو حق قبض اتمک اچون کلدی خیل ایدوب بوتو همله
فرید و فغان ایدی و نضر کدان ایدی ای ملک الموت و ای هر سو حضرت عزت
بیت رحم قل که خسته بن د کونی. مستی در شکسته بن د کونی. اسند دایخی بو پیر
کهن سال **مستی** خسته دز جان انو آلت. بو مثلدن معلوم اولدی که هر شخصه کدو
نفسند غزیز نشنه اولد. ای ملک سندخی انصاف ایلکه که بولفس کند و قرة العینک
چشم جهان بین زخم نی حمله خراب ایدنه بر آن صدق و صفایله مضاحبت و اکور
یا بر شخص کدو جگر کوشه سن آتس پیدا له کبات و نوردیده سن بنیاد حیات سید
هلاکله بیاب ایدنه و ساعت بحالسته طاق کور زنی چون بوق زند د لبند نک دکنه
دینه پر غم و سرور سینه پر غم ایدی حالنی فکر ایدم و انوک یال و لانی و همز و کانی کد ایدم
سیلاب حیرت جو و غرور ایدوب بنای صبر و سکون بنی قی و آتس فرقت زیانه
چکوب خانه درون پیر و عی نقی **نظم** اند جهان نم که محیط غمش مره پایات
مدید نیست چه پایان کار هم. کفتم بصیر ساحل دیاشود بدیده اکنون شکست
کشتی صبر و قرار هم. بوجمله ایلکه نه کند و جامده امین و جانا آمدن دایخی مطین
دکم سیاب و حش نفرته بود کلو کثرت و وفرت و اریکن سنک تواضع و
تعلقه و اظهار محبت و تعلقه فریفته اولو طور عقل دد و دزد و دوش عقل
بغایت بعید و مجوز. لاجرم ناچار یا لیت بینی و بدینک بعدا لشرفین آتس نگران
ایدوب سلاحه صحت کد کما دوسایه دولت کد فراد ایدین **بیت** حلی که

لذید و جانندن

در دملار باشد. هجران به از آن رسال باشد. سندن دکل بلکه من بعد جمع علایقندن تجرد
 و جمله خلایقندن نفس را اختیار آید دین که سنک با ناز و محبت گذران اولقد فایده کار
 اندم که راحله دولتیم آنکه کران بار اولوب بار یا آخری تحمل قدایع قائمیدی **ع** ترمیم
 خود ضعیف دین بار بر نیاید. ملک ایدی بوفعله باری سن اولسک که بحکم البلی اظم
 عز و تجت مناسب بلکه لان و واجب ایدی لکن سن باعث اولمک بلکه مقتضای قصدا
 اوزره برایش ایلدک قهرمان معدلت دخی بویه پورود و حاکم انصافده اولجنیات
 مقابل سنده بومقوله عقوبت روا کورد پس موجب نفرت و سبب وحشت نذر
 آخر فکر ایله که قرزندمدن هنوز قام و نشان یوسفکن اینس اوقاف و مویش اقام حیث
 ایدم چون پرم قضای عدمدن برای وجوده کلیدی حقارت پدرا تی اقتضای ایدی
 کما لوک دیدار یله انس و الفت طوبی و موانسته آبی سکا شریک ایدم و سنک و آنک
 مصاحبت کزله معتم اولوب حضور مو فود و سرور نا محصور لم روزگار کجور و درم
 حال ایچشم زخم زمانه امان نوردیده ملک با صرم سته زیان و نقصانستدک
 انوک دیدار یله اندوکم ذوق و صفا خلل پذیر اولدی ما سنک مصاحبتک کذبه
 و بحالستک عداوی و صدای دگشک خطی و آواز فرخنجشک ذوقی باقی در سربله
 ایله که بر دخی بالکل منشی اولم و بحالقیه عموده معتکف بیت الاخران اولم اولم
 ای قبره سکه نیم مثل راست اولم مطربله اولم پکشا مشید قبره استفسار اندک
 که بجه اولمستد اول **حکایت** ملک ایدی بر پکشا ملک بر مطربله و ارایدی
 خوش او از و سربین دنواز الحان دفریسی پای عقل کیبدن و عنان ملک کی دست
 شکیندن چهر دردی **نظم** البینه السه عود و بریط و چنک طو ردی اول هواده
 زهر آهنگ کر آهنگ البسه نای عراقه اودا و دردی صفا خانه عراقه سر غان
 ایسیک بوسلکدن نداقو بردی هر یغری دگدن پکشا اکابغایت متعلق ایدی **ع**
 نغمه رود و لایزی و استماع زخمه عود نشاط انگیزنه زیله مستحق ایدی **بیت**
 نای مطربله بشنو کصوت روح افراش بریزدیم چونا هید اوردد درج کبوازا
 بو مطرب شاهک بر قابل علامن تربیت ایدردی و سازنده کدنه و نوازنده کدنه
 مشفقانه تعلیم ایلوردی تا آذ زمانده صنعت موسیقارده استلکندن استلا
 کار اولدی **ع** قابل شکر اولن استلا اولوز استاد دن بو عالمک آهنگ ساز لای
 و نغمه بردار لای و نغمه بر مقامه بنسیدی که آوازه قول غزلی عراق و حجازی طو

وصیت صوت و صدای و نفس و علی سماع مجامع عرب و عجمه سیدی **م** چنان است
 سراغ از دل و یو. اوردری عیش عشرت آلتی تن. شو ساعت کم ایدری بغضه عود
 فلک زهر با شلری سروده شاه غلامک هنرند ناگاه اولوب انوک تربیت و نفویه
 المقات بیوردی تابرم به به واردی که ندیم خاص و مطرب صاحب خاص و کلا
 شاه هواره لغات فیضیه الحی داد و نفس مسعود جز و برادر که وضو عود و صدی
 سر و دایله قلوب عشاقی عود کی هوا اودنه اوردری و کاهی که آهنگ بنم عشرت
 و میل عیش و صحبت ایدری عرف حسد یک طریقه تار عود کی مضرب اولور دی
 و تار عاده تحمل این میو با حر کارانی قلعه رنگ اولدی بختی سمع بادشاهه بتیو
 مطربک احضار نه فرمان ایدی چون مطرب مقام سیاسته کلدی بکاشاهه هیبتله
 اکا کاهه ایدوب خطاب عتاب آمیزه ایدی بجای بی ادب بلرمید که نطرب درو سم
 طینم آب عشرتله سرشته و خلقم نشاط و سر تکله غشسته دوزیم نشاطم یکی قسم ایدی
 بری حشمت سک سازنده کلکدر حاصل ایدی و بری دخی خلوتده غلامک نوازنده
 لکنده نواصل ایدی چون سنه سبب ظاهر نشاط و سرور ملک بصفی باطل ایدک
 لازم اولدی که یورم سکا دخی اول شربدن که غلامه اچور دیک جاشینی ویره کر
 و تار کور نکی تیغ هلاکله طرب عود وجود کی فنا اودنه اوره نطربک سعه قول
 شاهدن سر و سر و کلوب ایدی شاهان خود بر کناه ایدک شاهک نصفه نشاط
 بناه ادم اما بنجمته بلاشاهک فومانی نقاد بلورسه کند و نک تمام نشاطی
 اتمرا اولور. بای شاهه مطربک بوکلای خوش کلدی و نوازش یور و بقتلند
 آزاد کلدی بو مثلی ایراد زمره اولد که بنم طرب و سرورم دن بزی فرزندم سبیل
 هیا منور اولدی سند خیسار فراق و عراقه آهنگ ایده سن قییدر که پشت امیدم
 قدی نه کی راست لیکن قامت جنک و حمیده و دایره سیم خرف کی نرم لیکن روی
 عود کی خراسیده اوله عاقبت خود اولاق صحبت یاران تنه باد مفاقت هجران
 ضروری بله بریشانی اولوق مقرر د. باری لآن هجران و اکورمه و نفی جعنی غنیمت
 بلوب دامن حقیقی الذر کید زمه **بیت** خور من سکا کنی باری جو سیدانی که خرج
 آشیانرا زیکدی که جدایی میدهد. قبره ایدی حقه نهانخانه دلده مدفون
 و کینه سینه خانه سنده مخفی و مخروند. چون اکا کسنه مطلع اولوق مستعد
 بر قیل و قال و ترجان زبانه اعتماد جایز دکلدر که کاه اولور که زبان بنمیره.

مکنونا و لن ترک مضمون بخیار آنکه راسته ادا قلیم و بیان مخزنات خطر ای نهادیم
 شرط اما فی برنه کوزدن اما قلوب بحکم القلوب نتشاهد بری برینه شاهد و کواهد را
بیت حدیث بر دل و اندویش زبان و لب دلا زخم نباشد و بادشاه معلوم و شود که
 شوالینه می که زبان داد اندر قلبی کاموا فقد کلدن و غیر ذلک نهاد اولنک بیانده لیس
 صادق دکل **ع** صد جان فدای آنکه دلش زبان یکست ای ملک بن سنک صوت و سطوکی
 خرب بلورم و تنبسیاست کدن دخی تمام یا حنرم **بیت** از کوه کاه زخم کرانتر کنی کاه
 و زیاد وقت حمله سبکتی غنا هیچ بر آن خطر هینت کدن امین او لستم کون و بر نفس
 خرب سطون کدن آرام انستم کون بر اول قبیله کون دکل که طیب که ایدی دادر چشم
 سکا دوار سنگدن اهرم و الومد و اصلح حسن ظاهری علاج دادر باطنی سکا سب
 مقدمد **ع** ملک استقضا ایدی که بجه اولمشد اول **احکامات** قهر ایدی
 بر بریض ضعیف بر طیبی ظریفه کلون و دسکدن نالش ایدی و صعوبت المدن اونی
 یا قلدی و رونه طلب اید و یا ایدی **ع** ای طیبی آخر علاجی کن که کار از دست رفت
 طیب اول طریق که ارباب حکمت قانون معرفتد اسباب غلامای نقد لیر ایدر لیر باشی
 مرشد نصیحه علاج کماله که سبب شفای عاجل و لا مباشرت قلده بر سبیل استقضا
 اندن سوال ایدی که بکون غدا کون نه دیک مریض سکا دل جواب و بری که تورو
 قاور لیش یا نفس کونی نفس نان باره ایدم و اول غدا لیکه که رفت و انکشته د و نمسک
 معقب **ع** قلدم طیب خادمه ایدی که دارداد الشفا کون کل روشنا و کور بوخته
 کوزنه چکه لور نابا صر سنجلا ویره و نور بصیرتین زیاده قله مریض چون طیبیدن بکول
 اشدی و زیاده اید و **بیت** ایدی آخر چه محل هول و باز نیست وقت اجل و جان کدا
 ای طیب هول و لطیفه می سولرسن که بر دسکدن سکا ایدرین سن در چشم
 علاج ایلرسن ای حکیم بزرگوار داروی دیده ایله در شک کده سنا سببی و اطمین
 ایدی درم که سنک جشک دوشن اولوب سیاه و سفیدی تمیز ایده سن تا بر فیه
 دخی بومقوله غلامیه سن ابا و بریز ایده سن بس علاج چشمه احتیاج کمد و کب
 شکمد نریک د و بوشلی ابراد د مراد اولد که اول قبیله کون دکل که خای خجته کون
 و سوخته ساخه کون فرق اتم **بیت** بحمد الله که دزدالش چافه که خیر از سر جدا کون
 تو اتم ملک ایدی که دوستلر بینده بومقوله و قانع حوق واقع اولو و کون
 که دوا خاصیت بالکلیه نیا آرمیدن مرتفع و احباب مابینده ابواب مزارعت

ذیت

اولوب اسباب بخالف مطلقا منع اولم اما هر گشته نزع عقل که راسته و زیور فکر که
 برانسته اولم حسب المقدور اطفاله تا به غضبه دور یسوزد قادر اولدوغی مقدار نفس
 خنجره تسکین الیر و بلور که تجرع شربت معفر بنده اگر چه غایت مرارنده اولم جاشی جلوت
 مروت مندر جدر و تحیل بار مشقت حلم و برده باری هر باری که زهر آید در تریاق نجف
 و مسرکه محلط و ممتزج در **نظم** غصه بخور از آنکه شقاوت در تو خشم فرو خورد که
 حالات درستی شغفه بر تو آذر در دست قاعده بحر فرو خورد در دست سینه در
 شود بر بنار که چه که باز آنگذرت سنکسا بقره آید من بها و ن بالش و قع بالضر
 مثل مجنبه هر که که کار دشواری آسان ملاحظه قله کار آسان آکاد سوار اوله بیکار
 دشواری آسان ملاحظه الله ملک کرک و بوام سعید تخفیف و نه مجال و نه ملک
 کرک بن نقد عمری جمع شعبه باز ملک مهر باز لغی نظاره سندن تلف اندم و فغان
 اوقاتم در ملک عجایب و غرایبی تماشا سانه صرف الیدم که مجرم زخا بر مجرمه در استظها
 و افق حصیل اتم و بضاعت کیاست و سرهایه و راسته سود تمام الله کور مشم و مین
 یقینه کوردم که سفل اختیار سلطانی و شراره افتدار قهر مانی خانه عهد و پیمان
 یقین و تدبیر و خیرت کامرانی و کامکاری و مصر صرطت سلطنت جباری بنیاد از دم
 و بنای و فانی اساسند ز یقین اول مقامه که شیر هیبت سلطین دم اسقایی زمین
 کینه اوروز غمخور و یاه یا زیدن نه قایده عاید اولور همان اولی بود که کند و
 خراب خور و ترویر میوت احیاط ایدم و چشم بلند زهر آسان اولمش آهوی که یاه سیایان
 طوتم کیدم که خشم ضعیفه هم بر وجه دشمن قویله مقاومت مجال امیر بکله نند که
 اول بلا شاه کند و دشمنی آخون بویاید مثل ایراد المشد و ملک بیوردی که نه چله
 اولمشد ز اول **حکایت** قهر آید که دیار ترکستانده بر باد شاه عظیم
 التان واردی که های همتی هما می سایه صلح خلیج فوز و نجاحی مفارق عالمیات
 بسط امشدی و عنقای لوی دولت و لایه بالایی آشیانه طاوس باض آسانه امشد
 عدل کمالی تمام مہام انا مده اهتمام تمام ارذانی بیور مشدی و بدل شامی کافه خلیج
 عایم بل که دواب و اغای خوان احسا و طعام انعامه طویر مشدی **بیت** زمینی عدل
 مغفور المشدی بهائی بدل مسرور المشدی اتفاق و زیور زدن بر نیک ضری
 خیانتکه زدن بدیر اولوب سده سپهر استیاده زیور و ندر و ب و لوند و قلاش
 و احاطه او باشد جمع کثیر الیه کریمان طفیانند باس جهر و مقام و مجاہد و

به شاه چون بدید که اول کمر هک روی لطافتی قبله انصاف دزدن مشی و اولمشد و در
 طغیان و شیطان عصیان آشیانه دماغند و اول بولمشد و سوای خامدن سرانقا
 سر و دلک دعواسن اید و کد و دلف دیرینه دز سینه و کینه یله بر لک متناسن ایلر مقصدا
 حال او در بر نامه یاز و بر سولله ارسال ایلدی مضنون نامه نصایح مشفقانه و موایزه
 ملوکانه ایلر مشی و ندی خصم مغرور غایت مخوف و غرور دزدن نامه مغرور یی نظر انصاف
 منظور قادی و شراب عصیان و عیان طغیان و کفر اناله مست و حیران اولندی کند عوتله
 کند و جانانه چکوب و بی نعمت کند یله منتصی اولدی **بیت** بر اکتله چند را جمع کرد
 که نادر و جویند و دزد و بزرگ قصه جویار ساه کوزدی که نوسر ایلوی ملاطفتله انک
 مزاج کشی که نهی اعتدال دن بالکلیه منقول ایدی صلاحه کلک احتمالی بحال و بوجمله
 پیغام ارسال ایلدی که سکه زهان شیشه و سکه بکر ز کوه شیشه یی سکه او ز
 کوه سنی شیشه یی اکی طاله دخی شیشه شکست و لوق مقرر دزد و سکه اندن آسب
 ضرر بستم ملک مقرر و بر بومثلک ایراد ندر مراد اولدی که ضریضه آئینه نظر شاهه هویدا
 اولموز که بونیده شکسته بال دخی قول مائر و انصافله همان شیشه مثال اید زنده
 سلطان الله که سکه کی باید و خصم سگند و بحال و مقابل بحال **بیت** به بیان
 آهین دل نشوی ده مقابل که تو آیکینه داری و نه حرف سندان ملک اگر چه که
 مرتبه انصافدن ملاطفت مقامه تنزل ایدوب دکره سنجین معذرتله صفای
 وحشی تسکین الیه اما مذهب خورده ارباب عذرک عذر بی قول امک منی و محظوظ
 زیرا که دیده اهل انتقام رویت طریق لطف و عروق دزد کوز و سینه و کینه اصحاب
 حقد دیرینه دایره عفو و مغفرت دزد و دزد **نظم** ز دوستان سخندان شنیده ام
 بندی که بهر لایمت دشمن اعتماد مکن چو اعتقاد مضرت بجم پنداشد مشور نفیقه
 و فسخ اعتقاد مکن ملک ایدی کمان مو هو مله که ان بعض النظر اثر مغفرت سبیل مو
 اساس عقارتی هدم ایدوب سد مخالفت بنا قلمقد و مظنه و هی سبیل رفیق قدی
 سوز فراق و انس اشتیاق مبتلا قلن اصحاب عرویه لایقید و وسوای حقوقی
 شایبه اخراجله عقوقه مبدل قلوب سر رشته عهد و بیان و عقد و ایمانی جزوی
 خدشته ایلد الذ حیرتو طریق ارباب فتوة موافق **بیت** وفا و عهد توانی بود
 من ندانستم وفا و مهر تو کین بود من ندانستم سیک فقر که جمیع جانور لردن حقیر و
 بخات زات و خضاست صفا نکه شهر رکود که صفت و فایله بجه موصوفد معرف

محققدر
 م

حق و چند متله بجه معروف و مشهور در سنک چهر حالک خال و قادر بخون خالید
 و قامت کردارک خلعت حقیقتند ند زعاید و مهر و وفا کند بر حرف او و قومی
 و بستر صد آند بملک بالین محبت باش تو مدکی **ع** و فاعهد نکو باشد بر بیا موزی قیر
 آید چون بند آمد مهر و فاعهد و صفایا اول نور دی اول سیرک جاسکند لارک
 محبت زیون بر و بنیاد عهد حقیقت خاکه بر او ملو کرک آید بعد که مجرم سزا و جزا سن
 بولدی ممکنید که سو جات وحشی فراموش قلدر و فرصت مکافانده اخذ انتقام
 خالی اولم سن چون حالیا دور و قوتی بی اله کتور مکده قدر کتور قدر دلرس کتور بیانه
 مکر و حیل ایلد دام انتقامه حکم سن اما **بیت** عفا سگار کس نشود دام بان چنین کلچا
 همیشه باد بدست دام را حکای قضایا مناقب سینه سلاطینه منکر اولان کینه
 احترازی واجب کور مسلمان در که انلر محنت سلطنت بسبیل اخذ انتقام بایده زیکی قصد
 اهتمام آید لر چونکه فرصت بولم لونه توجیه و تاویل رخصت و پرور و نه احتجاج اعتذار
 مهلت روا کور در دستلر در کینه اشکرا فشرده به بگز کر چه حالیا اثری ظاهر اولم اما
 آتش غضبند بر سر راه یله سوله مشتعل اولور که آب حمله انظفا بولم نسایا چشم
 خرو و ایدیک بنیاد جهانیان دیر و سغله خشمند زامن اولو میسر بکلر **ع** چون
 زنده خشم تو و خشمک بسوزد ملک آید ی عجب حالند که سن بویاده عفو خوش
 طرفه کندک لطف و مروت جابن بر طرف اندک چون ممکن دکلدر که مبتلای حشمت
 الفیه مبتل اوله و کدورت خاصمند صکره صفای مخاصت ظنور که قیر آید
 بر کینه قادر اولسه که رعایت جوانیک لطف و طلب رضایا حیک سعی و اهتمام کتور
 وصول خیر و دفع ضرر ده معاونت و مظاهره ذمته واجب کوزه ممکند که اول حشمت
 میانلرند دفع اولوب همیشه کینه جوینه صفای کلی حاصل اوله و هم در خایفه
 نسیم امن و امان و اصل اوله اما بن فکر در کلم که بویاده عاریضه کینه ی زایل آید
 بر نسته فکر ایلد بلم و طبعی طریق الفت و ملائمت مایل آید بر چاره خاطر کتور بلم
 که سیه در کاهه بنیاه التسم متصل هراس و خوفه اولوب هر خطه و هر که منظر اولوب
 مقرر و محقق در بر بومر لحتند زنجار بت اختیار نامک و معاواری میاعدته
 مبتل قلم اولوب و افقد **بیت** از درخت بخت چون نشکفت کلهای وصال دنیا
 حدای خارده در پام خوش است ملک آید یافراد آفریده دن بر فرد بر احد حشمت
 نیل ارادت حق آسمه بر ذره نفع و ضرر قلا در کلد و قلیل و کبر و صغیر و کبر

عرصه وجود کل دایره تقدیر ازلی و سابقه حکم لوی زلیدن خارج دیکد زنه که دست
 قدرت خلوق ایجاد و ایجاد از قاهره و اهلک و افاضی مخلوق هستند و متعده
 بنم فرزندند زصادرا و از این خطا و قصاص طریقه سندن واقع اولان جزا قضای
 ظاهرید بزه تقاریر آسمانیه مواخذة قلمه و مقدرات زمانی الیه سرزنش بوردیم
 و قضای خدایه رضا ویر که **شعر** چون قدر بتر آنه قوس قضا سرفرازا کاملگر و صفا
بیت بحر رضا بقضای خدا نی شاید بفر صبر بوقت بلا نی شاید از این ره رفت قلم سر
 و کوبه بیا بروزد و از خط او کورتا نی شاید قره ایدی دفع قضای آفریده کار
 افزا آفریده نک عجری عیب ریب و شوب سینه دز عارید و اهل تحقیق و ارباب
 تصدیق قند بوقضیه مبتن و میرهند که احکام جزو شو و اصناف نفع و ضراری
 تعالی نک عز اسمع ارادتی حبسیله و مشیت سببیه نافذ و جارید و خلقت قصد
 جهدی و منع و دفع و تقدیر و تأخیری نک ذره دکلونفی و یقده لایمرد لقضاه
 و لا معقب حکم **بیت** کسی ز چون و چرا دم نمواند زد که نفس بند جوارش را ی
 چون و چراست هیچ بر عاقل بو معیند غافل دکل اید و کن بو که قابل اوله مستد که جزا
 حرم و حیاطه ذنعت الیه و مضار و مکاره دز تحر زده سبب است کوسر بلکه دکل
 که هر امر اسبابه مباشرت بقصر انبوی بوده انما منی سبب اسبابه بقصر انما
 کرک **نظم** سنتی نهاده از اسباب و طریق طالبا نرا ز این نیل سو ای گرفتار از سبب
 بیرون میرد لیک غزل از سبب طن میرد با سببها از سبب غافل سو ای ندو و پوشا
 زان مای و نکته عقل و توکل بو قوله مؤیدد و بولعه موکد **د** با توکل زانوی
 اشتوبند ملک ایدی بن بو مقلاتک محصلی و محصلی بود که زین سنگ ملاقاتکه
 جانله خریدار و صحبتکه عن صمیم القلب امیدوارم ضمیر من سکا لعلیم قیاسد زین بند
 و دروننده دیدار که تسو قم شمارد زان فرزند هر چند بنم جانبد ز علایر مهر و
 اشتیاق فراواند ز سنگ طر فکد ز غرایر و فراق مجید اندر **بیت** تو ملونی زما
 و ما اشتیاق دلید ایرو و چه حالت این قره ایدی که سنگ اشتیاقک
 بوکار که دل مجروحک بنم قلمه مرهم وده سن و مزاج علیکه شرب هلاکمه شفا
 ویه سن حلق بوک بنم نفسک حالیا شرب اجل نوشنمکه حظی و قامت بقاسنه
 قبا ی فبا بحکم ملی بوق مادامکه عتار اختیار لای اوله سنگ دام مکر کد ز قرار
 ایرون بو بایه تلقین ادکل مقدما یی قصد بقدر اجتنابی عن صواب کلون

که جان عزیز بیا باند یا تفر و کسین باش نه بمن **مصلح** هر بار در کوبن نزدیک نیست
 حالیا بن کند و طالع در ملک ثانی الباقی عقیده منه استدلال ابد رن که اگر فی الجمله او را
 اولسه قوه العین سلطنت هلا کند و غیره راضی و خشنود و اولدم عین الیقین بودم
 شاهک دخی فرزندک ملا بی سبیل به نیم هلا کند و غیره مرادی بود و ارباب
 مصایبک حالند و اولکسه خبر دارد که مصیبت آتشله طوشش اوله و اول بلکیر
 باده تلخ بخرج امتس اوله مدعیان راحت دیده بوجالدن غافلرد و ناز و در
 زحمت نارسیده بومعرفت برابم سندن غافلرد **بیت** ای ترخاری بیاشکسته
 دانی که چیست حال ایشان که شمشیر بلا برس خوردند علم الیقین بلورن و عین
 مشاهده فلورن که هرگاه که پادشاه پسر نیک بصیرتند کردید بن دخی نوردید
 حالنی تفکر اندم مقرر در که باطن لرزه نکرده ظاهر اولوب مناجضی و روز
 تغییر پذیر اولسه کرک معلوم در که اول حالده خوابد نه فتنه بر پیدا اولوب
 سینه لودن نه کینه لرختن ظهوره کسه کرک پسر صفای باطن بویله اولجی مفاقت
 مواصله ز صد بار اولی در و مباعدت معاندند هزار بار ارجلی **ع** صحبت جو
 چنین است جدا بی خوشتر ملک ایدی آدم میدار اولکسه که جرایم اجلی
 ذیل عفو الیه ستر ایلیه و آئینه سینه ستر کار کینه دن مصطفی قلبیه مرد فرزان
 و خردمند یگانه قادر در که محرم جرایم نه بر وجهه قلم عفو و رقم صفی
 چکه که مدت العمر صفحه خاطرنده اند از اثر کورسیه و بر زمان لوح ضمیر نکرک
 اندن نام و نشان بویله و کلاهکار لک استغفار لوی سمع قبوله اصفا و بدکار
 اعتداری اهتر از عامه تلقی قله شل لاشرا من یقبل الاعذار و العذر صندی
 للذنوب یقفن بیاری مشرب خمیری خاشاک کدورت در نصافی بلورم و آئینه خاطری
 عیار خشم و غضب و زکار حقد و انتقامدن خالی کورورم و همیشه جانب عفو
 عقوبت اوزنه ترجیح و بلورم و بلورم هر چند که کناه عظیم اوله صفت عفو
 اندن اعظم اولسه کرک **بیت** که عظیم است از فروستان کاه از بزرگان
 کردن اعظمت قبری ایدی ملک بیورد و فی لطایف مقتضای حال و اندیشه
 ماله محافدر زیر که بن کاه کاهم محرم همیشه ترسان اولور خابن هر لحظه و هر
 آن بدکاران اولور و خایف بومیسر در که بر کسه نکلف بایند جراحه لاری
 اولوب اولوقت طبعه نی با کلک ایده و شب تیره ده خارستان و سنگستان اوزد

یورو یکی کیده البته اولی و اولی جلیقی تازه اولوب یاده اوزره یاده اولی و مقررد
 و اول بخاره نیک پای افکاری خار و خار ایله یاره یاره اولی محققه و جمله ملک
 حالی و قصد صالحی همان بوموال اوزره دو موجب خطاب کتاب مستطاب اوزره
 انداختاب فرض عین و عین صوابد که ولا تلقوا ابایدکم الی التهلكة حکایور مشلرد که
 اصح طایفه روش حکمتد زور و مصلح دانس و معرفدن میخورد ز اول اول کسسه که
 کند و قوتنه اعتمادید و ببال اول که لا یم یوم قوله کسسه کند و نفس نهال که لها اند
 تودی کا سبب هلاک اوله ایچی اول کسسه که انداز عداستی تمیز اتمیه طعام و شراب
 بولد و غن بنا اول ایدوب برهین اتمیه اول طعام و شراب اول کسسه نک بنیه حیاتی
 خراب ایله ایچی اول شخص که ملایت خصله مغرور اولوب عدونک عذاب ایله
 مشرور و سخن بیایله مسخو ز اوله بی سینه اولک انجام کاری خسارته مضی و عاقبت
 حالی ندانسته مقضی اوله **بیت** مستوا عن ارحله دشمنان بیندیش و برتیا ز آسونه
 ملک ایدی قیره هچند که بن باب ملاطفی فتح ایدوب سنجایه ملایمه تحریک اید
 و نصایح دوستانه ایله طریق صلاحه دلالت ایدوب سرانگشت بیان و ایمانیه کوش
 قبول از عاکی عریک ایلور سن همان اقام دعوت و خشونت اوزره قیام ایدوب نصایح
 استماعدن دامن قبول سلک سن و متصل زمین ده ابا و امتناع سخن اگر سن کسسه
 یضیت اتمک کرک که کوشهوشی کوشوار استماعدن عاقل اوله همان اول زاهدک
 اول کرک نصیحتی کی باطل و بی حاصل اوله قیره ایدی بیخه روایت اولنمشد ز اول
حکایت ملک ایدی اخبارده کلمشد که بر مرد زاهد عابد مجاهد که اوقاف
 شریفن ادای وظایف از کار وادوار و عباری طریق صلاح و معاش و معاد و ارشاد
 صرفا نمشدی اتفاق بر مجرا کیدر کن کوردی که بر کرک کسسه دمن حص و شری
 آجوب و زمین ده دانه آرد و طبعی ساجوب جد همتن یوکه وقف نمشدی که
 بری کجاهی بنا ایدوب اولک مائمه سودا ایله و برجا نوری بیجا ایدوب ایت
 نفس اولکله کور ایله **بیت** سینه کاری بیدار کونکر که بچرد رساندازی کیو
 صد زیان یکسی زاهد که آبا اول حالده کوردی وصفه نصیه سنده جود و ستم
 رسمن مشاهده قلدی شفقت ذاتی و رحمت جلیسی مقضای اوزره بند و نصیحه
 آغا زایدوب ایدی زینها خطایقه اینا و اضرار دن احترا زایله و دست بقدری
 دنا زامه و چشم نفس بی سوزن قناعه دیکیو میل و شر و آزار اتمیه **شعر**

اولویت نفس کرک اغری بنده کوز اصل عالم قوسن نه ویرکل کرک نفسک
 که عاقبت ظلم و سب و عقوقت ریتا العیاء مفضی د زخامت جور و تعدی عذاب آخرت
 مؤید **نظم** هر که آیت ظلم پیش رخا د بند بردست و بای خویش نهی چند روزی
 اگر سرافراز د وهرش آخر زیاد را ندازد بومقوله بجه سوز لر سولدی و جلعک کوسند
 تکت و تعدی بایند یسد بند و یضحتو الیدی کرک چون زاهدک بولضایح استماع
 الیدی الیدی ای خطیب بمن وضاحت تطویل الخطیبه من سنه الجاهلیه موعظه بایند
 اختصار اختیار الیه که برپشته نک اندند بر سوز و قویون بود و زور قورم که فوصت
 فیت اولوب دست امید دامن مقوده و اصل اولیه و انکم ضایع اولوب
 تخم ثمر لا مثد غیر ی سنه حاصل اولیه بوشلی اوردن مراد اولد که اولقد زین
 زبان یضحتی برکار اید و سن هان اعتد اسباقی تکرار اید رسن و هر یاری که بد علیه
 شود عدد و الله اثبات المودن من مباره و عناد له انکار الی رسن **بیت** مکن که اهل بیت
 سخن شنو باشند هرا سال بیک نکه در کرو باشند قبره اییدی بن راجع عقله
 متنع اولم و و اعظ فردن یضحتی الوب عاقل آلی اکرم که پیوسته باب خرمی
 کسل طونه و آیدنه بجزیه پیش بها اید نه عزم مفارقت نضکره بونده بود کلو
 اقامت دخی غایت خرمند **دع** عاقلانه بر راه کریز استقام بر مخلص و مفر کوزه
 دودورن که بکار خطر ایشیه من بعد بکار بونده توقف اتمک حرامد و بود و ترد
 و تحیر الیه ینه خدمت شاهه ملجعت موجب ملامد و زی بر ایلورم که ملک بنم خونی
 استقامت لا امتد و و شوع و مرم و مد حرام اولی میاح دو عتد رسن و توقف
 بومنز لدن زخامت قاضی کو تو ز ملک واجید و بر ساعت بونده اقامت خلافت مقصدا
 لای صایدر **دع** رفتم که ازین نریک بودن خوش نیست ملک اییدی سکا اسباب
 آمل و ابواب راحت و فراغت کسل ایکن مشقت سفر اختیار اتمک و انتظام معاش
 امری تمام ایکن نجره او هام حامله ترک یار و جلای دیار اتمک طور عقل سلید ز د
 و مقضای طبع سیقتد ز بغایت مجبور د قبره اییدی هر کمنه که بوبیش حصصه
 طریق معاش و معاشرت زاده و بنای کار مضاحبت پیش نهی ایدنه هرینه که قصد
 اید بر مراد اوله و هر دیاره که واره طریق و یار و مصاحب و عکس د خالی اولیه
 اولد که در اقلدن عار اتمک ایکن بیکو کار لغی کند و به شعار اتمک و بخی موانع
 تمتد ز احتراز اتمک دود بخی مکارم اخلاقی کند و به لازم قلنی بسخنی آداب

معاشره جمیع اوقات در مراعات اتمک بومناقبه جامع اوله بهیج بر دیار در کربت غربت ای
 یول بولیه و در کحت موانستی و کحت غربت مبدل اولیه **مصراع** و انا بهیج شهر و کلا
 عرب نیست عاقل کند و نک مولد و منشأ نه و اقارب و عشایری بینند و بایره امن و
 اما ندن دور اوله ضروری فراق یار و جلا ید یار اختیار ناسه خرد ارجمند قشند
 معذور اوله زیرا که بولردن عوض میسر در اما نفس نفیسند بدل مقصود **کل بیت**
 هر کج کم قری اولیه یار و وطنده عرب اولور نلچار **نظم** اکو تر ابون نیست
 کارها برادر امر خانه علق مشور بهیج سفر غمی که بیدار نخواهی ماند بهر مکار
 روی و بهر زمین که رسی ملک اییدی کند و کج تقدیر چنه نه زمانه کلور من و اند
 ندکلور توقف ایمن قیره اییدی کند کدن نه کجک تو قناعت و سفر دن ها و دت
 احسان خیا لکه کورمه عجب مشابه در بن سوال و جواب اوله بر نه تا تو حکایت
 ملک اییدی که بجه اولمشدر اول **حکایت** قیره اییدی روایت ایدر لکه بر
 اعراب شهر بغداد کلوب برنا یوزکان کور دی که کوره لقصه مانه کجی اتق تور نک
 چمن و چور کلور سیند آقا بدن در احضرت یا قس کاکل فروغی سکه شش خلقه صد
 عام اتق سفید کور و بهار اول بر مغض ایض **بیت** سیدال قالد ورن ایلر د غایت
 او در لرحلقه لرحلقه صدای **بیت** فراز میر خباز قصه ناست بنداری که خورشد
 جحان است طالع کشته از کرد و ن تور نا نا نا خلیل الله رمانده کرو هر لحظه اید
 تاز نا نا بهیج کل بر و ن بجاده اعرابینک مشامنه چون بوی نا نا کلری تن بیجانه
 کویلیات جا و ران کلری آتش اشتها تور معدسته زیانه چکوت نا وایه اییدی
 ای خواجه بواغظ کورن طویجه اکل نمک نه ویرین خباز فکرا یدی که بوسر لیل الحق
 اوج دور در عینک میسر زبشند تا ای دن بجاور اینه ملک خورده ضرر در پس
 اییدی ثلاث دینار احضا دایله و دیلر و کج قدر بوتانلر دن افطار دایله اعراب
 صوبه یا تور رب بر دی ناندن ثلاث ناندن ثلثانه و اردی ناندن دخی بجاور اید و ن
 دنیا در تمام اولدی نا نوا نو که نخل المیوب اییدی یا اناک العرب اول خدای حق که
 سکا بوقت اشتها ی کرامت ندی بکار یک نه یک سیک کونک عرب جواب بر یک
 خواجه اضطراب اینه که دیک معده آتش اشتها یله سولیه علیان امشد در تا بواب
 روانه جریان ممکن اوله بکا اکل ناندن فراغت ممکن دکلدر بو مثل عرض اینه دن
 عرض اولدر که ملکه معلوم اوله که تا آب حیات بدنه جاریدر تا اول نا و بیجان بکا

شمید

مشغور

بکار و دید و مایه فی فایده مصاحبتند زمتنع اولی متغذ زور کار غدار
 بنیم میامند و هجران بجان چکدی که من بعد احتمال وصال طریف خیال ده و زمانه ناپایدار
 بزم رسته مصاحبت بر وجهه انفضال و بر یک صورت اتصال آینه خیال دکن
 عزیز کور و نمک خالد و من بعد هرگاه که شوق دیدار پادشاه غالب اول اخبار سقا
 ملکی بنیم محمد زور سم کرک و جمل با کمال شاه عالم پناهی آینه خیال ده کور سم کرک
بیت کوصال یارب زود بلخا لث هم خوشیم کلیه درویش اسمعی بر از مهتاب بنیست ملک
 چون قهره دن بولکات فرقت آمیزی اشتد ی قطرات حسرت و سیلاب عبرتی جسمیه
 چشمت ز روان ایدوب جزم اندی که اول مرغ ز برك دانند حیل ایل دمسک ملک
 خالد و سینه سنده اولن داعیه انتقام خلوتخانه خفاردن عرضه ظهوره خرام انک
 متغذ و برکزه دخی زبان مگری بر کار ایدوب و در کوبار ایمان و عهد و پیمان تکرار اند
 قهر اندی ای شاه عالم شاه هر چند که سن بنای ملاطفتی مشید و مقدمات ملائق
 مهتد قاور سن و بابا من و استیما نده عاطفت میکران از زانی بیور و آبی ایمان فراوان
 و بیانه مؤید و مؤید قاور سن لیکن ممکن دکلدر که بن موجبات وحشی فراموش ایدوب
 من بعد حلقه خدمتی در گوش و غاشیه ملازمی بردوش **بیت** سخن ضایع مکن
 دیگر که باماد ز نمیکرد ملک چون عین یقینله معلوم اندی که سوزن حیل ایل قهره نک
 کف پای دلند ز خاد و حشمت حق ایل حیل محال اندند ز بتر غدر که شستند نجف نور
 باز و یله نینه رسته کلم مقوله مستغاثند داید ای قهره معلوم اولدی که بعد
 مشام جائزه شامه وصال دن و شمه وصال دن شمه واصل اولو و خالد و جهن انصانه
 آینه و همدن غیری بر کور نمک محض خیال در **نظم** آن رفت که در جوی طرب آبی بود
 یاد رس زلف آرزو بای بود در داکه زمان عیش و ایام وصال بگذشت جان که
 کوی باخوایی بوده اما توقع و تضرع ایدرن که بر قیج کلمه که آنک تکرار یله صفی روز
 سعادت باقی و پایدرا اول یاد کار بیور سن و صیقل و غطر و نصیحت کلم زنگار غفلتی
 مرآت ظاهر آمدن که غبار ملائکه بتره اولمشد ز روده قله سن **بیت** ز بهر سخن لیک
 خویش بکوی که بهر از سخن خوب یلا کار نیست قهره اندی ای ملک بنیان اعود
 جهانیا نیا اساس قضا و قدا و زره مبتنی در شاه و وزیر و صیغ و کیرانه تفکرو
 تدبیر و بقدر نیرو تاخیر ایل محال بقرق متغذ ز **بیت** سوق اید چون که برایش تقدیر
 آتی عوق اید بلرند بر بر احد بلر که نای جریده سعادت ندی مرقد یا ناصیه حالی

دایم شقاوتی می رسد در لیک کافه ناسه و لجید که امور زند اساس برای صایب او زده
 طوره نو تا اگر نپذیرد موافق بقدر واقع او ورسته سر بر اقبال و مستند جاه و جلال او زده
 ممکن اوله و اگر قضیه بر عکس او ورده دشمنان را شتابان به حال بولیب دوستی معذر
 قبوله **نظم** حکیم گفت که نقد بر ساقست و لی بهیج حال تو بدی بر خود فرومکند از
 که موافق حکم قضاست نپذیرست بکام دل سویی از کار خویش بر جز در داد و کرم خالفت
 اوست داردش معذوره کمی دارد از انوار عقل استظها و در خلیک کوک که اخشت
 اموال او لدر که اندر انشعاع اولمیه و ابلیه ملوک او لدر که حفظ احوالک و ضبط رعایا
 اهتمام ایلیه و لیم ترین دوستان او لدر که اندر انشعاع اولمیه ایام شدت هنگام بگذرد
 دو سیم جان بند ز احوال و غفلت ایلیه اثر نسوان او لدر که بدخلق او لوبت شوهر نه ایذا
 ایلیه ناخلف او لدر که طاعت اویدن ابا ایلیه خراب آباد بلاد او لدر که اندام او
 امان اولمیه ایچ مصاحبت او لدر که مصالحه آینه سینه لری زنت کینه و نصفا بولیه
 پس چون جمله ملک میانه بود قدردن واقع او لدر که رسی و فرایه
 میان جان و نطق ایدم و مقالات ملاقاتی من بعد کلمات مواعیه بتدلیل ایدوب آهنا
 حجاز صحبت شاهی قوتی ساز عراق فراق ایدم **شعر** رفیقم و زاع ما ز دل باید کرد و ز
 آب دو دیده خاک کل باید کرد و دیدی هم نکو باید گفت و در در سری بودی باید
 قبره کلان بود مقامده تمام اندی و کنکری او اندن پرواز ایدوب صراجه بن حوالتی کنی
 ملک انگشت خمری دندان خمر ایله انصره بر زمان تا سق اندی و بوملامده که
 حد شما زدن افزون و براند و هله که دایره قیاسد زیرون ایدی قصره متوجه او تو
 ایدی **بیت** کند لای عکس قلب حزین قالدیم آه و غمیلین مسکین **رباعی** کجا کوی که
 با این درد بجا سنوره طبعیم قصد جان نا توان کرد میان مهر با نان چون تو آگفت که یار
 با چنین گفت چنان کرد بود تا اول گشته داستانی که ارباب حقد مکاید غدرت
 حد را بد و با اهل کینک تضرع و نیاز نه باور قلمدی و خضت و عوای و داد نه اعتماد
 المیوت اخذ استقام ایچون کلام قریب انجامده مغرور او لمدی عاقل کامل هو شونده
 محفی دکلدر که نو داستانی بیاندن مراد بود که خردمند بوجواهر بسندی کوش هو شونده
 بنیاد و فیت حوادث جهان و نواب دودانده بولصایح بی مانند ایله فایده اوله
 و بوحکا باقی مرشد راه نجات بله و بنای کارن اساس حزم و احتیاط او زده قله
 و هیچ وجهله دشمن از دره به اعتماد قلبیه و آف غدر و مخاف مکرند ز این اولمیه

منه

منه
کاملاً غیبی

نظم خوابی که بنایی بغم و رنج قرین بشوختی با کثر از درین **نظم** از دشمن آرد و تعاقب
 و من صاحب کبر و کینه ایمن مستین **باب** هم طریق عفو و صفی و عتق
 سلوک افضل و صاف ملوک اید و کن بیان اید **نظم** دایدا بیستم و طایف خدمتی و شرایط
 متنی تقدیم اند که درضکو **بیت** در عای بلبل باغ معانی ضمیرک غیبی ترک رجائی **نظم** دلا
 کینه اسرار مصیح معلوم اولدی اول کشته نک مثلی که دشمن آرد و دلا اساتیل
 نسلی بولیه چون آینه سینه سده عیار کینه و آثار صداوت درینه باقی عایه قله اظهار
 تواضع و نیاز اید منج احتیاط و احتراز دن منحرف اولیه **نظم** حالایر هن فاضل دن رجاء
 کامل اولد که بیان بورد اول داستان فی که عفو عن فران ملوک مشتمل اول و بلا شاه بعض
 مفریان درگاهند نا تاجرم و کناه مشاهده قلستان دامن عاطفه مستور قلعی
 و انسید و یاساحه عفو و مساحه دن در قلم اصوید **نظم** برهن بدی پای کام کشت
 و خطاب جانقر ای جواب ویریکه کو ملوک دن ذلات **نظم** جرایم ملوک در طریق عفو
 مرجع سلوک طوبیه لر جرم قلیل و حیات یسیریه عفو نیست کثیره **نظم** ایله مجازات
 و مکافات بورد لر مفر بلوک مشرب اعتقادنده صفا قلندر و خرافه قانوی مکدر اولو
 براحدانله اعتماد قلندر **نظم** لعل اندا یکی عله خلعت ولور بریا و لکه سوانخ **نظم** امورده
 مهمل و معطل قانور **نظم** ایکنی ملوک لذت عفو و منت مغفرت دن محروم و بی نصیب **نظم** او
 اکابر ملوک دن برایی بوردی **نظم** اکو خلوت جهانیم کام جانم چاشنی عفو و رحمت
 نه لذت بولد و غنیمت لر دی هر آینه درگاهن جرم و کناه دن غیری هده که نود
 لر دی **نظم** مجرم کرایند فیه بد اندک دمیدم **نظم** ما راجه لذتست بعفو کاه کا
 هوارة ارتکاب جرایم کند بعد **نظم** دایر بنزد ما کنه آرد باعذار **نظم** جمال ملوک
 عامله نقطه عفو دن ز باحال اولر **نظم** ذات صافی صفات خلفای نبی آرد فضیله
 مغفرت و رحمت نا فضل **نظم** اولر **نظم** مضمون کلام معجز نظام حضرت سید الانام
 علیه فضل التحید و السلام **نظم** الا انکم با شدکم من عیلتک نفس عندا افضب بومعنی استعار
 واعلام ایلکه فرط قوت تسکین شعله خشمه بلنور و صفت مردی و مردی تربت ناغوش کو
 عضنی خشمه بجریم قلندر **بیت** مردی کان بیکر بد بچا است زد دد کف باختم اگر بکریب
 داتم که کامی **نظم** افضل سلاطین و اعدا ملوک عدل آینا لود که معیار خرد ارجند عین
 کار لونه معارفه لر و هر وقده کرد نا خلاقون علیه لطف و عتق دن خالی قومیه
 اما لطف بر حیل کر که وصت ظلم دن معرا اولر **نظم** تاجره خل سلطان علیه جلال

وزیر جلالت خلی اوله و مدار ارکان دولت و مقربان حضرت اشارت خوف و بشارت
 رجا و زنده دارا و لویت سلطنت مملکت نظام حالی تصرف اخلاق و نسبت اخلاق
 خلی اوله نه مخلص رعایت بیکرانه دن بعد و نو مید اوله روزنه مقصد بریم سیاست
 رکاب جراته قدم تویت جنایت خیانت ارکاب قله **لایت** داشتی قم خویش را میشد
 دایم اند میانیسم و امید حکای اسلامیه خیر هم الله خیرا سور مشلورده که ایزد تعالی
 جل جلاله بنده لری مو اعطا قرآنی و نصایح فر قانی برله تذهیب اخلاقه رغبت ایدوب
 تحصیل مکام صفات و محاسن عامه تحریر بر سور مشلورده هر که که سفلت ازی
 و کتاب ابدی معینه و مدد کار اوله کلام احکام قرآن و کلام حکمت انجاء فر قانی قبله
 جان ذکبه جان ایدوب جمیع از مانده اولم امن و امانک حریر مرسته الحاق اوله
 مصالح عباد حقیقه نازل اولان آیات کریمه نک برسی یو آید که نصایح مزبور به
 مشتمل در که و همی قول عز طوله و الکافین فیض و العافین من الناس و الله یحب العسین
 پیش طریقتن برسی زبان حقیقه یو آیتک جواهر عالمین بو و جمله سلسله بنای حکمت
 که کظم غیظ اولدر که عفو بنده مبالغه اولمیه و عفو اولدر که اثر کرامت صفی دل
 محو اوله احسان اولدر که دوست محرم معتذره باب ملاحظه و مراجعت مفتوحه
 بو مفضلک محصل بودر که آدمی کر کرد که بنای افعال و احوال لطف و مدار اولدر
 مبتنی قله و جمیع اوقانه مدارات و مواساتیه معتبر به صحیح اخبارده حسانت
 آشاده کلمشدر که که لطف و رفیع صورتله مصور اولوق مقصور اولسه شعیفه
 جمال با کمالی بر وجهه تابان و در حسان اوله که هیچ بر دیده انک مشاهده سنه
 کورمیه و بر دیوانه شرح شکل و وصف صورت بی نظیر کل بقیر الیه صفیه
 نقریه بحر بر اید مینه بعضی بو معنی بو قطعه دن ربیله بیان یور مشلورده
 جو قدرت دادت ایزد برکم نکاد بعضوش بنده کن تابنده کورده که مجرم کشته
 افعال خویش است جو بوی عفو باید زنده کورده اگر صورت پذیر و بیکر عفو
 جو مهر و مشتری تابنده کورده **مکمل** کنه کاره جو قدرت بوله سن سن کاهن عفو
 ایزد سگ بنده اولور که مجرم کند و جرمی کشته سید نیم عفو ایزد چون زنده
 چون بو مقدما نه تامل شامل یورده لره آینه عز اعلامه واصل اولور که شرف
 انسان فضیل عفو و احسانه متراید و مکامل اولور پس همی بر ایکی سیرتک
 ملازم مستقر و بایکی خصلتک مداومست حصر تمک کرک پوشید و کلد رده آیتک

حالی بهر و غفلت در خلای دکل در اگر هر بر جرمه مقابله سنده عقوبت و هرجات
 ار اسنده سیار و ابوده لراندن فساد کنی و مضرت عظمی نانی او که خلای ظاهری
 مهمات ملک و مایده ساری و فاش اوله **نظم** بتدی سبک دست بردن تیغ
 بدندان کرد پشت دست در تیغ سر بر تحمل نماید **نظم** حرامش بود تیغ فرماندهی دخی
 ملوک لاند در مقام همده اولن خدا امک مقدار هر و کفایت و انداز خلاص
 مناصحتن تمام تحقیق ایله اگر اول جمله دنا اوله که مصالح ملکه آنک نایله استغنا
 اتمه قابل اوله نایه قایع در ده اولنک تدبیر ناسمدا ایلمه لایق اوله اگر اعتقاد
 تازه و بخار اتمه سعی بوره و انوک تربیت و تقویت و تنبیه و تسمیه مسامت
 کوسمت و مشرب در عیب و ریب و غل غشند ز صاف ایدوب قوت قلب استیلا
 و استعطا قله بیه قرار معبوده تیشدوره زیرا که مهمات ملکه نهات یوقد و ملوک
 کفایت ناصح و اعمال امینه که حرمت اسرارده استحقاق لری و مهمات ملکه و مالد
 استعداد و استعلا الله استعداد لری و له احتیاج لری محقق و پس جهاندار لک شرایط
 اندر که اول کرم که حال خرد و صلاح و هنر و عفا فله آراسته اوله لری و بر صدق
 امانت و تقوی و دیانتله زینت بوله لری و حقیقت حق کذا لقمه نصیحت و هوادار
 سایر لری و نمان اوله لری تربیت بویه لری و هر بر بسی علی حده نه علمه برار و نه مرتبه
 و اندر بله لری و هر بر بی فهم و دیانتله لایق دروای و شجاعت موافق و عقل و کفا
 مناسب مناصبه نامزد قله سوله که بر کشته نک هری و اریکن عیبی ظاهر اوله اولی
 اولد که انوک عیبی ذیل اغماضله سترایدوب **نظم** نظر لری انوک هنر حصاریده لری که لایق
 بی آد ملک خلای ثبوت عیب در خلای دکل را اما اول اجل اندر که دیشلرد **نظم** یان
 عیب استین لری یار اولون **نظم** بمعنای فهم ایدوب بود قایم سلک **نظم** ایلمک استند
 نصکر بادشاهه لایدر که امانا و عالم تقویض ایدوبی اعمال و اشغالک الحوائی
 تتبع و تخصیص اهل ایوا کورمیه بلکه بر وجهه تحقیق و تدقیق بوره که احوال ملک و
 مالی نفیر و قطیخیر منیر مخفی و پوشیده اولمیه که بونده ایکی فایده کلی مقصود
 بوی بوکه میا سرائ اعمال الدن که رعیت برود و در کمر جفا کسرد و بلویانله که مرآت
 رعیت بایده اهل امانیه استمال و یروپ اول شغل استعلا ویره لری که در بستر
 غنیمیه نامنی جریه عملدن محو ایدوب دفر عزالدن اید **نظم** خدا تو را بر رعیت
 کمار که معار ملکست و برهن کار بداندیش است آن و خوشنوا خلق که نفع تو جوید

ضبطه

عقب

آرا خلق

و یاست بدست کشا خطاست که اردشستان دستها بردست نکو کاره گزینند بد
 چو بد پروری خصم جان خودی بدیجی بوکم چون خا برده مرسم اوله که پادشاه نیکو کار
 کو دارونه لایق عاطف دوا بو در و کما هکار لک کما هی مقداری تادیب و تنبی
 واجب کو در و اهل صلاح امید و از اولوب نیکو کار لک شاهانه کدر و از ای
 فساد ترسان و هراسان اولوب اصرار فساددن احتراز و احتیاط ایدر اسار و
 امثال دزدانستان شرو شغال بو وصیته انسید و بوسیاقه اورد و رای
 استفسار ایدی که نه طریقه روایت و تمسود اول **حکایت** بهمن ایدی بخار
 کشمشد که دیار هندی بر شغال و ایدی و نسیه نام بنی نوعی میبندد بنام حطام
 دنیای فایند از اعراض تمسیدی و تعلقات و حاصل و راه ظهیر تمسیدی
 اگر چه که انا بیجستی بر صحت و احاطه الیری اما زهد و ربانیت اختیار
 ایدوب سفک دم و اکل سم و ایدای نفوس بحر مد که بنی نوعی لازم ذلی ای
 احتراز و احتیاط ایدری **شوق** قلوب بهمن حیوانات اندزه انی بومشیدی
 شکر شربند که کجه کوندن ریاضت الیری خلاقه عبادت الیری یا انا
 انکله مخاصمه آغاز اندل و منازعیه مجادلیه پیشه رب ایدل و بر سنک بو سرتک
 رایجی و کفر و رایکی بواجتهاد و خطایه نسبت اید و نه چون بنی نوعی صحتند
 و از کل من غلبت سیرده اللله بخون باش جهر من و دخی عمر عزیز تحت عمار
 کجور مدنه فایده اکل من و مرغ نفسی ریاضته حبس اید و نه منفعت ملاحظه
 الیر من و ما جعلنا هم حسدا الا کول من الطعام نصاب لذات دنیا دن کند و بسکی
 استیفا کرکسن و لا تن نصیبک من الدنیا و احسن کما احسن الله الیک مشریدن بهر مند
 اوله سن و اکل و شربدن که مدد مرکب تن و ماده بدنند و امتناع اتمک کرک کلوا و شربوا
 فرمانیه امثال اید من و بلیک که ماضی نک و باقی محال دزد و امر مستقبل مجهول محال دزد
 زمان حالی عینت بلوت خیال استقبالیه و قیضای قله من کرک و نصورات فردایه
 لذات دنیا دن سدر هفله قانع اولمش کرک **بیت** یا نایک زمان امروز فی نسیم خلوت
 کدر عالم نمیدانکسی احوال فردا و نسیه ایدی چون بلور سن که ماضیه نک و باقی
 میسر کدر و فردا نک احوالی مقرر کدر پس حالانه ایدار اید کو کر که نوشته دایه
 فردا اولغه صالح اول **بیت** آن طبل امروز زهر کوشه کزنی فردات بود نوشته دنیا
 اگر چه که سر اسر عیب و نقصیت دهر بر فضیلتی وارد که مزده آخر ند زهر تخم که بو کون بود

اگر من یار ندانده انزل وین کور سن **نظم** بگوین امر و ز تاجی بنایه که بر فرا بر جوی
 قادر بنایه اگر این گشت روزی داور زی ددان خرمن به نیم ارزن نیز می
 مرد عاقل کرد که بسلع هفتن اعر از متوبات آخره مصروف قله لر بو تقدیم خیرات
 و تحصیل میر الله مقصود در و عنان قلبن نعمت باقی و دولت جا و زانی جانیده معطوف
 قله بو معنی ترک اما فی و طمع تعلقات عالم فاینله ممکن و میسر **بیت** بر آستان فنا
 دل منه که جای دیگر برای راحت تو بر کشیده اند مقصود بگوین که قنده فود و قدند
 مقصود کو یوق ثمرات صحت زخسته لق ایا می بخون زخیر انحصار قلبک و سرباه
 شاید ن کسا باز ایشیا بخون سؤاله کتو لک و مواید فرایجا اید سفر بادیه فنا
 و فرستای بخون اعداد ذات و استعداد اید که راحت حیات لمعه برق کبی بی بقادر
 مواید نعمت ایله الفت طوبی نه فواید و لسته آلفته اولم کرک و نه علیل دینار و
 در بند ز سرور اولوب شد اید آزار و ستمند ز بحضور اولم کرک **شعر** نه فایانده
 اول مغر و سرکش نه اید یار ندان و رجا نو که آتش محصل کلام و خلاصه مافی المقام
 اولد که قلبی محبت کلمه محنته و وفاتک علوه همد ز دور و و کد ز که سیل فاد
 عارت بنا اتمک محال کاستند ز بغایت بعید و میبرد که فاعبروها و لا تمروها
بیت جهان باط خرابت در کد ز که سیل کان میر که بیک مشت کل شود و نمود
 یاران اید لرای فریسه سبزی هر سیه اطعم نفیسه دینای ترک دعوت اید رقیق
 حال بوک نعیم عالم انجون آورده در که نفس مستفسه هر دم او که مغنم اولوب نهال
 لذت اند ز برخوردار اولم که در ز قنایم من الطیبات آبی دخی بو معینه اشارت اید
 و مدعای شهاده کفایت اید فرایسه اید ی نعیم دنیا بریضاعت که عقلا انکه
 باز اید جهاند ز که جمیل و نام نیک تحصیل اید لر و سفر راه معلا بخون ز استعداد
 اید لر بحکم لغف **المال للصالح للرجل الصالح مال و مال انک حسن حال و المال لله**
 باعث اول و اثم و بالله مستوجب عقاب و نکال و وسیله اولیه سز اکو دنیا و آخرت
 سعادت یوزن کو ز ملک استر سکوز بوز لر ی سامعه قول الله استماع ایدک و جان عزیز که
 طعم لذتای بخون حلا و فی خلقه خلقند نا و نه کجمن نا جمیه و عذاب الیمه العا اتمک
 امتناع ایدک اول نواله ایلکه که بی آزار و اضرا د عالم غیبند نواله اوله قانع اولوب
 اول مقداره که بقای تن موقوم بدن کا سوطه و تحا و ز اتمک و سؤل نشه که مخالف
 شرع و عقل اوله بدن موافقت طلب ایلک که بکاسر که متصا سبب عتاب و کلد

ارض الله واسعه
بود بارك
م

اما افعال ناپسندیده ده موجب عذاب و عقاب در اگر بی یونوع بحال غیر عیب نغرض
نقد پس اجازت و برك كديم يا ترك صحبت ايد و ب كوشه عزلت اختيار ايد **بيت** قلب
مسند قناعت بوريان كيم دنيا كي عزلت پارسن ياران چون قريسيه ي بسلطان همد و صلح
او ذره دايه و قائم بولد لر طيلري مرتبه ايقانه و يمينلري درجه اطمينانه ابر و بيا
اندك لري كه كماندن نام اولد لر و زيان اعتذار لر نيكار ايد و ب مقام استغفاره
كلدن قريسيه از و قد و رع و صيانت و تقوى دياننده بر منزل و اصل اولد كمان اول
ديار ك كوشه نشينلري انك باطنندن در يوزده همت ايد لر دي و كرم روان باديه
مجاهدت بدرقه نظر نداشتند همت ايد لر دي از زمانه صيت زهد و كرامتي
مسامحه جهانانه يد و ذك طاعت و عيلكي اول نواحيده شهرت طود ي قريسيه
منزله قريب بر پيشه و ادي ك انهار عيون و اشعار كو تا كونه ملو و مشون انك ميت
بر غر اخير و ادي ك كلار ادم انوك لطافتندن و صفاي غنر تندن يوزنه نقاب
خفا كمشدي و بار صبا خاك تو سيا سايي حير تندن كوزنه كوزنه ها كمشدي **سعر**
هواي جانفر نايه دكش ايد ي فضاي دكش و بخت و ش ايد ي ليجينه بتر نيزه
خط كر ليجانانه بكر و سعت فضا و لطاف آب و هوايله اول صحرابه كام افام و و
وسيلع و مقام حيوانات مخالفه الطبايع اولمشدي انلك امير بر شير و ادي ك كمال
هول و هيتندن بر هن را يدي غايت تهيب و وصولده **بيت** نغمه سن ايشسته چاك اولور
رعدك زهره يي خشم چشمن كوزنه خاك اولور ك برك چهره اولحو انلك اها اليه
صدق و اخلاصله انوك طوق اختصاص كرون جاننه كور دي و پناه حشمت و حريم
حرمنده فارغ البال كخور كر دي اول شير تندن خوي كالجوي ديمكه مشهور اولمشد
و بولقبه صيت و صداسي چار سوي جهان و وصول بولمشدي بكون كالجوي اركان
دو ليكله هر بايدن ساز مصاحبتنه آغاز ايد و ب رحسيه مقتضاي مقام جرب و
خوان اولان طعامكله رطب اللسان يكن ناكاه قصه هر پسيه قريسيه ميانه كلدي حصار
حضرت انوك كمال صلاح و ورع و عقبنده اولقد ر مبالغه اند لوكه ضمير شير بالضم و
انوك ميل و محبتيله رنك بديرا و لو ب سويدي صبحتي سويدي قنيدنه جا يكر اولد
بيت وضاره اوند يده چون مردم چشم في الحال در و زنده جانش يادند لقصه
كالجوي ملاقات قريسيه اشيا في روز و روز متر ايد و لو ب آخر كار حضاره انشال
بيور ك اولد خي زمان اولي الامر اطاعت ايد و ب درگاه عالپناهه حاضر و كوت

ملك على ملا الناس شرايط كوني و عظيمي بقياس نقد و ايد و مجلس عاليه شرف جلالت
 اجلاس را زاي بوردی و انواع آداب طريف اطوار حقيقته بحريم قلوب حاصل كلام فريته
 كاي فضائل و معالي له مالي بحريه كوان بولدي و جواهر كرام و مائر املو بر كنج شايك
 كودي برفعه دخی كشف مهمات و اصلاح مهمات و فصاحت بغير و اصابت تدبيره
 امتحان ايد و ب نقد جان ملك اختياره تمام عيار مشاهد قلدي **ع** ذري كرك
 بود و امتحان چه غم دارد كنجوي انوك مصاحبي خوش كلدي و انوك بحال استيله
 مواسته قصد ادي بر دم مد فكه انكه خلوت ايد و با سدي هاي فريسه محال كنج
 خيلي وسعت دارد و انوك اعمال و اشغال بسيار د **د** سنك خيبر زهد و صلح كنج
 جلالت بستم مشاير **د** **مصلح** نادره زديده و ستر و اشتم بوزمانكي سني كرم
 نظر خيرا و زه را حج كوردم **بيت** شنيدم انكه در آفاق نيست ثابتي خود بد بحقيقت
 هزار جدي چون كسك و فود و ديا تنكه و كمال صيانتكه اعتماد روز بروز زلي
 او زه در دلم كرم مصاحبي مملكت و مهمات سلطنتي سنك ذمت همتكه تفويض ايد
 تا سنك دروه قدرك زبم انوار بيمر ايله آفتاب و آفتاب در جك بينم
 ذره عاطفتم ايله ارتفاع بولوب زمره خفاصه ز و سلسله ارباب اختصاف
 اوله سن و زمين غنايت و حسن رعيت ايله امثال و اقرا نكدر ليكك اينا يزي نكدر
 عز اقدار و شرف اختياره امتياز بوله سن **بيت** بر آستان دولت ماهر كره سرفاد
 نكدر شته هفته كه زاهل سر بر شد فريسه اركاب منصبه زار نكدر اجتناب ايد و
 سيرك سواله بوجمله جواب ويري كسلطون عدل آيينه مناسبت ليكك فرض
 واجد رك كفايت امور جمهور را چون انصار مصلحت كذا و اعوان معرفت شعار
 اختيار ايد و مناصبي مناصبه توجيه ايد و ب بر عملك بقولن برفره اكراه
 جابر كورميه و و طابا و لينلره ابرام و الحاح بيورميه كه هر كاه كرم مصلحت جوي
 اكراهه حاصل اوله عالمي حليه اتمانن عاطل اوله و هر بار كجر ثقييل تحيل اوله
 حالي انوك تحيله قادر و لينوب چك كلوي ز حمله ضايع اوله و لوازم شرايطنك كنج
 عهد سنك كرم ميون انوك و بالي سلطان و كنجاي ليكك شاهه رايحه اوله بومقدم
 تمهيد دن مراد بودرك بنده اعالي سلطاني كار و اهم و وفود و ائده غارت و تحريم
 بوقدر و سربلر شاه صاحب شوكت و شاهنشاه عالي رتبت سوزند مكد و جوت
 فراوان و سيايح بيكران و اركه حليه كفايت و در ايتله آراسته و زينت امانت و ديا

مزده

بولدم و بيان عياندن
 قاصر

پراسته بومقوله اعمال و اشتغال و خطا بلدی کماله شویله که انتفات سستگام انلرک
 بایند ار زانی یورلم خاطر عاشر شاهی دغدغه کفایت مهتا دز فراغت بولور و انلرخی
 ار کتاب منصفند حاصل اولن نصایله و باد هوا و تحف و هدایای بی حسابله شادمان
 و مستظلم اولور و کاجوی ایدکی ای فرسیده بوموانعه و موانعه دزن نه فایده عاید
 اولور بی البته سکا بوکاسه دز شراب بخوردم کرم و طعناور و عا تمام مصلح خاص
 عای کردن اهماکه بخوردم کرم ع اگر خواهی و کنه آن ماهی فرسیده ایدکی اشتغال
 اعمال سلطانی کی طایفه نه ار زانی دیری اول عاقل سخت رویه که مکرونها و
 فکر و ذکايله کند و عرض حاصل قله و سپرد قاحله دایره عرض حفظ ایدوب
 هدف بر تفرغ اولیه الکی اول عاقل ضعیف رایه که تحریف دلت معناد اولم و بی ناموس
 بدنام و دیوای خاص و علم اوله دز اعتزاز علیه بوشانلو کسته محسود اقران اولیه
 و کسه آنکه مقام منازعت و مخالفت کلیه بن بوی کی طایفه دز دخی حکم نه طبعم
 حریصید که زمین دله تم حیات که نه نفسم خنیرد که دنیای دنی بخون بار
 مذلت حکم **ظلم** بخدای که آفرین کردست عاقل و انجوشین داری که نرزد نرزد
 همت من ملک هر و جهان ملک خواری ملک لاه از مدد که مشرب خاطر عاشر شاهی
 بواندیشه که نرزد صافی اید و بنده تحیل یار مشفق دز مسلم و معافی اید که
 عهد بعید و مدت مدید در که دیده حرص و آزی بوزن قناعتله دیکوید درم
 و متاع طمع و نیاز ای آتش ریاضتله یا قوی درم اگر بر که ملک بی عوای دینا
 و علایق خلا بقله آلوده قله و بکا همان اولیایتنه که اول مکسره بیتی
 ستر استغفار ایدی که بخیا و لمشد و اول **حکایت** فرسیده ایدکی
 روایت ایدر که بروق صد زشتیا نصفه صفه دز بر صافی دم که طوی طریقند
 ثابت قدم ایدی کشت باز ایدر کن بدر ویش حلوی که حاشنی فقر دز ذوق و
 فقر اصحبه شوقی و ایدنی اول عزیز دز التماس ایدی که گوشه دکاخی مقدم شریفه
 تشریف بوده مرد عارف دعوته اجایی واجب کوردی و آتی استمال بخون ملشمشی مذول
 بور که استاد حلوی ضیافت طریقته بر طاس مسل صافی صوفیک او که کوردی
 مکسره که انلرک عارید و حلویه او شرف و رفع و دفعه متع اولیوب او شسته
 دوشلر مکس جایی نمیدانند مکردکان حلوی مورد و بنور کجی طاس عسله و شد
 بعضی کنار طاسه قوت کسی میان عسله و شد و حلوی کوردی که طاس زبور

مصفا
م

مکسله طرلیدی و وجهی آنه الوب طرد زباید مشغول اولدی آنلر که کبار طرل قرار ایشلر
 قید عسلله پابسته قالدیلر و ازانه قصد ایدیکجه بر لری عسلله آلوده اولوب دلم هلاک
 کر قار اولد لاول عزیز آنلرک بوجان کونری بر حاله کلوب مستانه نغمه لراودری
 چون دنیای باطن شیخ ساکن اولدی و موج بحر وجد و حال آرام بولدی مرد حلوائی
 ایدیکای عزیز صوفی حلوائی سندر دنیغ اتمک سندخی حلوائی معنوی بحرین
 دنیغ ایلیم **بکشا** البشیرین و شکر بری کون شیخ ایدیکای دنیای دنی واکا لری
 اولوب کافقون اولملری بر طاس عسلن بکا عصاره ملهم عینی ایدی بو طاسی
 وایچند کی عسل آنک نغمه ملاحظه قیل و مکرر لرحله سی اهل دنیا دره آنلر که کزاده طاسه
 قوشلرد و قفرا دکر مایه دنیا دز آن فایده ایله قاعا ایشلرد و آنلر که درونه
 طاسه کند ولری ایشلرد و ارباب حرص و آرزو که قارورات دنیایه بوغاز لری نه
 با ایشلرد و اعتقاد لری بود که تاسیایه واصل اولیه بونلر **بک** لا عقل لرد و
 که الران و مقسوم مهنومند ز غافلرد و چون عزرا **علیه السلام** حجتی علی الرحمن
 بیکه آغاز قله آنلر که کزاده طاس دنیایه دز آسانقله فی مقصد صدق عند بیک
 آشیانسته پرواز قله و آنلر که عسل نه ایز دنیایله آلوده اولمخریک پروبال ایدیکجه
 اسفل ساقینه متوجه اولوب انجام حاکم بد فرجام لری شقاوت و اربابا و ذرنه
 اختتام بولم **می** پرایک لقمی باید چشیدن و ذان پیر اینهم خاری کشیدن بخریدن
 کزای نیک بضایا باشد هیچ کینچون قناعت بومنی ایز ددن مراد بود دکریم بر اقبالی
 عسل دنیای دغله آلوده قلمیه که شاید امانت روح استرادی و قند سلوک
 راه آخرت سهولت میسر اولم **بیت** چنان وقتی بدست آراز زمانه که کز کونید رو کز
 روانه کاجوی ایدیکهر که مکمل مقام استقامتده مقیم و روش راه عدالتده مستقیم
 اولم و سکا روزه سم دیدم لک ظلم و آزار دنیغ اید و بخت کشیده لک تظلم
 کون و شفقت و رحمة استماع قله هر آینه دنیای آنک دویلی عو استقامتده مقرو
 اولم و عقبل شرف رفعت و کرامتله اختصاص بولم فریسه ایدیکای بی همتایام ثوبیکه
 شرایطله سر انجام بولم آخرتده اندن دایم نجات استقام اتمک میسرود فاما دنیایده
 اولک دولته دوام بقا ممکن نکند و مدت عملنه قرار و ثبات مستعد ز راه کسکه
 تقریب سلطانله سراز اولم هم دوستلر بین سینه د بعض و کینه تخن اکو کم اعدا
 پرو و حتی یوزن طوبی استقامت و خصوصیت یعنی حکه نه راه که اکا اجماع منعقد

بیل

ولدی کا خلق کا سو اعتقاد نہ معتقد اولم لاہم ہم ہم جانند بر آن امن و امان او را
 اولیہ و بای دغی فرق و فزادہ بیکہ سلامتہ اول و خطہ دن بائو تو رمیہ شیرازی
 چون ز سنک با یکد حسن اعتقاد نہ اعتقادک سو قصد نہ حجاب تمام در سیمہ کو سائلہ
 اندک دہا مکاید سدایدہ رد و سنی مرتبہ بلندہ بیکد رب حسادک و قلع و افساد نہ
 ینہ کند و لہ رد و اید ز **ع** چہ غم زحیلہ دشمن جو دست جانب ماست فریسیہ اید ی
 اکو ملک بو تربیت و تقویتند غرضی بوندہ باندہ احسان و عنایت لیسہ عاطفت
 خسروانہ و معدلت بیکوانہ لایق بود کہ بی قویہ سن کہ جو حوادہ ایمن و قانع و ساکن
 و نغم و نیار ز آب و گیاہلہ قانع اولوب ضرورت و خطو دشمنند ز ایمن اولو مقرر د
 کہ عمر قلیل کہ امن و راحت حضور و فراغت لکہ مچہ اولی در عمر طویلند کہ خوف و
 خشیت و مشقت و مختلہ **بیت** دمی فراغت و دل بہرستان لکہ کسی ہزار سال نہ بروی
 او دماندود کالجوی ایدی سز عیار دغدغہ و خوبی آیندہ خاطر کند و ز اتمک
 کر کن و تمام ہماقی زمت اہتمام مکہ اوب بکاقت بلہ دیدہ اعدای کوز و دل اجتناب
 شد و مسرور اتمک کر کن فریسیہ ایدی کرحلہ بو موال او ذرہ اولوب نیم آب لک
 استقام فایدہ و بر مرہ و ملک نیم اعتذار مہم قبولہ شرف استماع ار زانی بو مرہ
 بکا اماندو بر مک کر کہ چون زیر دستلر ہم منزلہ وصول خیا لیلہ و ز برد سئل
 کند و مرتبہ لوبیک زوالی احتمال لیلہ نیم حرمت عرضی ہمتکہ بلکہ تیغ غرضلہ خون جراحی
 سفکہ قصد ایدہ لہ ملک اندک دمدہ لری بلہ متغیر اولوب اندہ لای صایبلہ تامل
 تفکری دقتہ واجب بلہ حاسد لک قصد نہ و قاصد لک کید نہ شرط فرط احتیاج
 رعایت قلم **بیت** ہر امت غمی باید ز ما خاطر کوان کردن بقول دشمنان حیفت ترک
 دوستان کردن شیر انکہ عقد عہد ایمان ایدوب جمیع اعمال دیوان و خزانہ
 اموال انوک کف کفایتہ تسلیم ایدوب تمام اتباع و اشیاع کرامت نہ نہایت لکہ لک
 قلدی وارکان و اعیانہ اعتبار امتیوب احوال محکمہ اند نہ غیر بلہ استظہار اماندو
 اولد خاتم مہام و اصالح مصالح خاص و عام دہ جو تمام وسیعی اہتمام کو سرتوب
 برو جملہ فرط عدالت و ضبط کفایتا ظاہر اید کہ ساعت بساعت شیر قشند و قرب
 مکانی لری اولوب محالط غایبہ محالط نہایتہ سیدی نہ فریسیہ بر آن ملازمت
 شیر دند و در اولور دی و نہ شیر بر زمان حضور فریسیہ سترام قلور دی **شعر**
 دوستد زایر و کجکہ او خندان اولور دوستلو شرطی اوقند قلور **بیت** جو دوست

بنهایت رسد چنین باشد بوجاهت شریک مقربین که در کلوب مجموع ارکان دولت کاخها
 موافقت در دم آوردند. انکله مخصوصه اقدام اودنه طور در شامدن صبحه که
 و صبحه اند واحد که مشا و ده و تدبیر اندن و جمله بی انوک دفعه و سفینه و بیخ
 تقریبک قلع و قمعنا لیر اندن آخر الامر بای جمیع اعیان و لیرا بونک اوز رینه بحر
 و مقر را ولدی که اکاجنات خیانت اسناد لیه لیر تا مشرب جمیع سیر خاشاک نیمه
 بر لم مکدر اولوب انوک حقه متغیر اولم تمام خیانت انوک دیانی باند عقیقه
 سیر که آفریند کامل اعتقاد امشدی تو زل پذیرا و لیرا لیرم انوک احکام و افعالند
 کلی مدخل بر لوبو سیر انوک قهر و استیصالند بحال قدرت مقصود در **سیر** بولسکو
 اوزنه تدبیر ایلدیلر انوک دفعه الیر ایلدیلر بر اتفاقه ارباب تدویر دت
 بو تدبیرد سیرک اولن لیر برین سیرک اندن بلحاظ سیرا چون همیا قلنا کوشی
 فریسه نک حجره سه آندی **بیت** روز دیگر که سیر در چنک آسمان نقشه
 ز برصد نک سیرم ده جولان اندی کار او و ز لیرا آصف خدمت طور دود و صد و د
 اعیان بارگاه ملکه حاضر اولدو فریسه برهم کلی اتمام چون بر جانب کشیدی سیر انوک
 قدومه منظر اولوب فرط کفایت و فهم و در این ورد زبان امشدی **بیت** و د
 و منبر جانست نام یار یکدم تیر و دکه مکر نمیشود چون حکام جاش اولوب سیرک
 اولوبی و قی کلدی و جوع طیفه هجانه و ریک اشقایی بیعیس علیانه آغاز قلدی
 هر یار که وظیفه بی اولن کوشک جست و جوید نک و بویا اندر عین بر لوبیدی لیر
 و کیفیت حال در خبر لیدیلر شیر بغایت مضطرب و زمانه فریسه غایب خصم حاضر لیر
 چون کورد که سیرک آتش جوئی مله و لیر غضب قلبی مضطرب و مضطرب در تیز
 خشمی گرم بلوب قطر تیزی و شورمک تدبیر اندن بر لیری ایدی بوندن عین بی چاره
 قائمیدی که ملکی آگاه اید و د و بوضرتک منافع و مضارند ز هر نه بلور سک و استماع
 قلوبک بعضی منافق لیر خواجه ناموافق دخی کلور سه عرضه عرضه یستد و د
 کاجوئی مستینه اولوب ایدی مقربان یک جهت و متعلقان پاک نیته لازم در کج
 و وقت سراط یضقه اهل ائمه و صاحب دولتک شکر نعمت و حق نعمت بر بیلد
 بلوبه و مفریدن بلد کلون و اشده کلون موقفاتنهای یستد و **بیت** کسانی حق شانو
 حق گذارند که حال از بارش بهمان ندادند حال اسن نه ایستد که سوبله کورم و نه
 معلوم اند که تدبیر ایلدیلر محک اعتباره اوزنه اول امشد غار و خود همان حال

طراز تو بری و بمنوال او زده آغانا لیل که کون هوشه سوله القا اولندی که فریسه و
 طیفه ملکه ست در آن تو امن بری آینه تعلیقا ایوب صورت انجازه ایدی بن کیم
 باور قلین که اول کم آزار و امانت شعار جانور دزیری راخی ساز حیل یی بو آهنگ
 او زده حرکت اتمک آغانا ایدی که بوانم زده احیاط لازم دکر که هر کسی نک دوستی اولور
 دشمنی دخی اولور عرضله آموز غیر واقع حو خیر ظهوره کلور خطایقک حقایق سوله
 بلنم و اسرار سوا بره آسانغله اطلاع اولنم بری دخی مقام حیل و قدم اقدام او زده
 قیام ایدی دید و کلک بکشد و واقعا سوا بره اطلاع و ضایره و قوف بقیم مستوفی و نقد
 مستقصایه موقوفه اما اگر وظیفه ملک اولک منزلدن بولور سه اکا اسناد اولنا
 اتمت و میان ناسده و السنه عام و خصله مشهور و مذکور اولنا عیب رب همت
 کذب نبراد لکجوی چون بولکمانی استماع ایدی عنان اختیار ایلند کیدوب
 ایدی خلق اولک حقیقه نه سویلر اولک خیانت نه بدینه اقامت ایدر اولحضاد
 مجلسد نه منافق که مخالف اولور بوباید موافق اید یا ایدی ای ملک بو بیتنه اهل البیت
 میا نده اولک جنر قصد غدر و فکر کوی مشهور و مستشار اکر دید کفری و اقامت
 ایسه انواع عقوبه لایق اولور و جنایت خیا نته عنقریب جزا سزا سز بولور مبارکی
 مرض غرضد نه بری دخی ایدی اربا بصدق و دیانتدن برگاه اولک بایند بعضی جرم
 خیانت ایشتر دم اما بلا تحقیق اولک قصد یقین ترد ایدرم حالیکه بوقضایر
 اصلی ایشترم ظلمت طرق تخمین نور یقینه به تبدل اولوب مضمون مضمونه عام جرم ایدم
 بر منافق دخی ایدی بوند سابق اولک خست عقیدت و مکر و حدت یقینجا بوسید
 دکلد داشته فلان و فلان واحد بعد واحد بوکه شاهد دکر هر زمان ایدرم که بو
 زاهد مرا بیک عاقبتی فضیحه یسود و اند جنایت عظیمه و خیانت جیسیم ظهوره
 بری دخی که خدمت صدق و استقامتد بری اید یا ایدی نه بری عجب بو بی ادب
 دغوی زهد و فقر ایدر کن و فقره فقرانک مقننک و ارباب تلج و خرقه نک پیشوا
 کچر کن حجاب شرم و حیای روی و قلحد زلف ایوبت بو خیانت جرات ایدی
 عجب دکر بو پیشه صفحه مقاله اولک زبان حالند زبنت اولدایسه که بیت خرقه
 پوشی از اغایت دینداری نیست بزره بر سر صد عیب نهان پوشیم بری دخی که
 طریقت نور و ک بری ایدی ایدی بوزاهد بک صورت و پاکیزه سیرت بومدت دکر
 تقلد اعمال ملکی نشت و بسته رد ایدردی و تحمل اغیار و زاری محنت و مصیبت

عدایدی بجای آنکه چهره حلی خال جای آنکه سر و سیم اولی محل بخت و جبر در مقام
 تأمل و عبرت داری بدی ایده هر گاه اول اسیر شود و از بونک کی جزوی حصول طیفه
 چاشت ملک اول دست طبعی در زاید ظاهر در کلمات کلی ناک نامند نه شول
 اقدام آتیه ملک و اعمال پادشاهید نه مبالغه مال الله کورسید کرد **زیت** صلی
 چو برنگد در از بخشگی دای چکند چو کینک ویر و چند چو را میبدان و با حق خالی
 کوردیلز یک غم و سعایت عنان و یروپ ساحه دل کا مجید بخیر و زده کردت
 و پردن و ز را دخی زمام کلا می جانب قبح و دقیقه عطف اید و بصفه صیر سیر
 انواع حشویا بدن قلم تر و ویرایله بر پنجه بقم عمر بر اندل و ز و اول اید یاکر فی الواقع
 بومتهم اولد و فی جانبیه اقدام آتیه بونک مالی همان خیانه راجع دگر در فقط
 بلکه کمران و خباثت سیرت و خاست طبیعت بر همان و حجت و انصاف بود که اگر بو
 جرایه آتیه ملکه تمام استحقاق آتیه شده و دایره رعایت حرمت شای و حشمت
 شاهنشاهی در طغر کشته و الکنی و ز بدخی اقدام او زده قیام اید و بونک زده
 آثار کلام آتیه که ای یاران بونوع کلمات آشفته ایله نامه اعلای کز سیاه انگیز
 ایضا حکم ان یاکل لحم اخیه مفهوندن حد را بدک مجر دکانله ان بعض الظن اثم
 قبلندند ز بوسیکاه بیاه انگوز که شاید قصه خیانت غیر واقع اولوب جملک مجرم اثم
 اولم سر و عاجل و اجل بر موجب جزا سینه سینه مثلها بوکار با سرائک جزا سن بولم
 و چخی و ز بدخی اید ی بونوزک تحقیقه و قوف ملک کاد فی اشارت موقوف
 صواب بود که فرمان بورد تا انک منزلی تجسس اولوب روی حقیقتدن حجاب
 دفع اولنه اگر وظیفه ملک اول کجمر سنده بولنور سه بونمک بر هاندت عیان
 اولوبی ظنون خاص و عام تعینه مبدل اولور اگر بتان صرح اولوب کشت مفقود
 اول کاشانه ده موجود اولیه جمله مرام اولور بونقدیرجه لازم دکر زبان اعتد
 استغفار یر کاراید و بیه و نسیه در نعل الغز دلیه و ز و زرا خرایدی شرط احتیاط
 بود که بوباید شتاب اولنه اولنجاسوسلری روز و شب تجسس لحوال اید و بونان
 بوندن کمتر از و هر زمان اشک کلین کا یسد و رب بوقضیه نک تدار کند مقدو
 در بیع انزوا آخر کار و ز برای ملکن بر نی کسایع و ارا اقدام او زده کلن اید ی
 بوقضیه نک تحقیقتدن نه فایده عاید اولور و بواقع ده تنقیر و دقیق نه می مفید
 اولور و فضا که اول خیانت نامد نیک جرمی و ز روشن کی ظاهر و هویدا اولم مقرب

که ترویرایله خیر ملکی غیر آنسه که کجمله بی ساحل یقیندن کرکات شک و شبهه به
آنسه که **بیت** بعد از آنجا است را اینست که شک را برادر بیک یقین الفقه
بو حالد که شیروچ آنش جو علیه خشم آلوده بلکه برادره نیار او داولمشدی حضور
بوغط او زده اول قدر کلمات اند که شیر تمام متغیر اولوب فریسه دن باطریق مستغیر
و من یس غل حکمیه منیر انواع افکار مستوی اولوب آخر الامر حضار نه مثال اولوب
بیچاره اثر مکاید اعدا دن بخیر فرمان اولی الامر اشال ایدوب یار کا شیر متوجه
اولدی چون دامن دینتی بوتمت لوئند ناک و طاهر ایدی قوی قلب جری خاطر
کاجوی حضور نه حاضر اولدی شیر سوال ایدی که اول وظیفه مقررده که بزود
مره دسک حفظ ایت دیو ویرلیدی بجه اولدی جواب ویرلیدی که خدام هیچ عامر
نسیم اولدی تا وقت جاشده خوان سیدان حاضر قله لو این مطیع و خج باب غمرو
قدحی فتح ایدلوردن ایدی احضار انکاره تحقن ایدوب فریادی که کاشا و کلا
بو کجا محض افراد و ویم ساحه دتمت بوتمتد زمیراده شیر معقد لوئندن بر جمع کیر
کوندردی تا منزل فریسه چیست جو اندل چون ایدنه بهمان اعتشاردی اشکارا کور
کاجوی حضور نه کوندلن فریسه بلدی که ارباب عدد را شقام مصطلون تمام متن
ویو بجه زماندن بر واکد کوری تخم ترویرک بریدی و دید کوری نه ایدله ناک
مهری تمام تمیق کد و کدویه ایدی همی در دمتد سنک سکا تمیق **بیت** آفتاب
طلوب برسد دیوار رسید سالها بود که از دوزخین ترسیدم جمله وزرادن برلیدی
کوک ایدی که فریسه ناک غیبتنک هر یسه عیبندن برهن ایلردی و کدوسن هم بود
عدلا ایدلوردن عدل ایدوب ثوبله کوستر مشدی که بی تحقیق ایقان برادر اقدم اتمزل
و تار همک حقیقتنه واقف اولیه انوک باینده فتح کالیم ایلم و هر دم فریسه ناک
دعوی مهر و محبتندن دم او ردی انوک حمایتی باینده مبالغه قلور دی و صورت
ظاهر اولدقدن صکره ایرو کلوب و مافی الضمیرن آشکار ایدوب ایدی ای ملک
بونا بکار کجانی عین الیقین معلوم اولدی و بو خاکسار کجانی دوزخین
کی ظهور بولدی صلاح ملک و رضای خدای بونده در که بی توق مقضای قضای
سیاست انوک باینده امضا یور که که اکو بایده بحال اهل اولیرم فی شبهه سابر
کما حکم لردی حقیقت عاقتندن و هم ایتموب ساعتیست ابو مقول شناعته عر
واقدا لمری نریک اوله **ع** سیاست بنود کارها خلل دید چون اعدا فریسه بی

اید

بوطریق خای چقره لریشر ایدی تاشغال صا قلدر ویشر اندیشه دورود دانه
 دوشدی دورودر لوقهجات و کون کونم تخیات موروزینوبکی باشه اوشدی
 میان و حوشدن سیاه کونرکه دیک تر ویری جوشه کونر لودن ایدی شیرک آلسر
 خشیقین ایکنونر کوشه درخروشر ایدوب ایدی نرای عالمه ارای شاه دنکه افنا
 ائولک روتونن اقتباس نور ایدره و ماهجه نایا کاسنبه قصد ایدر سه دعوی و در
 بغایت تعجب ایدرم که یوجان غدارلک خیانتی و بودر مکارلک جانتی کاجم خفی و مستو
 اولور و غیث طبع نایا کندن و مکر صیریه پاکندن عینه غفلت روا کور و بونجلین
 جرم قطیعه مصدر و بونک کی فعل شنبه مظهر اولن نفس خسیس و شخص خشیس
 قتلدن فرصت ال ویر مشکن توقه نه وجهله رخصت بولور و شراب سیتا کیخ دخت
 معدت اولک رشایکله تاده ویر سینه اولور و خاشاک ترود و خیر الیه بخون
 مکدر قلو و وحوش جوز سیاه کوشدن بودر مکمه کوش ایدر اکاموچه اولوب ایدر
 سنک مفصل کلام و محصل فرامک ندر جواب ویر دیکلای ملک حکا اوسر ملورد
 من قامت سیاست دامت ریاسنه **شعر** قالدری خرابدن هیچ فتنه باش دیدر شیر
 بیدار اولوخی قیام نظام سیاست دوام ریاستد صاحب ریاست کریانم انتقامدن
 تیغ سیاست حکیمه زمین مانده نظام انتظام سخن اکیمه و کلز اولطینده نازها
 معدت بستم ائمه بوستان جهانده نسیم این و امان بستم ائمه **سلی** آیین سیا اوبرافده
 بنیاد امان زیاده ارفده آن بلوغ زانیم ثرافیت کزین سیاست آن هرافیت
 هر ملک که صلاح ملکه طالب اوله واجبد که اهل خاندن تیغ سیاستی در تیغ ائمه و هر
 چند که محرم خاص و هدم صاحب اختصاص اوله اکا التفات یوریمه که سلطان
 بغداد مصلحت عام اچون کند و نلک محبوبه خاص که اخضر خراصدن ایدی علف تیغ
 سیاست ایدی شیر استفسار ایدی که نیجه و لمشد مر اول **حکایت** سیاه کوش
 ایدی روایت ایدر که دارا الملک چینده برپا شاه عدل این واریدی که رعایت قوا
 عدالته جمشید و ارجام جهان نمای عقلی آئینه سواج امور اتمشدی و سکند صفت
 چشمه آب حیات نصفه طالب اولوب ظلام ظلمی روی جهانده ندر و لا تمشدی **بیت**
 از معدت شاملی ارفده ستم صدر منزل از اسوی بیایان عدم اولک بر سر ملک مضری
 و یوروزند ریاستیگری و ایدی که کند لطف و کرامت لوب نامی سکار اتمشدی
 ودانه احسان و اغما له مرغ جان خاص و عای دام محبته کز قارا اتمشدی **بیت**

مادر کی نژاده مثل اوصاحب جمال دیده دوران ندیده مثل اوصاحب سودای
 خاطر شهادتیه بر کون حرم کرم عباسی لباس محط استیناس مصدوقه انا و ابیت
 وضع للناس سودا بی ظاهرا و لوب مطاق الطافک طوافی شوقی و اول نشانه دین و ایمان
 و منبع امن و امانک و من دخل کان امن انسان شان شرفی بیان اید ز زیارت عشق
 درون جان و صمیم جاننده حلیان و همچنان ایدی و اذن للناس داعیه سیک هدیه سینه
 اقدادی فرض و لعبه لا اربوب لیک زنان احرام عربیت زیارت حرم واجبی الحرامی
 در میان ایدی **نظم** امید طواف حرم کوی تو کند در وادی غم طایفه بنیر و بار
 لیک زنان عرفات مرکبیت صدق اقله جان منظر آواز دار در بدر عجبانند
 شرف اجازت که محض اولاد قدنصره دریا طریقه متوجه اولدی و هلاک مثال کشی راه
 که عود یی سقف فلک و لکنری قرن ثور و داسو همکه و اصل ایدی و هر دوری و بقعه
 عظمت فلک اثر اوزره مشابه و محال ایدی کردیل و مرکب بیای و آب پمارک
 عنایت دست هوا به و ردیل و اول خانه چوپیده که سقفی السد و سقوفی استند
 ایدی ممکن اولوب آب کی روان و بار کی روان اولدیل **بیت** چومه در برج آبی کرده
 منزل روان کوندن کشتی با بساط **مدت** مدید سیرده مسافه کثیر طی ایدوب مدینه
 مکه معطر ایدیل **شعر** ترو فی اوجوب اوجوب کدیل مقصد مقصوده و اربو بدیل
 مناسک حج و عمری تمام ایدوب بعده روضه مقدسیه حضرت سلطان تحکمه
 رتسا و حقان یارگاه عز و جلالت **بیت** آن شهسوار کرم عنان بلند سیر کرانه ایدوب
 جرج و الیرکاب یافت جیب الستار محمد الحار و صلی الله علیه وسلم فاکه الاختیار
 و صیحا لابرار آستانه سعادت آشیانه یی قییل یقیل ایدوب سعادت تکیتم عتبه
 علیه نبوتله مستعد اولدی **بیت** ای خاکبوس بدت مقصود هر چندی بر و نت
 بخاک این از روی مشکل آینه هر مشکلی بعده قافله خراسانله جانب بغداده توجه بودی
 شهر یار بغداد قدوم شهراده در جزیرا اویچی فی الحال لوانم اکرام و اجلال
 مرعی طوب شرابط استقبالی بر نه کوزدی **بیت** چون بشازرت قلندی شاهه بو
 اندر جمله عزم استقبالی نزل شاهانه و منزل پادشاهانه مهیا اولوب برنج کون
 انده توقف استعدا ایدی شهراده دخی ستمی اجابت و دعوی رعایت ایدوب
 بر مدت انه اقامت بیوردی چون شد اید یاهذ آسوده اولدل وطن ما لوفه
 معاود عن منی عزم قلدل شهراده سلطان بغداد در عذر لرودیلوب اندکی ضیافت

و خدمت مقابلہ سندہ انواع شکرو متلایدوب ہدیہ رسندہ حرم سلطانیہ جینی
 کینزک ارسال اندی و ہماندم رخت اقامتی اندن کتور و پخرسان بولن طروب
 کندی سلطان بغداد ادا خدمت مشاہدہ و رعایت قاعدہ مواد عند بصرہ حرہ
 مراجعت ایدوب کینزک طلب اندی بصورت کور دی کہ نقاش و طریت اول ملاحتہ بر
 صورت لوح وجودہ نقس اتمش و کل و دیدہ فکرت اول لطافتہ برہیات خریدہ خیا
 و علم مثالہ کور دست و اشمش و کل زنجینہ لطف تابدار کی کندفتہ الہ دل نظر
 تحفہ ایل مہر مین مینرہ پایہ فلک اول بوسف صورتک صفی سوکچہ نقیر ایلر
 دعوی یک ابروی خربانی جینی ابرو سیلہ طاق نسیانہ اتمش و داعیہ زہد کوشت
 نسیانہ کہ شہ و چشم مسی بہ لہ برستک بلکہ سنہ راقم **نظم** رخی عشاق
 ایچون شمع شبستان لیم نقل شرابی برستان قدی بخل بلند راست بیان خرم زلفی
 حرم شہستان دہانندن قلوب شہد و شکر تنک لبند ز لعلک و لشدی
 بری سنک ملک بغداد اول سر و آزارک خرامندن پای دیکلہ قالدی و جہہ
 لعل بکونندن بی واسطہ بلکہ مست و لا یعقل اولدی **بیت** دلایستہ بالائی کی قیا
 شدہ باز این ز برای دل نیک چہ بلا شدہ ہر چند کہ سلطان جد و جہد اندی دل میدہ اول
 جامیدن دودنہ ندی تو ہر بار کہ عقل کار فرمای آب ضیحا آس غشہ صابہ کوری
 سویند دمدی **بیت** ساکن نیست و بسنج آج چشم من کینز و دعا شقی بہ علامت و زون
 سؤد القصہ سلطان کینز کہ سیاط معاش تہہ بر جہہ انبساط اندی کہ با کلیہ احوال
 رعیت و امور ملک و مہمات سلطنت بر عا سی خطرند کندی **بیت** جو سلطان اول رو
 رومب مست خراب اولہ نیہ کان خانمانی خراب ہر کاہ کہ پادشاہ نقد و قن بیلار باہی
 و ملاہیہ کہ قواعد دولت شاہی اولک سبیلہ وایہ اولو صرف قلعہ و ہوا جزو کار
 واصلی و انجاردہ خواب نویسن و نوش شراب ریکن لعل کونہ مشغول اولہ لاجرم
 نظام کار مالک کوندن کونہ مخمل و صلا و محک خلاتوہر سبیل تدریج مخمل اولوب
 ہر طرفہ ذنمات حساد و ہفاکت اضداد ظہور کولہ و ہر ساعت مملکتہ ہر تازہ
 و خلیل اندازہ مقرر اولوب سر زہایا اللولہ فی شرب لعشیات و نوم العذوات
 آشکارہ اولدی **شعر** چہ شہ شاد اولقد ہر نیک جام اولوق کرک کہ سرور یادہ الہ عقلی
 آلد ریمہ شاد اولن ہیدا اولوب کہ کردن روزوش ختم دولت تاکد باشن
 خواندن قالدریمہ چون حالہ قلیح کون بوموال اوزرہ کجندی رکان دولت

و اعیان حضرت ملک بوفعلتند و دلتك اولوب شهر و ولايتك جانني چهل و امارا و ايا
 مانني نخل کور در جمله بي دست نياز يله صاحب ديلمز يله تشيت ايدوب گوشه نشينلر
 آستانه سنده يوز اوردر و در ویش پاکيزه نفسلرک نفس نفستند همت و کعاد روزه
 اذل و صلاح حال سلطان ايجون نذر و قربا نلر ايدوب فقر ايه صلاح صدقات
 و احسان ايلدن عاقبت بغير ضررک تير و عايشي هدايا جابه معر و اولوب **نظم**
 شيبستان سلطان نيجه خلوت کجاري يله قلو رک عيش و عشرت صور ساغر الية ساق
 ايدر نرسکله يوازي سیراب بخار يک چون کوزينه طولدي کوزي سیراب ترکس ووش
 سوزلدي عالم نمده شويله مشاهد قلدي که مير و صلاح سيما اوکده کلوب رفيع صدا
 ايله ندا ايد و يا ايد ي **بيت** اي شاه چکوي چه پرسند از تو جاي کي برسي و نرسند
 از تو بونه بدو و زدر که زمين حال که کرس شکسته بالدر لحوالند بخون اهل الکو
 غفلتدن قريدر که کار الذا کيده و دولت سلطنت عنبرک ذمتنه انتقال ايد .
 خراب غفلت نه باور سن طر و عقلک باشکده تو مصلحتي کور **بيت** ايج کوزک طور
 يوقاري خا بکدن ترکس آخلدن ترا بکدن **بيت** چشم عبرت کشاو بره از خود بين
 ور نه هرفته کبري همه از خود بين شاه بو واقعه ملولدن خواندن اونايد ي .
 آخر کار زبان عجز و انکس ايله اعتذار و استغفار ايد قبحعت کنيز کدن رجوع
 و تدارک مافاته شرفع سوري و فرمان ادي که من بعد اول کينرک خلوتنه کليه
 و مهر و مشرتري بر برجه قران قليه کوچه که شاهه دلا رامسر دل بيسر و ديدار
 يار دن ايراق بر آنصبر و قرار ممکن و مقصور دکلد ي و ليکن خوف حضرت عز ندن و
 احتمال زوال دولت سلطنتدن اول سوال او زده مثال سوري کينرک بر مدت
 نفسنجرايد و بخرق فرق و محنت هجره بر زمان صبر ادي عاقبت ريجه سورا ي
 سلطان ديك دماغند ز عليا نايدوب بختيار باهوي عشق جانان اول برک
 کلي شيبستان سلطان ادي شاه اکا نگاه ادي بر کلرک طوي کوردي که نسيم سحر
 اچلش و بر طر سبيل کوردي برک کل او زده صاحبش **مشق** ز سبيل بر من مرغون
 ز مرغونش بغيشته کشته دشته زمسي ترکي جاد و نورد خواب ز سود اسبيل اهند
 دزنا تکرار ناهوي يارهوش و قرار شهر ياري بيغا قلدي و غوغاي عشق دلداري
 متاع عقل شاه بلجاري ناراجه ويرد **بيت** باز عشق آملد و لوانکليس بيش آمد
 بود از خرو غمره زينه نيش آمد ينه بر زمان دخیالته بجالي و آشفته زلف خالي

هي

اولوب میان معاشرتی دست مباشرتله در اعن ساندن و عیش و نوشه مشغول و کو
 غوغای دنیای دنی و فراموش اندل بیه برد فعه دخی منهیان عالم غیب اشارت لا یسله شا
 شاهراه صلاح و فلاحه دعوت اندل شاه بیه متنبه اولوب کند و کند و یلایدی
 بوا تس فته نیه آب بوارله سویند ریمجه صلاح جهان مستغذر و بویضا استلای شعبه
 کویند ریمجه امید سامان محالدر پس دریانه اییدی بوکستناخ فرمانه الطاعت امیوت
 نی اجازت بارگاه کلدی ارم بودر که نه عیایا بونی الله من جباب کی آب حلیه آینه
 و بی تلخ و ترخی حکم واجب الاستماع ایدوب موجب فرمان جهان غطای برینه
 کوره سن حلیه معا و طاعة دیوب کنتزکی الوب کند کی کدر کی کند و یله و اندیشه
 اندی که بوکنتزک شاهک معشوقه سیدر شاید که بعد زمان پشیان اولوب نیه آتی طلبه
 اگر اولک هلاکی بایند شتاب ایدرسم بعد دست فکرت دامن تدار کدن قاهر اولم
 پس آینه اونه ایلیدی و کسوت و صورتی بتدیل ایدوب بورای عیار دزن فغان ای
 بومد ندنضکره خاشر شاهه و حرکت بسبیله انواع هموم هجوم ایدوب هر بار کصفه یارند
 شستنه خرام انشه آرزوی دیدار یار درکار اولوب مضطرب و بی قرار اولور دخت
 وینه کد فی هلاکت ایدوب دلایل عقلی و زواج نقیله تعزیه و تسلیه قیلور دی
 بریکجه دفع ملال الحوت بجز زلال نون ایدوب مواظب خرد و نصایح عقلی فراموش
 ایدوب خیار دیدار دلداریله دلشرباری بصیرت بی قرار اندی که حلیه خاص طلب
 اندی و کیفیت حال یار دلار امی استعلام ایدوب بهداید تامله اییدی سؤیله که آتی
 همان بوکجه حضار انیه سن ترخاکسار کی طعم شمشیر آبدار اولمغن مقر بلک کرکش
 حاجبا و لغد و مقدمات عنبری تهید اندی مفید واقع اولمیدی و هیبت خشم سلطان
 مشاهده ایدوب کند و سن هدف سیر تلف ملاحظه قلدی عاقبت خرا و ناخواه کینزکی
 بارگاه شاهه کور دی برد فعه دخی ابواب عشرت کسله و اسباب صحبت آماده اولد
قطعه بیایم و بشی و یار در پیش جام می خوشگوار در پیش کل آمده و خزان گذشته
 دی زلفه و نوبهار در پیش القصه اوج نوبت سلطان کینزک قتلنه فرمان ای
 حلیه عاقبت ملاحظه سن و احبیلوب توقف قلدی تا مهمات ملک بالکلیه منحل
 و معطل اولدی ملک جازم اولدی که بولا کند و دن عنریله مدفع اولمق مستعد
 و سایر معا و نیتله نوبایله نک زوالی محالدر **دست** دیکری برتا یارین کار
 زیراهر کسه که بوکینزک قتلنه مامور اوله البته دور بین و عاقبت اندیش ملک

جهندن توقف اتمك مقرر د پس ملك آنوك دفعنه كند و بنفسه معرض اولدي اما مرت
 كورمدي كه ظاهر بر نلاره صادر اولمدين بر نفسي معرض هلاكه يتوره پس زمان فرصه مترصد
 اولوب طور دي تا اتفاق بكون بام قصر او زده رجليه نظر ايد و بطور دي ماه روي
 مقابله ده بد تمام كوي برقا و در دي ضمير شاهه خوف سوعاقبت و بيم زوال دولت
 و سلطنت غالب اولوب كند و كند و بيه ايد ي كچه كه مذهب شرعه بي كناهك قاتني
 د و كجك حرام مطلقه اما بونك سبيله بجه حلال زاده كوك دي كه بيم ي بر والعدن
 غر و خون اولسند د و زمان بديرا و لوق مقرر و محقق د هر چند كه صحت جانان بجان و
 جهان مقدمه وليكن دل از دكان رعيتك ملاحظه حالي اندازد هر چند كوردي
 كه وقت فرصه ايد ي كجك و دي كجك كل كه بوكشي تماشا ايله سين كينك خون باق
 كلدي به شاه بشت دستله برهشت اوروب رجليه تدي و جرح و فرغ اظهار ايد و
 سويله كوستري كه كند و كند و دن و سوي امر ايد ي تا غر اصل اولو لو ايداري
 بولوب جعفر ل و مشك آلوده كلابه عير اند و كفنلاره صادر د **بيت** تن كوز سيلري
 بر لوب ديلر عير و عير او سينه قوديلر مرسم تعزیه صوري تمام و لوازم كام ضرور
 اهتمام اند ي مصالح جهان و جهانيان خون كند و جانانه سين بيحان اتمك بنفسه اقدام
 اند ي **ع** بادشاهان از بيك مصلحت صدور كنند بر مشي كوردم تا معلوم اوله
 كه ملك ملاحظه صافح رعيتن غفلت ايد و بخراني رعايه رعيتن اتمك غابت
 غريبه كه بر شخص نكوشامل و كامل اولور سه مضرتيه عامل اولجي اندن بعد اولوق
 صوب صوابه قويدر شيوك بود مده ايله آتش خشمي مشعل اولوب و زيسه يه رسولار
 كه بوسواله جوابيك ندر سويله و بكناهه اعتدارك ندر بيان ايله فرسيه خون ي كناه ايد
 ديشلرد كه هر ملك كه دستي كونا اوله زبانه دراز اولور **ع** بي كناهان دبر حى
 باشند تلخ جوابل و بر وقت درشت كلمات ايد ي آنوك كلمات عنفا آميز حسادت زرها
 فساد انگيزه مقدار اولوب كاجويله لب غضبتك اشتداد و از ياد نر باعث اولدي
 و عهد و پيمان و عقد و ايماني بر طرف قلوب فروراني فرسيه نك قبلي جانينه رواكند
بيت غضب عقلينه اولدي سويله چين كرا اولدي چشم عالم بي خبره و بخر بار شير
 و اصل اولوب بلدي كه شري سبيل شتاب و بجه سلوك ايد و بجان بجم و تا بند
 اهاال امسند و وطير و جبر و سكوي قويوب مضيق طيش و تهتكه كمتسند و كند و كند
 ايد ي تيز يتك كرك و فرزند و دلبندي قيديد و وسوسه ديولعيند خلاص اتمك كوك

زیرا هرگاه که سلطان غضب مستوی اولم سلطان کا مستلط اولوز اولن نهانده نه فرات
 ایدوسه مختل و مختبط اولوز بولکام قضیه که از استیضاط السلطان تسلط الشیطان
 حدیث صحیح و بومعنی بزورک بیانده نصیح و بدیهت غضب از شعلها شیطانت
 عاقبت موجب پیشانیست **•** فی الحال جلا فیه ترکسته ارسال الیدی که امثال فرماید **•** بر
 آن توقفا یله که بنم ملکه سولیه جل سوزم وارد و کندی کاجوی حضوره کلوب
 ایدایا یلیراشتم که فریسه قتلته مثال ویرش سوزاند نه کاه صلیک اولدی
 وینجه جرمیه ظاهر اولدی قتلته قدام و هلاکته التزام ایلدک شیرورت جالی واقع
 اولان اوزره عمر برادی مادریس ایدایا جان ماد نفیسی که یه حسرتد میران
 و سرگردان قلعه و مشرب عفو و احسان فی یه یه قلم ارباب تجریم و اهل وقوفه مشرک
 سکر نسبه البته سکر نسبه موقوفه حرمت زن سوهوم **•** و عزت فرزند پدیده **•**
 و دانش شاکرد استلا **•** و قوت شاه لشکوه **•** و کرامت زهد صلاحه دامن رعیت پادشاه
 و نظام کارملوک سلوک طریق عدله و اجرای عدل اعمال عزم عقله بویاید عمده ایکی
 نشسته در بر برای اتباع و اشیا عک مراتب استحقاقه اطلاع ایدوبهر برنی هر و کفایت لری
 حسبینجه مناسبه مناصبه نامزد امک کرد **•** ایکی انلری بری بری حقیقه صاحب غرض
 و تمیز طمقند که مفریان درگاه سلطان میانده سفلی حقیقه نزاع بر حقیقه ارتفاع
 بولور که آب فوات و فذل غیری ایلده انظفا و افواجین امتاعده اولور پس اگر
 پادشاه بونک آخر حقیقه قلع و سعایتی مقبول کوره و آخرک بونک بایند غم و شایستی
 استماع بورد مزبعت انوک قول و قرار نه اعتماد قلز و بر فردا نوک عهد و قرار نه اعتماد
 قلز زیرا ارباب غرض کاه اولور که بر ایمنی معر من خیانده عرض ایدر لر و بخاینه با سراما
 جلوع ویرور لر بو واسطه ایلد بیکناه لر بند بایه کوفار اولور لر و بحر ملر ساحل نجات
 و کما دامن و سلامه وصول بولور لر **•** بیکنه دل شکسته دزدانان **•** مجرم از دور
 خرم و خندان **•** بیکنه بومقد مات بونک منیج اولور که حاضر لر نقل اعمال الدن امتناع
 ایدر لر و غایب لر تعیل خدمت دنا اجتناب کوسرور و جمعیت امور و حضور قلوب **•**
 جمهور بالکلیه مشرق اولور و ارکان ملک و بینان سلطنته هزار خلل مصرق اولور
 بوکه مصرق متروک اولور مفاسد لایر حسابدن بیرونند و مرتبه قیاسدن افزونند **•**
نظم حذر قیل صحبت صاحب غرضدن **•** کانتک حالی دکل حالی مرصدن **•** کور و زهر کمدن
 و از نوری سعلات **•** بلور لور کانه و از آتار دولت **•** طورت زنده حسد آینه سینی

یقرشک آستینک سینه سیرایدی فریسه کسته قریله بدکان اولدم تا اولک خیانتی
 ظاهر و ثابت ولیجه هم ضمیم اکا متغیر اولدی مادری ایدی بی نقی صادقی تغیر نواج
 بله شاه براحده خصوصاً که معتمد رکاه اوله روا کرد ز اولک خیانتی ظاهر اولموشی
 هنوز حجاب اشتباه ده دوش انشاء الله الرحمن اول زنا که بوقضیه نک بوزدن برده
 کان مرتفع اولم اولک حقیقی روز روشن کی عیان اولسه کرک خردی عواطف لک شاهینک
 بعید و بدیع رکدر که بوقدر خیانت که محمدر کماله فریسه نسبت اولندی اولک حلیم
 غیر نامتناهی بی فضا سنده نابید اولدی و سوا بقضای غضب العین خاطر قلوب
 اولک ساعی و مآثر که بود رکاده اندر صادر اولموشد لرح ضمیمه بوزدن زوال پذیر
 اولمیشدی و هنرمندان کافی مصلحت کذا حقیقه بی هنر لک ترهات و فتنه و خرافات
 و هیجاری مواقع اصفا و محل ارتضا بولمیشدی **نظم** سفله نخواهد دگر بر ای کام حق
 نکدر اذ کبکی بلجام بی هنر از حد جیل در بندیش تا زودگاه هنرمند پیش ای ملک غافل
 عقل صوابی هر واقعه ده حاکم عادل و رای عالم آرای هر حادثه ده پیش کمال بلکه
 شرف کهر مرصفا ی عقل و خرد ایله در **ریت** عقلستک بیدک شرف حکم از اوست
 و افرونی جرمت بی آدم آزادست چون فریسه آستانه دوتکده مرتبه منیعیه ده
 رفیعیه ایرکوردک و مضرب و زارده بلکه رتبه نیابته داکوردک و مجامع لک
 مدخا ایدوب خلوت کرده عزت و شاد و رت ازانی بویوردک کمالیا سنک ثبات و وقار که
 لایق بود که قول سابق اوزده قرار ایدوب نقص عهد و ابطال اقرار زدن فرار ایدوب سن
 و دست تربیت که بیدل اند و کلک بنا بی آسن بیدار لم بر یک ایتوب ثبات اضداد و شاد
 حساد دن عار ایدوب سن و حقیقت حالی تقصیر و استکشافده عدل و انصاف که لایق و شرط
 احتیاط و فرط مبالغه ده قصور ایتوب عقل حضورنده معدود اوله سن و اظهاریت
 فواید صبر و نایدن محروم اولموشب عند الناس سوا یب همندند و و عند الله و انست
 جمیله مشاب و مآجور اوله سن عاقل خرد منده نوشیده رکدر که اولک مانندی کامل
 و هنرمندک و پایه شایانند بلند در که آئینه امانت بوزنک کی خیانت زنگار ایله
 مکدر قله و دامن دیانتی بوزنک کی خیانت نجاسته آلوده اوله و مقرر در که خاشاک
 حرص و طمع آنک مشرب زهد و ورعنه کد زویر میسود و مرکب آذو نیا زانک
 سمند و هیز و احترازی کرده ایرمیشد اول زاهد دیانت مآب و صیانت بضایه
 بویابه انما و بوجنابه انسا بایدند ز شرب دم و اکل تمدن احترازا و اجتناب تمشید

اندن سابق دخی اوقاف مزبور ایله موصوفه معروف ایدی و کوشه قناعتده انز وای و
 حیوانان دن ابا وصیت و صدای و مع و تقوای میان نام و السنه خاص و عامده مذکور
 و مشهور ایدی **ع** بهود بخن برین داری بود بود دولت خواهک اعلیٰ ظنی بود که
 وظیفه ملکی منزل فرسیه ده ینه انوک عدوسی و دشمنی قومش حساد دن بود افسار
 چندان بعید و کلد دن بر اکه اهل حسد دن بعضی بخرد لیا و لور که آخره ضرر بیتک قصد
 کند و هلاک کنده خیار و کند و قتلنه جانله خریدار اولور نه که اول خواجه محسود
 محسود ندن اخذ انقام سویرا چون غلامنه کند و یی قل انک مقصود ایدن بجنبه
 ابراهیم فرمانده رام ایدی سیر استغفار ایدی که بجه اولشدر اول **حکایت**
 مادری ایدی روایت ایدر که شهر بغداد ده بر خواجه و ایدی غارت حساد دن
 بر همسایه سی و ایدی اوع زهاد دن ایای علی الدوام صوم ریاضتله تمام ایدر
 ویلین علی التوالی اقام الهلعت و عبادت اوز نه اقدام ایدر که **نظم** تحت آستینه
 بغری تائش ریاضت اودی و دینه بو تائش درو مخزن کنجی معارف خیری سیر
 کات و نون عارف کجه کند عبادت ایدی دایر کجه ده قائم و کوند زده صاف
 اهالی بغداد انوک ولایتنه اعتقاد و محبت و عنایت دن استمداد طلب ایدر و باستانه
 کلور کیدر و دی و ارباب ثروت و سیار هدم هدیه رهنده خاک قدمه دینار و دم
 شار ایدر و دی و بحال و محافلده خیر که مذکور و مسامح و بیامدله فضله مشهور
 بو جهتلر دن همسایه محسود انتر حسدله بر سعله دود اولوب نایره عزت جهالت
 کانون دروندن زبانه چکدی و انوک حقه انواع درلو قصد لور ایدوب زمین
 دلدن مکر و میکوت تخن ایدی اما کان مکر و تروزدن هیهتر که اول جانیه اما که
 انوک سلاح و درع و رهنده تاثیر قلمری و هدف مراد نشانه آرزویه راست
 کلری تابو معامله دن عاجز اولوب در مانده قالدی عاقبه العاقبت و ایدی
 بر ضلح صاف اولدی و انوک بایده مواجب احسان و انعامی واجب کون دی بولان
 استفاق و تربیتی تقدیر قلدی هر ساعت اکا استمالت و بیروب ایدر دی که سنی بر صلت
 اچون تربیت ایدم و بر هم کلی اچون بار محنت و مؤنتک جگریم امید و ایدم که دل
 داری بو بار دن خالص ایدم و خاطر پریشانی بو خار خان دن فایز قلنه سن
بیت که ایدیده همی بروم سوز درونش امید و اچنم که آتشی نبشاند چون بک
 اوزرینه پنجه یام بکدی غلام فرمان خواجه رام اولوب مقام انقیاد و اطاعت ایدم

ایک

ایک

واول بهم مقصودك انما منده كه خواجه نك مقصودى اند مندرج ايدى اقدام و اهتمام ايد و
 ايدى آلاى نك ازى و منجمله كه بويده نابنده ميدول بويورده نك بجه تاب و تواناى شرح
 انك ميسر و مواصفا و التفات و عاطفتك كه بوجا كرا فكنده ايدى ايدى بويورده نك
 بجه كلك زيانك سلك بيايه حكيم مقصود در **بیت** صد زيان و اوروسه سينه مثال
 شكر لطفك زانك كل كلال حال درم كه بويورده نك مقابله سينه بزه جان سپاراق
 و بونعت شكرانه سبي خد متكارلق ستر ابطى بونه كنوم **بیت** نذر روان خویش نثار
 تو ميكيم جاني كه هست دز سر كار تو ميكيم خواجه چون كوردي كه غلام حق كذار تو
 مقاصد ثابت قدم و هوادارلق داعيه سبي دنون جان صميم جنان بنده ميم و حكيم
 روي كاز دن رفيع حجاب ندي و در دجسد دن براه جانكاه ايدى ندي بيل و آگاه
 اولكه بوزاهدك رشكي نيه هلاك ندي و انوك بوقدر اقدار و اشتهاى غير متدن
 عنان اخيارالملك نكدي مقصود بود كه اكابر نوع نكبت بوقدم بلكه انك نام و نسان
 روي جهان كنوم هر چند كه بويادى فن و حيله كتابى آيدم و دامن مكر و تزويه فكر و
 تدبير دانه برين صلحدم بوكاره چاره دن عاجز قائدم و آتش خستد تو خستدمد رايه
 بكونت راحت دن كازي بجا منقض اولوب غم و غصه دن بيه و لذت حيا دن سيم
 اولدم بوزماندن بوسنك بار غمتكى بوسبنده نكدم و تخم مهر و محبتكى زمين سينه
 بوجسدن اگر مكره بويجه بنى همان زاهد حسايه نك باوى اوستند زنج اساعيل عليه
 بكي و بزانده سن و همان اول مكاذم خاك و خون ايمره غلطان قهر سن كنده سن صلح
 چون بنى اند كشته و خون آغشته كوره لهر آينه بونه تملاند طوسه كوك و
 عرض و مانى بايمال و خان و فمان ويران اسه كوك و انوك شيشه نام و ناموس
 شكست و صيت و صدي زرق و ساروسن است ايدى و نك حقه خلك اعتملكي
 و اعتقلى بوز فاسه كوك بر دخی نهد و تقوي دعواسن امتوب صفوحانده بوبيتك
 فخرى ياز اسد كوك **بیت** زاهد از حد ميسر يارب را فكن بده اسن تابه بنيند اهل
 فسق پنهان اشكار غلام ايدى خواجه بوفكر دن فارغ اول و بوكاره بر طبقه نك
 چاره بول اگر مراد بوز و طه دن خلاص ايسه زاهدى قبل انككه دخی محصل اولود
 و بوعقد برب برب ايله دخی كشايش بويور خواجه ايدى اول اندیشه دوزدانه شاد
 كه قادر اوليه سن بر نقد برك قادر اوله سن محملد كه عنقریب فرصت بوليه سن در
 حسد دن طاقم طاقد رجا صبر ايت ديمك تكليف ملايطافد را كوچك جدي بويور

وشکر نعمی ادا قیلونیک نه توقف فرمانه اطا قیل سنکلف بوازه سرفع ایدوب بوجده
 جانم منته بهایت سیل. اشته عتق نامک حاضر در سکا ویره نی تا بوسفرده طریویب
 کیده سن و بروکایتده دخی اقامت ایدنه سن غلام اییدی ای خواجه هج عاقل بو فکر یی اتمه که
 سن دلیجه ادر اکر دن برشته یی اولن بو طریقده کتم که سن کیده سن نکبت دشمن زمان
 دولتمده مطلوب بدر و غرت عد و اوقات حیاتده مرغوبدر سن دولت حیاتدن دور
 انوک نکبت و مماندن سکانه لذت حاصل اولور و سن مجبور قفس کور اولجی انوک
 شکجه و جسدن نه منفعت و اصل اولور **بیت** چون نیاشم در کستان لاله هر کو کور
 چون برفم از چمن ششک کو هر کز مباح غلام هر بار که بونوع کماله زبان بندی هر کار
 اندی میندا و الملی و آب یسختی آسرد و ننه شار قلدی سکون بولمیدی چون خواجه
 رضاسن الله مشاهده اندی ضروری نام خانه زاهد اوزره باشی کسوب جسدن که جمع
 حقد و حسد ایدنی اندی قوی کدی و همان عتق نامه ویدر و دیناری کو توب دار امان
 مدینه اصفهان جانبته روان اولدی یارندای خواجه بدنی زاهد نیک سیرتک نجاب
 اوستند مقول بولوب زاهدی و تدلیس شروع و عقله قید و بند ایدوب زندانه
 اندلر چون شرعاً قلی موجب حیات صادر و ثبات اولیو ثبات اکثر اعیان و ارکان بدن
 انوک عتق و صلحه شهادت اندلر کا قصاص اندلر اماندن دخی خلاص ایدلر
 مدت متمادی اندی مجبور قالدی قضای الهی نجه زمانه بضک معارف تجار دن سبی
 غلامی اصفهانده کور دی غلام خواجه و زاهدک الوی صور زی تاجر دخی خواجه
 قلندن و زاهدک حبسندن خبر یوری غلام اییدی اول سکا هه عظیم استند
 بوالش فرمان خواجه بند زصادر اولمستدر زاهد بهتال و افتاد در اولمستدر
 بوجار دن نی خبر و بو تمندن برادر بر خواجه نک الحاح و ابرامیل قلند قلایینه
 علی التفصیل اعلام اندی تاجر دخی تجار بعدا دن جمع کثیری مضمون قضیه استیفا
 استقامتی استسها ایدوب شهر بعدا دیکچولک صورت حادثه و کیفیت واقعیه
 بالتمام حکامه اعلام اندلر زاهد استقامتی بر کتبله اول ورطه دن خلاص و نجات
 بولدی حاسد سقامتی سقامتله نشانه یتروفت و رسوای دنیا و آخرت اولدی و مرده
 بارسا بوقطعه غرانک فی اسنی که بعضی فضلاک زاده طبع شریفند زبان حاله
 ادا و انبویه خیال الله املا قلدی **نظم** در باب مژدوی حسدیکد و ناشناس
 دمهاز دند و کور ترویر تافتند الله شهنشاک اسبی کانه کو موی غرض بنا و کجیل

ن
 بندک

دی

شافتند

دغلا نفهم همه نکی بمن رسید. ایشان جزای فعل بد خویش یافتند. بوشی کنور دم که تاملکه
 معلوم اولد که اهل کینه و ارباب حسد دزد نه قسه فساک ظاهر اولد و منشعب با که
 بونلر کند و لوبابنده بویه اتمک مقرر اولد. پس مرغانی جج هورده و شاهیان قمر دریک
 و سباع کوع و محراده بد سکا لمرک قصدندن امین اولق بجه میسر اولد. حدم و حشمت
 انلر که منزل فریسه دزد کم اولد لمرک حسد بوندن انلر حشده فکر میکرانسه کر.
 لخطا طرته بی بخون قصدند راسته لر بعید دکلر صواب بود که بجعل و شتاب
 اجتناب اید سن و زمام حلم و وقاری الذن قوموب بوقضیه ده تامل کافی و تدبیر
 شافی بیره سن و آفرین چهل بدارک و تانی قدس که عدالت و سهامت شاهانه لایق
 بواره تلخیرک حالی اکی دخیل دکلر. اگر مستحق قتل اولیه کند و نفسی بخوبیاید
 ضیاء اید و بجریده اعمال که وبال خون ناحق ثبت ائمه سن و اگر فی نفس الامر واجب القتل او
 اختیار الکده دزد تلخیر ایلسته فوت اولم **بیت** میوان گشت زنده را لیکن کشته را
 باز زنده نتواند کرد. میزمار دکلر کلامی محک اعتبارده اوردی و میزان عقلله و زنت
 ایدوب عین یقینله کوردی که بر نصیحت دست غرضد زبیر. و بر مو عظمه دگر و
 ریلان مقرر در حکم سیاسته توقف کوستری. و فریسه امان از و رب احضارند
 آمرانیدی و داری اغیار دزد خالی قلوبایدی بوندن سابق سن محک امتحانده تجربه
 المتشدد و سنک قولک سایر لر قولند نحقه یقینند. و نور صد و چنین احوالک
 مبتد در یوردی و ارهان وضع سابق اوزده اتمام مصالح خاص و عامده و نود سعی و
 اهتمامی دریغ ائمه و سنک بابکره واقع اولن کفت و کوردن مسائر اولوب اوهم بعیده به
 وجود و برمه فریسه ایدیا کچه بهال همت سلطانی سایه عنایتن فرق عالم اوزده
 ارزانی یوردی و عواطف خضرانیدن شان شریفه لایق اولنی دریغ قلیدی فاما بن
 بنده نک ساحه دسبی بونهمند نیری اولم. مکر اول وقت که ملک بر حاره فکر اید.
 و بر تدارک ایلیمه که کیفیت کاره و حقیقت حاله مطلع اولم. و بنم دامن دیانتم بوجبات
 بوشند ظاهر اید و کینه یقیم و ارد دزد بوندن ایلیمه که کیفیت کاره و حقیقت حاله
 لیکن به احتیاط تام و اهتمام تمام برات ساحت ذمتم ظاهر اولق امر دستور دچون
 آفتاب عنایت ملک کامکار فرق عالم اوزده سایه و از اولم اید وارم که بوقضیه
 حقیقی و بآرد خفا کمال الشمس و وسط النهار ظاهر و اسکاره اولم **بیت**
 عنک بناید بود از طعن حسود ایدل. شاید که جو و اپنی خیر تو دین باشد کالجی

ايتدي آينه و جمله حقيق ايتك ميسر د و بوقضيه نظر بعله تدقيق ايتك مقصود د
 و نسيه جواب و يدي كه او اطايغه كه بوقضيه كزني قور مشلرد و احضار اولتو كرك
 و برسيل استقصا انلردن استفسار اولتو كرك بن بنه با وجود كه مدت مديد دكه
 لذت جاشني كوشت كام مذاقدا بعيد د و بخوانسته مخصوص قلوب اول كسسه رعي
 ملكت العر كوشدن غيري سنه بيزان و بيزبان قان احميه لرا نسر اولزلر برالسياسه
 جعفر مغه باعث ند و هر آينه چون ملك يونكده ي تحقيقك تدقيق ايد انلرده واقع حالي
 نيفر و نظير تقرير ايتك مقرر د و اكونا لايد رلوسه تمديد و تسديد ايله كيفيت واقعه به
 و قوف ميسر د اكله دخي اولر نه اميد رحمت و وعده عنايتله رخسار يقينك
 نقا بظن و تخمين غريق اولتو مقصود د تا بنم كوتاه دستلكم و باك داسلكم تمام
 خدم حشمة روسن اوله خلوص نيت و صفاي عقيدت طو ستم ضمير منير حضرت ملكه
 مبيت اوله شعر روزمذنيكده بو همت طماني اجيله كون كي ران نهاني بيت
 هربان كه در پرده شب پهاست چون روز شود بر همه روشن كرد و كاجوي ايتدي
 انلردن صورت واقعه ي و عيده قوسله تحقيق اولتو كرك نزيد عفو و عافيت
 مستحق دكلدر زيرا كه انلر بايد كه بنم مقبل و مقبول و امين معتمد حقنه حسد
 و صدكه مشغول اوله عفو و اغماضي مبدول قلوبايت نامعقول و نرسيه ايتدي
 هر عفو و مغفرت كه كمال استبلا و قدرتله وجود كله محض هنر و فضيلتد كه عند
 بوفضلك اصل افضل بود كه خصمه قذرت قاهره و اريكن جرايمه قلم عفو خطكه
 عدويه قذرت بر نعمت و غنيمتد كه انوك مقابله سنده شكر مت عفو و مغفرت
 غير ايله ميسر دكلدر بيت چون كه كاركارا اوله من قادر عفو له اوله نعمته شاكر
 كاجوي چون كلام نرسيه ي كوشه و شله استماع ايتدي و آثار صدق و اخلاص و صفات
 حالند عيني يقينله مشاهده قلدي في زمان ايدوب او اطايغه يكي بوقضيه عنايت
 قور مشلرد و ديوانه كورد و بوقضيه نك استكشاف خفيات و استخراج غوا
 شرط اجتهاد و احتياطي حد مباهغه و درجه افراطه يتوردي بو وعده ايله كه اكون
 كويان واقعه نه تقصير ايتيه لرا من حالري دلس چرا ميدن آب عفو ايله بظلم اولنه
 بوندن غيري صفات تشريفات پلا شاهانه ايله رعي توانش بورد و اكونويله كه
 مضمون قضيه نه انكار ايد و قبح عذرا اوزده اضر ارايد له عقاب بن عقاب بجه شكنجه
 عذابه گرفتار اولم چون بونلر بويابده تا كيدات في روان و تمهيدات نه پايان اندلر

القدرة

مضنه

انلر دخی باضروره فوئانه اذعان ایدوب صورت واقعیه علی ما هو الواقع درین
 ادلر آفایامان فایسه زیرحاب شبه دن تابان اولدی و زک شک و
 و کذب روی آیینیه یقینلرندن نمایان اولدی **استحسان** کدیم حال هر کسی معلوم گشت
 مادر سیر ایدای ملک زمان بوجاعه امان و یرمک نکت بیمانز نقص ایمان
 و خلاف شرط ایمان و اما سکا بوباید بر جهر حاصل اولدی که اذن جبر اکوب
 من بعد کو شرفی الله هیچ برخایند سعادتی استماع اتمم کک و تاویل صادق و
 برهان باهر بر قضیه ثابت و ظاهرا ولیه ترهات ارباب اعراضه التفات کوسر
 کک که چوق نشنه اولور که ماده سماز اکره تدبیر کله بر صورته کور و کتار کی خیز
 امکان کلمه انها و خطبه کی که اصلی بر جوی مختصر کی سار میابک مدد یله کاه اولور که
 بر مرتبه وارور که کشتی دن غیر یله اذن عبور مقصود اولور پس خلقک مثال اذن
 کیز و قلیل هر سوز که عرض عرضه بیسه آتی تاویل ایدوب حسب الظاهر آتی در کله
 سار یله طریق کلی سدا تمک کک تاخامت کار و خامنه مفیدی ولیه و عاقبت حال سار
 مقصی ولیه **بیت** سرچشمه شاید کفر فتنه پیل چو پرشد نشاید گذشته پیل کالجوی
 ایدای عین الیقین بلغم که یضحت حق صریح دور و دی و لیل ظاهر بر کشته می متهم فلی خلا
 متضای عقل صحیح و مادر ایدای ملک اول کسه که بی سبب ظاهر اجماع بخیزد
 خاطره اولدیزه دندر که اکابر انلر لم بجانبند تاکیدات و افویو مشرور
 کالجوی ایدای مادر بوجلی زیان تفصیل بیان و یونکه بی عبارت و شنید عیان
 اتمک کک سن مادر ایدای حکما و اوراق صحایف و صایایه قلم حکمه اما اتمشدر که
 سکر طایفه دن بجانب ولجید و سکر کروهله مناسبت مناسید اول سکر نفر
 شخص دست موافقتی انلر دامن مرافقتدن جهل کک اول اول کشته در
 که منلرک حق نعمت بلیه و کفران عصیان دن احتراز قلبه الکی اول کشته در که بجه
 غضب قله خشکی حلمی اوزرنه غالب اولم اچینچی اول مغرور عمر داز که رعایت
 حقوق خلق و خلافتدن بی نیاز اولم دور دخی اولکه اندیشه مکر و غدر فی کدو
 بیشه قله بشینچی اول کسه که دروغ خیانت طریقه کیده و صفت صدق و امانتدن
 کنار ایده البقی اول شخص شهوت پرست که عنان نفسن ارجا الیه و توسن مرادت
 میدان هوا و هوسه رها الیه بدینچی اول که قله خیالیه موصوف و قلعت سوادیه
 و معروف اولم مکرینچی اول کسه که بی سبب ظاهر خلق حقندن بدکان اولم و بی ترهات

انجام

باهل اهل علی متم قله اما اول سکن نکر مصاحبتنه غالباً و لم یکر که آخر لم یمناسبت
 اهل مطالب و لم یکر که اول کسنه در که اداء شکر لغنی زمسته لازم بله و قصا
 حق خدمتی عهد سده واجب قله **البخی** بلکه عقد عهد بختی هر وی روزگار یله مغل است
 و رسته دعوی بخت و مودتی تغلیات ادبار یله انضمام بولیه **اوجی** او که ربا
 لطف و مروتک تعظیفی واجب بله و قولاً و فعلاً بحارات و مکانات مقاصد قائم و
 ثبات اولم در در بخی او که غدر و جور در احراز و بخت غرور در اجتناب قله **بخی**
 اول کسنه که حالت غضبیده نفسی ضبطه فلک اولم **البخی** او که لوی سخا بی رفیع ایست
 فقر انک تحصیل مقاصدنده مقدور لی صرف ایله **بخی** او که کسنه که دامن هم و حلی
 الذن قومیه و طریق ادب در تجاویز جایز کور سیه سکر بخی او که صلح و اهل عقیقه بخی
 و ضغای اهل بدعتن بخت اولم هر کس که بوطایفه ایله که حالیا ذکر و لذتی مقام و قی
 و اتفاقه اولم و اول کس که سابقاً مذکور اولدی معروض خلایق و شقاقه اولم
 انک برکت بختیله خلل اخلاق میده اندن زایل اولوب مزاج حال اعتدال حقیقتیه **مال**
 اولم سکه کی که بود در حدیث و موصلة چون غسل مصفی الیما تنج بولم معروض بختی صرف
 اندن زایل اولوب بود در مذهب انالیه سده موجب اولور **نظم** مکن جوهر که ترش روی را
 و شو چون شهید که دافع معروض و راحت روان کردی مباحش مرده دل و همگیان بکزی
 که از مصاحبت جان تو نیز جان کردی چو سایه یاس ملانم یه بیس اهل صفا که آفتاب
 صفت شهر و جهان کردی چون سیر بوخله لک تلافیستند و بوواقعته نکر دارکنده ما
 جهد تمام وجد و اهتمام مشاهده اندی تمهید قواعد سیاس و نقد یرو ظایف سکر
 بیقیاسدن صکره اسیدی ایملکه زمان سکر بکات نصایح و نجات مواعطکله
بیت شب تاریک اولدی و ز تابان قوم شوار اولنلر اولدی آسان بوانی کافی و گار
 و رطبه همت و بهماندنجات بولدی و ملا زماند رکاهدن هر بیک حاله طایع
 حاصل اولدی من بعد دمنیه اولدم که بولر که بجه سلک سلوک اتمک کرک و اللز
 جوایده و کلایله سلب و ایجا بده بجه صوب صوابه کیمک کرک بس فریسه نک امانته
 اعتمادی آریدی و انواع معذرت و ملاطف بیروب او که دعوت اید و باییدی
 بحمد الله که همت موجب اعتماد و سبب فوط اعتماد اولدی همت اهما که مقروض اولی
 احکامک امانده قرار سابق او ذره قیام اتمک کرک فریسه اسیدی بوفضایله بختیه
 بجه فیصل بولور بولر گشت نطقه بوعقد بختی مغل اولور ملک سوانی جویدی فوانی

درینک

اندی

صدوق

و سعایت حساد و وسایات ارباب فساد ی سمع قولله کو براندی **ع** ای انکند از وفای سر را
 بادشمن من تمام در ساخته **ع** کربا همه کس عشق حنن باخته مهر کز حق همگیس و شناخته کاجوی
 ایدی بواورد دلخاطر که هیچ نسته خطور اتمو نکه نه سنک خدمتک قصور اولشد **ع**
 نه زهم همت زده شایه فور اولسه کک خاطر کجری و قلبک قوی طوت و استظها رنامه
 اتمام مصالح خاص و عامده اهتمام ایت فریسه ایدی **ع** هر روز مرا سری و دستار
 بنیت جازم اولدی بود فقه بجا قصد فاسد حساد دزدن مفریت عاید دکل اما بازار
 جهان مفاصل اهل فساد دزدن کاسد دکل و ناملکک نیم همتد عنایتی باقی اوله
 حاسد لولک کوه قصد فاسدی برقرار اولو مقرر دزدن چون ملک سماع ساعید لک کلاه
 شرف سماع بوروب بلدی که ملک جانی هین و لیت دزد هفظه تمهید مقدمات تخلیط
 تجدید ایدوب هر زمان زبان نفاقی پرکار و کلام شقاقی تکرار اتمک محققه **ع**
 هر یک شاه که کامی ساعی فتنه انگیزی استماع جازم کوره و سفیجین نفاق ایدیک ذرق و
 شغبه سنه التفات کوستره اکا خدمت اتمک جانیا لقد و وجانه باز اتمک
 اهل خرد قانده ناملا یرونا موافق **ع** هر روز مرا از تو زوید جانی اگر لری ملک
 آرای ملک صواب کورسه بنیده تقبل اعبا و زار دزدن ابا اند و کک سبب انها ایدی
 شیر اجازت بوردی فریسه ایدی کوملک بوبند جاننی یک ایدوب بیدار جلاد دزدن
 آزار ادریسه تملطف و تفضل جهتند زایدی فی لغت عظیمه و عنایت جسمه ملک کک
 اما کیفیت حال تحقیق اتمد نارباب عرض کلایی بقصد یق ایدوب امر سیاست بایند
 شتاب امکه خانه و قار و ثبات حشمت شاه خراب ایدی لاجرم زانک مکام شاه
 سندن بدکان و عواطف خسروانه مراحم بکرانه سندن نا امید اولدم زیرا که کدک
 سوابق تربیتین حویم سوال فخرم بلا فایده و هیا منشور ایدوب کند و نک پرورده
 لغتن و برآورده دست همتن بی سبب نظر عنایتند زود و بلکه دایره چاند
 بعید و مجور اتمک دیلدی و بر اتم حیرانکه که ثابت و لد و بی بقدر نیمه دخی مقدا
 و فقی بند و کجای هر ایکن عقوبت عظیمه رو کوزدی بر شاه سوله کو کد که خجاست
 عظیمه و جرایم کثیره دخی مشرب عسفونی تیره اتمیه فکف که بسیر نه که شاه بمن
 کند و نک حاجتین جریمه عظیمه و اریکن رسوا و ملامت اتمه یوبت دامن عفو و مسامحه
 انوک شاعتن ستر ایدی کاجوی استفسا ایدی که بخه اولشد **ع** **کتاب**
 فریسه ایدی روایت ایدر که دارالملک یمده بر شاه و ایدی که فرغ صبح

جین بیند باهر اولغه نور عدالت آینه باطنند ظاهر ایدی **سختی** شیو کاسا در هشت
 کاه بار **د** پروین و جوزا فتا ایدی تار **ن** شیند بزم کسری وکی **ف** ریدون کر شاه
 فرخنده **ی** برکونیر حاجینه متغیر اولوب در کاهند آینه دوز و باب عواطف
 شاهانه ی اذن سدا دی بیچاره حاجیه مفارقت در کاه بادشاه طاق کوردی
 و جاد و وطن و ترک دیار اتمکی دخی صابر کار و مصطفی روز کار بوایدی نهار گوشه
 کاشانه ده تقاعد اختیار ایدی و بگاه کند و ننگ حال پریشان افلیدی و کار و
 اطوار عجیب الشانه کوردی **بیت** هر شب از سوز دوزخ حال بیماری خوش
 کاه میکوبد چو شمع و که بستم میکم عاقبت شدت حال و قلت مال و کثرت عیال
 منجر الیک اولوب نواله کامده که شاهل ضیافت عظم و بار عای اولدی حاجت
 بیچاره بعضی احباندن اسب لطیف و جامه نظیف اسفاره ایدوب بندی در کاه نشا
 کلدی در بانلر کازاند که تشریف حسروانه ایله اختصاص بولشد و بوند و کلمه سنه
 فرمان شاهی باعث اولشد که آبی منع امدی جلجا اقدام ایدوب بار کاهه کوردی
 و سنانده مناسب مقامده طور دی سابر مضای دگشده چتر شاهانه فرمیدی
 و ارکان و اعیانله بزم سراه او تورمیدی **نظم** ساطع بزم دوش کاهشانه **ک** کش
 ساعر اخر دن نشانه طبع پر کباب و کیک در راج **م** راجیلر خوسا شین تلخ
 تذرو بادیم جام آشنانه بطسیمین او کده نقل رانه چون جلجی کوردی روی دیار
 خاطری اضطرابه و آتش غضبی القایه با شلیوب خاطرند سیاست داعیه سی ظاهر اولد
 نه توقف ایدوب دلدی که مجلس عشره منقض قله و نشاط بلک خوشگوار اندوه
 آزاره مبدل اولد **ک**رم اصلی یی اولد کاهند مسامحه مسابقت کوسری و محاوره
 جلسی اولد جریمه سنه کالعدم فرض قلوب بومصلحک مضنون خاطر عا طره عرض قلد
ع توبلک نوش و کم و رز و الضان و علی چون حاجت بشر شاهه نظر قلدی هشت
 و کباشت و نشاط و انبساطی برقرار بولدی **ی** لک سابر خدام جان سابر کیدام
 خدمتی کمر خانه استوار ایدوب اول مقامه مناسب اولن هر جمله اقدام و هر شغل اهتمام
 اوزره قیام قلدی تافضت بوقیه **لک** بر طبق ذرین که و زنی بیک مثقال ایدیک
 دانی الته الدی و شاه اندز بخرکتی مشاهد ایدی بیک بلدی که اولد بوجر آینه باعث
 فقر و فاقه و ضیق معاشه عدم طاق دوزامن حمله عینی ستر ایدی و اول جریمه قلم
 حکدی مجلس احرار و لحنی چاشنی کیرلر اولد طلبند شور و شغی حد دن کوردلر

زکارک

وعضار بجلی میتم قلوب قصدا ند که زور و زارم اقرار اند و در لرشاه مقر بان در کما
 بر ندن سوال اندی که بجای عت بویله انقلاب واضطرارینه باعث اولدی صورت حالی
 اعلام ایدیک پک شاه ایدی خلقی نه حضور ائمه ملک کرک که آنالو که فی کور مدله
 واول گسنه که آلدی ایدی ویرمک محال واولا کور زدی ویرمک محال در حجب
 بارگاه شاهد نه حقیق منزله کنده واول طبق بهاسیله بریل تمام معیشت اندی
 عام مستقبل همان اول جیش خاص وبارگاه عامده حجب ینه بوجیه ایله بارگاه شاه
 دخول ظفر بولدی و مقام معهود نده طویب سایر خدام کی خدمت مشغول اولدی
 شاه چون آینه کور دی وکده دعوت ایدی وکده واهست ایدی بکر که طبق رستگه
 ایکن زرتام اولمشده وکیسک کاسه دیاب کی بهاء طبق زرتین خالی قالمشده
 حجب روی تفریحی زمین نیازه اوردی بجین مسکنی خاک مذله سوردی و زبان
 انکسار و اعتذار ایله ایدی **بیت** کامکار اجسم بد از ملاجاءت دور باد خانه
 عمر تو نادور ابد معور **بیت** بوفعل شنیعه که بنده ز نصاد را اولدی بوفکر اولدی که
 شاید پک شاه مقر باند زور درگاه عظیم الشان دین برسی کورده بکاسیست بیور که اجق
 مخدیه چاندن طویب دور دین و ناز حیرت ندن ظلمو چاندن ایلو بیدر ورت
 واکر بوسعکات مشاهدات ایتوب بوشاعت برده خفا و قاورسه باری بر قلع کوننده
 رفقا الجی قوت که تورم عین ایقین بلورم که خیر میر پک شاه نه حسب حال ملکاه وصدف
 مقاله کراهه **بیت** واردان شع و لغو زانگی از حال ما واندین دعوی کواه صمبر
 باک اوست ملکا ایدی راست سولرسن سنک کیفیت حالک بکا ظاهر د وصدف
 مقال حسب حال که برهان باهر د ورحمت وشفقه لایق سن و عنایت و عاطفه
 مستحق سن آتی تر اخلا ایدوب ینه منصب سابق و مرتبه اولاسن ازانی سوزدی بثلک
 ایراد ندن مراد بود که قرب ملوک نامدار در یای زخار کینی کران ویکه کنار اولم
 کرک تلخ و خاشاک سعایتله کدور پذیر اولیه و حلم و وقار سلطین عالی مقدار
 کوم باسکوم کی ثابت و برقرار اولم کرک تا ندن بلخشمه منزل اولیه **نظم**
 باد لیکان بنود ختم ما هم که کرم نباشد حاد خس بغیاری مرود از جای خویش
 کوه دامن نکشد پای خویش شیر ایدی سنک کلانک کچه راسته در ستر
 اما بغایت تلخ و در شند زانوش داروی بخت خوش مره و خوشگوار اولم کرک
 تا انوک تا ولی مرخصه دستور اولیه که طبع بکار داروی ناخوشگوار دنا که طبع

منتهی

 ۴
 هنگ
 بمقر بان درگاه

ن
جرا

بیدام

ایسه دخی قرار فی سبیل کاه اولور که اسکن اه و نرفت قالور اول سبیل نفعت و دوست
 حیات در محرم قالور **بیت** کی که او بشک خنده دل تواند بود جواب تلخ چیرا کوید از
 چنان در هین فریسه جواب ویری که یکی کلام ملک بوباید راست و در سندر و ملک
 ملک فعلی ابطال حق و اسضای باطله بنم قولند هزار بار در شدن چون ملک
 تحقیر حق و امضای اظهار صدقه اصحاب غرضتک ترویری و بهتانی بویله سبک
 استماع قلدی که از مدر که اهل حقت کلام بخت انجای که محض صدق و عن صواب و
 اکا که از کله و نه از ملک بنم نصیحتی کسنا خلفه و سورا به نسبت المستور که بنم سوزن
 یکی که مصلحتی متضدد اول بود که مظلومین استغاثه و تظلم تسلی و قناعت کلی
 حاصل اولور و بیدار و بید و ناله ایله خاطر لوند غبار اندوه و ملال نزل اولور
 پس اولی بود که قلبه غارت شود شدن زهره و ارسه اظهار انکله سلاحه خیر خاشاک
 غل و غنشدن پاک ایدم تا ملکه بنم حضور و غنیمت کیسان اوله و بهتوان خانه خیر و به
 قالیه که بعد زمان موجب کفران و طغیان اولیه ثانیان از مدر که بوقضیه و حکم
 حال رهنا و وعد چنان آرای ملک اوله و هر چه قضای که امضا قله کلام منظمی تمام
 استماعه نضکره قله لاجرم و اجبا اولدی که صورت حال و محنتی حکم عقل شاهه اعلام
 ایدم قصه در دوزخ طیب عدل ملک بد کاهه انفاه تمام اهتمام ایدم **بمعراج**
 چون توان در دراز طیب خویش به فان داشت که کجای ایدی قضیه دید و ملک کجی و
 آمانی بوغر و باندن استخراص کل بودم که هر فرمان سیاست نضکره اعطاء آمان
 یکی کلی انعام عظیم احسانا اولم فریسه ایدی بن عمر و اولدیقه مکارم شاهنشاهی
 و فاسی عهد سندن کله نزد **مشوئی** اگر هر قل سنده اوله بول بول بول بول سکا شکر
 ایدم بیک یل ادا ایدم میوب بیکه برینی بلور بعم قله آخر برینی حکم سیاست
 و امر عقوبت نضکره عفو و رحمت جمیع نعمت لردن اولی و از جمد و فضیلت
 مزینتی جمله سناک اوزنه ظاهر و واضح که سائر نف سبب تربیت ابداند و بول
 مدد را اسرار روح رواند **بیت** بر جان و بر دم نظری کرده بلطف جان شده هین
 منت و دل در سار است جمیع اوقانده ملک ناصح و مخلص و مطیع متخصص بنده
 و نقد جانی از کله رضا فرمانده فدا ایدم حالیا بوجرا نه باعث بود کدر در آرای ملک
 آرای خطایه منسوب قلم و تعلق و قلب آمانی و سوز تا ملکه معیوب قلم اما جاهل
 خسیدی اهل هین و کفایت حقد عادت مسمر و بنم معهود و اصحاب عقل و آریا

فضل نازان و اهل چهل میانه دایما مقبوط و محسود در **ع** خیال حسد نیست کل فضل و
 بعضی کار بر وی باید بود مشهور **نظم** از حسد نا اهل اگر گوید بدی زان بود کرم
 بدل در دستش حسدان هستند و ما را باک نیست بی همز انگس حسد نیست
 و رعای حکما که تب محسود همان بونگه به ایما ابد **ع** کجوی ایدی قصد حسد و میک
 اصداد نندن نه باک که کلام در وقت فروغی و لزم و هنرمند لک فضل حبیبند
 هویدا در بی هنر لک حیل سیها کی در که ظهور هر نورم زود و فروز **شعر** بد کلو
 صبح صا رقلسه ترویر اید فر قلب شده نوری تا یث **ع** طویو رعا قبت کذب خطای
 همین یابینه قالو یوز قراسی **ع** باطل همیشه مهتور **ع** و حتی دایما منصور و مثل مشهور
 الباطل یوز تم یعوز **ع** اهل حسد کد حیل ارباب خردک رونقه خلل و ضرر کلز
 و تعیب بد کوله مرد باک دامن ملوث اولمز **ع** کوبدی کف ترا دشمن دؤن باکی
 نیست من نه آفت که او مرتبه ز رشکده **ع** طعن خفاش کجارتو خدشید بر دشت
 بد اصل کجا قمت کوه رشکده **ع** پس من بعد افسا حسد افشاهل فساد زان این
 و مطین اولو کرکن **ع** بران لک کلمات عرض آمیز نه شرف التفات بود مر و منار دفته
 انگیز فی اعتبار کتورمز **ع** فریسه ایدی بی اما که اولور که اعدا خد لکم نه تمام حسد
 جهندند نکل بلکه بضحی جهندند قلع ایدور **ع** شیر ایدی بی باکی نه حیل اید قلع ایدور
 جوابت و بریدی که دیر که فلانک قلبی و هم وحشله طولشد **ع** اول سبیدن که انوک
 عقوبته فرمان صادر اولمشد **ع** دماغه غوث بول بولمشد **ع** اول جهندند که انوک
 تربیتند عواطف خضروانی ارزانی بولمشد **ع** حالیا اول حضرتن هم از دره درهم
 بد کجای من بعد نه مطیع فرمانده **ع** نه معقد امان **ع** غافل استواز هر که رسل از دره
 چون بوترویر مزاج ملک زنگ بدی بر اولم بعید دکلدر **ع** ملک جان بندن دخی بد
 کمالق بدید اول **ع** الحق ملوک الحق و حزم سلاطینه اوفی بود که بند جفا دیده
 ایمن اولیه و منزله سند ز و شمشه **ع** یا بلای عزله مبتلا اولمشه **ع** اول شخصه که
 رتیبند اندر آذنی و لن اندر تقدیم و التمس اول **ع** اعتماد فکته کجوی ایدی **ع**
 عارضه بجه داروی فکر لکه علاج پذیر اولور **ع** و بوعقد بجه تا مل فکر لکه تدبیر لک
 بولور **ع** فریسه ایدی اول کسه که عاقلد تحقیق بلور که انوک **ع** کلاهی بغایت
 باطلدر **ع** و او هام خام و تحیلات نامی حلیه صدق و صوابت باطلدر **ع** زیبا که
 بوموله حوادث که مابینارن خلوت اولور **ع** بنیلا اعتقاد جانینک احکامه باع

اول سیدین که اگر صبر منم خودم خادمن اهل و بقصر فیهم بدو کی اجله ن تغییر پذیرا بود
 اکا ختم ایدوب حاله مناسب تاریب و کوشمال اید بحک لاسک خاطر ندن آثار انفعال ذایل
 اولوب قلیل و کثیر ضریف اولن عبارت حدته و ملاک بالکلیه منجلی اولور چون حاسد لک
 تمهیدات فاسدی اید و کنی بلما ربابه غرضک ترهاته اعتبار و التقات ایتوب اولوب
 کسه نک فرط اخلاص و امانته اعتقاد و کمال صدق و دیانته اعتمادی دخی بر کوه
 حد مکارک دخی کو کله خوف و هراس اولوب کوشمال برنجی ائمن بولوب انتظار له
 بلا عذابدن خلاص بولوب **بیت** در غم اقام و از اندوه ملاک اذام در باطل اندم
 و ایزیم بلا و ایزیم سیر استفسار ایدی که چاکو رو دن قیام نفره سوظن اتمک کرک نجوب
 و بریدی که اوج نومه بری اولکه بنا چاهی پکشا هک اهای سبیل واهی اولسن وله
 اکیچی اولکه پادشاه آتی عین عنایتله منظور قلند و غی اجله ن بدخواه اکا ظفر بولور
 اوجی سخی اولکه کدین و عرو حین الیه تحصیل اند و کماله پکشا طبع تالوب اندن ذاله
 کاجویری ایدی بونلری نه طریقله دارک ممکندر ایدی بویکله میسر در که عذوبی اند
 ر اوصفا اوزره اوله و هر لحظه کاعنائت تازه و عواطفی اندازه و ابوبوره
 چون ملک بویاید بنده نک خان دارک ایدوب رضای کلی و صفای تمام ارازی کوز
 رخنه خاطر ده نه وجهه حدته و آزار باقی قاله واعداجه فرصت بولوب فضل
 یابنه نه طریقله رخصت بولور بوجه الیه امید و ارم که ملک بنم اعید اری بقول ایدو
 بریخی دام آفته گرفتار ائمه و بی قویه که بویا یانده ائمن و عرفه ساکن اولام صفای
 نیت و صدق عقیده و طایف دعا و ثنای میکی ادا قلم **بیت** بروزد رس ثنای تو
 میکنم تقریر به سب و طیفه مدح تو میکنم تکرار کاجویری ایدی سن قوی قلی اول زیوا
 سن اول بنده لرا عداد ندن کل سین که سنک حشکده بومقوله به ستملر ستموع اوله سنک
 یابکره نما ملوک کلام سعایت میز ی محل قبول و موضع رضا واقع اوله بر بنده نک که
 کنه حقیقتنه که واقف اولسوز و عین الیقین لبسوز در که وقت نمونده صفت صبر
 موصوفین و زمان نموده ارای شکر استعوفسن خادون یانت و صیانتی شانکه عظیم
 شین بپورسن و رعایت مروت و فوقی دستکه دین بلکه فرض عین قلو رس پس بزم
 عنایت بی غایتزه و اتی اولکه سنک و نور عقل و کفایتکه اعتفلا من و کمال صدق و امان
 حسن اعتقاد من مضاعف اولسوز من بعد دهج وجهه کلام ختم موقع استماع لوق
 میسر دکلدر و هر تعریف و کفایتلری فتح صریحه محمول و الحق مقرر در **بیت** زین بزم

سور
 ۶

نکته

سخنانفته انگر خسود در باره دستان غنی می شوند. فریبه ای بی چون عنایت ظل
 یزدانی و سید سیایان اول حساد ناباک و قصد کیدند نه پاک و دولت رضای
 سلطانی حادس کیمیا از اجلی خصم بداندیشک معارضه سندن نه غم و نه تسویش **بیت**
 بعد از این چه غم از ترس که انداز خسود چون محبوب کار بروی خود پیوستم. بر مقام
 تمامه اتمام مصالح خاص و عامه قیام اید و بساعت سیاحت مرتبه تربیتی متزاید.
 و مدارج تقویت و مستقیم معقود اولدی. تا کمال صلاح و سداد عمل اعتماد
 کلی و محرم اسرار ملک و مالی اولدی **بیت** نهالش بدان گونه شد سر بلند که از آسمان
 سایه برتر کند. بود اول شاهک راستای که ملازمان آستانی میاندند بعضی
 مخالفت واقع اولوب اظهار تمام. و خشم و غضبند نصوکه مقام کمال رضا و طلبه کله
 عاقل کامل و هوشمند فاضله محقق دیگر که بویا به اولان امثال حکایات انواع
 فوائد و اصناف منافعه مشتمل اول کسه که تائیدات آسمانی بر او نموده و سعادت
 جاوید بر او نازل اولد و عنان همی کف رموز حکایه معطوف قلبی کمال عزیمت
 فهم اشارات علمایه مصروف قلبه تا دارالشفای طریقیت و دوی جان نغز ای
 حقیقت و اصل اولوب برکات صالحات اطباء روحانیه ایلد علت بر خطر چهار کد
 افاق بوله **مشق** داروی تربیت از هر طریقیت بستان. گادی بدابر اعلت نازانی نیست
 روی کوچند بر بجه و زیبا باشد. نتوان دید در آینه که نورانی نیست. عابد و زاهد
 مصروفی همه اطفال دهند. مردگر هست بحر عالم را باقی نیست **حکایت باب**
 طریق مکافات جزای اعمال و سزای افعالی بیان اید. دایم تمام قضا و تکرم علیه
 بید پای حکیم اید استماع ایدم اول راستانی که مشتمل در شاه و سپاه میاندند و
 اولان خلاف و خیانتی و فرمان عقوبت و سیاسی و آخر الامر تجدید مراسم عاطفه
 مرجعی و نظام ممالک و مصالح خلایق چون مرآین کافیه مزید عقیدت و عنایت
 و جانب باطله میلدن بجا بنی و قول حق و کلام صدقه میل و مدهنتی حالیا ملتشد
 که بیان فکته اول جفا پیشه و ستمکارک راستانی که رعایت نفس و صیانت جالی
 چون عباد آفریده کاره اید و آزاددن خالی اولیوب و اندازن جاده نصیحت عملا
 سمع رضایله اصفا علیه تا عاقبت اید و کی افعالک دام مکافات کوفتا را اوله.
 برهن ایدی حاضر را زاری کند و شعار ایلز. مکر جاهی که نور حق علیه ظلمت باطل.
 میاندند فرودن عاقل اوله. و یا سؤل نازان که غایت عنایت و بجا لذن بیان

سید

عزایت و بادیه ضلالت سرگردان اولیبت هواقی اعمال و بیعتات احوال دین اندیشه قلبیه
 و باصره بصیرت خواتم امروز دین کفوف اولیبت آفات اسات و کینه و مکافات صین
 یقینله مشاهده ایده میده اما اول عاقل ناسود که دیده عقلی کل الجواهر توفیق ربانیه
 منور و کلشن کافیه و ایچ دیلین عنایت رحمانیه معطر اولم آزار و ایزایه بجه رضا
 ویره کند و نفسته لایق کوز مدون آخ حقیقت بجه واکوره **ع** پسند کسان آنچه
 بخود پسندی خبر واکور هر علی بخون بر جزا مقرر دزه البته اول مقدمه اول فعله
 مرتب اولوق مقرر دوز و عدم ظهور دله سرور و تاج و تریخه مغرور اولوق کورک
 از انکه عیال لایق لایق مقتضای اوزده شاید استدیج بخون امهال و قیوع المیش
 اوله که سبب اجرای اعماله بر مدت مهلته مجالی وارد و اما احتمال و امهال بحسب
 العاقل محالدر دنیا بر مرزعه و خیرا کوشانده نه اگر لایسه بیه آبی بحر و بر مرزعه
 در که در واکو صافی اند نه اعتراف ایدر لایسه آبی بحر از انصاف احسنم لایفتم
 و ان اساتر فلها پس هر کسه که میوه سعادت ایدم دین تم شقاوت اکه ملک کورک و هر
 کسه که زخم سهم المدن و هم ایلنه کان ظلم و ستم حکم کورک **بیت** سائده دلا
 و ارجو مخافات اولور انوک برینه بیک مکافات بهر یکدرا سائده ناکشا **مکافات**
 کم کند و ایدر نه انسه اسان فرضا که هر کسه کند و نک ذوق و تبسین و ترو و بوند
 او رسته و افعال قیمتی اعمال حسنه صورتده کوسر ستمه تا بر مرزعه بیه بیه که خطی عاکر
 اکامدج و ثنائیه و زک و کو محمدی مشارق و مغارب ساین و نشود ایچ افوله تا
 و السنه عام و خاصه و ابر اولسه و وسیله ایلنه نتیجه افعال ذمیمه هر کوز اندن صرور
 اولوق یوقدر و بوی کفله ثمرات خبث باطن و بیعتات کدورت نفس اندن تخلف
 قلبی یوقدر مثله دهقان بیره تم حنظل اکسه و خلقه اندن فی شکر بیز اعتقاد
 اندر سه بی ستمه بوجله ایلنه ربع زرعی متغیر اولسه کورک و اول تم که اکشد ز
 حنظل اندن غیری نثر و یرسه کورک **نظم** چونکه بد کردی بر ساین این میاش انکه
 تم است و بروماند خراس چند کاهی او پو شانده که تا آیدش زان کوردها او جا
 داد حصان از مکافات اکبری گفت ان عدم تم به عذاب ای چون هر کسه حقیقت
 مکافات بلویبت اسات مرتب اولور آفات و مخافات اکلنه سائده که سرات
 نم یعل مشق لذت خیرایه اولک صغیر سرات ایلنه و جانت اساء ندن جناب
 احسانا نیته میل ایدوب ستمکار لعدن و دلا آزار لعدن توبه و انابت ایلنه

عیال
 ساه

لیسن

ع این نیز موافق تواند بود. بومقامه مناسب ایشان و اسامی آن و بومقامه موافق
 اخبار و آثار آن دانستن داستان بی شرف نکن. و مردی تیرا فکند و دای استغنا را بدی که
 بجه اولشد را **اول حکایت** برهنی ایادی امثال که کشتند که ولایت جلد بر
 پیشه واریدی حیاض و انهار لم مشون و ازهار و انهار حد و حساب و فذلک
 شماردن بیرونی ایادی **بیت** کل و بید و شمشاد سر و خندک بهم برشته شاخ بر شاخ
 اول پیشه ده بر شتر چاه پیشه واریدی مادر جنگ و بر حاشیه آماده بر سلق ایادی
 که بهام فلکی رحله ایله کوزی شکار ایدری و شتر کرد و نصف صلابت و صوت
 و سطوتدن کا و کرد و نیمی تحت الترابه فرار ایدری **نظم** خشم و قند کوسره
 ییدی دندان اولور دی هیبتدن آب سندان کوزی کو یا که تور بر آرد و هاشم
 غار اما که ترا خور همواره سفک دمل و مشغوف و متصل ظلم و ستم موصوف ایادی
 و بجه و دهان خون حیوانانله آلوده قلوب سیاه میانده هتک و فک و فخر و
 جور لم مشور و معرف ایادی حسنه و خوشدن بر سه کوس و ایدری که لیل و نهار
 در گمندن خدمتکار و وزیر مصطفی کداری ایادی چون صورت حالی اول سوال اورد
 کوزی ایانک نتیجه ظلم و بقیه بیدار ندن قور قوی و مناعان نظاما سلطه و
 و هم اید قوت قصدا بدی که اول پیشه دن برخاسته اقامتی کوزی بانوک ملازمین ترک
 ایده و بر کوشه ده من و یی و لوب عزلت و فراغت کمر میان جانانه ترک این **بیت**
 بر سر از صحت انگس که خلقی بیازارد با تیر هر که شد نزدیکیم سوخت دارد
 بوفکر لم بر کون صحرایه موجه اولدی کیدرک بر پیشه کنار نه کلدی کوریدی که بر شو
 پیشه دندانله بر رخک عرقی کسر و تیر نابیله بنیام بخنی خراب اید و درخت نرنگ
 حالله الکاحطاب و عتاب اید که ای سمکار دل آزار بخون جانمک دشته لون کر عرو
 شر این منزل سنده دد سغ بیدار لم قطع ایدرسن و تیر آزار له بنای بنیه یی یقوب
 خلایق راحت سایدن و منفعت میومدن بخون منغ ایدرسن و شتر بانوک زار لیغنه
 التفات و اعتبار امتیوب همان اول سمکارلق اوزره مصر و ستم اولدی
 بواناده ناکاه بر مار کاندن تیر حیر کی کمیند نجیق و تیر قصدی موشه راست
 اید و ب همان قلاب دبله سورخ دهانه جلدی سیاه کوش بوصولدن تیر حیر حاصل
 قلوب بلدی که آزارنده آزاردن غیری بنه کور منق و خوار دکن کل مراده ایومش
 و خارا خور دن غیری بر شتر و بر منیش **بیت** بویکنی و نیک طمع میداری جن بد

بنود جزای بدکرداری هان اول زمانده که مارا کل مویشله تسویش چوئی فراموش ایدی
 خوش حال و فارغ البال بر درخت سید سینه حلقه کی اوکوب یادی اتفاق رخا
 بوی طعم ایله اول دشتی گشت ایدرکن اول مقامه کلدی آئی خواب غفلتده بولوب یفت و
 غیبت بلدی و فی الحال دم ماری اغریله طوبی باشن ایلچر چکدی فارغ البال اولدی
 مار غایت اضطرار دن کان کچی سیچ و تابایدوب سینه سن اولک یتر غارنه اوردی
 تاجمله اعضاسی سنک خارلم سوراخ سوراخ اولوب هزار ناله و زاریله جان مالک
 ناره اهر لیدی سیاه کوش صفحه روزکارده رقم اعتبار آخر معاینه قلدی ایما چون مار
 کاردن قالدی خار پشته کویان غفادن باش چقاروب بعضی اجناسی مار دن که
 اکا عذا اولمغه صلح ایدی ناول ایدی بعده باش کین سکوته چکوب روی سطح
 زمینده کر حقیقی کی طلب اولوب یادی ناگاه بر رویاه کوسنه اول صیاره کدار ایدرکن
 اول مقامه ایردی خار پشته که لقمه جرب و شیرین ایدی اول حالت اوزره کوزدی بلدی
 که باوجود حدت خار کل مقصوده ایرمک میسر دیوکیلده مکرله دراز و بی احوی تصور
 پس خار پشته پشته اوزره دوندروب و او سینه بتول ایدوب شکی اوزره برنج قطره
 کوندردی خار پشته باران اولق تصور ایله صدف کی بارانه شغفدن باشن طشره
 چقری زوباه هاندم بو غازی غیصه قوب حکم طوبی باش بدندن قوپروب کوشتن
 تمام اشها ایله اکل ایدی و پوستن اول مقامه قوری کدی هنوز دروباهه فرات
 کلی حاصل اولدن کوردی بر سبک دونده کرک دندن کچی برکوشه دن حقه کلدی
 روباهی خواب جرکوشده اولوب یاره یاره قلدی و کم و شمعندن جوع الکلی بی دفع
 اید حاک مقداری بیدی بعد حضور قلیله برکوشه یادی او یوری سیاه کوش بر اعوج
 لری که هر بری تحقیق مکافاته دلیل ظاهر ایدی کوروب نهانخانه قصا دن قصا قدره
 کلک حاک آخره منظور اولوب خور دی ناگاه کوردی که بر بلندک تیر چنک خشمناک
 بر طرقدن کلدی سبک بوندن سینه اولجه بیشر لککاره سینه سن دلدی و کلیک
 قلبی طشره چقری بلندک مکر بر صیارک کینکا هندن خلاص اولمشدی قیاسا بر خدی
 شصت گانه راست ایدوب آردنه دو شمشیدی چون بلندکی سکه مشغول کوردی امانت
 و بر میوب هان قصه کاندن خدنک دلد و زی بلندک جاننده کوندردی تیر راست
 صاع طرفندن کوردی صول جاننده چقدی زمین قو لکه قوت و زمان آفرین و احسنت
 او قوی نظم فلک گفت احسنت آن قصه و شست زمین گفت آفرین بابا بران دست

هسوز بلك دفر چاستند رقم رتق دارين صياد كلوب بوين او زوي و سر عله عام سوت
 بدنگن يوزوي اول مقامه براس سوار بيشدي اول بوستينه كه بغايت منقش وركنين
 ايدني طبعي ووشدي صياد اول باده عنار ايدوب عاقبت مكالمه لري نمايه و بحادله
 مقاتله يه ايريشدي آناي كا زارده مرد سوار شير ابدالم صيادك باشن بدنگن آوري
 و بوست بلكي الوب يولنه كوي هسوز بر فرسنگ كچه مشدي كه آني خطا قلدي سوار است
 زينون روي زمينه سويله يقلدي كه همان اول زمان اول كانده جان ويردي زمان
 بدم اك امان ويرمدي سياه كوش بوجره لري كه هر بر ربح وعين يقينه معاينه كليك
 سبب زوال ظن و كان و موجب ايقان و اطمينان اولدي ستر چون اذن بوجاليت
 مشاهده اندي حضوره دعوت ايدوب ايددي بنم سايه دولتمده رحت ايكن و آستانه
 فلنك روضه معور احسان و مستغرق همت ايكن در كا هون كمنك و ترك خدمت
 و ملازمت آنكه سبب تدو سياه كوش ايددي ملك بكابر خاطر مخطو زاندي و سويدي
 دلق بر سواد ظلموز اندي كه نه نكله افتد ارم وارونه سكوته صبر و قدام ع سوليم
 اولوم سويلر سيم راز آكلور اگر رخصت همت ملوك امان ويره و بر وجه عهد و پيمان
 بيوره كه انوك نفقي امكان پذير اوليه خاطر ي علي وجه التمام خاك باي ملكه عالم ايدم
 ستر كا امان و بردي و عقد عهدي مقرر قلوب ايمانله موكد قلدي سياه كوش ايددي
 سويله معاينه قلورم كه نيت ملك از ادخلقه مصر و قد و عنان فقر تي سبنا هله
 ايد او اضراره معطوفه للرديش جنا سيله ريش در وسينه لر خار آزاريله بر قوش
 بن بوردن بغايت ترسانه و بومعيندن نيك هر اسان **بيت** صقن مظلوم دن كيم نالين
 كه نالش واره واره چو نالين ايلر ستر چون كلام سياه كوش ايددي در ياي خيشي
 اضطرار ايدوب خروشايدني اما عهد معهود مجيحه خروري كند و نفستن جبر و
 اول جوالرم صبر ايدوب ايددي سنك حقه كده خود بنم جانم دن شمه ستم صادر اولدي
 و سنك مقلقا نكده بر فرديندن رنجيد خاطر اولدي بس سايه عنايت دن فرار
 آنكه علت و سبب و حمايت حمايت دن كذا اختيار آنكه باعث طلبنه سياه كوش ايددي
 علي عواطف شاهانه دن شرمنده يره و سنده ميكارم خسروانه يوزاننده يوز اما صاحب
 اولن هيچ نظامك ظلم و تعديسن كورمكه تحمل اتمه و مظلومك نالين اشك طاق
 كودم **نظم** وجودست بريشاني خلق از اوست ندارم بريشاني خلق دوست مراز
 بنيواي نسيم دوي زورم بنيوايان مرا خسته كرد بوندن غريي شايدك ملك بر آتش

بیدار

بیدار که شامی دودنه بویانه مفری درخی مضاجعت سبیلہ معذبا ولولت یا بنی انجده قوی
 آتش چو برافروخت بسوزد تو وحشت شیرایدی من شامت ظلم و ستمی ندن بلدک
 و میان عدل و کرمی ندن کلذلک سیاه کوشایدی هر کیمیک که مشام حیثی استقام رایحه
 کلز احرزدن محروم اولیہ بلور که هر کیمیک تخم آزارا که ضرزدن عیوی بنسنة کوزمر و
 کسمه که نهال سفعت ذکر حیوژدن عیوی مژدیر من احتیاب بنیہ و ارباب بنیہ دنیا بی که
 دارمکا فایده اول کوهه تسبیہ تسلسلہ در که صواب و خطا انده قرنه ایسه ندا استک
 صد اطر بعینہ بعینہ یه سکا ادا ایدر **مشق** اربنجهان کو هست فعل ماندا سوی ما ایدن ها
 کوجه دیوار افکند سایه دراز باز کورد سوی و آن سایه بآه ای ملک بن بوکون عین
 یقینله بلکه چشم جهان بینله صورت مکاری معاینه ادم پس حکایت موش و ماری قصیه
 خار پشت و روباه حیلہ کاری و احوال ملک و پلنگ و صیاد و سوار و کلاک تعمیر الیہ
 بر بر صفیہ صیر سیر و عزیز و تصویر اندی و زبان یضیتله ایدی عای ملک موش که بیخ
 درختی تیغ سمکه کسیدی طعمه مارا اولدی مار که زهر قهر موشی هلاک ایدی نزلک
 شوت خار پشتله هدف تیرد مارا اولدی خار پشت که خار ظلمه ماری بآه اندی
 روز کارانی ناکاه گرفتار دام حیلہ و روباه ایدی و روباه کمره خار پشتک خار
 وجود کلز ارجاندن قطع اندی ملک درخی اول بیدار لم شکجه پنجه پلنگه گرفتار اولدی
 پلنگ درخی خند نک صیاد که کشته بیکان زهر آیدار اولدی صیاد که هم پرجم و طمع کار
 اولدی عی اجدن خرمن جانی هوای سیر آیدار سوار له صاور لدی سوار درخی قتل ناحقه
 اختیار اند و کی سبیدن طعمه تیغ یوارا ولولت جرای کار و من ای کردان بولدی
 الحاصل هر بر نیک جرای علی طریق مکافاته کد و نه و اصل اولولت فقطع دابر القوم
 الذین ظلموا انفسهم انکم حقده اسکا را اولدی پس ماقله مناسب بلکه فرض و واجد
 بدکار اولم مناسبندن احترام ایدوب نیک کردار لومضاجعتنه احترام الیہ
 نفسی تازیانه حکمتله تأدیب دیده اخلاق او صاف ذممه دن تہذیب ایدہ ممن
 اصلاح بنیہ معطوف قلم و بتین افعال حسنه یه مصر و فطوبه **بیت** نخستین نشان
 عز آن بود که از بدعه ساله ترسان بود شیر نخوت قوت و زور له شویله مغرور
 اولمشدی و درماعی سوزای قهر و استیلا له بر وجهه استلا بولمشدی که سیاه کوشک
 کلامه قوت و طوبیوت رد ایلدی و نصایحی هر باب و وطنین ذیاب عد ایلدی
 سیاه کوشه باری که تو با کسله قلدی شیرک تاب آتش بیداری درخی نزلک اولدی

صدا

چون کوردی که آنک نصیحتی نمیشود تا سر اندر خاراده خدمت شیرین فراغت اندی
 و باسن آلبین بر جابه کدی شیر سیاه کوشک بوجر کندن خشم آلود اولوب آردن دوستوب
 ایزلدی سیاه کوشک کند و سن بر خار اچند کترلدی ستر ایلد کتوب کوردی که ایکی آهو
 بره فضای صحراره کوردی و مادر مهر بان انلرک آردنجه نکمبا نلق ایدوب کیدر ستر انلری
 صید قصد اندی آهو فریلا اندی که ای ملک بیدار که بواکی میوه نارسیده سگانه قد غنا
 اولور که بواکی قطن مایله آسن جوعک ندکلو انطفا بولور لطف ایلد بکارم ایلد یدی
 فراق قوت العینله کران اتمه و قلمی آسن شهران جکر کوشلرله بران اتمه ای قهرمان قهرله
 قهرانه باغشلسون سنک دخی فرزند لولک وار صقن کیم نور دیده مه اندکوک قوه العینکه
 روزگار ایدر زیراکه بوروز کار عالم کافا تدر خلم و بیدار که آفات **بیت** چوید
 کوردی مشواین آفات که ولجشد طبعیت رامکافات مکر سیرلکلی بچسی و ایددی
 که صورت جهانی انلرک آینه جمالند معاینه ایلوردی و نور باصره بی انلرک تماشا بی
 ایلچون استور دی اول زمانده که بونده بوا هو بر له قصد اتمشد عیانه بر صیاد
 اولنجه لوب صیدا اتمشدی ستر بونده آهونک تضرع و زاری سنا التفات ایتوب ستر
 بجه قهرله هلاک اندی تده دخی صیاد سترک بجه لوب تیغ بی در فیله قل ایدوب آغشته
 خون خاشاک ایدی **بیت** مکر دشمن خاندان خودی که بر چاندانها پسندی بیدی آهو
 مصیبت دیده منیب شیر هسیدن رسیده اولوب فرزند لری فراقدن هر طرفه سراسیمه
 کوزکن ناکاه کوزی سیاه کوشه طوسا اولدی سیاه کوش آهونک فریلا و زارن کوردی
 جزع و فرغ صوز دی چون کیفیت کاله مطلع اولدی آهونک آسن تاله ایلانکدازندن
 باندی باقلدی واکلوا ففت ایدوب بوبیتله نوحه و ناله آغاز اندی **بیت** هر که که
 دلم از غم دلدار بنالده در ناله زارم در دیوار بنالده خرش و فغان و فریلا و فغان
 دضکوه سیاه کوشا کاسلی و یروب ایدی صبر ایلد که درد مصیبت داروی صبر له درمان
 پذیر اولور و بی حضور اولمه که اول بد فعال اندکی افعالک عنقریب جراس بولور
بیت شمع پروانه را بسخت ولی زود بریان شود بروغ خوش اما اول جانبدن چون
 شیر پیشه به کلدی و بجه لرن اول حالت اوزده بولوب باشلرن بد تندن دنا اولوش
 بو سترن تندرند بوزلش کوردی صغیر بغیر افغانی صلاح شیر آسمانه ایرکوردی **شعر**
 دروق دلدن ایدی آسین آه فریدی دود برله خرکه ماه بر وجهه خرش ایدوب بر
 دزدن نالش ایلدی که اول پیشه اها لیس اولک کالذارنه کویان اولور لوردی و بر جانله

و بزاديله ايجلدی که مرغان هوا انوک سوژ کلا زدن بریان اولود لودی **بیت** سچیل
 خون دودان دیدهای پرتم من. جعبای دوست که دشمن بگوید از غم من شیر **همسایه**
 بر سفال و آیدیدی که کرد تعلقات دینارن ان سکمشدی من قع شیخ نکه سن لوح
 نوکلدن او قویوب کر بیان قناعته باش چکشیدی **بیت** فاس میدان توکل شده.
 خیمه بهر ای قناعت شده. تعزیه رسیده خدمت شیر کلدی افغان و شیوه **سین**
 صورتی شیر صورت جالی علی التفصیل لقر بر ایلدی. سفال لایدی ای ملک صورت
 اولکه پشت و پناه منزه مان سپاه قلوبدر. و حوّل اولکه تحمل قلبشک عساکر هوم و
 کوبدر تنکای هاتم و مصیبتک بید لر دلدرا ولد که کینکاه هجرت و غنچه
 عنانیکو نفسی قران اولود **بیت** دفع ایتکه تیرستم کردش چرخ عالمه تحمل کی آکا
 پسر اولمز. هر حاله حوّل اولد. یا قوت صفت اولد کم صویه و کواشته دوش سه
 ضریا اولمز. ارباب مصاییده حمل مین اصطبارده تمسکدن عینیه چاره که هیچ
 بر مشام گلشن عالمه بی خار حفا بوی وفا استشام آتمه مشدر. و صفار و کبار
 دست ساقی و روزگار دن نه محنت خار ایله خوشگوار اچمه مشدر **نظم** از همد
 جفا پیشه و فای توان یافت. و ز کردن ایام صفای توان یافت. زخم دل بجر و حکم
 سوخکنازا. سازنده ترا ز صبر دوانی توان یافت **مشق** کوز لک آج خواب غفلدن
 کوز لک آج. یوز و که عین عبرت صوبی سیاح. نادان حکمتدن سکا بر قیچ نکته.
 تقرایدین. و کردار دینی غدارک حقیقتن سکا احسن وجهه اوزره تصویر آیدین
 دریای باطن شیر جوش و خروشدن بر سکون پذیر اولوب سمع قبوله و اعظ و
 نصایح سفالی استماعه مشغول اولدی سفال چون کوز دیکه بتبینه و تذکری ضمیمه
 فی الجمله تابیراندی مقتضای مقامه مناسب دلدیر کلامه شروع ایدو با آیدیدی.
 ای ملک هر طلوعک بروز والی. و هر شرفک بروز والی و دارد. و هر نزلک بر انقالی
 و هر اقامتک بر ادحای مقررده. و هر اید ابر انقیاله و هر فاعه برخاعه بله مقدر
 هر سورتک آخونده بر عم مدغم در. و هر سورتک عقبته بر نام مضمر در بر مشرب عیش
 و آیدید که شواب زوالدن مصفی اوله هیچ عطیه عمر میسر مید که خواب عین
 الکالدن میرا اوله **قطعه** واری بر خاطر که غنن خار خاری اولیه. قانی بر رخ
 که خاطر دن عبادی اولیه. بو گلستانجهانه سربسز قلدن نظر. کوردم بر کل که
 خاری شکاری اولیه. بجه یلدر ایلم بن بوخاریاتی طواف. اجماع بر باد هرگز کم

هر فایندک تدارک میسر دزد و هر غایبک ترجیحی مقصور. آلا روح که منزل بد نند و کج
 کتمس اولاً جان که مرحله نند تحت امشد ز **سفر** کل ذی غنه یوب و غایب الموت لا یعود
 هرگاه که مدت عمر آخر اولاً و زمان اجل حاضر و لا **بیت** ملک الموت بر آن امان و برتر
 کوزا حبیب و مغمه زمانه و برتر نه قوت مال موفور و بجهان نامحصور فایده و برور و نه
 مسیر و وزیر و اعوان کثیر و حیل و تر و بر جاره قلور. لا راد لغضانه و لا مانع حکمه
 لیقضی الله امر کان مفعولاً **قطعه** نه الم اوقتی الی سر منیع. نه زهر دهر الی المراضی بریاق
 گر کسه خرمین دهریاده اوز. گر کسه کلخی نخرخی اوده. یا **سفر** هل لیسوم الهموم بریاق
 و هل لسهام الاحلام من و اق. چون فریاد و زاری ضایع دور و بیخ و سوک و اری غنی
 نافعند. بود دره قضایه رضایه غیری نه درو میسر در و بورجه دار و ی صبرین
 غیری بجه شفا مقصور. لا یستطیعون حیل و لا یهدون سبیل **سفر** با قضای
 از ل و حکم قدر چو آن کرد. در چنین واقعه جز صبر در چو آن کرد. همه راد ز دل
 خاکست و طن چو آن گفت. همه را بر مل مرکست کد و چو آن کرد. شیر ایدی غجب
 بلا لیم فرزند و موه نه سبیل حادث اولدی. شغال ایدی بول لک سکا
 زولنه یته کند و افعالک باعث اولدی. انصاف ایل اول ظلم و بیدار که صیاد دن
 سنک بجه لرو که ابر میسند و سایر لوسند زانک اضعا فز کور میسند و بی شک و بی
 کاز بول لوسنک عملک مکافاتیدر همان کما دین و تدار خوش مشابه در سنک
 حالک مثالند ز اول هینم فروش مثالنه کما ایدی یا بنم هینم مه نردن دوستی
 و عجبا غمزن هینم نه سبید نظر سیدی شیر استغنا را ندی که عجمه و لمشد را اول
حکایت شغال ایدی اخبار ده کلمشد که بر سمکاد و اریدی که وقف صیفده
 فقر انک هینم بنی ظلم و حیفه الوی هزار توفت و تکلفه نصف قیمت و بروردی
 فصل شتک اغنیایه تهدید و تحریفه تحیل و تکلف اید و ب مضاعف بهاسن
 آلودی هم فقر اولک جفا سندن عاجز اولمشدی موهم اغنیایه انوک بیداد نند
 فرومانده قالمشدی **بیت** سینه دلسوخکان زد کباب. کلمه تحت زد کان ز درج
 بر کون بود در سنک هینم بنی ظلمه و ستمه الوی اول فخر نامراده نیم بهاد دن زیک و بر
 درویش بنیواست دعا و جناب حقه که امن بحیل المضطر از ادعا باخیز جانینه دفع
 جبین نیازی زمین خسوع و خضوع اوزد و وضع ایدی **بیت** ای ظالم از دعا ی بدایز شو
 که شب کران دعا کنند که خون زد عاجل که بومحله بر صلیح لیتسیدی کیفیت و قوف دن

کیمین

صکره اول ظالمه زبان ملاحتی دازاید و بایستی **بیت** بتوس از یترباران ضعیفانند
 که هرگز ضعف نالاند قوی تر زخم بیکانش اول بخاره که درگاه حضرت حقدن عتیری بنایه
 لوی یوقدر بوطریقه کتمه و اول دردمند که هر شب با صبح و لجنه فروزان شمع سوزانگی
 دل بریان و دیده گزیندن سیل سرشک روانید در بومقوله معامله نمه و خاتمه
 سینه فقرای آتش بیدارم یا قوب یاند رنمه و نفس خون آشامی شراب لعل فام خون دل
 آشامه قاندرمه **ع** مخور این و قح که فردا بخار خواهی آمد ستمک مغرور اول غریز
 پندندن مزاج بجنود اولوب غایت کبر و نخوت و کمال حیمت خایه لندن یوزیت
 درهم و بویست فحاسله و رهم اید و بایستی **بیت** بروای شیخ و ازین پیش مد
 در دسرم که در دود خرم از فضا به سکو خرم در ویستادن اعراض اید و ب سوس
 انقباضه اوینه کندی قضای الی همان اول کجه مخزن هیزمه آتش دوشدی
 اندن سرائیه سرات اید و بجزوی و کجی نه مساعی و ارسه یاندی طوسدی علی البحر اول
 در ویستایج اول مقامه کلوب ستمک مزبوری کوردی که بسر نزدن خاکستر کرم
 اوزده او تو دوب مستقامه اید عجبا بوضدیم هیزمه نره دوشدی و ایا بو
 سرائیم سرائیه ندن دوشدی اول غریز ایدی دود دل در ویستلردند **بیت**
 خذر کنیز دود در و بهای پیش که ریش درون عاقبت سر کند ظالم باش اشفاق
 و اندوکی فعله نلام اولوب لوم طریقله کند و به ایدی مقلم انضافدن بخار و از انیه
 اول تخم ناله که بزاکموز بوندن عتیری بزه و اول شجر خفا که نزد کشوز بوندن عتیری
 ثمر و بوسه کرک **بیت** همه تخم ناراستی کاشتیم بین عاقبت چه برداشتیم بومثل کتورم
 تابله سیر که سنک فرزند لرو که نازل اولن قضاسندن سایر لرنک بجه لونه و اصل
 اولن مکافایتد و اندره همان بومصیبه مبتلا اولمشلرد و آمانیه عنان صبر اند
 و بمشلدن مجوز غیر لرسنک جو که صبر ایلر بسندخی نفس که جبر اید و بیا لروک
 قهرت صبر اتمک کرکین شیر ایدی ما مولد که بومد عالی که عبارت دوشنله بیان
 و بود عوای بینه و برهانله عیان ایده سین شغال ایدی کت لخل اولمشلر ملک
 نه سندن و ادا و لا و عمر ندن کجی نه سنده و آزار و لا شیر ایدی قرقیلدر که
 واری عدمدن صحرای وجوده خرام ایلد و صحرایان فایده اربعی تمام ایلد شغال
 ایدی بومدت عمر ملک ماده حیات و مدت قوی واقعه اولمشلر ایدی لح
 حیوانی و دم و حیوانی با ناله بر دوش بولمشلر شغال ایدی سن بوقدر حیوانانک

که بود در اوقات انزال کرم ایله قوت بولد که بدرومادر لر یکره و ناری و جرم و سوکوار
 آیا قلد یلر یی کرم ظلم و ستمدن احتراز و سفک دم و هتک حرامدن اجتناب الیمدیک.
 حالا و واقعیه مبتدا اولن دیک و اکرا اول زمان تنه جور و بنیادی یلایدوب نایق
 یه قان و وکلک ارنکابا یمیدک. آلا ن بیدار صیاددن نام و نشان کورمز دیک.
نظم لونا کره بر خلق بخشایشی بجای الیه از خویش آسایشی. چو دلهار بیت بنالدی
 گرجان ریشت بندیر همی. اگر بوسیرت اوزره هاندیم مدام اولوب خوشخوار لی. و
 سیمکار لوق صنعتی کند و که لازم قله سین بود کل هزار هزار بونک کی یالوره کوفرا ذاکله
 و مادام که خلق جهان سنگ جور کدن ترسان. بچکال فخر کدن هزار سان اولم توایب
 زمان بیکان آمان و بر میوب کنگش و داندن اند و کلک ظلم و عداوتک جز اسین بولم سین
 ای ملک غافل اخلاق کی زیور رفق و رحمتله آراسته ایله و تعذیب حیوان بلا فایده دن
 احتراز ایله عین الیقین یل که اولی از ارد و زکار دره رحت یوزندنی نسه کورمز و ستمکار
 هرگز مقصود نه ابرمز و بوستان از دوده مراد میوم سین دیر مزع کس بزبستان
 کمان تو مراد بر هدف چون شیر کوش هوشل بوکلمای استماع قلدی حقیقت حال کا
 منکشف اولوب یلدی که هر کور دارک که بنایمی اینرا و از اولم عاقبتی ناکاملقدر و هر
 که اساسی فساد و اضرار اوزره مبتنی اولم خانه سی فرجا ملقدر بر زمان حال ماضیتی
 تذکر و مال استقبالی تفکر اندی و اندوکی افعاله ندامت ایدوب ملاستله کند و
 ایددی بهار عمر که شیا بنایدی خزان شیشه مبدل اولدی و قدم بقدم راه عدمه کشمک.
 و سفر دور و دانه عزم اتمک لازم کلدی **شعر** جام باغشک ایزوی خزان. دگشدم
 زعفرانه ارفوانی. عجب نفس ایلدی کهن سر. که اولدی رنگ دیو یقیر کونیشیر. اولو
 یققدم داس و شخم صنوب قاشم کافی اولدی درهم. من بعد معقول بودر که
 تحصیل زاد معاده مشغول اولو. و آزا خلقدن فراغت و قوت کفایتله قناعت الیم
 آرزو قغمیم قار یوق المن حکیم **بیت** به هست و نیست مرغان خیر و خوش دل باقی
 که نیست سرانجام هر کمال که هست. از نریا باط دود چون فرو بست چیل. رواق
 طاق مقرنس چه سر بلند و چه پست. پس شیر شرب دم. واکل سمدن فراغت ایدی و اول
 بدیشه دن بولنان خشک و تریوم اولم قناعت ایدوب کند و کند و یه ایددی **ع**
 هر که قانع شد بخشک و ترشد بچو برست. شغال چون کوزدی که شیر لک عذای میوم کن
 بجای زانمر. اگر حال بو منوال اوزره کیدر شغالک بر سلق قوی بر آیدیمتر زیک

اوقات

بختور اولدي. برونده دنجي شردسته كلوب حالن خاطر صورتك شير ايدي ميانين
 همت و بركات ليحكه خلايق علايق قطع ايدوب شك پرستكدن خلاص اولدم
 و كوردم كه نعت دينا بحسنه دكمن مجاهت رياضتله استينا س قلدن **بيت** زين حجر
 حوكسي آب خوش نخورد. دل دار آب خورد. جهان مرد كرده ايد. شغال بوفكر دن صوب
 صوبدن دور و ست استقامتدن بغايت مجبور درك خلايقك بوضع وركدن
 دهان سكايتلري كشته تظلم و ضرر لوي حال سايقدن بلكه دنجي نيكه دوشير ايدي
 خلوت بندن نه سبب دن مقصر راو لورلك اول زماندن اوقدا الان رحوانك كا
 سر بدن بر قطم قان اچدم. و بجه و دنداني بر شخصك خانه تير ايتوب دهان خوش
 برنفسك آزارنه اچدم **بيت** ورم نخجر بيدار باره باره كنده. بهجكس نسانم بهج
 نوع خراش. شغال ايدي ملي مقصاي زهد و ديانت بوسيدن كه اول زالده سكا
 يقين اولان روز و مقصومي ددايده سن. وساير جانور لورلك روز قد حقايق بعينكن
 شير مادرلك كي حلال عدايده سين. بلزمي سنكه بويش نك موسم سنك دوزه
 قو كه وفا اتمز اول بخاره لورلك كقوت لا يونلري بوموع لون مختصر و عنقر بيلرك
 اولوب انوك و بالي ابدالا بلكه كورنگدن كمره خور ايدرم كه بوجها نده انوك دنجي كا فا
 كوروب سنك حالك همان اولوك سال اوله كه بوزينه نك ميوه غضب ايدي و خيزن
 سني تاريخ و نسايدني شير ايدي بجه روايت اولمشد ز اول **حكايت** شغل
 ايدي اما لورلكشدر كه بوزينه به مدد توفيق مير قلوب اناسي جيني ميانندن كذا
 قلدي و بربيشه كوشه سنده نوشيه قناعت اختيار ايدوب قالدي **بيت** عارده
 كوشه ي واركنج قناعت دن يك. عاقله نوشه ي واركنج فراغدن يك. اول بيشه
 عينا بخور عاجي و اريدي كه بوزينه انوك بخير لويله روزكار كچورلك. چون مرور
 زمانه اول نعمته علامت نقصان مشاهده ايدي. عاقبت فكر ايدوب كند و كند
 ايدي بيدار كچوان جيني مطلقا عدا سزا اولن. و ما كولات نوعدن بويشيه ده
 اخير دن عيني نشه ده بولتمز. بوا بخير لورلك زار خارا عيتوب طري و تاز. ايكن
 جمله سني اكل ايدرم وقت شغل ني برك و نوا قالمو مقرر در رس اولي بودركه
 هرگون برا بخير عاجي سلكوبانندن قد كفائيله روزكار كچورم و با قيس قويدم
 هم تابستانه فراغتله صفا سوروب هم زمستانه حضور ايدم **بيت** ز بهر نوشيه
 بايد كشيدين ليخ تابستان. اگر خواهد كسي كاسايشي باشد زمستان سن.

زخم تیزند
۴

بواسلوبا اوزه بر قیاج اغاجی سلکوب میوه سندن بزیدی باقیسن ذخیره قلدی برون
برایخراغلیجه حیقوب قاعده سابقه اوزه ایخرد و سوردکن ناکاه بر خنیز
بر صیادک و هم تیغندن و هم ایدوب تجویب اولیسه به حصن اندی هر دخته که
ایردی میوه دن خالی بولدی تا اول دخته میدی که بوزینه انوک اوستند ایخردی
چون بوزینه نک تیر نظری خنیزه راست کلدی غایت اضطر ایندن کان کی بیج
تابا اندی آهسته کند و کند ویر ایددی **بیت** از کجا پیدا شد آیا این بلای ناکهان
زین بلای ناکهان مارا خدا یا وارها ده خوک چون بوزینه یی بالای د رخته کوی
مرجا ایدوب شرط تحقیق بر نه کوزدی مسافرم عزیزم غریب نواز لوق ایدوب مهان
قول ایددی سین دیدی بوزینه دخی دسلامد نسکه روی نفاقدن ستمخانه
کلامه آغاز ایدوب ایددی **بیت** باغ استدمه بر سر و حرمان کلدی غیبکن
اخر انه مهان کلدی خنیز مقدم ای ضیف مبارک قدم چون شرف نزول ارازی
بیوزدک و لجد که الدن کلدو کی قدر خدمت خنیزه اندی فایده یی برادر
خراطعام حاضر رسم ضیافته تکلف لازم دکلد علی الخصوص که شداید راهدن
بر کلام و علییه جوعدن نی محبت لطفایله بنی خاکد کورتور مقامه و حاضر
نک وارسه کورتور تکلف حکمه بوزینه دخی زبان اعتذار له بر زینا ز اندی و هاند
درخت ایخیری غریکد آغاز اندی خنیز اشتها یی کاملله دوشن ایخیری بوی
اول درخت میوه سن تمام اندی بعده بوزینه متوجه اولوب ایددی ای میزبان
کرامی هتوز تنور اشتها القابده د و نفس جریض غذا طلبی ایخون دخی اضطر اید
لطفایله اکرام ضیفده منت رعایت ایدوب بر درخت آخری دخی سلکدن تحریک
ایدوب بنی زمین منت ایله بوزینه طوعا و رغبا دیوت بر دخی دخی سلکدن
خوک آزمودنده انوک نمشد ز دخی اثر قویوت درخت آخره اشارت اندی
بوزینه زیله بختود اولدی و ایددی میمان عزیز دایره انصافدن طشرو کتمه
و شرط مروتدن ایکنده اهل ائمه بوسکا شارانده کم نیم بر سبلوق نومدر مل بعد ایشاد
شاده قوتیو قدر **ع** زین پیش کریمشوان کورد خوک خشم آلوز اولوب ایددی
بویسه بر مدت سنک نصر فکده ایددی من بعد بیره متعلق اولسون بوزینه جوی
ویر که آخره لکنی غضب اتمک سؤمدره و عاقبت فقر و تقابل معلومد که مذموم
ظلم و تعدیدن فراغت و قوت و قاعده کفایت ایله که ضعیفای رنجیده ایلمک

ایوینجه ویرمه. و فقرای آذرده. قلی ایلمک ثمرن کور مرتبت کوردند انور کری دل
 خون کئی. درددندان بیکر چون کئی. خوک چون بوزینه دن بوکلایمی اشیدی
 آتول بوجرا اندن تمام منفعل. و آتق غرضی تمام مشتعل اولوب ایدم ای کس تاج
 نی ادب وای کرله بویختن سب و نامادن سندن سوزی سولرسن و کند کدک
 اولوبه نصیحت بی ایلمسن شمدی تماشایله که سنی بودرخدن بخداید و دروم. و
 حقلدن کلوب بیشه عدیه بنجه کوند و دروم. و دروم قتلک اقدام انعامه اول
 درخه جعقه اقدام ایلمدی هنوز شاخ اول و زره قرار نمشدی که شاخ صنوب
 خوک سرنگون اولدی جان جیشتن زیانه زیانه دوزخه اصرلیدی بوشلی اول ایلد
 کوردم که سندی خیمان اول خوک طریقه کیدرسن که بوجا نورلوا عین یقین اولن
 دن فی کند و کم سقاید سین چون بوجاعت ریخ مجاعتدن هلاک اوله لزانلک
 اولاد و انسانک قلوبند بغض و عداوت قایل اولوب دایم سنی غیبت و مذمه
 مواظب و مداوم اولورن و هر نفس بر نفس سنی مساوی دن خالی اولوب اهل عالم
 ز که بمظالمکی کند و لایع قلوذر. ننه که سابقا اثر ظلمک خانه لوده سارک
 ایدی حال حاضر زهدک زیانلده جارید. ایکی خالده ریخی جانورلرسنک
 بنجه فقر و چکار جور کدن خلاص اولوق محالدر که کسه معرض سم فسلده اول
 کرکسه لباس صلح و سدادده. بونجه زهد و قاعدت که متصل تن پرور لکه یل
 اولرسن. و اربکاب مشتهیات جسمانی اکتساب لذات روحانیه حایل قله سن **بیت**
 اسیر لذت تن مانده و کونه ترا چه عیشهاست که در ملک دل مهیا نیست چون
 شیر شغالدن یوفصل پراصلی اشیدی اکل میوه دن ریخی فراغت اندی و آب و کاه
 قناعت ایدوب اندوکی کناهلره توبه و انابت اندی **بیت** سینه پرتاب و دیدی پر
 خوناب دیدی بینا الیک یا توأت و جمیع حالاتده بوابیات حقایق سالت مغفون
 صنم حسب حالنه اثبات ایدیدی و زیان ندامت و ملائکه کند و کدوبه خطبات
 ایدوبند بریدی **نظم** ای دل ازین جهان دل آتار در کد و زنگنه ای کند و وار در کد چون
 میتوان بکلشن روحانیان رسید. سعی نماوزین به رخا در کد. کاهچان نه لایق اهل
 مراده و اوار شیرین کار در کد. در بحر غم زحمت چو غواص شوخ چشم غوطه بخورن کوهن دوار
 در کد. بود و الاطامه خنوار و سحر آتارک و استای کجما نیای ظلم و ستمه کریان
 و آتق بنیاد بر بران ایدوب بهات جور و جفا و قحاط عاقبت ظلم و ایزادن بی پروا اوله

در صوب

بیت

و آخر الامر خلع اندوکی بدو و جفا نك نظر نه مبتلا اوله . و حق و باطل و صواب و خطا
 ندو کن اول وقت بله و طریق رشاد ز منصف قضا دی اول زمان غیر قله شیر کی کر تا
 جگر کوشه زن آستید و صیادله بریان کوردی . قلبی خوشوار لقدن و ستمکار لقدن
 بری قلدی . چون بوجوبه اکا حاصل اولدی . عالم دین بشا دن اعراض ایدوب برکه دخی
 انوک آرایش دین اصلنه التفات قلدی **بیت** نوشته اندیر ایوان جنت المادی
 کمرک عشق دنیا خرید وای بوی عقلایه لازمدر که بوجو اهرضایحی ویزه کوش
 هو شایده . و بوی تحار دین ذخیره روزگار ایدینوبت بومواعظی سامعه قبوله شد
 و بنای انور لون اساس ظلم و قاعده جورا و زره اورمیه . و هر بنه بی کد کد و شکر
 و فرزند لری و سایر مصلقا لری بختند و اکورمیه لری غیر یوایند . دخی جابز بود
 تا جهنم حال و مال لری زیور نام نیک و فعل جمیله بجلی قلله . و دینک و عقیده بتعالی
 مظالم دن سالم و مکافات سندن مسلم اوله **لر نظم** دنیا نیرزد آنکه بریشا کنی دین
 ز بهار بد ممکن که نکر دست عاقلی . دنیا مثال بحر عمیقست بد فتنک . آسوده عارفان که
 کفشد ساجلی **باب** باز دهم کنی کند و مرتبه سندن زریک طلی اید
 اول سبیله کند و کارندن کرو قالدوغین بیان ایدر . دای حالیشان چون بوداستان
 دلپذیری خاطر نشان ایدی برهنه خطاب ایدوب اید دای پیر و شن دوان بهان
 باهره بیان . و دلیل ظاهر بلیه عیان اندک . اول بد کردار لک داسانی که خلاصه
 مفروض اید و آزارا و زره مصر اوله . و چون طریق مکافات لیه جانیسی بوله جنا حقه
 توبه و انابت پناه قلله حالیا مملستد که بر عیار تله که لطافت مائل آب حیات
 و جلاد و تده همیشتر شربت نبات اوله **مشوی** سخنها پیای زهریه . بشیرینی
 ز حلوی شکریه . کسی را کان سخن در کو شرفی . کرافلا طون بدیاز هوش دین
 بیان بویور اول شخصک مثلن که بر عمل طالب اوله که انوک حالت موافق و شانه
 مناسب اولیه و هر چند که انوک تحصیلنه جدیجه دایسه سعی ولدی فایده و بر میه
نظم حکم اندی کلام شاه چون کوش . بجنه بحر حکمت ایلدی جوش . حقایق
 در نیک در جینی آجدی . دقایق سوز لری دیکسی ساجدی . دریای شهر باره دین
 سکا فرمان بر اولسون بحر به . اکا برما ترخصا لبو بو رستلرد که نکل عل جل
 افراد خلاصه نبراحد قامتیه جامه و عیندن با لای اسعد و لایق لیا س علی خاص
 اختصاص بولشد و خزانة مواهب لری در هر شخصک قامت استقامتیه موافق خلقت

خلعت هم مخصوص از این بود مشدد هر فرد بر عمل سزاوارد و هر مردك بر امر قابليتي وار
نظم مكنس را بهر واري ندادند هیچ را بر عنقاي ندادند زير كه آرد و لي مي نشايه نسيم كل
 ز خا خشك نايه ساق الطاف ايزدي مرشد كه هر احدي جرعه عنايت و باره رعایت
 بهره مند آتشند و اما هر كسي به كل حروب بالدينم فرج و خفا نه سندن فرج نه سازگار
 شراب خوشگوار از این بود مشدد **بيت** كس نيت كه نيت بهر مند از تو ولي اندر خود
 بجرعه بلجايي پس هر فرد لازم درك اول صفت كه صانع اول زلزال زلزاله اكاف نامزد
 اشغال كوسترمه و جد و جهد اليه كه اول علي سبيل الدريج مرتبه كماله بشد و در
بيت پا كوكبي بغايت خود بهتر ز كلاله و ز يدي هر كس كه طريارت و يا كسب
 تحصيل اند و ك صفت ترك ايدوب كند و به ملايم و طبعه مناسب اولين مناسبه طالبا و
 لاشك دام تردد و تحير كوفت و اولوب لاجرم اول طريقت كه اكاساك اول مشدد
 منزله واصل اوليه بن و اجدركه هر كسي نصيبا زلي ايله و اعتايد و ب عنان آرد و
 دست هوسه و بر ميه و زيك طليايد و ب نفق كورد و كاري و فايد سين مشاهده
 اند و ك علي اسانيله الدن جهر ميه با و حديث صحيحك كه من رزق من شئ قليل امه
 موجب صيحت و تجاوز قلبه و بيان تردد و تحيره حيران و سوكران و الميه حضرت
 مولوي مشويك كه معذرها هر معنيد زبونكه نه لوعبارتله اشارت مشدد و شول
 مقامه كه بود مشدد **بيت** الجير فروش را چه بهتر كالجير فروشداي برادر اسانده
 زاهد عبري زبان و ممان هوس پيشه حكايي كه داسان عبيد بو مقامه زيك مناسبه
 زاي اسقفسانا ندي كه نه كيفيتله اول مشدد **اول حكايت** برهن ايددي و ايت
 ايدركه ديار قوجو برز اهد و ايددي دنياك متويع و برهن كار ايددي و غلايف
 عبادانه روز و شب مداوم و مراسم طاعانه على وجه الاخلاص مواظب و ملازم لباس
 اناس خلايق زاب رياضتله بويوب پاك آتشدي و آيينه مآلني زنجار عوايق و صيقل
 عبادتله آيد و ب تابناك آتشدي حاشيه سجاده بي بسط سايقا غني ايددي و آستانه
 صومعه مورد و اردا ايددي **نظم** حرق عار اذنايد و بخرقه ترك دنيايي
 ايشدي بلج ترك تلخ بويوش افلاكه دليع رشدي بجهت مفرج تاجدارانه
 احتياجي بوقت صاحب تخت و بلج اكاحتاج تمام همت احيا مراسم شرفه مصر و دوش
 و كال غزمتن امضاء لوازم جزه مقصود آتشدي مرغ حبت دنيا غش و ماغند آستانه
 قله مشدي خورشيد خيمه منيري جهان يتره رويه بر تو التفات صالمه مشدي **بيت**

رسانی کو کیشاد بر سه راهی و ز برج بد که ایثار بر ایسی است. بر زمان اتفاق بر همان مساف
 آنکه ذویه شده همان اولدی و اهدنه که اکرام اصفای شیمه کرمیه اشراقد بر داشت و هشا
 کوسن و باغرازه قوسوکلدی و زین مقدم دیوبت قوسند و سرود و صفای اظهار قوس
 بعد از تقدیم لوازم اکرام و مراسم طعام خواهر کلامه و شسته مصاحبه اساق و انظام
 و یوق استفسار ایدی که نه جانبدار کلورسن و نه مقصدک نه دیار دوز و قی طرفه
 کیدرسن مهمان ایدی بنم سرکد شتم و درود دار و حکایت سر باسود قاق و حقیقت و دقایق
 مجاز و و اگر اجازت یور و نوزسته اوژ و آذر سبیل ایجاز بر شسته تقریر انک جانبدار
 که تفصیلی بقیر و استاعده السنه استماع قاصد و عجز در و اهد ایدی هر کسکه یک
 آینه قلبنده زنگ حیرت دن زنگ اولیه هر قصد دن حصه الحق میردن و انوک
 که بای عقل علی غفلت انک اولیه قطره مجاز دن نهج حقیقته عبور قلی مقصود در
بیت زهر بایعده دمری می توان خواند زهر افسانه فیضی می توان یافت سن همان سرکد شکی
 حکایت یله قفنامه و یوسفر دن شکری سکا تکی بالتمام اعلام یله تکلف حکمه و
 اندی جای زاهد زمانه و عابد یکانه اگر چه بنم مسکیم ترکستاند اما اصلده و طم فزگستا
 اولدیارده بزجانیع محر فیکده ماهر و استاد ایدم هر زمان تودرسینه به آتس
 اکتسایله تاب و یور و دم و هزار دخت جانله مایه جهان دن بر باره ناله که تودردم
بیت کوره خور می شود تا کرده از تودرد و یور و میکیم اولدیارده بنم بهمان
 دوسم و ایدی و روزگار ایدی که میانه خانه مصاحبت معمود و بنای محالست
 استوار ایدی دهقان هر زمان یکایق ایدوب بر کون بنی باعنه دعوت ایدی و رابط
 ضیافتی نه که قاعده ارباب عروند و بنم حقه رعایت ایدی تناول اطعم دن فارغ
 اولوبت مفاوضانه مشغول ایلحق انشای کلامده موردی که سنک منفعت کسک نه
 مقدار دوز و نصاب سودک نه قدر و ار در حال دن بر شسته اظهار ایدوب ایدم بنم
 نمایه دکا نیکر می خردارد و داندن عایدا و لان فایده ایلحق اهل عیالک قوتنه کفایت
 ایدیک مقدار ددر و الحاصل اوژ و انکی اوزره محصور واردد **بیت** چون سزین
 نفق ترکاری ندادم بدین دستور و زی میگذارم دهقان ایدی سبحان الله سنک
 نفق کارک چند ان اعتبار ایدجکه بن دکلشن بزجیال ایدردم که سنک کسک سوکی
 بیعد دز حاصل فوق الحد **ع** خود غلط بود آنچه ما پنداشتیم بزایدیم ای خواجه
 سنک سرماییه لکک نصایب ندو کسب و کارک حسابی نه جواب یوریدی که بزم

صفتك مایه سیر و فایده کثیره و جوی تخم که در محصول کلی تحصیل اید و در بوجیه
 اونده یوز فایده ایله قناعت اتمز بن بخت اید و بیایدم بوجیه میسر در دهقان ایتد
 استغرا با نغمه که بوندن دخی زبانی مقصود در کور زمینین که بردانه خشتاش که اصغر
 جو باید و چون بر ارض مینه دو سوب به ایدن بجه شاخه خاورد و کلوب و هر شلک
 باشند بر قیه خشتاش پیدا اولور که در و نده دانه لریک شاری دایره حساب دیر بوند
 بوند ظاهر اولور که بزم حرفتمک سودی سایر صنایع در اضعافا مضاعفه افزونند
 فرار عان مزاج حکمت بوسه شلر در که لفظ ذرع ارج حرف در و یکی حرفک و یکی که ذاورا
 زرد و و حرف کخری که عیند و اولی خاسم زرد و و صفت ذرع زرد بلکه ذراند
 زرد و فاعحت کسیر نه و اصل و لای عاقلیم عالمه کبریت احمدید کلوی صفت در
 دیر که قایل لله در قایل **بیت** جستن کبریت احمدی ضایع کردنت روی بر خاک
 آور که کسیر گماست چون دهقان ذر و کلای استدم سودای سورد دهفت سودای
 قبله هیجان ایدوب فی الحال خنادر لعدن و از کلوب تهیه اسباب زیاده استقبال
 ایدم نیم جوارمه برد و ویش هر هین کار و ادی که کرامت عبادت و یا صفت قناعتله
 شهر یار ایدی **بیت** بگذشته از تکلف و بنشسته کوشه و اسبابان جهان شده قانع بود
 کرامتی کنشند ظاهر ایدی و لای کنشند باهر ایدی چون نیم قدی حرفی برک
 ایدوب تحصیل صفت آخره نیت اندیشی استدی بنی قنعه دعوت ایدی و زیان
 ملاقی در از ایدوب ایدی ای استاد شول نواله ایله که ساخرانه عیند حاصل
 اولمشدر قناعت ایدوب نریک طلبانه که صفت طمع سومده و طمع کارلک عاقبت
 بغایت مذمومده و ناصیه حال الموده الحریص محروم مهنوی مرقومده اول کسه ملک
 قناعت مالک اول بلا ساه عالمدر شول کسه که طریق جود سالک اولم آیفاعنه که
 آدم **بیت** قرص جوی بی سکر و می شیک تاخوری کندم آدم فریب برایدم ای عزیز
 بکار بوضعند چندان منفعت حاصل اولم و روز و شب تعب چکرن قدر و کفا قدرت
 نیک نسته و اصل اولم بنواید زراعت بوندن نریک ایدوب کن بلدم بسج فیدن فرات
 ایدوب بوضف شرف قدیم قول هو شیام ساقی روز کار اندن بجه بوضف
 فاته شراب خوشکوار ای بجه همت ایله که بوضف منفعت اولوب معاشم و صفت در قناعت
 کچه در ویش ایدی بوزمانه دك سنك معاشك بوجیه موقوف ایدی و عنا انقفا
 بوضف جهنمه معطوف ایدی بوجیه که حال یاسن اکامباشرتا تمک دلسن نریک

اندک
 کجی

شک

دسوار و بر کار در که هزار حیل و سفله سی وارد و شاید که انوک لوانه کاه حقه
 قیام قلمه سن بو و طایفک کاینه عی عهد سندن کلیه سن یغانه آرد و د نه امل که
 ظهور کله شویه دکلدر که البت و فو مراد اوزره محصل اولم **بیت** دانند فقیان که نه
 دود و درازست از کوجه مقصود بیانارمتنا فضول بقائه و کند و طریقه کند
 کمه و هر کسه کند و حرفتند فراغت قلم و کند و ملایم اولین صفت مشغول اوله
 اکا اول بلایسته که اول کلنگه بپسندی بن استفسار ایدم که بخند و استند ز اول
حکایت بیاییدی روایت ایدر که بر اعرابی یجله کنانده کان رفته مشغول اید
 هر کوز کوردی که بر کلنگ جو بیار کنانده کزوب بولد و غی حشرانی سکار ایدر
 و صیاحدن احسنه دك اکله قناعت ایدوب هکام شامده ما و اسنه کیدردی بکوز
 اتفاق بر باشه تیر و ز اول نو لحیده بر فرب کوز سکار ایدی و کوست نر مند
 استهائیکم ایله برزیوب یاتی سن انده قویوب کندی کلنگک باشه نک و بیه سن
 کوزیک کند و کند و ایله اندیشه ایدی که بوجانوز بوجه حقیر لم یه و کوز سکار ایدد
 بن یوایل و بال و منفار چسکال برلم بر محقر لم قناعت ایدم لاجرم بوضو و ذات همدن
 ناسیدد بن یخون بومعیشله خرسند اولوب همت بلند دن بفرمند اولیم صلاح بود که
 من بعد محقره تنز لا متیوب باز بلند پرواز کوز ایدیم و شاهین کوز فرازی
 اوچ هوا ده اچویم و شرطی آسان نره منقادند خلاص اولیمه و سمرغ کوم قاف
 بنجه چسکال دن نجات یولیمه **نظم** رود که تشنه است به بحر کبود سرمه اریا ر فرود
 دند و کانی که بد بالا برند از اثر همت و لا برند بر سکار حشرانک تر کن او ددی و صید
 یه و کوز مرصدا ولدی طوری که کار چون کلنگک حیرتی کوزدی متعجب و
 میخرا اولوب دیده عبرتله ناظر و آفت حاله منظر اولوب طوری قضای کوز که اول
 فضله بر کوز لبابه متوجه اولوب ساحل جانبته اوچدی کلنگک کمره عقیقه کیدر کن
 ناکام کار جو بیاره دوستی اتفاق ساحل جو بیار بلخی ایدی بپجارد نک پای
 بلجعه با ایدی و هر چند که طباطب اید و فاضطراب ایدی دخی اید و کندی
 کار زین الحاله کلنگی فی طودی و سر و مو فوله خانه سنه کیدر کن بر آشنایی
 آتی کوزدی دیدی اتره نایسیدی اعرابی جواب و یزدی که کوز کلنگک بال صید و یوم
 فی البیت یعنی بر کلنگک دکه باشه پیشه سنه هوس قلدی کند و دخی صید کوفال
 اولدی بومشلی اول جلدن کوزدم که تا یله سن هر کشی کند و صنعت مشغول اولوب

و اولی حرکتند
 فراغی

طریق قدیمند و عشره کمه ملک کرد و شاه راه عزتند از اغراق عیون کند و به لایق اولمید
 میل المة ملک کرد چون بر جیضدن بومشلی اسماع ادم نیم دغدغه خرم زینک اولویت
 اول یضی که محض خلاصدن مستغث ایدی کوثر هوشله اصفا دنا امتناع ادم و اول هو
 اوزده ثابت قدم اولوب همان دم خیال لغی ترک ایدوب دهفت اسباب ز کوردم و بضاعت
 مزاجه که قادر ایدم آلات زراعت داد و آب حراشه و یدم بر مقدار تخم اکوب دیده
 راه حصول محصوله دونق بطوردم بوجالد زینم و عیال ملک روز عیشی شب تار اولدی
 و کلاه زندگانی با شتر طار اولدی چنانچه لغدن باری پنج روز مره واصل اولوب
 حال بریل مقدار حاصل ایچون منظر اولو لارم کلدی کند و کند و به ایدم
 اول وقت ایدم که بضایع مشایخی استمد دار باب تجارت کلایمی بنای مؤرمه
 نهاد ایدوب اولک موجدیه ایواندم و شمدی خرج بوی دن عاجز اولدم هیچ مردم
 بر نسنه حاصل اولمز و محقق موهوم ایچون ضایع ادم اولورسد بر سیده ذک حاصل
 اولمز حاله خلاص بود که بر کسه دن سرمایه ایچون قلم بقعه استقرار ایدم وینه
 خباز لغه مباشرت ایدوب اسکی طریقه کیدم **بیت** انگش کجا خوشتر کشه شود
 به زان بود که با سر رشته شود پس شهرک خواجه لرند بر منیع استقرار ایدوب
 ینه نازدگان ایدم اول شغل خدمتکاره سفارش ایدوب تحتر و ترد تخمی زمین
 دلمه صاحبم کانه زراعت مصلحتی ایچون صحرایه کیدرم و کاه کسب کار ایچون ازاره کلور
 چون حال بر زمان بر موال اوزده کجادی خدمتکار خیانت ایدوب مایه و سود
 موجودی اوب قاجادی و محصول زراعت دخی انواع آفت بکسوب خربک لغی عشر
 عشری حاصل اولدی پس اول همسایه رجوع ایدوب حاکم علی البقیصیل بکدر
 ایکی عمله دخی استغالی و ایکی سندن دخی زبان کورد و کمی اعلام ادم پیر عابد چون
 سرگذشتی استماع ایدی خنده ایدوب ایدی عجیب مشابه دز سنک حاکم اول شخص
 دو مؤید حاله که ریشی ایکی عورت الله و یردی استفسار ایدم که بخدا اولمشد اول
حکایت درویش ایدی روایت ایدر که بر حریفک ایکی عورتی و ایدی بری نری
 قومش هزاروی ایدی و بری ترک کل کی طری ایدی بو شخص کولت مرتبه سنه وار
 و سنی مقضای اوزده غاسنک اکثری اعز سندی عورت لرینک ایکی سن دخی حاکم
 ایدوب و باب قیمته نیم عدالتی مرغی طوبی بر کجه بونه و بر کجه بر سینه کیدر
 هر کجه بر سیده اولور دی عادت بوی ایدی مصالح قالقی الن یوزن بود دی

و بائین زنك زانوی اوزده قویوت بر زمان اووردی بر کون زانوی زن پیر زالد
 خوابه و اتمسندی پیره زن انوك روی موینه نظر ایدوب کوزدی که بفسنه زار
 عذارنده یاسنلر اچمش وصفی عارض شکارنه عیار کا فورصا اچمش **بیت** جیش کنی
 المور لشری عیوم. اوچون زانغ قونش یوزم بوم. کند و کند وید ایدی غرافت بود
 که ریش جریغدن سیاه لری بر زنجیف ایدم تلخیه سی تمام حلیه شیا بدن عاطل
 اوله اول زنك اعتقلا کی که آنی جوان خیال اتمشد ز باطل اوله. آنی ریش سفید
 کویجک ضروری اندن لغزت قلعه شوهر دخی چون انوك آینه حالنده زنك لغزت
 مشاهده ایده آتس بجی انظفا اوله و قلین اندن قریق ایدوب بالکلیه بکاسق
 اوله نوسود ایله ممکن اولدوغی قدر ریش شوهر دن موی سیاهی کیدردی **ع** بر
 کنده باد آن ریش که در دست نرست یارنداسی شخص مزبور خانه زن نازینه
 واروب و عادت معهودی اوزده یاسین نگارک کنارنده قویوت اووردی زن
 جوان دخی ناکاه محاسن شوهر نظر ایدر موی سفید را سنده مراض پیره زن
 یاسین قورتمش بر قلع دانه موی سیاه واریدی کوزنه راست کلوب کند وید
 لطف بود که موی سفید لری منقاشله بر بر قورم. و کلور اجمال یاری بخار دل
 آزاردن قدرتم. تاریکان خطی تمام سبز اوله. چون آینه جان زنگار عیشیدن
 بجلی کوزه من بعد پیرلک غباری دامن خاطر دن کیده. کند وید جوان بلو بخت
 پیر زنك لغزت قلون بکار غبت کوسق اولدخی قادر اولدوغی قدر موی سفید
 لری کیدردی چون اجمال اوزده بر زمان کچدی بر کون شخص مزبور کوزدی که بر
 قلع حریف سولشوب کولر لیدی که صفا المذن قیل و قل ایدر دلند اچیلر
 الز یوزنه اوردی **بیت** کوردی اصلا قائمه مشروینده مویندنا. خرمنی لشی
 تمام اولمش پیرنده یل اسر. هر چند که فیا لیدی سودمند اولما دی سنك دخی حالک
 همان بوموال اوزده دوز. بعضی سرمایه کی باز رکالمقد. و بعضی دخی هقان
 لغت تلفاتک حالیکه باغ معاشکده ثمر وسعت کوزد. و نه خرمن انتفا
 تخم نریت بولور **بیت** روزی بجان گذشت و روزی حنین. اکنونکه نکه کنی نه
 آست و نه این. چون بومشلی استماع قلدم متنبه اولوب کوردم که اول پیرناحک
 جمله دیدوی حقد و زور قدتم در یای دینه مستقر قدر ملک دخی دینه و قا
 اتمک احمالی بوقدر بحکم افراد احمال اطاق من سنن المرسلین همان اول کجه ترک

دیار تدبیر یافتیم و یارندای همان شهر زن قلیوب و رسان و هراسان و حیران و بیسایمان
 بر طرفه کدیم تا مسافه دور و دراز قطع اید و ب مدت متعادلید و بصره را شدیم که
 جمیع معقالات آخره کمتلر و میز و کانی صا و ب صا و ب غریبه تقسیم و داینلر
 تسلیم امستلر پس وطن ما لوف و لبعقندن مایوس اولوب خلی ظن دکر که بوطر
 سیلخته کوریم و اوم و لومه صاحب دولت لک دار الشفای کر مند و دوا طیل ایدیم
 و جرح شداید راهه زیات قدم اهل اللهدن شفا و هم اومیم و نفحات انقاس
 مبارک لودن التماس همت قلو زیم تا بوزمانه دکر که الحمد لله تعالی آینه حاله بو
 بایده و فخره فالک بحا و ریتل و مشرب روزگاریم بوجاب کراست صابک کفای
 سکر باریله مین و لدی **بیت** المنة لله که اگر هیچ کسیدیم دیدیم ترا و تو بقصود
 رسیدیم بود در قصیده بر خضدن حصه که عرصه خفاد ز منصفه عرضه یستدر دیم
 زاهدانیدی سنک صور حال صدق مقلدک مشاهده داما غم نیم که سکاوشدا
 چوق فواید عایدا و لود اگر چه بر مدت راه مهاجرت و طریق مسافر سالک اولدک
 انما یجده مآرب و مرج و بخا بیده مالک اولدک کشت حمالک و سیر مسالک ایدوب
 احوال عالم و اطوار و آداب بی آدمه و عوق و تمام حاصل قلدک من بعد کزن و احاطه
 خار و امنیکر و اطراف و زخا لاف بولسه کورک و قلی غش و خاطر مشوشک سخت و غم
 تسو لشد ز خا لاف و لسه کورک **بیت** بونه نارسوز ز خا لاف و لسه بر کشتی سیم قلی صا
 اولوب البودا و لود آنک ایشی القصه مهمان مصلحت میزبانله خوش طال اولدی میزبان
 دخی صحت مهمانی ضیف ایدی و سیر مصلحت نکال مباسط کوسری زاهد مکر
 اصلده بی اسرا نسلدن ایدی اگر چه لغت عبرتد ز صیری لغاته و قوی و لدا ایدی
 اما چون لغت عبرتد فضیلت موروثی و ایدی آتی کمال فصاحتی سولیدی و هر زمان
 کند و خوا صیل اولد زبانه کلم ایلدی مهمان فرنگی اصلی لغت عبرتیه واقف دکلدی
 التماس ایدی که اکثر اوقات اول لغتد بکلم الیه زاهد خجی جوزا نولک و فور غنیم
 کوردی دهان فصاحتی آخوب بحکم ان من البیاد بصر ایدی لغت عبرتیه سراسری کو
 و مهمان زاهدک حلاوت زبان و ملاحت بیانه عن همیم القلب معلق اولوب الحاصل
 اول لسانه جان و دله مشتوق و متعطش اولدی و غم خزم ایدی که لغت مزبورده
 ایلک نظر زاهد مذکور دق لقم و وطن ما لوف تحصیل هر و معرفتله کیده **بیت** بار
 چو سترین نکه لور کار ایدردی لب اعلی سکر یار ایدردی چو مهمان کوردی کما اشکر

دک

ستری

اکا طوطی کی اولدی جزیدان چون مرور زمانه حجاب تکلف میا ندن کیدوب یکانه لک
 یکانه لکه مضی اولوب مقدمات و ناینتجه اتخاری مضی اولدی مهمان تضرع و
 نیازله زاهده دعا و ثنا آغا زایوب اییدی **بیت** ای لفظ توکلید نهان خانه کمال
 تفریب و نتیجه تأیید ذوالجلال بویجه طریق و کلام اولور بویجه رعایت مضی حال
 و مقام اولور هیچ بر صانع نظر دینه عیالی بیکال فصل حده کلام مسأله امده مستند
 و هیچ بر سخن شناسک کوشهوشی بونوع الفاظ خواهر انظام اشته مستند و بوقصان زبانی
 صبا ی کورسه باقل کمال اولیدی و بویلاغت بیانی سبحان اشته دعوی حضا المک
 محال اولیدی **بیت** کورسید عیان و ایل اولیدی که قایل دیدک گر اشته لله دقایل
 حالا اولیجاب کره ندن توقع و تضرع ایدرم که بجا بوزیانی تعلیم و بولفا تک معاینه
 تعلیم اید که بکامت عظیم و نعمت جسم و لطف عیند درینج بویو زلیه چون نه نهایت
 سابقه معرفت رسم زافت و ملاطفی درینج المک و نه تردد و بی وقت وظایف
 ضیافت و انواع تکلفی رعایت اندک حالا رابطه محبت و واسطه مضاجت کبرم و محکم
 اسید و ارم که شفقت یوروب ملتسی لجابیه مقرون یوره سن و کرم ایدوب تلمید بر صفت
 خالده چکه سن تا بوسبیلتم استانی مرز عجمانه اگوسین امید در که فقیر دخی طریقه
 ذکر مر و نده تقصیر ایم و شرایط شکر نعمی کاینیغی مرغی طر **بیت** چون شکر تو گفتن توانم
 بحقیقت من پرورده احسان یو باشم زاهده ایدی ای همان کرامی بونه منت محلی
 و نه معذرت مقامی در بر استمری که سنی حضرت جمال ندن دروه دانی و معرفه
 یستند و دم و اسفل السافلین نقصاندا علی علیین کل و عرفانه رقی اند و در
 اما محقق اولیه که لغت عبریه زبان فرنگی میاننده بعد مسافات و تمام مسافات و از
 شیآن منهنما سیان سیان نامبا که انکله لفته خاطر عاظم و کلفت و کمال کند و جدری حد
 سبیل طبع و طریحیت دوستی انوک حفظ و ضبطنده عاجز قال و سنک بویجه زمان
 نه محکم که نافع و بلند و نغیو نیم بود کلا و قاف ضایع اولم مهمان ایدی هر کسه بر
 تکمیل طالب و بر صنعتک تحصیلنه راجب و لمر کتاب شداید صبر امک کرک و قاصد
 کعبه مقصوده تعب بکعبه تحت مانع اولیوب مقصد مقصوده صدق تبت و قدم در
 کتمک کرک **بیت** سورم دی بی کشی کعبه صفاسین چکر خا و غیله نک جناسین **بیت**
 در بیابان گذر شوق کعبه خواهی زد قدم سر زلشها کو کند خا و غیله نغم بخور
 بن و ارم شویله عازم و بوعزم اوزره سوتیله بر وجهه جازم که جسمند هر سر و بر تیغ جی

۲۰ در بیخ اولسه بوغزیندن یوزد و ندرم چشم هر مژگان بریتین بیکان اولورسه عینا
 نظری بر طرفه دخی معطوف قلمم هیاهات هیاهات **ع** هر کیل کج دارد ریج یی بادی کشید
 مقرر دکر طلب معرفده هر عفت غایت راحته مبدل اولور و بو طریقده هر جراحتک آخری
 راحته نهایت بولور نه که اول صیاد طلب علمه اندک نحمته و طایفه علمایه جزوی خد متله
 نعمت کلیه دست رس بولدی و تنجای احتیاج و قلده ز خلص اولوب فضای استغنا و ثر
 واصل اولدی زاهد استغنا راندی که بجه روایت اولمشد ز اول **حکایت** **مهمان**
 ایدی اخبار ده کلشد که برود ویش واریدی صیاد و صفت اصطیلده مرغ و ماهی ک
 ماهر و استاد صید باهی ایدی و کی دم دام کی دو کجی چشم او لور دی و قصد مرغ اندو کی
 ایام اندامده مهر خلقه دام کی بر کجی برسیج و تانا اولور دی **بیت** اولیدی جرج اخضر
 دامکااهی او جوق من اولسه قور تو لور دی ماهی اتفاق ترکون دامن بر مرغاره قور دی
 و کند و کمن کا هه کیرو با ووردی و هزار زحمت و انتظار ام حوالیسنه اچ قور تو لور دی
 بیچاره لک طلقی خلقه دامه جکک محله ناکاه بر عریده آمینا و از استدی مباد انویر
 اول صیاد سبیله ریمده اوله لور دی و کینه کاهدن طشر چمدی کوری که اکی طالع علم حیا
 اید لور دی بر سیج که سباحه لری حد اعتدالده کجش و قل و قال لری کجک نزاع و جدال
 تیسر صیاد ایلر و واردی و تضرع و زاری ایدوب یا کور دی ای ارباب فضل و کرم **مهمان**
 دم دکر کشید تاخورد مرغ روح دم لطفا ایدوب بر زمان آدم ایدک تا بو صید لر ریمده
 نیم زحمت ضایع اولوب انتظام حال معاشم اخلاص کلیه دانمشد لراید لرا کورزی بو صید
 بهر مند ایدوب هر بریزه بر مرغ عهد ایلر سک سکا موافقت قالور دن و بحث و عریده
 فارغ اولوب غوغا سر بولورزه کیدوز صیلا ایدی ای عزیز بر بنفیر الحلق و اهل عیال
 کیشم جامعک جهت معیشتم بو صیده منحصر ده و انوک دخی ایکمن سز الجو بکانه قالور
 و هر برسی بو بجه جماعته بجه کفایت قالور اید لرس دایر بو بختله مغنم سن بر مده العبر
 شور بای عمارت و سواریه ریاضتله کورن هنوز سکار جاشنی سن طایفه مسوز د
 و لحظ طریحاشتهون لذت ذوق اتمه مسوز د بواجمالی و بریه که دود سواد یکیان
 دماغزدن زایل اوله و شرط معهودی تقبل اید ز هیچ بر میر سک بور که قابل اوله
 البته یا بو فزاید اخر من صیدی بر یلایده دز یا شرطن بودای اوزده هر بریزی بر دانه
 مرغله یلا ایدوب دل مرغ انوکله شلا اتمک کورسن بیچاره هر چند مرغ نیم بسمل
 کی طباط ایدی و فریاد اضطرار ایدوب ایدی بو مسئله علمایه معلومده که دست

دامی طبل مدرسه بویکه مشد ز مولای مدرسه اند بر حبه آگه سید ز و ذوق دایمی و قد
 اجم مشد و غله مدرسه دژا کادانه صابم مشد و و شرطه کالان مدرسه که دایم و عرف
 جین ایل تحصیل اند و کم صید حلالی ثلث ثلثان طریقاً تقسیم ایدم قطعاً فایده و بر مبدی
 و اندک لحاج و عناد لری اصلاً من دفع اولدی فروری شرط فروری مقرر و در و توب رسن
 دایم جلدی و اول قوشلرک اوچن دخی صید اندی وینه آغا در تفرغ و نیاز اید و توب
 ایدی ای سرآمد روزگار زمره علماء از مؤمن فی الارض بر حکم من فی السماء لطف
 ایدوب ایتد بن فقره و خم ایدک سودنا کوره د رجهان بسیار و بوسودان کج
 وارک کند و غلگوز کیدک شوربای جرب عمارت و آریکن بونی بد و جلوی نزار
 یکی شیرین لغت و آریکن بوند که طمع ایدرسن دانستند لرایتد **بیت** نه عجب غرض
 ای صیاد نیکی و عیب یه فرید و بوسوای بی سوری دخی دماغلن کید ری سین
 و شرط اند و کک و عده یه و قسه و فاقلمنی سین صید کوردی که مزاج رجا خسته و
 رشته امید کسسته د و لاجار شرط معهودی تقدیر ایدوب صید من بوری کند و
 اول ایلک طالب علم میانه علی التویه تقسیم اندی بعد ایدی معلوم کرد که
 سرخ حق خدمتم اولدی اگر حق خدمتی رعایت همت اید رسکوزنم صید حلال من
 حرام اولسون دیر سکوز اول لفظی که اوکله بحث ایدرد کوز بکا لعلیم ایلک اگر بندگی نرک
 مایده فایده کوزدن نه بهمن قالمیم دانستند لر تقسیم ایدوب ایتد لفظ محنت و مرث
 خستی دن بحث ایدردک صیاد صور دی که محنت تد ایتد لر محنت اولد که نه مذکر
 و نه مؤنث اوله صید اول لفظ حفظ اندی بومال خاطر له ما و اسه کندی و صورت
 اصلی اهل و عیالنه حکایت ایلدی اول کج اول قریه یه موله قاعته اندی چون صیاح
 اولدی مرغ زرین جناح آفتاب آشیانه افقدن پروانه کلدی و ماهیان سیم اندام
 لیم دام خطوط اشعه مهر دن تجرب معقر بحر خضر سپهر ده بهناز اولدی **بیت** چرخ
 صیاد و ش رشته زر ماهی مهر ایدام آورده مرد صیاد دامن کو تو و توب لب دریایه
 و آردی و توکل تا مله دامن دریایه صالدی حکمت الهی شصتنه بر ماهی راست کلدی که
 نه آب دره کسرتاسر کوشله اکا بکر بر جوشن پو شاشته مشدی و نه مردم آینه آینه
 آید آنک مانند بی بصورت معاینه اتمه مشدی جسم لطیفی سیم مذاب کی جاری و توب
 و سیکرنازی فطر سیماب کی دزد دزد **نظم** سینه صاف صندک سیم سفید
 چشم کوباک چشمه خورشید بوسی کویا لباس بوقلون رنگ حد قیاسدن بیرون

صیاد آنکه درنگ و صورت و شکل و هیأتند بر زمان بحر بحر نه طالع و بقیه کرامت و بحبله
 با شین اشغف صالوب کند و کند و بیداری هیچ بر صیاد ک دیده را می رخی بوصفند
 بر ماهی کور مستدر خالق بی نیاز بوزیا بقدره بر بال و دخی خلق آفته مشد و صواب
 بود که آنی زند حفظ ایدم و بتو ک دسمند آستانه سلطانه محقه الیوم سؤیه
 که قدر و قیمت بید بخی اقام میبایند سرافراز قله و آله بر خدستد ایدیم بالی بلرسم
 خالق بتوز پس اول ماهی بی بر ظرف آبه قور دی و راه درگاه پادشاهه متوجه اولدی
 مکرکه بر موجب فرمان شاهی قصر فلک اشتباهی او کده اولان کلشن خاصه سنله خاند
 بلکه صفه سیم خامدن بر حوض بنیاد استلوردی و تایت زلال ایله مالامال ایدو با بخته
 حیز متناهی ماهیلا استلوردی و نمودار شکل هلال بر زورق و زوین اول حوض سیمه ^{مثال}
 اوز رنده روان استلوردی و هر کون طبعی تمامشای آب و ماهیه میل ایدو بی لبر خد
 حاضر اولوردی و خواص و آشنا ایلله اول زورق هلال مثاله بنوب ماهیلاک حال ^{کانت}
 و سکنات نقرج قلو ردی اتفاق اول زمانده که **بیت** بنوب اول زورق کود و مدانه
 درون حوضه ایلردی نظاره ناکاه صیلا کلدی اول ماهی بوالجی هیا تی پادشاه
 نظره کوردی پادشاه آنی غایت خوش کوردی صیلا هزار دینار عیاری جایزه
 بوردی و زاردن بر سیم پادشاه حضورنده منصب قربی و بحال اجرای واریدی
 آغاز کلام ایدی و نصیحت یوزندن پادشاهها هسته ایدی ضمیر متناهی بر خفی و ستم
 دکلده که فردر یا بر ماهی و صیاد لری بی حد و غیر متناهی در اگر کف ز داستان
 سلطانی بر ماهی بخور هزار دینار ز رانی بیوره نه در خزانده و فایده مک میسر د
 و نه خراج حاکم کفایت ایلک مقصود بر ماهی ک اعلی قیمتی نید و کی ظاهر د و بر صیلا
 نه مقدار جایزه جایز اید و کی معلوم خاطر د ز با مقاصد و عطا و استحقاق لایق کرک
 و جز اعلمه موافق **بیت** هر آن حوضی که صد من آب کبوده و صد من زریش نقصان
 پذیرد شاه ایدی حقیقت طلب ایلان و کک کیم ایدو اما بعد الوقوع نه کیفیت تلف
 وعده میسر د و زیور ایدی بویابد بر تدبیر مکنده که هم خلف لایق کلمه و هم زیور
 دخی ضایع اولینه صواب بود که اندر سؤالی و لنگه که بوماهی مذکور میدر یا مونت
 هر قفسی شقی که اختیار قله بیورده که واریداش کور اندر نگره معدود و معهودی کونور
 عز و ری جابده مهنوت اولوب حوت کی مهنوت اولسه کرک اول وقت آزنسه ایلله راجی
 اولوب جزوی رعایتله قناعت قلسه کرک پس صیلا متوجه اولوب ایدی استاد بوماهی

پادشاه

منوال اوزره
 م

مذکر میدریاموت صیاد صاحب تجربه فهم اندی که نبوی و بوسوال ضمیمه ندانید
 قلور غواص فکر کنی بحر تدبیر صالیدی و بر زمان تفکر در یاسه طالیدی فالدی آخر اول
 لفظ که علماء از یک کار المستدی یار نه کلیدی به الحالی جواب ویری که ای شاه بوماهی
 شمشیر یعنی مذکر و زون موش در شاه صیاد که جوابی بقایت خبر کلیدی وزیر
 صاحب تدبیر تغییر و تعذر پیوری و دینار معبودا و زره هزار دینار زنجی بر باد
 قلوب صیاد و جمله نداسند تا ایلدی بومشک فایده پی اولدر که صیاد علماء ایکی
 مرغ غلصت ایدوب اندر زین لفظ حفظ اعظم ایکی بیک دینار دانه کردی و در کات
 ذل هواد ز در جات حق قول سلطان ایردی پس معلوم اولدی که تحصیل علم تو ایلی
 حوق امیش و خدمت علمانک کسه به زیانی یوق امیش نه که بعضی کار پیور مسند **نظم**
 بیاموز علی که کوری عزیز که بدانش انسان نیز دیشیز ز دانش فراید ترجاه و قدر
 ز صفت نغالد رساند بصد زاهد ایدای ممان عزیز چون بود کل الحاح و افتراج
 اید ز سین و بیایان عهدی قدم جد ایله یا یانه سوزمک در سین کالام اوین بودر
 تعلیم و تلقین باند مقدور می در نع اتم و تقسیم نیاری و مسایل و توضیح قواعد
 هیچ بر دقیقه ممل و نامری قویم همان عنان غری مقصد بعید جابنه معطوف قلوب
 مدت مدید لطف عبریدن عزیز استعال ایلدی طبعی کاساعت امتیق اول لقله
 الفت اید مدی و قدم زهنی اول زیانله صیق تپی و طریق حفظ جانیه کید مدی زاهد
 هر چند که یاب تعلیم شرایط جد و جهدی نقد ایردی انک قوت در آکمی مساند
 اتم زدی و هر باری که سوره زار خیانده تعلیم تفهیم تخمین آکری و سعی و اهتمام نهان
 ذکر دی شاخ امل اوزره ثمر حرماندن غیری شسته مشاهده قلردی **بیت** اگر از غرن
 توفیق عطای نرسد سعی سودی نکند و جهد بجای نرسد بر کون زاهد ایدای ممان
 عجب صعب و بر لقب طریقه کدک و عظیم عذاب الیمه از کتاب اندک نفس ناطقه بوزبان
 موافقت ممکن دکل و طبعه بولسانه مناسبت مستمع دوز بوا حذر ناک و کاد سوار
 فایز اول ویر میدانه کجولانه لایق اولیه قدم قومه و سن بومستعدن بهر مند اولی و
بیت در هر چه نمیتوان یست آوردن حقیقت بهر زعم ضایع کردن کین کدو ناک
 اسلافی طریقتدن حقیق و آبا و اجدادی روشندن حقوق غیر زبانله تکلم و تعلیم انک
 منج استقامتدن بعید و مذهب عقله فکر غریب دد ز همان ایدای خلاف صواب
 اسلافه انداد اتمرم و بد رقه تقلید بر طرفه کتمرم و روشن رفیق عقل و طریق توفیق و

غمیتقدن کچمزم که تقلید کند اغوی شیطانند و تحقیق هلاک منهای صدق و ایقانید
 حاله آیت انا وجدنا اباءنا علی انه طفلان یا زحکان تعلیم کو شال دوتا و حش آید تعلیم
 جانب داران السلام تحقیق میل ایده لر و دیده یقین که یهدی الله نوره من یستأبر تو
 انوار مشاهد قله **لربیت** آنکه آواز بر تو تعلیم جست هم سوختی به بیند هر چه هست
 از تحقیق تا مقلد فرمهاست این جور درست و آن دیگر صداست زاهد هله بز حق مصاحبی
 ادا اندم و شرط مصاحبی بر نه کوردم تور قری بود که مجاهد نک عاقبتی ندانم و طاعت
 ملامت مودیا ولوبت خالیا لسان فرنگی برلم نکل ایدرسن قیل و عیشرتک لغتله
 بقیر ایده بلور میسین ممکن کچون اکثر روز کار نکرا لغت عبری بر صرافایه سن لغت
 فن تکیدن دور دوشه سین و زبان عربیله ریخی تکلمه قادر اولیه سین و سنک حاله
 اول زانغ مشایه سندن اوله که رفتار کیکه هوس اندی کند و رفتارن او نودی میمات
 استغنا زاندم که بنجه اولمشد زان **اول حکایت** میزبان اییدی روایت ایدر که بر
 کون بزاع کوردی که بزاع کنارند بر یک در خی خرامان خرامان کیدر و اول رفتار موزون
 دن ظاری کدویه مفقود ایدر **بیت** بیک نوبت کسوی من خرامیدم بزم بر دی خراما
 نوبت دیگر بیا تا جان برافشا زاعه کیک آرام و خرامی لغات خوش کلدی و تناسب
 حرکات و سکنا سندن سحر و مستحی فالیدی آخر اول استیوه الله خرام سودا سوبیدی دلنده
 ظاهر اولوبت اول سوال اوزر رفتار خیالی صیرنده جایگزین اولدی فردی ملازمت
 کیک دریه کمر بغلیوب سودای کسب خرام الله سور خواب و آرمی کند و به حرام اییدی
 و درو شب دل حرکات بوالغیه تقلید ایدر **بیت** پوسته کیک اردنجه کیدر دی و هسته
 کیک خرام و جلوه لوبن و رفتار و شیوه لوبن تماشا ایدوب اکا لسته ایدوب و بریک
بیت ای کیک دردی جلوه کنان میکذری کنان کنان من از عقب میایم کیک خوش رفتار
 بر کون کوردی که بزاع بد کردار انوک خرامنه تقلید ایدر و حرکات ناموزون و
 سکات نامطابق عقیده و شوپ کیدر **شعر** یاسندن سایه و ش بر دم کسلر او تانم
 اکثر احسنه بلبر اییدی بای تیره رویا هر من دیدار همواره عقیقه کیدر سین و خرام و جلوه
 تماشا ایدر سین نو تدم مقصود رک ندر و بوسودان سکا سودنه زاع اییدی بای
 زیبا خوی خندان روی **بیت** رفتار تودل بر دم کنون زمت فزیک کنان از زچ دل
 میگردم لمش اولکه نکاسنک رفتار ک سودا سی و شمشد بنجه مد تد که قد سچ کیک
 والمدن کیکه بو هنر تعلیم ایدرم امید در که بو هنر سببیله پای افتخاری همسر لم سونه

دن

قولوب

بین الامثال والاقران مشارا الیه بالینان اوله کبک جود زانک بوکلان اشدي مهنقه زنا
 • ایدی هیات هیات خرب فی جدید بار دے آیا تو کجا و ملکایم • نیم خرام صفت
 سنک رفتارک صفت جلی ذاتیات • علی حال قابل ذوال اولم • وبالذات لا یزول باقر
 بنمراقدن سولیم • سنمراقدن بن یا قدن خبر و یورم • سنمراقدن • سبزنفاقی
 ده کن کجاست تابکجا • ای کجای بوباطل خیال دن کج که • بوسوای محال کج کج حاصل اوله
 کج • بکذا که این کمان سازوی تو نیست • زاع جواب و یری • الشرع ملزم • چون
 بومر شروع اندم • فزون و فسا نعالیه رجوع المزم • و نامقصد معهوده • واصل اولم
 شاه راه مقصود دن طشتر کتم **بیت** کشتی صبر بدیای غم انداخته ایو • یایم یرم
 دران بالکف آدم کهری • بیچاره هر چند کبک عبقمه کیدوب افک خرام و جلوسنه
 تقلید ایدی • اندن مردم اولد قدضکر عینری رفتار قدیمین دخی و نویدی هیچ
 و حله رفتار اصلیه به رجوع میسر اولدی **ع** آندست نداد و این شد از دست
 بومشلی کتوردم تابل سن که سعی باطل اید سن • و بهوده بره زحمت چکرسین • و تخم سبک
 زمین سوره اکر سین • و دشورد که الحق خلاق اولد که بر عمل اشتغال اید که
 نه حرفنه لایق و طبیعنه موافق اوله • بوحالنه بینه همان اول کجایت که نا اولد
 فراغت ایدوب دهقانغه مشغول اولدک • و عاقبه الامر بر مقتضای الهی اوله
 و لای هولاه • ایکی سنک دخی سرشته سین الدن چقر دک • و غربت بلا و کربت جلاده
 بیکون و نوا قالک **بیت** کتم بدیم جان و بوصلت برهم من • جاز دادم آخر نرسیدم بوصا
 همان نصیحت مینای سمی قولله استماعندنا امتناع ایدی • و از زمانده دید و کی بی
 لغت عبری تحصیل اید و کندن عینری کند و زبان دخی و نویدی **ع** الماول کلدی
 کندی بوالدن • بود اول کسه نک داسانی که کد و عرفند زوار کله و کد و یه
 مناسبا و لمن صنعت هوس قل • بواب حکمت مناط ملوک حرم و احتیاط منعتقد
 بن و لحد که بروالی که خطب حاملک و ترقیه خلاق و رعایت رعایا و استیصال اعتدای
 مایل اوله بومعانی دقایقه تفاکر لایق و تأمل صادق و بوجیه عامل اوله
 و درو کور دمی که هرید اصل و زهر • مردم اصیل و پاک کهرله مساوی و معول اوله
 زیرا که بجه فرومایه کد و لورن ستمسواران میدا فضل و هنرله هبنایه و همسود
 ایدرن و مضار کهارتده کد و لورن لاشه اندیشه دنا نلرک فرس فراسله هبنای
 خیال کلورن • و باوجود که انلرک نوزینه ده ایرمز لورن دخی کورمز **بیت**

باجماع جم چگونه تواند معارضه. و خود به در و لعل مرجع شود سفال. اگر عیلا یا نه
 تفاوت مراتب انسانیت ندید و یا از آن واسطه برگزیده او توبه و او اسط
 افاضله و مقابله آورده. جهانداران و مهابته اخلاک و کلی واقع و لوب. بوجه لك
 آثاری بنیاد ملك و ملك سازك اولم بوسیدند كه سلاطین سلف نا اهل و ناخلفی تعلم كذا
 وصفت استیفا و سیاه و نفع ایدر لودی. زیرا كه چون بوسم مستخر اولم از باب حرف
 معترض اصحاب دولت و كلیه آریاب دولت اعمال اصحاب حرفه آریابند اجتناب قله
 لاجرم آنك مغرور شایع و مستفیض و لوب با سبب معاش خاص و عام علی الاطلاق غفلت
 و نا تمام قله. بوسیده جمیع صنایع و اعمال اهل و اخلا و مطلقا و لوب بوسرك شر
 مرور زمانه بروجه استغال بوله كه سیلاب تدابیر صایبه بولم انطفا محال اولم.
 پس خردمند و مدرك و هوشمند متدارك اولدرك استماع نصیحتی علمایه مواظب و لوب
 اتباع مؤظف حكای ذممه واجب به تا الترك فایدند نذر بجه و مند اولوب ثبات
 بحربه نذر انشغال بولم جمیع اموری است و مستند و در وصف غفلت و بجه اولدرك.
نظم اكادیر عاقل اولد لر خردمند كه كوش هوشله اضعا ایده بند. سخن كوه در در كوشند.
 اله ذمه كه كوه خردمند. بود رج ایچدی كی در رج نهای. طلود در سیر در معایف
باب دوازدهم صفت حلم و وقار و تمكین خاصه ملوك و سلاطینه زما
 خلفت ایدر كن یا ایدر. در كیاد شاهنشاه كامكار حكیم بركواره متوجه اولوب عباد
 شكر بار و كفتار كوه نثار له ایدر **بیت** تا اندی كه ای پریكانه. نظایرك كوز مدی
 چشم زمانه بیان لك اولطایفه لك داستان كه حرف اضی و صفت اسلافند از اخلاف
 قصد ایدر قباله مناسب و لیب و مطالبه طالب اولم و بطولوی دیده ارا دند و بحجوب
 اولوب كار اصلی و حرف قدیمند. رجوع ممكن اولیه كالا حكمت باب حكیم كامیایدن ملتسمند
 كخصال شاهانه در بنج خصلت زیك سوره و پسندیده بیان قلنه و ثبات دولت و **نظم**
 ملكت و استقامت امور و استمال قلوب جمهوره نه صفت اولم ایچدی و صفت كور میسندم
 سلاطینه لازم مدركه حلیمه كاد و بردباری و وقاری پیرایه روزگار ایده. لولا
 خاطر قاره بوجطان ایدر كه ملوك بواجب صفتند كه حلم و سخاوت و بشعا عذر و قسطنی
 اهدر و اندر نسبت بوصفا دند قسطنی صفت مقدم حكیم واجب التكرمك لطف عیمنند
 رجای عظیمد كه فكر عذر كشاید بوشكلا نكره استباهی حل ایدر ای صفا **نظم**
 بویوزدن بحجاب خجانی نفع ایلیم **شعر** خوشاهك التماس ایلدی كوش. نیه در حكمت

عواص

المدی
چوش

در عیای قهرمان هند خاورد سکا فرمان را و سوز هفت کشور. احواد اخلاق نبلجا و
 زمین و احسن اوصاف سلاطین عدل آیین حلم و رفق حسن خلق در کرم نفوس بی عیون خلقند
 انظار معظم و مهیب گردنورد و هم لشکر و رعیت انوار خدایه دل و جانانه غیب اید
 اکابر و اصاغر اندن راضی و شاکر و آبی خیر له و اگر او لور که و لو گشت فضا غلیظ القبل
 لا انقضوا من حولک کلام میامن انجام سلطان سر بر رسالت و قهرمان مالک جلالت
 علیه افضل الصلوات و اکمل التحیات دخی بونی اشعار و اعلام اید که سعادت نبوی
 و مرادات اخروی حلم و رفق و حسن خلقه مبتنی در که من سعادت المرخص خلقه و کار لطیف
 ان یکن بنسب اولی صفت فر برده که بلا شاه جهان پناه انلک بعضک بعضی او زده رجبا
 اشتباه بورشد را رباب تخت و تلج اوجنه دخی محاسن در کنش شجاعت همیشه لازم کلد
 اما حلم و سخاوت و احتیاج دایم در بر حلم و سخاوت انلک شجاعند من مدد خود فایز بود
 بعض خواجه واصل در و منافع علم مشام عام و خاصه حاصل در و صیغ و کیر غنی و فقر
 حضرت فر برده ید احتیاجی ناکر برید و فایز صفت حلم اول یکی خصله نسبت ملوک که انهم
بیت هر که در دیوبت نیکو بود آرمی از آدمیان او بود طبع شاهنشاهی به پوشیده
 اولیه که نبات و وقار بلا شاهله زیبا خلقند و حلم و تانی ملوک جهان به رضایعتند
 زیرا که انلک فرمای خلقک مانده و جانده سارید و او امر و نواهی نرم کافه اعظم اله
 جاید پس کر نفسلین زیور حلم و رفق قلله آراسته قلله لر میکنند که در چشمش بحکم ترا قلم
 اهلی کند و لن یی غیر قلله لر و نور و خفتلند خلق عا که از ده اولوب خدمت ملوک
 مستقر اوله لر و اول سبیل جهان در نظام و انتظام کیده و جانان و خانان لر عرض
 هلا که در شوب جهانیه نفر و نظر دایه **بیت** تانیدن اتمه صاف اجنات امور
 سیاست قلله شتاب که در مدد بیک خوفه وارد ز حال و یکی کشته زنده خلق حال
 فضا که بلا شاه آب سخاوت که انون رو زکارده آتش فقر و افتقاری سوینده و یا
 آتش شجاعت که نبات وجوده خرمن حیات بدسکالی کویونده پیرایه حلدن بهر و کجی
 شیه جنایله تر چشمه سخای بتره قلله و چشمه بی کجا اهله هزار دشمن بدخواه ظاهر اوله
 اما اگر ارباب سخاوت و قصوری و تاب شجاعند فوری و لسه علم و رفق و لطف خلق
 الیه رما یا و لشکری شاگرد خلق میسر در و اهل عالمی و اوله بی آدمی رفیق طاعت و سلسله
 افتقاد و تا بعینه حکم مقتور در **بیت** خلق آدم کر کرد کم کلوشنوی اوله
 تا که کلوا رجحان العز کسل روی اوله **بیت** خلقی را از زمان بکار آبی که خلق جهان

حلدن غیری بدو که لازم دارد که ثبات و وقار در دخی منصف اول که علم ثبات غی المثل علم
 و موم عسل در فضا که مکنه کمال حله آسانه و پیرایه و پیرایه صبر و تحمل ایلم بر است و البته
 چون اند ثبات و وقار اولیه عاقبتی تمکین و خجاستی خفت و طیش به سبب اول تحمل
 فایده اولیه و اول صبر بر فضا و اول حله مری کوریه **بیت** باث ثبات در طریق برده یار
 همچو که هر که تمکین پیش دارد بیشتر دارد سکن و بلا شاهد از مدد که هنکاح حله متنا
 هوای جایز کوریه و محل خسته نفس بدو فانی و او بر میه که غضب شعله آتش سبب
 و بر بخت در که مری ندامت و پشیمانی و ملامت و پشیمانی **بیت** خطر و آشی آتش غضبنا
 غضبنا که اول و این خطر ناکه دشمن در که صفت علم خاصه رسل عالی جبار و وصف
 غضب و سوسه شیطان و صفت کلابه در ارباب تصدیق و احباب تحقیق بوند اوزر نه
 منقول در که سؤل مکنه که قوت غضبیه مستوی اول صد بقدر رجوع سن اولیه نواد
 کلات حکم کلمه در که حکم در التماس اول ندی که متفرقات حسن خلقی که در جمع المیه
 تا انک صیغی النساء آسان اول بورزی که ترک غضب مستجمع جمیع حسن اخلاق و احسن
 خصال در خشم و غضب مستلزم قبله قیاح اعمال و فضایل افعال در **نظم** خشم و کین
 وصف سباعت و دوان هر که احشمت و کین از بدان اصل خشم از دوزخست و کین تو
 جز و از کست خشم و دین تو پس تو جز و دوزخی بر هو شد و جز و سوی کل خود گیر و در
 و دخی ملک کون که بلا شاک بروزی نایح کامل و شیر عاقل فاضل احیای اول جهند
 که اگر آتی غر و رجاری و غرخت کامکاری منبج علم و برده باری در تنی قلمه و زیوصا
 تدبیر مناصح طریقه راه خلاصه ارشاد و ادب جاده سکون و وقار و زده ثبات
 و برقرار قلعه و نوسه دار و موعظه سوزناج عدالت و اعدال و رب است سلامت
 اوزده استقامت و بره ناموا به فضل کرد کار و میا من علم و وقار و خلوص نصیحت
 منت و زیر کامله جمیع اموره مظفر و منصور اول احیا ناسا بق و هر جانه که توجه
 قلعه فتح و نصرت رفیق و قوین و اقبال و دولت نامر و معین اول اگر احیا ناسا بق هوا
 و موافقت نفس بدو زمان سببیه تا مل و تدبیر بر حکمی نفاذ بدست زنده رای عالم آری
 و ذی روشن ضمیر بر سر ضرری تسکین بول و تدارک خلل و تلافی ذلالت ممکن اول
 نه که اول بلا شاه هندک قوسله خصوصته واقع اولمشد رتاری استفسا ابدی
 اولمشد ز اول **حکایت** برهن ایادی اجارده کلمه در که دیار هند و هیلا ز نام
 بر بلا شاه واریدی که کوز و دقانی بیکران و اموال و خزانین پایان ایدی **بیت** تیغ نصرت

مطلب

گسترده دین و دنیا منظم. و مع دولت پرودند و ملک و ملت را نظام. سلطان روی زمین
 انواع مفاخره ممتاز و اتم شدی و خواجه چین و مباحثه از اصناف و آثار اختصاصی شدی
 یکی فرزند و پسندی و آردی که چشمه خور و چهره خوبی روی و جلوه یزدان چون نور آفری
 و ماه نوسخ بام فلک دنا کیلو بطراوت دو و لطافت ابرو لونه بقری بری تو غنچه دل
 سکاره کمان و ارجه نشینان صوامع انزوا می کند و به آفریدی و زنجیر لطف تابندایی
 بر لبه جانین بیا رستاد عشق موی کسان سلسله درده چکری برینک نظاره اعدا ال باکی
 جانفرایه حسرتند و سرو می نک آرم و قرار می دلدن و شاخ چارک عنای الدن
 گمشدی و در قاربعیت و حرکات دلفری غیرتند و یک تیز تک خزان کند و به خرام
 اتم شدی **بیت** برینک لاله و تو زد و خشان. برینک لبی لعل و خشان. هر بری باو
 جمال و صورت کمال حسن برینک آراسته و نهال جمال لری زهار هر و کمال برآسته ای
بیت کسور چشمه بری برینک. مای سید بری برینک یک **بیت** چشم کرد و صورت و سخن
 ندیده اینچنین. بر چنین معنی و صورت صد هزاران آفرین. بر سهیل معنی دیر لوری و بر سینه
 ماه ختنی دیر لوری. بویاکی برک مادری از دخت بر دخت نیک اختر ایدی که بر شک
 قارض نکیند و روی عروس آفتاب مستور حجاب اضطرار و شرط طریحین چشمتان
 جعد سنبیل بر پیچ و تاب ایدی **نظم** جمالی مهر عالم تاب غاب. بری برینه اعضا آستان
 طو نامش غیب فرخته فانی. کش قدیله سخن جمالی. قز دش خری هم کل کل اولمش
 لب جان بخشی عشاقه مل اولمش. یوزا ووب کوشه زرینه منکوش کلیله نرگس
 اولمش ارم خوش. قمر همنه سیدی عنیفینک. شکرم شیرین سبزه برینک. باد سار
 اول که زنی مانده و اول یکی فرزند پسند اول قدر تعلق و پیوندی و آردی که بر آن
 انلرس قرار می اولمزدی. و بر لحظه انلری کور مسه شربت زندگاند لذت بولمزدی
 و پروزی و آردی که اکابلا دی بر لوری بر بزد کوا ریدی که کفایت دایله مشهور و و زار
 عقله معروف و مذکور لیدی. دلایل فراست کار دانی و شواهد ریاست و کشور ستاف
 چهره حال و سیای افعال نه کج ایدی و مآثر صدق و اخلاص و میامت کمال اختصاص
 جیل و ابعادات جزایله سنده و انج ایدی زیان زمان و صف کالنده بومقاله مستکم ای
 و بلبل لاطفه کلوا شرح قدر و جلا نموده بوابات حسب کمال مترنم که **نظم** ای
 آصفی که صاحب دیوان چرخ راه در مجلس تو مضرب بالائی رسد. آنجا که کاتبان تو سخن بر
 میکنند حکم قضا بصاحب جو زانم رسد. و کاتب السر بر دیو بی نظایری و آردی که بر

تر جرح انوش حسن بیانی گمان چکمه زدی. و منقذ فلک قدم تا ملله مداح بدایع صنایع
 چکمه زدی کویا که تفریح خانه زبانی سخن از اسرار فصاحت ایدی و مصر بر زبان خامه مطلع
 انوار بلاغت هر معانی در لیرین که الماس فکر تله دلوری هماندم ذهن تا فی سلب جباریت
 زیبا و عقدا سقارات غزاده نظم ایلوری و هر لطایف کوه لورین که غواص فکر تله بدای
 خاطر دز استخر ایدرد که **نظم** صراف خیالی نظر خردیدارن بازار معارفه عرض ایلوری.
بیت معانی تر جانیدی بیانی. فصاحت اهر صان سبحان تانی. و مراکب خامه سندن بر سل
 سعیدی و ایدیدی که میدان دزدیده باریکی سرو و آتش کی کرد ایدیدی و دندان خامه اسکاخی
 قند سنک و آهن موم کی برنم ایدی اگر چه هر زمان کوه آهندن بهمان ایدید و از خلاف
 عادت بروم ایدیدی که آهن اهرم بهمان ایدیدی علی الدوام ستون کیم مقامه سکون قلور دیک
 او خطوف معبود اوزده بر بیستون که چهار ستون اوزده روان ایدی **نظم** سوده بگرد
 سر شریف سایی. رنگ شقوف زوشده شکوف ترای. بخش خرطوم بستان کند. از در افک
 ز کوه بلند. ایکی فل شرف سی دخی و ایدیدی که بغایت شکوهند و خستاجسته و ضخامت هیکله
 مانند کوه البرز و اوند خرطوم چو کان مثالله سر کرد نکشان کوی میدان و پای عود کردار
 کرد نکشان از الله علیه خاکه یکسان ایدردی و دندان لورین ایلیمه سینیه اعدادن شایع
 مرچا بودرد لوری و مستن عاجله معدن بدن دشندن لعل بدخشان اچمرد لوری **بیت**
 فلک طوبینه ایلردی بری خرطومنی چو کان. اورردی بر شیر اسانه نیر و دندان. بریدن
 شاخ ندانی صا لوردی اهرم سایی. قلور دزی خلع خرطومن بری کود تریابه. و ایکی خنج
 شتری و ایدیدی که سل جشما هامون نورد کوه کوهان **بیت** سعادت سیمی اچون کوشی پیکان
 کراست طوبی اچون بونی چو کان. بوایه کریمه که افلا نیظرونی ایلا کایف خلعت **المرک**
 شانده نازلی اولمشدیه که غدو هاسش و رواحها شهر اول لایه پشما و دشت فی سائ
 و صف حالند. بیا ز بوز لیس ایدی بر کجه ده برسلق بول کیدر لوردی بلکه بر کوند ربع
 مسکونی طی ایدردی صلابت اعضا و متانت اجزاده المره نسبت قرص خاک بر باد.
 خنیر ایدی و جرم اولاده بر وصله هر **بیت** هامون نورد کوه و شول بتل کرده خوش
 هر دوز تاسخ خادکن تار و زهر شب بارکش. و برسد خراج تیز کام **بیت** سعادت خره
 الله رخشان کوزی براق صان برق درخشان. سیمین زدن تکام بر سیمین بی مانند
 و اوردی که اگر عیان رخا و لکامن زها الله لر صبا جهان پشما ارشدن از تر کور دز
بیت الله آفندن لعل باره. او لوردی کوش چرخه کوشواره. غیابینه ارشتر بیج عایض

ایقداس اولم آکارق خاطف تا سبز خک فلک حوالی کو خاکه دایرد اولوک نظو
 اسب کورمشدی و تا البق لیل و نهار عرصه اوارک سایرد اولوک مانندی بر ستمد اشتمه
 مشد **بیت** تاشاه روح بر من جسم شد سواد اسبی خوا و ندیده درین سبز مرغزار
 و بر تیغ آبدار کوه بخاری و اریدی که لای شاهوار که آراسته و جوهر تابدارم ^{پست} بوی
 کویاکه صفه سبز زاری که در و قطرات شبنم ابله بر نم ایدی یا ساحه سپهر ایدی که نوا
 کویاکه بخشی و موسم ایدی جوهر ایتی صفه الماسید پای مورچه کوسر دردی و تخنه
 میانده بر مکر ظاهر قور زدی اول تیغ دکل بلکه بر تیغ ایدی اما خون باران روی
 پربانی بر جوی آب ایدی لیکن آتش افشان **بیت** چون برک کند ناست به سیزی ولی
 شود در بوستان معرکه چون شاخ ادغوان نیلو فو اندر آب نهان باشد این عجیب
 نیلو قریب کوشده آب اندر نهان ملک بومند کورانه کمال مره به دل بسته و معلق
 ایدی و هوایه سلاطین آفاق اوزده اندر له متفاخر و متفوق ایدی اول اقلیم ^{همه} برا
 بر طایفه طاعنه و اریدی که دین قوی و صراط مستقیم منخرافه و لشکر دی و خلق
 عقایدی متغیر قلوب و بکایه ضلالت و هاویه جهالته متحرقات لشکر دی پادشاه
 اولدور که انلری اغوا و اضلال خلق و ابطال و اخلاق دین حقندة مجرور و جبر ایلد
 منبرجرا و ملدیلر و عادت قدیم و احقاد سقیم و راه نامستقیملر ندن رجوع قلدیلر
 آخر الامر پادشاه حقیقت ملت و غیرت دین و دولت مقتضای اوزده اندر دن جم
 غنیر و جماعت کیری هدف یتر و علف شمشیر ایدوب خانمانلر نه آتش نهیب غارت
 اوزدی و زن و فرزند لری قید آساره و ذل خسارت گرفتار قلدی اول جماعت دور
 یوز عدد کمسته که فزون علم و حکمتده نه مانند و انواع دانس و معرفده بهر مند ایدیلر
 حصن امان و کنف احسان پادشاهی بهر متحصن اولوب فرمان عالی بومنوال اوزده جاد
 اولمشدی که انلر ابریه سر بر اعلا ده اودام خدمت اوزده قائم مقام اوله لزانلر
 دخی بالضروری امر استلال ایدوب خدمت آستانه پادشاهی بهر اشتغال ایدیلر
 و ^د هکام انتقامه منظر و مترصد اولوب فرصت کوز تدلر تا ملک بر کجیر بر عرشده
 صوفی ساغرالینه ساقی خواب ایدوب نکسلون اولیک ^{سیر} پسترا استفامیدن
 استراحت مشغول ایدی ناکاه آواز مهیب و صدای غریب اشیدی و اولوک هول و کسیندن
 بیدار اولوب بر زمان تا مل و نخل ایدی **بیت** اویندی بخجی کبی اوینوسدن بر غم
 چکدی بود و سقور قور سندن بوانلرینه خواب غفلت غلبه ایدوب **بیت** بلای

خیا له اولدی سوار غیب صحرایی ایدی سگار عالم منامه کور دی که انکی باهی ماه کی تابان
 و شغفه لمعاند ز دیده خیز و عقل حیران دملری او زده طور و پشاهه سلام و یرون
 ملک نینه بیدار اولدی و اندیشد و رود را زایله نینه خوابه و آردی نینه کور دی که انکی بط
 سرافراز و برقاز کور دند از اج هوا به پرواز ایدر از چند نیکه سگار اولوب اما برسی
 بکس شاهه آغاز ایدر ملک نینه مستبه اولوب بو واقعه نک و قوعنده متحر اولدی کیدر
 نینه خوابه و آردی و عالم و یکه کور دی که بر مارا زدر کور خطی بسیر خط و خط و خط
 و سفید لمعاند و منقطه خلخال مثال ساق ملکه حلقه اولدی و اول و افی ناخوش طلق
 اول شاخ صندلی بی محکم طودی صاردی ملک و همد نینه او یاندی و اول با نجه لری
 که و لایه رجه متخله دن کور دنی نری محزون و اندوه کین اولدی کین اخیری که کل
 خواب کسان کسان آلی عالم منامه کور دی آینه خیالنده موصورتی کور ستر دی که
 فرقت تا قدم شاخ حیران و فکرم بقم کیم اندود اولمش و دهان و دندانی با قوت
 دمانی و عل بر جستانی کی خور آودا اولمش بکس شاهه بیدار دل بوخوایدن نینه مضطرب
 و منفعل اولدی و خدام بارگاهد ز بعضی سن آگاه اتمک استدی ناکاه نینه خواب
 اکا غالب اولدی و سزایله مشاهده قلای که برق چمند کوه گذار و عمر کرمی کی سیز
 زفتار بر ستر سفید رهواره سوار اولوب عنان غربی جانب شرق منعطف اولوب
 کیدر و هر چند که اطراف جوانبه نگاه ایدر خیل و چشم و خواص و خدمت انکی پائنه
 فرا سر کورود رکاب نجه کیدر ملک نینه بو واقعه و حشمت بیدار اولوب الیخی دفعه که
 خوابه و آردی کور دی که باشند آتش یاغش و شعاع شعله سی اطراف جهان منتشر
 اولمش و بو واقعه نینه چشم شاهه دن حجاب خوابی دفع آدی ییخی دفعه که خار خونی
 شراب خوابله دفع آدی کور دی که بومرغ انوک باشی و سنده طرود و منقار نقا
 انوک فرقه او رو و بوکه مشاهده ایدوب شاهه بر لغه او ردی که حوای بارگاهند
 اول خدام فریاد اندرونه واقعه حادث اولدی اوله دیو کند و لرن پایه تخت اندون
 ملک اندون تسکین و تسلی و یروب دوند و کیدر بکس شاهه بومرغ واقعه لک نمیبند
 مار دم بریده و مردم مار کوبه کی پیکار اولدی و و همدن کونه چهر رنگ از غوان
 اکن بک زعفران کی برقاز اولدی شراب خور تاب باشند ککیدی و خار اضطراب
 دماغ خنور زخایا ندی کند و کند و به خطاب ایدوب ایددی بونجه نقوش بوقود
 و صور کونا کوند که کلک قضا باشد و مرقم قلمش و بونجه عساکر قن و کونازیل

دن

بخند که بری بریا رنج قدم هجوم آمدند **بیت** نشست یکی عید آسوب در حوا
 نازد یکی فتنه بلای دگر آمد آیا ب صورت واقعه به مشکله در میان ایدم و بوقضای
 بوالبعی عینه معتره بیا نایدم بواسر که می خرم قلو کرک و بوجراحه کیم در هم او می کرک
ع ایزد در کو آکویه و در زمان زکیم جویر القصه بقیه شی هزار غصه ایله صبا یو
 وگاه امر القیس و ارسیت پیره دن زبان شکایتی دراز ایدوب بوشعری تکرار ایدوب
شعر ایایا ایها الطویل الی الجلی بصبح و ما الا صلیح منک بامشلی وگاه آرزوی
 طلوع تابش صبح ایدوب دیردی **بیت** دلم رانچند نالان داری ای صبح دی زنا آخر
 داری ای صبح تا اول زمانه دکه طرک زلفش تار عارض سین نه از دن تار و
 اولوب غزه غرای صلیح دیدار دلدار کی اسکار اولدی و غرض غایله و عبرت دماغ
 کیند اغبر و خورشامه کافی دلم طولدی **بیت** دماغ زمین زلف آفتاب ز سرهام سودا
 برآمد زجالت جو ز دست تقدیر جمال جهان دوز افروز دن نقاب لای کو روبر و خنجر
 سر بر کوزن بلای تحت میا کوزن و زره او توردی و صلا ی حد لوز با شوم صلیح
 جهانیه یوردی **بیت** کنس کین و لوب سلطان سحر خیز جیغ بختینه دیوان ایلدی یو
 طایفه بر اکتفه که حلال مشکل و علم لغیر و تدبیر و ناویلده ماهر و کامل اعتماد استند
 دیمو قلدی و توقف و تکلف اولها یله واقعه لری مشاهده اندوکی کی علی التفصیل
 بر بر تفریادی **بیت** دوشینی ایلدی نالاره تقریر دردی بودوشی ایلک باکا لغیر
 چون نالرا شای تقریرده سیما ی شاهده آنا خوف و هراس احساس اندوکی شرافت
 زنده الهات و روبر استدلر بوخا بلر بغایت همنا کدرو بو واقعه لری خطرناک
 معلوم دکلدر که بر احد بوزمانه دکه یومرته هولناک واقعه لرو رشت اولم یا اهل
 لغیر حبسند ز برفد بونوع رو یا استمن اولم اما سؤیله که ملک شرف اجازت بود
 تازنده لرا اتفاقله بنیدملر تا بوفد مضاف اولن کینه مطا لعدیدوب تا مل
 کامل و تخصص شاملیلر جمیع جوانین احاطه قله و ز امید در که کمال حدس و کیاست
 و صفای ذهن و فراست معا و نیله بومنا ما تک لغیرن عنقریب پایه سر بر ایلدی
 بختندره و ز جلیجرو دفع عزم ممکن اولن داری دینغ ائمه و **بیت** سخن دان
 نابدیشه راند کلام که نی فکر باشد سخن نا تمام شاه چون اجازت ویردی کدیلر
 و جمع اولوب بر بر یله مشاورت ایدلر و خبث نیت و لوث سیرت و صورت لردن
 سلسله استقایی بحر نیکه اقدام ایدوب بری بر یله ایدلر **بیت** کلک ایدوب بر اول ایدوب

اجتناب باید بلیات نکرهانی که هر یکی بن جان و هلاک خانان سلطان خنجا مستلزم اول
منظر اولی که زنده که کافیه ارباب علم تدبیر و تاویلی و منافات زوال ملک و هلاک
ملکه دلیل اید و گفته جانم در ملک اندرون چون بولکات خوف آنکیزی استماع ایدی ترسان
هر اسان بولک بیدگی بر ندان اولوب عنان ممالک و ممالکی اندون کندی بر زماندن حکم
کند و من تدارک ایدوب ایدی بوجلی تفصیل و بوسکلی حل امدت بقیل واجد که مقام
اطنابده ایجاز و محمل کشف و اظهارده تقیه و الفاظ غیر مناسبه اندرون خنجا
حیله بی کریم ایدوب نظیر تزییر و نظیر تزییر و پراگند و نظیر و بقیه انواع عیرو
شعبه و کوستر و ب ایدون اول ایکی مایه که در ملری اوزده قیامه کلمه ایدی شاهک
فرزند لیدر و اول مار سبز که پای مملکه طولا نشیند غایران دخت و اول ایکی بط
زنگین ایکی فلسمه کتیر و اول قاز بزرگ بیل سفید و اول استر هوار سمنی صبا
و قنار شاه و اول ایکی فراش باید ایکی شتر بخنجا و اول آنکه فرق شاهده مشعل
ایری بلار و روز و اول مرغ که منقارین فرو شاهه اوزور که کمال بیدر و اول غنچه
بدن ملک آنکه آلوده اولمشادی شمشیر که هر کار در که فرو سلطان و دوق و تن ناز
آنکه زنگین قلی در لوله بر حیتور و بواقعه لک دفع تأثیرده بوجله تدبیر استوز
در که ایران دخت قاول ایکی سر و وزیر و پیلان کوه بیکر و بیل سفید و کمال بدست
بخنجا و اسب بی نظیر اول شمشیر آب شکل آتش تأثیر قتل و لوب خولری بر بوجله
اولنه و اول تیغ آکون شکسته اول کشته لوله زیر خاکند مدفون و کله و اول خوله
براب زن تربیت قلوبا کاملکی قویه و ز و جمله مزعزای و خواص مشغول اولوب افسوس
اوقه و ز و اول خوله ملک الله و قی طلسه یازده و ز و جمیع بدن اول دله شخ نیم
یکی زنگین اید و با و ج ساعت توقف قله و بعده آب چشمه ایله سرو تن پاک ایدوب
روغن بادام ایله بر باد و ز تا سق قی اول ز بلیات با ککلیه مندفع اوله و محال و
مستعد که بوسحاب ظلمات بوقاب تدبیر دن غیر یله مرتفع اوله **بیت** در دفع بیک
که نصیب تو میاد تدبیر هینست که تر بر افتاد مشا چون اندون بولکات وحشت آنکیزی
اشتهای آتش دهشت خانه صبر و سکون تار و مار و باد خشیت خرمن آرام و حضور
هبا مشور ایدی و ایدی ای اعدا و صورت و ای آدمیان اهر من سیرت کرک ترک بو
سزک تدبیر کردن کرک دکلید و شربت هلاک بوار سزک علاج کرک ظلمات اندون
حاصل اوله آن آب جیاد زنده باد لیدر و خوشگوار دکلی و طایفه که بعضی کند و نصیب

سیرت

مشاره سنده در بعضی مدارسلک و مال و اسباب زینت جاه و جلال در هلاک ایدم
 انکه سزایخه را حصار و زندگانی در بجهله قدرت بولر **بیت** مرا عمل از برای وصل یارینا
 که آن دولت نباشد زندگی دیگر چه کار آید سز که حضرت سلیمان علیه السلام و بویار داشت
 استماع فکر مشرود و انکه کیفیت سوال جوابند از خبردار اوله مشرود بر اهیتمه
 استفسار اند که بجه اوله سند اول **حکایت** پادشاه ایتدی اخبار ده که شد که
 حضرت سلیمان صلوات الله علی بنیابریاد شاه ایدی عظیم الشان جمیع النور و حسن و
 طواریک کمر الفتیاد و از عاقر میان بنیان که شدی و منشی قضا منشی و لطیف که و
 ملک لایتنفی لاحد من بعدی طغری اسله مشی قشندی و سایر قدر و مرکب صبا که غد و قها
 شهر و وایها شهر انکه صف سیری نمونه سید انکه زین یکینله برین استیلا **بیت**
 فلک بنده و آفتاب غلام زمانه مطیع و جهان حکام شده انکه حتی بجان چاکوش
 زده و حسن چون طیر صف بر دوش بر کون اتفاق ما من بنی آلا و قد تجر حدیثی و حیثه
 مقربان صوامع ملکوتی در بملک مقرب آتی نزارنه کلدی و آب حیاتله مملو بر قبح
 کوزی و ایتدی مبدی کل شیء حل شانه و عظم بر هانه سنی غیر قلدی و بوددی که
 دیلوسک بوننگای زندان ناسوتدن روضه بر صفای و سید علی الفضای لاهوته
 خرام ایلده غوغای حق و انسند ز قور لوب حضایر انس و فراریس و سه آرام ایله حضرت
 علیه السلام بر زمان بونی فکر اندی که نقد عمر بر بهایه در که انکه نازار و قیامده سؤد
 فراوان تحصیل انکه میسر و عرصه زندگانی بر مرزعه در که اند دولت و دیهانی انکه
 و سعادت جاودانی حاصلن کو تو رملک مقرر دوا الدینا خرعه الاخره بر سر حال
 کوشه حیات کاشا نامقواندن را بحد و بر زمان مرکدن امان سبب تحصیل رضای
 رحمانا ولد و غی اجل ز بیک سیل زیور مینده یا تمقدن اولی اید و کی و اخذن **بیت**
 عمر ولد که بجه سودای زلف یارلم ینه بونددیری اندی که اکابر انس و جن و رکاهن
 حاضر در اما نل و حسن و طویل دیوانم ایوان اسمانه مماثلدر صواب بود که بویایده
 و محاوره که حد اطنا به یقیند ویم تاهر فکر که رقم اتفاقله مر قور اوله بوکاره پیش
 نهاد و هر دای که حتم اجماع و اجتماع موعوم اوله بویایده اساس بنیاد ایدم بر جمله
 انسان و بری و سایر بر جانور لوی در کاهنه دعوت اید و بیکله بویایده بخاوره و بوی
 خصوصه مشاوره قلدی جمله می متفق الکله اولوب شربت آب حیات بر بیج تدل
 و حیات جاودانیه که صلاح جهانیا نده مستظهر و منتشر اولوب ایتدی **بیت**

زین باید

در این کتاب
 کل نفسی
 فامون است و اگر
 مع

منصوره ۴

بر موجب

بخود ز حیات ابد و عمر بخلد کاینست دعا شام و سحر هر جوانا سلیمان اییدی عجا عت
 ایامه ساکن و عرصه و لایتم ممکن اولند و ز کشته باقی فالدی که خلاق مجلسند
 اولیه اییدی بولدی بویمار بواستیشاره و ز خبری اولدوغی اجلدن بوجمع حاضر کلد
 حضرت سلیمان علیه السلام اسبه فرمان اییدی که آتی جبت و جوا نمک کیده و هر قنده ایست
 بولوب آستانه نبوت منزله دعوت ایده چون اسب فرمان بنی اثمار ایدوب بویمار
 ارایوب بولدی بر موجب امر واجب لا دعای جانب دیوان حضرت سلیمان علیه السلام عت
 قلدی بویمار انوک دعوت اجابت اییدی و کلانته التفات کوسر مهدی نوبت ثانی فرم
 سلیمان علیه السلام کلمه متعلق اولدی سگ فرمان کدی بویمار حضرت سلیمان عت
 دعوت اعلام اییدی بویمار انوک دعوت طوع و رعیت اجابت اییدی و تراخی و تاخیر
 امثال امر ساق سعی شهیر اییدی چون بویمار کلام کلی قبول ایدوب دیوان آسان
 سالی حضرت سلیمان رسول اولدی حضرت سلیمان که خطا بایده اییدی بویمار
 سند بر مشکل استفسار اتم کر اییدی اما مشکل بر اینک اییدی که حال موجود که
 مشکل معبود ز سابق بوشه بی حل ایده سین بویمار اظهار عجز و افتقار ایدوب اییدی
 بنده نکه قدرت و دستکاهی اولکه مشکل شاه نبوت نهایی حل ایده بله یا انوک کی پاشاه
 سپهر اقتداره بجلین خاکسار بمقدار عز استیشار له نواز ش قله **نظم** بن بجه ذره ام
 که مهر ایدم دعوی مهر ایدم سپهر ایدم نه قد قلدی اوله امر و حیره که سلیمان اوله بولکه
 بیشتر من که باشم که مران خاطر خاطر کزدم **مطلع** قدیمی رسیدم معهود عادت اکابر علی
 مرتب اصاغ اسافل من لذن تفقد احوال اید کلمشورد و خداوندان نعم دعا کویان
 دولند استخبار اخباره و خصت و بر مشالور **ربیت** نظر کورن بدرویشان منافی
 بزکری نیست سلیمان باهر حشمت نظر ها بود با مورش اگر ظل آکی نبوت نهایی بند
 دولخواهدن بکره استباهی حل ایدم امید که بو خاطر بر فتوره بویاده هر نه
 خطور ایدسه فی قصور عن حضور موفور السوره عرض اوله حضرت سلیمان اییدی خطاب
 عام بونک اوز نه منفقد که انساندن کجیک جنس حیوانا یک شریفی اسب و خسیستی کلد
 پس سبب ندر که اشرف دعوت اجابت ایدن با اید سین و لشک اونی ساریت که سن
 کیده سین بویمار اییدی یا بنی الله اسبه کچه زیور شرف و جمال الله آراسته و زینت هزو
 کالیم بیروسته در اما و فامر غارنده و بی و جلاله مشدر و حوتان و نمک چشمه
 سارندن آیه صفا انجم مشدر **ربیت** از اسب صفا طمع نمی اید کرد اسب و ز و شمشیر

وفادارند هر چند که کل خست و دنا نکه موصوف در ولایت نجاسته سه روز و معروفا کن
 وفادار لوقه سید نشو و نما بولشد و حق گذار لوقه استخوانی که مرگ اولشد **بیت** ای
 سکه حلقه اخلاص در کوش محقوق یعنی آمر فراموش اول سبید بن بند اجابت حق
 حضرت که منبع وفا و جمع صدق و صفاد و یوفای لوقه استماع ذرات استماع ادم و
 اشارت قول و فکاره اعتقاد و بیا اولک امر نه امثال و اتباع ادم حضرت سلیمان بویار
 جویان استخوان ایدوب تمام تحسین ایدی و قصه تحریات جا و داند و سکای تحسین
 وارد و یوسفه اجاب و اصحاب و سایر معتقما که دخی اند حصه و از مید حضرت سلیمان
 علیه السلام ایدی بوکرامت کما خصوصه و سایر خواص اند بی بهر دوز بویار ایدی
 بوقدر رجه لان کلو در جمع دوستان همدک و یاران محمل آخره انتقال اید و وزو
 نوزند و خیرش بوندک و احکام بعد واحد دینک کیده و سن هر ریسک فو فی او
 یانه سن و مصیبت دودنه بویانه سن بن کارا اتم که بوزند کاندن لذت بوله سین
 و بومر جا و داندن که سراسر فراق که متمتع اوله سن **بیت** اولیه بوندن او که مشکل
 کاندن اید و ایل بر دم و فرقت دود آفت دلد و حسرت دوست زهر قالد **نظم**
 صحبت یاران غنیمت آن که نقد نرند که خاصه از بهر ثبات صحبت یاران خوشست خوش بود بهر
 تماشا گلشن عمر عزیز و ان تماشا هم بدیدار هواداران خوشست حضرت نبوت مابا اولک
 جویانه استخوان استصواب اید و شراب زهر آمیز فراقت اجتناب اید و شراب حیات
 و شراب بقا اوزره جرمه حرام حفظ مذاق فنا اختیار و فدی بومش کوردم که بایله سن
 بوجامع سیر کجا زند کانی میتر و کلد کند و هلاکمه انلک فراقی میاننده فرو مقصود
 دکل بود دخی مقرر در که هر ملک صد در وال و هر ملک شرف ارتحال و انتفال بو
 عمارتک آخری خرید و زو سیرایک عاقبتی سیراب بور باطله دوام محال بو بوخت با
 مقام ارتحال **مشق** کور که کشته بقا لاله سنده و نکه بقا بولور کشته کنده کو
 و فاق خوشین اوصوفند اید و کوشه شوشه صو جیل دماغ جانده اسن یل و یور فنا
 فو خوشین **شعر** نزلانیه یومگا و ارتحالنا کز الدینا نزل و ارتحال بومقام فوات
 و فناه بر قیام کون ارام و خرام اچون بود و خون حرامه ارتکاب و اقدام طوطی لذت
 دور در کشتی کند و الیه من عیش و حضور هیاستور اتمک مقضای فاکر بخشد
 مجوز د که امکان ایه بوشکل شعله بوندن اسهل بر طریق بولوک و بوعالمه نکه
 دفعنده قدر نکز و ارسیده بر حیل دخی ندادک قلوک که بن حکلف مزبورک عهد
 سندن

و یوسفه
 و یوسفه

کله مرگ

و طور عقله مخطور و مذهبش رده منتهی و معذور اولن امورده منزه سعادت قلمه زند
 براهه ابدل الحکم لله کلام حق تلخ اولور و نایح صلواتک قولی شکر کلز الحق تر
 اما ای عالم آرای ملکدن بغایت مستبعد که غیر لری کند و نک نفس شریف و عنصر
 لطیفه برابرله اندک حبه بقایسوز جان عزیز و جاه لذتدند فراغت قلمه خلصه
 نصیحتی خیر استماعه واقع اولور کزک و بی عرضلرک کلامه عن اعتبارله نظر ملوک کزک
 بلا شاه نفس نفیس و ملک و سیفک قدرن ملک کزک و نوامر که موجب فتح عام و
 آسایش خاص و عامد بی توق و تردد شروع اقام اتمک کزک عقلمه قلند و نفس
 عزیز جملة دن مقدمد و انوک وجودی مقابله سنده سایر کا عدم و ضعیف و نرملکه
 پوشیده اولمکه آدمی نر مقام استقلال و استبداد کلفت تمامله و اصل اولور
 و سوء وجود که باز انکائانه اندن رایج موجود بود رخ فغور و بدل وجودله
 حاصل اولور حالها و یه معانی زاویه حیات اوزره ترجیح و تقدیر اتمک و نصیحت
 سرائی سرور و وجودی قوی و تنکای کور و ما وای مایه و مودر کتمک و روشهر دن
 دور کور و ذنه که ذات ملک باقی و پایدار دن زنده و ذنه اقداری دارد و تمامک
 استوار و برقرار اوله خدام کافی و اسباب سلطنت بسیار دد که هیچ باشد و حویش
 همه منت ملک چون بوفضولی استماع بیوردی و دفع مفاسد تمامه اتمک و بوجرات
 اقدام و الحاح و ابرام کور دی غایت محترم و متاله اولور بارگاهدن خلوتخانه یه
 خرام اندی و صفة ایواندن بیت الاحزانه متوجه اولدی بیت چون توانم که با کس در
 خالی خویشتن کور دوم در گوشه اخزان و هم بلخود سخن کوی و سر و کمرای خاک مذلت
 سورق خونه حسرتی نوادیده سندن روان اندی و صرصر حیرت و حیران خرم سرور
 آدامز صاورب بلخزان اخزان برک و بار سرور و حضور ندر ان اندی و کند و کند و یه
 آیا بو غم غم طوفان موم که اندن برق خوف و نکور کزک نزول اندی و بجه قضای و قضا
 هجره اندی و بوی موم کوب که هجره صهای موم و سنک خاری اید و ب موم ایدره بجه
 معیادن ایدر ایدر و بوی اندی بیت من بودم و بخی حریفی و سروری عم را که سنان
 دادم بار که خبر کرد هیچ بر مرده کند و خویش پیوندی قلند رضا و بر دمی یا بر احد
 فی جمال نرند و دیلا رجیمله دلیند مجر د بر عمر فایله قانع و خردمند اولور و بوسر
 کهر بری کوزمک نوری و کوک کزک سروری و دل و جگر بر کاله لری و عمر با غنک عجنه و
 آلا لری در حال حیاتمه ماره استظهار و وقت و فاعله مابه الا فتنه و قدر

بوف

اول

وفا

نظر مده اولیجی نعل عمر بن یحیی خود دارا اولم و یاد دولت و سلطنت ذنه لذت و خلاوت
 شعر قالمایجی کیستند هوکده بر خیز خلف حیف حیف اول عمر که اولو عیب بیره تلف
 و ایران دخت که چشمه خورشید تا با ذلولک چاه ذنمذاند بر قطره در و لمعه ماه
 رخشان عکس رخ نور افشانند بر لجه رخسار غریبه روز و صلت کی تا باند و طری
 مطر لیه سب فرقت کی بی پایان **نظم** منور مهر رخسار لیل آفاقه انکی قاشله ماهک
 کی دد طاق قدیمک دکه سید رشاع شمسار قدیمی بنده سید سرو آزاد بحالت
 دریا سنی مدح اید بی مضاجت جانفر استیخ اید بی **بیت** دین دین کهر انباری دین
 کوه کوه رسن مشکار دین بهکا انتر حیات بجه مقصود در فضا که عمر نبخ علی السلام مقدا
 متاع عمر آن هفتاد تنمغ میسر د و اکبر لاور و زری که رای مینوی روزگار نه ده افاب
 نور افزاد و بر تو شمع خیمه ی شب واقعه نه بر نو ظلمت نداد **بیت** دینک امضای در
 عنوان دیوان جل شمسه شمشیر بد ز طغرای منشور اجل **بیت** نیدست یاری قلم سیرا دی
 تحت ملوک ان ایون پای بر قرار سوله که عز حضور مده حاضر اولیه و عین تدبیر اصابت
 پذیر ایله احوال ملکه ناظر اولیه عمارت مالک و رعایت خلدی و رونق اعمال و تعمیر
 خزان و توفیر اموال نه چهله مکن و میسر اوله و چون خیفه تدبیر کمال دیگر که نقشیند
 مهر مینر شا که در بنای ویت بدیع القریه دینه خود سفر معانی بیاند و لفظه کالی منظوم
 کی دیکشند و خطی جواهر منو د کی فرح عجب **بیت** لطف لفظش داده با هم آب و آتش را
 حسن خطش کرده با هم نور و ظلمت را قرین نظر مده اولیه مصباح اطراف حوادث
 اکافه نه طریق له حاصل اوله و مکاید اعدای دولت و غرام مدعیان مملکت نه حیل ایله
 اطلاع قابل اوله و هرگاه که بوا کی در زمینک د فتر وجود نه د تم عدم حکم هرات
 انلک فواید دای و درایتی و منافع حسن کفایتی اقطاع مملکت ذ انقطاع بولسه کوه
 بوتعد و رجه رونق امور و نظام مهاب هم بود قیل مستغنا دن اولسه کوه و اول قیل
 سفید که شخی حرم ماه کی تا بان و کور دن کی رواند **بیت** بند حصصا و آهن
 زخم دندان و حصصا افکن دکامده اولمایجی میدان معرکه ده مبارزه به بجه و ارم
 اول کی قیل سز دخی که صفی حیل سبیل کی خر و شان و دریا کی جوشانند **بیت** زخم
 ساز ندیجان کند برانند بار بار با به بند حکام و غلام مصاف اعداده بجه طریغ
 و ایام رزمه فغانلاری بر بر نه بجه ارم و اول کی جایزه سر که وقت میرد پیکر
 جهان بیما انلک اثری کورمز و برید سائل بر و بال استغیا الله که کد ایوبی عباده این

نظم سعادت قصر با پی سوزند. تنی دوستند کوهی بسپونند. یلر سه یلی د ز بند
سرکش سگور سه هوایه اود و راستن. قناعت بیده زاهدی کی کم خوار. تحمل اهل کیشی
بردار. حال قطار و اطراف دیار بجه مطلع اولو. واحکام بشارت نامه لری اطراف مالک
و مسامع خلاصه نه طریقه مندرست. و اول صرصر تک بکاد و تک صاعقه کردار بر قد قنار
اول سمنده ماند سر که آتش نعل پای جهان پیماییان رخسار سمنده داغ غریب یفر.
و رشتک سرعت سپردن دید. شبدرین خسرو زنا شک کلکوناق **نظم** کوز عالمو اخی
بردمد چون برق. اکی منزلد د کاغز بله شرق. اود و ریتک صباک کوزنه تو ز
ایاغی تو زیجا یدر سمره یلدوز. بیله آفی بجه تسبیه اید. دل که تو زن کوزیمه کر لیمه
بیک یل تیر آردوی کمان نشاطلده و حمله کوبم کو کی طریقه میدان جهان ندن بجه چو ک
حیله ایله کوزور درم. و نیغ تیغ کوهر کار که بر آب سگلد که آتش فتد اولو کر کیتله سکون
بو تو ز و بر آتش فعدلر که بروی مملکت اولو کر کیتله مصفی اولو **بیت** جو بر بقیسته
سیراب قصر باران. هکام کوزورده بجه منصور و مظفر اولو. و هرگاه که بومد کوز
بیکس قالم و متعلقاتک قلند رضا و یوب بویاد کار لوی که عواطف هرود کاردید
بنیدنه یه مخصوصد و ضایع قلم ملک و سلطنت بجه تسبیح اولو و عمرو و زکاتید
که فضا جا و دان اوله نه لذت بولونی **الحقیقه** عری که یلخین کوزور در حنا بنیت
القصة ملک کوز و بر کجه بوموال اوزده د ر یای غصه یه طلندی اما فقره ایرمیدی.
و غواص علی عثمان فکرة صالیدی لیکر صدق صیریه بر کوهر تدبیر که سلت بولده انشطا
قابل اوله الله کوه مدی **قطعه** کلبه خزنا بچند قالدی خزین. همدی غصه همدیشی این
و بریدی کوکلن یله کوز زایه. و قهری جای تاب دل خوابه. عاقبت ارکاند ولت میانده
ذکر فکریلر شاهی شیوع بولدی. و بریشان خاطر اخی. و دل مشغولدی جمیع عمر محرم سلطنت
سینده مبتین و مستفیض اولدی. بلا روز بر حال کوز بوموال اوزده مشاهده
مختار اولوب کلد و کند و به ابیدی کراستکشاف احواله حرا فایدم تحقیق اسرار پادشاهی
نفاد اشادت اولد ز مباشرت کوسنم مراسم حرمت و آداب سلطنته بقا و نالمن
اولو و اگر احوال ایدو بطریق تحمل و تامل و توقفه سالک اولو حیات مدق و اخلاص
و لوازم منطیج اختصاصد نطره کشش اولونع پس ایران دخت خدمت کلدی و بعد
از اذاعه مراسم اعزاز واکرام آغاز کلام ادوب ابیدی **بیت** ای هر برده عصمت زده بر علین
برده دارم حرمت تو روح آمین. رای عالم ارایه پوشیده اولیه که اولو شکامدن زو

بنده مستقام بوبارگاه سپهر احسان ملک خدا می سلکند شرف انظام بولشد برای هذا
 الا که بکار بود که ملک بنده دین بهان مرئی واقع اولمشد و در قایق احوال ملک دین
 و جلای اعمال سلطنت نهج برسیله بنده مشورت آمدن شروع بویورمشد و بر قیام کون
 اولدی که بر ایهیم بنده دفعه خلوتنه دعوت اید و بنا لنه مخفی بعضی بنده مفاوضه
 اول زمانه بنده کمنه نکه یوز تر بقدر و خلوتخانه سندن طشر بچهر بنده کوندر که احوال
 ملک به حال و تحمل و امور سلطنت بخیط و معطل الیه و لسه چون حضرت طایه ملک
 مملکت و کافه سلطنت و لشکر وقت عاظم ملک بضرکه انوک عین عنایتنه کون
 طورت و حکم خلی و عقد امور و قبض و بسط مصلح جمهوره ثانی اشق فرمان سلطانی
 عدا دین صواب اولد که استغلام احوال اقدام اید و کیفیت واقعه بی بنده لرینه اعلام
 ارنی بیورده و تا علی سبیل الاستیعاب انک تدبیر و تدارک استغالی اولنه که بر همه عدا
 پیشه مکر اندیشه مباد که تو حلیه بی کرم اید و بی فطرت ویرم به شاهجی بر خطر ناک امر
 عزیز اید و عاقبتی خسرت و ندامت مفضی و خاتمه سی حیرت و ملامت مفضی اوله نغز
 بر حادثه واقع اولورسه صکره تا سف و تلفت فایده ویرمز و تحسیر و تحیر واقع اولمز
بیت علاج واقعه پیش از وقوع باید کرد درین سود نداشت چورفت کار از دست
 ایزان دخت ایدی و زیر صواب تدبیر بنده ملک میانده نقر زمانه بر ماجر اچار اولور
 عتاب امین کلمات واقع اولمشد و حالیا خلوتخانه ملک حرات اید و با غار کلام و استکنا
 اسرار اقدام شایبه نگذدن خالی دکلدر و زوایدی ای ملک عتاب هدیه الاجاب
 عتاب سبب رسوخ بقای مجتهد موجب ثبات اساس مودت **بیت** نازی نوباشد و
 نیازی از مانی ناز و عتاب دوستی نتوان کرد بواصل و قاعده حجاب عتاب بر تفعی اولمز
 کون که ملک بکلی نفکوره حیران قالمس اوله و اندیشه دور و دراز خاطر مجموعن پشیمان
 قلش اوله عریان حرم محرمه حرات کلام واجد و وزرایه استفسار اسرار ملوک غیر
 مناسب بود و خدی مقرر دکه اصحاب و احباب ملک دنا و جناب عصمت ماید نغمه بونا
 فتح الباب میسر دکلدر ملک بوضع حضور نه و فغانه زبانی شریفه کونر مشد که هر
 گاه که ایزان دخت نظاره کلسه خرم اندوز ساجه خاطر مده مانده کون خدی اولورسه
 بریک اولوب سلا اولورم و دیدارهای یونیه با عین نور تلوت بند المان آزاد اولورم
 همانی بکلمه حقیقت چالی استغلامه اقدام الیه و الطاح و ابرامینه واقف اولور سکند
 نه وقت بوبنده و ولتو افعال ایلکه ایزان دخت حرات اید و بخلوت ملک کردی

بالله

و شرط خدمتی بر نه کردن و ب ایستد **بیت** غمت مباد و کن دنت مباد در دیار که راحت دل
 آرام جان و دفع غمی موجب فکر و بسبب عجز نند اگر راهه زن بعضی کما و هست از استماع
 بود و لایسه لایق بود که بر نیده لو و کنی گفت خالم مطلع اوله و نه تا انوک ندا کند
 شرط اهما می بقدم الحکم و ظایف عبور تی اما قله و نه ملک یور دی که ای آرام بخار دل
 بفراد و ای مونس و عکسار اول شنه دن سوال و استفسار بجایز دکلدر که جوابی
 موجب ملال خاطر و سبب هموم خاطر اوله و استلو اعز اشیا از بندکم **بیت** ایران دخت ایستد
 اگر بوقت تخاف متعلقان شاه دن بر طائفه به متعلق ایسه غم دکلدر که سلامت
 ذات مبارک شاه می جمیع آقایی ندا کند کافدر **بیت** هرا جان کرای فدا هر قدمت
 اگر عیاذ بالله اول حضرتک نفس نفیسه متعلق اوله انده دخی اضطرر بجایز کورک ملک
 و خاطر عاقله تولد بر حمل کرک بلکه بر موجب این غمت من غمات الملوك غمت مراد
 ملازمت و صفات صبر و ثبات مداومت بپور لوی خرج و فرغ و حضور کسعه دل دن و در
 ایدر و اظهار عجز خل و ضعف بال اجابی بخور و اعلا می سرور ایدر هر گنسم قوت
 وقت حد و حراد و زمان وقوع و قایده جلستین اضطباره متسک ایده عاقبت
 مراد می چهره سن تعبیه مشاهده قله و سرور و شادمانی عروسی انوک کنانده جلوه کر
 اوله فضا که فراید نیوئه اکامرتب اولیمتیه سینه مشوبات اخر ویدن که اتم مقاصد
 نه بهر قایمه **نظم** همچون زهر تهری قطره آب دو کوا و لور صدقه در خوش تاب
 دل و کان صبر له اولور بر کهر نه صدق ظریفی طو لولوی بر دن قایق لقا و نه صبر ایدر
 بودار قان اولور شک سینه لعل بدخشان **بیت** ای دل صبور باش بر آفات و دکار
 نیکو شود بصبر سر انجام آدنی موفق من عند الله اولدر که چون بر مهم سایح اولوب جهاد نه
 واقع اوله وجه ندا یکی وطریق لایق فیسی انوک کمال کماست و فوز فر استنه مستبده و
 مسطورا و المیوب خصوصاکه اسباب دولت و حشده شمه فتور و مقدمات فرصت و
 موجبات سترده شایبه فتور اولیه **بیت** هر کجی داری هم خدم هم ملک داری هم حشم
 بیرون نه از خلوت قلم بر بام اعلی زن علم رخ جانب مقصود کن اندوه دانا بود کن
 اختیار را خشنود کن بردار از دل بار غم ملک ایستد اگر کوه قاف بر اهه اشارت اندک
 احوال ترا هوالدن بر حرف استنه طور و علی السلام کی حرکت کلوب و بست الحیا لایسا
 صفی انده ظاهر و هوید اولیدی و اگر اولد و جگر سوز دن کوثر و زنجاران
 افزوده بر رزم ایسه قسا و تندن شب تیره کی تار یک و تارا و لور قانده آثار ظلم

بعضا فوق بعض پیدا و اسکا را اولیدی **بیت** کرمه سیه پوشد از نغم سیاه روست دُر
 خون نکرید از نغمه چهاست کرم ایله بویاید بکاسوز سولیه و انوک حقیقی بایند بکا
 ابرام ایله که بزبکا تکلمه قدرت میسر دوزن سکا استماعه طاق مقصود ابراز دخت بر دغه
 دخی ز نام امدایم جانی ابرامه عطف ایدی ملک انوک الحاح و ابرامنه محله قلا و لیسوب
 ضروری میگون خیرن اکا اعلام ایدوب ایدی کنج کجه ده مخوف واقعه لوکور دم
 و انوک هواند از نریا خوف ایدوب حقیقت یغیر و کیفیت تاویل ز اهرم دن سوال ایدوب
 اولمدابر حدوت نواز اهایله ایله یغیر ایدوب موقع غایله سند بویه تدبیر اند لوکرمه
 و اکی بر نازینی و بلار و زیری و کل دیویری و یلی سفید شیر افکنی و سایر پیلان کوب
 پیکری لشکر شکنی و حجاز کان خا اربابی خا خواری و سمنده جان نورد و صبار فگار
 شمشیر کهر کارله آغشته خون و خاک ایدوب هلاک ایده لر تا اولمانا ملک اثر قریح
 و شر اشری مرتفع اولد ابراز دخت چون بو کلماتی استماع ایدی و دادند آتکده
 دلندن روزنه مانعه صعود ایدوب قریبا و لندیکه قطرات عبرتی فواره دیدند
 کرب و رخسار روان اید و طایر عقلی آستانه و ماغندن هوا می جبهه طیاران اید
 و لیکن کال فرات و خرمی بسبیله بوضعه جانکداز یهضم ایدی و یغیر وضع انیوب بونک
 خفا سنی سلک او داده نظم ایدوب ایدی **بیت** من از بعضی تو فانی شوم بقای تو باد
 هزار جان من و محو من خدای تو بلا بلکه شاه لولمرا چون غم میسون و بخصوص چون
 الم حکم سوز که نفوس بندکان جان بسیار فدای مصالح شاهن صلح اولسه دخی
 مصلحه یرار تا ذات بزرگوار شاهی باقی و رتبه اقدار برقرار دد و جنان اهل سوله
 و اولاد و اخذاده بحال وارد در و اسباب شاهی بسینا و خدام کافی بجد و شمار دد
 اما بوطایفه غداره تدنا اعتماد اولدی و اندرک خرافات فشار و کلمات نااهنجار لرند
 اعتماد قلندی ملکه معلومد که ناحق بره قان دوجک و اساس حیات نفوس بی سبب
 هدم اتمک کنایه عظیم در و بر معصیتد که عاقبتی و خیم و خانه می ذیم و جزای نادر
 جیمند عذاب الیمدر نفوذ بالله سزایله واقع اولد و بعد حضرت و ندامت و
 محرت و ملامت غیر ناقد که مضای استرجاع محالدر و مرده ایجا مستفد رع این
 کار درست من و تو بر ناید ضمیر دو بین ملکه معلوم اولسوز که بوملا عین غدا بایست
 هر چند که بعضی معلوم ماهر لود و بعضی فونده مستحضر لود اما خا و نامدینا لود
 اجماع سالکا قضا مستقیم بونک و زرنه که طبع سقیم و نفس لیم هیچ وجهله پیر اید

استقامت قابل اولمز و زخارف معارف آذین بود و فایده صفت آراسته قلندر بیکی که
 هر چند کردند یا قوت و زبرد زخرف مرتع بنده ایده لرخواست ذات و خست صفای
 متغیر اولمز و هر کیم که هر باری که جلن اطلح خاص و کما من کهر و الماس است لر خوی بدیدن
 ترک المیز مثل الحار بجل اسفارا بومعنی به شاهد و بونکه به موند و نوک در بیت **دو**
 کلزاره بر نوبی خور سید خوش تو خور او و لور هواده بدید چون که چرک او زده صاله
 بر تو بود اسکارا و لور اندر چرکین بود صدقه دو ترسه در او و لور نسیان ماره دو ترسه
 آفتجان ارباب عرفان قنده آفتن تیغ بران مشابه سنده **دو** انکه جمیع خلقی هلاک
 ممکن در انکه پاک طینت و پاکیزه فطرت اوله نفس و غما و شیطان هر ای بد فرمای
 انور عظیم دشمن بود و اول تیغ ایله قطع ایدر و اول طایفه که بدسیرت و ناپاک
 سریت اوله نور روح پاک و عقل در آن که نوع انسانه انور سرتبه سرفه دارک میسر
 دکلر همان اول شمشیر هلاک ایلور و اول اسبابی که آلات دفع مکاید اعدادا قرار
 آرا احباب دیده لر حضرت مولوی مشوی معنی سنده بومعنی به اشارت اولیده که بو
 بود مستور **نظم** بدیگر را علم دین آموختن همی تیغی دان بدست را و ز تیغ دادن بر کف
 زنجی مست به کما ید علم تا کس را بدست حیل آموزان چکوها سوخته فغلهها و مکهها آمو
 بر اینه بد نهاد که بوا تر فسادک ایقاد اکلدر مراد لوی بود که فرصت انقام قوت اولیه
 و سیاست مکهانه دن قلب لرنده اولن جراحت که هنوز الیام بوله مشد و بولوی خوی قد
 بوا اشارت حیل آمیز که قانون عدد را و زده مبتنی در شفا بدیروا و عرض نری بود که
 شهادت لوی که عوض شریف شاهی و خلف ذات کریم شاهنشاهی بود در هدف بر تلف قله
 تا خلیفه نی خلف خاله و ارکان دولتی که قواعد بنای کارخانه سلطنت و تعمیر محاکم و
 نو فخرانی و ترفیه خلایق انکه کف کفایت و البسته دیر طرف قله لر تارایت دیر
 و لشکر اسیر اوله و بجهاندارق اسب که اسب و فیل و شتر و استر و کبی در استر تو که
 ابطال اید لر تا مملکت خلوت و نی اسباب دولت قاله بن کینه کمر خود لر اعتبارم ملک
 خدمتده هزار هزار و اردر امپون ملکی تمام تنها بوله لر علی مر و لا ایام سینه لرنده او
 تیغ کینه نیام انقامد نه جعفر و نه حمیر لرنده مضر اولن قصد فتنه قوتدن مغله کوره لر
 بوزمانه دک توقی عز و اضطرار بسبیل ایدی چون آنا مکان و اقتدار بولد لر غبار
 اختیار اللرنده کید و نه قصد انشار در زمین ملکه آشوب و بلاتمن صاحب لر و کلید اند
 عدله اصل و فتنه باینجه لر سوله که فرمان قضای مضای شاهی حکم ای قضای قله

بدخواهی امضا بوده هم لشکرش اندامیدی باطل اولوز و هم رعیت سوظن حاصل اولوز
 چون رعایا و لشکر یکدل و یک زبان اولیه: بیکان کاربان من و لمان من زندن کوچه کرد
 و مخالف هر طرفدن با شو قالد و رب دشمن هر جانندن هجره ایدر لاجرم ملک و مال
 پامال اولوب سلطنت الدن جیره و نفوس ناس معرض تلفده واقع اولوب آسره جرج
 خاندان و خانما ندری غیر ملوک لاه زمد که مکرمند زایمن اولیه لر و **وکیل کل**
 حیل بدسکا لدن غفلت قلبه لر بیت مکرمند نصقن اولد امین غدر ایدر بسکا
 ایلر کینر بعض شعرا حکمتا بنامو معنی یه ایکی بیتله انا بوور مشهور **مثنوی** مشوین
 از خضم بیدار جوی که غدار بیشه است و ناپاک روی بظاهر دم آشنای زند
 بباطل در یوفایه زند بجلایه اگر همه صواب کورد و کی تدبیر بوشد تدن فرج
 و بوورطه دن فرج میسر است تا خبر چایز کو رمک کرک و اگر توقفه بحال و آریسه باد
 احتیاط دن بر طریق دخی ملحوظلد و سؤیله که ملک محظوظ اولوب فرمان قلانوک دخی
 مضوی عن اعلامه وصول بولم ملک مثال و یروبا ایدی سنک ضیرک بزجام خجانه
 که نکاح عیبه بیدن مراد و کلار ملک بر آینه مصفا در که شایسته شک و شبهه
 میراد **ربیت** دلکدر منبع دای صوابک سوز کلد بمع فضل الخطابک لاجرم سنک
 هر قولک نیم قدمه مسویع و مقبولد و هر کلامک بر نص قاطع و سیف مسلولدر ایران
 ایدی کاریدون حکیم مؤسس مبایضایل و مشید قواعد فضایل نماید طبع لطیف
 مخزن نفایس جواهر حکمتده و ذهن شریفی منصفه عرایس عالم حدوت و وقدر **ربیت**
 دل پاک نظر لطف خدایه مظهر دای تدبیری مستقر قضایه محرم بوانسک کوه خضراده
 بر غار کوشه سیر اختیار امتشدر و بالکل جباب خالفه متوجه اولوب علا یقندر فراد
 و خلا یقندر نگار امتشدر که اکرچه اول دخی فلا سفه حسب و برامه نسبد اما صدق و
 دیاننده و وفا و امانده انلرک اوز نه مرتبه اولد و غی اتمک اول اسبدر فکر
 عواقب امورده انوک بظهوری اثر واکل و دفع نواب رهزده انوک تدبیری انفع
 و امتشدر که اکرچه دای ملک بویاده اکا کرامت محرمیت اذانی کوشدر و کیفیت خواب
 و صورت بقیر برامه فی اکا کشف اتمک بوشدر بیشک اول طریق حق اوزده انوک خضایقده
 ملکه تنبیه ایدوب دقایق تاویلدن بر دقیقه مخفی و معلومیه کرک سؤیله که انوک
 بقیری و تاویل بر اتمه موافق حقه سببه نایل اولوز اول غریبها مضلا نهم کلوز
 اکو اکا مخالف اشارت بوردسه ظاهر بود که غیر من سلطان حق باطلد و نفی و **مثنوی**

بقدر
تعمیم
ایده

نیز انکه کربک بولام رای رایه موافق کلدی و الحال سوار اولوب کاردن حکیم قنیه وادی
و در حکیم اکی که جمیع فیض غیر متناهی ایدی شرفا استعلی بولوب لوازم توابعی بر کورد
حکیم دخی ترا بعد تقطیر و تکریم علی هر طریقی با ایدی **بیت** کلیه ما روض شد چون مقدم
رسید دیده روشن شد چو یوی یوسف کفاز رسید سبب ختم رکاب معلول استبان
نه واقع اولمشد فرمان قضا لغاد بولسه بند خود درگاه بارگاه کرد و بنماه
سوروردم شرط ادب و راب ملوک السبب بوایدی که خوار ملو بخدومه خدمت ابدی لری
و ملوک ملوک ملازمه کله تور **بیت** طریق خدمت و این بندگی کردن خدایا توها کن
بما و سلطان باش سیمای سعادت انما در از تغیر مشاهد اولود و غره ها یونده هم
علامت غم نفس قلمو صورت خالی و موجب ملای بیان بویومق صوابد از بلکه بوا بدت
خالی کلدی ملک کیفیت متا جانی و براهه نک بغیر لای بر سبیل تفصیل اعلای ایدی
کاریدون بر زمان تجر تجر طالیدی بغیر بر مغن البصری قالیدی بعد ایدی ملکه
بوا باده سو عظیم واقع اولمشد که بوسوزی و لطایفه اظهار امکانک ضرر جی قدر
زیرا که اولطایفه نک بوسرم رتبت محرمی یوقدر **ع** سر کوشکایم اسرار بود رای عالم
آرایه مخفی و پوشیده اولیه که اولمدایر بوی و افعانک بغیر لایا قنندن دور لودر
اول سببند که عقل و فطانت در محرم و دین و دینا تندن هموز لودر اما ملک بو
خوابد از اضطراب ایموت مسرور و شگومان اولو کربک و سکرانه اچون مستظهرة
صدقات بکرانه احسانا تمک کربک دلایل دولت و سعادت بومنا ماتک صفیات
حانده پیدا و شواهد غر و عظمی و افعانک بغیر لایا مانده هویدار در ریدم
بجاری امور وقف مرام او ذره ظنور قلعه کربک و ساعت بساعت بخت و دولت
و اہمیت و سلطنت از دیل پذیرا و لسه کربک **بیت** سپهر تابع و دوران غلام و کرد و نلام
فلک مطیع و ملک داعی و زمانه حکام چون پلا شاه عالم پناه بوی و افعانک بغیر لایا
اطلاعه عارم اولدی بود و تقوا هه دخی انک تاویل علی سبیل التفصیل تقریر ایدی
اولمدایرک یتو مکیدن بر بغیر و وقایع حکمتد رفیع الیلک لازم کلدی **ع** کربیت
لوتخاکیت مزاجم سپهر است اولاولا یکی ماهی که دملری او ذره طور و ردی رسولد
در که جانب ندیدن کلور لو و اکی فیل زمان عظیم جسمانله از رطل یا قوت زمانه
و لعل و خسانید که دلانار شک زنگندن چون و جرم آتش غریب شعاعند
نخانه سلکند مکنوند پیش کس رستمده شاهه کتوره اولاولا یکی رطل اکی است فایق در

ماه نواکازین و شعاع شمس کاروز کین اولمغه لایق قدر **نظم** دردی لاری طری و لایم کرد
 اوزون یا لیلری یلدا یه بکزد. کمر بونلری قیو قیو فرخ وار. درکری صفر لاری هاله کوزان.
 سهیل اورسا لور او لور عد کویا. ایقلارنده اولور بوق پیدیا. و اول قازیراسو سرفراز د
 باد جیشا آتس دروس مسالک و مضایقه آب کبی روان وسیل کی خوشا ندر و د نغم
 سیم یولادر کجک سکند ز صاعقه مانند آتس افشا ندر **نظم** یرا و زده ییل کی حست و
 سبک خیز. صواجره کرم و چون آتس تیز. چورسم سنک ز کین اوده سنکه. اورور آتس
 سپهر آب رنگ. بونلری شاه دهلمر هدیه د ستمده اصطلیل عامره ارسلالی ایدیلر ^{اول} د
 مار که پای ملکه پجان اولدی بر تیغ کوهر بکا آتس فعل آیدارد که روز هیچ چشتمه
 مینا دینا قوت مذاب روان اید و صفی الماس رنگ خرد. عقیق و دین. مرچا رینا
 اید **بیت** فتح و ظفر بجی هر تیغ و قایمید. فی نه که تیغ تو همه فتح بحسب است. اول خود که
 ملک بدین آنکه آلوده بولدی بر خلعت ارغواند که طراز زده مطر زده و کوهل
 مکرمل که دار الملک غزنه دن عقیق طریقه بارگاه کرد و ناستبناه شاهه کتور د.
 اول استر سفید که ملک کاسوار اولمشد بر فیله سفید هیکل سیب سیکر که صف لشکر
 خزن دیرانه خرطوم زرجد رنگن لعل سیلاب اید و اول نقیان دما نکر که کوه آمدن
 معلق دهر دمه بر عالی خراب و بیاب اید **بیت** پیکری زکوه او هامون. بیستون و درنا
 بچارستون سلطان شام قاهره اصطلیل عامره به ارسلالی ایدوب شهر بارگاه کارگاه ^{سوار}
 اولسه کرک اول اخکوزان که فوق مبارک ملکه بوق کبی و زان اولدی بر محو ^{افش}
 که کتوره قدیری غفره قصر مینا زک آسمانه همسر **بیت** رسید عکس آن تلخ مرصع
 بخرچ ماه جون ماه مقنع. بوتاجی ملک سیلان یاج و خرچله خاک پای ملکه روان
 آنه کرک. اول مرغ که منقاد دن تارک مبارک ملکه و در دجانه شایه مکروه سو
 اما اولعد راز و چندان ملکه خرد مترب اولم غایت مافی الیاب بر ارجانیدن بز
 عزیز مهر باندن بر زمان بجزان لایم کلوز انوک دخی مالی اصلح حاله منقی اولور.
 بوخا ملک تاویل صحیح و بقیر باصولی بود که تاویل ادم ایدی رفعه کور ملک
 دلالت اید که رسولگری نوبت هدایای ملوکانه ایلد درگاه دولت پناهه ^{اول} خود
 اید و ل ملک اول نعمتک خصوصیه اول غنیمتک و صولیه شاد کام و شادمان
 و ثبات دولت و دوام عمارد پیوند اخصاص بول پای شاهه واجد که من بعد
 اجانبی کند و اسرار نه مطلع ایلیمه و تابا کمنشد تکرار بحزبه قلبیه و صدق و دیا نترک ^{بلی}

تقد

بلی

انكلمه شاورت روا كوزميه **بيت** كسي را امتحان ناكرد صديقه مكران پيش خواست چاه
 امرا را اصل خود بود كه مطلقا صحبت مردم نه ياك و نه باباك بدكوهر رشت سیرتد ز اجتناب انكي
 ذمتنه واجب بله و كوه با قيمت نفس نفيس اشخاص بغيره طبع دون ليم مشرب و خلق
 سكندنه منظم فلكن احتراز قله **بيت** آب راين كه چون همي نالد مردم از هلمين
 ناهوار ملك بولكله استماع ايد بلك في الحال سجدهات شكر عي قد ياردي اول پير
 مبارك نفسدن كه سيم صفت دارم ده سنه حيات تانه و روح بر مرده سنه نشاط
 نه اندازه و يري عذر لردي و ايتدي بجل الله كه عنايت بزاني مدد نصرت ارزا
 يوردي و بكار جناب حكمت ما بدن كرامت نصابت بول كوستري تا بوضرت ميان
 انفاست بتر كسيله شد ايد بخت فريد راحه بيد اولدي **بيت** بود قله جوقك
 موسكا في جوابك اولدي دل در دينه شافي جزاك الله كجا فر كوزن اجدك كوز و
 قوسجا نان يوزن اجدك دلور بوز ايد ب اي هم روشن خلاص ايدك خلاص
 ظلمندن **بيت** با غنچه ك خاطر ما خسته كره بود عيسى خدا بفرستاد و بر كوف احد الله
 حمد را گما ابدك بر ملك و خان و خاطر شلا ان ايله مستقر عز و اقبال و اول اجل
 ار زاني يوردي و بر هفته ستواي رسول لر تحف و هدايا ايله اقليم سبعة دك كلوب
 بيتد لر همان اول جمله كه حكيم كامل يور مشدي مضمون سا يي موقوف عرضه بيتد در
 يدنكي كونا لار و زوي و فزون دزين و ايران دختي و كل دبيري خلوت و عورت
 ايتدي عجب خطا قلدم كه سري اعداه افشا ايلدم اگر سپر اكي ايلك يركيدنه حائل
 اولسه و ايران دختك بضمي شرف حسن قبول بولسته عاقبت اول ملا عينك مكي
 بنم و تمام اتباع و اشيا عك هلاكنه موري و لوز دي هر كمنه يه سعادت از يي يار و كفا
 ايتدي مددكار اولم لاجرم ناهج مشفقك بضايحي عزيز و قرب سواج مصلحه كودن
 عقلي بربانه تا مل و نايندن عاقل قالمز و وحاست عاقدن اندیشه ايدوب مقام
 خرد و عمل احتياطن غافل اولمز هر كه بد بركاري كرد ساماني نيافت بر يور
 كه عزيز برك خاطر يي بواقع سبيله مالان خالي دكلر لازم اولدي كه بوهديا
 بونلو قمت عادل اوزده توزيع و تقسيم اولنه خاصه ايران دخته كه بجا دته نك
 تدركه ارشلا قلدي يلا ايتدي چا كور اول مصلحت ايجوندر كه وقت حد و
 حوادثه كند و لو ن سپر يريلا قلوب جانم و باشد قالمز هر كه سر نورد ارد سرو
 سر نارد كوزن بنده يه معاونت عنايت و مساعدت سعادت بوسيرت ملازمت بو سنه

عادت مداومت میسر اولم طبع و غلبه مال و جان و ایامش خدمت نه فدا قله اکام
 عطا اجماله ملک کرک و مقابله ده انعام و احسانه مکافات توقین قلمت کرک
 اما ملکه پیدار که زمانک بوباده سوبلیغ روز روشن کی هویدار بو ترکان دین تلخ
 جوهر و جمله ارضانی مکمل اکار واد در هر قفسی سنه که رعیت اید ملک غایت بود
 و نور عوارف شاهانه دزد و در کله در ملک فرما نالیدی تا یکی سین دخی حجره خاصه
 الدن و کند و و بلاد و روز بزم ارم سرایه کند بر حرمه بو کین کی واریدی اکا بزم افرو
 دی بودی که آفتاب انوک نخلند حتی تواریت باحجاب نقاب یوزنه حکیم و برهیل
 ابرو ایدی کبار بلای غیره ماه انوک طاقش طاق ایدوب بلن بو کسندی نظم طوعها
 نظیر نما در دهر یوزی آینه و اله کوچه و شهر هر حکم اولویدر دشرینه قول اویش
 سر و قدی عریه جینند انوک بزمه بر طرف در مصفی کردی برج شرف و ملک اکا
 نقلو غامی وارید با وجود که ایران دخت حسن و ملاحه ده فتنه زمان و لطف و طرا
 آسوب جهان ایدی شاه بزم افروزی اکا انبار امتدی ملک یوریدی که تا بزم افرو
 دغو ایدوب تلخ و جامه حاضر قلدن ملک مثال و یری که هر قفسی سن که ایران دخت
 اختیار قله باقی بزم افروز که حصه اوله ایران دخت تاجه رعیتی نری او کدی
 و اول دج مرغ که کنگره آسمان کی کوکب جواهر مرغ ایدی انوک نظاره خوش کرد
 اول جانیه میل ایدوب بار و روز بر نظر ایدی تابله که انوک دانیده بو نلر قفسی
 ز احمد زلا کو شه حمله جامه جانینه اشارت قلدی بو اندانه ناکاه پلا شاه اول
 حرافه نگاه ایدی ایران دخت کوریدی که ملک اول مقامه و نه واقف اولدی جامه
 نلر ایدوب تلخی اختیار قلدی تاملک بو مواضعه بیلمیه و بلا چشمنی اول وضع افرو
 قلو زدی تاملک ظنی یقیمه تبدل اولمیه اکوز بر عقل و تدبیرده بی نظیر اولمیه
 ایکسی دخی بر اسار نلر جانلر بلقنایه ویره لودی و خان و مانلرین آسرها کرده
بیت هر کس که مدار کار بر عقل نهاد بی شبهه شد از بند بلاها ازاد چون ایران
 قبول تاجله سرافراز اولدی بزم افروز دخی خلعت ارضو ایلله سروقدان جهانند
 ممتاز اولدی ملک وعده موعود و عکات معهود او زده انوک مقامه خرام ایدی
 ایران دخت دخی روی دلفروز و زلفه لا ویزله **بیت** زمشک نایک یک موک
 شسته باب زندگانی روی شسته تلخ مرغی باشه قویوت بالوده سیرینه
 ملو بر طبق زینی انده طویب ملک اکونده قدم خدمت اوزنه قیام ایدی

ملک
 م

ملك اول طبقه زنواله شنا و لايد و بطن صحن خاطر بن كل و صايله كلشن ديد لرن بر تو انوار تجا
 روشن قلور كن ناكاه نرم افز و زجامه ارجوانيله دست افشان و بطوه كانا نلوك او كنز كچك
 عذاري كل سحر كچك اچلس و رخسارنده عرفدن و قمرات شبنم كچي صاچلس **نظم** لباسي ارجواني
 كرده در بر تو كوي بخت سرواز لاله زيور دچشم ترك بر دلها كمين ساز دوا برو چوكها
 ناوك انداز رخسار تابان ز حسن زلف پرتاب چنان كاند رشب تاريك مستاب ملك آي اول
 حالت او زه كويي ك زمام اختيار دي قبضه اقدار ندن كدي ولدت چاشني طعا او بود
 ايتدي **ع** كوردم يوزكي ديد كرا مندن انوك مصاحبتنه صدق رعيت و مواصلة غلبه
 شوق و ذوق طبعيت عنا اختيارن و زمام دل بقرارن كارناز نيت چاينه توجه ايد و ب
 مراسم عيسين و آفريندن صكه ايتدي **بيت** كاي سرو خرامان و كل و تازا رسيد تركش كل و
 سروي چونود در خواب نديد بوجر كل غلبن كل كل شلا اندك و بوجر امايله خرمين صبر و آرد
 بر بلانك **ع** زهي بآمدت بخت مها كشته بر ايران دخت توجه ايد و با سدي بويلج
 كايو فرق نرم افز و عجب خطا قلدن آف سكا عطا قلدن ايران دختك سيل غنيت
 عشق با شندن آسوب و سفله محبت و رسكل در و طوستوب بونكه جاسوز له ياند
 يا قلدن و عيني اختيار الله اولن طبق زريني سر شاهه نكوتسا ايد و بيلچند اولن
 با كوده ترله روي و موي ملكي كوده و تر قلدن اول واقعه كه حكيم كامل انوك بغير
 تا و يلنه اشارت بپور مشدي دجه وقوعه بيشدي ملك بوفلده منفع و آتش
 خشمي غايت مشغل اولوب في الحال بلاد و زيري دعوت ايتدي و ايران دختن صلح
 اولن ناشايسته حركتي حكايت ايد و بختشم تمامله ايتدي تيز بونادان بدي ادي آ
 تيغ بي در يغله زور و وجود ز كرواب علومه صاك تا خاص و عام بله كرك انك اشالي
 اول مقامه دكلدر ك بونوع حركه جزات قله لرون بر سعا و طاعة ديوب ملكه في ادي
 كدي كيدر كن خطر نه بخطر ايتدي كه بوقرمانه امتثال اسبقال شرط احتياطه
 دورد زير كد بوزن فصاحت و بلا غننه و حسن و ملاحتدنه بدل موكايت و
 فراسته بيشه مثل و بيشه ملكر انوك مفار قيله خلل كل محملدر خصوص صا انوك
 بر كات نفس باله و ميامن راي تابنا كيله بود كلو اشخاص و رطه هلاكدن بخت
 و حكايت بولور كن كه بعد زمان ملك بويجه انكار بويوره و انوك بوعيني نظير
 بلكا شاهد هنر كورنه نوندن قطع نظر بوقوله اموره شتاب خلاف راي
 صوابد اولي بودرك بوملك اساسني قاعده تلنه اوزره بنا قلم تا وقت سواد

محاسبان و ایل و حاضر جواب **اولم بیت** چو قاضی بقدرت نویسد بجل نکر در دستار
 بنیان بجل پس و ایل و ولد که بومر استبحال المیقوت توفقه بحال و بریم شویله که ملک
 جانبدن علامت نداشت ظاهر اولم باری فرصت ندارد که فوت او را اولم و اگر البته
 اولم قلی باید حکمی اجرا و قضای امضا امک در سه موجب فرمانه اتباع حسیتر
 استماعه دکلد مقرر در که بوتخیزده بکا اربع منفعت کلی تبسیر در اول امتوبت
 ایتای نفس بیکانه **ثانی** امره نلکم اولورسه تحصیل رضای پسر شاه **ثالث** جمیع ولایت
 منت نه نهایت که بواسطه ملک ملک که خیرایه عامه اهل عالمه کامل و شامل و فضل و
 احصای کافی نه آرمه حاصل و مواصل در وجود نک علی بقایه اولورم بر سبیل
 روز کاره نیک نفس لک نامن بولورم پس آیه محرمات جرم سلطنتدن بطایفه ایله
 کند و سرایه ایلدی و بیوردی که احتیاط تمامه آیه محافظه قله و و تقطیع و تکریر
 بایند مبالغه لازم بله کن کند و می تیغ بر خون ملول و خز و ز و سر کنون بارگاه کند
 و ایدی فرمان بکی بر نه کوردم و اول کستلخ نید اونی که قدم حرایه عزم بساط عرض
 شاه در از امتدی ترا و جسته بوردیم مکر ملک فی الحال صورت غضبی ایل او **مشتدی**
 و در بای موج خشنده بالطم امواج سکون پذیرا و **مشتدی** چون وزیر در بوجر مصیبت
 اثری استماع قلدی ایران بختک بال و یال حسن چل و عقی و کالی خایانه کلدی
 زیکه متاثر اولدی و اثر تاثر ظاهر از ملک اجتماع نفیضین حکم در از احراز ایدی
 پس کند و نفسی ملامتد آغاز اید و بایدی بوکاه سندد که حلم و تانی طریق بر
 طرف قلدک و کند و مجبور کی جزوی جرمه ایله با وجود که حوا نیک طرفه اکن علف
 تیغ تلف قلدک که لک ایدی که بود و عصیان فرمان و ضلحایانه ارجاعان امیدک
 و آب جمله آتش خشمی سکن اید و ب طریق شکلی قویوب مصیبت شتاب کمیدک **نظم** باره آتش
 بود آن پرکنده کربدیم شعله براد دبلند آدی آتش خورد از حد فرون کوردم او
 د و دنیا بد بر و چون وزیر سیاهی شاهده غلامت غم و ندامت مشاهده ایدی
 ایدی که ملک غمناک اولسون که بر تیر که شستند زجه سرانگشت تدبیرم رد ایلک
 محال و کشته زور و زدم زنده قلی محض خال و غم غم فایده و اندوم بیورد
 مقی قلب و ضعف بندد و بر سر که بر تیر جراح دست و راحت شستند
 هرگاه سلطان بر حکمی مضایه و بر فرمانی نفاذ نیستد که کد نصکره علی الفور پشیمان
 پیکان هر احد کایانم کار و دام شکوه شاهی و ثبات و و قار شاهنشاهی و بد کات

اوله کرکیدی که پادشاه ملک دیار قاع کی فرمان سلطان عضد تاج انیون بویاید ^{تخلی}
شاید از اجتناب و امتناع ایدیدی تعاقب کار دام ندامت و ورطه ملاسته گرفتار او
ملک استفسار ایدیدی که نه کیشیلد اولمستدر اول **حکایت** و ذرا سیدی وایت
ایدرو که خنکگاه یمنده بر یک شاه و ایدیدی عظیم الشان و بر شاهنشاه ایدیدی بخجی پرویز
جوان کردون بر مدت سیرته سپهر سلطنت او زده انزل نظیری مهرین شاهانه
مشدی و سماعه و روزگار مراد نمای چار سویی جهانده انزل عدیل قهرمان فرمای
اشته مشدی **نظم** برنده آفتاب عالم افزو زده رزمه از در جان جهانوز جهانی
عدیل و دار پله ایدوب دام خلیق سایه سندن ایدر دام بر یک شاهک کاری اکثر تا
سکار ایدیدی بر کون میدان سکار کاهده مرکب نشاطه عنای و یروب کدرد و دیدی
جستله چپ و راسته نگاه ایدردی اتفاق اولد زمان حوش و طو ر دن نام و نشان
کوره مدی و تیر نظری سکاره لایق بر جانوره ایره مدی ملک بر صورتد نرنگ
تبحر و بزم نشاطی تمام متغیر اولدی بواشک مکر بر فقری نو که فقر و فاقه بلا سندن
بوست آه و دین بر قیاقوب اولیا باندن خار کنگه مستغول ایدیدی اتفاق اولو حیدر اول
شغلك تعیندن طاقی طاق اولوب بر پیشه گذارنده یا مشدی خلیخواس جمیع
جوانان خطه امتشدی قضای آله نظر شاه کی کامصلق اولوبانی اهرکان ایدی
و هماندم کمان کیندن خدنک دل سکا فی کاف نافه راست ایدوب ایدیدی **نظم** شعله
تیری که در او در غرق محبت بان سوخته خرمن جو برق فته محابای بلایی نکره در خطا
و خطای کرد الفصه چون ملک سکاری و سسته وار دی اولبچاره بی سینه فکینه
بحر و دلد چون بولدی نیک غمناک اولوب متاسفا اولدی و ناخن ملاستکه چهره
ندامت خراشه آغاز قلدی و اول هودد که موجب تحسیر ایدیدی متالم خاطر اولوب خار کینه
بسیار اعتذار لرایدوب مرهم بهار دینار تمام عیار ازانی پو یوردی و عنای عینی
جانبه ارا سلطنته معطوف قلوب بر زاهدک صومعه سته که اول شهره عفت و عبادت
معروف و مشهور ایدیدی بلکه عرصه عریضه دهر ده ارسل و هدایتله مذکور ایدیدی نزول
اجلال بویوردی و زاهدان دینک مزید دولت و جاده آخرت کمارت جرم و گناه
اولی دعا و نصیحت استماع ایدی زاهد پاک طینت دخی طریق کشف و کرامت ایدیدی
ای ملک بخت کرد و لت دنیای و سعادت عقبا ی جامع او به عنفی کظم و خشی
هضم و وهنگام غلبه غضبه میلی جانب جلد **نیت** کسی که بر فو زداش خشم

دی

مداد او خط بر مردی چشم غضب چون نفس بد را می کند کرم. عنائش و اکس انجا تا نمود نرم.
 ملک ایدی بلورم که چاشنی سرب خطل مذاق حلق کام عقلمند لذت تمامی وارد و فاما
 هنگام خنده حلی هوای نفسه حاکم قلم مزین. واوقات الهاب نایره غضب عظمی قید
 ضبطه کتوره مزین. زاهد ایدی بناوج قطعه رفته به بعضی نشسته یازده بنای خواصند
 براینه سفارته ایله که چون ناصیه حال کند امارت تغیر مزاج مشاهده قله و آسرخشم
 کانون درونکده مستقل کورا اندک برین نظر که عرض ایله به ممکن که اولک فایده به
 ظاهر اولی نفسکده تسکین و تسلی حاصل اوله و اگر به غضب اول مؤظه و لایله انظفا
 بولرسه ایکنی رفته بی کوسره. اگر نفس نوسن انکه رخی نام اولر نشسته او خجی رفته
 اظهار اید امید و ارم که بوسیله ایله طبع ملکه ن غایله عطف و خنوت کیده چون
 ظلمت خشم بر طرف اولمعه علم اولک برین جز الحفا و لم دیجو بیرون رود فرشته
 در آید ملک بولکله آخر وقت اولدی و زاهد اوج قطعه رفته یاز و بی خواص شاهند
 برینسه بریدی مصون رفته اول بویدی که محل اقتدار ده غنائ احتیاری دست هوای
 نفس بد فرمایه و برمه که سنی و رطبه هلاکد القا ایدر غمغای مکوب ثانی بویدی که هنگام
 خنده زیر دستلره رجم اول تا وقت خراده زیر دستلر سکامه یان اولم محصل کتاب
 ثالث بویدی که اجرای فرمانده حد شرعدن تجاوز ائمه و هیچ روز مانده دایره انضام
 طشره کیمیه **نظم** اگر چه حکم تو جاریست درجه اندازی جفا ممکن که کار نیست مردم آزا
 مناز اگر چه لب هیچ عین خند است که هست دیده مظلوم ابراز اری. مباشر غره بیست
 سزای دولت خویش که عنقریب ازین بگذری و بگذاری ملک زاهدی و واع اید و یاز
 الملکه کلدی و همیشه مجلسند خصوصاً که هنگام غضبیده بورفته لوی کا عرض ایدر
 لر دی و بومنا سبته اکاملک ذی ارقاع دیو لودی بوملکک بر کینرکی و اریک
 خوب روی و با کینر دخی سرو قد لاله خدایا قوت لب سیمین عنب کیک ر قمار طوطی
کفزار بیت ماه روی و مشکبو و جان فراه دلرب و دلنواز و دلربا هر کس محو آشفته
 بیاری و عقیق آشفته لعل شکر باری ایدی خوب رویان خطه خطا بنون و چین نر لافند
 اسیر و عشوه فروشان کشور کثیر هوای سلسله جعد بر تابی برله مقید زنجیر تخیل
بیت خلوا و اللدن کا زحانه خاک کلدی نقشی کی صورت پاک جمال حال پاک و اسلک
 خیا ایله آراسته و جهر جالی نریت کلک عفتله پیراسته ایدغا و ل شاه اولک نمایان
 مایل ایدی که مصاحبت حرم خاصدن استنکاف و سایر جواره ایله استیناسدن اسکر

ت

ایدری

با نوبی شاه همواره دیده غیر نند خنایه حسرت دو کردی و اولی دفعی باینده غایت رشک
 جسد نند نرین دلم مکر و حسد سخن اگر دی الهصد عضه سین هضم ایده میوب الباقم حکم
 مشاطه حرم سرای اعلام اندی و اندن شاه قتل و کینز کی رد افک یابنده مدو طلب ایلدی
 مشاطه ایدی بلم کینز کل اندامند نر سته متعلق و اعضا سندن قفقی غصون نر
 متشوق و متعلقدر خاتون ایدی که انوکله خلوت اولد بجه هر کار کردن که نخلان سبب
 شانند که غایت صفادن کویا آب در دکر و طرات چشمه حیاتن سترش اولوب مجمع اولشد
 یا ایدی که دست قدرت بالای ترنج عنب اوزده قوشد شفا لوالود نر بان حاله بو
 انشا فلور **بیت** بخلم دعوت ای زاهد مفرما که این سبب ز غندان وستان به مشاطه
 ایدی بویل ایلحق قضیه آساند و همت که شاه بیتا افک بکا انک بیکله یکساند
نظم صونان حیل ایلکه کار جام که عمری جامی طولد و سونا یام ایچو جبر عیدی
 قان قوه بیز قویا زلمایه اولجمنه یتر قیامت لوقا و پاننه صور جهان نریم عده
 یانه محمور یازلمایه خارید و زحشر قویه ترکی کی بر دکر انش متعلق بودد که بکار
 مقدار نر هلاهل ویره سن تایل ایل ایدوب کینز کل حوال ذوق و عبقینه اند
 خال لوالیم ملک چون کیفیت حالده بن کاکد کوره هانا اول مقامه عمری تمام اولوب
 عمری سرانجام بوله ملکیه دخی پوشد ندن فرج و بومضیقند نر خرج میسر اولم خاتون
 بو فکرله دلسلا اولوب اولد بید و کیدار و همیا قلدی و مشاطه سوال مذکور اوزد
 اخلاط حیل دز بر ترکی ایدوب حقیقه نر ویره قویوب کینز کل وثاقه کندی
 و سیاه کار لغندنا اول ماهلک چاه زقی نگارنده بر شمه رسم ایدوب کویا هاروت
 یتره رویا چون کار چاه یا بلده جای قرار امک قلدی **بیت** پروانه سان چو خالش
 افک نر ز غندان یارب نگاه داری زاسیب روزگار ش ملک بر ظلامی و ایدی که
 حرم سرایه محرمیت تمام و ایدی حکمت الهی و رای جمایدن خاتونله مشاطه نک سوال
 و جواب اشیدی و مشاطه نک منزل کینز که ککد و کن ز غندان حوالی سندن خال لور
 رسم اند و کینز یقینله مشاهد اندی و دواعی خلوص نیت بونی اقتضا قلدی که
 کینز کی اول کوردن جزا اید هیچ بر طریقه فرصت بولدی ملک دخی حال سکرده
 ایدی و بوسری کشف امک بر وجهه میسر اولدی آخر یک شاه عادت معبود اوزد
 کینز کل خوابگاهنه واروب جامه خوانه کیر ویت صورت کیفیت شراب نایدن خوابه
 و ایدی قلام حق شناسلق شفقی دامن کینز اولوب آهسته آهسته کینز کل بالینی قرین

زنج زان
 م

کلدی

وگوشه آستینله حواله قدز کدر نیل کیدر کی بحالند شاه بیدار اولوب ناکاه کیرکک
 نغذا نه علامه دست دواز کور کورک مدحیت آتس خشی بیزاید و بیغ اسقامله قلام
 ایدی غلام خلوت براید نطره محمدی ملک عقیقه خنجر خوشوار الله قبول جندی اول محمد
 خاصانده طودوب رفقه لری اند طوری چون ملکی متغیر کور دی رفقه نلک برین صورت
 دریای خشمک تمجند مانع اولدی برین رخ عیض الیدی آتس غشی اکل دی سگون بولدی
 اوچخی رفقه عرصه عرصه بنشد و بچک ملک صورت خشی نکل اولوب شدت بغض غشی
 کظم و تربت نافر سکو اغشی هضم الیدی و لطف نظر بسله غلام محمد مننه دعوت ایدوب ایستدی
 ای غلام راست سویله که بوجرا نه باعث اقدام نه ایدی غلام ماجرای علی ابراهیم الیدی
 ملک خانو قلیب ایدوب بوام تمشید و بوفکر تحقیقند تدقیق مبالغه یور دی طایون
 انکار ایدوب ایدی معاذ الله غلام افرا ایدوب علم مک کراتله جاری ایلد بونک امثالی
 افعاله مطلع اولیدوروزم اما مکدن نزم ایدوب اولک اظهاره بجات ایدوب نزم علی الخصوص
 احتمال وارد که رشک سببله افرا ایدوب اولک ایدی محمد الله که ملک حقیقت حالی کد و کوزله
 کوزدی حال اول مقدر لک هلاکنده که حرم شاه ملک احسنا مده بومقوله فکر شبنغه اقدام
 اندر توقف جاکر کولمک ضرر عاویسیا سلطانیه تمام زیانی وارد خشم مذموم خشم مجلد
 اما موقعه واقع الخی مر ایلد ز افضل در بیت خار کن بهر سوختن شاید در کربلا
 هر نه سیک آید شاه غلام جانبته نگاه ایدی غلام ایدی ای ملک کلان احتمال واکه الان
 بونلک بقیه بی مشاطه نلک حقه سنه موجود اولم اگر انلک احضار نه مثال و لیل التمثال
 ار زانی بنورم شاید که کلیا بوسینه نایل اولم ملک یوردک تا مشاطه بی حقه سیله حاضر
 و اول نلک زاکا بر ذره جاشی و بر در هاندیم که دهانته کور دی نقد جانی خزینه داراجله و بر
 چون حال ملک منکشف اولدی ز نلک خفتند کلوت غلامه عشق نامه و یورد و اول و لیلک
 بعضی بلاد نلک اما راتر اکا تقویض قلدی اول پادشاه به انبیا چون چهره خان خال حمله ارا
 قلدی مشاطه نلک مضرتی اکا یسمه یوب صبر و تائنه بر کایتله اول سیه کار لک دام مکند
 نجات اولدی و بویخلین باز نهان اکا عیبا اولوب لجا و اعدا نلک حالی اکا هویدا اولدی بول
 کتوردم تا آینه لای روشن ملکه بوضو جلوس قلد که ملوک هر باید بقیل و شتابند ز احتیاج
 واجید هراره تا مل فراداند سکوه فرمان مناسبد **نظم** حکم سلطان بسیار آتس و آب
 دردی عالمی جواب کده بچنین حکم دار و انورد کشد از روی اضطراب کد ملک استی
 رضا که بوحکم بکا بر خطا واقع اولدی سکالازم ایدی که بویاید شرط اضحی ستاید نلک

سندن بعید ای دی که طریق تامل و تانی بی قیوایت بخت و تنگی کند و که یول و یروب و بخند و
 ناز نیتی بی توقتیغ بی دروغله هلاک اید سن و وزیر ای دی ملکه مناسب بود که بر صورت
 جهنم نغمه مبارکی ملکه رقیبه تاجرم سراید اولی سار جواریم نیک صحبتله تمقدن قالمیه
بیت کس و یروب و نفست یار و نه هست و لاله نماد یا من هست جوی ملک فای کلام و زیارت
 خم ای دی که ایران دخت رخت اقامتی کو یروب عالمه کندی دیونه دلدن بر آجا کاه
 و ای دی **بیت** خوش بوز از غش ای صینه که اینک دل تیر بهمین کار نیابسته و بر خاسته
 دروغ اولد و نو کلزار شباب که بر کل کی از زمانه خرابا ولدی **نظم** سرو بلای تو در
 دروغت دریغ ز رخسار آن کهر پاک دروغت دریغ جای آن بود که جای تو بود در دیده
 راستی جای تو در خاک دروغت دریغ سر و زیره موجه اولو بایدی حقا که بی فراق
 ایران دخت قلمن زینل تا یار ای دی که غنا زهر و سوز قضا اقدار مد نکندی وزیر ای دی
 اوج طایفه هرم اسیر بند و غم در اول اول کسته که عتاز همی بدکار و نجانبه معطو
 قله الجنی اولکه حالت قهر نه قاعده لطف و مروی رعایتانیه او چینی اولد که هر امر
 بعیل شباهه ارکابا یاید ملکه ای دی یار ایران دخت قلمن و مقدار توقف ایروب
 سنک سعی باطلک علف شمشیر یار اولدی جواب و یزدی که نازک هلاک سعی ایتم بلکه
 فرمان ملکه تالش ایتم بویا بد ملامت و اراده او حضرة غاید در که بوشالک رای
 تا قیوم ملاحظه عواقب در طرف قلدی که کردی که خواستم اموده تاملی واجب بلیدی
بیت مثال شاه با یستی که از روی خرد بود در آرزوی خرد بودی جینه ها و سنجی
 ملکه ای دی و وزیر فرزانة بفسوز و فسانه لری قویه بویا بد و فکر ایروب که بی آرزوی
 دیدار دلدن هلاک ای دی وزیر ای دی من بعد بوکارک دامنه دست تدارک ایرم
 و ندامت و ملامت بویا بد و قطع اقلید و بر خیز کسه که بر همه شتابم خرابیده و برایشه
 که من بعد ندامت مقید اولیم بی اندیشه شروع قله اکا اولیلا یسته که او کو توره یستدی
 ملک یوردی که بجه اولمشد **اول حکایت** وزیر ای دی روایت ایدر که ایکی کوثر
 اول تابستانه بر قلیج زانه جمع ایروب زمستانه زخیره اولسون دیور کوشده و مشر
 دانه لرمن کدی چون فصل تابستانه نهایت بولدی تا اثر مرارت هوا دنانه لریست
 بدو ولدی و او کی جانند ز حال آزار کوردی کوثر نمک بو و قلدره آشیاند غایب ایکی
 چونکه حاضر ولدی دانه یار کوردی غایب از و شرسند چغنی ملامت آغاز اولدی نیک
 نودانه لری که فصل زمستانه اکل بخور از دختار امشد که چون شدت سرما ظاهر اولد

وبالذی

و کثرت بر فرد دوی زینده چینه بولینه آنکه زور کار بخورد. و اما با و اقامه خود صحیح
 پخته دُر سن بخونی بود جزیره دست آوردن. و هر بنی خرم و احتیاط در اخراج کوشش
 استمدکی که حکامه بوی سسلرد **بیت** کون که برک و نواست هست جلدیکن. و خیره بنه از بهر
 بلنوی خویش. ماده اسیدی بن بودانه لود زجه بیدم و هیچ وجهله نبوده تصرف المیدم کبوتر
 چون دانه لری و لکی جالند کمتر کوزدی. انوک انکار نه با و قلیوب القصة با و سربله اول
 در دمنده یاوره و دله درک. پس زمستان فصلته که برف و یاران متواتر اولوبت
 آثار طوبت هولد و دیوارده ظاهر پیدا اولدی دانه لریه نمناک اولوب قرار اصلی
 یستدی کبوتر چون دانه لری ترک و روت سابقا کمتر کوروند و کماک سببن بلدی خرج و فرقه
 آغاز اندی زاد و زار اخلدی و نادر اوق یا رعکساله جکوز طاعلدی و اسدی لخی میا
 احیاب و مفارقت اصحاب صعب کار و اما بعد ندامت مفید اولمد و غی اندن دایخی
 دشوار در **بیت** بکا خویش تا مل نامکن یجمل. زیان کنی و کسی زان یان ندارد سود. بو
 مثلک فایده اولدر که مرد عاقل کر در که باب عقوبته استعجال الیله اولک بوترکی خواب
 ناسته طبعاً امیه **شوی** چونکه کوز لراش آخری حکیم. اولمرا آخر ندامت که ندیم. جاهلک
 چون هان کورند و کج طاف ایدر آینه تا سقا استقبال. ملک اسیدی بن بوقوله شایانده
 سز قبله شایانده. نوسبیل خانه عیسه خرابانده. و زیاریدی و اوج طایفه کند و لود
 خراب ایدر اول اول کهسه که وقف مضافه کند و دن عاقل اولم. نایدنه زخم کرات
 و جرحات بیکران واصل اولم بری دخی اول کهسه در که نی وادش اولوب وجهه احرار
 جمع اولن مالی تا راج حوادث اولوب کا و بالی قاله بری دایخی اولم بیکهن سالدر که بر
 صاحب جاله مبتلا اولم. و اوله ازان ز نیک خیالیه خوش حال اولوب دولت وصال دلیله
 و دن هر زمان جناب ملک مانند نازک تر کن بلکه هر کوز بر کن دلیله ملک اسیدی سنک
 بو عقل مزاج فکرک علیدد و عملک سنک قلت تا مل و کثرت بهتکه دلیل در
 و زی جواب و بریدیکه نمتک انکی نمتک حرکات و سکنا متد نظاها اولوب کا و لدر که
 کند و ما لنی سیکانه قانده و دلیعت قویه الکی اولکه کند و یله خصمی مابینده بر ابلیهی حاکم قله
 بن بو عقل نمتک اندم غایتی بوکه امضای زمانه مشاهده مسابقت کوسرتد ملک ایدر
 ایران دختک فراق دنا نسیم در دویلا و جلیسم رنج و غلدر و زیاریدی بلی فسلان
 اوج طایفه نک فریخون غمناک اولمود و ادره بری اولدر که اصل کر می و نفس شریفی
 و صومیلی و عفا و کمالی اولم بری دایخی اولکه خسته قال و دانا و حلیم و مخلص سلیم اولم

وبری خواجه و لکه نجسته فال و مبارک نفس اوله و شهره بن و قیظا هر اوله ایران خشت
 اوصاف مذکور نك حمله بحالیه آراسته ایده اگر ملك انو کجور اظهار اعدال الله عجب
 میدر که یار و فادار سره عمر ن لذت میسر ده و نه دنیا و زحیات راحت مقصود **بیت**
 فرقت یار آفت دلدرد هجر دلداد زهر قاتلد و ملك ایتدی ای یار کلامک زلیک جرأت اظهار
 اید سن حضرت سرحد ایدن طشور کید رسن سؤلیه طلی ایدرم که سندن عید اولن صوابه
 قریبید وزیر ایتدی عاقل حازم الکی طایفه دزد و دزدانم اولمده بریا و لکه احسان و اسائه
 یکسان عدالیه و ثواب و عقاب حسابیه المیه اکجی اولدک ظاهر مناصیق و باطن ملاک
 ظاهر قلبیه ملك ایتدی خالیا سن عین استعمار له بکا نظر قلو رسن که بو کلامک راسته بوقد
 رخصه جرأت بولور سن دزدیر ایتدی کاکا با و ج طایفه نك نظریه اصاعر کورن و اول اول
 بنده کستنا حکم کاه و بیگاه خواجه سبله برابر طوره و او توره خواجه دخی انوکله هر ایدو
 مایتیلرند حجاب ادب کورله اکجی اول بنده خیان که خواجه سنک انوان مستوی اولم شریک
 که آرمدن ده تمام مال و ملک خواجه نه ایسه مالک اولوب کند و دخی خواجه لوطیقه ساه
 اولما چرخ اول بنده فیصله کاسر اخواجه به محرمیت الیه خضعت بزم ملك ایتدی
 بو فرماندن عرض سخی آرمایش ایدی اما الله ملک اولی امش وزیر ایتدی سکون کسینه آرمایش
 اولونرا لاسکون مقامین بخای مجاریه ده بزرگزار عده اکا بری هکام غضبه باز دگا
 زمان حسابده دگ وقت خلعتده مردم ایصلی ایتام نکسته زاهدی اجزای ثوابده عالی
 هکام سوال و جوابیه القصه و لقد رکه ملک وزیر و مفادضات کراهت انکیر ایتدی
 وزیر مقابلده نیزه خونریزدن سرتیر جوابلر و یری و ترو شمشیرن قوی تاثیر ایدن
 سوزلر سولدی ملک طرب حلم و تحله سالک اولوب اول ناخوشگوار شربلری تخرج ایلدی
نظم تحمل کراهر کرا عقل هست نه عقلی که شمشیر کند ز بدست تحمل جوهرت نماید غمت
 و کی شهد کور وجود بطبع تست وزیر عاقبت دهان دعالی اجوب و خاک پای شاه جوار
 شایع صاحب ایتدی سایه دولت شاه مفارق عالمیان اوزده پاینده و آفتاب ایت
 ظل الله اوج شرف و برج عظمتدن تابنده اولسون ع تابنده دولت تاید بن
 بنده که اقدام جراته بساط انبساط اوزده قیام ایدم و تصدیع جناب رفیعده و زیدو
 ابراهه اقدام ایدم اول ذات سوده صفاتی اسمحان انجور نایبی المنه الله که مظلومندن
 زلیک بولدم بیزر کواردر که ذات جمیل الصفا فی علم و کمال حمله آراسته و نفس نفسی زینت
 سکون و وقار و زور و صبر و قار له پیراسته بر ملک ملک خصله که مشی عالم مثالت

کند

غیری بوده بولونم و با قایمها تباد که نظری آینه وابد ز غیری برده کور و نمیرد
 جز در آینه و آینه توان یافت نظیر. بهرم علم عزت و عظمت بمقوله شهریار که بدستگاه
 مسلم و وزیر کوارق نامه علی سبیل الاستحقاق بخیلین نامدار و فلک اقدار سزاوار.
نظم زری بناموس و کفاری نیست. بلندی بدعوی و پنداری نیست. از آن ناموار تر کسی را
 که خوانند خلق پسندیده کوی. ملک آید جای پادشاه درین عین تعقل و بلورین کرب
 بنای کار خلافتی اساس زلفت و مرجع اوزره بنا او نمشد و شهر یاریق بساط طه
 شفقت و کم از آن تو قدی اوزره طور نمشد و اکو لیحان بعضی کس لک نادیده کمر خور
 و تمرد اظهار استلوا و له تالوع و تصریح ایل مقام معارضه به کلیت سرحد ابدت
 طغر کستلوا و له اشارت صلا و له کافط ایدوب تمید سلطنت و قاعده حفظ
 ملک جهتند ز و له وسعت غمان همت رفعم اولد رجه ده و کلدر که بمقوله حواد
 و بونوع کلمات و مبلخاندن امواج خشمک ظهورت باعنا و له **قطعه** من نه بیدم که بهر
 بلور برکش یانه کام که بکاهد تنش از سغله ناره یانه کویم که بنالد بصدای مردم. یانه بریم که
 بگرد بھوای صدار حقا بود که بزیران دختل قند فرماند خطا ادم اما عجیب
 دکلدر که الجوانق بیکو **ع** اسب خوش رو تیز گاهی سکندر تیزد. وزیر آید ی ملک فرمان
 مذکورده معذورده که نی اختیار صادر اولدی بونوع حکم لکمر الو قعد ز النادر کالعدم
 باوجودد که الان ملک ایل بنده میاندند بجاری و کان احوال و جزو نقص ایدر که
 هیچ برنماند نشان و بریدیلر که بر پادشاه کامکار و بر شهر بار صاحب اقدار که شمشیر بران
 و فرماند و ان ایل مستند سلطنته او توره و بنده کتھکار مقام عبودیت خضوع و
 خضوعه اقدام خدمت اوزره طور و اول حضرتده اقدام و جراته خضعت بول کلمات
 فی محایا ایل و کند و دایره سندن قدم بیرون قلوب دلنه کلنی بکلف و نه توقف سول
 بو مقامه مانع اقامت رسم سیاست علم عظیم و عفو عیم و طبع سلیم شاه کرید غیری.
 نه اولسه کول **ع** هر چند که پیش جرم کم لطف تو پیشست ملک آید ی جو بند کد و کنا
 مقر و معترف اولم و تاراج بر صفت حالنده معاینه قلوب مقام اعتدال و کله لایم
 مردم کریم قبول غدرنده مقدور فی مبد و ل قلسه کول العقد عند کرم الناس مقبول.
 وزیر آید ی بنده اضاف ایدیم و کنا هم اعتراف الیوم که امضای فرمان شاهده تاج
 روا کردیم و بر خط مولان کیز که هیبتند و بیخطاب عتاب آمیز که هیبتند و نیم
 اید و بایران خنک قلبی بایند توقف کو ستردم حال احکم فرمان پادشاهان پناه کدر

نظم کر لطیف سکنی و کرتیغ مینے کردن نهادہ ام جو اسرا بخت تو اولم که ملک بو شادان
 جز ن استماع اندی دکل و فوج اسحاق و علیم فوج ارباب سیای میا و کند لایح اولوب رات
 ادای محمد آبی درجه علیا به سوردی و لغره صفا و سوردی سپهر برینه اریک و بخل مات
 سجدات نامتناهی به برنه کور و دی **مشوی** مرده ای بخت که مقصود زد و باز آمد برنخسته
 دلان جان دگر باز آمد انکه چون غنچه بویس لب جال میخندد رخ دولت کل افروخته تر
 باز آمد پس سوردی که ای بلا که چه که سیا و کلمات و مضمون معاوضت کردن ایران ختم
 هلاک کند غیری نشه فطم و لیز دی تابان سنک کل خلاص و مناعل کن بنا هنور قطع
 امید اتمه مشوم و رجا ایدرم که او حکم امضا سندن توقف واکوره سن و اولی مشای
 امتنا الله استعمال المیوب امهاله بحال و یوسن و زویر جواب و سوردی که نیم مفاضام کا
 مینی ایدی که عزیمت ملکی تمام اکیم و کورم که اول حکم کن ناد محمد ریا اول غنم او زره جانم
 مید و سوله که ملکی همان غنم قبل او زره مغیر و مغیر و لغره غایبانه اول می تمامه یوم
 امتحون کوردم که خاطر خاطر شاه ای نوک ابقی به جانیده مایلد کند و تقصیر اعتراف ایدی
 کند و کذا همه قرار ایدم و تاخیر موجب فرمان واجب انقدیم ایچون حس و اقلقدرا عذر از
 ایدم ملک ایدی سنک جرم و یکاستک و فطم و فراسنک بکا کوندن کونر روشن او کت
 و بونقد خدمتک که حال خلوص خصوصیت منبعدتر سکه قول بولدی انشا الله تعالی
 عز قریب انوک نایجن کورسک کرک و ثمره دست مراد ایلد ایرسک کرک همان راز نو
 المیوب استظها رفا مکه کمرک کرک و ایراز خسته نرم جانم زدن معذرت و او ان ایدو
 انوک قدومن که کلبه ابواب حصول امانی و سرمایه بازار و حیات زندگانی در احسن و اجم
 التماس اتمک کرک **بیت** بیا که وصل ترا از خدای بخوام بیا که کوش بر آواز جشم بر اهرام
 و ز بر سگا و طاعه دیوب فی الحال بارگاه شاهد از حقیقت ایران خسته اشارت
 نجات و بشارت وصال ایدی **بیت** دگر جو غنچه سگایه ز کار بسته مکر که با صبح نسیم
 کرک کسا آورد ایران بخت مثال احضاره امتثال ایدوب خدمتده مساعده ساقی
 سعی شهید ایدی و وظایف و عواید قیاس و اقلوب زبان منت و سپاس و شکر سکر
 شهد بار ایلد شکر بار قلدی ملک ایدی یای کار بومنتی بالاره اتمک کرک که سوط
 مناصحتی برنه کور و بوفیما نک تفهیدند تانی کوسدردی بلا رایدی نیم کال حلم و
 رافت سلطانه و وفور شفقت و رحمت شاه جانه و ثوق تمام و ایدی بو تانیه باعث
 اول و لیدی و لا بوجا کوی ترا اجرای زمان سلطانه بجه توقف دوا کورده ایدی ملک

اید ای بلاد قوی چنان اولکه سنک دست صر فک بینم ملکیم نه مطلق العنان در
 و صحتک نفاذ و جریانده بریم فراوان و لاجب الاذغانم لیکساند و فعل و قولک و وعد
 و قبض و بسط و ابرامک و نقصک چون و چرا دانه معاذره و انکار و اعتراض و برادر
 بلا را اید ی سابق تربت شاهانه و لواطت عاقله حشر و نه نک خدمت خدام سده سده
 مقام او زده فضل غای و تربت ماکلا ی بر بجمعه در که فضا هزار سال عمر میرا و لسه نوک
 بیکدن برینک و ضیفه شکر دارا امک مقصود رککدر **بیت** یا الکریمه زبان سر ایدوسن
 کی شکر اید ابرار تواند کرد نه اما خلص نده لک مرادی بود کم من بعد بوقوله اموره
 یحیل و شتاب و بولیه تا آینه ضمیر نیاهی عیاره مالکده غیر و مشرب خاطر عاقله
 شاهی کدن دامنه مکدر اولیه ملک اید ی ای وزیر سنک بومنا صحتک صفی خیر در کلک
 قبوله بحر را و نمشد و من عبد بن اشاء الله الملك المعال سکله مشا و ده سر عزیم
 ایدوب برامه مثال ویر ملک احمال بخالد لرس و زده و ایران دخت خلعت کرا نایه ار زانی
 بود دی و حجره مفاد قد نجله مواصلة غلام ایدوب مجلس طرب آراسته قلیدی **بیت**
 بود دی کم قولد مجلس خاص مفتی اولدی نه هر ماهه دقاص اولوب جینی طبقه نقل
 اختر شوق بالوده اولدی شمس ساعه گوشه کاشانه ده ساقی سیمین ساق و زرتین نطا
 شعله کاسه می نابله مجلس نه مات و بر دی **بیت** صفادی آینه ال اوردی ساقی
 کویه روح راحه غمناقی مطرب خوشا و از آهنگ لوی ساز لمر غمناقی اهتزاز کوردی
 و نعمات غانی غوانی نوید عیش و شگفتی بی مع سکان سایه سوردی زخمه دلواز غوغیه
 هزارستان کوستر دی ناله دکنر خلت آینه دلستان داند و هی کیدر **نظم** مغنیر
 الملك اکلدی جنک فلک اوخته طردی زهره آهنگ جوی شرح ایدی نار اشتیاق
 اوده اوردی صفاهان و خراقی تفانه پیشین بوسلکدن نوال قودیدیه بغری دکن
 اول کون و اول کجه تمام نوبت جام و عیش و طریله تمام اید **نظم** صلیح اولدی جویوز
 کوستر دی خورشید فلک ایدی الیه جام منبشید یوقودن کوز لونی اخدی غم
 لحاف غنچه دن جقدی کلتر ملک بارعامه صلا ایدوب سر عدالت او زده اوتوردی
 و بلا و زوری شرط صورتی بر کنه کوردوب قدم خدمت او زده طوز دی و کند و اصاله و اهل
 اولادی و کالکد بر اهدن دار طبل اذن و اول خواهر لک بغیر که غلط او زده نفر بر ایدلر
 تکواری و یلدر فرمان سلطان کاریدن حکیمک احضار نه شرف نفاذ بولدی و نکال
 حقوق بر ایدیه رای حکیمه تعیض بودیدی کاریدن بجای بر عجب فرمان شاهی برینک

بهار ادا

کما وجه مناسب جزاس بود و در سر اولی بردادند و باقی نیک بعضی سنی هدف تیر
 دمار و بعضی خلف شمشیر آید و از اول ملاعین دین بکشته شد این حقیقت
 اندکری خجاست که جزا و سزا سن بولدن و مضون فسطح را بر انعم الذین ظلموا و الله
 رب العالمین اندک بایند آسکار اولی **نظم** هر از کستم بخیری برکشید فلک هم
 بران خجاست بر برید چو سندان کسی سخت روی نکرده که خاسک نادید بر سر خورده
 اعوای بخدول و مقهور واد و ارمنصور و مسر و اولد قد بصره رای جهانگیر احکام
 و نظام مملکتی غیر و قطیر اول وزیر ثاقب خیرک را احاصات بدیرنه تقویض مکتوب کند
 لیل و نهار از آن دختک مصاحبت و معاشرت مشغول اولدی و بجهان فایده کامکار
 کامران روزگار کجور که رحمان علیه **بیت** غنیمت کو حضور و ستانی و فاسوز و وفا
 سلجقانی بر کون مملکت اولد بخت جلدن صفاسوزنک کرک کلک لکله لکله بود و فضیلت
 حلم و ثباتک راستانی و سایر اخلاق و عادات ملوکدانک بجهانک بیانی خردمند
 فاضل و هوشمند کامله پوشیده دکلدر که بوحکایتک ایراد ندرن بود که استماع
 ایدندر بوندن عبرت اولت علما نیک نصیحت و حکایتک اشارتین بنای کار بر نه پیش نهاد
 ایدر و مصاح دین و دنیای و هویج نمود فردای قاعده حکمت و اساس معرفت او در
 بنیاد ایدر و هتور و تهنگ از احتراز اید و بحایت و قادر و بردبارییم اهتزاز ایدلر
 هر که که عنایت از یار و هدایت ایدی مدد کار اولدی که هم فرق حق با حق تواضع
 زینت بوله و کف منقبتی رواج حمله آراسته اولم که تواضع و حلم اعدای لغیا نکرده
 کتور و لجبایی او بامر به سنه یور **نظم** سلطنت را که جعرت و ناز شاه
 اولد که اوله بنده نواز مهربی کویا بر مشکی افلاک یوزا و در دینه دایم خاکه **سوی**
 باطم و با تواضع اگر هم نشین شوی اغیار تو شود بو فایار غارتو با هیچ کس رخلق
 جهان دشمنی مکن تا بر مراد دوست رود روزگار تو **باب** سیزدهم
 ملوک عالی جناب قول صحاب قدر و خیانتی استماع ان استماع و اجتناب واجب
 اید و کن بیان ایدر **بیت** حکیم جهان فیلسوف زمان بوجهیله قلادی بویالی عیان
 که چون رای با تسلیم اولد استانی بیدای حکیمد استماع ایدی مدحت و ثنا و فاطن
 که رواج فوج مشام ملایک ملکوت ایره و مطلع های نوئی که طلوع بتاشر سعادت دند
 جزیره تقدیر بود و بایندی **بیت** ای عقل زار دلیت روشن مسائل دی و هم
 دار زینت حل کشته جامه مسائل میان انفس حکیم بر کواریه صفت علم و وقارک

العلم

منفعت تمام بیدم و طیش خفت و شتاب کار ملک حضرت معلوم تلام الا نرا مدید
 صادق الاعتقاد بود که بیا حال پیروزه که ملوک خدام کرن و ملازمان امین اله بخند
 مسکه سلوک اتمک کرک و بوند و آنچه طایفه تربیت عذر و بلور و بغت شکر قلور
 بونلر جان و امین و غت و سمن یسر و تعیین نه نه طریقه کیمک کرک بیدای حکیم و حلیه
 شایر ایشلم مقابل سند هلاکی بخت و دعای بیدم ایدوب ایدوبی فر شاه دیوت
 نر من الله و فتح قریب تنقذ نجره کوسره و هر عروس سعادت که و ما النصر الامیر الله
 منصفه سند جلوه کراوله اجتناب لطنت و باجلاف نصابک نصیب بی حساب
 اولما غله اخلاصین بوله **نظم** تابستر بدست میا سایه چمن کرد از خنق لاله و خیار
 آرغوان کز اردولت تو که دار دینیم خلد محفوظ باد از اثر غارت خزان **ملک**
 پیوردد و غنچه دکن اعظم اتباع و اشیاع در لای احسان و سستی اصطناع کمل ایدوب
 ملک در پادشاه و واجبد که خواصک نقد اخلاصی کرات و مرا لکه حکمت امانه اوده
 و هر بریک عیار رای و روی و صفای قلب و طویط طریق معیار بخیر اله تمیز ایدوب
 صدق و صلاح و صیا و حسن و فاء و امانتی نه مرتبه در کور سرمایه لیاقت تربیت ملوک
 سبیل دیانت و امانه سلوک دین و دیانت که بین حضرت عزت و خوف و خشیت و نشا
 خوف و خشیت و نخی جناب جبر و تمه علم و معرفت که انما یخشی الله من عباده العلماء که
 خدام پادشاه دیندار و دیانت کشا را و له هم ملک نهال استظاری آنکه برومند
 اولوز هم رعیت ماده ایدوب و اری اندر مدد بولور **نظم** خداتر سداب و رعیت کا که معا
 ملک و پر هیزگان و زینار خدا باید اندیشا که نه از خوف سلطان و بیم هلاک ملوک
 خاین و کذا ابدن اجتناب ایدوب معروض مخیمه کور ملک کرک و اسرار ملکه المرحله
 مداخلت و بر ملک کرک که اندر خلل کلی ظاهر اولوز و شر و ضرری علی مر و از زمان اور
 ملکه و ملکه مطایر اولوز و رای ایدوبی و بحلی افضل محتاجد و زیر آنچه اصل و فروتا
 کرا و لور که ظاهر اوصاف حسنه اله آراسته اولوز اما عاقبت کل شی بر جمع الی اصله شمر
 او زده حالت اصلی و صف جلی لونه عود ایدوب بخت و خبات سیریلری ظاهر اولوز
بیت ناباک زاده کوجه در اول و فاکنده آفران زان بگردد و عزم جفا کند بر من آید
 بوقر ملک اصلی و بوبایک فضل بود که ملازم پادشاه بواجب صفت موصوف اولماق
 کرا و لور اولافا لنده امانت کرک که در امین مقبول خالق و خلا یقدر و محبت
 اسرار ملوک مباشرت امور حا که مرا و لایق را بکنی اتم الله صادق و مستقیم اولوز

دروغ مکرر اهل بصیرت اند
ع

کر که صفت کذب عیب عظیمه در فضا که بر شخص انواع فضایل آراسته و حتی کفر ارباب و
 و قایل رقی الیه پیوسته اولسه دروغ کوی ایلچی فریغی اولمز و شرف اعتماد و رتبه اعتماد
 اولمز **بیت** هرگز سوزده که اوله بوی فروغ . ایچین کره نسیب و شریف حسیده که لیم لب
 همت قدر انعام و حق کرای بلزمه و باد هوا ایچ جانیه که میل ایدر اول طرفه کیدر **مصلح**
 از الیج مالت مال الحث میل . ننه که بوطایفه نسبت بوی مشلور **بیت** در طریقه و
 ثابت قدم چون کوم بائر . جو ز صبا تا چند هدم برینر کوی دکر . بلا شاهه که لاندک
 خدمتکار لرینک محاسنی اخلاقه نظر ایدوب عجل و استظهار لرینه اعتبار ایتیه که
 زینت خدام و سلاطین عقل و کفایت در بوطایفه ناک ماده استظهار ایدر انش و قدرا
 چونر کسبه حلیه فضایل ز خالی و سانیه در ایلر خالی اوله و عفاف نسبی الیه
 صلاح مکتب جمیع قله و نقد مالی بونه استماندن عظمتد بوز و نشو مکر را و زدن
 خاف و غش ظنونه کله . بر و لاجد که بلا شاهه آنوک تربیتی باینده سعی بلغی
 سوزمیه و علی سبیل التدریج مدارج تقرب و تدایج تمکینه بشده نمید . تا آنوک
 حرم می عیونده و هیبتی قلوبده . ممکن اوله . حکما بویو مشلور در که ملوک مملوک لرین
 تربیتن لطیف حاذق و مسلک سلوک کر که اول بیا زک حان و سبب انفعاله و کسب
 مدت و کیفیت علتن تمام لمسیحه و اسباب و علامات بغض و قار و ریه و قوف کامل و
 شعور شامل حاصل قلبیه معالجه شرف و مدد و اخضر اتمز . کذلک بلا شاهه
 لاندک در خدمتکار لرین جروی و کلی لریندن تصرف الیه و هر برینک اندازه کردار
 و مقدار کردار و روش و رفتار در شخص قله و اول جا که که تقویت و تربیت در زانی
 بوره و انوک حقدینه تامل و تانی اخراک قدح و عیب و طعن و تمیته اعتماد روا
 کوزمیه . تا عاقبت سیر تیغ ندامت و هدف یتیر ملامت اولمیه و خصوصه اصل
 الباب بود که ملازمان سلاطین مدین و امین اولو کر که تا اسرار ملکی و کما و قوف
 اغیاردن مصون قله و اسکر و کسور تفر و آزاردن محفوظ و مأمون اوله . اگر
 مقر بان بلا شاهه در بر سبی ایجاد بانه صفت خیاسته موصوف اوله و انوک کلای
 ملک حضورنده رتبه قبول اوله ممکن که بر سبکیهای معرض تلف لقا ایدوب بلا شاهه
 دینک بد نام لغنه موجب و آخرتده بد فحاش لغنه مستوجب اوله توقضیه ناک
 مصداق حکایت بلا شاهه و زکر و سیاح در رای اسفندار ایدی که بخله و لمشد
 اول **حکایت** برهن ایدی اخبارده کلشد که دارالملک حلبیه بر بلا شاهه

نامدار و اریدی که سلاطین روزگار حلقه انقیاد در دوش و خاقان عالی مقام
 عاقله انسانی بود و شامه لر دی **نظم** سروری کو فر عداش بسته زینهار
 قیصری کو نو در ایو داشت آیدها زمان هر یک از هم جهانگیرش کوان کردی که کاتب
 فتح و نصرت دایران جانب سبک کشی عنان بود شاهک بر دختر خویشد پیکر و ناهید
 منظر و اریدی که انوار آفتاب رخساری چهره روز کاری نمود و بوی زلف غیر فای
 مشام آید معطر المندی **نظم** منور دی جالی مشردن و هانی تنک ایدی انکسری
 رخسار نکند لا لوز دی هو العلی خیم زلفی او دور و آتسه لعل عذاری قبله آتش
 برستان لب کو فانی نقلستان پادشاه اول کو هر یک دانه دید بیکانه
 محافظه مبالغه قلوز دی و اول در کرمانه صدف سرو صلح و پرورش و بری
نظم یوزن کوره دی چشم ستاره بکجه مایه انمزدی نظاره صوبه عکس تمردی
 کند و زنی که عکس چشمی کور مایه یوزنی بر کون انکون بر پیرایه تربیائیک دلدی
 و بر استاد در کوره که ضاعه صیاعه مهارت و براعتی اول احتیاج واقع اولدی مکر
 اول شهره بر زر دکر و اریدی که کویا کن آفا با اولاد اولک کور سندن مذابا و لوز
 و سبیکه بخشان آه اولک بوتر سندن خالص اولان سیمه بکر زدی صیر فیلده بر مایه
 ایدی که بجز بر نر زده صدک ایچند اولان درک خالص قیمتی ندر بلوز دی صاحب
 عیار لعد بر مرتبه ایدی که ملک کیم بر کور مکمل غشی خالصدن تیز قلوز دی **قطعه**
 دوزش کو شش مز کوره و زهر کار خود چون کرد و هر چه بوزن زیم ز بر دلخته
 ساختی انجا که نتوان ساخت ملک اولک صیت صیای هنر زانستندی و اولک بعضی
 مصنوعات زیبا مصنوعات هتاسن مشاهد المندی و بوقد آینه مرمره دعوت
 اندی و تربیب پیرایه بایند کف و کوسر حد اطباء بیدی مرد ز کور جوان ایدی خراف
 روان شیرین زبان نیک بیان دل پادشاه شاه محاورانده اولک مقاله مایل اولک
 و خاطر امبارک علی الدوام اولک ملاقاته رغبت تمام کوسندی هرگاه کلمات غریب
 و صنایع عجیب و کلمات لغزیه پادشاهی آشفته قلوز دی پادشاه دخی ساعت عشا
 اولک حصنه عنایت و رعایتی انور ددی دسه تقریبه بر مرتبه به اختصاص بولدی
 که دوز و شب محرم خاص اولدی و دختر پادشاه که زر کو خورشید و ماه اولک سعیدی
 و زلف سیاه چشم بدلم نگاه امده مشدی **بیت** قمر بر مشد کلدی بایه سینه ککش دیش
 دکلدی سایه سینه اکا پرده آتسه راه و یودی هر که شد محرم دل در محرم یار بماند

پادشاه فرزند بزرگ و بزرگوار و پادشاهی که ممانعت عقله مشهور و اصابت رأیه معروف
 و مذکور است که کل جهان کشای خامه نامه نصرت ایدی اثر رای عالم آرای طراز خانی
 سوکت ارباب دین و دولت انوک لای و شنبه اعتقاد اید بر روی و اصحاب ملک و ملت
 خاصه خضر خاصیتند زاده حیات استدار اید بر روی **بیت** بولدی کلک سقر آینه جهان
 ملکی قراد بولدی رای باشایله قو عالم نیت و زیر چون کوردی که پادشاه زر کرک
 تربیتن خدا عتدالین کوردی و تقرب و اختصاص غایبه ایر کوردی بعضی بعضی و ظهور
 طویندن بر محل موافق و تقرب و اختصاص اقصای غایبه یوردی و وقت مناسب
 بر تقریبه عنان جوار معالی زر کرک حسب حال و مالی جانبیه معطوف ایدی شیها سلاطین
 ماضیه ارباب حرفی اسباب دولت معروضه کور مشلرد و آنلری هر چند که عواطف شاهانه
 ایل مخصوص قلمش لور و اما اقرانلری میاند بخاوزه رخصت ویر مشلرد و عالیا ملک
 بو شخصه بر مرتبه اختصاص ویر مشلرد که محرم خاص اولمشد و بودند سابقه قلبین
 محک امتحان او مشلرد و تربیتیه لیاقتی نه مرتبه دزد کور مشلرد بنیم ظلم بود که بر شخص
 دنات ذات و خصاست صفاته موصوفد زیر که کورد ورمکه علی الدوام عنان کلاهی
 خلافت اید و آزاری جانبیه معطوفد و فرنام اهتمایی اجرای او امر و احکامده خلقه شایان
 و اطفا و حقده استقام طرفه مصروف بمقول کشدن آیند وفا و صدق و صفایات
 دورد و بواصل نا کسله صاحب مقتضای طبع سلیمدن بغایت مجهود در **بیت** هر که
 از ناکی طبع دارد وفا از درخت بدی سجود میزد که آنکه امتحان ایدم که هر که که ملک مقرب
 بونه انعام و احسان اید و اول سفله طبع و ذی همت کلک حسد ندن بر مرتبه نه منفعل اولورد
 کند و نیک هلاکته قایل اولورد و حکما بویور مشلرد که علامت غایت ذالت و دنات
 غیره کرم اولد و غن کورمکه عدم طاقد **نظم** سفله نخواهد کوی با کام حسن
 نکذار کسی را ایام کند ملک را بویجانی فشان بیشتر از نان خوار یا فسون نان
 سلاطین عز اصالت شرف فضیلتی جمع ایدن طایفه اکرام و اعزاز ایدوب تربیتلر
 اعتبار از اتمک کورک و تربیت لیم بد کهر و جاهل نه هزد نا اجتناب ایدوب محالطه
 اعتبار از اتمک کورک بوطایفه ایل مصاحبتند نا انواع آفت ظنوره کلور و احوال کلک ساله
 خلل کل مستغرق اولورد اول سیدن هر که که خصاست ذات و خجاست صفای اول
 شرط امانتی ملاحظه اتم و دین و دینانی محافظه قلم چون صفت مانده محرم و همت
 خجاسته موسوم اولد لاجرم هر عیب که خیر امکانده اولد اندن مستقر و مستقر اولمشد

نظم کسی که امانت ندارد نصیب او بد کند بخود از وی غریب خجاست هر فعل بد بد تر است
 تمام بدیها در و منجم است مملکت آید بی بر جوان خوب صورت در ملاحظه صورت لطافت سرت
 دلالت در که الظاهر عنوان الباطن کلام اکابر عالی شانند که حسن عنوان لطف مضمون
 نامه نشانند **مشق** بوسوی خوش میبشد را اول نکود که کل خوش بود و لورن میان خوش
 انوک کم یوزی و اوله حمید موش اول و خوشی یوزند ز داغی د لکس **بیت** هر که عاقل بود
 از خوشی عنوان داند که در آن نامه خبرهای نکو خواهد بود اول حدیث که حضرت رسالت
 منزلند صلوات الله و سلامه علیه روایت و نمشد که اطلبوا الخیر عند حسن الخیر
 بونکه یه اشارت در بعضی رفته و احتیاجی بر کس نه عرض اید که صفی عذاری زیور
 حسن صورت که راسته اول و فیض و احسانی بر آسانند ز توقع ایملک کر که ز حسنه عالی
 خال جمال زیب و زینت بول **بیت** انکون دید سلطان شریف کوزل یوز لورن استک او
 و زیارتی در برستان نمکند حسن صورت سوره سن از بر قلزل و آیت کمال حقیقت و خصال
 حمیده و صفات پسندیده دن غیری نشسته بلزل زیور که خوشی کسند اولور که صورت زیبا یله
 قلوب نابی بوده قلوب چون نقد معیاسی محک استعانه اوره زیور کم عیار و نی اعتبار بود
 اسالاح کلام کلمشد که بر حکیم بر خوب صورت جوان کور دی جان و دلند ز صلحبت عالی
 اولوب الیرو و اوردی تا سکه ماهیت محک استعانه از مایلین اینه مقدار کمال معیار
 تمام اعتبار بولم علی اندی **بیت** او را از انده کوا و لیدی د یار **بیت** ده یعنی بر که در صورت
 دوفی ماند بهم زان یکی خیزد سکر دان یک ز بهر یور یاست ملک آید بی میم محبت
 و جیم جالب اعتدال مزاجه را المرد و مزاج معتدل صلحبت تربیت و قابلیت و لایله
 چون بومد ند که تربیت و لمدی یکن که انوک بعضی اخلاقی نهج اعتدال است اختلاله
 مایل و لسن اوله احکامه نظر تربیت از زانی یور بود مقرر در که اکتساب خصال استوده
 ایلد زجه کماله و اصل اولسه کر که زیور اکابر اکسیر تربیت خال تربیت سیم و ز و سنک
 خاریه لعل و کوه و خون سیا هم شک تاب و قمر بارانی در خوشایا ایل **نظم**
 بخوایم تربیت خویشد رخشان اولور سنک سیه لعل یخشان **مشق** از تربیت است که آب
 کوه کرده خورند بر نافع مشک از فر کرده و ان آهن تیره لوی بی قیمت زله اکسیر خور
 کند ز کرده و ز جواب و یری که ای ملک پیوایه تربیت آنک کور فی نزار و ارد که
 اصل خلقت جوهری و اندر که هر خال در و هر سنک جوهر و هر خون سنک از فر اولور
 فضا که بر شخص لیم بر مرکبم هر اسال جوی تربیت ز آب و یوه و نقد قلبه دوز و شنب

حاجت

بیت

تا اید و بویه نهذیله آب و بویه اندن حصول هر وفا اتمایا باطلد و خلوص صدق و صفا
 توقع نه حاصلد **بیت** بید را کر به پروند چو عود بریناید نسیم عود ز پید خسین
 ندکلو که تربیت اولنه دخی جیت پس او لور سلک کی که یوند خه طاهر او لور بلکد خج
 بخش او لور بعضی اکا بر کردیوان بخیاوت چینه نفب اولمشد بوباید خوب بوبسلر
نظم هر که در اصل ناکس افادست بقایب هر کس نشود سلک مکس اگر کنی مقلوب
 قبل او غیر سلک مکس نشود چون بومعنی محقق اولدی احتیاط بود که پادشاه او باش
 ایله اخلاط و اخلاط قلیه تا ورطه مذله گرفتار اولیه نه که اول شهراده کشفکر
 واسطه سیله غل ذل عودیه دوشدی و موافقت جوهریدن سرحد وادی هلاک
 یشدی **بیت** پادشاه استفسار اندی که بجه اولمشد و **حکایت** وزیر ایددی
 روایت ایدر که دیار فارسده بر پادشاه و ایددی نیک سیرت و پاکیزه سیرت جهاندا
 بناسی رعیت پرور لک اوزره اورمشدی و شهریارلق سر برنده مقدس کسرتک
 اقدای اوزره اورمشدی **بیت** زمین عدیل معورا اولمشدی جهان جویدله سرور
 اولمشدی اتفاق بریبری وجود کلدی که آثار شد و نجابت ناصیه سنده پید
 ایددی و آثار مجد و سعادت سیما سنده هویدا **نظم** نجابت نور سیما سنده ظاهر معلوم
 لکه آئینه باهر انوک کشفده کف دست مقداری خال سیاه و ایددی پادشاه اکا
 نگاه ایچک بریشان اولدی چو کای زماندن اولینه علامت و نشان ایدو کن صوغی
 جمله سی متفق الکله اولوب ایدر کیت فلا سفده کور مشوردر که هر کده که بومقول
 نشان اوله عنوان عمر نه جوق بلایه تر مستل اولم اما عاقبت صاحب وان کس و ستان
 اوله **بیت** عم دکل عمل اولده ناله مشکل اولدر که آفرنده اوله ملک بوثرده ایله
 خوشحال اولدی و انوک تربیتنه کمال آهمن مصر و فقلدی مکر جواریری سلی مکرکد لیسکر
 و ایددی نه شرم و نه بالک حفاظ و نایاک ملک حق جاز و حسن جواز رعیت ایدوب
 اکا وظیفه معینه و مر سوم مرتب عنایت بیوردی همواره سایه التفات بلکه مروره
 آسوده بچنور دی ملک زاده چون پیش یاشنه کتردی و عقل هیولانی مرتبه سندن
 عقل بالملکه درجه سنه ایددی طبعی ملاعبه به مایل اولوب متصل کشفکر که حجر
 کلور کید ز اولدی و انوک کلیه سنده لعب و هوو اشتغال ایدر اولدی و بر کیفیت
 حال دناگاه اولدی صحبت کشفکر و شهراده نک منع و دفعه بلکه کشفکر
 اول منزلت ز قلع و قمع و قصد ایدوب ملکه سیدی طبع شاهیه منظر انوار الهی

اولور

و محل فیروز غیر متناهی و در پوسیده اولیه که نهال طبع صبیحا سقامت و استقامت قابل
و غایت لطافتند نه هر جانی که حرکت اید و میایل اولور و مرو را یامله اول حالت اوزد
داغ اولوب استقامت بولور صلاح بود که شهر آید و صحت کفشکردن منع اولنه اولک
اخلاق ذمیمه سی ملک زاده نیک طبع لطیفه سرایت عینه و دناست همی اول کوکب
سلطنتی اوج عزتند و ضعیض مذلت اندر زمینه که اندر شور و شر و خطرات کلی
صادر اولق محملد بلکه مقرر در **ع** کونفس خبیث هر چه کوی اید ملک ایتدی
دید و کل کسید و اما اول هنوز صبی و صحت کفشکردن مالوف و اولک خانه سته
لب و اولوب مشغور و الصبی صبیحا و لوکان نبیا مثالی خود مشهور و معروف در
بیت چشم کوزک ندکلو کوزسه عجب کوکلن کبرنه که هو و لب با وجود که نیم نمده
زیک عزیزد بلکه جان شیرین ندک لیدوز احتمال وارد که اولک صحتند منع
اید و ب خاطر اندک ملاک حادث واقع اوله اولک ملاک خاطری نیم انفعاله با عشا و لا
اولی بود که بر مقدار توقف ایدوب بریدت آرام اید و چون قد و قامت چکوب
ستو و نمالوبه چیزی شردن و نفعی ضرر ندن میزاید تازیانه تازیانه نفس تو سنی رام
اید و وزیر خاموش اولدی کفشکردن دعوت ایدوب انواع عواطف ازانی
سوریدی و مواعید خسروانه برله امتد و ایدوب سن بزم همتایه مژ سبز بیکر کوشه
سکله الفت طوشتد و خاتون کل موافقت استد در کم که اولک امین و قیچی
و آب و استد ز محافظه به مبالغه قلنس کفشکردن عا ایدی و جبین خدمت من
مذلت سوروب ایتدی **ع** کل باغ شه عالو افروز اوله چراغ بشی مشعل در د اوله
بن بدو بو مضیق شریفه لیاقت مشاهده قلندم و بومقامه که مقصد اقصای خاص
و عام در استعماق کلندم لیکن نظر شاهنشاهی بر کیمیلد که خاک تیز ای زده
و سنک خارا میزد و کوه اید **بیت** سنک و خاک که کوی ایلیدک نظر امک الم
اولور دی سنک کهر امید و ام که میان خسروانه ایل و ظایف خدمات بنید کانه
بو وجهه مودی قلنه که عزت نصرت مقرون اولنه القصه کفشکردن شهر آید به خدمت
جانه منت پلوتی نیکلف هرگاه بارگاه شاهد کونور و کونکند و کیکه سنه کوز
بلکه بعضی لیا اید بحره سنده یا نور دینی یاد شاه کفشکردن شهر آید به هر دار افند
زیک فرح اظهار اید و کفشکردن خیا و امالی میا نده ملازمت پادشاه
و خدمت شهر آید به افتخار استظهار اید و شهر آید به کمر خدمتی و وجهه در میلت

زی

غاشیه

هشت

ایدی که کردند کوه بلا شاه حضورند ریت قریب آرتدی تا کلیا مقدر علیه اولوب
 چو کان خدمت سلطانیه کوی شرقی اقرانی میاننده قادی **بیت** سبب در غرقه خدمت
 بلورلر انکچو زجان خدمت قلورلر بروقت شهرانیه صحرانوشی کشت ایدری
 وصباحدا ناخشانه دك تماشا و عشر مشغول اولوردی وگاه تفرجگاه اردو کیج
 قالمو دخی واقع اولور دی اتفاق بعضا وقایده ملکه سفر عراق لازم کلوب خراس
 خدمتد زحم غیر و جمیع کثیر الیه عزیت سفری مضیق قلدی پس گفتگری طلب ایدوب
 مجدداستقرارده یی کا سپار سز ایدوب حفظ و حراستی بایند تا کید ایدی و کشت باغ و
 راع و سبزه و گلزار و مرغزاره اجازت و پروب ایدی **نظم** بهار آتای کلدای
 گفتگو زمینی زین ایدی ماه انور نوازی قمری و آواز بلبل جهان باغینه صا لور
 غفلت بطفل نازینه اول هولدار که ایدو کشت صحرگاه گلزار و بوسه ملورده اولور
 خانه دیکور و سیرالتون اولجه سیردن سین ایلسون کل کی کسورن جمند و دوش
 غنچه و ش کو کلن بنده گفتگو دخی جبین خراعی زمین مذله سوروب حلقه اطاف
 در کوش و خدمت و عبودیتی بردوش ایدی و تعهد ایدوب احوال شهرانیه بر حمله
 اشغال ایلدی که کند و ممتا تی بالکلیه فراموش ایدی مکرر اخی شهرده ملکان بو باغی
 واریدی شمع روضه رضوان و نمونه زنهتکایجان صبا بنفشه سنک زلف
 برچیندن نافه مسک تا تار کی معطر و سما اجمع برشکن نسیندن کلبه عطار
 میجر و یاسین جنت ازهار گلزار دند شمه طراوت لوردی و سدره طوی اشجار
 کونا کوندن قامت موزون استعاره قلور دی **نظم** لطاف ایدی جنته ز نشانه
 اچمده نجه کوثر و روانه گنای سروع عین نهاییه اتر طعنه و ش پس نهاییه
 زمینی روضه رضوانه بگور درختی سدره و طویایه بگور نوازی بلبل و آواز ترنج
 دل و جان نقد بی ایلدی تارلیج شهراده که بوستان سلطنتده بر نهال یی مایل
 ایدی جان و دلدن اول باغک تماشا سانه مایل ایدی بو زمانده که شاه سفر نورو
 دراز کندی شهراده علت مهور اوزده تماشا ی باغ مزبور میل ایدر که خداوند
 بوقایع غلامه که خدمتند دایم ملازم و آستانند لازم ایدیلر و کی جانب باغه
 خرام ایدی گفتگو کوردی که شهراده نکات سر در سترده و جامه بر کیدند و
 جواهر عنبر مکرر کده طیف جنسین و سرشت جنینی مقتضایه که مکرر خجانت اید
 ظنونه کلوب ایدی بوتاج در و جامه مجهر و کمر بر کهر نجه باز دکانه سرمایه دکان

بلکه داسر المال فرازدگان در حال پدري دارالملکند و در در و مادر ي جميع اهل حرمه
قبضه فقره مغلوب و مقهور و صلاح و صواب بود که بحيله فکر ايدم تا بوي پري
ديار ما و را الله بلکه اندن دخی بعید و کلايه و شهرن آوب کيدم براي و لباس بلکه
کند و نفس نفيسه دخی بهاي ي کوانه صاوب باقی عمر ي جهان فایده کمال فراغت
و تمام رفاهیت که يوم **بيت** چون جهان باقی در کل اول زمانه برقرار فرصتی فوت
ایله الی و میسکند روزگار عاقبت اول خاکسار هوای نفس غدار دن عبارته آثار
و آبروی انسانی زمین خیانه سازادی غم و منه قصدا یوب علامته که محرم اسرار ي
اظهارادی و خدامک هر بوی برنوع دار و یله لا یعقل ایدوب شهراده نک دخی عقل
ذایل قلوب اولد رصدف سلطنتی روزی بود که هر کي برصدف و یله نوریدی چون
سب غیرا کوز جامه کمالدیر و عمامه قیری براندی **بيت** چون به نوریدی نرود
اندی خلوت سرای شبد نکون صدفی قی جهان به اوردی که بادیتر کوبد بوسر عسکه کوبد
داهنه ایرمزی و سپهر جهان سوتاسر دیک اکن ارژن کورمزدی **شعر** بجه جهان کم برتر
مست اوکنده کوره درهماوند کبی هست اشاعه تین اینر سیل رواندن یوقار و اولد
چهره دود رخاندن استوارادی و کند و سرمنده سوار اولدی که عمر کاروانی کبی دود
واجل ناگهانی کبی رسند بترک تیر لکده سکون کسردی برتک چالاک لکده بغزیت
ارخان عتبات الله لر و همدن کوی مسابقمی قیردی نازیانه کوسر منه لر جمله ایگه
آسمان کچریدی **نظم** ایه خریدی تو زینه بله صریدی منزلدی کاهفت کسور ایاغ
الشه قارودی یوناگاه اوکندی صا و لو نادی سحرگاه غلامن دخی بر باره بادبای
آهن خای رعد صای عالم بیا به سوار اولدی **بيت** سبیل الله سبیل ایه هیبت
بجوهر الله بنومه ایه سبقت اکی آت دخی پیدایدوب یات و یاق مریا ایدوب
یول کوبیلر تا سیرور کیتی فرو زخو ر ایدجه مسافه دود و راز و قطع اندلر
علی الصیاح بر مقدار آسایش ایدوب نه سوار اولدیلر و بر کبی مضایق مسالک و
مسایل کمالد زمرود و عبور ایدوب اکی کون سرحد مالک شاهدن کچوب بر
ولایه دخی بر دیلر بوجانده خد مسکار لر هر بری بر کوشه ده دویوب نصف
النهار کک بیدار اولدیلر آخر الامر باغبانان لکد حالت مطلق اولدیلر برنوع
بالله سرکه تخرع اندوب عقل لوی باشند کلدی چون شهراده و کفش کورداش
کوز مدیلر و اطراف چندا که جست و جوی ادر نام و نشان لوندن خبر لمیدیلر

خرویدی کیفیت واقعه دن ملکه فی آگاه انداز ملکه سکیار سوار اولوب یاغ کلدی اول
 سرو آزاره دن اتر کوده مدی و اول کلر عنانک قوقوسدن مسامنه شمه ایتدی
نظم رفتم بیایع سرو خرامان من شود. دان نوشکفته خفته خندان من بود. چو زار
 نوبهار بهر سو کر سیم. کان هر ویش دیده کربان من بود. چون مادر مهر بان نوردیده
 نشان بولیدی فغان جان کدازه آغاز اندی. و فیل سوز نای من را سحاکه پیستد ردی.
شعر دگر گیمی دو کوب کوزی پیشینه. کھی کو کسند و کوردی که باشینه. به یاغور کی باشینه
 یاغردی. دو توفی آهنگ کو که آغردی. بویوردی تا اطراف و اکثاف یاغی قدم طبله
 تک و پوی ایدیه. و نواحی و ضواحی دشت و طایغی جد و جدیه جست و جوالیه. چون
 نفخه فراوان و تجسس بیابانند نکر. سرهنر حصول مقصوده و حصول میرا اولدی
 قاصد لونا امید و نوب صورت حالی عرضه انها انداز ملکه تک جوهر رطوبت غریزه
 آتش فرق و لغزین ندن زو بان بولیدی و شمع سوزان کی شعله چرا تله یاغوب مضروب
 خالند بوبتیک معناسی عیان اولدی **بیت** دارم امشب کرمی در سکه نشینم زیای.
 تاسر پای وجود خود بسوزانم جو شمع. اول کجه تمام سیرار و نیت دارم سوز دلله تمام اندی
 و عمود و دردی سقفا فلا که دو کوب و سینه در در بر دندن برآمد چو کوبی بیدی
بیت همچو صیم تکلفس باقیست کردیدار بار. دلبزم کورخ نماید جان بر افشام جو شمع.
 آخر ارجی الی ربک بروانه می سیوب شمع روح روانی کل من ملبها فان تند بکوبله سیدی
 و خر من حیاتی سعله هارم اللذات که کو بود ردی رفتان کلزار و خا و حصر تن
 در دل بماند. مجاوران حرم فی الحال صورت واقعه بی برید هارمون نورد ملکه ابلاغ
 و ایصال ایلدر ملک دخیال استعجاله معاودت ایدوب دار الملککی مستقر اقبال
 و یحیی عز و احوال و کلدی و فراق و زندقه و دلید و زنا چو نایره امکانه اولن
 جرع و فوجده قصور قمری آخر کار خط مصابره نه باشر تو یوب ناچار اجل میتن.
 اصطیاده تشبیه اندی که در میشلر **بیت** دچنین حالی چو با پر خرد کرم و جوغ.
 گفت مرجع نیست جز انا الیه راجعون. بوجانید کفشک اول ماه سپهر سلطنتی شهر
 شهر کز در ب ولایت ما و آه الفهره اندی جواهر و لهره دست تصرفه دراز ایدوب
 آذین تلخ و بیع اندی ملک ناده اوزیل مقداری باز رکان خدمتده اولوب نهال
 قدحانک مار تر سیده شو و نما اولوب ملاحت و فصاحت و رفایه بیدی که یوسف
 مصر نیک بیع و باغی فاسد و باز ارجینتی کاند اندی **بیت** صالده و غنچه یوسف

طرک دی که چه میسند سن چانه طرکوز سن لایق سن اول بجایه هر بار که اول کل کل از خانه
 طرک کلیدی هر کما دوزن خاکبایه هزار جان و دل شاد اید لرزی و هر کوه دنا اول فعال
 سرافراز که قد عمری دراز اولما غور دست ز عای جانب سبایه دفع ایدوب ایدوب که بیت
 بمنوی که کدستی برای دیدن به هزار دست دعا آستین روان آند باز کان اهل تمیز و صفا
 کفایه ایدی و ذهن و زکا و فطنته زیک ایدی چون شهادت نک بسطانی کوز دی کند و به
 ایدی من بعد بوز غلامه مصاحبت بکا مصلحت بکلد ز زیک که کرده خضی نهفت
 ایدم بود و نابودی یکیشا اولو واکرمیان ناسده عیا ایدم فتنه هیجان ایدوب خلق
 بجهان انوک تماشا سند حیران اولوز نومضونه بیت رسید دهر من ای نظار یکی ز غار
 بنید دیده کورت جان کاری آید صواب بود که بوفارس میدان ماحضی تحفه بر سمد
 پادشاه فارسه ویرم که کرم شاهی بر بدقن چور حاطی طی المشلد و بدل احسان لهر اید
 سحرا آل بز مکمل خط نسیان حکمشد و مقر در کبوغا و ملک اضعا فیتی بکا انعام
 بویر سه کولک و بو اسطه ایله پای اسطه ادم فوق و قدانه ایره کولک پس باز دکان
 آئی دیار فارسه الموقب تحفه طریقه ملک پیش کس چکری پس شهادت فارس کنار بدو
 مادر دوزن اول میل مقداری جلد و سوب ماه تمام کی منزل چار دهمه یکسیدی بیت
 چار دهمه ساله بی چایک و شیرین دازم که بجان طقه بکوش است مه چار دهمه اشینه خانه
 اشرف محمد و خاندان آلا جده و جمع سیر اولدی ملک فرزند ی جانند غافرا باز
 خلاصه تشریف ازانی بود و بخدمت خاص سکنه اختصاص و اسطام و بریدی
 و علی الدوام انوک تربیتی بایند اهتمام ایدوب آذ زمانده افرانی میاننده امتیاز
 بولدی و اول صبر فیلکه که دایر خزانه عامریه ملازم ایدی و تقوی جواهر و تمیز لایب
 زواهر بچونی اول آستانه به لانم ایدی مالوف و مانوس اولمشدی همواره اکان تقیم
 رعایت ایدردی و هر تحفه دکن که اکا احسان ایدردی جوهری به حصه سن عنایت ایدوب
 جوهری چون غلام ملک کمال محبتی مشاهده ایدی طبع بد کوهرنده طمع خام خلوا ایدوب
 کند و کند و به ایدی بر حیل ایله ملک خاتم خاصین غلامه کتورن واکا اسطه
 ایله خزانه نک مهرین بود و بزخیره وافر جواهر فاخر که کتورن پس شهادت به ایدی
 ایس و آذ کد فای مراد دل ناسد هرگاه انواع احسان و اسطاعله بو کینه به یل ایدوب
 و هر کون اصناف الطافله خانه دل نامرادی آباد ایدرسن دلم که بنیده خدمت بسندید
 اول احسان ملک بعضی مکافات قلم که هل خراج الاحسان لا الاحسان بند محققند میدو

کانک

او بن بعض حکام عهد و عهد سند نکلم ملک خاتم میار کند بر اسم مرشد که نفس خاتم
 سلیمان در هر کجی که اول نیکینه بر انکسری میسر اول اخک فلک زیور انده منقاد و ملک
 جهان معارف میانه آید اول که در پیش **ریت** کویا مهر سلیمان است نفس خاتم هر که بخود
 دارد آید در یکین ملک جیش اگر بود خسته محمل اول سن و اول خلده که شکر خواب ستر است
 مستغرق اول در انکسری آهسته انگشتند نچادوب بکا کتوره سن تا اول که مهری
 سنک اجون بادم و برخاتک فضا سه قانم عنقریب بر سلطنت و جمال با کمال **ریت**
 بوله اما بشرط آنکه عال و زاری بکا مقرر قلعه سن **ع** بخشی مر از خون نوات نواله جوهری
 شهر آید به یونفس غریبه و بر روی تمام خاکی که ملکه دست خراکی انگشت ملکه دراز
 آید و آهسته آهسته خاتم انگشتند جعفر قه آغاز آید ملک بیدار اول و بلامه
 آید ی ملک خود اسباب و تجمل و قصورک یو مال و منال در کفایت آید بکامقار
 و آید بوجاهه یا عث ندو راست سوبله که بوظایم سنک مصلحت که برادر شهر آید و تقریر
 تجدد بجز اولدی و نایه غضب قلب ملکه مله با اولی بانی ملک تو بیا نوز قنده
 شاه و بر روی سیاه و هاند که غلام ملک اندامند نجامه سن جعفری همان و اولی سیاه که
 شاه اولک کیفیت خاندن آگاه آید ی نوز کفنده عیان اولدی ملک آبی مشاهد
 آید بکام بیوش اولوب سیاف ملک بوجان کوریک سیاستند نال اجوب چون شاه
 کند و به کلدی فرزند نک کوز لون او بوباید یای نوردیده صحت کفشکر زرا و
 کوراب فرقه آید شهر آید و سخنی جز در دیوب آید یای شاه عالم به صحت جوهری
 که راه بی کستا خلفه عمر یو آید شاه جوهری به سیاست بو روی و شهر آید ییصیلر
 آید که حال صافی در عبرت الوی و زمان سستقله بکا اصل و ناکسلر صحبتند نال جناب
 آید بوبالونک امثال و مبتلا اولیه سن بوملکد غرض بود که خاطر خاطر شاه بی ظاهر و که
 ناکسری خیسین انفس لریله مصلحت شاه بی بنده و بنده یی سر افکند ایلر ز که در سخنی اول
 مقوله دند که اولک نالطند خذری و احیا و احال بوملک آید بتریتین مرحد افراط
 یو رمشد و اعلا ید رجعه دفعی کوشه دکان کین پایتختین فرق و قدانه یسند و شد
 شرط احتیاط بود که اولک تقریند افراط و تمیبه و تریتیند جانیا عتدال و تحا و ز
 بوزلیه که بر باد اکخل کل میترت و که که تداری حقن مکانه داخل اولیه شاه کام
 وزیر انعامات میوباید آید یار بایا لدول ملهون ملوک و سیاطین یی تلیق دولت
 بر امر شروع قلندر و یغمد راهام مهم خطیر نه خوض یو بر مرز لب کر و خاندات

تدعیك شرف ذات و كمال صفات آدمیده نه مدخلی وارد و سبب احترام و موجب اجل و اکرام
 ما بر فضل اولیة ذر معارف اصل و نسب و كمال و نظم از هنر جزین کسانینه را مایه
 مكن نسبت دیرینه راه آبگهرها گهر لبس تجوی. ز جوهركشست سوزد ز روی شرف
 بزرگوار دینك اول كسبه به سزاواردرك بادشاه و قوك نظر اكسیر آثار نه مظهر اوله
 ملوك عالی شان دن برسی بومعانی بوجله ایله بیان امتثل دره. نخل ان زمان مزد فغان
 ارتفع و من وضعناه انصاع. یعنی هر كس كه دست تربیتك بزر فغانه و ز سر رفیع
 فوق فغانه ایرد و انوك كریانه قدر دست ایده و ز كوكب نحسی خضیض مذلته ایرد.
 اثر نسیم لطفم نسیم آستینه سوره زاری دشت گلزار ارم قلور و برق قهرم ز تحسنتم
 آستینه مزاجم اعتباری باد فایه و پرو **نظم** نسیم لطفم اسید روی خاكه اگر
 حیات تازه بولیدی اینجند عظم ریمم. سوزم قهرم ز استیدی قهرم كدر صدق اینجند
 اینجند اری پیدی در تیتم چون بن بوجالی دست تمیله خاك كد ز كوتوردك و فوق
 دفعی ذره اواك سوزدك امید وارن كه گمان آند خطا قلمه و ز جیون قدم همت
 شاهي انوك ترستی پاینده و ثابت قدم كودی ساكت و متجمل اولوب بر دخی اول نوع
 كلمات اقدام امتدعی امپلجون حلك بر زمان بوموال اوزده كجذی ز كدر دست احتیاج
 كسك و دویا اعتبارن حد ذریك كوروب پای خدی متدی اینه استقامتد جعفر مفاغان
 آدی ویم امید و وعد و وعید ایل احوال خلاقیه دست تقریبه دراز آدی ناگاه
 دخر شاهك باجی اینجون بعضی جواهر احیای اولی اول نوع كه مقصود ایدی نه
 خزانة عامه ده موجود بولندی و نه شهرت جوهر بلندناله كودی ز كرتقص و
 تجسس ایدوب خیر آدی كه بر بازكان قری اینجی اینجواهر قادر د و بلكه انوك دجند
 اول مقوله جواهر اوزد ز كرتلیل جواهر اینجون اكبر كسته كوندردی دخر جواهر
 مقصود انكاداید و با اول قدر كه میالغه اند لوفایده و برمدی القصه ز كرتاین
 جهرله و اگر اهل بارگاهه كودوب دخر شاهه ایدی كمال معلوم اولدی كه بوزر كان
 بجه تك پنجه عدد كوهر شاه واری وارد كه تلصیفی فلك جواهر و اهرله طبق ز برجد
 انكاداسانه جلوه و بر مسند و دیده مردم و مردم دیده صفا و صلیك اوله كمال ابد
 مثال شاهده اند مسند و دایه دریا تار لیم صدفه بروش قلمه مشد دخر اهر نصیر
 اول كوهرك دانه لومانندی تركه كور مشد و آستینه مشد **بیت** جوهره بخونیه
 و رخشند و كی كوریده از نه بتابندی و انوك تقرقند بی حد و بعید یا قریب

واقعی

زمانی وارد که مادر خورشید تابان رحم گانده هزار خون جگر بر و درش قشند و کوه
 سنگدل بچه یل سینه سنده آبی جان کی صقل شد **بیت** قطره های باده را مانند که
 در هتکام وی منعقد کرد درون جامهای لعل فام • و پنجه قطعه زعفران ریختی و آرد
 که دیده مردم چشم افی کی آنک نظر آنه سندن خیره فالو زو مردم دیده اول سبز
 دلکش آنک مشاهده سندن نور و ضیا حاصل قلو ز **بیت** رو نور بصیرت و معلوم شده
 که سبز شود روشنی چشم فزون و درج جواهر نه هزار قطعه لعل بدخشان فامند که
 کلزارستان کی ایضا را والا نظاره آس پر المهاب اید و پنجه زاده خوشتر نیک
 صافی فیروزه سوار در که سبز آسمان لطافت الوانی اندن آکس آب اید **بیت** لعلش
 نونه ز سبیل عقیق رنگ فیروزه اسر نشانه از جرح سبز فام • ملکه فرمان ملک کرک
 بود دختر اول جواهری حاضر قله و قیمت وقت هر نه ایست بر زن آله اکو طرح و عبتله
 احضار اید و ب بها تعیین اید و ب بها • و الا تا ریب و تهدیدم دید و ملک کرک
 بلکه تسدید و تقدیله کور ملک کرک • شهراده دختر باز رگانه احضار جواهر
 فرمان ایدی دختر حصار انکاره کند و ی تحصین اید و بایمان غلط و شداده یله ایدی که
 اگر چه بنده جواهر چو قد و اما سیر توصیف اند و ککرا و زده یوقد و جمیع غمز و نمک
 عیان ایدی و کند و ده اول خرد و زیزه لری در میان ایدی • در کرم عیار اعتبار نه
 تمام عیار کلمه یوب تجرد و ترضیه ملکه یی زور و زاریه اقرار اند رنه سنه تحریض اند
 دختر شاه خود بین ناقصات العقل و الدین جام جهالت انجامندن دست و بچو ایدی
 و دردمه شیطان و کایا و غرور سلطنت و تجر نفس خواخوار نه مد ز کارا و لب
 باز دکان زاده یی بجه شیر شکنجه عذاب کوفتا ز ایدی • دختر بیکاره زخم چکال
 عقابین عقابه تحمل ایده میوب مرغ روحی قفس بند ز او چو ریب آشیانه عدمه
 کنده ی مادر و در و سایر معققات دختر فزاید و نفیری جرح اثر و کور مایه و
 بتر سوزد یل و زریصاتی صبر صورت واقعه یی نفیر و قطیر لوح خاطر شاه تصویر
 ایدی • ملکه یی بفضاحت و در یک روز نه حرمندن صعود ایدی ز زاویه سینه سن
 بتر و دیده خیر تر خیر قلاری اگر چه ظاهرا اظهار جلالت اید و بیا و لکن امضا اند
 اما لطف بوله و زنده دختر یی نواخت اید و ب مال یسایا ایله ارضا ایدی و دخترت
 نظر شاهانه در روز و عا طفت بیکر اندن منجور اید و ب و اول الیم ستمکار آنک
 مضاجتی ستمیله شهراده نامدا ندیده اعتبار دن ساقط اولوب کرک ندی

تاب

ایست

حنیض مذ لته هابط اولدی ذکر ستمکریم استقام سلطانده فراراید و ترک دیار
 اختیار قلادی شهراده بونی مناسب کوردی بر قیام کون شهر دن جی قوب ملک با غنده
 ساکن اولم و اولدوق که عواطف قهر شهر یاری سکون بوله و زبان از غضب جهانسون
 پلشاهی طفا بذر اولم بعض خواصک دامن شفاعتیه تسبیح ایدوب حرم سرای خرام قله
 پس دختر دایه مادر ی ایلیم بدو رینک با غنده کدی ذکر بو جالدن جنود را اولوب
 ملازمت ملکه شتاب ایدی شهراده ذکر ی کورجک اضطراب ایدوب ایدی یای بدو کرد
 شوم دیدار حیف و هزار حیف اول نظر که سکا دل بلکه سنک صورتک نفس و نگار اول
 دیوانه متعلق اولد **بیت** حیف باشد نظر بدو یاری که بر صورت کار کند سندی
 نیه کلک که بر فتنه عیار دن خجسته برین و طریق طمع و حمله بر نفس کلکی برین با غیث
 اولاسن یوری و اریک ملازمت آستانه فرافت ایت که من بعد سنک ملاقاتک
 بجا و بال و سسکه مصاحبت احتمالی محالده ذکر خایب و خاسر شهراده نظر دن کدی
 و سر سیمه و پریشان حال باش اولوب بیابانه توجه ایدی کید مرکز خاشام اولدی و ابر
 تیوه برده سیاه فای فضای هوا یه قالد و ردی و یار بر نفس سرد ستاره لولک چراغ
 سونو دزدی بچاره بواصل زمانه که کو با عرصه زمین اوزره برین آسمان عیار سنل
 اولمشدی و توده هوا و توده قیر و قطره بولمشدی **بیت** قنار بلبل قدری جو یاند
 هوا و دیله قطره نو یاندی پریشان حال قدم استقامت کید کن قضای الهی اول
 صحراده سکار سبایه ایچون برجاه حفر اتمشدری اتفاق بر بوله بر بوزینه و بر بار اول
 چاهه دو شمشلردی ذکر که بو خلقک هکذا دی اوزره جلال من قردی راه راست
 قویوب برجا نوز لولک عقبته اولوب بر چاهه دوشدی **نظم** ای که نواز ظلالهای میکن
 از برای خورشید جاهی میکن کور خود چون کرم پله بر تن بهر خود چه میکن اندازه کن
 بو حیوانات که فقر چاهه دوشدن چون جمله سی دلم بلایه کوفه اولد لوله بری کید و تشو
 آخره ایدایه متعز و اولیوب اتفاق بچه کون بوجل اوزره فقر چاهه قالد لوله بار
 کون اهل شهر دن بر سیاحت غریب سفر ایدوب اتفاق راهی اول چاهه راست کلک و انلری
 بو حاله مشاهد قلوب پریشان خاطر اولدی کد و کند و یله فکر ایدی که سایه چاه
 جهنمه اما بود در دمنده آدم او غلظت و بوطه محنت کرفتار اولوب بلکه حماه قریب و
 سرهنز احیا ایدن بعد در مقتضای مروت بود که هر نه جملله که میسر لولا خلاصه
 سعی ایدم و بوجملک نوابی ایچون ذخیر قلم نویسنم یوم لا ینفع مال ولا یوقن بولوبت

یشندن

بر طرف پره برکد و برب جاننی فقر چاهه سر قندی فی الحال بو زینه یا پشتو بر چاهه چندی
 بردخی یا دستاقت ادی او چندی نیت بیر بنجه سن رسته ایلدرب چندی چون بول
 جان عزیزین خلاص اندر سیاحه دهالو اید و بایندل بیت کا دولت باشد آن برستی
 ما کرگاه کاه چون تو مطلوبی بسر وقت طلب کا دان رسد بلس اولکه هر بنزه سدن منت
 عظیم حاصل در وقت جسم متواصل اما حالیا بزه اولک مکافاتی میسر و مجازاتی مقصود
 رکله در بوزینه ایدی نیم مقام بولوم دانسته در کر بوشهر متصلا در اگر التفات اولو
 منزلت مقدم میونله شریف بورلورسه امیند که اجرای حقوق خدنده قصود واقع
 اولیقه برای ایدی نیم دخی مقام حوالی شهده فلان پیشه ده در سؤیله که اول موصفه
 کذبوره سن مقدم و وقت اولد و بی قدر هم خدمتی بریزه کورده مار ایدی نیم دخی
 مکانم بوشهرک بار و سنده در سؤیله که سعادت مساعدت اید و بی کلمه اخرا نه قدم
 رنجه بوره سن بقدر امکان بوا حسانت مکافاتی کوره سن اما محال الوقت بزدن سکا
 بر نصیبی مناسبت که اولک استماعی سکا فرض و واجبه در سیاه که بولکر هی ندان چکن
 چهره سن که آدی بد عهد اولور و احسان مقابله سنده اسادت فی لانم بلور اولک
 جمال ظاهره فریفته اولمق کرک و قبح بکلن و مضرت اخلاطدن احتیاط قلی کرک
 بیت بگذر از صورت و سیرت بصفار ارا نکه آدی سکل بود که بوزاد و باشد اکثر
 اهل عالم آرایش صورت مایلدر و اصلاح معنی در غافلدر و علی الخصوص بوا دم بجه در
 که بر نماله همدم در صورت یا بسفدر معیند کرک اولک خلق و خصلتی نه تمام تقریر اید
 سیاسند شمه وفا مشاهده اتمه مشرزد و مشربند علامت صفایه فله مشور
 بیت و فاجحی زخویان که هیچ کس نه نشیند که بوی مهر و وفا آید از مضامین
 بزم نصیحتی سمع قولله اشترسک و بویلو زنجیر که بعضی اخلاص در مسبقه
 آرایش اشترسک برکون اوله که نادم اولمق اما بنجر نذمت مشر مشر ملالت اوله
 سیاح الکه اعتماد و کمال التریه التفات اتمه بوب طرف سنی فقر چاهه صابی و بوی
 و ساحتی غرضی کوش قبولله استماع المیتوب در کوی دخی طشر محقری در کر دخی
 سیاحه اعتد ارا اید و ب شاهرک بوند نا اعراض و نفر بندن و کند و نک خوف و
 خشیت و دهشتند بر شمه اظهار ایلدی و تضرع اید و التماس ایلدی که برکول اولک
 جاننده قدم رنجه بوره سن شاید و کی احسانک مکافاتی شرط بریزه کورده سیاح
 ایدی یا لیا بای غریبی رکاب سیاحه و مسند و بر قاج کوی عرصه زمینه کتم کرک

اکثر

و قدم عزله اطراف عالمی سراسیم کرک اما شرطین یوا و لیسونکه اکو قضا د آمان سیر اولوسه
 و قهر مان قدر مساحت کوسر سینه بر دفعه دخی شرف محبتکده مشرق اوله و د لغت
 و صالکوزی عینت بله و ز **ع** کومر بود یا ز بخت برسم بومعاهد اوزره بری برین
 و داع ایلر همان اول مکانده بریسی کند و مقصد لر نه کند و سیلح دولوب یولنه
 کدی زر کرک تربیتند نیشمان و مواظ و زیبا سماع اند و کند و منعقل و بر نشان
 دخر نک شاعندن تمام منقصر و بالکلیه انوک جانبدن و منفرد و متعزض بریا که
 مادری تضرع و زاری ایدی شرف التفات بولمیدی و هر چند که اکا وسیله شفاعت
 نسبت اند لر موقع بقولت واقع اولمیدی تا بوحال اوزره بریل کجی سیلح **مسالک**
 قطع ایدوب حق مالک سیر ایدی و بومده تمام اوجوز عدد زرخالص تمام عیار
 اله کوزدی آخر داعیه حب الوطن ظهور ایدوب کند و یله فکر ایدی که هر چند دیار
 عربیه احوال تمام مراد اوزره و شتاب ساعت دولت دنیا که سرمایه سعادت عبادت
 ازیل اوزره اما **شعر** کوکله طردی ایدو ی وطن جانده ماغنی بولدی یوی
 وطن هوای منشامولودن اجم ساز کار و آب سرچشته وطن کام رملده زلی خوشگوار **دور**
بیت اگر چه ترکس و از هار سیم و زده اده برای ترکس هم خاک آستانه به بس دیار
 عزتدن وطن اصلی جانبدن یوز طوبدی و شب هنگامده اول بوزینه نک مقامی اوزن
 کوکله دامنه نیوبانده نزول ایدی کجه دزیر مقدار کجیکان قضای اکی دزد
 خونریز فتنه انگیز که مزج خنجر کداز انلرک زخم سهم دل سکارندن و هم ایدو ی
 و سماک نیزه دار انلرک هولتین خونبارندن سپر ترس یوزنه چکری **بیت** جوشیم
 دلبران برکتین و خونریزه بقصد خون مردم بیغمایتیه اول منزلده آتی خالی بولدر
 نفع جسدن نیوی و اسالوب انی و یاغنی خم کنند لایزالد لر و بخطر ناک و ایدو که
 شاعر دزد و ایدی شویله شکسته و بسته بودیلر یکجاده بالاصد یاره کند و یله
 فکر ایدی که هنوز جیاتن موصوفه زندکانیدن سبق مسیر و شهد حد و شکر
 شکر رب العالمین کام دلن مکر رانمک کرک **مشق** هریشکده خدای یل ایل
 خاطرک یاریدله شلا ایله فکی اینه برنعتن غافل غافل اولم و خطا در رفاق دی
 بونی کله بریاناکاه حبسی الله لا اله سواه مرد سیلح اول کجه تا صلیح فرج انسان
 کارنه دار و جیبیر تره علاج ایدوب حکم قضا و فرمان و قدره رضا و بری وقت عمر
 و در قید و بند دنی طاق اولوب قریل و زاری به آغا ایدی بومضونله **بیت**

فریادی کردم و فریاد گشت. کویا که درین کیند میز و ده کینیت و او بریده شدن باران
 حسرت یا غم دوری و دور سیاه آبی آسمان غم دوری ناله خان که از له اییدی دروغ
 بویملکه عنای بچاره قالدم کسه بنم حاله مطلع اولدی و بودرجا سوزله چله قنایه
 طالدم کشتی امیدم کناره و صول بولدی **شعر** بندله یاغم الرسته حسرتله
 ضعیف و دلخسته. بریکاهن جلائی وطن. بریکاهن شدت بلای رسن. بونخله مکر اول
 بوزینه طعم طلبنه کاهندن چوق باطراف شمی کستایدی بوا و از درد نای ایستید بک
 بوسه ادا آشنای دلخسته سن استقام ایدی **ع** آواز آشنای نفس بیخ برود. و همدل
 صد آنک عبیق کید و بستیاحک سروقه کله ی چون یار قدیم بسته بند و باده
 کورک و چشمها چمنند سیاه خنجر و نه اید و بنایدی یار عزیز نه حادث اولدیکه
 سکا بوند و باده دوشمکه باعش اولدی سیاح اییدی یار برادر محنت آلد دینک.
 برودن غصه و جراحت برجام محبت نوس اینه مشد و خزان روز کارده برآمد
 بویخ و آفت برکنج لطاف کورمش و ایسته مشد **دوبیت** کورمش بیهوش ازین دکان
 کس رطب بخار ازین بستان بچید. هرگاه که برکسته نک بونکته دن گاه اولد و بوسه
 خردانه غصه خارا اجهان دن برخزان کبی اشک ملامت درزان اید و نه جلوه
 ازهار تازه روز کار غدا را ایلد موسم بهار کی طرح بر و خزان اید که نه اولک غمته
 مدار میرد و نه سرونه قرار مصور در **نظم** اولک کم عقل کامل اوله یاری
 جهان حالند نا لوز اعتباری کور و بویخ کور و ناضطرا این زمانه سرعیتله افلا
 نه اقبالند او لورستد سرکش نه او یارند او و در جهان آس. بسر کدشتی من
 اوله ای آخره حکایت ایلدی بوزینه اییدی بخوشحال اولک یاب حصول امید شکی
 و اصحاب حصول املد آماده **دوبیت** در نو میدی بسی امیدت. پایان شب سیه سفت
 میسر اولدی غی قدر بوجک ندرکنده سعی اتمک کرک اما حال بند و بلا دن خلاص
 اتمک جمله دریم هدر پس سیاحک بند لونی جوزدی و جوز و لکه قابل اولمائی بجه
 دن دانیله چکوب اوزدی وانی کرام و اعزاز له خانه سته ایلدی و خوشک و زیوه
 لوله ضیافت ایدی و زیان التماسله اییدی لطف ایلد بکون بومز لدن صبره کته.
 و دل فارغله بسیر آسایشه یاسن قوقدن سنه حرکت اینه تابنینه کلم و دیدار شر بیکله
 مشرق اولو بویخ ایدی و سیاحی قویوب حرامیلک ازنه دوشدی حرامیل خود
 سیاحک رخت و نقدین کور و ب اول کجه تمام کمشاریدی و علی السحر کوفه و مانده

بر چشمه به پستلردی و لشکر خواب کشود و ما غریبه هجوم آید و پستلردن پست لندند
 آید و در بانه یا پستلردی قبل این و خاطر مطمن ایام خواب و حضوره و از مشلردی
 خط ششگاه و وزینه انلرک سرقه بنددی و انلرک خواب غفلده بولوب فرصتی غنیمت
 بلوب رختک هر شفی دندان بی بر بدی اولیده زری کونوروب رکوشه به و زوزینه
 بهمانندی بعدینه کلوب انلرکاه اولان سیاحک بعضی اسبابان رخا لوب بر منوع
 غنغنی قلدری حاصل کلام سیاحک تمام رختن دزدلرک بعضی بی قیمت متاعلرک
 که بوطر بقله لوب کید و یا مشلردی بعضی اماکن و مکانه بهمان قلدری وارقدن بر
 درخت اوسته به قوب انلرک عاقبت کارنه دیده اعتبار ایله منظر و مترصد اولدی
 بر زمان کجک حراسیلر خوابدن بیدار اولد و رختدن نشان کوزمدیلر اسیه و
 حیران جست و جوی ایچون هر طرفه تک و بوی اندلرک نه برسیح اول طایفه رسی ایلی
 آید ای برادر لوب چشمه آدمیلر مقرر نه بکنز و رخا ثارا اقدام انسانی چشمه
 حوالی سنده کوز و فظا هر بودرک بصورت آدی زاده تصادد اولمه مشد
 فطن عالم بودرک بجایگاه بریلر خواب کاه و غوللر آرمکاهی و بکنر کسایا
 بوند کلدک اوزموز مزبور دق بعد ایا غمرا و زاروب بی ادبانه یا ندق او
 بی شبنمه بوندی انلرک چشمه و هنوز محل شکر درک نری هلاک قصد آمدیلر صواب
 بودرک من بعد بزبونده طوریسه و زاکر بونده توقف اندر سک سوبله کلوردرک
 بیک جاتمرا و لسه برسیحی دخی و در میسه و زوشوی هست درین بلیه دیو لایح خانه
 دلنک و غم دل فراخ هر که درین یارینه طبع ساخت چون جگر افرد و جوزهر کدر
 هر که درین راه کند خوابگاه با سر تراز دستد و یا کلاه پسردان دل رسانله اقا
 صغیران راه بیابان طوطد لک کدی و بوزینه انلرک معاودتند و خاطر بر جمع آید و ب
 فارغ الباکلرک صورت حال با تمام سیاحه اعلام اندر اول کجه سیاحی کا فظا آید و
 صباح که در دست لباس ظمانله سر چشمه خود سید تورا نیدن رختا قامی کونوردی
 و سیاح مهرجهانگیر بند ظلمدن خاطر بر لوب کند و منزلته قدم کتوزدی **نظم**
 صبحدم چون نسیم غنغنه کشای اولدی غمکنر نه فرح بخشای سوزله بسته دیلر اچاکد
 جمله اطرافه نور صا جلدی بوزینه سیاحی اول سر چشمه به اندی و نقد مهوری
 و دزد لوالد و غن و سایر اسباب مجوری در میان اندی سیاح کند حقیقه قانع
 اولوبت سایر اسبابه دست تصریح دراز آمدی و بوزینه بی و راجی آید و پست

شهر جاننده سوجه اولدي اتفاق بولي اول بيشه كبرك سسكي ايدي وداست كلدي
 ادا قن ستر ثيا نكي و بربر غزان نمايان اولدي ستيح اول سكل ميسي كورچك خوف
 نيب قلمته بول بولدي بيا واز اندي كرامين اولك **ع** اذ ورك خدمت هنوز ياد مده
 بسوق سوكلي و اعند اريسار ز ر صكره الماس ايلدي ك بر ساعت توقف ايلي ستيح
 انك رضاي خاطري انون مسمسي تغيل ادي و برشان ممانه لايق ترل طبلنه هر طرف
 كشت ايدوب تاشه زاده اولدوغى باغه بيدى شهر ادميه كوزدي كذا حوضه او نور
 هوو لعبه مشغول و كوردن ده بر صق قيمي مفقول وارد بربير كوشه دن چيقوب بر بجه
 ايله آني هلاك ادي و بيراكي ممان ستيحله عقه الددي ستيح دنجي اسم اعند ادي
 رعيات قلدي و امير ستيح و ترلع ايدوب شهر متوجه اولدي بول شاه زركو آستان
 احوال فكر ايدوب خاطره بو خطور ادي ك بها و وسيله حسن عهد مشاهدي قلدي
 وانكر كه آستان القذ بود كلو فايده بولدوم كرز كرم قدم و محمد ز خبر اله هر كينه بنم
 مقدمه افرع اهتر از كوسه سه كوك و انوك امداد رعياتله بو دنياي بيهيله مشه
 و برسه كوك و بويبرايه دن كه كنجينه جواهر د ر قيت و افراله كوسه كوك زير كه انوك
 بو بايد بصا ريتي كاملد و هر بريك خسته و قوف و معرفي مشاهد ر ستيح
 بونتي ادي علي الصبح شهر بيدى اول و قد مكر و از هلاك و ختر شاهله اسوت
 شهر طبلندي و خاير قوسه راسمه و جيل ز بار كا شاه جاننده روانه و لمشدني زركو
 دنجي تحقيق خراجون كوشه خلوت دن طسره چيقوب بيلدي ك يار لاندن سيني كوز
 و حقيقت واقعه دن جبر صوره ناكاه ستيح كوروب استبشار تمام ادي
 و اجل و اكامله الويت كند و مقامته الددي و رسم برشش خاطر دن صكره بر قوه
 دنجي كند و واقعه سابقه سن و ملازمت شاه دن در اولوب اسكي مرتبه نه
 تنزل اندوكر و مال صاندين سته قالمالوق مبالغه مبالغه كند و كر بربيل
 تفصيل قمر بر ادي ستيح اكاسلي و بوي بيدى يار ادا كوستك معاشك انبشا
 نقصان و قصور و الدية و خرمين تر و تكم صهر جواد ثله صا و رولوب بلا فانيه
 كدي ايسه عم نيم كرم بقدر عدد دنيانم وارد و تمام عيار و بربيرام وارد
 جواهر و اهرى اخكر ناريكي بار بار دينا به محمد الله ك تميز عيار زده صاحب
 نظرسند تقويم بهار جواهرده استاد و ماهر سن عقد شرطه بولدي نقد ايله
 توقف نموده و مرادك اولدجه الويت خرج ايله تكلف چكده بونتي ديدي و هما ندم

قدم

اظهار

زرد کوسری نظر من قودی زرکگاه اندی پیرایم دخر شاه ایو کوئی بیدی بشارت
 تمام ظاهر اندی وایدی بوجا هرک قیمتی اعدادار قام حسابدن بجا و زرد و اقام
 حساب بونک بهاسنک مقدارندن عاجز در کو کلکی جز بطلوت که هان بوساعت خاطر که
 فایز قلم سن بونده سلامتله او تو د تا بن کلم سنی بونده بوم بسو کند ویر اندی عجب دولت
 ایدم و عظیم غنیمت له کوردم اگر اهلک ایدوب قوت فرصه بخت ویرم فراید خوند
 دور و منافع بحر برون بغایت مجور اوله بوندن سابق مزاج به شاه بکامتیر ایو
 واول وحشت سببیله بندن مستقر ایدی چون بواقعه جاکا هندن آگاه اولالا
 لاجرم متام واند و هنانک اوله و دخر نیک قاتلنی ارایوب بولمده هلاکدر غلویه
 نیک دفعه بوندن اولی حمله و بوندن اوی وسیله میسر دکلدر که سیاهی شاه
 تحفه الیم ناطر قضا صله سیاه الیه و شاید که بخدمت واسطه سله کما همی عفو
 ایدوبینه اسکی مرتبه بی غایت الیه هم ایدم عزم عذری مصمم ایدی اقدام اقدام الیه دیک
 شاهه و ایدوب جرات تامله ایدی بوجا دته عظمتانک اصلنی تفحصه سعی بلیغ ایدم
 و شاه دولته ملک پیرای سن قاتی الله بولوب طوئدم شاه فی الحال بر سر هنک
 ارسال ایدوب و سیاهی احضار ایدوب بجا و چون هنجار کاری مشاهده اندی
 زرک خطاب امیر خطایه آخان ایدی بیت کشنی و ایدوبیتی و کس نکشته بود و زین دار
 ترکی زهر کردند شقی اگر چه بوقضای آسانید اما بود کل هزار بونک کی برجا اوزان
 ملک خان ایدی که بونکه کار در آگاه بجای یوق لاجرم جرمنه اقرار ایلد و بونکایه
 بد کردار لغت مکافاتی جهندن سویلر پیرایم دخی بومعنی بحقوق و بومظنه مصد
 تابووردی که آتی اقیع هیأت اوزده بر خیزه بند و ده تن و تسهیل ایدوب سواق شهر
 کز دودره لر بعد بند کرانله قهر نده قیال کیده کن چون شرایط تقریب تمام اولم
 و لوازم مصیبت انجام بولم اشد سیاستله قضا صایده اول ساعته که سلیح بجا
 بوقضا حمله کردا که دسهری کرد در دوما ربالای بار و دیده عیرتله نظاره ایدوب
 چون یاد مهابت بنیسته بند و بلا کور دی عقیده و شوب زنده کور کدر صکره حضور
 کلدی و حال و خاطر صوری صورت واقعه واقف اوجی خروش اندی وایدی
 بن سکا و عیلمی ایدی که هر دیوود درن بودی بدتر د و اسات و احسانا لر قنده
 یکساند عیب و منکر اندر مذهبند برابردن اولن از باران بی غرضک کلا سینی
 اصغادن ابا اندک و شاید خللدن خالی مناصحی استماعدن امتناع اندک خرم الیم

ایلیت

مید بوی

حال و مالک ندانسته تشریفه کرد و اول کفران انعمه بدو کرد اسانیت مکافات سکا اسانه
 استه کرد **بیت** من همان دوز ز فهاد طمع بپریدم که عیان دلش بدایب شیر نریاد سیخ
 ایدی ای صدیق صادق وای یقین موافق حال تو ملک ملامت دن که بنم جراته اکون
 ریش دل و سولیش خاطر که یعقل کن غیری حاصله بکا بود در بدید که بنده بایان اجمیدی
 کوش هوشت بنده امه مکدن **ع** بدنام عالم اولدم و سواي عام هم بوتدن غیری الهو بند
 کوان و غم جیس وار زندان ملکه نیم هلاک جان هم **بیت** بکا تیرمه بوجانده کی ریش
 او در سن سندخی ریش او ستوده ریش حال بر جیله ندرت ایلکه که بوجایله احسن و جیله
 دفع اولوب بویله یه او در مذن رفی ایلکه سن ما رایتدی دون کون ما در شاهه بن
 سن دندان لعاب دهانندن بر جاشنی و بدم که بقراط زمان بلکه جالیوس دوران نونک
 مادوی و در زمانده حیران در بویکاهی الحافظه ایله علی الصبح کسی بارگاه شاهه
 ایله لوصوت واقعه دانی آگاه ایله بویکاهی کا ویر تا ملسوغ بخرج ایدوب شفا بولم
 شاید که بویاره ایله راه خلاص و طریق نجاته ظفر بولم سن سیخ کانا لری ایدوب دعا لری
 و ما تانی و دلم ایدوب سوراخه کردی و سرگاه بلا شاهک بام قصر نه جیقوب دوزنه
 آواز اندی که حضرت بارگاه آگاه اولسونکه علاج مزاج ملسوغ و دوا داه مار کزید بر کما
 که کالاکام مالک سیخ بی کماهد اول وقت مکوملک مادریک بالینی اینده او تو
 غم غریب دختری المرد در مادری ایله جیم ایدوب مرهم زخم ماری ایلایله استنار
 ایدیدی اولقد که تریاق مانع زهر آب و رواقع سوبله معالجه ده معالجه قلد کر
 مفید اولدی چون بوا واره کوش ملکه یستدی بوردی که بام قصر او زده کم و ایله ل
 و بویکای نه جمتدن کلوز بحس قله ل اول قد که با سبنا ندر جت و جوی بخونک و
 بوی اندلر بام او زده نوع انساندن بلکه جلیس جواندن نام و نشان کوره مدلر پس بویکه
 حمل اولدی که بوسد انک صبحی هاتق غمی ایل علی الصبح سیخی زندانده جیقوب
 درگاه شاهه اندلر و علاج زخم ماری ندان استکشاف و استفسار اندلر سیم جا
 ایدوب ایدی **بیت** همنه در که عدل و جفا ایلصانک چو کعبه مقصد حاکمیت
 اهل عالم اوله ای حضرت شاه عالم پناه تشریف حکمه که بوزهرک تریاکیم المده در
 انشاء الله همان بدم ملکه بجهانه شفا حاصل اوله و باز ز الله بودار و ایله ضرر زهر
 بدند ز کلیا زایل اولسه کرد اما قویع بنده بودر که کوش هوشت حال غلطونک
 بیکسی اصفا بویوره **نظم** جان حبس کاید فغانت بکوش اگر داغی برادر خروقت

ب

درین جای که هر یک بدار نیست چنانچه او را سزاوار نیست مشام دل شاه کلام سیاحت
 بوی صدق استقام آید و بتلطیف طریق بقصد بودیدی که بوی توقیر سراجا می باشد
 منتهای دلک و اعلام ایل و بی تکلف آغاز و انجام حالک بیاند سپی و اهتمام ایل
 سیاح جرات تمامه اقدام او زره کلبه بجزای لیان و فیض اللسان اولاد سزاست
 بر وجه بیان ملکی که صیر منیر شاه اول بیکاهک برات ساحت زنی روز روشن
 عیان اولدی بعد اول کیا می بشار ایل حل ایدوب مسووعه بخور دی همان ساعت
 شربله برات و علامت صحت بدینده ظاهر اولدی سیاح قصاصه بد لغت خضر و اینه لاک
 خلعت کرانمایه ایل اختصاص بولدی در کرد کورای پای دارد اله استظارده ای
 که تا سیاح بر دار ولایت اول مقدار در سرخ تمام عیار کند و به قالی دی و پل شاه
 اول تقریب و حاجی که سابقا بولستدینه بولیدی ناکاه مثال و اجلاس سال
 صادر اولدی که سیاح بیکاهه نعم البدل در کوفه اری بر دار ایل لاله الشک این
 مذ هیلرند بویل ای که بخی بر کاه حقیقه بر صفت نیک افرا سی نایت ولایت اول
 بمناز خمنده اول غرض فاسدی ظاهر و لسه اول عقوبت که اول تم مظلوم حقیقه
 اقامت اولسه کرک ایدی اول کذاب غماز باینده تقدیر اولور دی همان بود سوز
 او زره اول غدار بد کردار که نه روی قوی و ایدی و نه بوی مرقی بر دار اولدی
 و عرض خاک لوث حیفه ناپاکند که مجموع عدو و فساد و منبع جود و عناد ایدی
 پاک اولیت طریق مکافات کند و فعلت جزا و سزاس بولدی **بیت** صانع قل عدا
 بر خور دار اولور یا کسبلور یا سی یا بر دار اولور و نه بخشی میشلر بوی که **نظم**
 درین دارالمکافات آنکه بد کرد نه بلجان کسان با جان خود کرد اگر خواهی بگو یا بی بگو یا بی
 همیشه راست کارد راست خوبان بود را اول مثل ملوک که طرق سلوک اختیار
 و راستان سلاطین تخصی احوال را بابتقریب و اختصاصه اکملک جلد در کرد اصل
 فی ایدی تربیت امیددی و خنری خنر بیکاهه متعز او لمز دی و شکیخه سز بجه
 به مکافات بولمز دی عموم و سلاطینه واجبد که بجه بر احدی تربیت امیه
 و علی الملور بر مراده قضا و بر فرمانه امضا بوریه و یقینا بلکه انسان قشده
 لطف و احسان ضایع اولمه و جزا اسات و عصیان راه برده نسیانده قلمز
بیت نفس نفی تبرده جز و شرنیک بد کورسه احسان اولور تمنا ایل انسان
 بر بجه میل خدمت ایل قول را زاد اولور اوله مرزا زاده هرگز بنده احسان اولور

چون قضا را بر سر آورده آنک دولت را و آنک آسمان را بگویند و کارهای قدرتی را که است
 و از هر خلافتی آنکه فرق فرودانند از آنی که بزرگ است و بجزد که بداند بگوید و آنکه بگوید
 وجوده که سبب سعادت دنیا و موجب حصول نجات و وصول در جات عقیق اولم **نظم**
 هر مدتی نظر کسی میکند سپهر هر بنی زین کسی میدهد زمان چون کام جا و آن مقصود
 نی شود خرم کسی که ماند از و نام جا و آن **باب** چهاردهم انشاء بابت نماز
 عدم التقات و جمیع اموره قضا عینا تعباده رضا و انقیاد لازم آید و کن بیا ندد
 چون رای کشور کشای بود استادن دل آری که بر کینه د و طوع خواهر حکمت در و برخیزه
 ملو نقد و بند و نصیحت کن و بر جان و سمیع از عالمه استماع اندی بقوت و هاله مدح و ثنا
 جواهر حکیم بزرگوار آنک فرقه نشان آید و بابت اعتدال کان آمدی **نظم** ای تسکین
 بادید سوا و باقه از بحر طبع و روشنست آب زلال علم برداشته ضمیر میرست بدست فکر
 روزی هزار بار نقابت از جمال علم تصدیع ملازمت جناب حکمت مآب حد درنجا و ز
 اندی و بایست برآمده اقدام دایره آید و نطره کندی فرید که الهاب انضمام بوله
 و وصایای حکمت انجام اتمام اولم چون حکم آهی و آن و سخن و صیتک خوشی گاهی
 اعلام پیرویت تربیت خالص و ندما بمانند داستان سلطانی و قدای الی الی و مصاحبت
 اندال و مناسبت آید آن حاصل اولان خلل و نقصان دلیل و برهان در و روشن کنی
 عیان آید حالیا ملتصدد که او در و در بجای و صیتک مضمونی که آخر وصایا آید
 طریق تمیله بر بسیل تفصیل سرف از مایه میسدد و سبب نه در که کوی عاقل و دانا یکی
 دایما بسته بند و بلا و حسیته یترعنا اولوب لیم و جاهل و نادان و فاعل هوا و مستغنی
 ذوق و صفای اولور ناکاهل و فطانت نافع اولور و نه بوجاهل و حاق مانع اولور
 جلیب منفعت و سیله ندد و سلب ضرر بد حیل ندر لطف آید و ب بیان بویزه برهن
 حکمت نضاب جواب و بریدی که ای شاه کامیاب دولتک مقدمه استیاده و ارد که هر
 اکا دست بر بوله سزا و ارجاه و دولت و شایسته غرور و فغا اولور اما آنک
 تیایج و ثمراتی مستیست مسبب لاسباه منوطد و جمله سنک سر رشته بی قضای ربنا
 و نقد بر زبانی بر مر بوطد و چون قاضی قضای بر حکمی مضای و بر امری قضای و قضا و جمله و
 ساقط و جمله و سایل باطل و ذایل اولور زیرا که بچه دانا و ارد که با وجود استحقاق
 دولت قوت یک دوده د و عاجز اولور و بچه نادان اولور که استعدا و عزت
 سرور لک سر بر نه جلویاید و ب رفعت در جوده اوج فلک درنجا و اولور **نظم**

کج شاهی دهند در آن راه بهر پیشه نیم نان ندهند سفله صد را اهل دانش را بخلط
 ره بر آستان ندهند هر آینه بوصفای بزدانی و فرمان بجا نیند غیر به وایسته دکلدر
 هر چند که بر احدی عقل نمای اولم اسکله امور معاشی انشطام بولق میسر اولم و یا هنر و کما
 اولم که اسکله اسبابا اشغایه میا اولم مقصود اولم و یا صفت حسن و جمالی اولم که
 اسکله صید قلوب ناسر اید و بتمنا فیه سق ایلک ممکن اولم چون قضای کرد کار
 اکا یاز و مدد کار اولم هر آینه انلردن نمره بخیره ظهور و کلمه و مقدمات هنر و کمال
 خرد جانلندن چندان فایده بولم بهر شاهزاده بومستلر در دوازده شهر نشورده
 آب زنایله یازمش و کتابه یابده کالفسش فی کج قاز مشدر بومقامه مناسبدره بتر
 داستان شیرین و حکایت رنگین اندن لک کار قالمشدر رای استفسار قلیدی کینجه
 اولمشدر اول **حکایت** برهن ایدیدی وایست اولور که بعضی مالک رومده
 بر یکجدار کا مکار و ایدیدی که سایر شهر یار لوک کا نسبت هان بر املری و ایدیدی
بیت بدانش بزرگ و به قوت بلند بیازد دیو بدل هوشمند بویک شاهک ایکی
 وزندی و ایدیدی که هر یو هنر و کماله آراسته و عدل و انصافله میراست **بیت**
 یکی بدها بر حمت شاد کرده یکی جانها به عدل آبله کرده چون شاه در صحرای بزی بچل
 لبیک زنانه اجابت ایدی بر مهری خزان و دفاینی دست قهر و عقبله بقضاید و ب
 قلویارکان دولت و اعیان حضرت کند لطف و فترک بکفله بدو کمال خلق و
 تمقله صید ایدوب بدری مقامه جلوس ایدی **بیت** بفرخ تر زمان شاه جهان بخت
 به آیین بدستد بر سر تخت برادر کهر چون کورری که های سلطنت سایه سن او و بر
 فوق فرقد سایه صالیدی و قاید دولت زمام بوسن ایام اولک فیضه مرادنه و کف
 الفیله تقریض و تسلیم قلدی مالک جان بندن مدبا بر مکر و عذر پیشه دیواندیشه
 ایدوب رحله رخت و قواری داخله فراده تحمل ایدوب کرب و غربت و جلای وطن
 اجسار ایدی و غم و ناله دزدان و ناله کوتور و ب سفره سوچه اولدی دسار که
بیت ز شهر خرابی ملول و سر سفر دارم بجز غم تو نداده چه نوشته بردارم سفره تلک و
 تنها مسافه بعید و قطعی ایدوب غریب و قریب و قریب بر منزل ایدیدی بر زمان سهار
 وحشتند و غریب تو دهشتند کریان و غریبان اولوب ناله کنان ایدیدی **بیت**
 هر دو کای که چشم چشمه خنیر دیوان حال رفتن خون بود این خود نخستین متر است
 الفقه اول کج تمام حیرت و صخرت ایلک کور دی چون بسا شیر صبح طاهران اولوب

چهره زیبا و سرخو شد تن افقد ز عیان ز اولدی و سکار خاوری ز ریحان تلونویک
 عذار چنان و رخسار نور افشان عالمیان نمایان قلدی **بیت** چمن سحر چو نگه شاهد
 خورشید عالمه عرض قلدی نور جلال ملک زاده ینده ساز سفره آهنگ اندی ناکاهه چمن
 جوان تازه روی سلسله موی مایل حدی و نظیر و لطافت دلین بر آگاهله اولدی شهراده
 نظاره قلوب بر ماه پاره کوردی که خلفت لطف و محال قامت حسن و جمال ایمن و دلکش
 و ماه و خم ابرو سین کور و آب اکس کلک تمام بلبش خط سبز یی بنفشه تازه ایدی که
 کلک طری خولی سندن اچلشدی یارینه مشک و غیر ایدی که صیغه کافور او زده
 صاحبش ایدی **نظم** خطی چون مورچه بر آهن کل که عبرت دین یی چندین سبیل خطی زخیر
 کرده ماه کشنده خرد پیش خطی کمر بسته **مشق** بیان اولما اولی سستی کبای و بلبل سرخ
 اولم فصل و یایی بر لبس حسنک سرچنده ابواب سحر حیات اولوردی اندر **بیت**
 شهراده چون اول خط و کش و رخسار آتش و بی تا شاد و مساهده اندی کند و کند و ایندی
 یا رخت هجرانه مکر و بجان کتوت خرافت قیله محال اولمشه و بویله آتش افشان روح
 نشانک تابندن مکر و سر و خوامانک سایه سندن امان بولونم **غ** خوششت و آردی و آردی
 که هر چه چنین باشد من اولدی ای با من چمن جوانی و اولدی ای بیال بوستان اما فی بری بیک
 صبیله خوشحال و لوب بیایان بر ای کلستان ارم تصور اید و خوار خاراستان شفت
 محلی کلشن زهت فرای حیات خیال اید و ب کد **بیت** سفر دین بولمشه موافق ترنوی
 همشتا و لور اولمشه جهنم طریق بر منزلده دخی بر باز رکان زاده هشیار کار دان و کار
 کذا صاحب تدبیر و شوق ضمیر قادر ایدی که وقت کفایت عقل کا ملیله عقد شیمی
 کرد زنده و نه عقد ایدی و حکام کسب و کارده لطف حیلله ایلده دینار تمام عیار خود
 ز رخساری چار سوی باز افکند اله کوریدی که **بیت** حریفی چاک بی بی و نای بدانی
 کار سازد کار دانی انداره ملحق اولوب صورت تشبیه نظر سعادت بدیدار اولد
 اوج سحر کونده هفت زاده توانا که احوال زراعتده بصارت شامیلی و احوال دهفتنده
 مهمات کاظمی و ایدی باغبان لعلده بدلیسی بر مرتبه ایدی که هر نهال خشکی که زینده کردی
 نخل بر کی همان سر سبز اولوب ترو تازه و خوش مزه و میوه لو و بود و دهفتند بن
 قد بر غایت ایدی که هر خاک نظردن بدین کوردی اول زرد عنین زده خاص کوردی
بیت بلغم ارم از و کشته تازه و شاد ارب ذرع و امنظم بدو اسباب المص **ح**
 اولدی و خانه مرا فتنک ارکان اربعه محل اولوب خیر الو فقا اربعه سیر خیر و **ط**

یا از هر دو در وجهت و ستان همدستانه غم احباب و او طایفه فراموش ایدوب کددر
 و بر بیک دیدار یله آسوده حال اولوب منازد و مرطوط اندر **نظم** هر که با سید
 همستین دوستان هر چه بخوبی بصیحت قایل است نر زباید کاردیاید دست و دل نه
 یاری غدا میخورد جان نه علی صفای میرد از لقای هر کسی منفی بری و ز قان هر
 قرین چیزی خوی چون ستاره با ستاره سدر قرین لایق هر دو و از زاید برین بوند
 مسافه و دود را ز قطع اند کد نصکوه شهر نشطه و تندر و کماره شهره آسایش
 و آرامش ایچون مناسب مقام اختیار اندر جمله سنگ دار و توشه سیاحان از مسکن یک
 و دینار و دم نهایت بولسیدی یا راندن برسیایدی حال اول زماند که هر برین
 قادر اولد و غم نه کفایت می کویسه و نه و نقد قنری خرج اید و ز قوت لایقوت
 اله کتوره و نه تا فرغ غله بوشهره و قیج کون اقامت قله و نه شهر اید اییدی اولدنیو
 نقادیر آهی به منقلقد ز جعد و جهل بی آدمک تعلق و مد خطی بوقدر پس عاقل اولان
 اولک طینند چندان مایل اولن و بوجیفه نک که طایلی کلاب و اخری خراب و آخرند
 بوج حساب و عذاب اوله آکسانه ارتکاب قلم **نظم** این مرا نه می زند غلب و ان مرین را
 می زند منقاره آخر الامر بر پرند همة و زهره باز ماند این مرده هرد که از آلا دله
 مقسوم اوله مدار حرص و شر ایله از دیل بولن و جریصک بهال حال و بشعر اعمالند
 ثمره و بال و نکالند غیری ثمر حاصل **نظم** کشی به چونکه مقدر در نصیب آزل
 نه آکسیلور نه ار تراید سه سی هزار جلبنه فایده الی وجود زقا اوله مقسوم خطه
 ای قیلور چو داخل اوره ناچار جواز بکان لب خندان ایله مدح کانا اییدی بحصل مال
 مثال حسن و جمال سبب تامد و وصول آماله علت لطف بال و بال مسلم خاص و عام
 هر قدر که جیم جمال جلوه قله مال کا تابع مطلق زوهر کده که ظاهر اف ظاهر
 اوله راف کا ملکی اولیو محقق ز **بیت** نلچار هر که صاحب دگر نکوبد هرجا که
 بگذرد هم چشتی بر و بود باز رکان زاده دخی آنک مقدماتی فتح و کند و نل
 عقل و کفایتی مدح ایدوب اییدی سرهایه حسن و بهاد باز ادرینک برنقد بی
 بهادر و برستاع کم بهادر از زمانه مایه سود الد کید و بیک فایده ایچون
 هیاید اما واضح در که منافع رای راست و فواید تدبیر راست و فواید تدبیر است
 و وفور بصارت و سمول بصیرت جمیع اسباب دولت اولد سابق و ز احمد و هر که
 دست و سعتک و پای معیشتک فاقه برلم لک اوله مرهم فهم و عقلا در غیر یله کار و

مستور کلدن و هر کج که مزاج حلی ستم افاعی و هموم فقر و احتیاجه محتاج علاج اولم و تالک
 قمر و ادراکدن غیر لیه اکا شفا مستور و کل بیت هر که کم عقل کامل هادی و دهر اولم
 بر آویج طبرافه همت ایلمه کوهر اولم دهقان زاده ایندی سرمایه عقل و خرد دهر برده سوز
 اولم و بضاعت قمر و بصارت با زار و دلچ و اعتبار بولم اگر دانش حصول دلت
 مقتضی اولیدی کر کدی که هر کس که فضل و معرفتد جمله دن کل و رای و ریتد
 نمودن افضل اولم لوی و بی اوج آسمانه ایریدی و نهال سعادت باغ جهانده مثله
 کافرا تی و یریدی اما چندان رباب فضل و خردن ندان احتیاجد بند فقر له مقید کولست
 و انلک که شام خیسوم لری شمه کلزار کفایتد و محمد و بوستان ترده و تر و نده و کلس
 دولت و رفته تمام آکا ن مشاهده اولم شمسد بواجلندد که دیمش لور د بیت
 فلک بدم نکازد همد نام مراد قاهر و فقل و دانش هین گاهت بس اما بزیکان
 دیمش لور که کسب و طلب و میان جهد و بق کشی حصیض دلتد رایح عزتد یو
 و فواید عرف و عواید مزاجت آدی بی مقام و نازدن معرض سقلا نه کوروز
 بیت کسب کن تازی دست آری که عقل تو بهج نکشاید شاه با انکه تحت دارد و باج
 بزکان شیان بود محتاج چون بولم نوبتون عام اندر شهراده دن التماس ایوب
 ایدر لطفا ید و کسزدی بوباید برد فعه دخی بر نکه بیان فلک و بومیانده جاری
 اولم کمالک اسرا ندن شمه عیان ایلمک شهراده یور دی که بیت مآاب روی فقر و
 قناعت غنی بریم با پادشه بکوی که روزی مقدسست بز همان اولم ذهب اوزره
 مفرم که بوندن سابق انک حقیقتندن بر نکه تقریبا و لمشدی و یارانک کلا
 دخی یوردیلر پیرایه حسن و جمال و سرمایه عقل و کل و بضاعت مشقت اعمال و سایر
 حصول ایل اما لدر چندان متکوردکم اما مدعایم بود که اگر شاهد حکم قضای
 و راستی تر ضلع جلوه قلبه کوک نوز افشان حسن و جمال افق دولت و اقبالدن طالع
 اولم و تا کار گذارد قدر چهار سوی جهانده مشیت دکان انجمنه بازار عالمده متابع
 بصیرت بی آدم چندان دواج بولم فایده کسب بر ناله در که نقد بران حواله بر لایا
 جد و طلبه مستور و خوشه کسب و زر و بتوشه در که خرمز ارادت لور لیدن
 مزراعان حرفه مقدرد هر دم تدبیر که قلم انالشیه ایلح ضمیر انوک آمیز خیالنه
 محراب اولنه موافق نقد بر اولم ایخی خرابلق آسیده محو اولق محققدر و هراضون که
 آتی نفا ثات عقل خرد عقد ایلح غرا حواله مضار دایم کجک افسانه لکن اولق

نهانند

مقد

بیت چه نقشها که بر اینکخم و سود نداشت فنون ما براد کشته است افسانه پس بحق اولدی که
 هرگاه که مشیت حق بر کس نه آنکه مطلبه متعلق اولم نیک کسب لقب بلکه نه سبقت طلب
 الهیه حاصل و واقع اولور. و چون ایدیت جوار مطلق انوک حاصله مانع اولم مقدّمات
 جد و جهد و سعی و کد باطل و ضایع اولور. لاجرم قضای رب العباد اطاعت و انقیاد
 ایدیت سر تسلیم خط تقدیر و تقدیر غیره جاریه و قدّر **د** زمان و رضا بقضا دانست
 نه که اولی بر دهقان قضایه رضا و یروپ کند و امری غایت آهی به توفیق قلیدی یاران
 استفسار ایدی که بجه مرید اول **حکایت** شهر لاره ایدی زوات ایدر که
 شهر اندلس بر دهقان و ایدی که صفت دهفت اکامیخ اولوب حرف زواتا کال
 و مرید ایدی اوقاتن بروقد و دخلی خرجند نافر و ن اولوب و جود عدد دینار تمام عیار
 اندکی ری استار دهقان اول مقدار دینار دلسلا اولدی و خطاری زدن احتیاج و
 افتقار دن آزاد اولدی اما غایت تعلّقند زوجه نفعاته اندن جبه صرف ایستوب
 جانی کی مریدان سینه سند نهان ایدر دی که کاه تهلک بر در صایوب و جملین
 بریره یابوب اولد عفران رنگ سرور ایللب و دهقان علی خندان اولور **بیت**
 زدن ایستوب عفران ریزند که چون عفران شادی انگیزند بر کوز عادت معهود اوزد
 موجودی شمار ایدوب در کسبه قلیدی بعد بر موضع مخفیده بهان تمک دلدی
 و اثنائه اتفاق احبابه بعضی کینه زیاده کلوب دویا ایدل دهقان بوجمله که ناگاه
 اول احبب که دیو مخدّره رخسندیه کوره استر ذهبک فرمای موجیه حجاب خفایه
 مستور اولوب و ایدر که اولم انوک اخفایم یابنده شتاب ایدی و غایت شتابند
 اکوب بر سبوی آبه ایدی بعد کلن مه مانله بر ضروری مهم ایچون رجانه کمک لازم
 کلدی کید جک محله خاتونه سفارش ایدی که اتمام مراسم ضایفه اتمام ایدوب
 آنک کلجه مناسب طعام احضار ایلله خاتون فرمان شوره استال ایدوب لجه طعامه
 استغفال ایدجک لازم آس ایچون صوحت اولدی خاتون سبوی مزبوره به شتاب
 ایدوب قطره ایدن نهی بولدی ضروری کورتوب آویقاوسنه کورتدی و بر آشپز
 دیوانه منظر اولوب تلور دی تابرقصابت روستای که بر کالما ایچون شهر کلسدی
 اول کرلیه کلوب نزد دهقانی در خانه ده حاضر کورتدی چون میانلندن آشپز علاقه
 سی و ایدی اما سنادی که لطف ایدوب بوزحمه تحل و اول سبویه اول جوابیده
 چشمه دن صوکتور و حبس قولم بولمستی قبول ایلله روستا ایدوب علی الدن و اعین

شرح مرقوم در دستم موافقت فرزند عین در و مخالف عیب و شین در دیگر پس قصه
 اول است که آنی کرد در نادانان که بچند آیدی آیدی شتاب تمامه آید چنانکه اول
 آشنای راهده ناکاهه سبوا بچند بر جرد احساس آیدی رسم نصیحت بریزد کتوب کور دی که
 صره زرد ز نشاط تمامه آستین بلکه چگونیا آیدی **بیت** دولت آست کبری خون در لایه
 بکار ورنه با سعی و عمل باغ جنان این همه نیست صد هزاران سپاس و منت حضرت عزت
 جل عظمت و عزت که شایه محنت و غایله رنج و مشقت بکار بولفت بسیار و ترود
 بشمار دارانی بووری حال با بودت غیر مرقبه لوك شکر فی لام بلك كرك و كند و
 حرم قد انحراف ایتوب بقره روزه احتیاج بچون ذخیره قلی كرك پس و سبای غایت
 نشاط و سرورند آب عبوی و نندی و كند و دن اول بر مایه الم بر کاف و فی صاوت
 آیدی خانه سته رجوع آیدی شهرن حقی خاطر نه بخطر آیدی که اکثر ذری در
 بغل قلم خوف و سبای غلظت بجه آمین اول و اگر بوضع دقن الیم و سوسه قلب
 و دغه خاطر دغه خلاص بولر زمانه کسه به ده اعماق بود که بر آشنایه اما
 قلیع بحوی رسم امانت درین زمانه که نیست بر حسب الوقت مصلحت بود که بقره زری
 کا وک حلقه قویوت بچیلایه آئی تمام بوند ورم و اولدم که نچ الیم زری و سبای غلظت
 بی قصور اکثر ورم و سبای غلظت اول غم اوزره حرم الیدی بچاره کادی اول مشقه مبتلا
 آیدی و کوساله سامری کی هوای ز رله بر آید و ما وای جاننه کدی اتفاق بولر
 پس راست کلدی پس بخی پدر نه مهمات و به دن تدارکی واجب بعض قضیه عرض کرد
 بوزمانه مکرده هفتاد یا رانله و ارد قاری برزد و نوب کلور کن بر قضا به راست
 کلدی مدت مدید آیدی که دهقان نذرانمندی که برکا و غریه قربانی الیم چون اولکا
 بوحم و شمله کور دی کلخردار اولدی قضا ناده دن توقع اند و کفایه دن زلیله
 بیع الیدب کاوی خانه سته الیدی بو محله قصه نذر خاطر نه کلوت قصه آیدی که اول
 موضع ناله بر محل حصین مدفون قله جدا که محسن الیه کور دی بولیت سبویحه
 دیو خاتون نذر صورتی در صورت حال حکایت الیم که دهقان آتش اضطرار
 برپا و اودا اولدی و دود دی سق آسمانه چندی دید حمله حیرت زدن اولدی
 و ضرر عاقبت بین لوك فضاحت خانه کور دی اختیار **بیت** جماعتی که بگریز بهر مال و
 پیش بدان تو که بخویشتن میخندند دهقان بر زمان کر ای بخیره انقلاب آیدی و
 غریب عسره اضطرار آیدی عاقبت رضا و تقدیر رب العالمین حضرت اعیان در

مینوی چاره بولیبایدی **سفر** بویک جان جاره ایلمن بدینو کورلم کونه کوستر تقدیر
 پس بویوردی تا کای قریب بخون زنج اندل چون کاشق اندلر کارد تقیه الحشایه بقیه
 دهقان کوزی صرة زره راست کلوب و خدن بر زمان مدهوش اولوب کند و د
 کندی چون هویش باشه کلدی صرة کونودوب لوت و روشدن بالک ایدوب اچند
 اولون زری بر بر اولوب اوپ بوزنه سودوب کیسه یه قویوب ایدی ای مراد دل نا
ع هرگز خطی و زکارت مرصاد پس کند و یله فکر اندی که من بعدیم بوضه زره نیم مکرمدن
 عین ی برده مقری اولمه موکرتک و تانقد جان کیسه تنده زره بوقت روح و وقت بدن
 برآن بندن آیه مکرک **بیت** جدای از تصور عیسوا تم کرد کسی جان کرای جراح با
 بوند لشکره مرده دهقان بچظه و برآن اولصره یه کند و دنا بر مزی خا نونک
 فعله انکار ایدوب کایضا و بوی موآنی ملاست ایدوب ایدری که امساک وادخاد
 طریق توکل دوز و وصف احکام بحسب العقل و النقل منق و مخطور دوزیر که سبب
 حقیقت دنا آفته انکار دوز چون حکم الرزق علی الله رزاق خلر حقیقت خزانه کرمدن
 واصل اولوز ماقول و کامل اولدکه جمیع ماله مایل اولمیه و وصول نواله بی بیض حقه حواله
 قلوب زبده توکل برده طبعی حایل قلبیه که هیچ بر ذره انوار خزان احسان و سرفا امتد
 بی بهره اولوب سیر کلد و اول مقدار و ذی که علم ازلی و امر بر زبده مقر اولمشد
 زبده و نقصان پذیر اولوق مقصور دکلر **ع** که در بیانه تقدیر پیش و کم نمی بخند هیبت
 ایدی که ای زن عالم اسبابه ملاحظه سبب ظاهری ضروریده الکاسب جیب الله
 نداس کوشا تمک کول معصیده ساغر توکل دوز و افوض امری الحاله مای سن نو سن امک
بیت غافل بنشین که عالم اسباب است اسباب نکندار توکل میکن زن سکوت اندی
 دهقان صرة زری بیلندن چو ذوب کنار چشمه ده قودی چون لوازم اعنسا لذت
 فارغ اولدی چاهه کیر و بصره زری انده اولودوب کندی کویا که کند و سن اول
 عین نجاستدن بالک اندی اتفاق اولک عقیقه بر شبانی کوسفند لوبن صوا زما بچون
 کلدی اولصره ی که عین نقی ایدی راست کلوب علی الغور اولوب سرو و مو فود و نشاط
 محصور له دویوب منزله کلوت بشمال ایدی که ارج بوزجد دینار تمام عیار بونو
 کوکلده ایدی بوعقد تمام انجی بوندن بعضی خرج الشهم عدد معهوده نقصان کلوز
 شاید که من بعد بوعده به یتسک مسیر اولمیه اولی بود که صرا بدوب بوضه ضرورت
 ایام و بی نوالق زمانای چون زخیره قلم پس اولمشد دلی رخی بلی کا بنیاد و ب

ساز

چشمه

زوی در بغل اندی واغزنه مهر سکوت اوروب صوبت کالحوت ینه ممتنه مشغول اولدی
 امچون دهقانک زریادنه کلدی دیدی حیرتدن باران حسرت یاغند وروب فریاد
 کداز اندی واند بسیارله یمن بسیاره تک وپوی ایدوب اظهار اضطراره آقا ز اندی
 آخر مایوس و مغبون و ملول و محزون منزله کلدی و صورت حالیه حیالنه تقریر ایلدی
 دل پیوه زالی غصه زرو و سوزهری برله مالامال اندی چون کیفیت واقعه استدی جای
 خبر بر زک محافظه سند جنک ایلر زک وادار رفقه ده اسسک ایدوب باب
 معشیه عیا لکه شک ایدر شک شمدی مستحق سن که نا حسرت دینار له بریان اوله سن فرقت
 زردن زرد و نزار وین زرد لکن جانندن بیدار اولوب لیل و نهار زاری قیلوب کران
 اوله سن دهقان ایدی راست سیر سن **بیت** بدر دوری اگر میتلا شدیم سر ساست . جو
 روز وصل کنیم شکر نعت دوست . عجب جنط و خطا اندم که فکر ادخار و قصد ضبط
 مالی اهل و عیال دزدی ایدوب محافظه سند جدیمد و جهیل بلغ اندم شایب
 خود دن بهر مند میدر اول مرد که مر زری کمر ایدوب شب و روز درد و محنت جکه و آسا
 نسید چون ریخ نقدی بقول قله ناکاه کارخانه نقد برکن بقتش که لوح صیرن مرستم
 اوله ظنوره کلوت بوخلین کر دایب حیرت و عرقاب حدته دوستوب ساحل بخاند نو میدو
 بعید و نوید حیاتن نا اسید اول **بیت** انکه هر دارد و کان میکند جان ز برای و کران
 میکند چند با فسوز غم افسون خواردی شیر میت هست چرخون خوری . چند کشتی ازی
 پیشی کردند کوش خرسندی و با شرا چند بس دهقان توبه و انابه مشغول اولوب
 نذر و عهد اندی که من بعد رنجی ادخاره قصد ائمه و قلیل و کثیر مقدورنی اریاب
 استعفاقه انفاق الیه لاجرم حل متین توکل و توسل ایدوب جمیع مقاصد جناب حضرت
 حق و کوی حواد مظلومه تفویض قلدی و سر اعلا یحیط تسلیم و انقیاده قویوب تصاب
 رب العیال رضا و یری **ع** پیشین و بیکه بر کرم کار ساز کن اول جانبدن شان صره زرد
 در کمر ایدوب رمد کوسمند ایله کوه و صحرا ده نفر کمان کوردی بر کون انفاق بر چاهک
 صحر کون اراقند پنجه نفر سوار بیدار اولوب مبار از لرزه میماندن اله لوری و خوند
 صره کون وروب اول چاهه آندی چون وقت غروب قریب اولدی که کوسمند لوب
 ماو لوی طرفه سوروب کندی بزماندن صکره دهقان مکر طرفه کد زدی انفاق
 اول چاهه راست کلوت شرب آب اچون اول جانیه شتاب ایدیمک ناکاه بر یاد سخت
 بیدار اولوب کلاهنی یاستند ز کون و رب اول چاهه آندی دهقان ترسان و هراس

تقرجه ایوب کلاهی آید کن قره زرانه کردی بیت ریخ او مرکن کیسه کجه ایور
 کمی یی کج دیور کجه ایور وظایف اهیته قیام ایوب سوز و نشاط تمامه و نوب
 مقامه کلدی و قصه زروهمیان حالیه در بیان ایدوب ایدی بیت مرده کم طوعی
 طالع ای جمدی کلد نسفله بای چون شمار ایدیلر همان اچوز عدد دینار تمام
 عیار تولدیلر دهقان ایدی حضرت رب العیله بنم حسن اعتقاد فوط اعمانم بر تله
 اولمقد ارکه بند استرداد امشدی غیب و نقص و خزانه عید نه میسر و مقدر
 قلدی سر دهقان اید و کیند و وعده وفا قلوب بد لیکه کلام مالانکه سیل ایدی
 نود و معیورک بعضی اهل و عیال نفقاته خرج ایدی و بعضی سخی و خنایا حق ایچن
 فقر اید بد لید و بت ثوابی حسنا دیوانه ریج ایدی تا اولمقدار دن ثلثا فید
 ثلثی قالدی اما شیان شکا و هم اغنامدن فراغ اولیجی هرچاه مزوره کلدی و بای
 تقصده هجده مبالغه قلدی فقر چاهده یوسف زیبارویندن ارژو زمدی و
 یعقوب وار و اسفی دیوب بر زماندن صکره ایدی کاسرهای حیاتدن سود
 و اولمحبوب جانک حسرتدن بویجک جانی ثمر عمر نذک اندن نه لذت بولم بیت
 لغت دیدیه غم اهر که بماند سرازین ماند جوز دینه از لغت دیدار چاه پسر شیان
 دوزان و شیان متأسف و حیران اطرافیا باند زار و سرگردان اولوق بعد زمان
 بعضی تم مزوری سبیل شهر کلون اتفاق بود دهقانک زاویه سته همان اولدی
 دهقان عادت کرم اوزره صیفک اکرام و ضیافتند اهتمام ایدوب امرطعام تمام اولد
 هر نوع کلام میانه کلدی شیان هر استاز که روایت ایدردی کویا کند و نک حب و حب
 و آثار ملا لظاظر حکایت ایدردی و احیاناً مکالمه آنا سنده ابروریده سند زیارات
 حسرت متفاطر و خطرات استقامت ترا و لور دی دهقان اولوک بو حالنک و ملا لظاظر
 سبزه خود کیشان ایدی بجه شکسته خاطر پشیمان باطن و ظواهر ایلیم که بیت آنجه از
 کم شده کراز سلیمان کم شدی هم سلیمان هم بری و حال من بکرتستی اچوز عدد دینار
 عیادم وارردی که وقت ضرورتده ماده استظلام و باز اجهانده سرمایه کارم ایدی
 راحت روحی اولوک دیدار یایله اکلورم و شاهدفقو آینه جهره زکارتده مشاهده
 اولکون بر قیظ المزلک خوفندن فارغ چاهد اکتیشدن و اولوک حفظی بایند بر حاکمه
 فکر اکتیشدن بعده تجسس ایدریجک اندنا تر بولیم هر چند که حست و جو یی چون نک و بوی
 اقدم اندن خبر بولیم دهقان چون دهان شیان دن بوی کالی استماع ایدی آشفته حال

اوله

بضکره

اولوک

طور و ب خا نوق قاسه کلوت ای دی بومالی کبیر ز و حلال بقور ادر دك و دست
 تفری کا در از اندك افغانی بایند نهو ر اندك بوممالک حق صریحی امیر بر عقل سبیل
 و رطه بلا و کرباب و باله و شمشوز خلا بقیه تحقیری هدیه دسند اکاسلیم ایدوب
 بوسرک اخفاسند و ط احتیاط و شرط اهما ی مقدم اتمک کولک والا اهما لدر که تمام
 مالی مطالبید و ب بیز اندك ادا سنده عجز اکلا و ز ز چون شوهر ندن بیکلایه
 اشیدی بورایده اکا سوافقت کوسر و ب ای دی چون حقیقت حاکم بوموال اوزده
 واجد که قادر ا ولد و غیر قدر حق مستحقه ویره و ز دامن قناعت و توکل شست اید
 و رای بوده عید ز بردخی بضمیر ی کوره و زیلت هر که تعقیب بیکل کشیده چهر
 مقصود بروری مدینه بسرهقان دینارک بقیه سنی تحفه رسند شبانک نظر
 قوری شبانک جم کاندن منت بکوان ایدوب صریح صایوب تمام یوز دینار بولک
 و کند و کند ویه ای دی **ع** از همد اول آنا جهان فرو زست بومقدمه نتیج حصول
 دولتد چون میسر اولدی میزد که باقی سخی حاصل اوله خلا لا زدر که بونقی
 عینت عظمی بلوب محافظت بایند مبالغه قلم تابردخی بومقوله دام بلاه کفر تار
 اولیم که لا یبلغ المؤمنین اجر مرتین **ب** سائلده اولان عصای اذر سیاهی که انر که
 کوسفند لرین تحف ای دی تحف ایدوب زر لری اند بقیه ای دی تا دام اند
 طوره تعهد حالند خالی اولیه و بر احد اکا مطلع اولیوب دزد و راهزن اکا بول
 بولیه اتفاق بر کون بر نه جاری کنانده طوره و رکن غفل طاری اولوب انده اولان
 عصای موسی کی حرکت کلوت آبه دوستی شبانک عقیقه آت کی روان اولد
 حصول وصول میسر اولیوب مکر اول نفر جانب شهر کید ز دی اتفاق اول کوز دهقان
 زنی شست و سویی ایچون لجویه کلستدی کوردی که روی آبه بر عصا بنجه **عصا**
سعادت چرخ ایز خط محور ستون خیمه اقباله بکورد راست کند و جانینه کلور
 چون قریب کلدی لوب خانه سته کوردی مکر مطحنه هنرم قائم مشدی دهقان
 اتمام حوائج ایچون عصای باره لوب کوردی که آستین دامن سپهر بر کی لدا تسنیر
 پز اولدی ل حال ز لوی صایوب تمام یوز دینار تمام عیار اولدی سجده سکر الیوب
 یت دست بذل انفاق اجدی اصح کون و اوج کجه تمام سرب ایچوب دو کله صاجدی
 بر دماند ز صکوبه خانه دهقان هممانا لوب سراسیمه و خیر ان حالی اولی کون
 زخی پیشان یت قصه عصای عیان و غصه در و د زمان ای دی دهقان تامل فراوان

د نضكه ایدی راست سویله اولدینا دلری که اولاقه چاهه قیویب کیمشدک نه طریقه
 کسایدوب نه وجهه جمع امشدک شیان کیفیت حالینا ایدوب ایدی بلان زمانه
 قله نجه کاردنه برقه ایچده اچوز عدد دینا بولسدم و دیده اعینا ددن حفظ
 ایدوب اول چاهه و دیعت قلمسدم بویوز دینا خور معلوم کرد که سز صدقه بولر
 دهقان بتم ایدی و ایدی حمد و ساس و سکرته قیاس اول کرید و الجلال و قلدری زواله
 حضرت حق کند و مرکزه قرار و بول مستحقه ایصال ایدی لمبو اولکه قریه اول بینه
 بن غراموش قلمسدم و اول چاهه که سن کا امشدک بن بولوب امشدم بویوز دینا که
 اولک تمه ایدی که سکا و برمشدم حالیا عصا بن المه کردی بوخطر که کور و بول
 اول بوز دینا له دد که حضرت حق جل و علایه ویردی شیان بزیمان مدھوش و خیران او
 ایدی بو حکایت عرب منشدن اولن عجی احوال د نظاها اولدی که کسه کسه نک
 یضین بزمش و نقد یازی یغیر یز او لمزش بوشی ایراد ددن بورد که یاران
 قناعت قدر بولوب دایره توکل د قدم بیرون قلمه لر و کرد و نک احوالی کوکون و
 لباس بوقلوندن عافلی و لما بولت هنر و کاله وریور و حاله مفقود اولمیه کرکه چهره حق
 امور حجاب قضا و قدر مستور د و مال و مال و سرانجام استقبالی اطلاع و شعور
 دایره ادراک انشایدند **ع** کس را و توق نیست که انجام کار چیست الفقه اولکونی و
 محاوره ایله آجز الدل یارندایی که دهقان قدرت کلیرک آفتاب تابانی صحر کلر آسمان
 نمایان ولدی و سنبیل غایبه یازب تار بنفشه زار سپهره و رای برده خضای قالدی
بیت کور و دی زلف شیدن چون رخ نوزده جالی اولدی آفاق دلفروز دهقان بجه
 برند نظروب یارانه ایدی سز قانع اولوک تابن بوکون ثمره اکسایدن عیری بضیی
 نصیب سوزم و یارانک بوکونک نفقه سن تحصیل ایدوب نظر لویه کورم و یارانک که نفقه
 لری آجز اوله هر بیکوز بولمیه معیشت تدبیرن قله رفیق لوبو رای اوزده مفتوح اولدیلر
 دهقان د روانه شهره کلونیه صودیکه بوشهره حوالج ناسدن زمستاع رایج دایدیلر
 بویامده هینم زیلع عزیزد و بوشکامده فاکه شتا و اکهنه تابستان دینا دیندن
 همان جوان کون جانبیه روان اولدی و هینم خشکدن بجز و احب مع ایدی و حاله لطیف
 وار کور و بوشهره کور دی اوزده هینم سح ایدی و طعام و شرابدن مناسب وقت تا اسیه
 آلوب طایب یارانه شیان ایدی چون شهره دد و دروازه یاز و یله کاس کاره غم که
 تیجه کسب بکرده ده دردمو حاصل الکلام یاران اولکون یارانه طعام دهقانله علیش

یارندایی که حسن چهار زالی خورشید رخشان جمال با کماله چهره عالم ترین رخشان آید
بیت صبحم چونکه روشن اولدی جهان خود نما اولدی شاهد تا بان جوان صاحب جمال
 ایند لوک سندن بوگون غنچ و دلاله و حسن نه مثال که کرمال و تحصیل امالده وسیله
 کامله عدایلرک بر وجهه فکر الیه که سبب فاع یاران و موجب انقاع حزن و خلان
 اولم ملتسلر نه اجابت ایدی و اندیشه مند جانب شهره موقه اولدی کند و کند و بیه
 بنم المدناییش کلر و برایش بحر مدند و ملک افروز آهسته آهسته کتمه بحال و آینه برجه
 کسب یتکه اقتدار واد **بیت** کایم از دست تو در هم شد و مشکل اینست که کسکلات
 نوان پیش کی مشکل خویش بر حیرتله شهره کلدی و بواندیشه الیه عز و ملول بر
 کوجه خوشه سنده نزول قلدری ناچار **بیت** بر زن نازنین نوبی میانه سرو قات
 نکار غنچه دهان که مطلع ملاحتده خورشید تا یان و دروه خرافنده کوکب
 در رخشان آیدی وصال و منال حسن و جمال کی حد و بی پایان آیدی اول کوجه دن
 نمایان اولوب اوله نازک روی دنوا زن کوردی قدوزون و لعل میکون
 و حسن عجیب و خط در لرزیده مفوز اولوب متاع صبر و سکون بله وای و بری **نظم**
 آغوب با شینه زلفی کبی دوری اجینه دوشدی آنک عشقی آوری هوا به روی
 قدی غالب اولدی اوسره ایرمه کی راعبه اولدی آخر کینر کلر ند کند و بهر
 و هر ترانه دمساز اولتله ایدی **نظم** بلور می سزه بر چک ماهی در بونجه چمک
 قاشا می در بون کوندا آیدی بر تو بوی نو که صالیدی بر جسته بویله بر تو بوی
 زیبا به نظر الیک که چهره رنگین ورد آنک طراوتی نخلند ناسرین کی زرد در و
 بوقامت و بلا به طوبی همای قاشا الیک که آنک لطافتی نخلند ناسرین کی زرد
 و بوقامت تو غیر تند سرو سیه نک بهی کی اوسقی بر کرد و ایچی بر در دوز **بیت**
 سرومن از جن جان و دل آمد بیرون نسبتش نیست بدین سرو که از آب و گلست
 خطی کور میسر که بر لای فسته انگیزد و لبی صورت میسر که بر شراب سکو آمیزد
بیت تبارک الله تا آن چه روی تلخ خط است چو سبز اینست در اطراف گلستان
 رسته بونچال و کالی آرمده اولن حالدر بو خط و خال و روی عالمده و مثالدر
 ماهذا بشیران هذا الکمالک کویله بر اندیشه الیک که بویغ هایون دانه دوشه و بر
 فکر الیک که بو نکار نازینه الما بر شمع کلک آغز بر الیک لا اوسورک بومرغ خوشه
 دانه دوسورک دورک مکیله بوکه دام دانه اولکم البیاسر مرغ خانه کینر کلر

معا وطاعة ديوت كند بجان خود نه وارو بيايدن **شعر** بود و لك فني كلسا نك دز
 زبانيك بجه كلسن بيلي دز. نه نامه لاجيد را و له و جينه نه خامه عرقي دز اولد زلف
 مسكين. اي جان جهان برنگار نازين كه نفس بيدان چينا اولك سكل زيباسند صورت
 بجان كي ميرند خاك بايكه عرض دعا و ثنا ايدويت ايدر كه سيما كوزده علامت
 واره بوسهرده عريه بگوزر سر عرابا شكسته خاطر اولور حاكلا مناسب منزل مهيا
 اسباب عيش كامل و مستوفي اكرماتو زحمتي قبول ايدويت بر ساعت خوان جا لكز و به
 مير بالو بويور سر بزم عمر جا و راني حاصل اولور و سمر زبان اولور فايده ديا كافي
 واصل اولوريم اعيا زدن خاطر كه عينا رگيه كه بوسري بر دز عيوي كسه بلر و بوازم
 عسس كل بلكه مكس دخي مطلع اولور **بيت** نه خوف شخه بيم عسس واره سز دز
 بزدن اروق اندكس واز جوان جواب يورد بيه فرمان بريدن و بويار زاره خانه
 عريدارم. پس همان جوان منزل زدن مزبوره همان اولويت و الحاصل اولك كونا آخر الخ
 جميع مرادات نفسانية واصل اولور **نظم** هواي دل هوس داشتد عنان كرم
 شكيان دست برون جست چون بيم عروسي ديور بيارلر بوسته توريد خالي
 ناني شربت اول زمان كه جوان همراه لوي جانينه روان اولدي زدن صاحب كرم حق
 قدم و اجر قدم تمام بوزدم كوتور و همان او كنده قودي جوان دخا لوي عويج
 معاش يارانه صرف ايتدي در درواز سهرده يازدي كه ارباب حسن و جماله قلت
 مال و مالدن نه غم كه بكونك تماشا بجال قيمتي بوزدمدز بوزد خيبر كوزد باز
 كارخانه حكمت كليلد قدرت جاب غزلكه صندوق فلک اطلعي آجدي و ديباي زدن
 شمع آفاني دكان سهره و لادن بزان بازاردنيا به دو كوب صاجدي **بيت**
 فوريحت ز رنج كهر فروش زبازار كودن برآمد خروش باز دكان زاده به
 ياراني ايند لوكون سنك عقل و كفايتك هماني اولسق كوك باز دكان زاده دخي
 علي الراي و العيدينوب ملتس لري قبول ايتدي و علي السير در سهره كلوت كودري كه
 بيمتي متاع علم مستوي بر كشتي در درواز سهره كلدي بجا سهره متاع لري كساد
 بولسون ديوانرو كله معامله يابنده مساهله اندر باز دكان زاده آني دكو
 بها سته عقد ايدويت همان اوكون مزاجه هر بيله اون اول بزه نقد ايدويت تمام
 داست و ليكم وكاست بيلك دم فايده ايتدي اسباب معاش ياراني مهيا ايدويت
 در دوز واره سهره كتابه شند كتاب ايتدي كه اصحاب فهم و درايه معلوم و لسونكه

بر کونک عقل و کما تیک حاصل یلک در مدینه فیقو حکم و یار انک جابینه و از دی بر کونک
 رنج شاه سپاه انجم طایم فلک جاره نزول ایدوب سنجو وایت سلطنت کنکر و قلعه سپهر
 کور زی **بیت** شاه خاور فلک در کدی کد لجیش تو یله جوشه کلدی هوا شهر اینه
 ایدل سن هواره لوکل لاف و دایم تقویض و تسلیم مقاسمه طور سن اگر واقعاً صفت
 فایده حاصل اولق والیه سید ریغ ایتوب بزم کارنک بمانده سعی بلوغ ایتوب
 کر کن شهراده کلام یارانی تلقی تمام ایله قبول یو یوردی و غزیت کامله طور و با و لک
 شهر وادی قضای حضرت پارساه شهر فوات ایدوب خلق عالم انوک تعزیت و مانده
 مشغول اندی شهراده تماسا چون شاهانک قصر نه جوق بر کونک ده خموش اولوب
 طو زدی و دیبا نلک بریسی کور دی که جسمی خلق ملول و محزون و فرغ مشغول
 اولوب طور و کوشه قصر بر شخص انکم کی اغزنه مهر سکوت اولوب ایتوب و تورو **بیت**
 یو یون عیقه و تراغنی ایتوب او تورو طفل سوسن کی ایتوب زنی او طایفه زینه مطا
 رکل و خلا یقله بو مصیبت موافق رکل جاسوس خیال ظن ایدوب فی الحال ایسته و از دی
 وحوالی تفتیش ایدوب خاطره تسویش و یوردی ناکاه شهراده اولق کلامی
 هضم اندی و آتش خشمی آب حمله تسکین ایدوب کد و کدویه ایدوب **نظم** سپینه
 از در شمش کد او غرور زین غیر بزی نیاید طرود دراز ناخوشی بر کد صد غرور
 مرا ناخوشی از وی خوشی ایدوب چون خنانه شاه چاروبت قصر عالی عوفا ی طلا یق
 خالی قادی شهراده همان انده قادی حوالیسی سران و تماسا ایدر که دیبا نلک
 زنجیر جوئی بر کد زنجی زلی حرکت ایدوب خشم تامله کلدی و شهراده طو توب
 زندانه اندی **شعر** ایلدیلر آفی زندان اچینه قوبلر کله اخزان اچینه قوبلر
 زندانه و ماه اولدی مهانه او تادی بد بینه کج دی زندان صفاسن کور دی چاهه
 ماه نوبت اولب زندان کله چاه غشبت چون کجه اولدی یاران شهراده زندان اثر
 کوره مدیل و هرباری که جتنسن اند لر خیر بلدیلر بری برینه ایدلر بو پچاره جوارث
 بوصول زند فایده بولمیدی غیر شدن بی دست کله راضی اولمیدی بوسیدن بزم
 صحنه زن اعراض اندی لکه عارندن باش اولب کدی بردیاره دلخی کدی کاشکی کا
 تکلیف ملاطاف امتیاد و سینه مری هدف تفرق و علف شمشیر شتیاق ایلید
 بولل بوند بر برنه زبانی ملامتی زلی دراز ایدر دی شهراده اندی بد بند زندانه
 گرفتار اولوب تاسان حاله رفیق لوی جابینه سلام ارسال ایدوب بوبیتله ناله جان

اريد **بيت** جز من برساند برغانه چمن که هم آواز شما در قفسی فداست یا ندانستی
 استرااف واعیانی و وصول و ارکانی جمیع اولوب دلدلیر که شغل ایالتی و کار حکومت
 ولایتی برکسته که فرق نمی ترا و ارتاج سلطانی و خضر و ولایتی شایسته خاتمه یابی اوله
 مقرر قله که بلا ساله لوبیک فرد ندی قائمه مستدین سر شاهیدن بفرزد اولمه مستدین
 بولور بومحافظه و بومشاوره ده و محاوره اندرکن دربار من بوردیلر و کویایدی
 بوسری اظهار و بویکاری استکار اتمکوز که دو کی کون برجاسو برطوبه بوردوزم مبادا
 آنوک برینقی اولوب تحقیق احوال احوال یوکون بونده ظاهر اوله و سرک منازعه و محاربه
 کوزه واقف اولوب دبدنه تحسین اهل احوالکوه ناظر اوله پس حکایت ملکه اوده بیا مینما
 اول جماعه انها الدی المردخی استکشاف احواله اهل اخلاق کلمه باعث اولق
 احزان و یروب برسیل استیصال برهنه رسال ایدوب فی الحال شهراده فی مسجود کلمه
 کوزدول چون الملک نظری آینه جمال ملک آرا لوب مصادق اولدی دبدنه فرستله
 کوزد کوه آنوک سیما سنده علامت رسد و سعادت یویدارد و لذت جنت و شقاوت
 نابیدایت سعلت غریبه اندوه طالع شوارت برتوی سکنده لامع شرایط و
 تکریم بقدر ایدوبد یا در غریب اختیار حکمت تدبیرت بود بر حسن طاف نکلی ای
 بنشین چون برای دل می آید شهراده آنوک جواب وجه صفا اوزده ادا ایدوب
 اصل و نسب و فضل و حسن و بدینک کیفیت و فاق و برادر کد و به سوال التفات
 و ترک دیار اختیار امکنک سبب و یارانک اندن برکونک معانی جمیع طین برسیل
 تعبیر دلدلیر ایدوب تقریر ایدوب اتفاقا بعضی کارک آنک بدینک دیوانه حاضر ایدوب
 اول کوه صدف شاهیه کنا رشا همنشاهی ده مشاهده امثال دیجاتی کوریک بلدیلر
 و سایر کاران دولت اندک اسلافک سوکت و سلطنت ممکن بلدردلر و اول و کایک
 جمیع اصاغری و کار بری آنوک دیدار فرخ قایلله خوش حال اولوب و طلعتمیز و ملاقات
 همنون عین سعادت بلوب متفق الکله اولوب ایدوب بو خطه نک حکومته سزاوار
 و شهراده عالی مقدار در که نسبت با کیره و اردوز و نی شبهه افتتاح ابواب معذرت
 سلف برکوارنه اقدارنه اقدار و اکتساب با سیاحت رده آثار ستوده آثار کرانه
 اتباع و اصفا قلعه کرک و بیج درخت ظلی از وی شها مسئله تم و فضایل نبی منفر
 مکتبیل جمیع ایدوب رعیت سایه رعایتند آسوده کمال اولشه کرک لمعه قرآن
 یزدانی که آنوک جبین مینبدن ساطع و درجهای تالیق استعداده و کسور سالتی

دلیل ظاهر و برهان قاطع در شهر بارلق علامتی سیمای سعادت استماست که لایح در
 تاجدار لوق اما در آئینه جمال جهان نماند و اخذ **بیت** جنت سلیمان انکس که
 شک نماید بر عقل انرا و خندد و مرغ ماهی بر همان ساقا کایست ایدوب کوکب
 دولتی حقیقت نماندند و نه بلایه ایزدی و بوسه بولند خلفت خلاف و ایالت ولا
 الیه کردی و بجز توکل و اعتماد در برتر مرادید هر کس نه که قدم بیتی مقام
 تو کله راح و بنای عقیدتی تسلیم رضک شایخ اول مقاصدین و دنیا اکا سهولت
 الیویه و نقاب آزد در دین شاهدم ایزدی حسن و جواد و زده یوز کو ستره **نظم** کلید
 توکل کما اید بست در کج اقبال توان کشود بحکان صدق اندر بن عرصه کاه و زین
 توان کوی دولت ربود اول و کلا میده عادت بولیدی که پادشاه لری اول جلوسند بر فیل
 سفید بندر لری و کافه انجم جمع او بوب زینت تمامه کرد که شهر کوز در لری
 اول که باند دخی همانا اول عادی رعایت اندر شهزاده اول محله مهر جهان کردی
 اطراف شهری و در ایدوب در وازیه کلوب اول سطور که یاران مذ بود و وازیه
 شهر مذ کور خامه زیانکه سطور و زبان خامه ایله تصویر و تحریک استریدی کوز
 یوزور دی تا سطور مزبور که فو قده آب زوله یازدن و کما بایند قلم آهین
 ایله قازد که فحال کسب جمال اول زمانه ثرو و پرو و درخت عقل و کفایت اول
 وقت یاد و اولور که صاحب قضا یا سمانی کار و در و در و در شعه تقدیر صمدانی که
 مدد و یر بود عوی حقیق و بوضیعه تصدیق اید اول رفیق حالی که او کوی کوند
 زندان غنوده محبوب بر اینکین کوز دیوان سلطنت تخت شاهلی و زده جلوس
 بر نه مقرر و اجلا اقبال ایدوب مستند خلاف اخله بها و بخت بولیدی و لشکر
 اکا مسخر و کشور اکا مقرر اولدی **بیت** بخت چون بر تخت دیدش تهنیتها کرد و رفت
 ای که بر تخت جهاندار ی تو میدانی گفت بر همراه لوز دعوت صاحب عقل و کفایت و زیر
 ولایت قلیدی و دهقان زاده بیاسباب املاک خالک اوزده ناظر نصیب الیدی
 و صاحب جمال و بیکران مال و منال احسان ایدوب یوزدی که هر چند مفارقت
 احباب دشوار و مهاجرت اصحاب صعب کاز در اما صانع حال و منال بود که در خط
 ارجح ایدوب بر مقامه دخی انقال اید سن تاسبا النافصا العقل و الدین سودیک
 عشقه مغفور و جل جلاله مغفور اولیه و فی و غور که بحسب العقل و النقل منی
 و محظور شیخ ظهور بولیه بعد ارکان دیوان و اشراف و اعیانه متوجه اولوب ایدی

و اخبر که ملک سنا نکرده چو کسسه لرعل و کفایت و فهم و در آید و زود و بجا
 بدین را بجداد ادا و نیت غایت از این ایل و سعادت ساعدت از این ایل و واقع در زند
 کلام قدیم و تنزیل کریم و احب الکرم و التمدید که توفی الملك من شای آبی بومعنی نک
 بیانش که نصیر و برهان قاطع در **نظم** ای مقصدت بکدانه مقصود دل نیازمند
 از قست بدی و شاهی د و نیت تودهی بهر که خواهی توفیق تو کنده نماید ای عفت
 بعقل کی کشاید و بومعنی و بود عوای می کند که همراه لبتیک هر بری نفسلری بر عمل
 نصیب ایدوب و نایموت و سدر حق کسب بدین کن کند و زود و قومه اعما دایدم
 و نه جمال صورت و نه تیز بشارت استظهارم بلکه بنای امور اساس و کل اوزده اوز
 قضای رجا و مقدرات آسمانی به رضا و پر دم ای **بیت** بر قبولی باید نهاد و کرد و نیت
 که هر چه حاکم عادل کند بیدار است چون شهر از کلامی تمام اندی حضار بگشاید و برود
 دانا اقدام اوزده قیام ایدوب و ضایف دعا و شاهی ادا اندی ضکوه ابتدای هر کج که
 رسته کلام جوهر و انظام مکرر منسلک اولی شود و بر لوی اباد در که صد و غزده
 برورش و بر در تمام عیار در که محک حکمت آرمایش بوشند و جهاندار و اسبابانک
 نصای عقل حکمت و و تاجدار و سعادتت اسعداری شری فضل و معرفت و بر حجاب
 سلطنت انسانی که بلا شاهی لیاقت و اشرار و حجت و شهر یاری اسعدا در بودیل
 مثبت و مبتدیان و آفریده کار عز اسم عالم از این عالم که هر فردک انواع تربیتند
 نوزع قابلیت دارد و هر شخص اصاف مرتبه سدن قتی جنبه سزاوار **بیت** نوزان
 لغت نه منتهای هم کن بعد حوصله خود نوال می باند و ولایت اهلک سعادت سنی
 بومر که کوز دی و بوبوم سکانک قوت طالعوسنهای آسمانک سایه های نیت
 مرغان شکسته بال رعیت اوزده سایان اندی **بیت** مبارک منزلی کا کجا فرو داید
 چنین شاهی های نوز عرصه کار دلبس و شرح چنین مایه کبار عیانند ز نامدار و رخ
 یزند ز خود و بایوان کیوان رفیع زیود شای شاه جوانخت فلک تخت آداسته
 بونظم حواجر انشطای طبق هاتله و شهر یار کامکار و شادان دی و کف **مثنوی** ای شاهی
 که کف کامکار ز رخست کند بر سر کوردون کامکار انداخت شد از نوز و لواش
 چو آسمان این بر آن دیا که چتر و سایان انداخت و اسلوب اوزده ارکان و اعیان
 هر بری مقتضای مقامه مناسب کلام و پر و ب صاف منافع خسروانند بر که اظهار
 اند و حاقیه العاقبت بر پر بالین نقر بساط کلامه اقدام اقدامی دنا اندی

و تقدیم لوازم دعا و مراسم شادان فکری بر طراز او زده کلامه آغاز اندی که ای ملک
باب قضاء و قدره که زبان کوهر افشان شاه اول مجلده اند فتح کلام اندی بوند
سرگذشتی وارد ز ستوبله که فرمان جهان مطاع شرف صدور بولم تقریر بدی بر ایله مرفوع
حضور پرچور اول ملک اندی سویله کوله لور و اشیدم بجه واقع اولمشد اول
حکایت پیرایند یاول زما نکه جوان ایم لازم ارکا ز دیوان ایم چون دنیای
عذار ک سوفالغن فهم ادم و بوزال دستان غمناک مکو و قریبه جزم ادم و عین
بلدم که هر و سر شوهر کشد دنیا بجه یاران دسا زلسا ز بود و عود وجود بر و جامه
و معشوقه خجسته باز بجه عشاق و سر اندازک بر بعلله یا غن المشد و قسم ایم اید و رند
دشته دلیکی بوغد اچیله کارک مکونه بند امتن سن که صد هزار شهر اید که مکازک سینه
وجود نه دست زدا و مشد ریج حد و بی شادان بجا داند اندازک غم ز جاتن بک
فنایه و بر مشد **نظم** قمر اول برینده شاه اولن سهر سلطنته ماه اولن
یا تو لر شمدی رالنته لبره قوه طهر اعلا و لشکر بر اینستک بوسوده سوزک
لقبیه یوده چکه و بوره کذا ره که عمر کاران بر ج و محنت د زویل اقامت **نظم**
هر کس که ره و رسم جهان نیک شناخت از بهر اقامت اند و خانه ساخت از کینه ربا
عمارت چه کنی آخر جوید بیکران بیاید بر دخت خواب غفلت بیدار اولکه و تبتک
سمند و جبه سولاول که مرکب بد زلنک دزه عمر کوتاه دزه توشه احضار ایلکه که مساف
راه دور و داز دزه و قریه قلیکی آبقا عله تر قلی که تاب آتسری بجا زکد زک
آن طلبم و ز زهر کوشه کز بی فزادت بود توشه راه تود و آمد و منور ادراره
ترک نه و توشه منزل بسیار چون بو غفلتد ز متنبه اولم نفس سر کشی عام بضحک
زیر انما لوی نشاط بما مله و ز غلبه صار قله تحصیل زاده آخره سوجه اولم
و دامن طاعت خالقه نسبت ایوبی ز غبت دنیا و صحبت خلافت پست و با او
بیت که کلدن محو ایوب دنیا هوسن و ما دم بدد حلق ماسوا سن بر کون ایفا
بر هم ایچون بازاده واردم کوردم که بر صیاد بر چفت هدهد قفسه قومیش کید
بچاره لر محبس قفسه بری بر نیک حاله کریان و کرفا رلق با سندن توتور
عده بریان خدا دن مرده خالص دلیونیا فغان ایدرل بونلرک بوجاله بر تم
ایوب قصد ادم که صیاد دنا نلری صا تو ن آو ب بند و یلان زرها قلم و بون
ایله حسن مذا بایزدیدن دولت آزاد ابدی به مترصد و مترقی اولو صیادان

ملزم

دم

یکی درم بهایین ایدوب اسوکر رضا و برمدی بند همان یکی درم به مالک ایدم متر
 اولوب نفس جریص اول کی درمک مدیجایز کورمدی خاطر دخی قلز لکن اولوب کما
 بند فستق قومه مذهب و نه رخصت یولدی آخر بیکل ایدوب قیمت معیوری
 و بر و باکی من دخی الوی شهر نطسره بر خالی بره کدم و باسم اوزره جو رب رضا
 الله انجوز ما لمدن از امانم انلر دخی برویانه دیواری و سسته جیقوب بولسا نك
 حق مکافاته و بولغا ملک مجازاته قادر کلوز اما بودیوار الله بر صدوق
 و از در بر کوه شاه و ایدر که بونعت مقابله سنده بی قدر و قیمت از اما بحاله
 شرف قبول از زانی بودور کلک مند در بن الملک بولکفاردن بقیانتم و
 استغباله المرحطای ایدوب ایدم که بج حکمتد که زیر خاکده صدوق بر کوه ری
 کور و سرور شته دام صیاد در غفلت قلور سر جواب و بر دیگر چون حکم قضا نازل
 اوله و فرمان قلدر جریان بوله دید عقل مدجها لک خیره و روی بصیرت ظلم غفلت
 نیره اولور اول جمله نه عاقلک بصیرتی اتر قلور و نه عاقلک بصیرتد نورنی قلور
 بوجمله به باعث اول حکم الهی دیکم بولک لک منسند حاکم اولور بیت هر حق نازل
 اولسه امر قضا هوش مذ هوش اول بصیرتی بولکای شاه جهان شاه قضا و قدر
 باینده بویورد و غنه کواه در حکما حکمت شکار بومعنی اشعاره اشعار استلور
مشق کواکب تو یکتا بدیر تو نیست ورنیز بدستهم ز فقیر تو نیست و رضا
 پیشه کن و شاد بری چون نیک و بد جهان بقدر تو نیست پس ایدی ای شاه بن اول
 دیوار البتی قازوب دید بکری کی اول صند و بجه بولدم و بجه اولان جواهری
 سلك ضبط کلوت محاسنی باینده مبالغه قلدیم حالیا آستانه مرفوع دفت بند
 آسمان رفعت مرفوع بنده بی منت اولدر که ملک مثالنی مثال از زانی بوده تا اول
 درج جواهری عزانه عاکره انجوز قید ضبط ربط اولنه شهراده ایدی بونجی سن
 اگداک سندن غیری شریک اولوب و بونجالی سن دگداک نمردن آخری مشارکت فلق
 شرط انصاف دکل بوجواهر حکمت که الان سلك بیان چکداک بزه یق بود رج نصیحت
 که نقاده الناس و معرفتد بزه کفایت اید که مراق عقل قشند کوه کلام صاهن در
 و سن قبل اکبر حکمتد از تمام عیاد اولوب میرد **نظم** در کوه در حکمت کلای
 خصوصاً حکم اول استطای قبح حکمت سوزن فهم الیه کون سماعی رحی ایلست و
 مد هوش دل و جان الی الاستقبال آهنگ آور بغزینة باهر ضیحه و سن تنک

اولور خندان لکده چشمی نمانک. بولور شادی لکده جان غمتانک. ایر بر مرد جسمه نمانک. ایل
 دل و جسمی نماند. ایلن نعل کی الله نر می شان اهی. ایدر آب حیات امن سیاهی. چو یو
 شان اهی و اردر اند. عجمی سیر ایدر سه دله جانک. چون پیدای حکیم بوقصل بر ایست
 آجرا ندی و مضمون و صایای هوشنک نود استانله پایا ندی ندی که رای دایستلم مر اسیم
 خدمت و لوازم مدحی ادا اید و بایستی محمد الله که بمن حکیم عالمی مرتب برلم نقاب خفا
 چهره مقصود و زمر بنوع اولوب غایت مأمول و نهایت مسؤل سن دانای سامی منزل
 برکت محبتله حصول موصول بولدی **نظم** خزانک الله کجایم کون آجندک کوزومه
 قوتو جانان یوزن آجندک. امیدم یوزنک آجندک نقاب کیدر دک دیده دلدن نجاش
 دلم بر لور و لورای مهر و شن. مخلص اندک ضلالت ظلمتدن. خضر و تر با که رهبر
 اولدک ای جان. اچور دک مرده جسمه آب حیوان. حالیا منقر عدک حکیم روشن
 صبر اوجیقنک ناصیه ملتسنه دست ردا اولسه و یو خقر دن که فرط ظلمتدن سده حکمت
 اختصا هده هدیه کوردم استغفار بولور میه **بیت** نیست بر طبع نازک پنجات
 لکده تحفه الفقیر الحقیر. برهن ایدی ای ملک بن کوشه دنیاده فقره غری نسیه لبسه
 وزا دقا صی کنده و نه نوسه اید ویت دامن دلمی لوت حلا یقن ناله و آینه صبر
 دنت حوائق دن تابناک امتشکر هیچ وجه ممکن میدر که بدفعه دخی زنت قازو
 دنیا یله آلوده و زنت کدورت اما فیها الیه اندوده قلم **بیت** بدینا نالوان اسوده
 برون. دروغ نم ایدر آلوده بوزن. اما اکضر ت بلا شاه سقا دتمد دیلر سه
 بر دست بی ارجمند اید قی طوق مستن تا قیامت کورفته بدایلیه توقع ایلر که بو
 جواهر حکمت لای معرفتی رشته نالیده بر صبیغ و توصیف ایدوب جمیع امور نه پیش
 نهاد ایدوب قواعد سلطنتی آنوک اوزونه بنید ایلیم قهواره بوسیله ایلیم
 خاطر عا طردن باد ایلوب و قات مستطابده دعوات مستجاب ایلیم ایدر ایلیم که بر مجوب
 مضمون لایردر دعا الملوك العادل و عای سلطین عدل آتین عز احابه مقرون دد
 رای کلام حکیم روشن رایه قبول ارازی بویور دی هماندم برهنی و داع ایدوب سینه
 دار الملکته صوغ قلدی و اول جواهر حکمت که درج و هاز حکمدن الله کریم رشته
 تألیف انظام و یزدی و دایما سواجی آورده بومواظبه ایجا ایدوب همواره
 وقایع دهوره بونصایح داناستد ایدر دی **نظم** آنکه اویروی خر و میدان کوز
 آخر الامر بس منزل مقصود ر میبد. و آنکه شد مغرور از جاده راه و از راه کم کورده

و مقصودش اینستند. چون خمسة را می بود استان می نظیری بدایتند نهایتی دلت
 بعیر و بدین ترتیب هر قدر می توانی فلک کل سیراب کی بساط نشاط او زره آجلدی و نهال
 حای چمن ده سراوان لعل آفتاب قلدی و زری عواطف خسر و نه برله امید و ایدوب دیدی
 دلت کل الجواهر القات شاهانه ایلم منور قلوب اندی **نظم** زهی قدر بر دیوتی تمام
 کاه اندو حای. بیان ساقیت نزهت فرازی روح الساقی بوقصه شیرینک بیاسیله کام خمری
 برشهد و حکم آیدک و بو حکایت زینک لاسیله زمین کالمزده تخم سعلات آیدک من بعد
 دستور العمل احکام جهان بانی بوضایح کافید غیری اولسه کولک و کارنامه اعمال حکم
 بومواعظ شایفید غیری برله قلعه کولک و کلماتی نظیر در روز دلم و بولجایک
 اولوب بومرته ده تأثیر آیدک سبب دکلده الا صدقیت و صفای طوبی و زری و
 صبر در زری که کام کافیا کوجه که فی حد ذاته شرب کلدن صافی اوله قابلک آلودگی
 جهنم ندن نتیجه صفای برمن و موعاظ نصیح با وجود که عین حکمتدن لایح اوله کونیدک
 قساوت قلبی سببیلده دل سامعین تأثیر آید **مثنوی** دایم آلوده اگر خورده حکمت گوید
 به سخن گفتن زیبا سر بیان نشود آنکه پاکیزه دست از بنشیند خاموش همه از سیرت
 زینا ش نصیحت نشود. خمسة را می دعا درین رشتی اما به بند آیدی و کلام ملک کی که
 ملک کلام آید و قیاس آید و بلکه زبان حکمت بیان شاهنشاهیدن شرف و صد و بولدی
 محض صواب و کلام حکمتدن بریابد و واقعا کلام اهل دروغ غیبه فروع او بود و آید و منه
 کی بر آید انظافا بولور. اما کلام اصحاب صدق و صفای تاثیر صلیق کبی ایمان بولور
 ضیاء و وسع له خورشید کی ساعت بساعت نورانی کورنور **نظم** ندک کلام کاذب
 قلعه تر و بر. قلعه قلب سینه نوری تأثیر طویل و عاقبت کذب و خطا. همین باینده
 قانون بوز قریسه. چواره صبح صادق صدقه دم. قدومندن منور اوله عالم
 هائون فال خمسة فلک بر دقعه دخی نوازش بویوب دایت رفعت ذروه جرج بره
 یوز دی خمسة را می با در صفات پسندیده شاهجی و انوار اخلاق حمیده شاهنشاهی
 مشاهده ایدوب بیای شتا و مدحتن و ادای دعا و دلتن بولایا تله تمهید بیور **مثنوی**
 نوازشه بخونیه اخلاق خویش سبق بروی از پله شاهان پیشه ز می دین و دولت ز می
 عدل و داد. ز می ملک و ملت بروی و ساد. مجلس بومقامده تمام اولدی و کلام
 بود عایله اختتام بولدی همایونت فال دخی بای دایلم کی بولطایف احباب و امثال
 صحایف اخلاق اعماله ثبت ایدوب نسیمد معانی عدل و احسانده و تمهید قواعد

ایلم پسند
 ۴

نظام احوال انسانيه سعي بوفور و بذل بجهود اندي و صحايف دوزكازده نام محمود و ذكر
 مديح يككار قوري كند **نظم** در بعض حاصل عبرت خيرو نام نكوه و زين جود ركذري
 كل من عليها فان مياش در پي از او كام خلق تران كزين ديكار بياي سعادت در بخت
 بود در اول جواهر حكمت نشان كه بر مقتضاي زمان زبان شاه و خامه زبان آي سلك بيان
 چكدي و دهقان قريه نك زمين نظم و انشاده و اهتمام بخير الكدي كرام اوصا
 افاضل و انصاف شامل قلوب بركينه نك سقطة عين سخطه ناظر اولين بدين رضا
 ارزاني بويوره **در مشهور** در كه در دين سينه نهان داشته كميك از دل زبان داشته
 كويد و كونيك فكندم به پيش بوش بمانم بنگوي خويش چونكه بدني مابه رساندم
 به كه كم ختم سخن و السلام . الحمد لله على الانعام . و على الرسول افضل الصلوة و السلام .
 و آله العظام . و اصحابه الكرام . وقع الفراغ عن تحرير و تقيق هذا الكتاب المستفي
 هابون نامنه من ترجمه الافار السهل لولا نا الاعظم اعلم العلماء

و افضل الفضل علي طلي المشهور به واسع علمي

الموفي جل كونه قاضيا في مدينة

البر و المحروسه في شهر

سنه

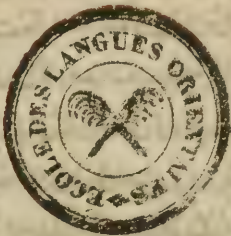
٩٩٢

كتبه الفقير الحقير المذنب الخاطيء الي رحمة الله تعالى حسن بن مصطفى البر و نسو عفر الله له

خير يارسوز شريخ اولك كراما كاتين

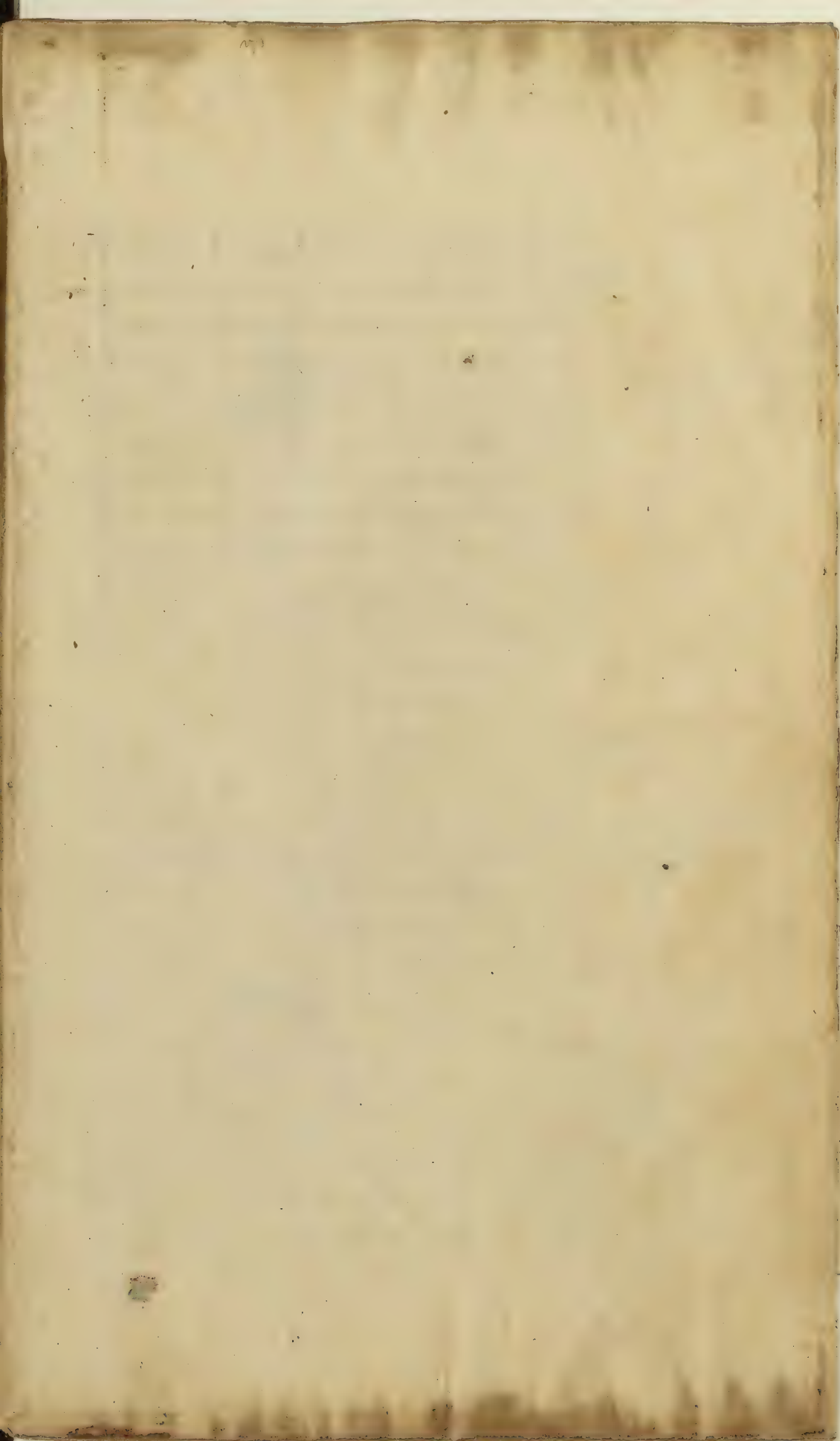
يكم دعاء زلي ادرسه بركا بك كاتين

نايت

Handwritten text in Arabic script, likely a title or chapter heading, running vertically along the right edge.

عالم
نامہ

